इस पञ्चाङ्ग मे प्रतिदिन के तिथि नक्षत्र योग का मान और द्वादशलग्नान्त घं. मि. में तथा विवाह-उपनयन-चौल-वधूप्रवेश-द्विरागमन-गृहप्रवेश-जलाशयारामकूपदेवालयारम्भ-प्रतिष्ठादि के शुद्धातिशुद्ध मुहूर्त लिखे जाते हैं। इस पञ्चाङ्ग को पास रखने से मनुष्य ज्योतिषी हो जाता है।

विवाहे पञ्चशलाकाचक्रम्

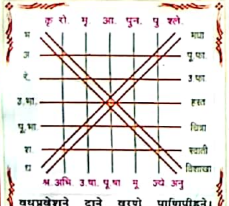

वधूप्रवेशने दाने वरणे पाणिपीडने। वेधः पञ्चशलाकाख्योऽन्यत्रसप्तशलाककः।।

बाण पञ्चकम्

वाणनिर्णये सूर्यगतांशाः
क्रमेण रोगबाणः ८।१७।२६
अनलोऽयसशल्यः २।११।२०।२९।।
नृपबाणः ४।१३।२२।।
चौरबाणः ६।१५।२४।।
मृत्युबाणः १।१०।१९।२८
सूर्यगतांश वशात्त्याज्याः।यात्रायां चौरबाणं तु व्रते रोग त्यजेद्बुधः। विवाहे मृत्युबाणं च नृपाख्यं नृपसेवया। गृहस्याच्छादने वह्निं वर्जयेत् सर्वदा बुधः।।

रामायणेशकुनावलोकनम्

नवराशिषु व्रीहीनां ध्यात्वा कार्यन्तु विन्यसेत्।। चतुः पूंगीफलानीह पूर्वेणकाण्डमुच्यते। द्वितीयेन हि सर्गस्तु तृतीयेन फलेन हि।। दशकोऽस्यविजानीयाच्चतुर्थेन फलेन च।। श्लोकोज्ञेयः पूर्वराशेः सर्वेषां गणनेरिता।। सर्वत्रान्त्येन श्लोकेन विपरीतं फलं स्मृतम्।। शुभकथावशाच्छुभमशुभकथावशाच्चाशुभफलं ज्ञेयमिति।

श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्गम्
शिवमूर्ति हृषीकेश पञ्चाङ्ग

।।श्रीमङ्गलमूर्तये गणाधिपतयेनमः।।

स्व० पं. हृषीकेशोपाध्याय प्रवर्तक | प्रधान सम्पादक पं० शिवमूर्ति उपाध्याय | स्व० पं. श्याममूर्ति उपाध्याय आद्यसम्पादक

सप्तशती शकुनावलोकनम्

सम्पूज्य विधिवद्देवीं कुमारीरूपधारिणीम्। कृत्वाष्टदलमुर्वीस्थं तत्र तत्पुस्तकं न्यसेत्।।१।। पूजितायाः करे दद्यात् कन्यकायास्तु मुद्रिकाम्।। शलाकां हेममय्याञ्च गजदन्तस्य वा शुभाम्।।२।। द्वादशांगुलमात्रन्तु विन्यसेतपुस्तकान्तरे। सम्पश्येत्प्रथमां पंक्तिं यत्स्वरूपं कथानकम्।।३।। आदिशेत्तत्स्वरूपं हि फलं शास्त्रविशारदः।।४।।

अथ ग्रहाणामरिष्टहरत्वमत्राह

ग्रहदोषं बुधोहन्यादुभयोस्तु शनैश्चरः।। त्रयाणां भृमिजो हन्ति चतुर्णां दानवार्चितः।।१।। पञ्चानां देवमन्त्री च षण्णां दोषन्तु चन्द्रमा। सप्तदोषं रविर्हन्याद्विशेषादुत्तरायणे।।२।। अथ स्थानविशेषेणग्रहाणां विफलत्वमाह- सभानुरिन्दुः शशिजश्चतुर्थे गुरुः सुते भूमिसुतः कुटुम्बे। भृगुःसपत्ने रविजः कलत्रे विलग्नतस्ते विफलाभवन्ति।।३।।

विवाहादन्यत्रसप्तशलाकाचक्रम्

चक्रे सप्तशलाकाख्ये सवेधः सर्वकर्मसु। चिन्तनीयो विवाहे तु पञ्चरेखासमुद्भवः।।

अस्मिन् वर्षे राजा सूर्यः।। मन्त्री सूर्यः।। सस्येशो बुधः।। दुर्गेशः सूर्यः।। धनेशः बुधः।। रसेशः शुक्रः।। धान्येशो भौमः।। नीरसेशो बुधः।। फलेशः शनिः।। मेघेशः सूर्यः ।। रोहिणीभं समुद्रे ।। वर्षविश्वा १२ समताकरम्।। गतकलिः ५१२६।।

स्वस्ति श्रीमन्महाराजाधिराजद्विजराज काशिराज श्री १०८ महाराज डॉ० श्रीविभूतिनारायणसिंहशर्मदेव 'एम.ए.' वीरपुङ्गव पदभाजामाज्ञानुसारम्।।

अथोत्पात फलज्ञानाय चतुर्विधमण्डलम्

अग्नि मण्डलम्	वरुण मण्डलम्	वायु मण्डलम्	चन्द्र मण्डलम्
कृत्तिका	मूल	पुनर्वसु	अभिजित
भरणी	ऽश्लेषा	उत्तराफाल्गुनी	उत्तराषाढ़ा
पुष्य	शतभिष	अश्विनी	अनुराधा
मघा	आर्द्रा	हस्त	श्रवण
पूर्वाभाद्र	रेवती	चित्रा	धनिष्ठा
विशाखा	उत्तराभाद्रपद	स्वाती	ज्येष्ठा
पूर्वाफाल्गुनी	पूर्वाषाढ़ा	मृगशिरा	रोहिणी
अशुभम्	शुभम्	अशुभम्	शुभम्

भूकम्पादिमहोत्पातो जायते यत्र मण्डले।। तत्तत्स्वभावजं द्रव्यं जन्तून् देशांश्च पीडयेत्।। अत्र वायव्याग्निमण्डलावनिष्टाविति।।

पञ्चाङ्गेऽस्मिन् - देशान्तरम् १।९, अक्षांशाः २५।१८, पलभाः ५।४५, मकरन्दीयाः तिथिनक्षत्रयोगादयः ग्रहलाघवीयाः दैनिकस्पष्टग्रहाः। अयनांशाः केतकरीयाः।

विंध्योत्तरवासिनांविंशोत्तरीमतेनायव्यय चक्रम्

मे	वृ	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कु	मी	राशयः	योगः
१४	८	१४	८	११	१४	८	१४	११	५	५	११	आय	आययोगः १२३
११	५	२	१४	११	२	५	११	२	५	५	२	व्यय	व्यययोगः ७५

।। जन्मलग्नाज्जगल्लग्न फलम् ।।

१	देहसुखम्	७	स्त्रीसुखम्
२	धनलाभः	८	रोगभयम्
३	कुटुम्बवृद्धिः	९	धर्मलाभः
४	मित्रप्राप्तिः	१०	सुतार्थाप्तिः
५	पुत्रप्राप्तिः	११	लाभसुखम्
६	शत्रुजयः	१२	व्ययदुःखम्

जगल्लग्नम् ११।२५।३४।४

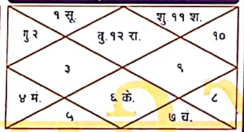

अथोभयलाभव्ययचक्राद्विशेषविचारः।। लाभव्ययौ समौ कृत्वा एकहीनं तु कारयेत्। अष्टभिस्तु हरेद्भागं शेषाङ्कैफलमादिशेत्।। लाभं १ सौख्यं २ तथा क्लेशं ३ रोगं ४ लोकापवादनम्।। सम्मानं ६ विजयं ७ हानिः ८ कथितं पूर्वसूरभिः। ।।अथवा।। उभयलाभैक्यं लाभः।। व्ययैक्यञ्च व्यय इति।। यत्र विभागे लाभैक्यमधिकं तत्र शुभम्।।

हृषीकेश पञ्चाङ्ग

वैशाखकृष्ण ति. २ भौमे (१५-४-२०२५) ३१।१८ (सा. ६।१३) इष्टे "सिद्धार्थ" नामाब्दः प्रवृत्तः।।

श्रीकाशिराजराजेन्द्रस्याभिनवं 'माटो' नामकं चिह्नम्।।

श्री १०८ विश्वनाथकृपयाऽत्र तदीयमूर्त्ति श्री काशीराजकरकल्पतरुप्रपन्नम्। सिद्ध्यै सदाखिलसनातनधर्मकालज्ञप्तेः सतां विजयतां तिथिपत्रमेतत्।।

श्री संवत् २०८२ शकः १९४७ कालयुक्त नामाब्दः

ईसवीय सन् २०२५-२०२६। फसली १४३२-३३। बङ्गसंवत् १४३१-३२। हिजरी १४४६-४७

अन्नपूर्णाविश्वनाथौ जननीजनकाविव। सर्वस्वं मम् तावेव विश्वस्मिन्मङ्गलप्रदौ। नेत्रेभनख-विक्रमाद्वतिथिपत्रं प्रात्यहिकग्रहस्पष्टलग्नोदयसहितम्।।

श्रीकाशीस्थराजकीय प्रधानसंस्कृत पाठशालायाम्-प्रधानाध्यापकेन

श्रीपण्डित हृषीकेशोपाध्याय - ज्योतिषाचार्येण प्रवर्तितम्।

आचार्य पण्डित श्रीनागेशोपाध्याय 'ज्यौतिषी', विद्यार्णवेन्दु 'एम.ए.' द्वारा प्रवर्द्धितम्।

परमावश्यक सूचना : पञ्चाङ्गापेक्षित निर्णय के लिये उ.प्र., बिहार, दिल्ली, मुम्बई, बंगाल, आसाम सहित सम्पूर्ण भारतवर्ष में पं० शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित हृषीकेश पञ्चाङ्ग ही प्रधान माना जाता है। ग्रहण, उदयास्त, व्रत, विवाहादि मङ्गल कार्यों का निर्णय इसके द्वारा ही सर्वत्र किया जाता है। सम्प्रति प्रचलित सभी पञ्चाङ्ग 'हृषीकेश पञ्चाङ्ग' का ही अनुसरण व नकल करने लगे हैं।

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन - बी. २/९५, सी. भदैनी, वाराणसी

विंध्यदक्षिणवासिनामष्टोत्तरीयमतेनायव्यय चक्रम्।

मे	वृ	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कु	मी	राशयः	योगः
२	११	१४	८	११	१४	११	२	५	८	८	५	आय	आययोगः९९
१४	५	२	२	११	२	५	१४	५	१४	१४	५	व्यय	व्यययोग९३

आर्द्राप्रवेशाङ्गम् ६।६।३७।४

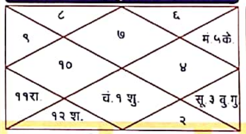

हस्ताक्षर :

आर्द्रादौ वर्षाढ़क प्रमाणं भूमौ

आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	श्लेषा	मघा
३	२	२	२	२
पू.फा.	उ.फा.	हस्त	चित्रा	स्वाती
१।।	१।।	१	१।।	१

आषाढ़े ३ श्रावणे ४ भाद्रपदे ४ आश्विने१ कार्तिके १ साधारणं मार्गपौषयोरपि।।

सूर्यनक्षत्रप्रवेशकालाद्वर्षाविचारः।। सूर्येसूर्येभवेद्वायुश्चन्द्रेचन्द्रे न वर्षति सूर्यचन्द्रसमायोगे तदा वर्षति मेघराट् ।।अन्यच्च।। यदा स्यादमृतानाडी तथा च जलसंज्ञिका। जलप्रियोवाहनञ्च तदा वर्षति वारिदः। स्त्री-स्त्री तु शीतलच्छाया पुं-पुं वारिविनाशकः।। स्त्रीपुंयोगः प्रभवति तदा वर्षति देवराट्।। बुध शुक्र महीसूनुगुरवश्चैकनाडिगाः। निःसंशयं तदा काले जायते वृष्टिरुत्तमा।।

वर्षाज्ञानाय सप्तनाडी चक्रम्

शनिः	रविः	भौमः	गुरुः	शुक्रः	बुधः	चन्द्रः	स्वामी
कृ.	रो.	मृ.	आ	पुन	पु.	श्ले	नक्षत्र
वि.	स्वा	चि.	ह	उ	पू.	म	नक्षत्र
ऽनु	ज्ये.	मू.	पू.	उ	अभि	श्र	नक्षत्र
भ.	अ.	रे	उ.	पू.	श	ध	नक्षत्र
चंडा	वात	वह्नि	सौम्या	नीरा	जला	अमृत	संज्ञा

श्रीसंवत् २०८२ वर्षे समयशुद्धिः।

गुरुः	ज्येष्ठशुक्ल १५ बुधे (११-६-२०२५) गुर्वस्त पश्चिमे। आषाढ़शुक्ल १२ सोमे (७-७-२०२५) गुरूदय पूर्वे।
शुक्रः	पौषकृष्ण ७ गुरौ (११-१२-२०२५) शुक्रास्त पूर्वे। माघशुक्ल १५ रवौ (१-२-२०२६) शुक्रोदय पश्चिमे।
शनिः	वर्षारम्भे पू.भा. २ चरणे कुम्भे ना वैशाखशुक्ल ७ रवौ (४-५-२०२५) पू.भा.४ चरणे मीने ना श्रावणकृष्ण ४ सोमे वक्री। आश्विनकृष्ण ११ बुधे वक्रगत्या पू.भा.३ चरणे कुम्भे ना मार्गशीर्षकृष्ण १३ भौमे मार्गी। पुनःमाघशुक्ल ५ शुक्रे (२३-१-२०२६) पू.भा. ४ चरणे मीने ना वर्षान्ते उ.भा.१ चरणे मीने च।।
राहुः	वर्षारम्भे पू.भा. ४ चरणे मीने च राहु उ.फा. २ चरणे कन्यायां च केतु। ज्येष्ठकृष्ण ३ गुरौ (१५-५-२०२५) पू.भा. ३ चरणे कुम्भे च राहु उ.फा.१चरणे सिंहे च केतु। वर्षान्ते शतभिष ३ चरणे राहुः पू.फा. १ चरणे केतु।
विवाह	वैशाख ज्येष्ठ मार्गशीर्षशुक्ल पौषकृष्ण फाल्गुन चैत्रकृष्णे च।

मूल्य ६५.०० (पैंसठ रूपये मात्र)

प्रकाशक- विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन, भदैनी, वाराणसी।

मुख्यपृष्ठ पर 3D होलोग्राम देखकर पञ्चाङ्ग खरीदें

श्रीगणेशाय नमः। श्रीविश्वनाथः शरणम्। श्रीभगवते रामचन्द्राय नमः।

स जयति सिन्धुरवदनो देवो यत्पादपङ्कजस्मरणम्। वासरमणिरिव तमसां राशिन्नाशयति विघ्नानाम्।।१।। विनायकं प्रणम्यादौ देवीं वाग्देवतां गुरुम्।। संवत्सरफलं वक्ष्ये जगतां हितकाम्यया।।२।। अचिन्त्याव्यक्त- रूपायं निर्गुणाय गुणात्मने। समस्त जगदाधारमूर्त्तये ब्रह्मणे नमः।।३।। तिथिंवारञ्च नक्षत्रं योगं करणमेव च। पञ्चाङ्गस्य फलं श्रुत्वा गङ्गास्नान फलं लभेत् ।।४।। प्राप्ते नूतनवत्सरे प्रतिगृहं कुर्याद् ध्वजारोपणम्। स्नानं मङ्गलमाचरेद् द्विजवरैः सार्द्धं सुपूजोत्सवम्। देवानां गुरुयोपिताञ्च- शिशवोऽलङ्कारवस्त्रादिभिः। संपूज्यो गणकः फलञ्च श्रृणुयात्तस्माच्च लाभप्रदम्।।५।। राज्यं स्यादचलं तिथिश्रवणतो मन्त्रिश्रवात् कौशलं धान्येशात्कमला स्थिरा च सुरसावाणी भवेन्मेघपात्। धर्मे बुद्धिरतिस्थिरा रसपतेदीर्घायुपत्वं भवेत्। सस्येशाद्विमलायता शुभकरी सारावली श्रूयताम्।।६।। पारिभद्रस्य पत्राणि कोमलानि विशेषतः। सपुष्पाणि समानीय चूर्णं कृत्वा प्रयत्नतः।।७।। मरीचिर्लवणं हिंगुजीरकेन च संयुतम् । अजमोदयुतञ्चैव भक्षयेद्रोग शान्तये।।८।। अथ श्रीभगवतः पुराणपुरुषस्य विष्णोर्नाभि कमलोद्भवस्य ब्रह्मणो ब्राह्ममानेन परमायुर्वर्षशतकम् १००। अथ ब्रह्मादीनां दिनमानानि। चतुर्युग सहस्रेण ब्रह्मणोदिनमुच्यते। निजेनैव तु मानेन आयुर्वर्षशतं स्मृतम्।।१।। पितामह सहस्रेण विष्णोश्चघटिका स्मृता। विष्णोर्द्वादशलक्षाणि कलार्द्धंरौद्रमुच्यते। रूद्रस्यार्बुदसंख्याभिस्तातोब्रह्माक्षरं भवेत्।।

अथ प्रसङ्गाच्चतुर्युगव्यवस्था।। कार्तिकशुक्ल- नवम्यां प्रथमयामे श्रवणर्क्षेवृद्धियोगे कृतयुगोत्पत्तिः।। सन्ध्यासन्ध्यांशसहितं तन्मानं सौराब्दाः १७२८०००। तत्र मत्स्यकूर्मवराह नृसिंहाश्चत्वारोऽवताराः।। पापं०।। पुण्यम् २०।। हिरण्यकशिपुप्रह्लादवैरोचनवलिबाणासुरसंज्ञका धर्मिष्ठा राजानश्चासन्।। वैशाख शुक्ल तृतीयायां चन्द्रे रोहिणीभे द्वितीयप्रहरे शोभनयोगे त्रेतोत्पत्तिः।। सन्ध्यासन्ध्यांसहितं तन्मानम् १२९६०००।। वामनपरशुराम राम इत्यवतारास्त्रयस्तत्र पापं ५।। पुण्यम् १५।। विश्वामित्रभगीरथ दिलीप मकरध्वजदशरथराम लवकुशादयो राजानश्चासन्।। माघ कृष्णामा ३० शुक्रे तृतीययामे वसुभे वरीयसि द्वापरोत्पत्तिः।। सन्ध्यासन्ध्यांशसहितंतन्मानम् ८६४०००। तत्र कृष्णबौद्धावतारौ। पापं १०।। पुण्यम् १०।। अङ्गपाण्डु युधिष्ठिर परीक्षितादयो धर्मिष्ठा राजनश्चासन्। भाद्रपद कृष्ण १३ रवौ वह्निभे व्यतिपाते निशीथे कलियुगोत्पत्तिः।। सन्ध्यासन्ध्यांश सहितं तन्मानम् ४३२०००।। पापं १५।। पुण्यम् ५।। नात्र वर्णव्यस्थितिः। बीजहीना वसुन्धरा।। कलिस्वरूपम्।। पिशाचवदनः क्रूरः कलिश्चकलहप्रियः। वामहस्ते धृतः शिश्नोदक्षे जिह्वाञ्च नृत्यति। कलौ गङ्गायाः स्थितिः।

पृथिवी गङ्गया हीनां भविष्यत्यन्तिमे कलौ। तदैव विष्णुस्त्यजति मेदिनीं नरपुङ्गव। भागीरथं प्रति गङ्गावाक्यञ्च। यावद्धरण्यां तुलसी प्रपूज्यते गुरुर्नभस्थोदिविकल्पपादपः। यावत्समुद्रे बड़वानलश्च वसामि तावत्तव चक्रखात इति। कलौ दशसहस्राणी- तिवाक्यमन्तिमे कलौ ज्ञेयम्। नान्येषु कलिष्विति।। कलिमाहात्म्यम्- धर्मः प्रव्रजितस्तपः प्रचलितं सत्यञ्च दूरे गतम्। पृथ्वीगन्दफला नराः कपटिनः चित्तञ्च शाठ्योर्जितम् ।१। राजानोऽर्थपरा न रक्षणपराः पुत्राः पितुर्द्वेषिणः। साधुः सीदति दुर्जनः प्रभवति प्राप्ते कलौ दुर्युगे।२। चतुरशीति- लक्षयोनिव्यवस्था। जलजाः नवलक्षाणि स्थावरा लक्षविंशतिः। कृमयोरूद्रलक्षाणि पक्षिणो दशलक्षकाः। त्रिंशल्लक्षाणि पशवश्चतुर्लक्षाणि मानवाः। कलौ मनुष्यगजयोरायुर्वर्षाणि १२० दिन ५। प्रासादवापी- कूपनगरवृक्षकाकव्याघ्रसिंहानाम् १०००। गृहग्रामयोः ५०००। पिङ्गलानाम् १५०। कच्छप मकरयोः १५०। व्याघ्राणाम् ६४। शूकराणाम् १०। गवाम् २५। मृगस्य २४। अश्वानाम् ३२। भल्लूकवानरमण्डूकानाम् ३०। खरोष्ट्रयोः २५। पक्षिणाम् २०। मार्जार शृगालानाम् १२। कुक्कुटस्य ८। मूषकाणाम् ४। पिपीलिकानाम् १। मक्षिकास्वेदजादीनाम् दिन ३१। कलौषट्शककर्तृणां सौराब्दनामानि युधिष्ठिरस्येन्द्रप्रस्थे ३०४४। उज्जयिन्यां विक्रमस्य १३५। नर्मदादक्षिणे शालिवाहनस्य १८०००। भविष्य- विजयाभिनन्दनस्य १००००। नागार्जुनस्य ४०००००। ततः ८२१ शेषकलौ सम्भले गौड़ब्राह्मणगृहे कल्क्यवतारो भविष्यति। पृथिव्याक्षीरसिन्धोरूत्तरतोजम्बूद्वीपो दक्षिणतश्च शाकशाल्मल कुशक्रौञ्च गोमेद पुष्कराख्यानीति सप्तद्वीपानि। जम्बूद्वीपेऽत्रेलावृतभारतवर्षहरिवर्ष भद्रा- श्वकेतुमालरम्यक हिरण्यककुरु किन्नर वर्षाख्यानि नवखण्डानि। भूमेर्वेष्टनानुकारिणो लवण क्षीरदधि घृतेक्षुरसमध्वमृतमयाः सप्तसमुद्राः सन्ति। भूमेरधःअतलं वितलं सुवलं तलातलं महातलं रसातलं पातालमिति सप्तविभागश्च सन्ति। तत्र ब्रह्मणः आयुषोऽर्द्धगतम्। द्वितीयपरार्द्धे प्रथमवर्षस्य प्रथमदिनस्य सूर्यदर्शनात् १३ घट्यः २२ पलानि च व्यतीतानि। तत्र स्वायम्भुवः १ स्वारोचिषः २ उत्तमजः ३ तामसः ४ रैवतः ५ चाक्षुषः ६ इति षण्मनवोव्यतीताः। वर्त्तमानस्य सप्तम वैवस्वतमनोः सप्तविंशतिमहायुगानि गतानि। अष्टाविंशति महायुगस्य च कृतत्रेताद्वापराख्य युगचरणत्रयं व्यतीतम्।

वर्तमानस्य कलेः ५१२६ सौरवर्षाणिगतानि। सृष्ट्यादिकालाच्चगतसौरवर्षगणः १९५५८८५१२६ अथ नर्मदोत्तर भागे श्रीमद्वीरविक्रमार्कराजसिंहासनाध्या- सनादतीताब्दगण २०८२। नर्मदा दक्षिण भागे शालिवाहन भूमिभुजांगताब्दाः १९४७। चैत्रादौ नर्मदोत्तरभागे गुरुमानेन 'कालयुक्त' नामाब्द संवत्सरः।

'कालयुक्त' नामाब्दसंवत्सरस्तस्य फलम्-प्रजानां जायते रोगः कालयुक्ते विशेषतः। राजयुद्धं भवेद्घोरं प्रजानाशो वरानने।। अतोऽग्रे 'सिद्धार्थ' नामाब्द संवत्सरस्तस्य फलम्- तोयपूर्णो भवेन्मेघो बहुसस्या वसुन्धरा। सुखिनःपार्थिवाः सर्वे सिद्धार्थे शृणु सुन्दरी ।। राजासूर्यफलम् -सूर्ये नृपे स्वल्पजलाश्च मेघाःस्वल्पं धान्यमल्पफलाश्च वृक्षाः। स्वल्पं पयो गोषु जनेषु पीडा चौराग्निबाधा निधनं नृपाणाम्।। मन्त्रीसूर्यफलम्- नृपभयं गदतोऽपि हि तस्करात्प्रचुरधान्यधनानिमहीतले। रसचयं हि समर्घतमं तदा रविरमात्यपदं हि समागतः।। सस्येशबुधफलम्- जलधरा जलराशिमुचो भृशं सुखसमृद्धियुतं निरुपद्रवम्। द्विजगणःस्तुतिपाठकरःसदा प्रथमसस्यपतौ सति बोधने।। दुर्गेशसूर्यफलम्- नयविशेषकरस्तरणिस्तदा गतभया नरराजपुरोगमाः। समधिकेन तदा नृपतेन्यतः पथिषु संज्ञतां न भयं क्वचित्।। धनेशबुधफलम्- द्रविणपो हिमरश्मिसुतो यदा विविध संग्रहवस्तुफला तदा। द्विजवरा जपयज्ञसुसंयुताःकृषि विशेष विशेषितमानसाः।। रसेशशुक्रफलम्- भृगुसुते रसनायकतां गते जनपदा जलतोषितमानसाः। सुखसुभिक्षप्रमोदवती धरा धरणिपा नरपालनतत्पराः।। धान्येशभौमफलम्- गोधूमसर्षपा मुद्गतिलमाष प्रवालकाः। महर्घं जायते घोरं भौमे धान्याधिपे सति।। नीरसेशबुधफलम्- चित्रवस्त्रादिकं चैव शंखचन्दनपूर्वकम्। अर्घवृद्धिःप्रजायेत् नीरसेशो बुधो यदि।। फलेशशनिफलम्- यदि शनिः फलपः कलहो भवेज्जनितपुष्पगणास्तरवःसदा। द्विजभयं नरतस्करजं तदा जनपदा जनराशिसमाकुला।। मेघेशसूर्यफलम्- रवौ मेघाधिपे जाते स्वल्पतोयप्रदा घनाः। स्वल्पं धान्यं गवेल्लोके भयं च भूतले सदा।। नवमेघानां मध्ये नीलनामको मेघः तस्य फलम्- नीलः क्षिप्रं तु वर्षति।। द्वादश मेघानां मध्ये वासुकीनामको मेघः तस्य फलम्- वासुकी सस्यकर्ता च ब्रहवृष्टिकरःशुभः।। रोहिणीभं समुद्रे तस्य फलम्- समुद्रे तु महावृष्टिः।। संवत्सरनिवासः मालाकारगृहे तस्य फलम्- सर्ववस्तुसमर्घं स्यान्मालाकारगृहेऽब्दपे।। समयवाहन गजस्तस्यफलम्- गजारूढो वत्सरश्च सुभिक्षं च प्रजासुखम्। वर्षाकाले सुवृष्टिश्च सुखिनःसर्वजन्तवः।। वृष्टिप्रमाणाढकाः- १००।। तत्र पर्वते ५०,समुद्रे २५, भूमौ २५।। आर्द्रायां सूर्यप्रवेशः। आषाढकृष्ण १२ रवौ (२२.६.२०२५) २३।२८ इष्ट (दि.२३।२) भरणी- नक्षत्रे, सुकर्मायोगे, तैतिलकरणे सूर्यस्यार्द्रानक्षत्रे प्रवेशः। तिथिद्वादशीफलम्- द्वादश्यां शुभदःप्रोक्तः।। रविवार फलम्- रौद्रेऽर्के भानुवारे स्यात्प्रवेशे पशुनाशनम्।। भरणीनक्षत्रफलम्- भरण्यां शुभ प्रोक्तम्।। सुकर्मा योगफलम्- सुकर्मनामयोगके यदीशमं रविर्व्रजेत्। तदा समस्त भूसुराःसुकर्मकर्तृमुद्यताः।। वेलाफलम्- मध्याह्न काले कृषिनाशाय धान्यं महर्घं च तृणस्य नाशः।।

।। संवत्सर शकाङ्काभ्यां सुभिक्षादि विचारः।।

तत्र प्रभवादि द्विगुणमित्यादिना शेषं (३) फलं समता। त्रिघ्ने संवत्सर इत्यादिना शेषं (०) फलं दुर्भिक्षम्। द्विघ्नसंवत्सर इत्यादिना शेषं (३) फलं मध्यमम्। शकतश्चशेषं (१) फलं मध्यमम्। सर्वं संक्रान्ति मुहूर्त्तयोगाः (३३०) चन्द्रदर्शनाश्च (३६०)। अतोऽत्रवर्षे समताकरम्। अष्टोत्तरीयायैवयम् (९९) व्ययैक्यश्च (९३)। तेन विन्ध्यदक्षिणवासिनोऽर्थसुखभाजः। विंशोत्तरीयायैक्यम् (१२३) व्ययैक्यश्च (७५)। तेन विन्ध्योत्तरवासिनोऽर्थसुखभाजः। वर्षेऽस्मिन् सोमवती (०) भौमवती अमावस्या (३) शुभवारान्विताम (५) वर्षविश्वा (१२) एवमस्मिन् वर्षे समताकरयोगः। वर्षारम्भे पञ्च सेटकसममिति। अतोऽग्रेह्रासवृद्धिः सामान्या। रसादिकाः सामान्याः।

।। अथ विंशोपकाः ।।

वर्षा	११	आलस्यम्	१३	पापप्रवृत्तिः	७	चौरशम्	१७	अतिवृष्टिः	१५
धान्यम्	११	उद्यम्	११	पुण्यत्व	७	अग्निभय	११	अनावृष्टिः	३
तृणम्	५	शान्तिः	१३	व्याधिः	५	अग्निनाश	१३	स्वचक्रम्	५
शीतम्	१३	क्रोधः	११	भैषज्य	५	विषभयः	७	परचक्रम्	११
उष्णम्	१७	दम्भः	३	उग्रता	११	विषनाश	११	नायकत्वम्	१७
वायुः	१३	भेदः	१	आचारः	९	सेवकत्वम्	९	रत्नम्	११
वृद्धिः	१५	मैत्री	१३	अनाचारः	१९	स्वामित्वम्	१९	वस्त्रम्	९
विनाशः	१५	रसनिष्पत्तिः	७	मरणम्	९	निजधनम्	७	घृतम्	९
विग्रहः	११	फलनिष्पत्तिः	११	जन्मः	१५	परधनम्	७	तैलम्	५
क्षुधाः	९	उत्साहः	९	देशोपद्रव	५	शलभाः	९	दुकूलम्	५
तृष्णाः	७	उग्रप्रवृत्तिः	१५	देशस्वा.	१५	शूलः	१३	ऊर्णवस्त्र	१७
निद्राः	१३	सौम्यप्रवृत्तिः	१७	चौरभयः	१३	मूषकः	११	सौक्ष्मव	१३

वर्षलग्नम् ४।२४।२४।११

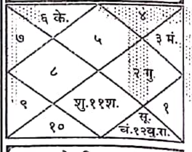

नवरोजप्रवेशाङ्गम् ४।२५।५८।१३

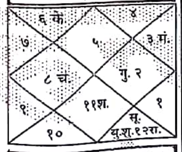

शारदधान्योत्पत्तिः ०।१।५१।२०

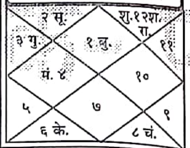

ग्रैष्मिकधान्योत्पत्तिः ४।२५।५८।१३

।। श्री संवत् २०८२ शकः १९४७ वर्षे ग्रहण विवरणम् ।।

श्री संवत् २०८२ में विश्व में चार ग्रहण लग रहे हैं। जिनमें दो चन्द्रग्रहण तथा दो सूर्यग्रहण होगा। किन्तु भारतवर्ष में दो चन्द्रग्रहण ही दिखाई देगा। इनका विवरण नीचे दिया जा रहा है।

१. चन्द्रग्रहण- भाद्रपदशुक्ल १५ रविवार (७ सितम्बर २०२५) को लगने वाला खग्रासचन्द्रग्रहण भारत में दृश्य होगा। यह ग्रहण अंटार्कटिका, पश्चिमी प्रशान्त महासागर, ऑस्ट्रेलिया, एशिया, हिन्द महासागर, यूरोप, पूर्वी अटलांटिक महासागर में दिखाई देगा।

चन्द्रास्त के समय ग्रहण का प्रारम्भ रूस के कुछ भाग और प्रशान्त महासागर में दिखाई देगा। चन्द्रोदय के समय ग्रहण का अन्त आइसलैंड के कुछ भाग, अफ्रीका के पश्चिमी भाग और अटलांटिक महासागर में दिखाई देगा।

यह खग्रास चन्द्रग्रहण भारत के सभी हिस्सों में दिखाई देगा। यह ग्रहण सम्पूर्ण भारत में शुरु से अन्त तक देखा जा सकेगा। भारतीय मानक समयानुसार ग्रहण का प्रारम्भ रात्रि में ९ बजकर ५७ मिनट पर, मध्य रात्रि ११ बजकर ४१ मिनट पर तथा मोक्ष रात्रि में १ बजकर २७ मिनट पर होगा। ग्रहण का स्पर्श, मध्य, मोक्ष पूरे भारत में दिखाई देगा। ग्रासमान १.३६८

२. सूर्यग्रहण- आश्विनकृष्ण ३० रविवार (२१ सितम्बर २०२५) को लगने वाला खण्ड सूर्यग्रहण भारत में दृश्य नहीं होगा। यह ग्रहण न्यूजीलैंड, पूर्वी मेलानेशिया, दक्षिणी पोलिनेशिया तथा पश्चिमी अन्टार्कटिका वाले क्षेत्र में दिखाई देगा। भारतीय मानक समयानुसार ग्रहण का प्रारम्भ रात्रि में ११ बजे तथा मोक्ष रात्रि में ३ बजकर २४ मिनट पर होगा। ग्रासमान- ०.८५५

३. सूर्यग्रहण- फाल्गुनकृष्ण ३० मंगलवार (१७ फरवरी २०२६) को लगने वाला कंकणाकृति सूर्यग्रहण भारत में दृश्य नहीं होगा। यह ग्रहण दक्षिण अर्जेन्टिना, चिली, दक्षिण अफ्रीका और अन्टार्कटिका में दिखाई देगा। भारतीय मानक समयानुसार ग्रहण का प्रारम्भ दिन में ३ बजकर २७ मिनट पर तथा मोक्ष रात्रि में ७ बजकर ५८ मिनट पर होगा। ग्रासमान- ०.९६२

४. चन्द्रग्रहण- फाल्गुनशुक्ल १५ मंगलवार (३ मार्च २०२६) को लगने वाला खग्रासचन्द्रग्रहण भारत में ग्रस्तोदित खण्डचन्द्रग्रहण के रूप में दृश्य होगा। यह ग्रहण पूर्वी एशिया, ऑस्ट्रेलिया, प्रशान्त महासागर और अमेरिका में दिखाई देगा।

चन्द्रास्त के समय ग्रहण का प्रारम्भ अर्जेन्टिना, पराग्वे के कुछ भाग, बोलीविया, ब्राजील, ग्रीनलैंड और उत्तरी अटलांटिक महासागर में दिखाई देगा।

चन्द्रोदय के समय ग्रहण का अन्त रूस, कजाकिस्तान, अफगानिस्तान, पाकिस्तान, भारत, श्रीलंका, मालदीव और हिन्द महासागर में दिखाई देगा। भारतीय मानक समयानुसार ग्रहण का प्रारम्भ दिन में ३ बजकर २० मिनट पर, मध्य सायं ५ बजकर ४ मिनट पर तथा मोक्ष सायं ६ बजकर ४७ मिनट पर होगा।

चन्द्रोदय के समय भारत के सभी स्थानों में इस ग्रहण का मोक्ष दिखाई देगा। इस ग्रहण का प्रारम्भ भारत के किसी स्थान में दिखाई नहीं देगा, क्योंकि चन्द्रोदय होने से पूर्व ग्रहण प्रारम्भ हो जाएगा। खग्रास चन्द्रग्रहण का मोक्ष भारत के सुदूर पूर्वी भागों में दिखाई देगा। देश के बाकी हिस्सों में खण्डचन्द्रग्रहण का मोक्ष ही दिखाई देगा। ग्रासमान- १.१५५

(☞ भारत के प्रमुख स्थानों पर चन्द्रोदय का विवरण अन्तिम कॉलम में दिया गया है।)

।। श्री संवत् २०८२ शकः १९४७ ।।

भाद्रपदशुक्ल १५ रवौ (दिनांक ७ सितम्बर २०२५ ई०)

काश्यां खग्रास चन्द्रग्रहणम्

काश्यां		घं. मि. (I.S.T.)
स्पर्श	रात्रि	९।५७
मध्य	रात्रि	११।४१
मोक्ष	रात्रि	१।२७

'शतभिष' नक्षत्रे 'कुम्भ' राशौ

ग्रहणफलम्	
मेष	लाभः
वृष	सुखम्
मिथुन	माननाशः
कर्क	मृत्युतुल्य कष्टम्
सिंह	स्त्रीपीडा
कन्या	सौख्यम्
तुला	चिन्ताः
वृश्चिक	व्यथाः
धनु	श्रीः
मकर	क्षतिः
कुम्भ	घातः
मीन	हानिः

अनिष्टग्रहणेदानम्।

सुवर्ण निर्मितं नागं सतिलं कांस्य भाजनम्। सदक्षिणं सवस्त्रञ्च श्रोत्रियाय निवेदयेत्। सौवर्णं राजतं वापि बिम्बं कृत्वा स्वशक्तितः। उपरागोद्भव-क्लेशच्छिदे विप्राय कल्पयेत्। मन्त्राः। तमोमयमहाभीम सोम सूर्य विमर्दन। हेमनागप्रदानेन मम शान्तिप्रदो भव। विधुन्तुद नमस्तुभ्यं सिंहिकानन्दनाच्युत। दानेनानेन नागस्य रक्षमांवेध जाद्भयात्। गोदानंभूमिदानं च स्वर्णदानं विशेषतः। ग्रहणक्लेशनाशाय दैवज्ञाय निवेदयेत। अनिष्ट ग्रहणं न विलोक्यम्। गंगा कनखलं पुण्य प्रयाग। पुष्करं तथा कुरुक्षेत्रं महापुण्यं राहुग्रस्ते दिवाकरे। भोजने विशेषः। आदित्येऽहनि संक्रान्ति ग्रहणे चन्द्रसूर्ययोः। पारण चोपवासं न कुर्यात् पुत्रवान् गृही।

ग्रहण सूतक- धर्मशास्त्रों के अनुसार चन्द्रग्रहण में ग्रहण से पूर्व ९ घंटे और सूर्यग्रहण में १२ घंटे पहले ग्रहण का सूतक होता है। इसमें बालक, वृद्ध और रोगी को छोड़कर अन्य लोगों के लिए भोजन निषिद्ध है।

"सूर्यग्रहे तु नाश्नीयात् पूर्वं यामचतुष्टयम्।
चन्द्रग्रहे तु यामांस्त्रीन् बालवृद्धातुरैर्विना।।"

श्रद्धालु धार्मिक जनता को धर्म शास्त्रीय वचन के अनुसार भोजन निवृत्ति के साथ-साथ धार्मिक कृत्य श्राद्ध दान आदि भी करना चाहिए। ग्रहण में जपा गया मंत्र सिद्धिप्रद होता है। यह अनुभूत है।

।। श्री संवत् २०८२ शकः १९४७ ।।

फाल्गुनशुक्ल १५ भौमे (दिनांक ३ मार्च २०२६ ई०)

काश्यां ग्रस्तोदित खण्डग्रास चन्द्रग्रहणम्

काश्यां		घं. मि. (I.S.T.)
चन्द्रोदय	सायं	५।५९
मोक्ष	सायं	६।४७

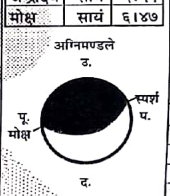

'पू.फा' नक्षत्रे 'सिंह' राशौ

ग्रहणफलम्	
मेष	चिन्ताः
वृष	व्यथाः
मिथुन	श्रीः
कर्क	क्षतिः
सिंह	घातः
कन्या	हानिः
तुला	लाभः
वृश्चिक	सुखम्
धनु	माननाशः
मकर	मृत्युतुल्य कष्टम्
कुम्भ	स्त्री पीड़ा
मीन	सौख्यम्

भारत के प्रमुख स्थानों पर ग्रस्तोदित खण्ड चन्द्रग्रहण (३ मार्च २०२६ ई०) के चन्द्रोदय का विवरण।

भारत के प्रमुख स्थान	चन्द्रोदय घं.मि.(I.S.T)	भारत के प्रमुख स्थान	चन्द्रोदय घं.मि.(I.S.T)
अगरतला*	सा.५।२७	कोलकाता	सा.५।३९
अहमदाबाद	सा.६।४४	लखनऊ	सा.६।७
इलाहाबाद	सा.६।५	मुम्बई	सा.६।४५
अमृतसर	सा.६।३०	मुजफ्फरपुर	सा.५।५०
बेंगलौर	सा.६।२८	नागपुर	सा.६।१८
भोपाल	सा.६।२४	नासिक	सा.६।४१
चण्डीगढ़	सा.६।१९	पटना	सा.५।५१
चेन्नई	सा.६।१७	पुणे	सा.६।४१
कटक	सा.५।५०	सिलचर*	सा.५।२०
देहरादून	सा.६।१७	पुरी	सा.५।५१
दिल्ली	सा.६।२२	रायपुर	सा.६।७
डिब्रुगढ़*	सा.५।१९	राँची	सा.५।५१
गया	सा.५।५२	कोहिमा*	सा.५।१३
गुवाहाटी*	सा.५।२४	शिमला	सा.६।२१
हरिद्वार	सा.६।१७	उदयपुर	सा.६।३९
जालंधर	सा.६।२५	सिबसागर*	सा.५।११
भागलपुर	सा.५।४४	उज्जैन	सा.६।३१
भुवनेश्वर	सा.५।५१	वडोदरा	सा.६।४२
दार्जिलिंग	सा.५।३७	आइजॉल*	सा.५।२०
हजारीबाग	सा.५।५१	इटानगर*	सा.५।१५
हैदराबाद	सा.६।२२	जयपुर	सा.६।२९
जम्मू	सा.६।२९	पोर्टब्लेयर*	सा.५।२७
सिलीगुड़ी	सा.५।३७	शिलांग*	सा.५।२३
इम्फाल*	सा.५।१५	तमिलांग*	सा.५।१५

(•) चिह्नित स्थानों पर खग्रास चन्द्रग्रहण का मोक्ष भी दृश्य होगा।

☞ ग्रहण गणित तथा उदयास्त खगोल विज्ञान केन्द्र कोलकाता के सौजन्य से प्राप्त।

आवश्यकसूचना

मुखपृष्ठ पर 3D होलोग्राम (स्टीकर) देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें जिस पर पं.शिवमूर्तिउपाध्याय का नाम अंकित है। पं.शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित हृषीकेश पञ्चाङ्ग की लोकप्रियता को देखते हुए कुछ स्वार्थी तत्वों द्वारा इसकी नकल करके जनमानस को धोखा देने का कुत्सित प्रयास किया जा रहा है। अतः आदरणीय पाठक व विद्वतजनों से अनुरोध है कि पञ्चाङ्ग क्रय करने से पूर्व मुख पृष्ठ पर 3D होलोग्राम (स्टीकर) पर अंकित पं० शिवमूर्ति उपाध्याय का नाम व व्यापारिक चिन्ह 'ॐ' देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें और धोखाधड़ी से बचें।

श्रीकाशी विश्वनाथ पञ्चाङ्गम् ॐ हृषीकेश पञ्चाङ्गम्

संवत्सरफल

स वर्ष के प्रारम्भ में 'कालयुक्त' नामक संवत्सर रहेगा। शाखकृष्ण २ मंगलवार (१५अप्रैल २०२५) को ३१।१८ इष्ट सा.६।१३) पर 'सिद्धार्थ' नामक संवत्सर का प्रवेश होगा,किन्तु र्षपर्यन्त संकल्पादि में 'कालयुक्त' संवत्सर का ही विनियोग करना ाहिए। इस वर्ष राजा 'सूर्य' तथा मन्त्री भी सूर्य ही हैं। अत:राज सत्ता पदाधिकारियों में परस्पर संबंध अनुकूल रहेगा। जगल्लग्न के नुसार लग्न में नीचस्थ बुध के साथ राहु के संयोग से पूर्वोत्तर भागों प्राकृतिक विपत्तियां पैदा होकर जन समुदाय में वृद्धि कारक है। स,जापान,चीन,फिलीपींस द्वीपसमूह,पूर्वीभारत एवं आँस्ट्रेलिया आदि ष्ट्रों में तूफान,भूकम्प,पर्वत शृंखलाओं के विघटन से जनधन की हानि गी। विश्व व्यापार में परिवर्तन वनकर सुधार होगा। भारत का पश्चिमी शों से व्यापार वढ़ेगा।आयात-निर्यात का केन्द्र वनकर भारत की ख्याति विश्व में वढ़ेगी। महँगाई की समस्यायें उभरी रहेंगी। धनेश मंगल चराशि में है तथा इस पर राहु की दृष्टि है अत: कुछ राष्ट्रों की आन्तरिक स्थिति खराव होगी जिसके फलस्वरुप जनधन की भारी हानि हो सकती । तृतीयेश शुक्र व्यय भाव में शनि के साथ हैं। अत:भारत को अपने ड़ोसी देशों से सावधान रहना पड़ेगा । भारतीय सीमाओं पर पड़ोसी देशों के अतिक्रमण की घटनायें घटित हो सकती हैं। वर्षलग्न के विचार से लग्नेश अष्टमभाव में राहु के साथ है इसलिए विश्व में श्रमिक तथा कृषक वर्ग के आन्दोलन की सम्भावना रहेगी। विश्व में रक्तपात जनित रसंहार का परिणाम वढ़ेगा। नववर्ष प्रवेश सिंह लग्न में हो रहा है अष्टमस्थ सूर्य, चन्द्र, बुध, राहु एवं सप्तमस्थ शुक्र शनि के योग से उन्माद व आतंकवादी ताकतें विश्व के हर भूभाग पर फैलेंगी। वाहन था यान दुर्घटना विश्व में वढ़ेगी। पश्चिमी देशों तथा भारत के पड़ोसी शों में युद्ध के वादल मडरायेंगे। सप्तमेश सप्तमभाव में हैं इसके प्रभाव विश्व में महिलाओं पर अत्याचार की घटनायें वढ़ेंगी। आर्द्रा प्रवेश के नुसार इसका लग्न तुला है सूर्य के पीछे शुक्र है ग्रह स्थिति के अनुसार भारत के पश्चिमी एवं पूर्वी भागों के अधिकांश क्षेत्रों में गर्मी का प्रकोप वढ़ेगा। भीषण गर्मी तथा गर्म हवायें चलेंगी। जलीय ग्रह शुक्र मेषराशि में होने से मानसून प्रभावित रहेगा। वर्षाकाल में दिल्ली सहित उसके पड़ोसी राज्यों में व्यापक वर्षा के संकेत हैं। कहीं वाढ़,भूस्खलन आदि प्रकोप से कृषि जनधन की हानि होने के योग हैं। शारदीयधान्य के विचार से सूर्य के पीछे वुध शुक्र होने से सूर्य पर शनि की दृष्टि होने से शारदीयसस्य की उत्पत्ति कम होगी। कुछ भागों में प्राकृतिक प्रकोपों तथा भागों से कृषि की कुछ हानि होगी। किन्तु धान्य की कुल निष्पत्ति पर्याप्त मात्रा में होगी। ग्रैष्मिकधान्य के विचार से इसका लग्न सिंह है। सूर्य के साथ मंगल वुध गुरु उच्चराशि में होने से ग्रीष्मकालिक अनाज की उत्पत्ति पर्याप्त होगी। वृश्चिकराशि के सूर्य से द्वादश शुक्र एवं सूर्य मंगल केन्द्र में होने से अत्यधिक धान्योत्पत्ति होगी। चना, मसूर, गेहूँ की फसल उत्तम होगी। कुछ क्षेत्रों में पाला से नुकसान हो सकता है।

मेषादि १२ राशियों का वार्षिक फल

मेष-मेषराशि वालों के लिए यह वर्ष संघर्षपूर्ण रहेगा। शनि की साढ़ेसाती के कारण स्वास्थ्य सम्वधित परेशानी वनी रहेगी। मानसिक तनाव रहेगा। घरेलु समस्याओं को लेकर परेशानियाँ वढ़ेंगी। आर्थिक मामलों में उतार-चढ़ाव की स्थिति वनी रहेगी। वाहन चलाने में सावधानी वरतनी चाहिए। व्यापार क्षेत्र में अत्यधिक परिश्रम से सुधार आयेगा। शत्रुओं से सावधान रहना चाहिए। दाम्पत्य जीवन में मतभेद की स्थिति वनी रहेगी। सरकारी कर्मचारियों को व्यस्तता रहेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। सन्तान से मनमुटाव रहेगा। निरर्थक दौड़-धूप रहेगी। सगे सम्वन्धियों से सहयोग प्राप्त होगा। विद्यार्थी वर्ग को मेहनत से सफलता मिलेगी। धीमी गति से भाग्य का उदय होगा। हनुमान चालीसा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। २,३,९ मास कष्टदायक रहेंगे।

वृष-वृषराशि वालों के लिए यह वर्ष सामान्य शुभदायक रहेगा। स्वास्थ्य सम्वन्धी विशेष परेशानी हो सकती है। मानसिक स्वास्थ्य के प्रति विशेष सचेत रहना चाहिए। आर्थिक स्थिति में सुधार होगा। जमा पूँजी के धन में वृद्धि होगी। वाहन खरीदने की योजना वनेगी। सम्पत्ति के सम्वन्ध में पारिवारिक विवाद सम्भव है। व्यापार से सामान्य लाभ होगा। कार्य क्षेत्र में प्रगति होगी। दाम्पत्य जीवन में कटुता आयेगी। सन्तान सम्वन्धी चिन्ता रहेगी। वर्ष के उत्तरार्ध में सन्तान के लिए अच्छी खवर आयेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य सामान्य रहेगा। विद्यार्थी वर्ग को सफलता मिलेगी। घर में माँगलिक कृत्य होंगे। २,४,७ मास कष्टदायक रहेंगे।

मिथुन-मिथुनराशि वालों के लिये यह वर्ष उन्नतिकारक होगा। समाज में प्रतिष्ठा वढ़ेगी। स्वास्थ्य उत्तम रहेगा। धन का आवागमन वना रहेगा। अनावश्यक खर्च अधिक होंगे। भूमि-मकान-वाहन इत्यादि के क्रय-विक्रय का योग वनेगा। सन्तान से सुख मिलेगा। सन्तान की उन्नति होगी। शत्रु वर्ग से सावधानी रखनी चाहिए। दाम्पत्य जीवन सुखमय रहेगा। व्यवसाय में लाभ होगा। नौकरी में पदोन्नति का योग है। विद्यार्थी वर्ग को मेहनत से अच्छी सफलता मिलेगी। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा। माता-पिता का स्वास्थ्य सामान्य रहेगा। १,५,९ मास कष्टदायक रहेंगे।

कर्क-कर्कराशि वालों के लिए यह वर्ष शुभदायक रहेगा। वर्ष में कई उन्नतिकारक योग वनेंगे। स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। आर्थिक क्षेत्र में प्रयासों से सफलता मिलेगी। रुका हुआ धन प्राप्त होगा। नवीन सम्पत्ति खरीदने का योग सफल होगा। व्यापार में लाभ होगा। नौकरी वालों को पदोन्नति का योग है। सन्तान से सुख प्राप्त होगा। माता के लिए यह वर्ष कष्टदायक रहेगा। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा।परिवार में माँगलिक कृत्य होंगे। विद्यार्थी वर्ग को सफलता मिलेगी। माता-पिता को तीर्थ यात्रा का अवसर प्राप्त होगा। ६,८,१० मास कष्टदायक रहेंगे।

सिंह-सिंहराशि वालों के लिये यह वर्ष कष्टदायक रहेगा। मई २०२५ से शनि की ढैया प्रारम्भ होने से स्वास्थ्य सम्वन्धी कई परेशानियाँ रहेंगी। सम्पत्ति सम्वधित विवाद हो सकता है। जल्दवाजी में निर्णय लेने से हानि हो सकती है। वाहन चलाने में सावधानी वरतनी चाहिए। मित्रों का सहयोग वना रहेगा। मानसिक कष्ट से निरर्थक दौड़-धूप हो सकती है। आयात-निर्यात के क्षेत्र में संलग्न व्यक्तियों को नुकसान हो सकता है। सरकारी क्षेत्र में कार्यरत लोगों को संघर्ष करना पड़ेगा। कोर्ट-कचहरी के क्षेत्र में कार्य विस्तार हो सकता है। सन्तान से सुख प्राप्त होगा। आय में उतार-चढ़ाव की स्थिति वनी रहेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। विद्यार्थी वर्ग को मेहनत से अधिक सफलता मिलेगी। शेयर वाजार में नुकसान सम्भव है। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। २,४,८ मास कष्टदायक रहेंगे।

कन्या- कन्याराशि वालों के लिए यह वर्ष सामान्य शुभदायक रहेगा। कुछ महत्वपूर्ण कार्यों में संघर्ष वढ़ सकता है। उदर-अस्थि रोगों से सावधान रहना चाहिए। आर्थिक मामलों में अच्छी सफलता मिलेगी। धन-बचत पर ध्यान देना चाहिए। अनावश्यक खर्च वढ़ सकता है। सम्पत्ति खरीदनें का योग बनेगा। व्यवसाय में परिश्रम करनें से भी सफलता नहीं मिलेगी। सहयोगी तथा मित्रों से मनमुटाव होगा। माता-पिता का स्वास्थ्य सुखमय रहेगा। सन्तान को उन्नति होगी। दाम्पत्य जीवन सुखमय रहेगा। राजनीतिक व्यक्तियों के लिए यह वर्ष अच्छा नहीं रहेगा। विद्यार्थी वर्ग को सफलता मिलेगी। १,९,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

तुला-तुलाराशि वालों के लिए यह वर्ष मिश्रित फल देने वाला रहेगा। स्वास्थ्य सम्वन्धित परेशानी हो सकती है। व्यापार में मंदी का रुख रहेगा। सरकारी कर्मचारियों को व्यस्तता वढ़ेगी। इष्ट मित्रों के सहयोग से कार्यक्षेत्र की परेशानियाँ कम होंगी। रुका हुआ धन प्राप्त होगा। वाहन-मकान इत्यादि सम्पत्ति को क्रय करने की योजना वनेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। सन्तान सम्वन्धी चिन्ता वनी रहेगी। दाम्पत्य जीवन में मतभेद उत्पन्न होगा।आपसी विवाद को कम करना चाहिए। जल-अग्नि से सावधान रहना चाहिए। सर्राफा व्यापारियों को मंदी का सामना करना पड़ेगा। विद्यार्थीगण को सफलता मिलेगी। नौकरीपेशा वालों का स्थानान्तरण सम्भव है। ४,६,९ मास कष्टदायक रहेंगे।

वृश्चिक-वृश्चिकराशि वालों के लिए यह वर्ष अधिकांश रुप से सकारात्मक रहेगा। रुके हुए कार्य वनने की सम्भावना है। शत्रु पक्ष से प्रतिस्पर्धा हो सकती है। इष्ट मित्रों का सहयोग प्राप्त होगा। सम्पत्ति की खरीद-विक्री का समय अच्छा है। आर्थिक स्थिति में सुधार सम्भव है। व्यवसाय तथा कृषि के क्षेत्र में लाभ होगा। घर में माँगलिक कृत्य सम्भव है। नौकरी में पदोन्नति तथा व्यापार में सामान्य लाभ होगा। घरेलु समस्याओं का हल निकलेगा। सन्तान को पीड़ा होगी। किसी विशिष्ट व्यक्ति का निधन सम्भव है। माता-पिता का स्वास्थ्य अनुकूल रहेगा। विद्यार्थीयों को मेहनत करने से सफलता प्राप्त होगी। ८,१०,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

धनु-धनुराशि वालों के लिए के लिए मई से शनि की ढैया का प्रारम्भ होगा। वर्ष में शनि के आगे पीछे होने से अच्छा तथा खराव फल दोनो होगा। कार्य में व्यवधान उत्पन्न होगा। स्वास्थ्य में उतार-चढ़ाव रहेगा। सम्पत्ति क्रय-विक्रय के कार्यो में सावधानी वरतनी चाहिए। कोई निर्णय लेने से पहले जल्दवाजी करना नुकसानदायक हो सकता है। अनावश्यक खर्च वढ़ने की सम्भावना है। मानसिक तनाव रहेगा। व्यापार क्षेत्र में उतार-चढ़ाव देखने को मिलेगा। क्रोध पर नियन्त्रण रखना चाहिए। वाहन चलाने में सावधानी वरतनी चाहिए। किसी दूरगामी यात्रा का अवसर मिलेगा। सन्तान सुख की प्राप्ति होगी। माता-पिता का स्वास्थ्य अनुकूल रहेगा। दाम्पत्य जीवन में सामनजस्य की कमी रहेगी। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। ५,७,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

मकर- मकरराशि वालों के लिए यह वर्ष उतार-चढ़ाव वाला रहेगा। शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव आगे पीछे होते हुए जनवरी २०२६ तक रहेगा। स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। मानसिक तनाव से पीड़ा होगी। आर्थिक लेन-देन में सावधानी वरतनी चाहिए। धन की हानि सम्भव है। कार्य क्षेत्र में विघ्न वाधायें आयेंगी। व्यवसाय क्षेत्र में कार्यरत लोगों को सफलता मिलेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य वाधायुक्त रहेगा। सन्तान सम्वन्धी परेशानी का हल निकलेगा। किसी दूरस्थ यात्रा की योजना वनेगी। वाहन चलाने में सावधानी वरतनी चाहिए। मुकदमे के कार्यो में परेशानी वढ़ेगी। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। ३,४,८ मास कष्टदायक रहेंगे।

कुम्भ-कुम्भराशि वालों के लिए यह वर्ष शनि की साढ़ेसाती के प्रभाव वाला रहेगा। शनि की स्वयं राशि होने से ज्यादा प्रभावी नहीं होगा। यह वर्ष विशेष फलदायक ही रहेगा। अधिक संघर्ष एवं परिश्रम करना पढ़ेगा। स्वास्थ्य के सम्वन्ध में चिन्ता बढ़ सकती है। मानसिक तनाव से वचना चाहिए। व्यर्थ का विवाद हो सकता है। जमा पूँजी का सही जगह निवेश करना चाहिए। रुका हुआ धन प्राप्त होगा। आजीविका क्षेत्र में कार्यरत व्यक्तियों को मंदी का सामना करना पड़ेगा। नौकरी में पदोन्नति का योग है। विद्यार्थीयों को सफलता मिलेगी। सन्तान को लाभ होगा। व्यापार में वढ़ोत्तरी होगी। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा। २,३,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

मीन-मीनराशि वालों के लिए इस वर्ष शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव उग्र रहेगा। कार्य वनते हुए विगड़ जायेंगे। मानसिक तनाव वढ़ेगा। कोर्ट-कचहरी के कार्यो में देर हो सकती है। नये विरोधियों से विवाद हो सकता है। स्वास्थ्य सम्बन्धी परेशानी वढ़ेगी। अस्थि एवं उदर सम्वन्धित परेशानी हो सकती है। आर्थिक क्षेत्र में किये गये प्रयासो में कम सफलता मिलेगी। लेन-देन के मामलों में सावधानी वरतनी चाहिए। क्रय-विक्रय या निर्माण का योग वनेगा। आजीविका क्षेत्र में कार्यरत व्यक्तियों को मेहनत करने पर सफलता मिलेगी। नौकरी पेशा वालों का स्थानान्तरण का योग वनेगा। दाम्पत्य जीवन में परस्पर तालमेल वना रहेगा। सन्तान पक्ष से निराशा प्राप्त होगी। विद्यार्थीयों को सफलता मिलेगी। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। १,७,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

चैत्रादि मासफल

चैत्रशुक्ल से वैशाखकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। साग-तरकारी के मूल्यों में तेजी का रुख रहेगा। सर्राफा वाजार में भी तेजी कर रुख रहेगा। किसी विमारी और शत्रु राष्ट्र से देश को परेशानी का सामना करना पड़ेगा। मंगल पर नीचस्थ राहु की पंचम दृष्टि है विश्व के कुछ राष्ट्रों से परेशानी का वातावरण किसी विशेष परिस्थिति में युद्ध का कारण वनेगा। तूफान व चक्रवात से भयंकर हानि सम्भव है। चीनी-गुड़ तथा सूती वस्त्रों में तेजी का रुख रहेगा। कहीं-कहीं आँधी के साथ-साथ सामान्य वर्षा भी होगी। यत्र-तत्र उपलवृष्टि के कारण कृषि की हानि होगी। कागज के व्यवसाय में उत्तरोत्तर तेजी आयेगी। शेयर वाजार में भी तेजी का रुख रहेगा। **चैत्रशुक्ल** ४,११,१५ तथा **वैशाखकृष्ण** ३,९,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

वैशाखशुक्ल से ज्येष्ठकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। साग-तरकारी के मूल्यो में आकस्मिक तेजी आ सकती है। फल तथा मेवे के मूल्यों में घटवढ़ी वनी रहेगी। गोरस के मूल्य में उत्तरोत्तर वृद्धि होगी। गर्मी का प्रकोप वढ़ेगा। यत्र-तत्र पेयजल की समस्यायें उपस्थित होंगी। मार्ग दुर्घटनाओं में वढ़ोत्तरी होगी। शेयर वाजारों में अस्थिरता होकर गिरावट आयेगी। सर्राफा वाजार में मंदी का रुख रहेगा। सूर्य पर शनि की दृष्टि से पश्चिमी राष्ट्रों में अशान्ति आयेगी। **वैशाखशुक्ल** २,४,८,१० तथा **ज्येष्ठकृष्ण** २,३,९ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

ज्येष्ठशुक्ल से आषाढ़कृष्णा तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। इस मास में पाँच वुधवार है। मंगल- राहु का समसप्तक योग से कुछ राष्ट्रों में उपद्रव का वातावरण बनेगा। वाहन दुर्घटना तथा भौमान्तरिक्ष उत्पातों की अधिकता वढ़ेगी। गृह उपकरण के सामान महँगे होंगे। देश की नई-नई नीतियों से आम जनता को लाभ मिलेगा। गेहूँ,चना, जौ, चावल आदि में तेजी का रुख रहेगा। फल-तरकारी में घटवढ़ी रहेगी। रेशमी वस्त्रों में भी तेजी आयेगी। वाहन दुर्घटना,आँधी-तूफान की अधिकता तथा गर्मी के कारण जन सामान्य को कष्ट होगा। **ज्येष्ठशुक्ल** ३,७,८,१५ तथा **आषाढ़कृष्ण** २,८,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

आषाढ़शुक्ल से श्रावणकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्यों में सस्ती का रुख रहेगा। फलों और तरकारी के मूल्यों में महँगी वनी रहेगी। रस पदार्थ महँगे होंगे। यत्र-तत्र वर्षा होगी। विषैले जीवों की उत्पत्ति वढ़ेगी। अग्निकाण्ड की घटनायें घटित होंगी। गोरस का उत्पादन वढ़ेगा,किन्तु इसके मूल्य में तेजी वनी रहेगी। सर्राफा वाजार में सस्ती का रुख रहेगा। इस मास में पाँच गुरुवार होने से पश्चिमी राष्ट्रों में युद्धोन्माद एवं शासकों में तनाव वढ़ेगा। राष्ट्रिय सीमाओं का उल्लंघन हो सकता है। मंगल-शनि के षडाष्टकयोग से भीषण दुर्घना तथा जन-धन की हानि होगी। **आषाढ़शुक्ल** ३,५,१०,११,१५ तथा **श्रावणकृष्ण** ३,७,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

श्रावणशुक्ल से भाद्रपदकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। इमारती सामानों के मूल्यों में तेजी आयेगी। उत्तरी प्रान्तों के पर्वतीय क्षेत्रों में प्राकृतिक आपदाओं से जनजीवन अस्त-व्यस्त रहेगा। रेशमी वस्त्रों में तेजी का रुख रहेगा। कागज के मूल्यों में मंदी आयेगी। फल तथा तरकारी के मूल्यों में महँगी का रुख रहेगा। खाद्य तेलों में भी महँगी का रुख रहेगा। चावल-चीनी आदि के मूल्य सामान्य रहेंगे। शनिवारीय अमावस्या से उत्तरार्ध में सोना-चाँदी और लोहा के समानों में तेजी का रुख रहेगा। दक्षिण-पूर्वी प्रान्तों में हवा के साथ अतिवर्षा होगी। **श्रावणशुक्ल** ३,७,९,१५तथा **भाद्रपदकृष्ण** १,३,९ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

भाद्रपदशुक्ल से आश्विनकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। दलहन तथा तेलहन के भाव में तेजी का रुख रहेगा। फल तथा तरकारी के भाव में घटवढ़ी वनी रहेगी। खाद्य तेलों में महँगी का रुख रहेगा। वर्षा की अधिकता से यत्र-तत्र कृषि की हानि होगी।पूर्वोत्तर में वाढ़ की अधिकता से जनधन की हानि होगी। इमारती सामान महँगे होंगे। सीमेन्ट के मूल्य में थोड़ी सस्ती दीख पड़ेगी। शेयर के भाव ऊँचे होंगे। वर्षा जनित- *(शेष पृष्ठ ४० पर)*

कापीराइट वर्क हृषीकेश शिवमूर्ति पञ्चाङ्ग संस्कृत
रजिस्टर्ड नं०- L-141986

कापीराइट एक्ट के अन्तर्गत प्रस्तुत पञ्चाङ्ग एवं इसमें समाहित समस्त सामग्री का सर्वाधिकार केवल श्री शिवमूर्ति उपाध्याय को प्राप्त है। कोई अन्य व्यक्ति, लेखक, प्रिन्टर्स या प्रकाशक पञ्चाङ्ग में वर्णित समस्त गणितीय विधि/शब्दों को तोड़-मरोड़कर/डिस्क्रिप्टिव मैटर का अवैधानिक प्रयोग करने वाले पर विधिक कार्यवाही सक्षम न्यायालय में दीवानी, फौजदारी, कापीराइट और अन्य कानूनों के अन्तर्गत की जायेगी तथा इस सम्बन्ध में हुए सभी हर्जे/खर्चे की जिम्मेदारी उस व्यक्ति/लेखक अथवा प्रकाशक की होगी ।

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन , बी. 2/95 सी.,
भदैनी,वाराणसी- 21001 (उ.प्र.)

आवश्यक सूचना

पाठकों को सूचित किया जाता है कि पञ्चाङ्ग संवत् २००१ से २०८० तक की पुराने पञ्चाङ्गो की प्रतियाँ दस-दस वर्ष की एक जिल्द में प्रकाशित हो चुकी हैं। कृपया संपर्क करें-

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन-
बी. २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी।
मो. : ०७३९०९९३३९७

नोट- पाठकों को किसी एक वर्ष की प्रति अलग से दे पाना सम्भव नहीं है।

श्रद्धेयविद्वज्जन,

पं. शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित 'हृषीकेश पञ्चाङ्ग' देश का सर्वमान्य पञ्चाङ्ग है। इसकी लोकप्रियता से हतोत्साहित होकर कुछ स्वार्थी तत्वों द्वारा इसकी नकल करके जनमानस को धोखा दिये जाने का कुत्सित प्रयास किया जा रहा है। इनमें कुछ भ्रष्ट व्यापारि मात्र भी सम्मिलित हैं।

प्रिय पाठक वन्धु इस वात से भली-भाँति परिचित हैं कि 'पं. हृषीकेशोपाध्याय द्वारा प्रवर्तित एवं पं. श्याममूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित' हृषीकेश पञ्चाङ्ग कई वर्षो से अपने पुराने स्थान विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन, बी. २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी द्वारा प्रकाशित हो रहा है। जिसका सम्पादन पं. शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा किया जा रहा है। असली हृषीकेश पञ्चाङ्ग लेते समय श्रीकाशीविश्वनाथ का 'ॐ' चिह्न तथा प्रधान सम्पादक पं. शिवमूर्ति उपाध्याय का नाम देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें।

श्रीकाशी विश्वनाथ पञ्चाङ्गम्
ॐ
हृषीकेश पञ्चाङ्गम्
प्रधान सम्पादक- पं० शिवमूर्ति उपाध्याय

कृपया असली हृषीकेश पञ्चाङ्ग लेते समय मुख पृष्ठ पर हृषीकेश पञ्चाङ्ग के संस्थापक पं. हृषीकेश उपाध्याय व हृषीकेश पञ्चाङ्ग के भूतपूर्व प्रधान सम्पादक स्व. पं. श्याममूर्ति उपाध्याय का छायाचित्र (फोटो) देखकर ही असली पञ्चाङ्ग खरीदें और धोखाधड़ी से वचें।

श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश पञ्चाङ्ग) — *प्रधानसम्पादक* पं. शिवमूर्ति उपाध्याय

पञ्चाङ्गस्थ विषय से सम्बन्धित समस्या के समाधान हेतु सम्पर्क कर सकते हैं। पत्र व्यवहार का पता विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन बी. २।९५ सी., भदैनी, वाराणसी (उ०प्र०)। मो०- ०७३९०९९३३९७

अथचैत्रादिमासेषु मन्वादितिथयः

चैत्र	ज्येष्ठ	आषाढ	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	पौष	माघ	फाल्गुन	श्रावण
शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	कृष्ण
३।१५	१५	१०।१५	३	९	१२।१५	११	७	१५	८।३०

अथ युगादितिथयः

कार्तिकशुक्ल	वैशाखशुक्ल	माघकृष्ण	भाद्रकृष्ण
९	३	३०	१३
सतयुगादिः	त्रेतायुगादिः	द्वापरयुगादिः	कलियुगादिः

अनध्यायं प्रकुर्वीत मन्वादिषु युगादिषु।

सामान्यसुभिक्षादिकम्

प्रभवात् द्विगुणं कृत्वा त्रिभिर्न्यूनञ्च कारयेत्। सप्तभिस्तु हरेद्भागं शेषे ज्ञेयं शुभाशुभम्। एकं चत्वारिदुर्भिक्षं पञ्च द्वाभ्यां सुभिक्षकम्। त्रिषष्ठे च समं ज्ञेयं शून्ये पीडा न संशयः।

कल्पादि- चैत्रशुक्ल१, वैशाखशुक्ल ३, कार्तिकशुक्ल ७, मार्गशीर्षशुक्ल ९, माघशुक्ल १३, चैत्रकृष्ण ३।

दशावताराः- मत्स्यः चैत्रशुक्ल ३ (अपराह्ने), रामः चैत्रशुक्ल ९ (मध्याह्ने), परशुरामः वैशाखशुक्ल ३ (प्रदोषे), नृसिंहः वैशाखशुक्ल १४ (सायाह्ने), कूर्मः वैशाखशुक्ल १५ (मध्याह्ने), कल्किः श्रावणशुक्ल ६ (सायाह्ने), कृष्णः भाद्रपदकृष्ण ८ (निशीथे), वामनः भाद्रपदशुक्ल १२ (मध्याह्ने), बौद्धः आश्विनशुक्ल १० (सायाह्ने), वाराहः भाद्रपदशुक्ल ३ (अपराह्ने)।

वर्ष-शुभाशुभज्ञानम्

तिथिवारर्क्षयोगानां युतिः संवत्सरान्विता। प्रद्युम्नाक्षरैर्युक्ता त्रिहृतै शेषके फलम्। एकेन क्लेशं समताद्वाभ्यां च त्रितये सुखम्।

अथ चरणी विवेकः

स्वामि हस्तप्रमाणेन दीर्घविस्तारसंयुतम्। अष्टभिश्च हरेद्भागं शेषे चरणिरुच्यते।। पशुहानिः पशोरोगः पशुलाभः पशुक्षयः। पशुनाशः पशोर्वृद्धिः पशुभेदः बहुः पशुः।।

अथ जन्मकुण्डलीतः प्रतिवर्षप्रतिभावविचारः।

जन्माङ्गं प्रथमं विद्धि द्वितीयञ्च द्वितीयकम्। एवं द्वादशभावाः स्युर्द्वादशाब्दस्य सूचकाः।। द्विरावृत्त्या लग्नभावात् त्रयोदशपुरस्सराः। त्रिरावृत्तेस्तु षट्त्रिंशद्वर्षाणिस्युरिहायुषाम्। आवृत्तिभिस्तु दशभिः पूर्णता पुरुषायुषः।

वर्षसंज्ञकभावात्स्युर्यदिकोणेषु। १।५।९ सद्ग्रहाः। दैहिकं सकलं सौख्यं वर्षेऽस्मिन्नियतं शुभम्। तद्वर्षमासलग्नात्स्युस्तथा-भावाः धनादयः। तत्तद्भावकोणस्था यदि सर्वेशुभग्रहाः तद्वर्षे तस्य भावस्य विशेषात्सुखकारकः।। एवं पापग्रहास्तेषु कोणेषु यदि संस्थिताः। सवला भावनाशाय निर्वलास्तु सुखाय च। शुभैस्तु शुभताधिक्यं पापैस्तुभावसंक्षयः। मिश्रे मिश्रफलं ज्ञेयं बलावलविशेषतः इति।

अथ जन्मलग्नस्य निश्चयो जन्माङ्गात्प्रसवसामयिककेषाञ्चित्पदार्थानां ज्ञानमाह।।

अथ मातृवस्त्रभोजनयोर्ज्ञानमाह

मातृवस्त्रं वदेत्तत्र वा विलग्ने नवांशपात्।। तुर्येशव-शतोवाच्यं सूतेः प्राक् मातृभोजनम्।।१।। कठिनं मधुरं रूक्षं लेह्यपेयादिकं मृदुः।। चोष्यान्नगुडं दुग्धं विचित्रं स्वल्पभोजनम्।। वटकाद्यं बहुरसं पेयादि मधुरं हितम्।। क्रोधादिना कदन्नं स्यात्सूर्यादिः श्लोकपाठतः।।३।। इति।।

अथार्कलग्नद्वादशांशवशेन दीपज्ञानम्।

तदाहगर्गः:- लग्नस्य प्रथमे भागे सूर्ये प्राच्या प्रदीपकः।। द्वितीये च तृतीये च भवेदीशानकोणगः।। चतुर्थे चोत्तरे वायोः कोणे पञ्चमषष्ठयोः। सप्तमे पश्चिमायाञ्च नैर्ऋत्यानवमेऽष्टमे। दशमेऽर्के दक्षिणस्यामग्निकोणे च दीपकः। द्वादशैकादशे प्रोक्तोदीपाभावः स्वयम्भुवा। अन्यच्च तत्रैव। चरं लग्ने करे दीपः स्थिरे तत्रैव संस्थितः। द्विस्वभावे तथा लग्ने करेण परिचालितः। द्रेष्काणे प्रथमे चन्द्रे दीपः पूर्णो द्वितीयके। अर्धपूर्णो हि तैलेन हीनतैलस्तृतीयके। खद्वांगोयदिशिभास्करोयत्र तत्रवाच्योदीपः।। इति।।

अथार्कस्यराशिवशेन दीपस्य दिग् ज्ञान चक्रम्

मेषवृषयोः	मिथुनेऽर्के	कर्कसिंहे	कन्यायांतौले
प्राच्यांदीपः	आग्नेयां	दक्षिणदीपः	नैऋत्यकोणे
तुलावृश्चिके	धनुषिरवौ	मृगे कुम्भे	मीने रवौ
पश्चिमायां	वायव्यकोणे	उत्तरेदीपः	ऐशान्याम्

अथगृहमध्ये जन्माङ्गात्सूतिकागृहज्ञानमाह।

मेषकुलीरतुलालिघटैः प्रागुत्तरतोगुरुसौम्यगृहेषु। पश्चिमतश्च वृषेणनिवासो दक्षिण भागकरौ मृगसिंहौ।।

अथमातृकष्टतत्कालयोर्ज्ञानमाह।। क्लेशोमातुः क्रूरैर्बध्वस्तगातैः शशाङ्कयुक्तैर्वा। पापैश्चतुस्त्स्थितैः सुखं गतैः क्लेशमातुर्जनन्यः।। पापाधिकारितुर्येदा मूर्तैः स्यात् दृष्टिपातेऽप्युते तु पापैः। द्यूने ७ चतुर्थे ४ प्रविचार्यसम्यगवाच्याग्निपीडा जनने जनन्याः।। इति।।

अथ ग्रहाणामधिदैवतप्रत्यधिदैवतज्ञानमाह

ईश्वरश्च उमा चैव स्कन्दो विष्णुस्तथैव च।। ब्रह्मणेन्द्र यमश्चैव कालश्चैव तथाष्टमम्।। चित्रगुप्तश्च नवमं अधिदैवत कीर्तिताः।। अग्निश्चैव तथा आपः पृथिवी विष्णुरेव च। इन्द्रश्चैव तथेन्द्राणी तथैव च प्रजापतिः। सर्पश्चैव तु ब्रह्मा च प्रत्यधिदेवताः।।

तत्रादौ प्रसवस्य प्रकारज्ञानमाह

शीर्षोदयेविलग्नेमूर्ध्नाप्रसवो पृष्ठोदये चरणेन। उभयोदये च हस्तेः शुभदृष्टे सौम्यान्यथाकष्टे।।३।। शिरसाप्रसवोज्ञेयः समयः स्कन्धदर्शनात्। अग्निभ्यां प्रसवःकालो जङ्घसंदर्शनाद्भवेत्।। कराभ्यां प्रसवः। फलेमणिवन्धस्य दर्शनात् मणित्यः। लग्नाधिपे-शकपतो लग्नस्थे वक्रितं गृहे चापि। विपरीत गतौ मोक्षौ वाच्योगर्भस्य संवेलशतः।। इति।।

अन्तरिक्षजन्मज्ञानम्

धनुर्मीनेचकन्यायां मिथुने च विशेषतः। अन्तरिक्षे भवेज्जन्म शेषे भूमौ विनिर्दिशेत्। अन्तरिक्षं नामोच्च भूमेरिति।।

अथ जन्माङ्गाद्वालकस्य रोदनमाह

मेषेत्रि १३। पञ्चानन ५ चाप ९ लग्ने विस्मृत्य सर्व बहुरोदतिस्म। अल्पघटे ११ स्त्री ६ वणिजे ७ परेषु ४।८।१०।१२ रूदन्विनो ज्ञानवलस्य सत्वात्। इदं लग्नचन्द्रयोर्मध्ये यो वली तस्मात् रोदनस्य ज्ञानं कार्यम्।।

अथ जन्माङ्गाद्वालकस्यमस्तकज्ञानमाह

मेषे चापमृगेन्द्रयोर्यदिशिशुः प्राचीशिरो जायते। गोकन्यामकरेषु दक्षिणशिरा जातोभवेन्निश्चितम्।। मीने वृश्चिककर्कियोः यदि तदाकौवेरमूर्द्धा भवेत् कुम्भेयुग्मघटेतनौयदि तदापाश्चात्यमूर्द्धा भवेदिति।।

अथसूतिकायाः वस्त्रचूड़िकावर्णयोर्ज्ञानं

अरुणधवलचारी पाटलीतोयदाभंरजवलयुक्त श्चित्रवर्णोऽथकृष्णः।। कनकरजिनवर्णोकर्बुरो वस्त्र स्वच्छः क्रियतइहसुवाच्यं चाम्बरं सूतिकायाः।।१।। यावत्संख्याग्रहाणाञ्च चतुर्थे दशमे गृहे। दृष्टिः स्यात्तावतासैव चूड़िकावर्णमादिशेत् ।।२।। इति।।

अथाधानकाले चन्द्रवशात्प्रसवस्य समयज्ञानायचक्रम्।।		अथ प्रश्नकालदाधानतो वा प्रसवकालिक चन्द्रविशेषज्ञानमाह।।
चन्द्रराशयः	दिनानि	गर्गः। यावत्संख्याक
१।४।७।१०	२७२	दशांशोशीतरश्मिव्यव-स्थितः। तत्संख्यावाता-
२।५।८।११	२९७	र्कं राशिर्जन्मन्दात्तदृते वा
३।६।९।१२	२८१ वा दिनाः २७६	प्रवेत्।।

सारावल्यां

यस्मिन् द्वादशभागे गर्भाधाने व्यवस्थितश्चन्द्रः। तत्तुल्यर्क्षे प्रसवो गर्भस्य नियतमादिशेत्प्राज्ञः।।२।। समुद्रजातकेऽपि। यतमे द्वादशभागेसूतिकास्त-स्तंखर्के तस्य विधानेति। अत्रलग्नचन्द्रयोर्मध्ये यो बलवान् तस्य द्वादशांशवशेन चन्द्रराशिशेषे इत्युक्तं लघुजातके लग्नेन्दोर्यद्बलवान् तस्यद्वि-सांशकान्विते विधौ प्रसवः।। अथकाले ज्ञानम्। तत्काले दिवसनिशासंज्ञोसमुदेति राशिभागोयः। यावानुदयस्तावान् वाच्योदिवसस्य रात्रेर्वा।।

अथात्रसूतिकातत्त्वे सूत्रवद्धं जातकतत्त्वोक्तमाह

चन्द्रेणादृष्टेऽङ्गे पितुः परोक्षेजन्म।। स्थिरेऽर्केऽष्ट-माद्वान्त्ये चन्द्रेणादृष्टेऽङ्गे स्वदेशस्थ पितुः परोक्षेजन्म।।२। चरेऽर्के तु प्रायस्तत्रस्थ पितरि विदेशे गते जन्म।।३।। मन्देऽङ्केऽथवास्ते भौमेपितुः परोक्षं जन्म।।४।। ज्ञाच्छान्तरे चन्द्रेऽस्मि।।५। सूर्ये त्रिकोणास्ते नन्दारोपापसमोजन्म निपितावधः।।६।। मातापित-ग्रहयोर्यो वलीतत्सम्बन्धि गृहे जन्म।।७।। सवलेऽर्के-भौमदृष्टेवृह दीपं गृहेजन्म।।८।। चन्द्रेतल्लज्ञानम्।।९।। लग्नादीपवर्तिज्ञानम्।।१०।। तरेऽर्केचरःस्थिरेऽर्केस्थिरा द्विस्वभावेखण्डवद्वीपः।।११।। शीर्षोदयांशेऽङ्गेमूर्द्धतः प्रसव उभयोदयांशे हस्ततोऽथवात्र पादतः।।१२।। जन्मलग्नचन्द्रान्यतमेषुवन्ध्यस्तगेषुगूरुपुमातुः कष्टम्।।१३।। केन्द्रस्थ बलिनाग्रहस्यदिशिगृह द्वारम्।।१४।। काष्ठाढ्यं नवंदग्धंचित्रदृढं रम्यंजीर्णं क्रमादर्कादिषुर्यवली तदनुसारि गृहम्।।१५।। वृषा जयारूदयेगृहस्यपूर्वभागेयुग्मसायेनम्ये कर्कसिंह योर्याम्येकन्यामा नैऋत्ये तुला वृश्चिकयोः पश्चिमे धनुपिवायौ मन्दमधोर्त्तरे झपस्य शान्त्या जन्म।।१६।। एवं शैय्या ज्ञानम्।।१७।। लग्नदिशि शैय्याशिरस्थि पड्डक्यस्थेपुपादाः।।१८।। यत्र पापस्तत्रज्ञेन।।१९।। लग्न चन्द्रान्तरग्रहसंख्या उपसूतिकाः उदार्द्धभ्यन्तर गोदकिणार्द्धे वाह्या।।२०।। वक्रोच्चसंस्थे स्त्रिगुणाः स्वक्षेत्रस्वांशनवांशेस्थितेद्विगुणांशस्यतदर्धमिता उपसूतिका।।२१।। गोजायियुग्म सिंहाङ्केवृद्दादितो जातोऽन्यथागे।। अर्के चन्द्रदृष्टे मातृदृष्टेनिर्जन-प्रसवः।।२२।। स्वान्युगेपु शुभेषु सुखेन प्रसवः त्रिकोणा स्तेगेपुपापेपु कष्टतः।।२३।। तुर्येवाके मन्दारार्कयोगे जन्मतः प्राक्पितृ मरणम्।।२४।।

अनिष्टमेपुरोगोत्पत्तौशान्तिः।। ऋक्षेशरूपं केन-केन कृत्वा तल्लिङ्गमन्त्रैर्वृषुसम्मित पुष्पैः।। पुष्पा क्षतैर्गुग्गुलधूपदीपैर्नैवेद्यताम्बूल फलैश्चसम्यक्।।१।। पूजांचकृत्वाथयनाशनाय विप्रायदद्यात्तलं शिवाय।।२।।

रोगविमुक्तस्नानमुहूर्तविचारः।। रे. पुन. कृ. उ३. स्वा. रो. श्ले. मघा पूर्णा विना रिक्तातिथौ ४।९।१४ चन्द्रशुद्धि रहितम् चं. शु. भित्रवारेचोत्तमः।। चर लग्ने। लग्नात् १।४।७।५।९।१०।११ शुभैः।

अथरोगोत्पत्तौ विशेषः:- आर्द्रा श्ले. ज्ये. श. भ. पू३. वि. ध. कृ. नक्षत्राणि सू. मं. श. वासराः ४।९।१२।६।१४ तिथयः एतेषां त्रयाणां योगे रोगोत्पत्तौ मृत्युः।। ध. उफे. मू. म. वि. कृ. आर्द्रा एषुभेपुसर्पदंशने मृत्युः।।

उत्पन्नरोगे शुभाशुभविचारः। स्वात्यश्लेषांरौद्र-पूर्वात्रयेषु शाके भौमे सूर्यजे सूर्यवारे। नन्दा रिक्तास्वेव रोगस्य चापिजायेत्पुर्य्युः शङ्करो रक्षितापि।।

अथ कर्णमर्दनमुहूर्त्तस्यविचारः। अनु.श्र.मू.रे.पू. फा.ज्ये.रो.म. एपु भेपु सत्तिथौ सद्वारे शुभलग्ने चोत्तमः।। वाणिज्य- (दुकान) कर्ममुहूर्त विचारः।। अनुराधोत्तरापुष्ये रेवतीरोहिणी मृगः।। हस्तचित्राश्विने कुर्याद्वाणिज्यं दिवसे शुभे।।

अथ धान्यसंग्रहमुहूर्त्तस्यात्रविचारः। रो. मु३. स्वा. मू. रे. मृ. ह. अश्वि. ध. श्र. अनु. पुन. चि. पुष्य. श. एपु भेपु।। वृ. बु. चं. शु. वारेषु रिक्तारहिते तिथौ स्थिरलग्नेषु सद्ग्रहे चोत्तमः।। वारप्रवृत्तिर्विज्ञानं क्षणवारार्थमेवहि। अखिलेष्वपि कार्येषु दिनादिरुदयाद्रवेः।।

अथकोष्ठादौ धान्यस्थापनमुहूर्त्तः। मृ. पु. रे. अनु. श्र. ध. श. अश्वि. पुष्य. रो. उ३. एपु भेपु सत्तिथौ सू. चं. बृ. शु. वारेपु।। निष्कासनं धान्यानाम्।। उ३. रो. ध. श. एपु भेपु सद्वारे शुभांगे सत्तिथौचप्रशस्तः।।

अथ धान्यनयनस्यफल पुष्पोत्तारणास्यचात्र मुहूर्त विचारः। ह. चि. स्व. उ३. ध. रो. मू. पु. अश्वि. अनु. म. एपु भेपु।। शनि भौमवासरहिते सत्तिथौशुभोदये चोत्तमः।

वृक्षलतागुल्मरोपणस्य मुहूर्त्तः। लतागुल्म-वृक्षरोपोहस्त पुष्याश्विनी ध्रुवैः। विशाखामृदु मूला-श्विवारूणश्च प्रशस्यते।१। गुरौ केन्द्रे विपापे खे विधौ-वारिविधूदये। शुभयुक्ते क्षिते वंधौ सद्वारे वा शुभोदये।।

अथवृक्षरोपणस्यमंत्रमप्याह। ओ वसुधेति व शीतिपुण्येति धरेति च।। नमस्ते शुभगे दैविद्रुमोऽयं त्वयि रोप्यते।।

वाहनारोहणमुहूर्त्तः। पौष्णाश्विनीवरुणमारुत शीतरश्मिचित्रादितिश्रवणपाणिसुरैज्यवित्तैः। वारेषु जीवशशिसूर्यसितेन्दुजानामारोहणं गजतुङ्गरथेषु (व्यहवारोच्चय) प्रशस्तम् ।।

शस्त्रकर्मः। तद्द्यादिह विध्रुवेंदुतनयप्रद्योतने रोगिणेऽसृक्स्त्रावव्रणकर्म सूर्यकुजयोरहीहकेन्द्र स्थयोः।

तैलाभ्यङ्गेवर्ज्योऽथ बालस्यादौ दुग्धपान समयश्च तदत्राह। रवौ भौमे व्यतिपात संक्रांतौ वैधृतावपि। षष्ठ्यामष्टम्यां च विष्ट्यांचतैलाभ्यङ्गो न पर्वसु।।१।।

अथत्रतैलाभ्यङ्गे दोषापवादमाह। तैलाभ्यङ्गः न दोषाय प्रत्यहक्रियते त्वयः। उत्सवे वातरोगे वा यत्र वाचनिकोपिवा।१। मंत्रितं क्वथितं तैलं सार्षपं पुष्पवासितम्। द्रव्यांतरयुतंवापिनैव दुष्येत्कादचन।।

	नैसर्गिकचक्रम् १			चलचक्रम् २			योगचक्रम् ३		
जन्म	६	४	३	६	४	३	३	०	०
कर्म	२	०	०	६	४	३	५	४	०
आधान	५	०	०	२	०	०	४	०	०
पिण्ड	६	४	३	५	०	०	२	०	१
छिद्र	६	४	३	६	४	३	३	०	०

चलचक्रसाधनार्थमत्रछिद्र नाम्निपञ्चमस्वरस्यागत्वान्नै-सर्गिकचक्रं पञ्चमस्वर संबन्धीयं तत्कोष्ठकं तदेव जन्मकोष्ठकं प्रकल्पयेत् तदिशराणां यथाक्रमं स्थापनम्।।

अथवारपरत्वेनतैलाभ्यङ्गफलं विधिश्च

सूर्य	चन्द्र	मङ्गल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	वाराः
ताप	सुकान्ति	मृतिः	धनप्राप्ति	वृत्तिहानिः	विपत्तिहानिः	सुखम्	फलम्
पुष्प	०	मृत्	०	दूर्वा	गोमय	०	पातन

अथ पञ्चस्वरात: शून्यानयनोदाहरणं विलिख्यते तत्र श्लोकाः

जन्म	कर्म	आधान	पिण्ड	छिद्र
उदित	भौम	भ्रात	सध्वा	अस्त
८१	८७	९३	९९	१०५
अ	इ	उ	ए	ओ
आ	ई	ऊ	ऐ	औ
क	ख	ग	घ	च
छ	ज	झ	ट	ठ
ड	ढ	त	थ	द
ध	न	प	फ	ब
भ	म	य	र	ल
व	श	ष	स	ह
नामाद्याक्षर	नामाद्याक्षर	नामाद्याक्षर	नामाद्याक्षर	नामाद्याक्षर

वयो राशिस्वराङ्कांश्च एकीकृत्यत्रिधा न्यसेत्। द्विचतुस्त्रिहतंकार्यं सप्ताष्टरसभाजितम्। आधानेनवदेयानि स्वरेकर्मणिपञ्च च सर्वाङ्कव्यापितः पिण्डश्छिद्रेश्रेणी व्यास्थितः २ एतेगणितोपयोगिकाः। केचित्ग्रंथान्तरीया अपि श्लोकाः। तिथिराशिवयोङ्कश्च प्रथमे जन्मकोष्ठके। द्विचतुस्त्रिगुणितं सप्ताष्टरसभाजितम् १ कर्मकोष्ठे पंचदत्वाआधानेनवकन्तया। पूर्व्ववद-गुणनं कार्यंभजनञ्चापि पूर्ववत् २ पिण्डे चतुर्दशंदत्वाछिद्रेऽष्टाविंशतिः सुधीः। द्विचतुस्त्रिभिर्गुणितं सप्ताष्टरस भाजितम् ३ एवंनैसर्गिकंज्ञेयं चलचक्रं स्वराल्लिखेत्। यत्र कोष्टेस्ववर्णोवै तदेव जन्मसंज्ञकम्। कर्माधानादिकान्सर्वान् विदित्वा सन्नियोजयेत् ५ जन्मनांजन्मयोजयं कर्मणा कर्मसंज्ञकम्। आधाना दित्रिकेप्येवं योज्याऽत्र ध्रुवकान्क्षिपेत् ६ तैरेवगुणकैर्गुण्यं भजनञ्च तथा विधिम्। स्पष्टार्थः।। उदाहरणम्।। गतवर्षाणि ३३ जन्मराशिः ६ नामादिमोदवर्णः (ठ) अस्यस्वराङ्का १०५ वृषादिगणनया राशिः ५ वयोराशिस्वराङ्कानामैक्यं पिण्डम् १४३ त्रिषुस्थानेषुसंस्थाप्यक्रमात् २।४।३ गुणितं २८६।५७२।४२९ यथाक्रमं ७।८।६ विभक्तं शेषाणि ६।४।३ एते नैसर्गिकजन्मकोष्ठकेऽधोऽधः स्थाप्याः। कर्मस्वरसाधनार्थ पिण्डे ५ युक्तं १४८ इदं पूर्वगुणकेन यथाक्रमं गुणितं २९६।५९२।४४४ पूर्वछेदहृते शेषाणि २।०।० नैसर्गिक कर्मस्वराङ्ककोष्ठे स्थापनीयाः। पुनराधान स्वराङ्का। पिण्डेनवयुते १५२ गुणगुणे छेदहृतेच ५।०।० ध्रुवाङ्कानां योग १४ मितेयुक्ते १५६ पूर्ववत्तैरवगुणकैर्गुणिते छेदैर्विभक्तेशेषाणि ६।४।३ पुनश्छिद्रस्वरसाधनार्थपिण्डे २८ संयोज्य गुणकैः सुगुण्यछेदैर्विभज्य शेषाणि ६।४।३ पूर्ववत्नैसर्गिककोष्ठके यथोक्तवत्स्थापिते निष्पन्नं नैसर्गिककोष्ठकम्।। अतश्चलचक्रंविधाय ततोयोगजफलं कृत्वा यदुत्पद्यते तदेव वर्षफलस्वरूपम्। नैसर्गिकादिचक्रसाधनेऽन्यान्यपि प्रकाराणि सन्ति किन्त्वत्रैव बहुसम्मतेरस्माभिरपि दर्शितम्। अथयोगचक्रं साध्यते। तत्रोभयजन्म कोष्ठस्याङ्कयुतिः १२।८।६ ध्रुवाच्छून्यध्रुवंसयोज्य २।४।३ गुणितं २४।३२ १८ स्वच्छेदैः ७।८।६ यथा क्रमंविभक्तम् ३।०।० जातंयोगचक्रस्यजन्मकोष्ठे प्रथमम‌ङ्कत्रयम्।। कर्मस्वर साधने चोभयकर्मकोष्ठाङ्कायोगः ८।४।३ पञ्चध्रुवतैर्युक्ते १३।९।८ गुणगुणंछेदहृते ५।४।० योगकर्म कोष्ठकेस्थाप्यम्। आधानयोयेगे ९ ध्रुवयुतेयथोक्तकृते ४।०।० जातं पिण्ड स्वरसाधनेध्रुवः १४ अथोक्तवत् कृते २।०।१ जातम्। छिद्रस्वरयोगेध्रुवः २८ युक्तेयथोक्तकृते ३।०।० जाताछिद्रस्वराङ्काः।

वाटिकाचक्रंशक्तियामलोक्तम्।

वृक्षं चक्रं कल्पयित्वा चक्रमेव विन्यसेत्पुनः सूर्यभाद्दिनभं यावद्वृक्षचक्रे विधीयते। मूले त्रयं रोगकरं त्वचि त्रीणि धनागमः। शाखासु वेदनाशः स्यात पत्रे युग्मं दरिद्रता। शीर्षत्रीणि शुभं प्रोक्त पूर्वे चैकस्तु मृत्युदः। याम्ये पञ्चात्मकोऽपायः पश्चिमे द्वौ धनागमः। उत्तरे वेदलाभायेति।

अथ शकोपरिअनुमानादनेकपदार्थानांचैत्रादि प्रत्येकमासेषु समर्घमहर्घादिज्ञानार्थमत्रध्रुवांकाः।।

सं	मासा	चै	वै	ज्ये	आ	श्रा	भा	आ	का	मा	पौ	मा	फा
१	यव	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
२	चना	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
३	गोधूम	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
४	धान	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
५	तिल	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
६	खांड	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
७	गुड़	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
८	घृत	१	०	२	१	०	२	२	०	१	०	२	१
९	लवंग	१	०	२	१	३	२	२	०	१	१	२	१
१०	शहद	२	१	०	३	१	१	०	१	२	१	०	२
११	अरहर	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
१२	मूंग	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
१३	कपास	१	०	२	१	०	०	२	०	१	०	२	१
१४	रेड़ी	१	०	२	१	०	०	२	०	१	०	२	१
१५	सूत	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
१६	वस्त्र	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
१७	कम्बल	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
१८	पाट	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
१९	सुपारी	१	०	२	१	०	०	२	०	१	०	२	०
२०	अलसी	०	२	१	०	२	२	१	२	१	२	१	०
२१	तैल	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२२	फिटकरी	०	२	१	०	०	०	१	२	०	२	१	१
२३	हींग	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२४	हरदी	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२५	लौंग	०	२	१	०	१	२	१	२	०	२	१	०
२६	जीरा	२	१	०	२	२	१	०	१	२	१	०	२
२७	अजवाइन	१	०	२	१	१	१	२	०	१	०	२	२
२८	कपूर	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२९	ककुनी	०	२	१	०	२	२	२	२	०	१	१	०
३०	धनिया	१	१	२	१	०	०	१	०	१	०	२	१

शाकःखगाब्धिभूपोनः १६४९ शालिवाहनभूपतेः। अनेन युक्तो द्रव्याङ्कश्चैत्रादौ प्रतिमासके।१। रुद्रनेत्र ३ हृतेशेषं फलंचन्द्रेण मध्यमम् । नेत्रेण रसह्रासिश्चशून्ये वा तत्स्मृतं बुधैः।२। इति।

अथ चैत्रादि १२ मासानां नामानि

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ	श्रावण	भाद्रपद	मासाः
वैकुण्ठः	जनार्दनः	उपेन्द्रः	यज्ञपुरुषः	वासुदेवः	त्रिविक्रमः	नामानि
आश्विन	कार्तिक	मार्गशीर्ष	पौष	माघ	फाल्गुन	मासाः
योगीशः	पुण्डरीकाक्ष	कृष्णः	अनन्तः	अच्युतः	चक्रधरः	नामानि

अथाङ्गस्फुरणफलानि

स्थानानि	फलानि
मस्तकस्फुरणे	पृथ्वीलाभः
ललाटस्फुरणे	स्थानलाभः
स्कन्धस्फुरणे	भोगसमृद्धि
भ्रुवोर्मध्ये	सुखप्राप्ति
भ्रुवोर्युग्मे	महत्सौख्यम्
कपालस्फुरणे	शुभावाप्तिः
नेत्र २ स्फुरणे	धनाप्तिः
नेत्रकोणयोः	लक्ष्मीलाभः
नेत्रपक्षस्फुरणे	राज्यलाभः
नेत्रपक्ष२स्फुरणे	संग्रामेजयः
नेत्रकोपांगदेश२	कलत्रलाभः
नासिका२स्फुरणे	प्रीतिःसुखम्
हस्तस्फुरणे	सद्द्रव्यलाभः
वक्षःस्फुरणे	विजयध्रुवम्
हृदयस्फुरणे	वांछितसिद्धिः
कट्यांस्फुरणे	प्रमोदेबलञ्च
कटिपार्श्वे	प्रीतिरनुत्तमाः
नाभिस्फुरणे	स्त्रीनाशः
आंत्रिकस्फुरणे	कोशवृद्धिः
भगस्फुरणे	पतिप्राप्तिः
कुक्षिस्फुरणे	सुप्रीतिलाभः
उदरस्फुरणे	कोशप्राप्ति
लिङ्गस्फुरणे	स्त्रीलाभः
गुदस्फुरणे	वाहनप्राप्तिः
वृषणस्फुरणे	पुत्रलाभः
ओष्ठस्फुरणे	प्रियवस्तुलाभः
हनुदेशस्फुरणे	भयं महत्
कण्ठस्फुरणे	ऐश्वर्यलाभः
ग्रीवार्धस्फुरणे	रिपुभयम्
पृष्ठस्फुरणे	युद्धपराजयः
कपोलस्फुरणे	वरांगनाप्राप्तिः
मुखस्फुरणे	मित्रप्राप्तिः
बाह्यस्फुरणे	मधुरभोजनम्
बाहुमध्ये	धनागमः
वस्तिदेशस्फुरणे	अभ्युदयः
उरोस्फुरणे	वस्त्रलाभः
जानुस्फुरणे	शत्रुवृद्धि
जंघस्फुरणे	स्वामिप्रीतिः
पादोपरि	स्थानलाभ
पादतले	नृपत्वम्
पादद्वयोस्फुरणे	अलाभम्

अथस्त्रीणामाव्यरजोदर्शने श्रेष्टमासपक्षतिथ्यादयः।

पक्ष मासः	चोत्तमः। श्वेतवस्त्रे श्रेष्ठोऽयम्। नान्याम्बरे।।
तत्र श्रेष्ठः तिथयः	वैशाखेफाल्गुने मासे मार्गाख्येश्रावणाश्विने। एषु सितपक्षे १।२।३।५।७।१०।११।१३।१५ एतासुतिथिषु सत्। परन्तु तत्र कृष्णपक्षस्यदशमीयावन्मध्यमम्। तदुपरिकुलटात्वं स्यात्।।
वाराः	चन्द्र।। बुध।। गुरु।। शुक्र।। एषां वारे प्रशस्तम्।।
शुभ नक्षत्राणि	अश्वि. मृग. ध. रे. चि. अनु. ह. श्रव. पुष्य उ३. रो. ऐषु भेषु शुभः।। मू. पुन. म. वि. कृ. ऐषु मध्यमं परेष्वसत्।। दिवादुर्योगभद्रादिरहिते श्रेष्ठोऽयं न रात्रौ।।
शुभ लग्नादि	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्रस्याङ्के सद्विदृष्टे सत्युतमम्। तत्र विवाह वदग्रहसंस्थाऽपि विचार्य्या इति।

अथरजोदर्शन निषिद्धसमयान्याह

अष्टम्यां द्वादशीषष्ठयोरिक्तादर्शेऽथसंक्रमे।। भद्रा निद्रा व्यतीपाते ग्रहणे रुजि वैधृतौ।।१।। परतात गृहे मार्गे कुदेशे कृष्णवांससि।। प्राग्रजोदर्शने नेष्टं शान्त्या तु शुभदं भवेत्।।२।। प्रागुक्तं विलयं यान्ति रजोदर्शनसंभवाः।।३।।

अथ ऋतुमत्याः स्नानमुहूर्त्तस्य विचारः

ह.स्वा. अश्वि. मृ. अनु. ध. रो. उ३. ज्ये. एषुभेषु।। शुभतिथौ। सद्वारे।। सत्तनौ स्नायादृतुमतीनारी इति।।

अथ गर्भाधानमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्र विविधं गण्डान्तम्।। जन्मतारम्।। मू. म, अश्वि. रे.।। ग्रहणदिनम्।। व्यतिपात वैधृतिश्राद्धदिनम्।। दिवा परिघाद्यर्द्ध उत्पातहतभम्। जन्मराशितोऽष्टममं पापग्रहस्य भवनम्। भद्रा पर्वदिन ४।६।९।१४ तिथिषु सन्ध्यायाम् सू. मं. श. वासरान्। रजोदर्शनाच्चतुर्थरात्रिपर्यन्तं न शुभः। उ३. मृ. ह. अनु. रो. स्वा. श्र. ध. श. एषु भेषु लग्नात् १।४।५।७।९।१० शुभः। लग्नात् ३।६।११ पापैश्चोत्तमः। सू. मं. बृ. दृष्ट लग्ने विषमराशिनवांशके चन्द्रे शुभम्।। युग्म (६।८।१०।१२) रात्रौ चोत्तमं गर्भाधानम्। चित्रा पुन. पुष्य अश्विनी एतद् भेषुमध्यमं स्यादिति।।

अथास्यशान्तिः कल्पोक्ता।।

घृतदूर्वातिलाक्षतैरष्टोत्तरशतं जुहुयादिति।स्वर्ण गोभूदानं च विस्तरस्त्वत्रनिवन्धेभ्यः इति।।

अथगर्भाद्दशमासानामधिपाः

१	२	३	४	५	६	मासाः
शु.	मं.	गु.	सू.	चं.	श.	पतयः
७		८		९	१०	मासाः
बु.	गर्भलग्नपति			चं.	सू.	पतयः

अथजातकर्मानन्तर कृत्यम् जन्मलग्नं नीरीक्ष्यतत्रस्थग्रह दोषपरिहाराय ग्रहदानं जपं वा कुर्यात्। जातमात्रस्य मूलोत्पन्नस्य-मुखमवलोक्यस्नायादिति।।

अथगर्भसंस्कारेविशेषमाह स्त्रीणां विधोर्बलमुशन्ति विवाह गर्भ-संस्कारयोरितकर्मसु भर्तुरैव इति।

षोडशसंस्काराः।। गर्भाधानमतश्च पुंसवनकं सीमन्तजाताभिधे। नामाख्यं सहनिश्क्रमेण च तथाऽन्नप्राशनं कर्म च। चूडाख्यो व्रतबन्धकोऽप्यथ चतुर्वेदव्रतानां पुनः। केशान्तः सविसर्गकः परिणयः स्यात् षोडशीकर्मणाम्। ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रावर्णास्त्वाद्यास्त्रयोद्विजाः। निषेकादिश्मशानान्तास्तेषां वै मंत्रतः क्रियाः।। शूद्रोऽप्येवंविधः विना मंत्रेण संस्कृतः। स्त्रीणा चौलान्त संस्कारान् प्रकुर्वीतह्यमंत्रकाद्। पुंस्त्रियोरुभययोरत्र विवाहः स्याद्यथाविधिः।।

अथपुंसवनसीमन्तयोर्मुहूर्त्तः- तत्र गर्भतो द्वितीये तृतीये वा मासि पुसंवनं कर्मविधेयम्।। षष्ठे वाष्टमे मासि।। मासधिपतौ सबले सति सीमन्तोन्नयनं प्रशस्तम्।। नात्र शुक्रेज्ययोमूढ़त्वदोषः।।

सद्वाराः	सू. मं. बृ. एषां वारे मतान्तरेण ज्ञेन्दुशुक्राणांवारे वा दम्पतयोश्चन्द्रतारा शुद्धौ सत्यां पुंसवनसीमान्तसंस्कारौ भवतः।।
सद्भानि	मृ. पुष्य मूल श्रवण पुन. हस्त रेवती रो. उ३. एतद्भेषु पुंजन्मभं विना सीमन्तोन्नयनं पुंसवनं च प्रशस्तम्।।
सत्तिथयः	१।२।३।५।७।१०।११।१३ एतासु तिथिसु सिते। तिथि १० यावत् कृष्णे चोत्तमः परन्तु पूर्वाह्न एवं कार्यः नापराह्ने।।
साङ्गलग्न	संस्कारद्वयं पुंभस्याङ्गे पुमांसे च श्रेष्ठं। तत्र लग्नात् १।४।५।७।९।१०
शुद्धिः	एषु शुभैः ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमः। चन्द्रे १।६।८।१२ वर्जिते श्रेष्ठः।५।८।१२ पाप एकोप्यसत्।।

अथसूतिकायाः सूतीगृहप्रवेशमुहूर्त्तस्य विचारः

रो. मृ. पुष्य. स्वा. श. पुन. ह. ध. अनु. चि. अश्वि. उ३. श्र. ऐषु भेषु। शुभवासरे।। सत्तिथौ रिक्ता षष्ठ्यष्टमीवर्जिते। शुभाङ्गे।। लग्नतः केन्द्रेषु शुभेषु। ३।६।११ पापेषु। शुभांशे सत्युत्तमः। श्रुत्वा जातं पितापुत्रं सचैलं स्नानमाचरेत्।। एतच्च रात्रावपि कर्त्तव्यम्।। श्राद्धादिकं हेम्ना कर्त्तव्यम् तत्कालाभावे सूतकान्तेऽपि कर्त्तव्यम्।

तत्कालातिक्रमणे जातकर्मणि विचारः

सत्तिथयः	१।२।३।५।६।७।१०।११।१३ एतासु तिथिसु व्यतिपातभद्रासंक्रान्ति दोषरहितासु श्रेष्ठम्।
सद्वाराः	चन्द्रबुधगुरुशुक्राणां वारे। जन्माहात् प्रथम एकादशद्वादशदिने चोत्तमः।
सद्भानि	मृ. रे. चि. अनु. उ३. रोहि. पुन. स्वा. ध. श्र. श. पुष्य, हस्त. अश्वि. एषु सत्तनौ चायं श्रेष्ठः।।

स्तनपानमुहूर्त्तस्य विचारः

उ३. रो. अश्वि. रे. पुष्य. पुन. अनु. ह. चि. मृ. ध. श्र. श. ऐषु भेषु। शुभवासरे।। शुभतिथौ। स्थिरांगे स्तनपानं प्रशस्तं स्यादिति।। अथ सूतिकापथ्यम्।। अन्नप्राशनोक्तभे तिथौ च दुर्योगादिरहिते श्रेष्ठम्।।

वालस्यादौ दुग्धपानसमयश्च

ई.४	पू.२	आ.६
उ.७	चरयोगिनी	३द.
२वा.	५प.	८नै.

एकविंशद्दिने चैव पयः शंखेन पाययेत्। अन्नप्राशननक्षात्रदिवसो द्वयराशिषु। इन्द्रवायुयमशूल पाणिनां वहिपाश्रवण रक्षसा क्रमात्। अर्द्धया ममनुवास रोहितोदिक्षु संभ्रमति योगिनीवरा।

अथ प्रथमादिमासेषु वालकानां दन्तजननफलवोधक चक्रम्

मासाः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
फलानि	स्वयंनाशः कनिष्ठः	भ्रातृनाशः	भगिनीनाशः	मातृनाशः	ज्येष्ठः भ्रातृनाशः	सम्पत्तम्	तातात्सुखम्	पुष्टता	लक्ष्मीप्राप्ति	सौख्य	सौख्य	धनसम्पत्ति

अथ जनौसदनो बोध्वंस्त्रपित्रादिहा। तदर्थशान्ति विधेया।।इति।।

अथ नामकरणमुहूर्त्तस्य विचारः। सूतकान्ते नामकरणं कर्त्तव्यं स्वकुलोचितं वृहस्पतिः। द्वादशे दिवसे वापि जन्मतोदिवसे शुभे। षोडशे विंशतिश्चैव द्वाविंशे वर्णतः क्रमात्।

भानि	मृ.रे.चि.अनु.उ३.रो.ह.पुन.पुष्य,अश्वि,अभि.स्वा.श्र.ध.श. नक्षत्रेषु।
वाराः	चं. बु. बृ. श. एषां वारे नामकर्म शिवम्।
तिथयः	१।२।३।५।७।११।१२।१३ तिथौ भद्रादिरहिते सत्युत्तमः।
शुद्धलग्न	२।५।८।११ एतद्रस्याङ्गे ऽष्टमशुद्धौ शुभेलग्नेशुभांशेचोत्तमः।
लग्न शुद्धिश्च	लग्नात् १।४।५।७।९।१० शुभलग्नात् ३।६।११ पापैश्चोत्तमः। लग्नात् ६।८।१२ सर्वे न शुभः। चन्द्रताराबले पितृपुत्रयोः। दिवापूर्वाह्ने एवं कर्तव्यः। मध्याह्ने मध्यमं तदग्रे न सत्।।

दिवापूर्वाह्ने एवं कर्त्तव्यः। मध्याह्ने मध्यमं तदग्रे न सत्।। व्यतिपात संक्रान्त्यमावै धृतिग्रहणाहश्राद्धाहपक्षच्छिद्ररिक्तापूर्णा शकुनीकिंस्तुघ्नाविष्टि-करणादीन्वर्जयित्योक्ततिथ्यादिनामकर्मविहितम्। अथ विहितकालातिक्रमे सतीदं गुरुशुक्रयोरस्तादिदोषरहिते सौम्यायने कार्यम्। नान्यथेति।।

अथान्नप्राशनमुहूर्त्तज्ञानाय चक्रमिदम्

तत्र वालकानां षष्टमासादारभ्य समामासेषु। कन्यकानां पञ्चममासादारभ्य विषममासेषुकार्यम्। मासगणनासौरणान्नाशनं परिमितिज्ञेया।

सद्भानि	रो. उ३. मृ. रे. चि. अनु. ह. पुष्य, अश्वि. अभि. पुन.श्र. ध. स्वा. श. एषु भेषु शुभ। अथसप्तशलाकाविद्ध ग्रहणभं त्याज्यम्।
तिथयः	२।३।५।७।१०।१३।१५ सत्। अन्येषु समः।
वाराः	चं. बु. बृ. शु. एषां वारः श्रेष्ठः।
लग्नादि	नान्यस्मिन्राह्निं सल्लग्नानि २।३।४।५।६।७।१०।११ एषु जन्माङ्गभयोर्मृत्युमस्याङ्ग तदंशकञ्च हित्वा प्रशस्तम् नान्यलग्ने।

अथ जलपूजनमुहूर्त्त विचारः।। तत्र सूतिकाया मासपूर्तौ सत्यां शुक्रेज्योरस्ते चैत्रपौषयोर्मासे तथाधिमासे जलं न पूज्येत्। श्र. पुष्य, पुन. मृ. ह. मू. भ. अनु. एषु भेषु विरिक्ते तिथौ। चं. बु. गु. एषां वारे शुभम्।

अथ कर्णवेधमुहूर्त्तज्ञानायचक्रमिदम्। तत्र जन्माहात १२।१६ दिने सत् ६।७।८ मासि। ततः विषमवर्षे कर्णवेधः शुभः। चैत्रपौषावमाजन्ममास चातुर्मास्यरिक्ता अमामवसर्पजन्मतारां हित्वां प्रशस्तः कर्णवेध इति।

सत्तिथयः	१।२।३।५।७।१०।१२।१३।१५ एततिथौ सिते। कृष्णे च ति.१० यावत शुभः।
वाराः	चं. बु. बृ. शु. एषां वारे भद्रादिरहिते सत्युतमः।
सद्भानि	पुन.अश्वि.हस्त, पुष्य,अभि.मृग.चित्रा, अनु.रेव.श्र.ध. एतत्भेषु चन्द्रबले सति प्रशस्तः।
शु.लग्न	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्रस्य लग्नेष्वंशेषु च सत्।।
ल.शुद्धि.	लग्नात्दष्टभवने संशुद्धे। लग्नात्। १।३।४।५।७।१०।११ एषुशुभेः तथा ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमः। लग्नस्थेगुरौ कर्णवेधः शुभावहः।।

अथ चौलमुहूर्त्तस्य वोधकार्थमिदं चक्रम्। तत्र वर्षत्रयाद्विषमवर्ष जन्मतः सिचेत्रोद्वयने भानौ चोत्तमम् मनुना प्रथमवर्षेऽपि सदुक्तं चौलम्।।

सद्भानि	ज्ये. मृग. रे. चित्रा. हस्त, अश्वि. पुष्य, अभि, स्वाती, पुन. श्रवण, धनि. शत. एषु चन्द्रतारानुकूले सति शुभः।।
वाराः	चं. बु. गु. शु. एतद्वारेषु भद्रादिदोषरहिते श्रेष्ठम्।।
सत्तिथयः	२।३।५।७।११।१३ एततिथौ सिते। परन्तु पूर्वाह्ने।।
शु.लग्न	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्रस्य लग्नांशे श्रेष्ठोऽयम्।।

अथाक्षरारम्भमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्रोत्तरायणे रवौ। पञ्चमेऽब्दे गणेशविष्णुसरस्वतीलक्ष्मी कुलदेवतानत्वा सविधि सम्पूज्य च शिशोर्नूतनाक्षरलेखनारंभः कार्यः।

तिथयः	२।३।५।६।१०।११।१२ तिथिषुदुर्योगादिरहितासु शुभः।।
वाराः	च. बु. बृ. शु. एषां वारेषु शुक्लपक्षेत्वाक्षरारम्भ शुभः।।
भानि	अश्वि. आर्द्रा, पुन. पु. ह. चि. स्वा. अनु. श्र. रे. एषुभेषु शुभः।।
सां.ल.शु	२।३।६।९।१२ एतद्रस्याङ्गे तदंशे चोत्तमः। अत्राष्टमशुद्धे कुम्भाशकंविनोतमः। खेस्थे जीवे बुधे शुक्रेलग्ने खेटवलाढ्ये श्रेष्ठोऽयम्।।

अथविद्यारम्भमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्रादौ अक्षरग्रहणे दृढे संजाते सौम्यायनेरवौ आश्विने कन्यार्के बुधप्रावल्ये

सद्वाराः	बु.सू.बृ. शु. एतद्वारेषु शुभः। गणेशवाग्देवतामभ्यर्च्य कार्यः।।
सद्भानि	अश्वि. पु. आ. अनु. मृ. पुन. ह. चि. स्व. श्र.ध. मू. पू३. श्ले. शत.
सत्तिथयः	२।३।५।६।१०।१२ एषुसिते। ति. ५ यावत्कृष्णेचोत्तमः एषुसत्।
सांशलग्न	२।३।६।९।१२ एतद्रस्याङ्गेशुभः। लग्नादष्टमे सर्वग्रहाःनेष्टाः। लग्नात्
शुद्धिः	१।२।३।४।५।७।९।१०।११ एषु शुभैः। ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमा अधीतिः।।इति।।

अथ व्रतबन्धमुहूर्त्तबोधचक्रमिदम्

तत्रगुरुशुक्रयोर्वृद्धत्वास्तशिशुत्वकालंविनोत्तरायणेरवौ माघादि ५ मासेषु शुभः। परन्त्वर्केन्दुगुरुशुद्धिवशेन। चैत्रेसति मीनार्केब्राह्मणानां व्रतं सत्।।

सद्भानि	अश्वि. ह. पुष्य, उ३.रो. श्ले. स्वा. पुन. श्रव. ध. श. मू. चि. मृ. अनु. पूर्वा३. रेव. आर्द्रा, एतद्वेधरहितेषु सत्। परन्तुनापराह्ने।।
तिथयः	२।३।५।१०।११।१२ एतासुशुक्ले २।३।५ कृष्णेतिथिषु चोत्तमः।।
सद्वाराः	सू. चं. बु. बृ. शु. एषावारे भद्रारूग्वाणादिदोषरहिते सत्युत्तमः।।
लग्नशुद्धि	त्रिषडस्थाःखलाः सर्वेचन्द्रोद्विद्यूनदिकत्रिगः। सौम्याः केन्द्रत्रिकोणस्था
ज्ञानमाह	लाभेसर्वेव्रतेशुभाः।१। चं. शु. बृ. लग्नेशाः लग्नात् ६।८ न शुभाः। चन्द्रशुक्रौ लग्नात् १२ निद्यौ। १।५।८ पापा: न शुभाः। ६।८।१२ सौम्यान शुभाः ३।६।११ पापाः शुभदाः। पूर्णेन्दु वृष कर्क गतोलग्ने श्रेष्ठोऽन्यथान। लग्नेऽर्कःशुभः। चन्द्रांशविनेति।।

अथ दीक्षाग्रहणमुहूर्त्तस्य बोधकचक्रमिदम्

मासाः	चै.वै.श्रा.आश्वि.का. मार्ग. माघ, फा. एतन्मासेषुशुभग्नाधिमासे।।
भानि	अश्वि.रो.उ३.रे.अनु.पुष्य, स्वा.पुन.मू.श्र.ध.श.पू३.चि. एषु सत्।।
वाराः	सू. चं. बु. बृ. शु. एषामह्नि भद्रादिदोषवर्जिते सति प्रशस्तम्।।
तिथयः	२।३।५।७।१०।११।१२ एतासुतिथिषुश्रेष्ठः कृष्णेयावत्पंचमींसत्।
शु.लग्न	२।३।४।५।६।७।९।१२ एतद्रस्याङ्गेषुचन्द्रतारानुकूलेसति शुभम्।।
अङ्ग	लग्नात् ३।६।११ एषु पापैः १।४।५।७।९।१० एषु शुभैश्चोत्तमः।।
शुतिश्च	अष्टम्यां संक्रान्तौ रविचन्द्रोपरागे चोत्तमः। गुरुशुक्रोरुदयेश्रेष्ठः।।

अथ द्वादशस्यचन्द्रफलम्। पाणिग्रहेस्त्रीसुरतेभिषेकेयात्राव्रतबन्धने च।। व्रतोपवासादिषु गर्गपूर्वैःप्रोक्तः शुभोद्वादशगोहिमांशुः।। इति।।

अथ प्रतिमा-भङ्गादि-शान्तिः- प्रतिमाशिवलिङ्गप्रासाद कलशादिभङ्ग स्वामिनो मरणं भवेत्। तत्र शान्तिः।। "कुण्डं कृत्वा विधानेन ततो होमं समाचरेत्। चरुं च यमदैवत्यं साधयित्वा विधानतः।। दधिक्षौद्र घृताक्तानाम् धत्थ समिधां ततः। जुहुयादष्टशतं प्राज्ञ इमारुद्रेति मंत्रवित्।। माषैर्मुद्गैस्तिलैश्चैव घृतेन मधुनापि च। एभिः पञ्चसहस्राणि शक्तिबीजेन होमयेत्।।" शक्तिबीजं ह्रीं बीजम्। "भूमिधेनुमनड्वाहं स्वर्णं धान्यं सदक्षिणम्। दत्त्वाथ पञ्चगव्येन स्नायाद्देवालये द्विजः।।वलिं दद्याद्यमायाथ कृसरैः पायसैस्तथा। ईशानाय वलिं दत्त्वा कृतकृत्यो भवेन्नरः।।"

अन्य मुहूर्त्तविचारः।

क्रयविक्रय मुहूर्त्तः।। पुष्ये भाद्रपदाद्युग्मं मैत्रं श्रवणमश्विनी। हस्तोत्तरा मृगः स्वाती तथा श्लेषा च रेवती।। ग्राह्याणि भानि चैतानि क्रयविक्रयणे बुधैः। चन्द्रभार्गवजीवाश्च वाराः शकुनमुत्तमम्।।

ऋणदाने ग्रहणे च वर्ज्यम्। ऋणं भौमे न गृह्णीयान् देयं बुधवासरे। ऋणच्छेदं कुजे कुर्यात्संचयं सोमनन्दने।। हस्तेऽर्कवारे संक्रान्तौ यदृणं स्यात्कुलेषु तत्। वृद्धियोगे तथा ज्ञेयमृणच्छेदं तु कारयेत्।।

सेवाकर्म (नौकरी) मुहूर्त्तः। हस्तेद्वये ऽनुराधायां रेवतीयुगले मृगे। पुष्ये बुधे गुरौ शुक्रे सत्तिथौ रविवासरे। योनिराशियशोमैत्र्यां स्वामी सेव्योऽनुजीविभिः।।

इक्षुयन्त्र (गन्नामिल) मुहूर्त्तः। वेदद्वि नेत्रं भूः मूर्त्त वाण हस्तं रसः क्रमात्। प्रथमे च भवेल्लक्ष्मीर्द्वितीये हानिरेव च। तृतीये सर्वलाभश्च चतुर्थे च क्षयस्तदा। पञ्चमे च भवेन्मृत्युः षष्ठस्थे शुभं स्मृतम्।। सप्तमे चैव पीडा स्यादष्टमे धनधान्यकम्। सूर्यभात्प्रणयेच्चाद्रमिक्षुयन्त्रं प्रयोजयेत्।।

तैलिकयन्त्र (तेलमिल) मुहूर्त्तः। आद्यात्पाणिद्वयमैत्रयुग्मे सवासवादित्यभधैषणेश्यात्। सदहि रिक्तामृतयोगमुक्ते तस्तिद्धये तैलिकयन्त्रकर्म।।

संगीत-नृत्यारंभ मुहूर्त्तः। मैत्रार्कात्वसूक्तेज्यवरुणः संद्रैः शुभं नर्तने। लग्नेज्ञे गुरुवीक्षिते हिबुकगैः सौम्यैश्च संगीतकम्।

राज्याभिषेक मुहूर्त्तः। (व्यवहारोच्चय)। जन्मांगर्क्षदशेशसद्ग्रहकुजैः सार्केर्बलिष्ठैर्मृदुक्षिप्रेन्द्रे ध्रुवभैः स्थिरर्क्षैर्दशतने व्यराशि भूपस्थितिः।।

दत्तकपुत्र-पुत्री मुहूर्त्तः। हस्तादिपञ्चकभिष्वसुपुष्यभेषु सूर्यक्षमाज-गुरुभार्गववासरेषु। रिक्ताविवर्जिततिथिष्वलिकुम्भलग्ने सिंहेवृषे भवति दत्तसुतग्रहोऽयम्।

पुत्रप्राप्त्यर्थ शुभनक्षत्राणि। षोडशर्तुनिशाः स्त्रीणां तस्मिन्युग्मासु संविशेत्। युग्मासु पुत्रा जायन्ते स्त्रियोऽयुग्मासु रात्रिषु। पुष्ये धनिष्ठामृदुवायुमूले स्थिराश्विनीक्षिप्रभमासु हस्ते। एभिः प्रविष्टा बहुपुत्रपौत्रा बसेच्चिरं भूरिगृणैरुपेता।।

नवचण्डी-शतचण्डी सहस्रचण्ड्यादि देवाराधन मुहूर्त्तः विचारः। तत्रादौमास विचारः। वैशाखः फाल्गुनमाघः श्रावणो मार्ग एवं च। आश्विनः कार्त्तिको मासो पूजायां तु शुभावहाः।। तिथिविचारः। तृतीयापंचमी-पूर्णासप्तमीचत्रयोदशीदशमी द्वादशीष्वष्टमीचतुर्थीनवमी तथा। कृष्णाष्टमीचतुर्दश्यौ तिथयः सर्वकामदाः। वारविचारः। रविर्बृहस्पतिसोमश्च शुभावहाः।। देवीपूजनलक्षत्रविचारः। अश्विनी रोहिणीस्वाती पौष्णज्येष्ठोत्तरात्रयम्। पुष्यं पुनर्वसुर्भानि श्रेष्ठानि शक्ति पूजने। होमाहुतिविचारः। सूर्यभात्त्रिभे चान्द्रे सूर्यविच्छुक्रगंगं चन्द्रारेज्यागुशिखिनो नेष्टा होमाहुतिः खले।। आहुतिदोष परिहार विवाहकाल प्रतवंधे दीक्षा सीमंतचण्डी गृहवास्तुशान्तौ। आदित्यसोविकुजराहु केतवो न दोषदा यज्ञविधिषु वर्णितम् खलु। दुर्गाहोमे आहुतिचक्र विचारः। ब्राह्मी च कौमारी चवैष्णवी च वाराहिन्द्री त्वथ चण्डिका च। मेधा च माहेश्वरीनारसिंही क्रमेण सूर्यादिनभं त्रिकं च। श्रीधुर्जेह शोक भयं धनं पुत्रसौख्यं च राज्यलाभः फलानि दुर्गा हवने क्रमेण।

दुर्गाहोमे आहुतिचक्रम्

ब्रा.	कौ.	वै.	वा.	ऐ.	चं.	मे.	मा.	ना.
३	३	३	३	३	३	३	३	३
३	६	९	१२	१५	१८	२१	२४	२७
श्रे.	ने.	ने.	श्रे.	श्रे.	ने.	श्रे.	श्रे.	श्रे.
धन पुत्र	शोक	भय	धन	राज्य सुख	रोग	विद्या	सुख	राज सम्मा.

अथखट्वारोहणमुहूर्त्तस्यविचारः जन्माहात् १०।१२।१६।२२ एषु दिवसेषु।। मृ. रे. चि. अनु. उ३. रो. ह. अश्वि. पुष्य. अभि. एषु भेषु। शुभाहे। रिक्तामारहिततिथौ प्राक्शीर्ष वालकं तत्र विन्यसेत्।

अथसूतिकाक्वाथौषधिभक्षणमुहूर्त्तज्ञानम्। ह. अश्वि. पुष्य. अभि. मृ. अनु. रे. चि. स्वा. पुन. श्र. ध. श. मू. भानि। ३।६।९।१२ लग्ने। सू. चं. बृ. शु. वाराः।। लग्नात् ७।८।१२ शुद्धेषु। रिक्ताऽमा रहिते तिथौ। पुंलग्नं पूर्णेन्दुयुते श्रेष्ठः। जन्मराशौ न रसभक्षणम्।

सूतिस्नानमुहूर्त्तस्य विचारः।। रे. उ३. रो. हस्त. स्वा. अश्वि. अनु. एषु भेषु रवि, भौम, गुरु, दिवसेषु। १।२।३।५।७।१०।१३।१५ तिथिषु सत्। आर्द्रा, पुन. पु. श्र. म. भ. वि. कृ. मू. चि. एषु भेषु बुधशनिवारयो; ४।६।८।९।१२।१४ तिथिषु न सत् एतद्भिन्नतिथिनक्षत्रवारेषु मध्यमम्।

अथभूम्युपवेशनमुहूर्त्त विचारः।। अत्रादौ पृथ्वींवराह्वाभिपूज्य भौमवले पञ्चमेमासि कार्यम्। उ३. रो. मृ. ज्ये. अनु. अश्वि. ह. पुष्य. अभि. एतद्भेषु। रिक्तामारहिततिथौ। स्थिरभस्याङ्गे। शुभवासरे च। बालकस्य कटिस्थले कटिसूत्रं बध्वा पृथिव्यामुपवेशयेत्। तत्र मंत्राः। रक्षैनं वसुधे देवि सदा सर्वगतंशुभ। आयुः प्रमाणं सकलं निक्षिपस्व हरिप्रियेति। अथात्रैव बालाग्रे इमानि स्थापयेत्। वस्त्रं। शस्त्रं। पुस्तकं। लेखनी। स्वर्णं। रौप्यं। एषु यद्बालो गृहणाति तैराजीविनी वृत्तिः प्रतिष्ठा च भवेत्।।

अथ निष्क्रमणमुहूर्त्तज्ञानम्। जन्मतश्चतुर्थे मासे यात्रोक्तसमयेऽर्कमितेह्नि वा सत्।

विवाहे मण्डप निर्माणे परिहारः। धनिष्ठान्ते शतभिषादौ पूर्वादो चोत्तरान्तिमे। पञ्च पञ्च घटी हेया रेवतीं सकलं त्यजेत्।।

देवप्रतिष्ठामास विचारः प्रतिष्ठामासविचारः। चैत्रे वा फाल्गुने वापि ज्येष्ठे वा माधवेऽपि वा। माघे वा सर्वदेवानां प्रतिष्ठा शुभदा भवेत्। प्रतिष्ठानक्षत्राणि। हस्तत्रये मित्रहरित्रये च पौष्णद्वयादित्यसुरेज्यभेषु। स्यादुत्तराधत्तृ शशांकभेषु सर्वमस्थापनमुत्तमं च।। प्रतिष्ठायां तिथिविचारः। यद्दिनं यस्य देवस्य तद्दिने तस्य संस्थितिः। द्वितीयादिद्वयोः पंचम्यादितस्तिसृषु क्रमात्। दशम्यादि चतसृषु पौर्णमास्यां विशेषतः।। प्रतिष्ठायां पक्षविचारः। प्राप्य पक्षं शुभं शुक्लमतीते दक्षिणायने। प्रतिष्ठायां वारविचारः। सोमो बृहस्पतिश्चैव शुक्रश्चैव तथा बुधः। एते वाराः शुभा प्रोक्ताः

सयमांतशिखर-स्थापनचक्रम्		
नं.	९	
शृं.	९	
क्षं.	९	

प्रतिष्ठायज्ञकर्माणि। देवस्थापने लग्नम्। स्थाप्यो हरिर्दिनकरो मिथुने महेशो। नारायणश्च युवतौ घटके विधाता। देव्यो द्विमूर्त्तभवनेषु निवेशनीयाः। क्षुद्राश्चरे स्थिरगृहे निखिलाश्च देवाः।।

श्री संवत् २०८२ शाके १९४७ वैशाखकृष्ण ति. १ रवौ ५९।२६ (रा.श्री.५।२९) इष्टे मीन लग्नोदये जगल्लग्न प्रवेशः।

जगल्लग्नफलविचारः- लग्ने वलाढ्ये निजनाथ- सौम्यैर्युतेक्षिते केन्द्रगतैः शुभैश्च। सर्वसमर्घं विवले विलग्ने केन्द्रेषु पापैः सकलं महर्घम्। भानोमेषप्रवेशोदये-भवनपतिः सद् ग्रहः स्वोच्चसंस्था। स्वर्क्षस्थोवाऽपिकेन्द्रे शुभगगन-चरैर्दृष्टयुक्तोबलाढ्यः। तस्मिन्वर्षे विदद्ध्याज्जगतिशुभ सुखंभूरि स्वास्थ्यंसुवृष्टिः। क्रूरेक्रूरार्दिते-र्वादिशति तनुभयं कष्टमत्र महर्घम्। राकाकुहूशशिनिभास्वदज प्रवेश-लग्नेश्वराः शुभखगैर्युतवीक्षिताश्चेत्। तद्वत्सरे जगति सौख्यमलंप्रकुर्युः पापार्दिते गदनरेन्द्रभयं प्रजानाम्।३। मेषप्रवेशोदयतः खरांशो केन्द्रे च पापोडुपतीत्थशाले। पापग्रहै-र्दृष्टयुतेचत स्मिन्वर्षे गदार्तिः सदमत्र मुर्व्याम्।४। जन्मलग्नाद् वर्षलग्ना-ज्जगल्लगनं यदा भवेत्। अष्टमं द्वादशं वाऽपि स वर्षो न शुभावहः।५। जन्मोद याद्रा-स्त्वदजप्रवेश लग्नं हि युद्धा वगतं बलान्वितः। तद्भाववृद्धिम्प्रकरोति तस्मिन्वर्षे नृणांपापयुते तदन्यथा।६। जन्मोदये देहसुखं धनेऽर्थला-भस्तृतीये च कुटुम्ब वृद्धिः। तुर्ये सुहृत्सौख्यमथात्मजाप्तिः पुत्रे च षष्टेऽरिपराजयश्च।७। स्त्री सौख्या-प्तिर्भवति मदने मृत्यु रुग्भीश्च रन्ध्रे धर्मार्थाप्तिस्तपसि दशमे वित्त-सौख्यात्मजाप्तिः। लाभेलाभः सुख धनचयो दुःख दारिद्र्य मन्त्ये। पुंसामेषप्रविशति रवौ जन्म-लग्नाद्विलग्ने।।इति।।

दत्तक (पुत्र-पुत्री) ग्रहणमुहूर्त्तः

ह.चि.स्वा.वि.अनु.अश्वि.धनि. पुष्य नक्षत्रेषु, सू.मं.वृ.शु. वारेषु रिक्ता रहित तिथिषु ८।११।४।२ लग्नेषु च दत्तक पुत्र-पुत्री ग्रहणं शुभो भवति।

नाडीपरिहारःद्वयर्के ताम्रसुवर्णमष्टारिपुके गोयुग्मर्थाङ्कके। अथ होडाचक्रं वरकन्यानक्षत्रमेलापकविचारोपयोगिकम् ।। रौप्यं कांस्यमथैकनाडियुजिगोस्वर्णादिदत्वोद्वहेत् ।।

नाना वर्णाः	चू.चे. चो.ला	ली.लू. ले.लो	अ.ई. उ.ए.	ओ.वा. वी.वू.	वे.वो. का.की.	कु.घ. ङ.छ.	के.को. हा.ही.	हू.हे. हो.डा.	डी.डू. डे.डो.	मा.मी. मू.मे.	मो.टा. टी.टू.	टे.टो. पा.पी.	पू.ष. ण.ठ.	पे.पो. रा.री.	रु.रे. रो.ता.	ती.तू. ते.तो.	ना.नी. नू.ने.	नो.या. यी.यू.	ये.यो. भा.भी	भू.ध. फ.ढ.	भे.भो. जा.जी.	खी.खू. खे.खो.	गा.गी. गू.गे.	गो.सा. सी.सू	से.सो. दा.दी	दू.थ. झ.ञ.	दे.दो. चा.ची
नक्षत्रं	अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहि	मृग	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	ऽश्लेषा	मघा	पू.फा.	उ.फा.	हस्त	चित्रा	स्वाती	विशा.	अनु.	ज्येष्ठा	मूल	पू.षा.	उ.षा.	श्रवण	धनि.	शत.	पू.भा.	उ.भा.	रेवती
राशिः	मेष	मेष	मेष१ वृष३	वृष	वृष२ मिथुन२	मिथुन	मिथु३ कर्क१	कर्क	कर्क	सिंह	सिंह	सिंह१ कन्या३	कन्या	कन्या२ तुला२	तुला	तुला३ वृश्चि१	वृश्चिक	वृश्चिक	धनु	धनु	धनु१ मकर३	मकर	मकर२ कुम्भ२	कुम्भ	कुम्भ३ मीन१	मीन	मीन
वर्णाः	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र
वश्यः	चतुष्पद	चतुष्पद	चतुष्पद	चतुष्प	चतु२ मान२	मानव	मान३ जल१	जलचर	जलचर	चतुष्प	चतुष्प	चतु१ मान३	मानव	मानव	मानव	मानव३ कीट१	कीट	कीट	मानव	मान।। चतु२।।	चतुष्प	चतु१।। जल२।।	जचर मान२	मानव	मान३ जल१	चलच	जलच
योनिः	अश्व	गज	मेष	सर्प	सर्प	श्वान	मर्जार	मेष	मार्जार	मूषक	मूषक	गौ	महिष	व्याघ्र	महिष	व्याघ्र	मृग	मृग	श्वान	वानर	नकुल	वानर	सिंह	अश्व	सिंह	गौ	गज
यो.वै	महिष	सिंह	वानर	नकुल	नकुल	मृग	मूषक	वानर	मूषक	मार्जार	मार्जार	व्याघ्र	अश्व	गौ	अश्व	गौ	श्वान	श्वान	मृग	मेष	सर्प	मेष	गज	महिष	गज	व्याघ्र	सिंह
राशीशः	भौम	भौम	भौम१ शुक्र३	शुक्र	शुक्र२ बुध२	बुध	बुध३ चन्द्र१	चन्द्र	चन्द्र	सूर्य	सूर्य	सूर्य१ बुध३	बुध	बुध२ शुक्र२	शुक्र	शुक्र३ भौम१	भौम	भौम	गुरु	गुरु	गुरु१ शनि३	शनि	शनि	शनि	शनि३ गुरु१	गुरु	गुरु
गणः	देव	मनुष्य	राक्षस	मनुष्य	देव	मनुष्य	देव	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	देव	राक्षस	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव
नाडी	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य

गुरुसूर्यवलस्यविचारः। कन्याविवाहे कुमारस्योपनयने च गुरूबलम्। कुमारस्योद्वाहोपनयनयोः। सूर्यबलमुभयोश्चन्द्रबलञ्च चिन्त्यमिति।

१ वर्णस्यगुणाः। वरस्य

वर्णाः	वि.	क्ष.	वै.	शू.
विप्र	१	०	०	०
क्षत्रिय	१	१	०	०
वैश्य	१	१	१	०
शूद्र	१	१	१	१

(कन्यायाः)

२ वश्यगुणाः। वरस्य

वश्याः	च.	मा.	ज.	व.	की.
चतुष्प	२	१	१	०	१
मानव	१	२	।।	०	१
जलचर	१	।।	२	१	१
वनचर	०	०	१	२	०
कीट	१	१	१	०	२

(कन्यायाः)

३ ताराया: गुणाः वरस्य

तारा	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
२	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
३	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
४	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
५	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
६	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
७	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
८	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
९	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३

(कन्यायाः)

विवाहेरविचन्द्र गुरुशुद्धिचक्रम्

रविः	चन्द्रः	गुरुः	ग्रहाः
३।६।१०।११	३।६।७।१०।११	२।५।७।९।११	शुभस्थानानि
१।२।५।७।९	१।२।५।९	१।३।१०।६	पूज्यस्थानानि
४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	निन्दितस्थानानि

४ अथात्र योनिकूटस्य गुणज्ञानायचक्रमिदम् (उपरि वरस्य पार्श्वे कन्यायाः)

योनयः	अश्व	गज	मेष	सर्प	श्वान	मार्जार	मूषक	गौ	महिष	व्याघ्र	मृग	वानर	नकुल	सिंह
अश्व	४	२	३	२	२	३	३	३	०	१	३	२	२	१
गज	२	४	३	२	२	३	३	३	३	१	२	३	२	०
मेष	३	३	४	३	२	३	१	३	३	१	३	०	३	१
सर्प	२	२	२	४	२	२	१	१	२	२	२	२	०	२
श्वान	२	२	२	२	४	१	१	२	२	१	०	२	२	१
मार्जार	२	२	३	२	१	४	०	२	२	१	२	२	२	२
मूषक	२	२	२	१	१	०	४	२	२	२	२	२	२	१
गो	३	२	३	१	२	२	२	४	३	०	३	२	३	१
महिष	१	३	३	२	२	२	२	३	४	१	२	२	२	३
व्याघ्र	१	२	१	२	१	१	२	०	१	४	२	१	२	२
मृग	३	२	३	२	०	२	२	३	२	१	४	२	२	२
वानर	२	३	०	२	२	२	२	२	२	१	२	४	२	३
नकुल	२	२	३	०	२	२	२	३	२	२	२	२	४	२
सिंह	१	०	१	२	१	२	१	१	१	२	२	२	२	४

नैसर्गिकग्रहमैत्रीचक्रमिदम्

सूर्यः	चन्द्रः	मंगल	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	ग्रहाः
चं.मं.वृ.	सू.बु.	सू.चं.वृ.	सू.शु.	सू.मं.चं.	बु.श.	बु.शु.	मित्राणि
बुध	मं.गु. शु.श.	शुक्रः शनिः	मं.वृ. शनि	शनिः	भौम गुरुः	गुरुः	समा
शुक्रः शनिः	❖	बुधः	चन्द्र	बुधः शुक्र	सूर्य चन्द्र	सूर्य चं.मं.	शत्रवः

६ गुणगुणाः

गणाः	दे.	म.	रा.
देव	६	५	१
मनुष्य	६	६	०
राक्षस	०	०	६

(कन्यायाः)

८ नाडीगुणाः

नाडी	आ.	म.	अं.
आदि	०	८	८
मध्य	८	०	८
अन्त	८	८	०

(कन्यायाः)

अष्टौ वर्गास्तदीशाश्च

ट.५	च.५	क.५	अं.७
श्वान	सिंह	मार्जार	गरूड
श.४	य.४	प.५	त.५
अवि.	मृग	मूषक	सर्प

७ राशिकूटस्य गुणाः। (उपरि वरस्य पार्श्वे कन्यायाः।)

राशयः	१मे	२वृ	३मि	४क	५सि	६कं	७तु	८वृ	९ध	१०म	११कु	१२मी
मेष	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०
वृष	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७
मिथुन	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७
कर्क	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०
सिंह	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०
कन्या	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७
तुला	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०
वृश्चिक	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०
धनु	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७
मकर	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७
कुम्भ	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०
मीन	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७

५ ग्रहमैत्रकस्य गुणाः वरस्य

ग्रहा	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.
सूर्य	५	५	५	४	५	०	०
चन्द्र	५	५	४	१	४	।।	।।
मंगल	५	४	५	।।	५	३	।।
बुध	४	१	।।	५	।।	५	४
गुरु	५	४	५	।।	५	।।	३
शुक्र	०	।।	३	५	।।	५	५
शनि	०	।।	।।	४	३	५	५

(कन्यायाः)

गुणविचारः। गुणैः षोडशभिर्निन्द्यो मध्यमो विंशतिस्तथा। श्रेष्ठ त्रिंशद्गुणं यावत्परत स्तूत्तमोत्तमम्। सद्भकूट इति। ज्ञेय- दुष्टकूट तु चान्यथा। निन्द्य गुणे विंशतिभिर्मध्य वाणाधिकैर्मतम्। तत्परः पञ्चभिः श्रेष्ठं ततः श्रेष्ठतरं गुणाः। अन्याविशेषः- एकराशौ पृथग्धिष्ण्ये अन्त्यांत्यो चरणौ यदा अतीवशोभनः प्रोक्तो द्वितीयस्थो न दोषकृत्। एकराशौ पृथगृक्षे- एकर्क्षे भिन्नराशिगः एकाधिपत्ये मैत्रे वा द्वितीयं स्वामिमं शुभम्।

नक्षत्र मेलापक-चक्रम्। पार्श्वे कन्यानक्षत्राणि उपरि वर.नक्षत्राणि।।

नक्षत्राणि	अश्वि.	भर.	कृ.१	कृ.३	रोहि.	मृग.२	मृ.२	आर्द्रा	पुन.३	पुन.१	पुष्य	श्ले.	मघा	पू.फा.	उ.फा.१	उ.फा.३	हस्त	चि.२	चि.२	स्वा	वि.३	वि.१	अनु.	ज्ये.	मूल	पूषा१	पूषा३	उषा१	उषा३	श्र.१	श्र.३	धनि२	धनि२	शत.	पू.भा.३	पू.भा.१	उ.भा.	रेवती
अश्विनी	२८	३३	२८।।	१८।।	२१।।	२३।।	२६	१७	१८	२२।।	३१।।	२७	२०।।	२६	१७।।	११	९	१३	२२।।	२६।।	२२।।	१९।।	२६।।	१५	१३	२६	२७	२४।।	२६	२६	२४	२१	२१	१५	१६	१४।।	२४।।	२६
भरणी	३४	२८	२९	१९	२२।।	१४।।	२७	२६	२६	३०।।	२३।।	२४।।	२१	१९	२८	२१।।	१९	६	१४।।	२९।।	२२।।	१९।।	१७।।	१९।।	२०	१९	२०	२७	२८।।	२८	२६	१०	१०	२०	२४	२२।।	१९।।	२८
कृत्तिका१	२७।।	२५।।	२८	१६।।	९	१५।।	१९	२०	२१	२५।।	२६।।	२३।।	१७।।	२२	२२	१५।।	१५।।	१८।।	२७।।	१५।।	१९।।	१६।।	२०।।	२६।।	२४।।	१८	१९	१४	१५।।	११।।	१०।।	२५	२५	२७	१९।।	१७।।	१९।।	११।।
कृत्तिका३	१८।।	१८।।	१९	२८	१९	२५।।	२६।।	१७।।	१८।।	२२	२३	२०	१३।।	२३	२४	२१	२१	२३।।	२२।।	१०।।	१४।।	२२।।	२५।।	३१।।	२०	१२।।	१३।।	९।।	१४	११	१०	२२।।	२१।।	३१	२३।।	२०	२२	१४
रोहिणी	२३।।	२३।।	१०	१९	२८	३६	२७	२३।।	२३।।	२७	२८	१३	२२।।	२६।।	२८	२५	२६	२०	१९	१५।।	९।।	१६।।	३०।।	२४।।	१४	१९	२०	१२।।	१७	२१	१८	२०	२६	२४।।	३०।।	२७	२६	१९
मृगशिर२	२३।।	१३।।	१८।।	२८।।	३४	२८	१९	२५	२३।।	२६	२६	२२	२१।।	१७।।	२५।।	२३।।	२७	१३	१२	२५	१७।।	२३।।	२२।।	२५।।	१५	१२	११	१८	२१	२४।।	२४।।	१३	१९	२७	२१।।	२६	१७	२०
मृगशिर२	२७	१८	२१	१८।।	२५।।	२०	२८	३३	३१।।	१९।।	१३	१६।।	२४	२०।।	२८।।	३०।।	३४	२१	१४	२७	१९।।	२४	११	१३	२३	१९	१८	२४	२०।।	२५	२५	१२	१३	२१	२३।।	२७।।	१७	२७
आर्द्रा	१९	२७	२१	२८।।	२४।।	२६	३४	२८	२५	१३	२०।।	१३।।	२३।।	२९।।	२२।।	२४।।	२४।।	२७	२०	२७	२०	२३।।	१७	४	१६	२८	२७	२७	२३।।	२२।।	२२।।	१७	१९	११	१६	१९	२७	२७
पुनर्वसु३	१९	२६	२२	१९।।	२३।।	२४।।	३२।।	२४	२८	१६	२२	१६।।	२२।।	२७।।	२१।।	२३।।	२४।।	२५।।	१८।।	२७	२२	२३।।	२०।।	५	१३	२७	२६	२७	२२।।	२२।।	२३।।	१७।।	१८।।	११	१७	१९।।	२७।।	२८
पुनर्वसु१	२२।।	२८।।	२५।।	२०	२४	२५	१९	१०।।	१४।।	२८	३५	२८।।	१५।।	२०	१४।।	१७	१८	२०।।	२०	२७	२०	१९	२६	१०।।	८	२१	२०।।	२१।।	२६।।	२५	२७	२१	१२।।	७।।	११	१७	२५	२५।।
पुष्य	३०।।	२१।।	२६।।	२३	२४	१७	१०	१८	२१।।	३५	२८	३०	१८।।	१४।।	२३।।	२६	२७	१२	११।।	२६	२१	२०	१९	३३	२७	११	११।।	२२।।	२६	२४	२५	१३	४।।	१४।।	१८	२४	१८	२७
ऽश्लेषा	२५	२३।।	२२।।	१९	१२	२१	१३	१२	१५	२८।।	२८।।	२८	१५	१५।।	१७।।	२०।।	२०	२६	२५।।	१६।।	२६।।	२५।।	२०	२६	२२।।	१६	१६।।	८।।	१२	१३	१३	२७	१८।।	१८।।	१२।।	१८।।	२०	१२
मघा	२१	२१	१७।।	१८।।	२१।।	१९।।	२२।।	२२।।	२१।।	१६।।	१८।।	१६	२८	३०	२६।।	१६।।	१६।।	२२।।	२५।।	११।।	१७।।	२४।।	२६।।	३४	२४	२०	२१	१९।।	५।।	५।।	४।।	१८।।	२४।।	२५।।	१८।।	१८।।	१८।।	१२
पू.फा.	२७	१९	२१	२२	२५।।	१७।।	२०।।	२८।।	२७।।	२२।।	१६।।	१६।।	३०	२८	३४	२४	२२।।	८।।	११।।	२५।।	१९।।	२६।।	२४।।	२४।।	१९	१९	१९	२७	२१	१९।।	१८।।	४।।	२१।।	२९।।	२४।।	२३।।	१६।।	२४।।
उ.फा.१	१८।।	२७	२२	२३	२७	२५।।	२८।।	२१।।	२१।।	१६।।	२५।।	१८।।	२६।।	३४	२८	१८	१६।।	१४।।	१७।।	२६।।	१७।।	२४।।	३०।।	१९।।	२०।।	२६	२७	२८	२२	२२	२०	११।।	१८।।	२२।।	१६।।	१५।।	२६।।	२४।।
उ.फा.३	१३	२२।।	२६।।	२१	२५	२३।।	३०।।	२३।।	२३।।	१९।।	२८।।	२२।।	२७।।	२५	१९	२८	२५।।	२४।।	१६।।	२५।।	१६।।	१८	२७	१३	२५।।	२९।।	२८।।	२९।।	२६	२५	२५	१६।।	१६।।	२०।।	१४।।	१८	२९।।	२७
हस्त	१७	२०	२६।।	२२	२६	२६	३३	२३।।	२३।।	१९।।	२८।।	२२।।	१७।।	२२।।	१७	२६	२८	२७	१९	२६।।	१७।।	१९।।	२६	१२	१४	२७	२६	२७।।	२३	२४	२४	१९	१९	८।।	१४।।	१९	२७।।	२७
चित्रा२	१३	६	२१	२५।।	२०	१२	१९	२६	२४।।	२०।।	१२।।	२६।।	२३।।	९।।	१५।।	२४।।	२७	२८	२०	१९	२६।।	२८	११	२५	२८	१४	१३	२२	१७।।	१९	१९	१८	२८	२४	१८।।	२२	११	२१
चित्रा२	२२।।	१५।।	२८।।	२३।।	२०	१२	१३	२०	१८।।	२०	१२	२६	२५।।	२०।।	१७।।	१७।।	२०	२१	२८	२७	३४।।	२४।।	७।।	२१।।	२८	१४	१३	२१	२५।।	२७	२७	२६	२०	२६	२०।।	१५	४	१३
स्वाती	२७।।	२९।।	२७।।	१२।।	१६।।	२७	२७	२६	२६।।	२८	२८	२५।।	१३।।	२५।।	२५।।	२५।।	२७।।	२१	२८	२८	२०	१०	२३।।	१८।।	२३	२७	२६	२८	२२।।	२३।।	२३।।	२७	२१	२०	२५	१९।।	२०	१३
विशाखा३	२२।।	२२।।	२०।।	२५।।	१०।।	१८।।	२९।।	२१	२१	२२।।	२२।।	१९।।	१७।।	१९।।	१८।।	१७।।	१८।।	२७।।	३४।।	१८	२८	१८	१७	२०।।	२८	२२	२१	१३	१७।।	१७।।	१७।।	२२।।	२६	२६	२२	१६।।	१३।।	५
विशाखा१	१६।।	१६।।	१४।।	१९।।	१४।।	२२।।	१३	१४।।	१४।।	१९	१८	१५।।	२१।।	२३।।	२१।।	१८	१९	२८	२३।।	८	१७	२८	२७	३१।।	२३।।	१६।।	१६।।	९।।	१२	१२	१२	२७	२७	२६।।	२२।।	२१	१८	९।।
अनुराधा	२४।।	१४।।	११।।	२४।।	२७।।	२०।।	११	१६	२१।।	२६।।	१८	२१	२४।।	२०।।	२३।।	२६	२७	१२	७।।	२२।।	१७	२८	२८	३१	१६।।	१४।।	१४।।	२२	२५	२६	२६	१२	१२	२२	२४।।	२४	१८	२७
ज्येष्ठा	१२	१८।।	२४।।	२९।।	२२।।	२२।।	१३	३	६	१०।।	२०	२६	३१	२३।।	१६।।	१३	१२	२५	२०।।	१६।।	२०।।	३१।।	३०	२८	१५	१७।।	१७।।	१७।।	२०	२०	२०	२५	२५	१८	११	९	२१	२१
मूल	१२	२०	२४।।	१९	१३	१४	२१	१५	१२	८।।	१७।।	२४	२५	१९	९।।	१३	१३	२७	२७	२१	२७	२४।।	१६।।	१६	२८	१७	२७	२५।।	१५।।	१५।।	२५।।	२१।।	२८	२१।।	१६।।	१६।।	२५।।	२७।।
पू.षा.१	२६	१९	१८	१२।।	१९	११	१९	२७	२७	२३।।	१३।।	१७।।	२१	१९	२५	२८।।	२७	१२	१२	२७	२०	१६।।	१८।।	१७।।	२८	१७	२७	३३	३३	२३।।	२३।।	८।।	१६।।	२३।।	३१।।	३२।।	२३।।	३२
पू.षा.३	२७	२०	१९	१३।।	२०	१२	१८	२६	२६	२३।।	१३।।	१७।।	२२	१९	२७	२७	२६	११	११	२६	१९	१८।।	१८।।	१९।।	२७	१८	२८	३४	३४	२४	२३।।	८।।	१५।।	२२।।	२९।।	३२।।	२३।।	३२।।
उ.षा.१	२५।।	२७	१४	८।।	११।।	१८	२४	२६	२६	२३।।	२४।।	९।।	११।।	२७	२८	२८।।	२७।।	२०	२०	१९	१२	११।।	२५।।	१९।।	२५।।	३३	३४	२८	१८	१६	१५	१५।।	२२।।	२२।।	२८।।	३१।।	३२।।	२३।।
उ.षा.३	२८	२९।।	१६।।	१४	१७	२२।।	२०।।	२२।।	२२।।	२७	२८।।	१३	६।।	२२	२३	२६	२५	१७।।	२४।।	२३।।	१६।।	१४	२८	२२	२६।।	२६	२५	१९	२८	२६	२५	२५।।	१७।।	२७।।	३३।।	३०।।	३२।।	२३।।
श्रवण१	२८	२७	१४।।	१२	१४	२७	२४	२९।।	२९।।	२७	२५	१५	५।।	१९।।	२०	२४	२५	१९	१६	२३।।	२६।।	१४	२८	२३	२७।।	२३।।	२४।।	१७	२५	२८	२७	३०	२२	२८।।	२३।।	३१।।	३०।।	२२।।
श्रवण२	२७	२६	१३।।	१०	१७	२६	२३।।	२१	२३।।	२८	२६	१५	६।।	१८।।	२०।।	२३।।	२४।।	१८।।	२५।।	२३	२६	१४	२८	२२	२६	२३	२५।।	१५	२४	२७	२८	३०	२०।।	१८	२३	२९।।	३१।।	२४।।
धनिष्ठा२	२०।।	१०।।	२६	२३।।	२०	२२	८।।	१७।।	१७।।	२२	२३	२८	१८।।	५।।	१२।।	२६	१८।।	१६।।	२३।।	२६	३०	२८	१४	२६	२१	९	९।।	१६।।	२५।।	२८	२८	२८	१८।।	२३।।	२१	२६।।	१५।।	२२।।
धनिष्ठा२	२०	११	२६	३०।।	२७।।	१९	१०	२०	१९	१४	५	२०	२५।।	११।।	१९।।	१७।।	२२	१८	१९	२२	२५।।	२८	१२	२६	२९।।	१७।।	१६।।	२३।।	१८।।	२१	२१	२०	२८	३३	२८।।	१८	७	१४।।
शतभिष	१५	२१	२८	३२।।	२५।।	२५	१८	१०	१०	७।।	२५	२०	२६।।	२०।।	१३।।	११।।	८।।	२६	२६	१९	२६	२६।।	२२	१९	२२।।	२४।।	२३।।	२३।।	१८।।	१८।।	१८।।	२५	३३	२८	१९	९।।	१७	१६।।
पू.भा.३	१८	२५	२०	२४।।	२१।।	३१।।	२४।।	१७	२७	१३।।	२०।।	२४	१९।।	२५।।	१७।।	१५।।	१७।।	१८।।	१९।।	२८	२२	२१।।	२७।।	१२	२५।।	३१।।	३०।।	२९।।	२४।।	२५।।	२५।।	२०।।	२७।।	१९	२८	१८।।	२३।।	२०।।
पू.भा.१	१४।।	२१।।	१६।।	१९	२६	२६	२५।।	१८	१८	१८	२५	१८।।	१६।।	२२।।	१४।।	१६।।	१८।।	१९।।	१२।।	१९	१४	२१	२७	११।।	१५	३१	३१।।	३०।।	२८।।	२९।।	३०।।	२५।।	१७	७।।	१६।।	२८	२३	३०।।
उ.भा.	२४।।	१५।।	१८।।	२२	२५	१७	२६।।	२५।।	२७	२६	१९	२०	२७।।	१५।।	२५।।	२७।।	२६	९।।	५	१९।।	१२	१९	२०	२२	२४	२२	२२।।	३१।।	२९।।	२८।।	२९।।	१४।।	६	२६।।	२१।।	३३	२८	३५
रेवती	२५	२४।।	११।।	१४	१७	२६	२५।।	२४	२५।।	२४।।	२७।।	१३	१२	२२	२२।।	२४।।	२६।।	२०।।	१३।।	११।।	५।।	१२।।	२७	२२	२७	३०।।	३०	२१	१९	२०।।	२२।।	२२।।	१४	१६	१८	२९।।	३३	२८

समानगोत्रप्रवरविवाहे महापातकमुक्तम् - *आपस्तम्बः-* समानगोत्रप्रवरकन्यां मुद्वोपगम्यच। तस्यामुत्पाद्य चाण्डाल ब्राह्मण्यादेव हीयते।। अन्यच्च।। एकस्मिन्प्रवरतुल्यमातृगोत्रे वरस्य च। तमुद्वाहं न कुर्वीत सा कन्या भगिनी भवेत्। आरूढपतितापत्त्ये ब्राह्मण्यां यश्च शूद्रजः। सगोत्रोढासुतश्चैव चाण्डलास्त्रय ईरितः। अथसमानाक्रियादिविचारः एकमातृजयोरेकवत्सरे पुरुषस्त्रियोः। नसमानक्रियां कुर्यान्मातृभेदे विधीयते। नारदाऽपिविवाहस्त्वेकन्यायां षण्मासाभ्यन्तरे यदि। असंशयात्त्रिभिर्वर्षे सत्त्रैकाविधवाभवेत्। एकोदरप्रसूतयोः पुत्रयाः कन्यायाः कन्यापुत्रयोश्चायं निषेधः। सकलशुभकर्मणाम्। पुत्रविवाहानन्तरं पुन्युद्वाहनिषेधः पुत्रोद्वाहात्परं पुत्रीविवाहो न ऋतुत्रये। वर्षभेदे तुषण्मासाभ्यन्तरे विहितः शुभः। कन्योद्वारात्परं पुत्रविवाहः श्रेष्ठः। सोदरकन्यया सोदराभ्यामुद्वाहं निषेधश्च। नारदः चैकजन्मनोः पुंसो नैकजन्ये तु कन्यके।। नूनं कदाचिदुद्वाहे नैकदा मण्डपद्वयमिति।। **वर्णादिपरिहारः** *शौनकः-* वर्गवैरं योनिवैरं गणवैरं नृदूरकम्। दुष्ट कूट फलं सर्वं ग्रहमैत्रेण नश्यति।१। न वर्णवर्गो न गणो न योनिर्द्विर्द्वादशेचैव षडष्टके वा। वरेऽपि दूरे नवपञ्चमे वा मैत्री यदा स्याच्छुभदो विवाहः।२। सद्भकूटं योनिशुद्धिः ग्रहसंख्यं गुणत्रयम्। एष्वेकतमेसद्भावे कन्या रक्षोगणा शुभ।३। राशीशयोः सुहृद्भावे मित्रत्वेध्यदेशांशानाथयोः। गणादिदौष्टयेप्युद्वाहः पुत्रपौत्रप्रवर्धनः।४। स्त्रीराशेर्वरभं दूरं कन्या दूरं शुभावहम्। व्यस्तं नृदूरमशुभं वश्यत्वात्तदपीष्टदम् ।५।

अथात्रयुजिभचक्रमिदम्

अ. भ. कृ. रो. मृ. रे.	आ.पु.पु.श्ले.म.पू.फा.उ. फा.ह.चि.स्वा.विशा.अनु.	ज्ये.मू.पू.षा.उ.षा.श्र. धनि.शत.पू.भा.उ.भा.
पूर्वभाग ६	मध्यभाग १२	परभाग ९
पतिश्रेष्ठ:	द्वयो: सुप्रीति:	कन्या श्रेष्ठा

अथोद्वाहलग्ने रेखाप्रदग्रहा:

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
३।११	५	११	२	३	२	११	११	११

सू. श. रा. के. ३।६।८।११, मं. ३।६।११, चं. २।३।११, बु. बृ. १।२।३।५।६।९।१०।११, शु. १।२।४।५।९।१०।११ उक्त स्थानस्थ ग्रहाङ्कान् संयोज्य विवाहलग्नेग्रहबलविक्षा ज्ञेया लग्नेशनवलवेशौ १।४।७।१०।११ स्थानेषु दोषसमूहं नाशयत्।

वधूप्रवेश मुहूर्त:

स च विवाहदिवसात् २।४।५।६।७।८।९।१०।१२।१४ दिवसेषु शुभ:। ऊर्ध्वं विषमासवर्षयो: पञ्चवर्षात्परत: कामचार:।
तिथय: १।२।३।५।६।७।८।१०।१३।१५ एषु भद्रादिरहिते शुभ:।
वारा: चं.बु.गु.शु. एषु दुष्टयोगादिरहिते शुभ:। केचित्तुधेष्वपि कुर्वन्ति।
सद्भानि: उत्तरा३, रो. अश्वि.पु.अभि.मृ.रेव.चि.अनु.श्र.ध.मू.म. स्वा. एतद् भेषु प्रशस्त इति। अथाद्यावेष: केनाप्युक्त:। रात्रौ विवाहभेसस्त: सन्मुहूर्तेस्थिरोदये। वधूप्रवेशोनैवात्रप्रतिशुक्रादूदृर्ध्वं विदुरिति।

द्विरागमनमुहूर्त्तबोधकचक्रमिदम्।

तच्च कृतविवाहादद्वितीयवर्षे भर्तृगृहागमोद्विरागम:। विवाहतो विषमाब्दमासयो:। मेषवृश्चिककुम्भस्थिते रवौ। शुक्लपक्षे। वरस्यविगुरुशुद्धौ द्विरागम: शुभ:। परन्तु गुरुशुक्रयोरस्तादिदोषस्य सन्मुखदक्षिणयो: शुक्र कृतस्य चाभावे सत्युत्तम्।नान्यथा।इति।।
शुभभानि ह. अश्वि. पुष्य, उत्तरा३, रो. स्वा. पुन. अभि. ध. श. मू. मृ. रे. चि. अनु. एषु भेषु चन्द्रतारानुकूले सति शोभन:।।
सद्वारा: चं. वृ. बु. शु. एषां वारे दुष्टयोगभद्रादिदोषरहिते प्रशस्त:।।
तिथय: १।२।३।५।६।७।८।१०।११।१२।१३।१५ एतत्तिथौ शुभ:।।
लग्नानि २।३।६।७।११ एतद्वस्याङ्के शुभयुक्तेक्षिते वा सति शुभ:।।
लग्नबलमाहउपचय- गते ३।६।१०।११ जीवेभृगौ केन्द्रमुपागते शुद्धेलग्नेशुभैकान्तेगन्तव्यंभर्तृ मन्दिरेलग्नात् ३।६।११ एषुपापै: शुभद:।
नूतनवध्वा:पाककर्ममुहूर्त:। मृगोत्तरातिष्यकृशानुशाक्रश्रुतिद्विदैवांत्यक्षेदैवपौष्णे। शुभेतिथौव्यारवौपकुर्यात् नवांबधूनूतनपाककर्म।।१।। स्थिर लग्ने सुखे शुद्धेसप्तमे च बलान्विते। रन्ध्रेखेटविहीने च नवोढापाकमाचरेत्।।२।। गणनाथानृदूरविचार:। भामिनीजन्मनक्षत्राद्-द्वितीये पतिजन्मभम्। न शुभं भर्तृनाशाय वदुरके स्त्रूयामले। परिहार:- चित्रर्क्षैराषयकर्के भवङ्गङ्घैकमभेतयोर्गणवार्ती नाडीनूदं च न। अन्यद्विशेष:- वश्याभावे तथाऽन्योन्यताराशुद्धौ परस्परम्। न चैत्पष्टाष्टमौ दोषस्वदा पष्ठाष्टम:शुभ:। हीनवर्णो यदाराशी राशीशो वर्ण उत्तम:। तदाराशीश्वरो ग्राह्यस्तद्राशि नैव चिन्तयेत्। नृदूरदोषो दक्षिणदेशे त्याज्यो न मध्यदेशे। अर्थवं ज्ञातगुणाया निश्चयमुहूर्त्तमाह।। पुष्याहे च विवाहे चित्रावस्वनिविष्णुभे। लब्ध्वा चन्द्रबलं दद्यात् निश्चयं सत्यया गिरा।।

शुभलग्नेऽग्निसान्निध्ये स्नातां पुण्याम्बरोगिणीम्। तत्कालोपस्थितौ कन्या पिता तुभ्यं प्रयच्छति।।२।। यदि त्वं पतितो न स्यात्सर्वदोषविवर्जित:। तुभ्यं कन्यां प्रदास्यामि द्विजदेवाग्निसन्निधौ।।३।। तुभ्यं कन्यार्थिने वाचा कन्यादान प्रयच्छति। तद्विवाहार्थमद्यत्वं गृहाण साक्षतफलमिति।।४।। विवाहे विहितनक्षत्राणि- उत्तरा३, रोहि. अनु. मृ. मूल, रेव, हस्त, मघा, स्वा. एतेषु नक्षत्रेषु कृत्तिकां पूर्वनिरयसहितेषु वरवरणं च कार्यम्। अथ विवाहादौ केन्द्रकोणगताभ्यां गुरुशुक्राभ्यामेव सकला विनश्यन्ति दोषा इत्युक्तम्। ये दोषा ग्रहदृष्टियोगजनिता ये मासपक्षोद्भवा ये जामित्रमुहूर्त वारविहिता ये चार्किचक्रै: कृता:। ये चैवं ग्रहलत्तवेध विहिता ये दुष्टलत्तोत्थितास्तान् हत्वा शुभदौ सुरासुरगुरुकेन्द्रत्रिकोणस्थितौ। सर्वेष्वपि शुभकर्मसु लग्नात्रिपदि भवनस्य ग्रहाणां परिहार:। अस्तफलस्थानगता: ग्रहा: स्यात्फलदा: सौम्य स्तिर्ज्यमित्र:। बलान्वितैर्दृष्टयुतोऽथपापैर्गतस्तराणाव इदं विचिन्त्यम्।।अथअज्ञातजन्मराशो: विशेषस्तमाह। अज्ञातजन्मानां नृणां नामभे परिकल्पयेत्। तेनैव चिन्तयेत् सर्वं राशिकूटदिजन्मवत्।।६।। जन्मभे जन्मधिष्ण्येन नामधिष्ण्येन नामभम्। व्यत्ययेन यदा योज्यं दम्पत्योर्निधनं भवेदिति।।२।।

अथ सामान्यविवाहकृत्यम्। विवाहकृत्ये सकलं विवाहभैर्विलोकयेत्नैव वलं हिमद्युते:। न वंशिष्टेहि विवाहपूर्वतो न वर्णको मण्डपतैलमङ्गलम्। अथ प्रथम कन्याया: तैलं पश्चात्तैलं वरस्य। इदं रात्रे: प्रथमयामे।।इति।।

कन्याया: वैधव्यादिदोषविचार:। लग्ने व्यये च पाताले जामित्रे चाष्टमे कुजे। कन्या भर्तृविनाशाय भर्ता: पत्नीविनाशकृत्। इदं लग्नेन्दुभ्यां विचार्यम्। एवं कन्याया लग्नचन्द्राभ्यां १।४।७।८।१२ स्थानेषु कश्चित्पापग्रहोऽधिकार वांक्षितिष्टेत्तदाप्यनिष्ट:। सप्तमेशोऽष्टपष्ठ: भेषु गतोऽनिष्ट:। अथैतेषां वर कुण्डल्या परिहार:। जामित्रे च यदा सौरिर्लग्ने वा हिबुकेऽथवा। अष्टमे द्वादशे वापि भौमदोष विनाश कृत्। शनिभौमोऽथवाकश्चित्पापो वा तादृशो भवेत्। तेष्वेव भवनेष्वेव भौमदोषविनाशकृत्। एवं यावान् पापग्रह: कन्याया नेष्टस्थानस्थितो भवेत्तावानेव ततोऽधिको वा वरस्यापि इति दृष्ट्वा शुभदो वाच्यो नान्यथा। कन्याया: सप्तमभावनाथगुक्रादि शुभग्रहाणां शुभस्थानस्थित्या: सौभाग्यवैधव्य विलोक्य:।।इति।। वैधव्यदोषपरिहार:। लग्नाद्विधोर्वा यदि जन्मकाले शुभग्रहो वा मदनाधिपश्च। द्यूनस्थितो हन्त्यनपत्यदोषं वैधव्यदोषञ्च विवाहनाख्यम्। केन्द्रे कोणेशुभाढ्ये वेत्रिपडायेऽप्यसद्ग्रहा:। तदा भौमस्य दोषो न मदने मदपे तथा।। वैधव्यहर: कुम्भविवाह:। विवाहकर्ता पिता: "कन्यावैधव्यहर कुंभविवाहं करिष्ये" इति संकल्प्य नांदीश्राद्धातं कृत्वा महीदीरित्यादिना कुंभस्थापनाते तत्र वरुणप्रतिमायां वरुणं संपूज्य तत्र कलशमध्ये विष्णुप्रतिमायां वरुणं संपूज्य तत्र कलशमध्ये विष्णुप्रतिमायां विष्णुं षोडशोपचारै: संपूज्य प्रार्थयेत्। "वरुणांगस्वरूपाय जीवनानां समाश्रय। पतिं जीवय कन्यायाश्चिरं पुत्रसुखं कुरु। देहि विष्णो वरं देव कन्यां पालय दु:खत:" इति। ततो विष्णुरूपिणि कुंभार्यां कन्यां श्रीरूपिणीं समर्पयामीति समर्प्य परित्यक्त्यादिमंत्रैरधस्तादुपरि च कुंभ कन्यां च मन्त्रावृत्त्या परिवेष्ट्य तत: कुम्भं नि:सार्य जलाशये प्रभज्य शुद्धजलेन समुद्रज्येष्ठत्यादिमन्त्रै: पंचपल्लवै: कन्यामभिषिच्य विप्रान् भोजयेदिति इति कुम्भ विवाह:।।

अथ चतुर्थीदिवसे ऐरिणीदानम्।। तच्च वधूपितृभ्यामुपोषिताभ्यामुपोषिताये वरमाते कार्यम्। वरमातु: रजोदोषे तस्या: शुद्धिप्रतीक्षाकरणासम्भवे मनसा पात्रमुद्दिश्येति रीत्या तां मनसोद्दिश्यैरिणीदानम्।। अथ विवाहोत्तरं मात्रादे रजोदोषविधि:। वधूवरमात्रोर्विवाहोत्तरं देवकोत्थापनात् प्राक् रजोदोषे पूर्वोक्तां शांतिं कृत्वा शुद्धौ संकटे शुद्धे: प्रागपि देवकोत्थापनं कार्यम्। मातुलादे: कर्त्तरस्य पत्न्या रजसि मौञ्जीप्रकरणे उक्तम्।। अथ विवाहोत्तरमाशौचे प्राप्ते:। एवं विवाहोत्तरमाशौचपाते चतुर्थीकर्मपर्यंतं प्राप्तकर्मकरणे दातृवरस्य कन्यायाश्च नाशौचम्। आशौचांते देवकोत्थापनम्। असंभवे आशौचमध्य एव देवकोत्थापनं कृत्वा आशौचं कार्यम्। विवाहात्पूर्वमाशौचकरजोदोषयोस्तु प्रागुक्तम्। चतुर्थीकर्महोम: कौस्तुभे उक्त:। एनं केचित् ऋक्शाखिनो न कुर्वते।।

अथ रव्यादिग्रहाणां जन्मभाद्गोचरफलबोधयोर्ज्ञनाय चक्रम्

श्री:	सूर्य:	चन्द्र:	मङ्गल	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:	राहु:	केतु:
१	स्थाननाश: पंचा:	पुष्टि: अवलोकन:	भयम् पीडा	बन्धनम् भयम्	अरिष्ट दिग्भयम्	सुखेरोगतु- नाश:	सर्वेनाश: पीड़ाभयं	हानि: कष्टभयम्	हानि: रोगभयम्
२	हानि: भयम्	धननाश: सुखम्	धननाश: नेत्रार्ति:	धनलाभ: लाभ:	धनाप्ति: लाभ:	सुखम् धनप्राप्ति:	शोक: धननाश:	नैस्वं वैरम्	वैर: वित्तनाश:
३	सुखम् श्रीप्राप्ति:	द्रव्यप्राप्ति: सुखम्	सुखम् श्रीप्राप्ति:	भयम् शत्रुत:	भयम् रोगाप्ति:	सुखम् सर्वलाभ:	सुखार्थ लाभ:	नैरुज्य भयप्राप्ति:	सुखलाभ बुद्धि:
४	रोगभयम् माननाश:	रोग: मानार्थहानि:	शत्रुभय भीति:	धनसुख प्राप्ति:	धनहानि: भयम्	धनागम:	पीडाभयं शत्रुवृद्धि	वैरम् शोकश्च	भीति: पीड़ा च
५	दैन्यम् अर्थनाश:	सुखम् कार्यनाश:	रुग्भयं धननाश:	रुग्भयं शोकश्च	लाभ: सुखम्	पुत्रलाभ:	धनपुत्र- योनाश:	हानि: शोक:	शोकोऽर्थ नाशश्च
६	रिपुनाश: सुखम्	वित्त- लाभ:	सुखार्थ- लाभ	अलाभ: स्थिति:	रोग: शोकश्च	शत्रुभयम् पीडा च	सुखम् वित्तलाभ	सुखम् लक्ष्मीप्राप्ति	सुखम् वित्तलाभ
७	गमनं धनहानि:	द्रव्यप्राप्ति: सुखम्	कार्य धननाश:	पीडाभयं विग्रह:	सम्मानं सुखम्	शोक: अतिभयम्	दोष: चिन्ताभयम्	दारिद्र्यं हानि:	दुर्गति: पीड़ा च
८	रोगाति: भयम्	क्लेशभयम् मृत्युसमम्	भयंपाप- बुद्धि:	धनादि लाभ:	मृत्युभय पीडा च	विपत्ति: धनक्षयम्	पीडाभयं व्याधि:	रुग्भयं व्यसनं च	पीड़ाभयं हानिश्च
९	कान्तिक्षय पापबुद्धि:	मानं नृपभयम्	रुग्भयं अशुभम्	रुग्भयं धननाश:	सुखम् सम्मानम्	सुखम् लाभ:	पापम् धननाश:	पापकर्म- रत:	पापम् दैन्यम्
१०	सौख्य कार्यसिद्धि:	शुभम् सुखम्	सुखम् शोकश्च	सुखम् सुखम्	अति दैन्यम्	धनलाभ: आसुखम्	वैमनस्य दु:खं	वैरं सुखं	भयं शोकं च
११	वित्ताप्ति: सुखम्	विविधार्थ लाभ:	लाभ: सुखाप्ति:	शुभम् अर्थागम:	सौख्य वित्तलाभ:	दु:ख धनागम:	सुखम् वित्तलाभ	सुखवित्त- प्राप्ति:	सुयशोऽर्थ लाभ:
१२	द्रव्यनाश: पीड़ाभयम्	रुज: धननाश:	रोगम् शोकश्च	शोक: धननाश:	देहपीड़ा भयम्	धनागम: लाप:	क्लेश- मनर्थश्च	हानि: पीड़ा च	पीड़ाभयं वैरश्च

सूर्य:	चन्द्र:	मंगल:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि।राहु।केतु	ग्रहा:
३।६ १०।११	१।२।३।५।६ ७।९।१०।११	३।६ १०।११	२।६ १०।११	२।५।७ ९।११	१।२।३ ९।११	३।६ १०।११	शोभना:
१।२।५ ७।९	❖	१।२।५ ७।९	१।३।५ ७।९	१।३ ६।१०	५।६ ७।१०	१।२।५ ७।९	पूज्य:
४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	निद्या:

अथगर्भिणीप्रश्न:। सूर्यभौमगुरुस्पर्शे पुत्रो भवति निश्चितम्। चन्द्रशुक्रबुधस्पर्शे कन्या तत्र प्रजायते। शनिस्पर्शे गर्भपातो राहुस्पर्शे सुतासुतौ। केतुस्पर्शे भवेत्क्लीवो विचार्येत्थं वदेत्सुधी:।

बुध	शुक्र	चन्द्र
गुरु	सूर्य	मङ्गल
केतु	शनि	राहु

गर्भप्रश्नचक्रम्

पञ्चदशीयन्त्रप्रश्न:। नवैकपञ्च त्वरितं वदन्ति अष्टौ द्वितीये न च कार्यसिद्धि:। रसश्च वेदो घटिकात्रयं च सप्तत्रयं वै कथितं च वार्ता।

८	१	६
३	५	७
४	९	२

पञ्चदशीयन्त्रचक्रम्

अथ ग्रहाणांस्वगेहोच्चनीचमूलत्रिकोणभवनानि तथाज्ञातिवर्णावस्थाभाग्योदयाब्द बोधकचक्रम्

सूर्य:	चन्द्र:	भौम:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:	राहु:	केतु:	ग्रहा:
सिंह	कर्क	मे.वृश्चि.	मिथु.कन्या	धनु.मीन	वृष तुला	मकर कुंभ	कन्या	मीन	गेहमानि
मेष १०	वृष	मकर २८	कन्या १५	कर्क ५	मीन २७	तुला २०	मिथुन	धनु	तुङ्गभानि
मध्याह्न	अपराह्न	मध्याह्न	प्रात:	प्रात:	अपराह्न	सन्ध्या	सन्ध्या	सन्ध्या	कालबलम्
सिंह	वृष	मेष	कन्या ६	धनु ९	तुला ७	कुम्भ ११	कुम्भ	सिंह	मूलत्रिकोण
ह्रस्व	ह्रस्व	ह्रस्व	ह्रस्व	दीर्घ	ह्रस्व	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	ह्रस्वादिकं
क्षत्रिय	वैश्य	क्षत्रिय	शूद्र	विप्र	विप्र	अन्त्यज	अन्त्यज	अन्त्यज	ज्ञातय:
चतुष्पद	सरीसृप	चतुष्पद	पक्षी	द्विपद	द्विपद	पक्षी	सरीसृप	सरीसृप	पश्यादि
पुरुष	वनिता	पुरुष	नपुंसक	पुरुष	स्त्री	नपुंसक	पुरुष	पुरुष	पु. स्त्री
क्रूर	सौम्य	पाप	सौम्यपाप	सौम्य	सौम्य	पाप ५	पाप:	पाप:	सौम्यादि
रक्त	श्वेत	रक्त	हरित	पीत	कर्बुर	कृष्ण	कृष्ण	कृष्ण	वर्णानि
वनचर	जलचर	वनचर	ग्रामचर	ग्रामचर	जलचर	वनचर	वनचर	वनचर	संज्ञान्तरा
नृलोक	नृलोक	नाग	स्वर्ग	स्वर्ग	नाग	नाग	नाग	नाग	लोक
पृष्ठोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	उवयोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदयादि
पित्त	कफ	पित्त	सम	सम	कफ	वात	वात	वात	प्रकृतय:
कटुक	लवण	तिक्त	मिश्रित	मधुर	क्षीराम्ल	तिक्त	तिक्त	तिक्त	रसा
व्योमदृक्	समदृक्	व्योमदृक्	तिर्यग्दृक्	समदृक्	तीक्ष्णादृक्	अधोदृक्	अधोदृक्	अधोदृक्	अवलोकन
पू. मुख	प. मुख	द. मुख	उ. मुख	उ. मुख	पू. मुख	प. मुख	द. मुख	द. मुख	गृहदिङ्मु
मुक्ता	रजत	पुत्र	स्वर्ण	रत्न	रजत	लोह	अस्थि	अस्थि	पदार्थ
वृद्ध	मध्य	युवा	बाल्य	वृद्ध	मध्य	गलित	वृद्ध	वृद्ध	अवस्था
पशुस्थान	जलगृह	दग्धम	गोष्ठम्	देवस्थान	जलसमीप	ब्राह्मभू.	ब्राक्तभू.	ब्राक्तभू.	निवास
हरिवंशश्र	शिवार्चन	रुद्राभिषेक	कन्यादान	अमाङ्ग	गोप्रतिमा	मृत्युञ्जय	भुजगदा	ध्वजगदा	क्षेमोपाय:
२२वर्ष	२४वर्ष	२८वर्ष	३२वर्ष	१६वर्ष	२५वर्ष	३६वर्ष	४२वर्ष	४८वर्ष	भाग्योदय:
शुष्क	सजल	शुष्क	जल	सजल	शुष्क	शुष्क	शुष्कादि	संज्ञा	
अयन	मुहूर्त्त	दिवस	ऋतु १	मास	पक्ष १	वर्ष	कालानां	उच्चात्सप्त	
सत्वं	सत्वं	तामस	राजस	सत्वं	राजस	तामस	सत्वादिगुणी	नीचंसर्वेषां	
वह्नि	अम्बु	स्कन्द	विष्णु	इन्द्र	देवी	ब्रह्मा	ग्रहणां. दे.	म.	

अत्राद्यायाब्दस्य प्रयोजनमाह। यः खट: स्वर्गेहसवतुङ्गभवन पडवर्ग शुद्धश्रयस्तास्यादिह नृणां भवदति सखभाग्यदया निश्चितमिति।

काष्ठसंचयचक्रमर्कभात्			अश्वचक्रमर्कभात्			शिविकाचक्रमर्कभात्			सफलं भद्राङ्गाचक्रम्		
अध:	६	पाक:सुरस:	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि
शीर्षे	२	शवदाह:	शीर्षे	५	सुखम्	पूर्व	५	सुखम्	मुखे	५	कार्यहानि
मध्ये	४	सर्पभयम्	पृष्ठे	१०	लाभद	दक्षिण	५	रोग:	कण्ठे	१	पीडन
पूर्वे	४	मित्रागम:	पुच्छे	२	स्त्रीनाश:	पश्चिम	५	भयम्	वक्षांसि	१६	द्रव्यहानि
दक्षिणे	४	रोगभयं	पादे	४	रणभंग	उत्तर	५	पीड़ा	नाभि	४	कलह
पश्चिमे	४	क्वाथादि	उदरे	५	अश्वनाश:	मौ.लो.	३	शुभम्	कट्यां	६	अथनाश:
उत्तरे	४	सुखम्	मुखे	२	सुखम्	दण्डयो:	४	शुभम्	पुच्छे	३	शुभम्

बीजोप्ति चक्रं राहुभाद्दिनभावधि।

८	३	१	३	१	३	१	३	४
अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ

हलप्रवहण-बीजोप्तिमुहूर्त्तज्ञानम्। भ. कृ. आर्द्रा, आश्ले. पूर्वा, ज्ये. एतद्भित्रभेषु चक्रशुद्धनक्षत्रेषु ४।६।९।१४।३० एतद्भिन्नतिथौ कुम्भ, कर्क, मेष, मकर, तुला वर्जित लग्नेषु पापैर्विवलैर्विधौ जललवे शुक्रेविधौमांसले लग्नेदेवगुरौ सत्यां रविशनिवर्ज्ये दिने हलप्रवहणं श्रेष्ठम्। हलप्रवहणोक्त नक्षत्रेषु श्र.श.पुन.,वि. भौमरहितेपुबीजोप्ति चक्रशुद्धौ च बीजवपनं शुभम्।

तैलिक चक्र अर्कभात्

स्थान	नं.	फलानि
शृङ्गे	७	सम्पत्ति:
अन्त्ये	३	शोक:
तले	२	विपत्ति:
कर्ण	७	धनम्
दारुयु.	३	वृद्धि:
सम्भार	५	सुखं

अथ मेषादिभानां स्वामिवर्णधातुसंज्ञादिबोधकचक्रमिदम्।

मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन	राशय:
भौम	शुक्र:	बुध:	चन्द्र:	सूर्य:	बुध:	शुक्र:	भौम:	गुरु:	शनि:	शनि:	गुरु:	राशीश:
रक्त	श्वेत	हरित	श्वेतारुण	पाण्डुर:	विचित्र	कृष्ण	कनक	पिङ्गल	कर्बुर	बभ्रुव	स्वच्छ	वर्णा:
क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	ज्ञातय:
पित्त	वात	सम	कफ	पित्त	वात	सम	कफ	पित्त	वात	सम	कफ	धातव:
चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चरादिसंज्ञा
पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पु.स्त्री.संज्ञा
पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	उभयोदय	पृष्ठादिसंज्ञा
रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	दिन	दिन	दिन	दिन	रात्रि	रात्रि	दिन	समान	बल
चतुष्पद	चतुष्पद	द्विपद	जलचर	चतुष्पद	द्विपद	द्विपद	कीट	अर्द्धद्विपद अर्द्धचतुष्पद	अर्द्धचतुष्पद अर्द्धद्विपद	जलचर	जलचर	चतु:संज्ञा
शीर्ष	मुख	बाहु	हृदय	उदर	कटि	वस्ति	शिश्न	ऊरुद्वय	जानुद्वय	जंघाद्वा	पादद्वय	निवास
दक्षिण	अग्नि	उत्तर	वायव्य	पूर्व	उत्तर	अग्नि	याम्य	ईशान	पश्चिम	पश्चिम	ईशान	प्लवत्वादि
ह्रस्व	ह्रस्व	सम	सम	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	सम	सम	ह्रस्व	सम	दीर्घादि
क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	स्वभाव
पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिशा
मेष	गोच	गीतनृत्य	युद्धजल	अरण्य	स्त्रीगृह	स्वसदा	सर्पनि	युद्धभू	वनजल	शिल्पगृह	जल	निवास
भूमि	राख्य	स्थान	समीप	भूमि	नौका	नपरभू	वासभू	वाजिस्थान	समीप	भाण्डपार्श्व	समीप	स्थानानि

गजचक्रमर्कभात्			प्रयोगारम्भेऽर्कभात्			नौकाचक्रंसूर्यभुक्तभात्			शनिचक्रंशनिभात्		
स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलम्
शीर्षे	३	लक्ष्मी	शीर्षे	३	हानि:	स्तम्भाग्रे	३	अशुभम्	मुखे	१	अर्थनाश:
कण्ठे	३	श्रीलाभ:	मुखे	३	सिद्धि:	मध्ये	६	शुभम्	द.भुजे	४	सुजयाप्ति:
मुखे	२	मरणम्	कण्ठे	३	मृत्यु:	मुखे	३	अशुभम्	अङ्घ्रौ	६	भ्रमणं
हृदि	३	सुखम्	हस्ते	४	शत्रुभयम्	हृदि	३	अशुभम्	वा.भुजे	४	रोगभयं
अग्रपादे	४	व्याधि:	हृदये	४	इष्टाप्ति:	पृष्ठे	१	अशुभम्	हृदये	५	श्रियागम:
पृष्ठभागे	४	भीति:	उदरे	३	हानि:	अग्रे	३	अशुभम्	मस्तके	३	राज्यलाभ:
पुच्छे	४	मृति:	कट्यां	३	इष्टाप्ति:	मुखाग्रे	३	अशुभम्	नेत्रे	२	सुसौख्यं
पृष्ठे	४	व्याधि:	चरणे	४	धनद:	मध्ये	६	शुभम्	गुह्यो	२	मृत्युभयं

वृक्षचक्रं अर्क भात्

नं.	फलम्
३	अशुभम्
३	शुभम्
४	अशुभम्
३	अशुभम्
३	शुभम्
१	अशुभम्
५	अशुभम्
२	शुभम्
४	शुभम्

हवन चक्रं सूर्य भान्त्रित्रिभचन्द्रे।

३	सूर्य	असत्
३	बुध	सत्
३	शुक्र	सत्
३	शनि	असत्
३	चन्द्र	सत्
३	मंगल	असत्
३	गुरु	सत्
३	राहु	असत्
३	केतु	असत्

अग्निवासविचार:

शुक्लपक्षस्य प्रतिपदादारभ्य वर्तमानतिथिं यावत् या संख्या तस्याम् एकं सूर्यादारभ्य वारसंख्या च योज्य चतुर्भिर्भाजनेन य: शेष: तेन निम्नलिखितं फलं ज्ञेयम्।

सफलअग्निवास चक्रम्

शेषसंख्या	अग्निवासस्थानम्	फलम्
१	स्वर्गे	प्राणनाश:
२	पाताले	धननाश:
३,०	भूमौ	सुखम्

कथारम्भचक्रम्
(गुरुनक्षत्राद्गणनया)

नक्षत्राणि	फलम्
४	अर्थ:
४	लाभ:
४	सिद्धि:
४	लाभ:
४	मृत्यु:
४	राज्यम्
३	मोक्ष:

गुरुसूर्ययोर्बलविचारः।। स्त्रीणां गुरुबलं श्रेष्ठं पुरुषाणां रवेर्बलं द्वयोश्चन्द्रबलं श्रेष्ठमिति गर्गेण भाषितम् ।१। जन्मत्रिदशमारिस्थः पूजयाशुभदोगुरुः। विवाहेऽथचतुर्थाष्टद्वादशस्थोमृतिप्रदः।२। स्वोच्चे स्वभेस्वमैत्रे वा स्वांशे वर्गोत्तमे स्वाराशावत्रापि शुभः।। अथ तन्वादिद्वादशभावनां विचारोपयोगिनः श्लोकाः।। ये ये भावाः सितज्ञामरगुरुपतिभिः संयुता वीक्षिता वा। नान्यैर्दृष्टा न युक्ता यदि शुभफलदा मूर्तिभावादिकेषु।१। तन्वादिभावेषु शुभोदयेषु तद्भावनाथोपगतेक्षितेषु। तदुक्तभावस्य समृद्धि रुक्ता न पापखेटेक्षित संयुतेषु।२। नीचस्थारिपुराशिस्थः खेटाभावविनाशकः मूलस्थतुङ्ग मित्रस्थो भाववृद्धिकरो भवेत्।३। यद्भावनाथो रिपुरिफःरन्ध्रेदुः स्थानयो यद्भवनस्थितस्तु। तद्भावनाशं कथयन्ति तज्ज्ञाः शुभेक्षितो तद्भवनस्य वृद्धिः। अथ ग्रहाणामुच्चनीचमूलत्रिकोणस्वगृहादिज्ञापन श्लोकाः। अजो वृषो मृगश्चैव कन्या कर्कौ झषस्तुला। सूर्यादीनां क्रमादेतेगदितास्तुङ्गराशयः। दशाग्निमनुयुक्तिथ्यक्षनक्षमनखाः क्रमात्। भागाः सप्तमभं तेभ्यो नीचं तैरेव भागकैः। विंशात्यंशारवेः सिंहे त्रिकोणमपरे गृहम्। इन्दोर्वृषेऽग्निभागास्तु तुङ्गमन्ये त्रिकोणकम्। मेषे कुजस्य सूर्यांशास्त्रिकोणमपरे गृहम्। तिथ्यंशैः कन्यकाराशौ विदस्तुङ्गं ततः परे। पञ्चांशकास्त्रिकोणाख्यास्तदग्रे तद् गृहं मतम्। गुरोर्धनुषि दिग्भागैस्त्रिकोणं तत्परं गृहम्। तुलार्धं तु त्रिकोणं स्याद् भृगोरर्धं परं गृहम्। विंशत्यंशैर्घटे शौरेस्त्रिकोणं सदा शेषकैः।। उच्चनीचग्रहाः। अजवृषभमृगाङ्गनाकुलीराझषवणिजौ च दिवाकरादितुङ्गाः। दशशिखिमनुयुक्तिथीन्द्रियांशैस्त्रिनवकविंशतिभिश्च तेऽस्तनीचाः।

ग्रहाः	सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः
उच्च	०	१	९	५	३	११	६
अंश	१०	३	२८	१५	५	२७	२०
नीच	६	७	३	११	९	५	०
अंश	१०	३	२८	१५	५	२७	२०

अथ ग्रहाणां दीप्ताद्यवस्थाज्ञानम्। दीप्तः स्वस्थः प्रमुदितः शान्तो दीनोऽतिदुःखितः।। विकलश्च खलः क्रोधी नवधा खेचरो भवेत् ।१। उच्चस्थः खेचरो दीप्तः स्वस्थः स्वोच्चाधि मित्रभे। मुदितो मित्रभे शान्तस्समभे दीन उच्यते।। शत्रुभेदुः खितोऽतीवविकलः पाप संयुक्तः खलः खलगृहे ज्ञेयः कोपीस्यादर्कसंयुतः।३। भावानां स्थिरकारकः। सूर्यः १, गुरुः २, कुजः ३, सोमः ४, गुरुः ५, भौमः ६, सितः ७, शनिः ८, गुरुः ९, बुधः १०, जीवः ११, मन्दः १२ भावकारकाः।। अथजन्मकालान्निधनर्क्षमाह। मृत्युपादाद्दशांशेत्रिकोणे गुरौ मृत्युरर्थात्त्रिकोणस्थतुर्ये। मृतिस्त्वार्कलिप्ताहतो राहुलिप्ता गणश्चचन्द्रलिप्ताप्ताराशौ तदामृत्युदः।१। भौममार्त्तण्डलिप्ताहतिः कारेशकलिप्ताहताल्लब्धयुक्तोरविः। यातमस्मात्तदातत्त्रिकोणेऽपि वा वलेशवादुः क्षयेमासिंधोमान्वेदत् ।२। निधनेशद्वादशांशत्रिकोण भास्करेमृतिः निधनेशत्रिकोणेवासूर्यादृष्टगतेऽपवा।३। षष्ठाष्टव्ययशानां स्फुटयोग गतेष्वनी। मृत्युस्तत्रविजानीयात्त्रित्रिकोणगतेऽपि वा।४। निधनलग्नमाह। जन्मलग्नेन्दुगाचन्द्रभागाः क्रमाद्देदपष्ठव्येश लग्नेप्रयाते। तनौमृत्युजन्माङ्गनीचोदये शून्यकेन्दुष्टपाकोद्भवेदष्ट मुक्ति भवेत्। कन्यायावैधव्ययोगाः निशाकरात्सप्तमभावसंस्था महीजमन्दागुदिवाकराश्चेत् तनोरिजन्मनि नैधने वा दिशंतिवैधव्यमलं मदे वा।५। व्ययेऽष्टमे भूमिसुतस्य राशौ रवौ सपापे भपतौह रण्डा।। मन्देकुलीरे सरवौतुलेऽपि घनेनहीना रमतेऽन्यलोकैः। तनौ चतुर्थे निधने व्यये वा मदालये पापयुता कुजश्चेत् ।। नेष्टः सुधांशोरपीति।। विवाहे भौमदोषः। लग्ने व्यये च पाताले यामित्रे याष्टमे कुजे। कन्या भर्तुर्विनाशाय भर्ता कन्याविनाशकः। भौमदोषपरिहारः। जामित्रे चयदा सौरिर्लग्ने वा हिबुकेऽथवा। अष्टमे द्वादशे वापि भौमदोषो न विद्यते। अजे लग्ने व्यये चापे पाताले वृश्चिके तथा घूने मीने घटे रन्ध्रे भौमदोषो न विद्यते। यथाभौमस्तथाराहुस्तथैवास्तिशनैश्चरः। तेषां स्थानानि संश्रित्य भौमदोषं विचारयेत्। राबले गुरौ भृगौ वा लग्ने द्यूनगेऽपिवाथवा भौमे। वक्रिणि नीचारिगृहस्थ वाऽर्कस्थेऽपिवा न कुजदोषाः।

अथ रोगार्तस्येष्टकालवशाद्बाधाज्ञानम्। तिथिवारश्च नक्षत्रं लग्नं यामश्च संयुतम्। वसुभिश्चहरेद्भागं शेषे बाधा नियोजयेत् हये ७ ग्नौ३ देवबाधाः स्यात् पितरो नेत्र दन्तिनः २।८ षट्चतुर्थभूतत्राता १।४ ग्रहाणामेकपञ्चके १।५। भक्ते द्वादशभिः शेषे जीवनं मरणं वदेत्। रामवाणरसाष्टौ च नन्दरुद्रायश्च (३।५।६।८।९।११) जीवति। एकः पक्षे २ युगः ४ सप्त दशा ७।१० केः १२ नात्रजीवति। तदपिराज मार्त्तण्डे। वारर्क्षञ्च तिथिदिशा परमिति संयोज्य नागैर्भजेल्लब्धांकेन फलं च नाग ८ नयने २ दोषं पितुनन्यिा। सप्ते ७ सममिते ३ सुरस्य विदिने ६ व वेदे ४ तथा। प्रेतस्यापि च खेचरस्य विदितं चन्द्रे १ च वाणधिके ५। लब्धक त्रिगुण ३ तथा वसुयुतं वेदेन गुण्यं ततः सप्ताप्तेष्वधिकं यथा विधुमितं कौल्यञ्च दोषं वदेत्। ग्राम्य वन्यभवं च राजकुलजं स्याच्छत्रजं एत्तिजं। शून्ये व्यामनवं तथास्यविविधोपायेश्च शांतिं वदेत्। कौल्यहोमद्विजार्चनं शुभकरं ग्राम्य चतुष्कोणके। होमे वन्यभवेतिथिवरभवैभोज्यैश्च वस्त्रेण वा। राज्ये तीर्थपदे तथाप्यरिकृतेशक्तिक्रियादानती। गायत्री हि पंक्तिविधवे चाकाशजो दीपतः।

भद्रावासज्ञानम्। कुंभ कर्क द्वये मर्त्यैस्वर्गेऽब्जत्रयेऽलिगे। स्त्रीधनूर्जूक नर्केऽधो भद्रा तत्रैव तत्फलम्।। अजत्रयेऽब्जेऽलिंगे च भद्रा स्वर्लोकचारिणी। कन्याद्वये धनुर्युग्मे चन्द्रे भद्रारसातले। कुम्भे मीने तथा कर्के सिंहे चन्द्रे भुवि स्थिता। भूर्लोकस्था सदात्याज्या स्वर्ग पातालगा शुभा। ज्ञेया चन्द्रप्रवाहा त्रिभुवनविजयामर्त्य संस्था विवर्ज्या। भद्रावासफलम्। स्वर्गे भद्रा शुभं कार्यं पाताले च धनागमम्। मृत्युलोके यदा भद्रा सर्वकार्य विनाशिनी।। भद्राकृत्यम्। वधबंध विषान्यस्त्र छेदनोच्चाटनादि यत्। तुरङ्ग महिषोष्ट्रादि कर्म विष्टयां हि सिद्धयति।। भद्रादिदोषपरिहारः। दिवाभद्रा यदा रात्रौ रात्रि भद्रा यदा दिने। न तत्र भद्रादोषस्तु सा भद्राभद्रदायिनी।। विष्टिरङ्गारकश्चैव व्यतिपातश्च वैधृतिः। प्रत्यरिर्जन्मतारा च मध्याह्नात्परतः शुभाः।।

स्थूल चन्द्रशृङ्गोन्नति ज्ञानम् मीनमेषगतश्चन्द्रो भवेद्याम्योन्नतं सदा। समशृङ्गो वृष कुम्भे शेषमेतुत्तरोन्नतः। याम्योन्नते च दुर्भिक्षं समत्वञ्च समे विधौ। सुभिक्षं सौम्यदिग्भागे चोन्नते शशलांच्छने। मूलाधारे विधौ भाँति प्रोदिते संहती रजः।

तात्कालिककरणवशेन संक्रान्तीनां वाहनादिज्ञानाय चक्रम्

करण	बव	बालव	कौलव	तैतिल	गर	वणिज	विष्टि	शकुनि	चतुष्प	नाग	किंस्तुघ्न
स्थिति	निवि	उपवि.	ऊर्ध्व	सुप्त	निविष्ट	निवि	निविष्ट	ऊर्ध्व	सुप्त	सुप्त	ऊर्ध्व
तत्फले	सम	मध्यम	श्रेष्ठ	महर्घ	मध्यम	मध्यम	मध्यम	समर्घ	महर्घ	महर्घ	समर्घ
वाहन	सिंह	व्याघ्र	वाराह	गर्दभ	हस्ती	महिष	अश्व	श्वान	मेष	वृषभ	कुक्कुट
उपवा.	गज	अश्व	वृषभ	मेष	गर्दभ	उष्ट्र	सिंह	शार्दूल	महिष	व्याघ्र	वानर
तत्फल	भीतिः	भयम्	पीडा	सुभिक्ष	लक्ष्मी	क्लेश	स्थैर्य	सुभिक्ष	क्लेश	स्थैर्य	मृत्यु
वस्त्र	श्वेत	पीत	हरित	पांडु	आरक्त	श्याम	कृष्ण	चित्र	कंबल	नग्न	घनाभ
उपव.	श्वेत	रक्त	चित्र	पीत	नील	कंबल	पट्ट	अजिन	कुसुम	वल्कल	वेणव
आयुद्ध	बन्दूक	गदा	खड्ग	दण्ड	धनुष	तोमर	कुन्त	पाश	अंकुश	शस्त्र	बाण
भक्ष्य	अन्न	पायस	भक्ष	पक्वान्न	दुग्ध	दधि	चितान्न	गुड	मधु	घृत	शर्करा
लेपन	कस्तूरी	कंकुम	चन्दन	मृति.	गोरी	महावर	ओतु.	हरिद्रा	कज्जल	अगर	कपूर
जातयः	देवता	भूत	सर्प	पक्षी	पशु	मृग	द्विज	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	वर्णसं.
पुष्प	पुन्नांग	जाती	वकुल	केतकी	विल्व	अर्क	दूर्वा	कमल	वेला	पाटल	जपा
भो.पा.	सुवर्ण	रौप्य	ताम्र	कांस्य	लोह	खप्पर	पत्र	वस्त्र	कर	भूमि	काष्ठ
भूषण	नूपुर	कंकण	मोती	प्रवाल	मुकुट	मणि	गुंजा	कौड़ी	नीलम	यंत्र	सुवर्ण
कंचुकी	विचित्र	पीत	हरित	भूर्जप	सित	पांडु	नील	कृष्ण	चर्म	वन्दल	धूम्र
स्नान	गङ्गा	यमुना	सरस्वती	मंदाकिनी	नर्मदा	कृष्णा	गोदावरी	भागीरथी	तुंगा	कावेरी	कृष्णा
वय	बाल	कुमार	गताल.	युवा	पौढ़ा	प्रगल्भा	वृद्धा	वन्ध्या	वन्ध्या	पुत्रार्थि	प्र.चा.

मासेषु शून्यतिथ्यादिज्ञानाय चक्रमिदं शुभे न सत्

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ़	श्रावण	भाद्र.	आश्वि	कार्त्तिक	मार्ग	पौष	माघ	फाल्गुन	मासा
९ ति.	१२	कृ.१४	कृ.६	३	१	१०	कृ.५	७	४	कृ.५	कृ.४	शू.ति.पर
८ ति.	१२	शु.१३	शु.	२	२	११	शु.१४	८	५	शु.६	शु.३	शू.ति.पर
अश्विनी रोहिणी	चित्रा स्वाती	उ.पा. पुष्य	पू.फा. घनिष्ठा	उ.पा. श्रवण	शत. रेवती	पू.भा.	कृत्तिका मघा	चित्रा विशाखा	आर्द्रा अ.ह.	श्रवण मूल	भरणी ज्येष्ठा	शून्य नक्षत्राणि
कु.११	मी.१२	वृ.२	मि.३	मे.१	कं.६	वृ.८	तु.७	ध.९	क.४	म.१०	सि.५	राशयः

अथ तिथिवारयोर्योगान्मृत्युयोगज्ञानमाह

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	वारः
१।६।११	२।७।१२	१।६।११	३।८।१३	४।९।१४	२।७।१२	५।१०।१५	तिथिः

अथ भद्राया मुखपुच्छादिपरिज्ञानम्

४	८	११	१५	३	७	१०	१४	आसां तिथीनाम्
प.	आ.	उ.	नै.	ई.	द.	वा.	पू.	आसु दिग्विदिक्षु
५	२	७	४	८	३	६	१	एषु यामेष्वादौ मुख प्रहरा
५	५	५	५	५	५	५	५	विष्टेर्मुखघटी ५ कृष्णे शु.
८	८	६	३	७	२	५	४	एषु यामेष्वन्त्यम् पुच्छ प्रहर
३	३	३	३	३	३	३	३	घटित्रयं पुच्छं शुक्ले शुभं

नक्षत्रतारकामानोक्तप्रयोजनं विवाहेनक्षत्र तारका तुल्ये वर्षस्तु सदसत्फलावाप्तिरितयुक्तं वराहेण। नक्षत्रमुद्वाहे। फलमद्दैस्तारकामितं तद्सत। दिवसे ज्वरस्य नाशो व्याधरन्यस्य वा वाच्यम्।। यथाश्विन्यास्तिस्त्रस्तारा अतस्तादाशुभं फलं त्रिभिर्वर्षैर्वाच्यम्।।

अथसंक्रान्ति वाहनादीनां दुष्टफलंतदाह वाहनत्र सुधाहारादीनां वृत्युपजीविनाम्। विनाशः स्याच्च संक्रान्तेर्वस्त्रादीनां महर्घता। स्थितनि विष्टं सुप्तानां तथा ज्ञेय विनाशनम्।।

नक्षत्राणां स्वामिशुभाशुभादिविशेषसंज्ञा

नक्षत्राणि	स्वामिनः	शुभाशुभ	ज्ञातयः	संज्ञा	मुखम्	घ.उ.ने.	यात्रादौदोहदम्
अश्विनी	अश्विनीकु.	शुभम्	वैश्यः	ल.क्षि.	तिर्यक	५०	तिलतण्डुल
भरणी	यमः	नाशकः	चाण्डालः	उ.क्रू.	अधः	२४	साक्षतमाष
कृत्तिका	वह्निः	अशुभम्	ब्राह्मणः	मि.सा.	अधः	३०	माष
रोहिणी	ब्रह्मा	शुभम्	शूद्रः	ध्रु.स्थि.	ऊर्ध्वः	४०	गव्यम्
मृगशिरा	चन्द्रः	शुभम्	कृषकः	मृदुमै.	तिर्यक	१४	गोघृतम्
आर्द्रा	शिवः	शुभम्	क्रूरजाति	दा.ति.	ऊर्ध्वः	२१	दुग्धम्
पुनर्वसु	अदितिः	शुभम्	वैश्यः	च.च.	तिर्यक	३०	हरिणमांसम्
पुष्य	गुरुः	शुभम्	क्षत्रिय	ल.क्षि.	ऊर्ध्वः	२०	मृगरक्तम्
श्लेषा	सर्पः	अशुभम्	चाण्डालः	ती.दा.	अधः	३२	पायसम्
मघा	पितरः	शोकदः	शूद्रः	उग्रक्रूरः	अधः	३०	वापमांसम्
पू.फा.	भगः	अशुभम्	ब्राह्मण	उग्रक्रूरः	अधः	२०	मृगमांसम्
उ.फा.	अर्यमा	शुभम्	क्षत्रियः	ध्रु.स्थि.	ऊर्ध्वः	१९८	शशकमांसम्
हस्त	सूर्यः	शुभम्	वैश्यः	लघु.क्षि.	तिर्यक	२१	शालि
चित्रा	त्वष्टा	शुभम्	कृषकः	मृ.मै.	तिर्यक	२०	प्रियंगु
स्वाती	वायुः	शुभम्	क्रूरजाति	च.च.	तिर्यक	१४	अपूपम्
विशाखा	इन्द्राग्नि	अशुभम्	चाण्डालः	मि.सा.	अधः	१४	नानापक्षिमांस
अनुराधा	मित्रः	शुभम्	शूद्रः	मृ.मै.	तिर्यक	१०	सत्फल
ज्येष्ठा	इन्द्रः	शुभम्	कृषकः	ती.दा.	तिर्यक	१४	कूर्ममांसम्
मूल	राक्षसः	क्षयः	क्रूरजाति	ती.दा.	अधः	५६	सारिकमांसम्
पू.षा.	जलम्	धनहानिः	ब्राह्मणः	उग्रक्रूरः	अधः	२४	गोधिकमांस
उ.षा.	विश्वेदेवा	हानिः	क्षत्रियः	ध्रुव.स्थि.	ऊर्ध्वः	२०	शल्यमांसम्
श्रवण	विष्णु	वृद्धिः	चाण्डालः	च.च.	ऊर्ध्वः	१०	कृशरान्नम्
धनिष्ठा	वसवः	शुभम्	कृषकः	च.च.	ऊर्ध्वः	१०	मुद्गमोदकं
शतभिष	वरुणः	शुभम्	क्रूरजाति	च.च.	ऊर्ध्वः	१८	यवपिष्ठम्
पू.भा.	अजैकपा	अशुभम्	ब्राह्मणः	उग्रक्रूरः	अधः	१६	मत्स्यान्नम्
उ.भा.	अहिर्बु.	शुभम्	क्षत्रियः	ध्रु.स्थि.	ऊर्ध्वः	२४	चित्रितान्नम्
रेवती	पूषा	शुभम्	शूद्रः	मृ.मै.	तिर्यक	३०	दध्योदनम्

अथ तिथिवारयोर्भवारयोगादनेकयोगानां बोधकचक्रमिदम्

योग नामानि	क्रकच	दग्ध	विष	हुताश	यम घंट	अमृत सिद्धि	दग्ध योग	यम दंष्ट्र	सर्वार्थसिद्धि
सूर्यः	१२	१२	४	१२	मघा	हस्त	भरणी	म.ध.	ह.मू.पु.अश्वि.उ.
चन्द्रः	११	११	६	६	विशाखा	मृग	चित्रा	वि.पू.	पु.श्र.रो.मृ.अनु.
भौमः	१०	५	७	७	आर्द्रा	अश्वि.	उ.षा.	कृ.भ.	अ.उ.भा.कृ.श्ले.
बुधः	९	३	२	८	मूल	अनु.	धनि.	पू.पा.पु.	रो.अनु.ह.कृ.मृ.
गुरुः	८	६	८	९	कृत्तिका	पुष्य	उ.फा.	उषा	रे.अनु.अश्वि.पु.पु.
शुक्रः	७	८	९	१०	रोहिणी	रेवती	ज्ये.	रो.अनु.	रे.अनु.अश्वि.श्र.पु.
शनिः	६	९	७	११	हस्त	रोहिणी	रेवती	श्र.श.	श्र.रो.स्वा.

नक्षत्रस्य पादवशाच्चात्र कष्टावलोकनचक्रम्

ज्वरादिरोगोत्पत्तौ	दानादि	१च	२च	३च	४पा	जपार्थमंत्रा
दि.९	भोजन	९	११	१०	२०	मृत्युञ्जयमंत्रजपः
दि.११	गोदानादि	०	८०	४०	११	यमयमंत्रेतिमंत्रः
दि.९	स्वर्णदान	९	११	१६	२८	अग्निमूर्धेतिमंत्रः
दि.७	घृतदान	७	५	१८	३०	ब्रह्मयज्ञेतिमंत्रः
मा.१	तिलदान	९	१८	७	१०	इमं देवेतिमंत्रः
मृतिः	गोदान	०	२४	०	०	नमस्तेरुद्रमंत्रः
दि.७	पित्तल	७	७	२	२१	अदितिद्यौर्मंत्र
दि.७	तैलान्न	७	७	१०	२१	बृहस्पतेतिमंत्रः
मृतिः	गोजादि	०	७	४१	०	नमोस्तुसर्पेतिमंत्रः
दि.२०	वस्त्राज्य	१५	१५	१७	२०	पितृभ्यइतिमंत्रः
मृतिः	भोजन	०	१४	०	३०	भगप्रणेतामंत्रः
दि.७	अन्नदान	७	१७	७	६०	अर्यमणेतिमंत्रः
मृतिः	तिलदान	११	९	१५	०	उद्वयंजातवेदेमंत्रः
दि.११	दुग्धदा.	११	१७	९	१६	त्वष्टातुरयेतिमंत्रः
मृतिः	गोघृत	६०	०	३०	०	वायोरानेतिमंत्रः
दि.१५	गोस्वर्ण	१५	१२	४	१३	इन्द्राग्नि इतिमंत्रः
स्थिरः	गोघृत	६०	९	३६	६०	नमोमित्रेतिमंत्रः
मृतिः	तिलान	५१	९	६	४	त्रातारामिन्द्रेतिमंत्रः
दि.९	रौप्यपान	०	१५	१५	६	मातापुत्रेतिमंत्रः
मृतिः	गोमृत्त	९	२४	२४	१०	आपोषधेतिमंत्रः
मा.१	भोजन	३०	२४	२६	१६	विश्वेदेवतिमंत्रः
दि.११	श्रीफल	६०	४	६	९	विष्णोरराटमितिमंत्रः
दि.१५	अन्नाज्य	१५	४५	२०	२१	वसोःपवित्रेतिमंत्रः
दि.११	भोजनान्न	०	१२	३	२२	वरुणस्यमंत्रः
मृतिः	भोजन	४	१	२१	२९	अजैकपदेतिमंत्रः
दि.७	अन्नदान	१८	१८	९	१५	अहिर्बुध्न्येतिमंत्रः
स्थिर	वृषदान	१८	१	१९	२०	पूषनतवव्रतेतिमंत्रः

अथसंक्रान्तेर्मुहूर्त्तज्ञानम्

मु.	संज्ञा	नक्षत्राणि
४५	बृहत्	उ.३.रो.विशा.पुन.
१५	जघन्या	श्ले.ज्ये.श. भ.स्वा.आ.
३०	समा	मृ.रे.चि.अनु.ह. अ.पु.धनि.अश्वि. कृ.श्र.मू.पू.३.मू.

एकत्राश्च दर्शनेऽपि मुहूर्त्तं ज्ञानं ततः फलञ्च

वारबेलाज्ञानाय चक्रम्

वाराः	दिने	रात्रौ
सूर्यः	४।५	६।४
चन्द्रः	७।२	७।४
भौमः	६।२	२
बुधः	५।३	६।४
गुरुः	६।८	५।८
शुक्रः	३।४	३
शनिः	६।८	६।१

दिने- रवौ वर्ज्यं चतुर्थांश्च सोमे सप्त द्वयं तथा। कुजे षष्ठ द्वय बीय बुधे पञ्च तृतीयकम्। गुरौ षष्ठाष्टकचैव शुक्रे वेद तृतीयकम्। शनौ वाद्यन्त षष्ठञ्च लोके निन्दितम्।। रात्रौ- रवौ रसाष्टौ हिमगौ हयाब्धी ... च बुधे रसाद्यौ गुरौ शराष्टौ भृगुजे तृतीये शनौ रसाद्यं निशिवारवेला।

नष्टवस्तुज्ञानाय सुलोचनादिसंज्ञा

संज्ञा	नष्टवस्तु	लाभालाभ	भाना	स्वरूपाणि
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	३	अश्वमुखम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	३	योनिस्वरूपम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	८	क्षुरक्षाकृतिः
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	५	शंकटवत्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	३	मृगास्यम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	१	मणिसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	४	गृहसदृशम्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	३	बाणाकृतिः
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	५	चक्राकारम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	५	गृहसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	२	मंचकाकृति
अन्त्य	पूरब	शीर्घलाभ	२	खद्वाकारम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	५	हस्ताकारम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	१	मौक्तिकम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	१	प्रवालाकारम्
अन्ध	पूरब	शीर्घलाभ	४	तोरणसमम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	४	बलिसदृशम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	३	कुण्डलाकृतिः
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	११	सिंहपुच्छवत्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	२	गजदन्तसमम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	२	मंचकसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	दूरश्रव	३	विमानसदृशम्
अन्धा	पूरब	अलाभ	४	मृदङ्गाकृतिः
मन्द	दक्षिण	शीघ्रलाभ	१०	वर्तुलम्
मध्य	पश्चिम	यत्नलाभ	२	मंचाकाकरम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	२	युग्मसदृशम्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	३२	मर्दलाकारम्

अथ दिनमानस्य १६ कलांशेन्दुर्मुहूर्त्तादिज्ञानम्

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	वासराः
१४	९।१२	२।४	८	६।१२	४।६	१।२	दुष्टक्षण
१४	१२	१०	८	६	४	२	दि.कुलिका
१३	११	९	७	५	३	१	रा.कुलिका
६	४	२	१४	१२	१०	८	कंटकक्षण
८	६	४	२	१४	१२	११	कालवेला
७।८	१०।१४	२।४	९।१०	१५।१६	५।६	११।१२	अर्धयाम्
१०	८	६	४	२	१४	१०	यमघंट

अत्रदोषकालमाह

निघनंप्रहारार्धे तु निः स्वत्वं यम घंटके। कुलिके सर्वनाशः स्यात्रात्रेतो न दोष माक्ः।।१।। (*वशिष्ठः*)

अथारिष्टशान्तये शताक्षरागायत्रीमंत्रजपविधि:।।

ॐ अस्य श्रीशताक्षरागायत्रीमंत्रस्य विश्वामित्रमरीचिकश्यपवशिष्ठाऋषयो गायत्री त्रिष्टुबनुष्टुप्छन्दांसि सवितृजात वेदस्त्र्यम्बको देवता: गायत्र्यक्षराणि बीजानित्रिष्टुबक्षराणि शक्तय: अरिष्टशान्तये जपे विनियोग:। विश्वामित्र मरीचिकश्यपवशिष्ठऋषिभ्यो नम: शिरसि। गायत्रीत्रिष्टुबनुष्टुप्छन्देभ्यो नम: मुखे।। सवितृजातवेदस्त्र्यम्बकदेवेभ्यो नम: हृदये। गायत्र्यक्षराणिबीजानो गुह्ये।। त्रिष्टुबक्षराणि शक्तये नम: पादयो:।। ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि हृदयाय नम:। ॐ धियो यो न: प्रचोदयात् शिरसे स्वाहा। ॐ जातवेदसेसुनवामसोममारातीयतोनिदहातिवेद: शिखायै वषट्। ॐ स न: पर्षदातिदुर्गाणि विश्वानावेव सिन्धुंदुरतात्याग्नि: कवचाय हुँ। ॐ त्र्यम्बकं यजामहेसुगन्धिंपुष्टिवर्द्धनं नेत्रत्रयाय वौषट्। ॐ उर्व्वारुकमिवबन्ध नान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् अस्त्राय फट्।

अथ ध्यानम्। स्मर्तव्यांखिललोकवर्त्ति सततं यज्जङ्गमस्थावरम्। व्याप्तं येन च यत्प्रपंचविहितं मुक्तिश्च यत्सिध्यति।। यद्वा स्यात् प्रणवत्रिभेदगहनं श्रुत्वा च यं गीयते। तद्वत्कृक्षितिसिद्धयेऽस्तुवरदं ज्योतिस्त्रयोत्थं मह:।।१।। एवं ध्यात्वा शताक्षरां भावयेत्।

अथहोमार्थशताक्षरागायत्रीमंत्र:।। ॐ तत्सवितुर्वरेण्यंभर्गोदेवस्य धीमहि धियो यो न: प्रचोदयात्।। ॐ जात वेदसेसुनवाम सोममारातीयतो निदहातिवेद: स न: पर्षदतिदुर्गाणि विश्वानावेव सिन्धुं दुरितात्याग्नि:।। ॐ त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम। उर्व्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् स्वाहा।।

अथरिष्टशान्तयेमहामृत्युञ्जयवैदिकमंत्रजपविधि:

आयाचम्य प्रणानायम्य, शान्तिपाठ, सुमुखश्चेत्यादि गणेशस्मरणं च कृत्वा।। संकल्प:। अमुकमासोयामुकपक्षीयाऽमुक तिथि वमुकवासरे स्वस्य (यजमानस्यवा) शरीरेउत्पन्नोत्पत्स्यमाणऽखिलारिष्ट निवृत्तये श्रीमृत्युञ्जयप्रसादोर्घायुष्य सततारोग्यतावाप्तये श्रीमृत्युञ्जयमंत्रजपमहं करिष्ये।।

ऋष्यादिन्यास:।। वामदेवकहोलवशिष्ठाऋषय:मूर्ध्नि।। पंक्तिर्गायत्री अनुष्टुप्छन्दांसि वक्त्रे।। सदाशिव महामृत्युञ्जयरुद्रदेवतायै नम: हृदि।। ह्रौं शक्तये नम: लिङ्गे।। श्रीं बीजाय नम: पादयो:।। इति ऋष्यादिन्यास:।। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: ॐभूर्भुव: स्व: त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्द्धनम्।। ऊर्व्वारुकमिवबन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॐ भूर्भुव: स्वरों जूं स: ह्रौं ॐ।। *अस्य श्रीमहामृत्युञ्जय मन्त्रस्य वामदेवकहोल वसिष्ठाऋषय: पंक्तिर्गायत्र्युष्णिगनुष्टुपुछन्दांसि सदाशिवमहामृत्युञ्जय रुद्रो देवता ह्रीं शक्ति:, श्रीं बीजं महामृत्युञ्जयप्रीतये ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोग:।* ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: त्र्यम्बकं, ॐ नमोभगवते रुद्राय शूलपाणये स्वाहा हृदयाय नम:।। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भु:स्व: स्व: यजामहे ॐ नमोभगवते रुद्राय अमृतमूर्त्तये मां जीवय शिरसि स्वाहा।। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: सुगन्धिं पुष्टिवर्द्धनं ॐ नमोभगवते रुद्राय चन्द्रशिरसि जटिने स्वाहा शिखायै वषट्।। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: उर्व्वारुकमिव बन्धनात् ॐ नमोभगवते रुद्राय त्रिपुरान्तकाय ह्रां ह्रीं ह्रौं कवचायं हुं।। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: मृत्योर्मुक्षीय ॐ नमोभगवते रुद्राय त्रिलोचनाय ऋग्यजु: साममंत्राय नेत्रत्रयाय वौषट्।। ॐह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: मामृतात् ॐ नमोभगवते रुद्राय अग्नित्रयाय उज्वलज्वाल मां रक्षरक्ष अघोराय अस्त्राय फट्।। इति षडङ्गन्यास:।। त्र्यम्बकं शिरसि।। यजामहेभ्रुवो:।। सुगन्धिं नेत्रयो:।। पुष्टिवर्द्धनं मुखे।। उर्व्वारुकं गवण्डयो:।। इव हृदये।। बन्धनात् जठरे।। मृत्यो: लिङ्गे।। मुक्षीय ऊर्वो:।। मां जान्वो:।। अमृतात् पादयो:।। इति पदन्यास:।। मूलेनव्यापकंकृत्वाध्यानंकुर्यात्।

अथध्यानम्।। हस्ताम्भोजयुगस्थकुम्भयुगलादुद्धृत्यतोयं शिर:। सिञ्चन्तं करयोर्युगेन दधतं स्वाङ्के सकुम्भौ करौ।। अक्षस्रग्मृगहस्तमम्बुजगतं मूर्द्धस्यचन्द्रस्रवत्पीयूषोत्रतंनुभजेसगिरिजं मृत्युञ्जयं त्र्यम्बकम्।।१।। चन्द्रोद्भासितमूर्द्धजंसुरपतिंपीयूषपात्रंवहद्धस्ताब्जेनदधत्सुदिव्यममलहास्यास्यपङ्केरुहम्।। सूर्येन्द्वग्निविलोचनं करतलै: पाशाक्षसूत्रांकुशाम्भोजं विभ्रतमक्षयं पशुपतिं मृत्युञ्जयं संस्मरेत्।।२।। इतिध्यात्वा।। मानसोपचारै संपूज्य, ॐ लं पृथिव्यात्मकं गन्धं समर्पयामि।। ॐ हं आकाशात्मकं पुष्पं समर्पयामि।। ॐ यं वायवात्मकं धूपं समर्पयामि।। ॐ रं तैजसात्मकं दीपं समर्पयामि।। ॐ वं अमृतात्मकं नैवेद्यं समर्पयामि।। ॐ सं सर्वात्मकं मन्त्रपुष्पाञ्जलि समर्पयामि।। मंत्र जपेत्। ॐ ह्रौं ॐ जूं स: भूर्भुव: स्व: त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्द्धनं उर्व्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् भूर्भुव: स्वरों जूं स: ह्रौं ॐ।। ततोजपान्तरं देवदक्षिणकरे जपं समर्पयेत्।। गुह्यातिगुह्यगोप्तात्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम्।। सिद्धिर्भवतु मे देव त्वत्प्रसादान्महेश्वर।।१।। मृत्युञ्जयमहारुद्र त्राहि मां शरणागतम्। जन्ममृत्युजरारोगै: पीडितं कर्मबन्धनै: ।।२।।

अपर्णम।। अनेन महामृत्युञ्जयजपाख्येन कर्मणा श्रीमहामृत्युञ्जय: प्रीयतां न मम।। इति विज्ञाप्य देवेशं जपेन्मन्त्रं तु त्र्यम्बकं। जपसांगतासिद्ध्यर्थयथाकामनाद्रव्येणतद्दशांशदुग्धाज्यसंसिक्तापामार्गसमिद्भिर्होम:।। तद्दशांशमार्जनम्।। तद्दशांशतर्पणम्। तद्दशांशब्राह्मणभोजनं कुर्यात् ।।इति।।

अथगोचराद्यै: ग्रहकृतानिष्टस्य शमनाय प्रत्येकग्रहाणां दानपदार्थानि

सूर्यदानम्	चन्द्रदानम्	भौमदानम्	बुधदानम्	गुरुदानम्	शुक्रदानम्	शनिदानम्	राहुदानम्	केतुदानम्
माणिक्य	वंशपात्र	विद्रुम,पृथ्वी	कांस्यपात्र	पीताधान्य	श्वेतचन्दन	नीलम, तिल	सतधान्य	कम्बल,कस्तूरी
गोधूम, गुड़	श्वेतचावल	मसूर, द्विदल	हरितवस्त्र	पीतवस्त्र,सुवर्ण	श्वेतचावल	माषान्न, तेल	माषान्न,हेमनाग	माषान्न
सवत्सागौ	श्वेतवस्त्र	गोधूम	गजदंत, घृत	घृत, पीतपुष्प	श्वेतचित्रवस्त्र	कृष्णवस्त्र	नीलवस्त्र,गोमेद	वैदूर्यमणि
कमलपुष्प	श्वेतचन्दन	रक्तवृषभ	मुद्गन्न, पन्ना	पीतफल	श्वेतपुष्प	कुरथी, लोहा	कृष्णपुष्प	कृष्णपुष्प
नूतनगृह	श्वेतपुष्प	गुड़, रक्तचन्दन	सुवर्ण, दासी	पुखराज	रजत, हीरा	महिषी	खड्ग, तिल	तिलतैल
रक्तचन्दन	चीनी, रजत	रक्तवस्त्र	सर्वपुष्प, रत्न	हरिद्रा	घृत, सुवर्ण	कृष्णधेनु:	तैल, लोह	रत्न, सुवर्ण
रक्तवस्त्र	वृषभ, घृत	रक्तपुष्प	कर्पूर, शास्त्र	पुस्तक, मधु	श्वेताश्व, दधि	कृष्णपुष्प	शूर्प, कम्बल	लोहा, बकरा
सुवर्ण, ताम्र	शङ्ख, दधि	सुवर्ण, ताम्र	अनेक फल	लवण, शर्करा	सुगंधद्रव्याणि	उपानह	सतिलताम्रपात्र	शस्त्र
केशर, मूँगा	मोती, कर्पूर	केशर, कस्तूरी	षटरसभोजन	भूमि, छत्र	शर्करा,गौ,भूमि	कस्तूरी,सुवर्ण	सुवर्ण, रत्न	सप्तधान्य
वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणि	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा	वर्णदक्षिणा
ज.सं.७०००	ज.सं.११०००	ज.सं.१००००	ज.सं.९०००	ज.सं.१९०००	ज.सं.१६०००	ज.सं.२३०००	ज.सं.१८०००	ज.सं.१७०००

अथ योगिनीदशाकृतारिष्टशमनाय जपार्थं मंगलादीनां मंत्रा:

मंगलामंत्र:	अथ पिंगलामंत्र:	धान्यामंत्र:	अथ भ्रामरीमंत्र:	भद्रिकामंत्र:	उल्कामंत्र:	सिद्धामंत्र:	संङ्कटामंत्र:
ॐह्रींमंगले मंगलायैस्वाहा	ॐग्लौं पिंगलेवैरिका-रिणिप्रसीदफट्स्वाहा	ॐश्रीं धनदे धान्यैस्वाहा	ॐभ्रामरिजगता-मधीश्वरी भ्रामरीक्लींस्वाहा	ॐभद्रिके भद्रंदेहिअभद्रं नाशयस्वाहा	ॐउल्केमम रोगं नाशय जृंभयस्वाहा	ॐह्रीं सिद्धे मे सर्वमानसं साधयस्वाहा	ॐह्रीं सङ्कटे मम रोगं नाशयस्वाहा

अथात्रग्रहाणामेकर्क्षभोगफलसमयादिज्ञानम्

सूर्य:	चन्द्र:	मंगल:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:	राहु:/केतु:	ग्रहा
मा.१	दि.२	मा.१	मा.१	मा.१३	मा.१	मा.३०	मा.१८	एकर्क्षभोग
आदौ	मध्ये	आदौ	सदा	मध्ये	मध्ये	अन्त्ये	अन्त्ये	फलसमय
दि.५	घ.३	दि.८	दि.७	मा.२	दि.७	मा.६	मा.३	गन्तव्यराशे: प्राकफलदा

अथसर्वग्रहाणां दोषापनुत्तये सामान्यौषधय:

सर्षपदेवदारु	हरिद्रालोध्र	सरपुङ्खा	कुष्ठ	तीर्थोदक
धातावाला	बरियरा	लज्जालु	नागरमोथा	कंगुनी

एतैस्नापयित: स्नानंप्रोक्तं दानपुरस्सरम्। एतत्सामान्यत: सर्वग्रहदोषोपशान्त्ये।। यथासिद्धौषधे: गात्रस्पर्शेग्यु- प्रशान्ति।

अथात्रषड्भानि

जन्म	१	मृत्युभय:
कर्म	१०	कर्मनाश:
संघात	१६	बंधुनाश:
समुदाय:	१८	सुखनाश:
विनाश:	२४	देहनाश:
मानस:	२५	मनस्ताप:

आवश्यकेऽनिष्टतिथ्यादौदानम्

तिथौ	वारे	नक्षत्रे	करणे	योगे
तण्डुल	रत्नं	गौ	धान्यम्	सुवर्ण
चन्द्रे शंख	भद्रां धान्यं	ताम्र लवणं	ब्राह्मणाय दत्वा तत्कर्म कार्यम्।	

अथात्रमासिजनिभेरविवासरादौफलम्

सूर्य:	चन्द्र:	भौम:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:	वारा:
गमनम्	सुभोज्य	बद्धिभयं	सम्पत्ति	वस्त्रलाभ	सौख्यं	दु:खं	फलं

अथवारादोषशमनार्थदानमाह।। भानुस्तांबूलदानादपहरतितृणां वैकृतं वासरोत्थं। सोम: श्रीखण्डदानादवनितनयसुतो भोजनात् पुष्पदानात्।। सौम्य: शुक्रस्य मंत्री हरिद्रनुमनाद्भार्गव: शुभ्रवस्त्रैस्तैल स्नानात्प्रभातेदिनकरतनयो ब्रह्मनत्वापरे च।।१।। इति।।

तंत्रसारोक्तमंत्रा:

वर्षपत्रे मुन्यादानम्	ग्रहा:	मंत्राणि
दानम्	सूर्य:	ॐ घृणि: सूर्याय नम:
चावल	चन्द्र:	ॐ सों सोमाय नम:
सुवर्ण	भौम:	ॐ अं अंगारकाय नम:
कांस्य	बुध:	ॐ बुं बुधाय नम:
पात्र	गुरु:	ॐ बृं बृहस्पतये नम:
	शुक्र:	ॐ शुं शुक्राय नम:
घृत	शनि:	ॐ शं शनैश्चराय नम:
श्वेतवस्त्र	राहु:	ॐ रां राहवे नम:
वर्णदक्षिणा	केतु:	ॐ कें केतवे नम:

ग्रहाणां धारणमणय:

सूर्य:	माणिक्यम्	विद्रुमम्
चन्द्र	मोती	चाँदी
भौम	मूँगा	मूँगा
बुध	पन्ना	सोना
गुरु	पुखराज	मोती
शुक्र	वज्र	चाँदी
शनि	नीलम्	लोहा
राहु	गोमेद	लाजावर्त
केतु	वैदूर्य	लाजावर्त

एकस्मिन्नेव कोष्ठात्मके यंत्र: मणिन्यासक्रम

ऐशान्यां	पूर्वे
बुध पन्ना	शुक्र हीरा
उत्तरे	मध्ये
गुरु पुष्पराज	सूर्य माणिक
वायव्य	आग्नेय
केतु वैदूर्य	चन्द्र मोती
पश्चिम	दक्षिणे
शनि नीलम	भौम मूँगा
नैऋत्य राहु गोमेद	

अथ सर्वग्रहणां राशिफलनियम:। राश्यादिगौ रविकुजौ फलदौ सितेज्यौ मध्ये सदा शशिसुतश्चरमेऽब्जमंदौ। अध्वात्वबह्निभयसन्तति वस्त्रसौख्य दु:खानि मासि जनिभे रविवासरादौ। अथग्रहाणां राशिभुक्तसंख्याविचार:। मासं शुक्रबुधादित्तया: सार्धमासं तु मंगल:। त्रयोदश गुरुश्चैव सपादद्विदिनं शशी। राहुस्तथा दशान्मासांस्त्रिंशन्मासाञ्शनैश्चर:। यथा राहुस्तथा केतु राशिभुक्ता: प्रकीर्तिता:। अथ शनि पादविचार:। तनौ (१) रसे (६) रुद्र (११) सुवर्णपादे द्वि (२) पंच नंदा रजतं शुभं च। त्रि (३) सप्त (७) दिक् (१०) ताम्रपदं वदन्ति तुर्याष्टमार्के (४) (८) (१२) खलु लोहकष्टम्। अथ ह्रस्व शनिफलम्। कल्याणी प्रददाति वै रविसुतो राशेश्चतुर्थाष्टमे व्याधिं बंधुविरोधदेशगमनं क्लेशं च चिंताधिकम्। मृत्युं चैव करोति चापि मनुजं दु:खादिवह्निर्भयं लाहं शस्त्रभयं सदैवमसुखं कुर्यादसौ सर्वदा। अथ दीर्घ शनिफलम्। राशौ द्वादश १२ मूर्ध्नि जन्म १ हृदये पादौ द्वितीये २ शनिर्नानाक्लेशकरोऽतिदुर्जनभयं पुत्रान्पशून्पीडयेत्। हानि: स्थानमरणं विदेशगमनं सौख्यं च साधारणं रामाद्रव्यविनाशनं प्रकुरुते तुर्याष्टमे वाथवा। अथ जन्मराश्युपगशतशने सुवर्णादिपाद ज्ञानम्। जन्माङ्गरुद्रेषु सुवर्णपादम् द्विपञ्चनन्दे रजतस्य पादम्। त्रिसप्तदिक्ताम्रपदं वदन्ति शेषेषु राशिष्विह लौह पादम्। लौहे धनविनाश: स्यात्सर्वसौख्यञ्च काञ्चने ताम्रेण समता ज्ञेया सौभाग्यं रजते भवेदिति।

स्मार्तकर्मक्रम:। धर्मसिन्धौ। संकल्प शान्ति: वाग्विप्रवरणं भूतनि:सृति: पञ्चगव्यैर्भूमिशुद्धिर्मुख्यदैवत पूजनम्। देवतान्वाहिति: पात्रासादनंहविषां कृति: यथाक्रमंत्यागहोमाविति पूर्वाङ्गक्रम: पूजास्विष्टनवाहुत्यो बलि: पूर्णाहुतिस्तथा। पूर्ण पात्राभिषकाद्योग्न्यर्चनान्तेऽभिषेचनम्। मानस्तोकेतिभूतिश्च देवपूजाविसर्जने। श्रेयग्रहोदक्षिणादिदान कर्मेश्वरार्पणम्। क्रमोऽयमुत्तराङ्गानां स्मार्तकर्मष्वयं विधि:।।

ग्रहाणां बीजमन्त्रा:

सूर्य:- ॐ ह्रीं ह्रौं सूर्याय नम:।
चन्द्र:- ॐ ऐं क्लीं सोमाय नम:।
भौम:- ॐ हूँ श्रीं भौमाय नम:।
बुध:- ॐ ऐं श्रीं श्रीं बुधाय नम:।
गुरु:- ॐ ह्रीं क्लीं हूँ बृहस्पतये नम:।
शुक्र:- ॐ ह्रीं श्रीं शुक्राय नम:।
शनि:- ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शनैश्चराय नम:।
राहु:- ॐ ऐं ह्रीं राहवे नम:।
केतु:- ॐ ह्रीं ऐं केतवे नम:।

अथग्रहाणां होमार्थसमिधा। अर्क: पलाश: खदिरस्त्वपामार्गोऽथपिप्पल:। औदुम्बर: शमीदूर्वाकुशाश्चसमिध: क्रमादित। अथग्रहाणां होमप्रमाणम्।। एकैकस्याष्टशतकमष्टा विंशतिरेव वां। होतव्या मधुसर्पिभ्यां सहस्रं चाष्टसंयुतम्।१। सन्तानप्रदमन्त्रौ। देवकीसुत गोविन्द वासुदेव जगत्पते। देहि मे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणंगत:। कौशलया शुशुभे तेनपुत्रेणामिततेजसा। यथा वरेणदेवानामदितिर्वज्र पाणिना। सपादलक्षजप: तिलपायसघृतैर्दशांशहवनं। तद्दशांश तर्पणम्। तद्दशांश ब्राह्मणभोजनम्।। जन्मराशिनामराश्यो: प्रधानतानिर्णीयते। विवाहेसर्वमाङ्गल्ये यात्रायां ग्रहगोचरे। जन्मराशे: प्रधानतवं नामराशिं न चिन्तयेत्। देशे ग्रामे गृहे युद्धे सेवायां व्यवहारके। नामभाञ्चिन्तयेत्सर्वं जन्म राशिं न चिन्तयेत्। अन्येष्वावश्यककार्यविषये वृहस्पतिनाभिहित:। मास प्रयुक्त कार्येषुमूढत्वं गुरूशुक्रयो:। न दोषकृन्मलो मासो गुर्वादित्यादिकं तथा।।इति।। त्रिधाशान्ति: जयोति: प्रकाशे- यथोक्तमौषधि स्नानं ग्रह विप्रार्चनं तथा। ग्रहान्नुदिश्यहोमोवात्रिधाशान्तिर्बुधै: स्मृता:।१। श्रीपति:। देवब्राह्मणवन्दनाद्गुरुवच: संपादनात्प्रत्यहं साधनामपि भाषणाच्छ्रुतिरवोछ्रेय: कथाकर्णनात्। होमादध्वर दर्शनाच्छुचिमनो भावाज्ज पाद्दानतो नो कुर्वन्ति कदाचिदेवपुरूषस्यैवंग्रहापीडनम् ।२।

अथ पित्रादीनामभावे कस्य कन्यादानाधिकार:। अत्राहयाज्ञवलक्य:। पितापितामहोभ्रातासकुल्योजननी तथा। कन्याप्रदा: पूर्वनाशेप्रकतिस्थ: पर: पर:।१। अप्रयच्छ्न समाप्नोति भ्रूणहत्यमृतीवृतां। गम्यत्वभावे दातृणां कन्या कुर्यात स्वयम्वरम् ।२। अन्यच्च। माधवीये नारद:। पितादद्यात्स्वयं कन्याभ्राता वा न मते पितु:। मातामहो मातुलश्च सकुल्यो जननी तथा। मातात्वभावे सर्वेषां प्रकृतौ यदि वर्तते। तस्यामप्रकृतिस्थायांकन्या दद्यु: स्वजातय:। यदा तु नैव कश्चित् स्यात् कन्याराजानमावजेदिति। अत्र भ्रातृणामुपनीतानामेवाधिकार:। अनुपनीतभ्रातुर्मात्राश्च सत्त्वे मात्रादेरेवाधिकारो नत्वनुपनीतभ्रातुरिति। अथ पित्रादीनामभावे कस्योपनयनाधिकार:। तदाहगार्ग्यं पितैवोप्नयेत्पुत्रं तद्भावे पितु: पिता। तद्भावे पितुर्भ्राता तद्भावे तु सोदर:। तद्भावे सगोत्रसपिण्डा:। तद्भावे मातुलादय: सगोत्रपिण्डा:। तद्भावे असिपिण्डसगोत्रजाता:। एते च कुमारापेक्षयावयोजयेष्ठविवक्षिता:। कनिष्ठकर्तृकोपनयनस्य निषिद्धत्वात्। सर्वाभावे श्रोत्रिय: जन्मना ब्राह्मणो ज्ञेया: संस्कारैर्द्विज उच्यते। विद्वत्वाच्चापिविप्रत्वं त्रिभि: श्रोत्रिय: उच्यते। कृच्छत्रयं चापनेता त्रीनकुच्छांश्च वटुश्चरेत्। गायत्र्याद्वादशाधिकसहस्रजपश्च श्रोपनयनेपितृत्वाधिकार सिद्धयर्थकार्य: केचिद्वादशासहस्त्रीं जपन्ति।

शिववास फलम्- तिथिं द्विगुणीकृत्य वाणै: संयोजयेत्तत:। सप्तभिश्च हरेद्शेषे शिववासं समुद्दिशेत्।। एकेन वास: कैलाशे द्वितीये गौरीसन्निधौ। तृतीये वृषभारूढ: सभायां च चतुष्टये। पञ्चमे भोजने चैव क्रीडायां च रसात्मके। श्मशाने सप्तशेषे चशिववास: उदीरित:। कैलाशे लभते सौख्यं गौर्या च सुख सम्पद:। वृषभेऽभीष्ट सिद्धि: स्यात् सभायां सन्ताप कारिणी।। भोजने च भवेत् पीडा क्रीडायां कष्टमेव चाश्मशाने मरणं ज्ञेयं फलमेवं विचारयेत्।।

नवग्रहाणां जपार्थ वैदिकमन्त्रा:

सूर्यस्य।। ॐ आकृष्णेन रजसावर्तमानोनिवेशयन्नमृतं मर्त्यञ्च।। हिरण्ययेन सवितारथेनादेवो याति भुवनानि पश्यन्।

चन्द्रस्य।। ॐ इमन्देवाऽअसपत्नंठसुबध्वं महतेक्षत्रायमहतेज्यैष्ठयायमहतेजानराज्यायेन्द्रस्येन्द्रियाय।। इमममुष्यैपुत्रम मुष्यै पुत्रमष्यै विशऽएषवोमीराजा-सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाठं राजा।।

भौमस्य।। ॐ अग्निमूर्धा दिव: ककुत्पति: पृथिव्याऽअयम्।। अपाठं रेताठंसिजिन्वति।।

बुधस्य।। ॐ उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहीत्वामिष्ठापूतसठं सृजेथामयञ्च।। अस्मिन्त्सधस्थेऽअध्युत्तरस्मिन् विश्वदेवा यजमानश्चसीदत।।

गुरौ:।। बृहस्पतेऽतियदर्योऽअर्हाद्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु।। यद्दीदयच्दवसऋत-प्रजाततदस्मासुद्रविणं धेहि चित्रम्।।

शुक्रस्य।। ॐ अन्नात्परिस्रुतोरसं ब्रह्मणाव्यपिवत्क्षत्रं पय: सोमं प्रजापति:। ऋतेनसत्यमिन्द्रियं विपानङ्ग शुक्रमन्धसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदं पयोऽमृतंमधु।।

शने:।। ॐ शन्नोदेवीरभिष्टयेऽआपोभवन्तुपीतये।। शंयोरभिश्रवन्तु न:।।

राहो:।। ॐ कयानश्चित्रऽआभूवदूतीसदावृध: सखा।। कयाशचिष्ठयावृता।।

केतो:।। ॐ केतुं कृण्वन्नकेतवेपेशोमर्याऽअपेशसे।। समुषद्भिरजायथा:।।इति।।

शुभछिक्का:- भोजने, शयने, दाने, आसने, वामे, पृष्ठे, युद्धे, औषधसेवने, अध्ययने, बीजवापे एषु शुभा।।

अथ छिक्कायां शुभाशुभज्ञानाय चक्रमिदम्।

पूर्व	आग्नेय	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	वार
विघ्न:	विलंब	उत्तम	मृति	शुभम्	आगमन	लाभ:	विलंब	रवि
लाभ:	विलंब	मृति	लाभ:	शुभम्	उत्तम	अल्पलाभ	विलंब	चन्द्र
मित्रागमन:	लाभ:	विलंब	मृति	लाभ:	विदेशयात्रा	सुख:	लाभ:	भौम
सिद्धि:	देहकष्ट:	अरिष्ट	विलंब	मृति	धननाश:	चौरभय:	देहकष्ट:	बुध
चिन्ता	वार्ता	विलंब	उत्तम	चौरभय:	मृति	कष्ट:	वार्ता	गुरु
धनादि	कलह	मित्रागमन:	अर्थलाभ:	उत्तम	विलंब	मरणम्	कलह	शुक्र
अर्थनाश:	कष्टनाश:	वार्ता	मित्रागमन:	उत्तम	शुभ	विलंब	कष्टनाश:	शनि

।।वार कर्म:।।

रविवार:। राज्याभिषेकोत्सवयानसेवा गोवह्निमंत्रौषधिशस्त्र कर्म। सुवर्णताम्रौर्णिकचर्मकाष्ठ संग्रामपण्यादि रवौ विद्ध्यात्।

सोमवार:। शङ्खाब्जमुक्तारजतेक्षुभोज्य स्त्रीवृक्षकृष्यंभ विभूषणाद्या:। गानंऋतुक्षीरविकारशृंगी पुष्पाम्बरारंभण मिन्दुवारे।

भौमवार:। भेदानृतस्तेयविषाग्नि शस्त्रवेधाभिघाता हवशाठ्यदंभान्।। सेनानिवेशाकर - धातुहेम प्रवालरत्नानि कुजे विद्ध्यात्।

बुधवार:। नैपुण्यपुण्याध्ययन कलाश्चशिल्पादिसेवालिपिलेखनानि। धातुक्रियाकाञ्चनयुक्तिसंधि व्यायामवादाश्च बुधेविधेया:।

गुरुवार:। धर्मक्रियापौष्टिकयज्ञविद्या मांगल्यहेमांबरवेश्म यात्रा:। रथाश्वभैषजय विभूषणा दिकार्यं विद्ध्यात्सुरमंत्रिवारे।

शुक्रवार:। स्त्रीगीतशय्यामणिरत्नगन्ध वस्त्रोत्सवालङ्करणादिकर्म। भूपण्यगोकोशकृषिक्रियाश्च सिद्ध्यन्ति शुक्रस्य दिने समस्ता:।

शनिवार:। लोहाश्मसीसत्रपुशस्त्रदासपापा नृपस्तेय विषार्कविद्याम्। गृहप्रवेशद्विपबध-दीक्षा स्थिरं च कर्मार्कसुतेऽह्नि कुर्यात्।

अथ वर्षप्रवेशसारणीयम् । जन्मवारेष्टघटीपलेषु प्रतिवर्षक्षेपको वारादि:।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	गव.
१	२	३	५	६	०	१	३	४	०	६	१	२	३	४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	४	५	वा.
१५	३१	४६	२	१७	३३	४८	४	१९	३५	५०	६	२१	३७	५२	८	२३	३९	५४	१०	२६	४१	५७	१२	२८	४३	५९	१४	३०	४५	१	१६	घ.
३१	३	३४	६	३७	०	४०	१२	४३	१५	४६	२८	४९	२१	५२	२४	५५	२७	५८	३०	१	३३	४	३६	७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.
३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	गव.
६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३	४	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३	वा.
३२	४७	३	१८	३४	४९	५	२१	३६	५२	७	२३	३८	५४	९	२५	४०	५६	११	२७	४२	५८	१३	२९	४४	०	१५	३१	४७	२	१८	३३	घ.
१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	०	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	५५	२७	५८	३०	१	३३	४	३६	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.
६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	गव.
४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	वा.
४९	४	२०	३५	५१	६	२२	३७	५३	८	२४	३९	५५	१०	२६	४२	५७	१३	२८	४४	५९	१५	३०	४६	१	१७	३२	४८	३	१९	३४	५०	घ.
७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८	१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	०	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.

अथग्रहाणां सदसत्फलदातृत्वम् । व्यास:। निषिद्धभवनस्थोऽपिलग्नात्पापो न दोषकृत। बुधभार्गवजीवैस्तुदृष्ट: केन्द्रत्रिकोणगै:। उच्चस्वगेहमित्रस्था उदिता: फलदाग्रहा:। अस्तङ्गताश्च नीचारिराशिस्था। विफला: स्मृता:। सामान्यत: सर्वेष्वपि कर्मसु ग्रहस्थितिरेवमालोक्या। सर्वेषुशुभकार्येषु नेष्टा: खेटा व्यायाष्टगा:। लग्नेपापरिपौसौम्या: पापा: केन्द्रत्रिकोणगा:। सौम्यालाभगा: खेटा: श्रेष्ठा: स्यु: शुभ कर्मणि इति।। वृहस्पति:।। गुरु: सर्वगुणोपेतोलग्नात्केन्द्रस्थवर्गग:। दोषाणां लक्षहन्तास्याल्लग्नस्थ: सर्वदोषहा। शुक्रो दशसहस्राणि बुधो दशशतानि च। लक्षमेकञ्च दोषाणांगुरु: केन्द्रेव्यपोहति।।

।। अथ वर्षकुण्डल्यां तन्वादिभावस्थग्रहाणां फलं ताजिकोक्तम् ।।

श्री	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
सूर्य:	क्लेश: चिन्ता च	शोक: नृपाद्भीति	पराक्रमो धनलाभ:	हानि: पीडाभयम्	रोगभयं पुत्रनाश:	सौख्यम् शत्रुनाश:	स्त्रीकष्टम् पीडाभयम्	शोककष्टा दिग्भयम्	धर्मवृद्धि: राज्यप्रद:	सुखप्ति: राज्याप्ति:	सुखार्थ लाभ:	उद्वेग पीडा च
चन्द्र:	कफज्वर: पीडनम्	नेत्रपीडा धनप्राप्ति:	धनप्राप्ति: हर्षश्च	सुखं शत्रुनाश:	सुखम् सुमतिश्च	अङ्गपीडा व्यय:	ज्वरार्ति: भयम्	विविध कष्टभयम्	पुण्योदय: धनागम:	सुकर्म जयाप्ति:	यशोर्थ लाभ:	व्यय: नेत्रपीडा
भौम:	वातार्ति व्रणश्च	दृशोरुक् वित्तनाश:	नैरुज्यं द्रव्यलाभ:	व्यसनं रूग्भ्यं	पुत्राप्ति: दुर्मति:	सुखम् शत्रुनाश:	स्त्रीनाश: कष्टम्	ज्वरार्ति: व्रणश्च	पुण्योदय: धनाप्ति:	राज्यार्थ लाभ:	धनादि लाभ:	विरोध: कर्णपीडा
बुध:	सौख्यम् धनलाभ	द्रव्याप्ति: सुखम्	सुखं सुमानश्च	सुखं द्रव्यलाभ:	पुत्रवित्त सुखप्ति	रोगभयं कलहश्च	धनागम: कफार्ति	व्यग्रता कफार्ति	धनम् कीर्त्याप्ति:	मानसुखादि लाभ:	सुखम् जयाप्ति:	शत्रुरो गादिभयम्
गुरु:	सुखय शोर्थलाभ	कीर्तिधना दिलाभ:	जय: सौख्यम्	वाहन प्राप्तिसुखं	पुत्राप्ति: सुखञ्च	शत्रुरोगादि भयं	सुखम् वित्तप्राप्ति:	कठिन रूग्भयम्	सुखं भाग्यवृद्धि	राज्यार्थ लाभ:	सुतार्थ लाभ:	शोकरो गादिभयम्
शुक्र:	सुमानम् धनलाभ:	धनाप्तिरा ज्यसुखम्	कीर्तिवृद्धि अर्थागम:	सुखार्थ लाभौ	धनागम: सुखम्	रिपुभति: कष्टम्	कलत्र सौख्यम्	ज्वरपीडा दिग्भयम्	धर्म धनागम:	मानजया दिलाभ:	क्षेमार्थ लाभ:	व्यय: नोलाभ:
शनि:	रिपुक्लेश वातार्ति:	पीडाभयम् विरोध:	धनार्ति: जयश्च	सुखार्थ नाश:कष्टं	सुतहानि पीडा च	धनप्राप्ति: आर्तिनाश:	स्त्रीकष्टम् कलि:	दु:खम् रोगादिभयं	भाग्यवृद्धि शत्रुनाश:	धनहानि: पीडाभयम्	धनार्ति: मुत्प्राप्ति:	क्लेश: चिन्ता च
राहु:	शिरोर्ति: कलह	नृपभयम् पीडा च	शत्रुनाश: शीघ्र	वातार्ति: दु:खञ्च	पुत्रहानि अधनो	रिपुक्षय आरोग्यम्	पीडाभयम् धनक्षय:	धनक्षय: रूग्भयं	धनार्थ वृद्धि:	वाहन नाशनयं	विघ्नहा सुलाभ:	व्याधि: भयम्
केतु:	पीडाभयम् चिन्ता च	क्लेशं धनक्षयं	आरोग्यम् धर्मनाश:	कष्टं नृपतिभयं	पीडाभयं दुर्मति:	सुखम् धनागम:	क्लेश: रूक् च	ज्वरपीडा दिग्भयम्	भाग्य: यशोर्थलाभ	कोत्यर्थ लाभ:	पुत्रार्थ सुखलाभ:	शोकार्ति: भयम्
मुन्था	सौख्यम् शत्रुनाश:	सुयश: अर्थागम:	कार्यपुष्टि: धनम्	अङ्गपीडा दु:खञ्च	सुबुद्धि सुखाप्ति	रोगभयं अर्थनाश:	रोगभयम् व्यसनम्	दुर्व्यसनम् रोगभयम्	भाग्योदयम्	राज्यसुखम् धनाप्ति:	धर्मार्थ लाभ:	सुव्यय: लाभ:

।। अथ द्वादशांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	अं.क.
मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	२।३०
शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	५।०
बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	७।३०
चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	१०।०
र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	१२।३०
बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	१५।०
शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	१७।३०
मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	२०।०
गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	२२।३०
श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	२५।०
श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	२७।३०
गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	३०।०

।। मेषादिराशिनामत्र द्रेष्काणचक्रम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	राशय:
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	अंश
मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	पतय:
२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	अंश
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	पतय:
३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	अंश
शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	पतय:

अथ सर्वनक्षत्रसाधारण: शांतिप्रयोग:

देशकालौ संकीर्त्य ममोत्पन्नव्याघे जीवच्छरीराविराधेन समलनाशार्थममुक नक्षत्रशांतिं करिष्ये इति संकल्प गणेशपूजादि। आचार्य वृत्वा कुम्भोपरिपूर्णपात्रे द्वादशदले नक्षत्रदेवताप्रतिमा सौवर्णी संपूज्य द्वादशदलेषु संकर्षणादिद्वादश मूर्तीद्वादशादित्यान्वा संपूज्य दूर्वासमिमितिलक्षी राज्यैर्गायत्र्या तत्तद्देवतायै अष्टोत्तरशतं हुत्वा मरणादिपीडाधिक्योक्तौ सहस्रं हुत्वा दध्योदनवलिं दत्त्वाचार्याय गां प्रतिमां च दद्यादिति संक्षेप:। शांतिमयूखादौ नक्षत्रभेदेन हविर्मंत्रबलिधूपादिभेदस्थिवारदेवतामन्त्रादिभेद इत्यादिविस्तारो द्रष्टव्य:। कर्मविपाके। जातवेदस इत्यृचोऽयुतं लक्षं वा जपो रुद्रे नमकानुवाकै: सहस्रकलशस्नानं वा विष्णो सहस्र-वृत्पुरुषसूक्तेन सहस्रघटस्नानं वा ज्वरनाशकम्। वद्धा श्रीभागवतस्यज्वरस्तोत्रजप:।।

नाडीदोष परिहार:

रोहिण्यार्द्रा मृगेन्द्राग्नी पुष्यश्रवणपौष्णभम्। अहिर्बुध्न्य भमेतेषां नाडीदोषो न विद्यते।। (कुत्रचित् मघेन्द्राग्नी इत्यापिपाठ:)

अथतत्त्वादि भावानां जातकोक्त स्थिरकारकाज्ञानाय चक्रमिदम्

भाव	कारक:
तनु १	सूर्य:
धन २	गुरु:
स. ३	भौम:
मातृ ४	चन्द्र:
पुत्र५	गुरु:
रोग ६	भौम:
जाया ७	शुक्र:
मृत्यु ८	शनि:
भाग्य ९	गुरु:
कर्म १०	बुध:
लाभ ११	गुरु:
व्यय १२	शनि:

दि.मा. प. ०।३५ ०।३९ ०।४२ ०।४५ ०।४९ ०।५२ ०।५६ ०।५९ १।२ १।७ १।१० १।१४ १।१७ १।२१

वारामिहिर के मतानुसार वस्तुओं का समर्घ चक्र- जिस वस्तु की तेजी मन्दी जाननी हो उसकी राशि देख लें, यदि उस राशि से वृहस्पति ४।१०।१।११।७।९।५, बुध २।१।११।५।८ में व शुक्र ६।७ को छोड़ कर शेष सब भाव में हो तो वह वस्तु सस्ती होगी। ग्रह सूर्य, मङ्गल, शनि व राहु के क्षीणचन्द्र वस्तु के राशि से ३।६।११।१ भाव में हो तो समर्घ अन्य में हो तो महर्घ जानना चाहिये। जिस वस्तु की राशि में ८वें पाप ग्रह हों तो वह वस्तु मँहगी रहेगी तथा जिसमें शुभ ग्रह हों वह वस्तु सस्ती रहेगी।

मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन
सुवर्ण गेहूँ, जौ मसूर, राल कम्वल पशमीना दुशाला स्थलज औषधीति	चावल वस्त्र गोधूम यव महिष वैल पुष्प सरसों	बाजरा कपास रूई कमलकंद जुवार मकाशा लंक ककुनी	कोद्रव केला जायफल तमालपत्र दालचीनी	चावल पटरसं गुड़ खाँड़ सिंह मृगादिचर्म तुष	तीसी जवास मटर कुलथी मूँग गेहूँ सेमदाना	उरदी लाल गेहूँ सरसों यव रहर मटर अरण्ड	ऊख,गुड़ चीनी शक्कर लोई ककरी चमड़ा बल्लीफल पान	अश्व गज लवण धनिया मुरई तिल वस्त्र आयुध	वृक्ष कपड़ा रसकूट जमीकंद सुवर्ण कृष्ण ऊव भंजिष्ट	जलफल पुष्प रत्न पोस्त रस अपानक्र चित्र वि.वस्तु	मोपज मोती हीरा तस अँतर समुद्रदोप मत्स्य गजमोती

अथ सारणीतो द्वष्ट्यानयनम्।। द्रष्टाविहीनदृश्यस्य ग्राह्यं राश्यंशत: फलम्। कलादिकं गुणगुणं हराप्तं तेन संस्कृतम्। धनर्णरीत्यातत्स्पष्टं फलग्राह्यं हि दृक्फलम्।।

।। अथात्र हद्दाचक्रमिदम् ।।

मे	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	राशय:
६	८	६	७	६	७	६	७	१२	७	७	१२	अं.
गु.	शु.	बु.	मं.	गु.	बु.	श.	मं.	गु.	बु.	शु.	शु.	स्वा.
६	६	६	६	५	१०	८	४	५	७	६	४	अं.
शु.	बु.	शु.	शु.	शु.	शु.	बु.	शु.	शु.	गु.	बु.	गु.	स्वा.
८	८	५	६	७	४	७	८	४	८	७	३	अं.
बु.	गु.	गु.	बु.	श.	गु.	गु.	बु.	बु.	शु.	गु.	बु.	स्वा.
५	५	७	७	६	७	७	५	५	४	५	९	अं.
मं.	श.	मं.	गु.	बु.	मं.	शु.	गु.	मं.	श.	मं.	मं.	स्वा.
५	३	६	४	६	२	२	६	४	४	५	२	अं.
श.	मं.	श.	श.	मं.	श.	मं.	श.	श.	मं.	श.	श.	स्वा.

तत्रकेन्द्रायु: साधने श्लोका:।। केद्राङ्क संख्यां त्रिगुणीं विधाय राह्वारसंख्यां-कमतो विहिनम्। आयुप्रमाणं कथितं मुनीन्द्रैश्चिरन्तनै-र्ज्योतिपिकैविचार्य केन्द्रस्थान स्थितानङ्कान् त्रिगुणीं कृत्य यावन्तं पिण्डं स्थान द्वये संस्थाप्य यदि केन्द्रे भौमराहु भवतस्तदा तत्संख्याङ्कौ संमील्य केन्द्राङ्क मध्ये संशोध्य शेषं त्रिगुणीकार्यमिति ज्ञेयम्।।

राशय:	ध्रुवाङ्का:
मेष	१०
वृष	६
मिथुन	२०
कर्क	५
सिंह	८
कन्या	२
तुला	२०
वृश्चिक	६
धनु	१०
मकर	१४
कुम्भ	३
मीन	४

प्रकारान्तरेण लग्नाय: साधन धवाङ्क जन्मपत्र यत्र ग्रहा भवत
तत: धवाङ्गाना याग: एवायप: प्रमाण त्रयविति:।

अथात्र त्रिराशिपा:

लग्न	में	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.
दिवा	र.	शु.	श.	शु.	गु.	चं.	बु.	मं.	श.	मं.	गु.	चं.
रात्रौ	गु.	च.	बु.	मं.	र.	शु.	श.	शु.	श.	मं.	गु.	चं.

।। अथ होराचक्रमिदम् ।।

में	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.
५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	१५
चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	१५

।। अथ द्रेष्काणचक्रमिदम् ।।

मे	वृ.	मि.	क्र.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.
१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	९ गु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१०
५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	९ गु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	२०
९ बु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	३०

।। सप्तमांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	अं.
१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० श.	५ र.	१२ गु.	७ शु.	२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	६ बु.	४ १७।९
२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	६ बु.	१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० श.	५ र.	१२ गु.	७ शु.	८ ३४।१७
३ बु.	१० श.	५ र.	१२ गु.	७ शु.	२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	६ बु.	१ मं.	८ मं.	१२ ५१।२५
४ चं.	११ श.	६ बु.	१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० श.	५ र.	१२ गु.	७ शु.	२ शु.	९ गु.	१७ ८।३४
५ सू.	१२ गु.	७ शु.	२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	६ बु.	१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० श.	२१ २५।४२
६ बु.	१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० श.	५ र.	१२ गु.	७ शु.	२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	२५ ४२।५१
७ शु.	२ शु.	९ गु.	४ चं.	११ श.	६ बु.	१ मं.	८ मं.	३ बु.	१० शु.	५ र.	१२ गु.	३० ०

।। अथ नवमांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	अं.क.
मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	३।२०
शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	६।४०
बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	१०।०
चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	१३।२०
र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	१६।४०
बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	२०।०
शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	२३।२०
मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	२६।४०
गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	३०।०

अथ त्रिशांशचक्रमिदम्

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	रा.
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	अं.
मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	स्वा.
५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	अं.
श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	स्वा.
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	अं.
गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	स्वा.
७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	अं.
बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	स्वा.
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	अं.
शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	स्वा.

पञ्चाधिकारिगण:

१	जन्मलग्नपति:।	४	मुंथहापति:।
२	वर्षलग्नपति:।	५	दिवारविभप:।
३	त्रिराशिपति:।	६	रात्रौचन्द्रभप:।

वर्षमुद्दादशाया: द्वादशोभाग: मासदशाकाल:

वर्षेशनिर्णय: एषु लग्नावलोकी वलवांश्च वर्षपति:। लग्नं प्रपश्येदधिवीर्य एषां वर्षेश्वर: स्यादथदृष्ट्यभावे। वीर्याऽधिकोनापि विभुर्विवीर्यो लग्नं प्रपश्येदपि हायनेश:। वीर्ये समानेऽपि तनुं प्रपश्ये दृष्ट्याऽधिको वर्षपतिर्विधेय:।। समान दृष्ट्यावधिके माजामनल्पवीर्योधिपतित्वमेति। वीर्यस्य दृष्टेरपि तुल्यतायां वर्षेश स्यान्मुथहाऽधिकारी।। न कोऽतिपश्येद्यदिवर्ष लग्नं यस्तत्र जन्मविलग्नदर्शी। न वर्षलग्नं न च जन्मलग्नं चेत्कोऽपि

पश्येदधिकारभाजाम्। ज्ञेयस्तदाऽ्रिविलोऽवलो वा वर्षाधिनाथोमुथहाधिनाथ:।। वलादि सामये रवि राशियोऽह्नि निशोन्दुराशिरिति केचिदाहु:। येनेत्थशालोऽद्भविभु: शशी स वर्षाऽधपश्चन्द्र भयोन्यथात्वे।। अथवा- पञ्चाधिकारिणो लग्नं न पश्यन्ति यदा तदा। वर्षलग्नेश्वरो यस्तु स एवाऽद्वपतिर्भवेत्।। अथ वर्षेत्रिपताक्चक्रग्रह संस्थापनम्- सैकागताद्वसंख्याया विभक्तानवभिस्तत:। शेषाङ्केजन्मनिगताच्चन्द्र राशेरिहन्यसेत् शेषाग्रहांश्चतुर्भक्तशेष फलसंख्यासुविन्यसेत्। त्रिपताकेवर्ष लग्नमादौ स्थाप्यं विघूदयौ। शुभैर्विद्धौशुभफलो पाप: पापफलप्रदावितिः। वर्षमुंथानयनम्- गतवर्षे जन्मलग्नं संयोज्य १२ ह्रते वर्षे मुंथाराशि:।। मासदशानयनम्- गतवर्ष संख्यां द्वादशगुणं विधाय तत्र जन्मर्क्षसंख्यां संयोज्य द्विहीनां तां नवभिर्भक्तेशेषेदशा नायको भवति।

।। अथ वर्ष मुद्दादशाचक्रम् ।।

सू.	व.	मं.	रा.	गु.	चं.	बु.	के.	शु.	पतय:
०	१	०	१	१	१	१	०	२	मासा:
१८	०	२१	२४	१८	२७	२१	२१	०	दिनानि

गताब्द प्रमाणं जन्मर्क्ष संख्या युक्तं द्विरूनं विधान नव तष्टं शेषे दशापति:।

प्रश्नोपरिवर्षप्रवेशप्रसाधनम्।। यत्प्रश्नलग्नंप्रथमेप्रदिष्टंवर्ष प्रवेशस्य तदेवलग्नम्। तस्माच्चतुर्थाधिपतिश्च जन्म विलग्ननार्थ: कथितो वलार्थम्।१। पृच्छाविलग्नस्य विहायराशींविभाजयेदंश कलाकलापम्। खवाण चन्द्रैरिहराशिपूर्व फलं विलग्नान्मुंथ हास्थिति: स्यात्।२। अथवा। तत्कालप्रश्न लग्नस्य कलिकाखाक्ष भू १५० हता:। लब्धराश्यादिका मुन्थाप्रश्नपत्रेभवेत्स्फुटा।३। प्रश्नाऽर्कतुल्योऽग्रिमवर्ष भानुर्यदात्तदाऽब्दस्य भवेत्प्रवेश:। तत्काल होराखचराऽनुसारंवर्षे विचारं विदधीतधीमान्। समीक्ष्यकेषांचिदिदं मतं वा मया हि संसूचितमत्रसम्यक्।४।

।। अथाङ्गस्यविभागेनपल्लीपतने फलमिदम् ।।

स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि
शिरसि	राज्यलाभ:	कण्ठे	शत्रुनाश	हस्तद्वये	वस्त्रलाभ	वामपादे	नाश:
नासाग्रे	व्याधि	जंघयो:२	शुभावहं	वाममणिवन्धे	कीर्त्तिविनाश	अधरोष्ठे	ऐश्वर्य
वामभुजे	राजभीति:	दक्षिण	मनस्तापं	दक्षिणपादे	गमनम्	द.भुजे	नृपतुल्यता
जानुद्वये	शुभागम:	मणिवन्धे	धननाश:	उत्तरोष्ठे	धननाश:	पृष्ठदेशे	बुद्धिनाश:
कटिभागे	अश्वलाभ:	केशान्ते	मरणंध्रुवं	नेत्रयो:२	धनप्राप्ति:	नासायां	बहुधनानि
गुल्फयो:	धनलाभ:	भ्रुवोर्मध्ये	राजसंबंध	उदरे	भूषणलाभ	मुखे	मिष्ठान्नम
ललाटे	बंधुदर्शनं	वामकर्णे	बहुलाभ:	स्कन्धयो:	विजय:	पादमध्ये	श्रीनाश:
दक्षिणकर्णे	आयुवृद्धि	स्तनद्वये	दौर्भाग्यं	हृदये	धनलाभ:	पादान्ते	मरणंभवेत्

अथविशेषपल्लीपतनफलम्- पादयोर्जघने-जात्त्वोर्गुदिगुह्येच मृत्युदा। अन्यत्र शुभदाप्रोक्त-सतैलंस्नानमाचरेत्। पल्यास्तु पतने चैव सरठस्यादि रोहणे। यत्रोक्तंहिमनुष्यस्य शुभं वाप्यशुभं फलम्। स्त्री णातद्वैपरीत्यं बोध्यम्बुद्धिमता सदा। पल्लीपतनस्यानिष्टफलनिवारणायामदानजप तिलमाषादिदानानि स्नानत्वा देयाद्विजन्मने। पिनाकिनं नमसकृत्य जपेनमंत्रं षडक्षरम्।१। शतंसहस्र-मथवासर्वदोषनिवर्हणम्। शिवालये प्रदद्याद्वैदोषोपिशान्तये।२। अशुभध्वस्तये मृत्युञ्जयजपस्वर्ण गोदानं कार्यमितिशुभम्।

त.वा. १ र, २ चं, ३ मं, ४ बु, ५ गु, ६ शु, ७ श, ८ र, ९ चं, १० मं, ११ बु, १२ गु, १३ शु, १४ श, १५ श

भौमादि उत्तराभाद्र सा.६।२ (दि.९।७)

॥ श्री गणेशाय नमः। श्रीकाशीविश्वनाथः शरणम्॥

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः वसन्तर्त्तुः।।

चैत्रशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ९ चैत्रतः २२ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ३० मार्चतः दिनांक १२ अप्रैलं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
३०	३५	१	र	२०	५२	दि	२	१४	रेवती	३०	५३	सा	६	१४	ऐन्द्र	३४	२७	रा	७	४०	वव	२०	५२	वा	४७	५३	प्रवर्धमान
३०	३९	२	चं	१४	५३	दि	११	४९	अश्विनी	२६	४३	सा	४	३३	वैधृति	२६	३८	सा	४	३१	कौ	१४	५३	तै	४१	५३	राक्षस
३०	४२	३	मं	८	५३	दि	९	२५	भरणी	२२	३७	दि	२	५५	विष्कुम्भ	१८	५७	दि	१	२७	गर	८	५३	व	३६	०	मुसल
३०	४५	४	बु	३/५८	७/३४	प्रा	७/४	६/५५	कृत्तिका	१८	४६	दि	१	२१	प्रीति	११	२४	दि	१०	२५	भ	३	७	वव	३०/५७	२४/४१	सिद्धि
३०	४९	६	गु	५२	४९	रा	२	५८	रोहिणी	१५	२१	दि	११	५८	आयुष्मान	४/५३	१२/३८	प्रा	७/४	३१/५०	कौ	२५	१५	तै	५२	४९	उत्पात
३०	५२	७	शु	४८	४७	रा	१	२१	मृगशिरा	१२	३६	दि	१०	५२	शोभन	५१	३१	रा	२	२६	गर	२०	४८	व	४८	४७	मानस
३०	५६	८	श	४५	३९	रा	१२	५	आर्द्रा	१०	४४	दि	१०	७	अतिगण्ड	४६	१६	रा	१२	१९	भ	१७	१३	वव	४५	३९	मुद्गर
३०	५९	९	र	४३	३६	रा	११	१४	पुनर्वसु	९	४४	दि	९	४२	सुकर्मा	४१	५१	रा	१०	३२	वा	१४	३८	कौ	४३	३६	ध्वज
३१	३	१०	चं	४२	४६	रा	१०	५३	पुष्य	९	५५	दि	९	४५	धृति	३८	२५	रा	९	९	तै	१३	११	गर	४२	४६	धाता
३१	७	११	मं	४३	१२	रा	११	४	श्लेषा	११	१८	दि	१०	१८	शूल	३६	०	रा	८	११	व	१२	५९	भ	४३	१२	आनन्द
३१	१०	१२	बु	४५	२	रा	११	४७	मघा	१३	५९	दि	११	२२	गण्ड	३४	३८	रा	७	३७	वव	१४	७	वा	४५	२	चर
३१	१४	१३	गु	४७	५५	रा	१२	५५	पू.फा.	१७	५२	दि	१२	५४	वृद्धि	३४	७	रा	७	२४	कौ	१६	२९	तै	४७	५५	गद
३१	१७	१४	शु	५१	५७	रा	२	३२	उ.फा.	२२	५१	दि	२	५३	ध्रुव	३४	३०	रा	७	३३	गर	१९	५६	व	५१	५७	शुभ
३१	२१	१५	श	५६	४८	रा	४	२७	हस्त	२८	४२	सा	५	१३	व्याघात	३५	३१	रा	७	५६	भ	२४	२३	वव	५६	४८	मृत्यु

अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.		रे.अं. ±	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३०	१६	१६	१७	९	मेष	३०।५३	५	५३	६	७	११	१५	१५	२५	३	३८	+	३	७	२१
३१	१७	१७	१८	१०			५	५२	६	८	११	१६	१४	४२	४	१	+	२	८	३०
१	१८	१८	१९	११	वृष	३६।३९	५	५२	६	८	११	१७	१३	५७	४	२५	+	२	९	४१
२	१९	१९	२०	१२			५	५१	६	९	११	१८	१३	९	४	४८	+	२	१०	५०
३	२०	२०	२१	१३	मिथुन	४३।५९	५	५०	६	१०	११	१९	१२	१९	५	११	+	२	११	५६
४	२१	२१	२२	१४			५	५०	६	१०	११	२०	११	२७	५	३४	+	१	१२	५५
५	२२	२२	२३	१५	कर्क	५४।५९	५	४९	६	११	११	२१	१०	३१	५	५७	+	१	१	४६
६	२३	२३	२४	१६			५	४८	६	११	११	२२	९	३५	६	१९	+	१	२	२९
७	२४	२४	२५	१७			५	४७	६	१२	११	२३	८	३८	६	४२	+	०	३	६
८	२५	२५	२६	१८	सिंह	११।१८	५	४७	६	१३	११	२४	७	३२	७	५	-	०	३	३९
९	२६	२६	२७	१९			५	४६	६	१४	११	२५	६	२८	७	२७	-	०	४	८
१०	२७	२७	२८	२०	कन्या	३४।७	५	४५	६	१५	११	२६	५	२२	७	४९	-	१	४	३६
११	२८	२८	२९	२१			५	४४	६	१६	११	२७	४	१७	८	११	-	१	५	४
१२	२९	२९	३०	२२			५	४४	६	१६	११	२८	३	१२	८	३३	-	१	५	३३

मेषराशिः (सा.६।१४)। चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। याम्यशृंगं महर्घताकरम्। चान्द्रसंवत्सरस्यवासन्तनवरात्रस्यचारम्भः। कलशस्थापनं ध्वजारोपणं ◆
मु. सव्वाल १० हिजरी सन् १४४६। मत्स्यावतारः ३(अपराह्ने)। ⊙रेवत्यां सूर्यः २५।३७ (सा. ४।७)। यायिजययोगः २६।४३ उ.।
भ. ३६।० उ. (रा. ८।१६)। वृषराशिः (रा. ८।३२)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। श्रीगणेशदमनकोत्सवः। सौभाग्यसुन्दरी ३ व्रतम्। गणगौरी ३ व्रतम् (राजस्थाने)। ○
भ. ३।७ या. (दि. ७।६)। श्रीरामराज्यमहोत्सवः ५(ल. ४)। लक्ष्म्याः पूजनम्। कल्पादिः ५। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। रवियोगः १८।४६ या.।
मिथुनराशिः (रा. ११।२६)। श्री सूर्यषष्ठी ६ व्रतम् (बिहारे)। श्रीस्कन्दषष्ठी ६। श्री स्कन्ददमनकोत्सवः ६। रवियोगः १५।२१ उ.।
भ. ४८।४७ उ. (रा. १।२१)। श्री भास्करस्य दमनकपूजा ७। श्री अन्नपूर्णा परिक्रमा ४८।४७ उ. (रा.१।२१)। ओली प्रारम्भ (जैन)। रवियोगः १२।३६ या.।
भ. १७।१३ या. (दि. १२।४२)। कर्कराशिः (रा.३।४९)। महाष्टमी ८। व्रत ८। तारा ८। श्री भवान्युत्पत्तिः। अशोककलिकाप्राशनम्। ब्रह्मपुत्रस्नानम्। महानिशापूजा ❶
श्रीरामनवमी ९ व्रतं सर्वेषाम्। मध्याह्ने कर्कलग्ने श्रीरामजन्ममहोत्सवः। अयोध्यायां श्रीरामजन्मभूमि मन्दिरे दर्शन-पूजनञ्च। रामावतारः ९। श्रीमहानवमी ९ व्रतम्। □
नवरात्र व्रतस्य पारणा। यायिजययोगः ४२।४६ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ९।५५ या.। रवियोगःसमस्त। □ वलिदानम्। नवम्यां होमादिकञ्च। यायिजययोगः ९।४४ या.। ❸
भ. १२।५९ उ. (दि. १०।५९) ४३।१२ या. (रा. ११।४)। सिंहराशिः (दि. १०।१८)। कामदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्री विष्णुदोलोत्सवः। सायं दोलाधिरूढयोः ☾
मदन द्वादशी १२। ☾लक्ष्मीनारायणयोः पूजनम्। स्थायिजययोगः ४३।१२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ११।१८ या.। रवियोगः ११।१८ या.।
कन्याराशिः (रा.७।२४)। प्रदोष १३ व्रतम्। श्री अनङ्ग १३ व्रतम्। श्रीमहावीरजयन्ती (जैन)। यायिजययोगः ४७।५५ उ.। रवियोगः १७।५२ उ.। ♏ यमघंटयोगः २८।४२ या.।
भ.५१।५७ उ. (रा. २।३२)। श्रीशिवनृसिंह दमनकारोपणं पूजनञ्च। रवियोगः २२।५१ या.। ❷ओली समाप्ति (जैन)। मन्वादिः १५। यायिजययोगः २८।४२ या.। ♏
भ. २४।२३ या. (दि. ३।२९)। स्नान-दान- व्रतादौ १५ पूर्णिमा। श्री हनुमज्जयन्ती (दक्षिणे प्रसिद्धा)। सर्वदेवदमनकोत्सवः। वैशाख- स्नान- दान-यम-नियमाद्यारम्भः। ❷

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				वक्रीशुक्रः				शनिः				राहुः			
१	र	२	२७	१०	११	११	९	३	७	१	२२	५९	८	१०	२८	२६	३५	१०	२६	१०	४४	११	२	२९	२४
२	चं	२	२७	२९	१६	११	८	११	५२	१	२३	७	२३	१०	२७	३४	३५	१०	२६	१७	४८	११	२	२६	१३
३	मं	२	२७	४८	२१	११	७	२०	३७	१	२३	१५	४१	१०	२७	२६	०	१०	२६	२४	५३	११	२	२३	३
४	बु	२	२८	७	२६	११	६	२९	२१	१	२३	२३	५८	१०	२७	१७	२६	१०	२६	३१	५७	११	२	१९	५२
६	गु	२	२८	२६	३१	११	५	३८	५	१	२३	३२	१६	१०	२७	८	५१	१०	२६	३९	२	११	२	१६	४१
७	शु	२	२८	४५	३४	११	५	१०	०	१	२३	४०	३३	१०	२७	०	१७	१०	२६	४६	६	११	२	१३	३०
८	श	२	२८	४	२५	११	४	४७	५५	१	२३	४९	४१	१०	२६	५१	४२	१०	२६	५३	११	११	२	१०	१९
९	र	२	२९	२३	१६	११	४	२५	५४	१	२३	५९	४५	१०	२६	४३	८	१०	२७	०	१५	११	२	७	९
१०	चं	२	२९	४२	७	११	४	३	५४	१	२४	९	५०	१०	२६	३४	३३	१०	२७	७	१९	११	२	३	५८
११	मं	३	०	०	५८	मा	३	४१	५३	१	२४	१९	५५	१०	२६	२५	५९	१०	२७	१४	२३	११	२	०	४७
१२	बु	३	०	१८	५८	११	३	५१	१९	१	२४	२९	५९	१०	२६	१७	२४	१०	२७	२१	२७	११	१	५७	३६
१३	गु	३	०	३६	५९	११	४	२	४३	१	२४	४०	४	१०	२६	८	५०	१०	२७	२८	३१	११	१	५४	२५
१४	शु	३	०	५४	५९	११	४	१४	१४	१	२४	५०	९	१०	२६	०	२७	१०	२७	३५	२८	११	१	५१	१५
१५	श	३	१	१२	५९	११	४	२५	४१	१	२५	०	१४	१०	२५	५२	२२	१०	२७	४१	४७	११	१	४८	४

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- पुनर्वसौ। ति.१० सोमे कर्के ५६।५५ (रा. ४।३३)।। वक्रीबुधः- उत्तराभाद्रपदा भे। ति. ११ भौमे मार्गी ४२।० (रा. १०।३५)।। गुरुः- ति. ३ भौमे मृगशिरा १ चरणे ३१।१६ (सा. ६।२२)।। वक्रीशुक्रः- पूर्वाभाद्रपदा भे।। शनिः- ति. ६ गुरौ पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे ८।१२ (दि. ९।७)।। राहुः- पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी २ चरणे।।

चैत्रशुक्लप्रतिपदिरवौ वायुर्विशेषतः। अल्पवृष्टिफलं तुच्छमल्पधान्यं प्रजायते।।

१ पं० चैत्रशुक्ल ८ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३७३५
अयनांशाः २४।११।३६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	२	२	११	१	१०	१०	११	५
२१	१७	२८	४	२३	२६	२६	२	२
१०	३२	४	४७	४९	५१	५३	१०	१०
३१	१३	२५	५५	४१	४२	११	१९	१९
५९	८२५	१८	२२	१०	०	७	३	३
४	४१	५१	१	५	१	४	११	११
			व.		व.			

शु.११श.	१	सू.
२ गु.	बु.१२ रा.	१०
चं. ३ मं.	६ के.	
४	५	८
	७	

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ रवौ रेवत्यां सूर्यभोग्यम्। ति. २ सोमे अश्विन्यां वैधृतिदोषः। ति. ३ भौमे भरण्यां दि.९।२५ या. वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे कृत्तिका भे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (प्रा.७।६) गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१।२२ उ. रोहिण्यां शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान सुभगाविनानवस्त्रधारण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि मुहूर्त्तः। ति. ६ गुरौ रोहिण्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगाविनानवस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। दि.११।५८ उ. मृगे भैषज्य नौकाघटन शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे सूतीस्नान पश्चिम दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ७ शुक्रे मृगे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन लतापादपारोपण दक्षिणदिग्यात्रा शिल्पविद्या विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ विष्टिः परं पुनर्वसौ भौमयुतिः। ति. ९ रवौ पुनर्वसौ भौमयुतिः रिक्तादोषश्च। पुष्ये रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० सोमे पुष्ये अन्नप्राशन गोक्रय-विक्रय पूर्वाविनाव्यदिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य विप्राणामुपनयने (ल.१) विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। श्लेषा भे विप्राणामुपनयने (ल.३ भौ.दा.) वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. ११ भौमे श्लेषा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १२ बुधे मघा भे कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.फा. भे विप्राणामुपनयने (ल.३) मुहूर्त्तः। ति. १३ गुरौ पू.फा. भे कणमर्दन नौकाघटन मुहूर्त्तः। उ.फा. भे केतुयुतिः। ति. १४ शुक्रे उ.फा. भे पूर्वदोषो रिक्तादोषश्च। ति. १५ शनौ हस्ते सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं विष्टिश्च। चित्रा भे राहुवेधः।

तिथि	१ र		२ चं		३ मं		४ बु		६ गु		७ शु		८ श		९ र		१० चं		११ मं		१२ बु		१३ गु		१४ शु		१५ श	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
मीन	६	३५	६	३१	६	२८	६	२४	६	२०	६	१७	६	१३	६	१०	६	६	६	२	५	५९	५	५५	५	५२	५	४८
मेष	८	१२	८	८	८	५	८	१	७	५७	७	५४	७	५०	७	४७	७	४३	७	३९	७	३६	७	३२	७	२९	७	२५
वृष	१०	८	१०	४	१०	१	९	५७	९	५३	९	५०	९	४६	९	४३	९	३९	९	३५	९	३२	९	२८	९	२५	९	२१
मिथुन	१२	२२	१२	१८	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	४	१२	०	११	५७	११	५३	११	४९	११	४६	११	४२	११	३९	११	३५
कर्क	२	४०	२	३६	२	३३	२	२९	२	२५	२	२२	२	१८	२	१५	२	११	२	७	२	४	२	०	१	५७	१	५३
सिंह	४	५४	४	५०	४	४७	४	४३	४	३९	४	३६	४	३२	४	२९	४	२५	४	२१	४	१८	४	१४	४	११	४	७
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	७	७	७	३	७	०	६	५६	६	५२	६	४९	६	४५	६	४२	६	३८	६	३४	६	३१	६	२७	६	२४	६	२०
तुला	९	२३	९	१९	९	१६	९	१२	९	८	९	५	९	१	८	५८	८	५४	८	५०	८	४७	८	४३	८	४०	८	३६
वृश्चिक	११	४०	११	३६	११	३३	११	२९	११	२५	११	२२	११	१८	११	१५	११	११	११	७	११	४	११	०	१०	५७	१०	५३
धनु	१	४६	१	४२	१	३९	१	३५	१	३१	१	२८	१	२४	१	२१	१	१७	१	१३	१	१०	१	६	१	३	१२	५९
मकर	३	३३	३	२९	३	२६	३	२२	३	१८	३	१५	३	११	३	८	३	४	३	०	२	५७	२	५३	२	५०	२	४६
कुम्भ	५	४	५	०	४	५७	४	५३	४	४९	४	४६	४	४२	४	३९	४	३५	४	३१	४	२८	४	२४	४	२१	४	१७

२ पं० चैत्रशुक्ल १५ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३७४२
अयनांशाः २४।११।३७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	५	३	११	१	१०	१०	११	५
२८	१७	१	४	२५	२५	२७	१	१
३	३१	१२	२५	०	५२	४१	४८	४८
२	२०	५९	४१	१४	२२	४७	४	४
५८	७८२	२८	१४	८	६	३	३	
४७	५६	४९	२४	५	१	८	११	११
			मा.		व.			

शु.११श.	१	सू.
२ गु.	बु.१२ रा.	१०
३		
४ मं.	चं. ६ के.	८
५		७

◆वर्षपतिपूजा। साम्यङ्गस्नानं पञ्चाङ्गफल श्रवणञ्च। प्रपादानारम्भः अशक्तौ धर्मघटादिदानम्। आरोग्य विद्यातिलकव्रतानि। अद्यारम्भ वर्षान्तं यावद् 'कालयुक्त' संवत्सरस्य संकल्पादौ विनियोगः। गुडीपडवा (दक्षिण भारत)। श्रीझूलेलाल जयन्ती (सिन्धी समाज)। सिन्धीनववर्ष दिवसः। कल्पादिः १। पञ्चकनिवृत्तिः ३०।५३ (सा.६।१४)। यायिजययोगः ३०।५२ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।५३ उ.। ○गौरीदोलोत्सवः ३। अद्य दोलाधिरूढयोः शिव पार्वत्योः पूजनमुक्तम्। मन्वादिः ३। सरहुल (बिहार) अप्रैल ४। स्थायिजययोगः २२।३७ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः २२।३७ उ.। रवियोगः २२।३७ उ.। ❶वलिदानादिकञ्च। श्री अन्नपूर्णा परिक्रमा ४५।३९ या. (रा.१२।१५)। यायिजययोगः ४५।३९ उ.। ❸सर्वार्थसिद्धियोगः ९।४४ उ.। रवियोगः ९।४४ उ.।

मूल विचार- रेवती/अश्विनी- ति. २ सोमे २६।४३ (सा. ४।३३) या.। श्लेषा/मघा- ति. १० सोमे ९।५५ (दि. ९।४५) ति. १२ बुधे १३।५९ (दि. ११।२२) या.।
पञ्चक विचार- ति. २ रवौ ३०।५३ (सा. ६।१४) या.।

चैत्रमासकृत्यम् - चैत्रकृत्यं मत्स्यपुराणे- वर्जयित्वा मघां यस्तु दधिक्षीरघृतैर्युतम्। दद्याद्धस्तानि सूक्ष्माणि सर्ववर्णयुतानि च। संपूज्य विप्रमिथुनं गौरी मे प्रीयतामिति। एतद् गौरीव्रतं नाम भवानी लोकदायकमिति। भविष्योत्तरे- चैत्रे त्रितयं नक्षत्रं नद्यां स्नात्वा ददाति यः। अजाः पञ्च पयस्विन्यो दरिद्रय कुटुम्बिने। न जायते पुनरसौ जीवलोके कदाचन इति। वामनपुराणे- चैत्रे मासि विचित्राणि शयनान्यासनानि च। विष्णोः प्रीत्यर्थमेतानि देयानि ब्राह्मणेष्वथ। इति। चैत्रशुक्लप्रतिपदि वायुपरीक्षणम्। प्रतिपदिभास्करोदयकालग्रामसीमनि समभूतले पताकामत्यूर्ध्व विन्यस्य वायुमप्यवेक्ष्येत्। ऐशान्यानन्सर्वभूतानां कुरुक्षेत्रविनाशनम्। समादिश फलं चाग्निरन्तरे हि समागते।। १।। श्रीरामनवमी व्रतम्- चैत्रशुक्ल रामनवम्यां रामचन्द्रस्य सुवर्णादिघटितां प्रतिमामन्यूतां प्राणप्रतिष्ठापूर्वकं पुरुषसूक्तेन षोडशोपचारैः पूजयेत्। अभिजितोऽक्षतपुञ्जे दक्षे कौशल्या दशरथौ। पृष्ठे लक्ष्मणं पार्श्वे भरतशत्रुघ्नौ, पुरतो हनुमन्तमावाह्य नाममन्त्रैः पूजयेत्।। ततो रामायार्घ्यं निवेदयेत्। रामायार्घ्यदान मन्त्रः। दशाननवधार्थाय धर्मसंस्थापनाय च। राक्षसानां विनाशाय दैत्यानां निधनाय च। परित्राणाय साधूनां जातो रामः स्वयं हरिः। गृहाणार्घ्यं मया दत्तं भ्रातृभिः सहितोऽनघ। रात्रौ जागरणं विधायाऽन्यस्मिन्दिने यथासंख्यकद्विजैः- विष्णुरितिमन्त्रेणाहुत्यं राम: प्रतिमा विप्राय निवेदयेत्। इमां स्वर्णमयीं रामप्रतिमां समलंकृताम्। शुचिवस्त्रयुगच्छन्नां रामोऽहं राघवाय ते।। श्रीरामप्रीतये दास्ये तुष्टो भवतु राघव इति। अश्विन्यादि चिण्ण्यषु चैत्रे दशसु चेद्भवेत्। अन्नादिकंतदा गर्भ आर्द्रादौ वृष्टिः क्रमात्। मेषार्क दिनमारभ्य ज्ञेयमेवमपि वा इति।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः वसन्तर्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
३१	२५	१	र	६०	०	स	म	स्त	चित्रा	३५	१०	रा	७	४७	हर्षण	३६	५६	रा	८	२९	वा	२९	२३	कौ	६०	०	पद्म	१३	१	३०	३१	२३	तुला	१।५६	५	४३	६	१७	११	२९	१	४९	८	५५	-	२	६	४४
३१	२८	१	चं	१	५८	प्रा	६	२९	स्वाती	४१	४६	रा	१०	२४	वज्र	३८	३३	रा	९	७	कौ	१	५८	तै	३४	३४	छत्र	१४	२	१	१	२४			५	४२	६	१८	०	०	०	३३	९	१७	-	२	७	३७
३१	३२	२	मं	७	९	दि	८	३४	विशाखा	४८	७	रा	१२	५७	सिद्धि	३९	५७	रा	९	४१	गर	७	९	व	३९	३२	श्रीवत्स	१५	३	२	२	२५	वृश्चिक	३१।३२	५	४२	६	१८	०	०	५९	१५	९	३९	-	२	८	३१
३१	३५	३	बु	११	५४	दि	१०	२७	अनुराधा	५३	४८	रा	३	१२	व्यतिपात	४०	५४	रा	१०	३	भ	११	५४	वव	४३	५४	सौम्य	१६	४	३	३	२६			५	४१	६	१९	०	१	५७	५४	१०	०	-	२	९	२८
३१	३९	४	गु	१५	५३	दि	१२	१	ज्येष्ठा	५८	३३	रा	५	५	वरीयान	४१	१०	रा	१०	८	वा	१५	५३	कौ	४७	१९	काल्दण्ड	१७	५	४	४	२७	धनु	५८।३३	५	४०	६	२०	०	२	५६	३१	१०	२१	-	२	१०	२४
३१	४२	५	शु	१८	४५	दि	१	१०	मूल	६०	०	स	म	स्त	परिघ	४०	३१	रा	९	५२	तै	१८	४५	गर	४९	३९	सुस्थिर	१८	६	५	५	२८			५	४०	६	२०	०	३	५५	६	१०	४२	-	३	११	१९
३१	४५	६	श	२०	३२	दि	१	५२	मूल	२	१४	प्रा	६	३३	शिव	३८	५६	रा	९	१३	व	२०	३२	भ	५०	४५	गद	१९	७	६	६	२९			५	३९	६	२१	०	४	५३	३९	११	३	-	३	१२	९
३१	४९	७	र	२०	५७	दि	२	१	पू.षा.	४	३९	दि	७	३०	सिद्ध	३६	२१	रा	८	१०	वव	२०	५७	वा	५०	३१	शुभ	२०	८	७	७	३०	मकर	१९।५६	५	३८	६	२२	०	५	५२	१०	११	२४	-	३	१२	५७
३१	५२	८	चं	२०	५	दि	१	४०	उ.षा.	५	४५	दि	७	५६	साध्य	३२	४५	सा	६	४४	कौ	२०	५	तै	४९	३	मृत्यु	२१	९	८	८	१			५	३८	६	२२	०	६	५०	३८	११	४५	-	३	१	३९
३१	५६	९	मं	१८	०	दि	१२	४९	श्रवण	५	४१	दि	७	५३	शुभ	२८	१२	सा	४	५४	गर	१८	०	व	४६	२६	लुम्बक	२२	१०	९	९	२	कुम्भ	३५।५	५	३७	६	२३	०	७	४९	५	१२	५	-	४	२	१८
३१	५९	१०	बु	१४	५१	दि	११	३२	धनिष्ठा	४	२९	दि	७	२४	शुक्ल	२२	४८	दि	२	४३	भ	१४	५१	वव	४२	५०	मित्र	२३	११	१०	१०	३			५	३६	६	२४	०	८	४७	२९	१२	२५	-	४	२	५४
३२	२	११	गु	१०	४८	दि	९	५५	शतभिष	२ ५७	२८ ५	प्रा	६ ५	३५ २५	ब्रह्म	१६	४४	दि	१२	१८	वा	१०	४८	कौ	३८	२१	वज्र	२४	१२	११	११	४	मीन	४५।१७	५	३६	६	२४	०	९	४५	५१	१२	४४	-	४	३	३०
३२	६	१२	शु	५	५४	दि	७	५७	उ.भा.	५६	२	रा	४	०	ऐन्द्र	१०	०	दि	९	३५	तै	५	५४	गर	३३	११	ध्वज	२५	१३	१२	१२	५			५	३५	६	२५	०	१०	४४	११	१३	५	-	४	४	५
३२	९	१३	श	० ५४	२७ ९	प्रा	५ ३	४५ २४	रेवती	५२	६	रा	२	२४	वैधृति	२ ५२	४६ २८	प्रा	६ ३	४० ४०	व	०	२७	भ	२७ ५४	३२ ३६	धाता	२६	१४	१३	१३	६	मेष	५२।६	५	३४	६	२६	०	११	४२	३०	१३	२४	-	४	४	४३
३२	१२	३०	र	४८	३२	रा	१२	५९	अश्विनी	४७	५९	रा	१२	४६	प्रीति	४७	४०	रा	१२	३८	च	२१	३४	नाग	४८	३२	आनन्द	२७	१५	१४	१४	७			५	३४	६	२६	०	१२	४०	४५	१३	४४	-	४	५	२६

वैशाखकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २३ चैत्रतः तिथि ७ वैशाखं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १३ अप्रैलतः २७ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

तुलाराशिः (प्रा. ६।२९)। यावन्मासं प्रपा (पौसरा) दानम्। अशक्तौ जलकुम्भादेर्दैनिकं दानम्। अश्वत्थमूले सेचनम्। तुलसी पत्रेण ◆
सूर्योदयात् मध्याह्नं यावत् मेषसंक्रान्तिजन्य पुण्यकालः। हरिद्वारे काश्यामसी संगमे वा स्नानम्। सक्तुव्यजन जलकुम्भादि ❶
भ. ३९।३२ उ. (रा. ९।३१)। वृश्चिकराशिः (सा. ६।१९)। मृत्युबाणारम्भः ०।४६ (प्रा. ६।०)।
भ. ११।५४ या. (दि. १०।२७)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।२८)। त्रिदण्डीस्वामि जयन्तीबक्सर (बिहार)। ☪
धनूराशिः (रा. ५।५)। | ◆श्रीविष्णुपूजनम्। ⊙सं. अश्विन्यां मेषे च सूर्यः ५९।२६ (रा. शे. ५।२९)। मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। सौम्यगोलः। खरमास समाप्तिः। परदिने पुण्यकालः। यायिजययोगः ३५।१० उ.।
भ. २०।३२ उ. (दि. १।५२) ५०।४५ या. (रा. १।५७)। ⊙सायन वृषे सूर्यः ५६।६ (रा. ४।५)। रवियोगः २।१४ उ.।
मकरराशिः (दि. १।३६)। गुरुअर्जुनदेवजयन्ती। भानुसप्तमी ७। यायिजययोगः ४।३९ उ. २०।५७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ⌂
श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्रविहितम्। राष्ट्रिय वैशाखमासः दि. ३१। ❷ (दि. ११।२५)।
भ. ४६।२६ उ. (रा. १२।११)। कुम्भराशिः (रा. ७।३९)। पञ्चकारम्भः ३५।५ (रा. ७।३९)। ☐सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ५६।२ उ.।
भ. १४।५१ या. (दि. ११।३२)। बाबूकुँवरसिंहजयन्ती (बिहारे)। यायि-स्थायि दुर्लभः सन्धिकरयोगः ४।२९ उ. १४।५१ या.।
मीनराशिः (रा. ११।४३)। वरूथिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्री वल्लभाचार्य जयन्ती ११। मृत्युबाणारम्भः १४।३३ ❷
दिवा: ७।५७ वादनं *यावदेकादशी व्रतस्य पारणा।* प्रदोष १३ व्रतम्। मृत्युबाणनिवृत्तिः १६।१६ (दि. १२।५)। ☐
भ. ०।२७ उ. (प्रा. ५।४५) २७।३२ या. (सा. ४।३५)। मेषराशिः (रा. २।२४)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। पञ्चकनिवृत्तिः ५२।६ ❖
स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। ⊙भरण्यां सूर्यः ४०।२७ (रा. ९।४५)। यायिजययोगः ४८।३२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४७।५९ या.।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ सोमे स्वात्यां रे. ७ ल. गोधूलिः। रात्रौ पञ्चेष्टलग्नाभावः।
ति. २ भौमे रा. १२।५७ उ. मैत्रे विष्टिदोषो-व्यतिपातोमृत्युबाणश्च।
ति. ३ बुधे व्यतिपातात्परं (रा. १०।३) मैत्रे रे. ५ ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (सप्तमस्थः भौमो न शुभः) वा ल. ११ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।
ति. ४ गुरौ रा. ५।५ उ. मूले भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्।
ति. ५ शुक्रे मूले भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्त-मशुभम्।
ति. ६ शनौ मूले पूर्वदोषः।
ति. ७ रवौ दि. ७।३० उ. उ.षा. भे रे. ८ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (अष्टमस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १४ (गु.दा.) वा ल. ११ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।।
ति. ८ सोमे उ.षा. भे रे. ८ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०
ति. १२ शुक्रे उ.भा. भे वैधृतिदोषो मृत्युबाणश्च। परं मासान्तादिदोषः।

वैशाखमासकृत्यम्- महाभारते-निश्चरेदेकभक्तेन वैशाखे यो जितेन्द्रियः प्रातः स्नायी नरः स्त्री वा जातीनां श्रेष्ठतां व्रजेत्। वामनपुराणे-गंधमाल्यानि च तथा वैशाखे सुरभीणि च। देयानि द्विजमुख्येभ्यो मधुसूदन तुष्टये।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.		भौमः				मार्गिबुधः				गुरुः				मार्गिशुक्रः				शनिः				राहुः			
१	र	३	१	३५	४८	११	४	४०	५	१	२५	१०	१९	मा	२५	४४	५५	१०	२७	४८	५	११	१	४४	५३
१	चं	३	२	३	३७	११	५	२०	३	१	२५	२०	२४	११	२६	१५	४३	१०	२७	५४	२४	११	१	४१	४२
२	मं	३	२	२९	२६	११	६	०	३५	१	२५	३०	२८	११	२६	४६	३	१०	२८	०	४२	११	१	३८	३१
३	बु	३	२	५६	१५	११	६	४१	७	१	२५	४०	३३	११	२७	१७	२२	१०	२८	७	०	११	१	३५	२१
४	गु	३	३	२३	३	११	७	२२	१६	१	२५	५०	४०	११	२७	४८	४०	१०	२८	१३	१७	११	१	३२	१०
५	शु	३	३	४९	५४	११	८	३	५६	१	२६	०	४७	११	२८	१९	५८	१०	२८	१९	३७	११	१	२८	५९
६	श	३	४	१६	४३	११	८	४६	१२	१	२६	१०	५४	११	२८	५१	१६	१०	२८	२५	५६	११	१	२५	४८
७	र	३	४	४३	३२	११	९	२९	६	१	२६	२१	२	११	२९	२२	३४	१०	२८	३२	१४	११	१	२२	३७
८	चं	३	५	१०	२१	११	१०	१२	३२	१	२६	३१	९	११	२९	५३	५२	१०	२८	३८	३२	११	१	१९	२६
९	मं	३	५	३७	१०	११	१०	५६	३४	१	२६	४१	१७	०	०	२५	९	१०	२८	४४	५०	११	१	१६	१५
१०	बु	३	६	४	०	११	११	४१	१०	१	२६	५१	२४	०	०	५६	२६	१०	२८	५१	७	११	१	१३	५
११	गु	३	६	३०	४९	११	१२	२६	२२	१	२७	१	३२	०	१	२७	४३	१०	२८	५७	२३	११	१	९	५४
१२	शु	३	६	५७	३८	११	१३	१२	९	१	२७	११	४०	०	१	५९	०	१०	२९	३	४०	११	१	६	४३
१३	श	३	७	२४	२७	११	१३	५८	३१	१	२७	२१	४७	०	२	३०	१६	१०	२९	९	५६	११	१	३	३३
३०	र	३	७	५१	१७	११	१४	४५	२७	१	२७	३१	५५	०	३	१	३२	१०	२९	१६	१२	११	१	०	२२

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति. ३ बुधे पुष्ये ५३।८ (रा. ३।५६)।। मार्गिबुधः-ति. १२ शुक्रे रेवत्यां ३२।५० (सा. ६।४३)।। गुरुः- ति. ८ सोमे मृगशिरा २ चरणे ४७।४६ (रा. १२।४४)।। वक्रीशुक्रः- ति. १ रवौ मार्गी ११।४१ (दि. १०।२३)।। ति. ८ सोमे मीने १८।२६ (दि. १।०)।। ति. ३० रवौ उत्तराभाद्रपदा भे ५४।४३ (रा. ३।२७)।। शनिः- पूर्वभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- पूर्वभाद्रपदा ४ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी २ चरणे।।

अमावस्यां च वैशाखे मध्यमा चाश्विनी स्मृता।

३ पं० वैशाखकृष्ण ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७५१
अयनांशाः २४।११।३८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	९	३	११	१	११	१०	११	५
६	८	५	१०	२६	२९	२८	१	१
५०	४४	१०	१२	३१	५३	३८	१९	१९
३८	४०	२१	३२	९	५२	३२	२६	२६
५८	[illegible]	४५	[illegible]	१२	३१	६	३	३
२७	[illegible]	४९	[illegible]	७	३४	५	११	११
			मा.		मा.			

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ रवौ चित्रा भे शनिवेधः। रात्रिशेषे स्वात्यां सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. १ सोमे स्वात्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन (द्वितीयायाम्) नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य चौलकेशान्त (ल. ३) उपनयन (ल. ३) वधूप्रवेश (ल. ५) द्विरागमन (ल. ६) गृहारम्भ (च.शु.) बीजोप्ति वस्तुक्रय अश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ भौमे विशाखा भे विष्टिः पूर्वं (रा. ९।३१) रक्तवस्त्रधारण भूपाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे भे विष्टिसत्ते रिक्तादोषः व्यतिपातश्च। ति. ४ गुरौ ज्येष्ठा भे भौमवेधो रिक्तादोषश्च। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे मूले भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ६ शनौ प्रा. ६।३३ उ. विष्टिः पूर्वं पू. षा. भे जलाशयनिर्माण मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ दि. ७।३० उ. उ.षा. भे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगाविनानववस्त्रधारण भूपाघटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ सोमे उ.षा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन वधूप्रवेश-द्विरागमन (ल. २) शिल्पविद्या हलप्रवहण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. ७।५६ उ. श्रवणे अष्टम्यां कर्णमर्दन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य वधूप्रवेश (ल. ५) हलप्रवहण वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ९ भौमे श्रवणे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. १२।४९) विष्टिः पूर्वं धनिष्ठा भे रक्तवस्त्रधारण भूपाघटन मकरस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण कुम्भस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा हलप्रवहण वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १० बुधे विष्टेः परं (दि. ११।३२) शतभिषजि जातकर्मनामकरण गर्भाधान गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या द्विरागमन (ल. ६ वा ७) हलप्रवहण ☞

तिथि	१	र	तिथि	१ चं		२ मं		३ बु		४ गु		५ शु		६ श		७ र		८ चं		९ मं		१० बु		११ गु		१२ शु		१३ श		३० र	
ल.अ.	घं.	मि.	ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
मीन	५	४५	मेष	७	१८	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मेष	७	२२	वृष	९	१४	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वृष	९	१८	मिथुन	११	२८	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मिथुन	११	३२	कर्क	१	४६	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कर्क	१	५०	सिंह	४	०	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
सिंह	४	४	कन्या	६	१३	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ल.अ.	रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	६	१७	तुला	८	२९	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
तुला	८	३३	वृश्चिक	१०	४६	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वृश्चिक	१०	५०	धनु	१२	५२	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
धनु	१२	५६	मकर	२	३९	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मकर	२	४३	कुम्भ	४	१०	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कुम्भ	४	१४	मीन	५	३८	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

४ पं० वैशाखकृष्ण ३० रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७५७
अयनांशाः २४।११।३९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	०	३	११	१	११	१०	११	५
१२	१	७	१८	२७	२	२९	१	१
४०	५३	५१	३३	४०	५२	१६	०	०
४५	७	१७	५७	२	२३	३	२२	२२
५८	८५८	२६	८२	१२	३०	५	३	३
१३	५६	४९	५५	३४	१७	३२	११	११
			मा.		मा.			

❶दानम्। वैशाखी। डॉ. भीमराव अम्बेडकर जयन्ती। सौरवैशाखमासारम्भः। बंग सन् १४३२ प्रारम्भः। यायिजययोगः १।५८ या.। ☪मृत्युबाणनिवृत्तिः २।९ (प्रा. ६।३३)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५३।४८ या.। अमृतसिद्धियोगः ५३।४८ या.। ⌂४।३९ उ.। त्रिपुष्करयोगः ४।३९ उ. २०।५७ या.। रवियोगः ४।३९ या.। ❖(रा. २।२४)। यायिजययोगः ०।२७ या.।

वैशाखमासे देवस्य जलाधिवास विधिः।। वैशाखे ज्येष्ठे वा यत्र मासे ऊष्मवाहुल्यम्। तत्र प्रातर्नित्यपूजां कृत्वा गंधोदकपूर्णपात्रे विष्णुं संस्थाप्य पंचोपचारैः संपूज्य तत्रैव जले सूर्यास्तपर्यंतमधिवास्य रात्रौ स्वस्थाने स्थापयित्वा पंचोपचारैः संपूजयेत्तन तीर्थादिकेन गृहदारादि युतमात्मानं पावयेत्। एतच्च द्वादश्यां दिवा न कार्यम्। रात्रौ किंचित्कालं जलस्थं पूजयित्वा स्वस्थाने स्थापयेत् ।।अथानुदिनं स्मरणीयः पाठः।। अश्वत्थामा बलिर्व्यासो हनुमांश्च विभीषणः। कृपः परशुरामश्च सप्तैते चिरजीविनः।१। सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं मार्कण्डेयमथाष्टमम्। जीवेद्वर्षशतं साग्रमपमृत्युर्विनश्यति।२। वैशाखस्नान मन्त्रः।। वैशाखं सकलं मासं मेषसंक्रमणं रवेः। प्रातः सनियमं स्नास्ये प्रीयतां मधुसूदनः। मधुहन्तुः प्रसादेन ब्राह्मणानामनुग्रहात्। निर्विघ्नमस्तु मे पुण्यं वैशाखस्नानमन्वहम् ।१। माधवे मेषगे भानौ मुरारे मधुसूदन। प्रातः स्नानेन मे नाथ फलदो भव पापहन्। वैशाखे त्याज्यम् ।। कांस्यं मांसं मसुरान्नं चणकं कोद्रवं तथा शाकं मधुपरान्नं च पुनर्भोजनं मैथुनमिति। मेषार्के दानविशेषः।। यो मेषस्थेऽर्के ददाति सक्तूनम्बुघटान्वितान् उद्दिश्य पितृन् देवांश्च सर्वपापैः प्रमुच्यते।। दानमन्त्रः- सक्तवो धर्मदा नित्यं ब्राह्मणप्रीति कारकाः। त्वद्दानान्ममपापानां क्षयोऽस्तु सुखमस्तु च। वैशाखे संपूर्णे स्नानाशक्तावन्ते त्रयोदश्यादि दिनत्रयेऽपि स्नानस्य विशेष फलमुत्तमम्। त्रयोदश्यां चतुर्दश्यां वैशाख्यां वा दिनत्रयम्। अपि सम्यग्विधानेन नारी वा पुरुषोऽपि वा।। प्रातः स्नायी स नियमः सर्वपापैः प्रमुच्यते इति।।

मूलविचार-
ज्येष्ठा/मूल-
ति. ३ बुधे ५३।४८ (रा. ३।१२) उ.।
ति. ६ शनौ २।१४ (प्रा. ६।३३) या.।
रेवती/अश्विनी-
ति. १२ शुक्रे ५६।२ (रा. ४।०) उ.।
ति. ३० रवौ ४७।५९ (रा. १२।४६) या.।
पञ्चक विचार-
ति. ९ भौमे ३५।५ (रा. ७।३९) उ.।
ति. १३ शनौ ५२।६ (रा. २।२४) या.।

☞ वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ गुरौ शतभिषजि प्रा. ६।३५ या. जातकर्मनामकरण गोक्रय-विक्रय भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। पू. भा. भे शनियुतिः। ति. १२ शुक्रे वैधृतेः पूर्वं (दि. ९।३५) उ.भा. भे पुंसवनसीमन्त (त्रयोदश्यां) दोलारोहण त्रयोदश्यां अन्नप्राशन सूतीस्नान गर्भाधान सुभगाविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण नौकाघटन वधूप्रवेश (ल. २) द्विरागमन (ल. ३) गृहप्रवेश (ल. २) विपणि व्यापार धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः वसन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. -	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३२	१५	१	चं	४२	२६	रा	१०	३१	भरणी	४३	५१	रा	११	५	आयुष्यमान	३९	५३	रा	९	३०	किं	१५	२९	वव	४२	२६	चर	२८	१६	१५	१५	८	वृष	५७।५२	५	३३	६	२७	०	१३	३८	५८	१४	३	-	५	-	-
३२	१८	२	मं	३६	३३	रा	८	९	कृत्तिका	३९	५५	रा	९	३०	सौभाग्य	३२	२१	सा	६	२८	वा	९	३०	कौ	३६	३३	गद	२९	१७	१६	१६	९			५	३२	६	२८	०	१४	३७	८	१४	२१	-	५	८	२८
३२	२२	३	बु	३१	४	सा	५	५८	रोहिणी	३६	२५	रा	८	६	शोभन	२५	८	दि	३	३५	तै	३	४९	गर	३१ ५८	४ ३५	शुभ	३०	१८	१७	१७	१०			५	३२	६	२८	०	१५	३५	१७	१४	४०	-	५	९	३९
३२	२५	४	गु	२६	७	दि	३	५८	मृगशिरा	३३	२९	सा	६	५५	अतिगण्ड	१८	२३	दि	१२	५२	भ	२६	७	वव	५४	४	मृत्यु	१	१९	१८	१८	११	मिथुन	४।५७	५	३१	६	२९	०	१६	३३	२५	१४	५८	-	५	१०	४३
३२	२८	५	शु	२२	०	दि	२	१८	आर्द्रा	३१	२८	सा	६	५	सुकर्मा	१२	१७	दि	१०	२५	वा	२२	०	कौ	५०	२५	पद्म	२	२०	१९	१९	१२			५	३०	६	३०	०	१७	३१	३०	१५	१६	-	५	११	३९
३२	३१	६	श	१८	४९	दि	१	२	पुनर्वसु	३०	१५	सा	५	३६	धृति	६	५३	दि	८	१५	तै	१८	४९	गर	४७	४५	छत्र	३	२१	२०	२०	१३	कर्क	१५।३३	५	३०	६	३०	०	१८	२९	३३	१५	३४	-	५	१२	२६
३२	३४	७	र	१६	४०	दि	१२	९	पुष्य	३०	९	सा	५	३३	शूल	२ ५६	११ २२	प्रा	६ ४	२५ ५७	व	१६	४०	भ	४६	१३	श्रीवत्स	४	२२	२१	२१	१४			५	२९	६	३१	०	१९	२७	३४	१५	५२	-	५	१	६
३२	३७	८	चं	१५	४५	दि	११	४७	श्लेषा	३१	१५	सा	५	५९	वृद्धि	५६	५	रा	३	५५	वव	१५	४५	वा	४५	५६	सौम्य	५	२३	२२	२२	१५	सिंह	३१।१५	५	२९	६	३१	०	२०	२५	३३	१६	९	-	५	१	४०
३२	४०	९	मं	१६	७	दि	११	५५	मघा	३३	३९	सा	६	५६	ध्रुव	५४	२८	रा	३	१५	कौ	१६	७	तै	४६	५९	काल्दण्ड	६	२४	२३	२३	१६			५	२८	६	३२	०	२१	२३	३०	१६	२६	-	५	२	११
३२	४३	१०	बु	१७	५१	दि	१२	३५	पू.फा.	३७	१९	रा	८	२३	व्याघात	५३	४९	रा	२	५९	गर	१७	५१	व	४९	१५	सुस्थिर	७	२५	२४	२४	१७	कन्या	५३।३०	५	२७	६	३३	०	२२	२१	२६	१६	४३	-	५	२	३९
३२	४६	११	गु	२०	३९	दि	१	४३	उ.फा.	४२	४	रा	१०	१७	हर्षण	५४	४	रा	३	५	भ	२०	३९	वव	५२	३७	मातङ्ग	८	२६	२५	२५	१८			५	२७	६	३३	०	२३	१९	१९	१७	०	-	६	३	७
३२	४९	१२	शु	२४	३५	दि	३	१६	हस्त	४७	४५	रा	१२	३२	वज्र	५५	४	रा	३	२८	वा	२४	३५	कौ	५६	५६	अमृत	९	२७	२६	२६	१९			५	२६	६	३४	०	२४	१७	१०	१७	१६	-	६	३	३६
३२	५१	१३	श	२९	१६	सा	५	८	चित्रा	५४	४	रा	३	४	सिद्धि	५६	३२	रा	४	३	तै	२९	१६	गर	६०	०	काण	१०	२८	२७	२७	२०	तुला	२०।५५	५	२६	६	३४	०	२५	१५	१	१७	३२	-	६	४	५
३२	५४	१४	र	३४	२५	रा	७	११	स्वाती	६०	०	स	म	स्त	व्यतिपात	५८	१२	रा	४	४२	गर	१	५१	व	३४	२५	लुम्बक	११	२९	२८	२८	२१			५	२५	६	३५	०	२६	१२	४८	१७	४७	-	६	४	३८
३२	५७	१५	चं	३९	३१	रा	९	१३	स्वाती	०	४१	प्रा	५	४१	वरीयान	५९	४४	रा	५	१९	भ	६	५८	वव	३९	३१	छत्र	१२	३०	२९	२९	२२	वृश्चिक	५०।३०	५	२५	६	३५	०	२७	१०	३३	१८	३	-	६	५	१५

वैशाखशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ८ वैशाखतः २२ तिथिं यावत् १९४७ शकः।। अंग्रेजी दिनांक २८ अप्रैलतः दिनांक १२ मई यावत् सन् २०२५ ई.।।

वृषराशिः (रा. ४।४२)। देवदामोदरतिथि (असम)। यायिजययोग: ४२।२६ या। ☾३९।५५या। त्रिपुष्करयोग: ३६।३३या।

◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। समशृंगं समताकरम्। श्रीपरशुरामजयन्ती ३ (प्रदोषे)। सर्वार्थसिद्धियोग:☾

भ.५८।३६ उ. (रा. ४।५८)। मु. जिल्काद ११ हिजरी सन् १४४६। अक्षयतृतीया ३। जलकुम्भ-छत्र-व्यजनादि ◆

भ. २६।७ या. (दि. ३।५८)। मिथुनराशिः (दि. ७।३०)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। मई ५। रवियोग: ३३।२९ या।

आद्यजगद्गुरुशंकराचार्य जयन्ती ५। दृश्यागस्तयास्त: ४४।११ (रा. ११।१०)। रोगबाण: २९।२७ या. (सा. ५।१७)। ➊

कर्कराशिः (दि. ११।४३)। श्रीरामानुजाचार्यजयन्ती ६। श्रीगंगासप्तमी ७ (मध्याह्न व्यापिनी) "दिनद्वये तद्व्याप्तौ अव्याप्तौ ➋

भ. १६।४० उ. (दि.१२।९) ४६।१३ या. (रा. ११।५८)। भानुसप्तमी ७। मृत्युबाणनिवृत्तिः ३३।३४ (सा. ६।५५)। सर्वार्थसिद्धि 💧

सिंहराशिः (सा. ५।५९)। यायिजययोग: १५।४५ उ. ३१।१५ या.। रवियोग: ३१।१५ उ.।

श्रीसीतानवमी ९। जानकी जन्मोत्सवः। रवियोग: समस्त। ➊ सर्वार्थसिद्धियोग: ३१।२८ उ.। रवियोग: ३१।२८ उ.।

भ. ४९।१५ उ. (रा. १।९)। कन्याराशिः (रा. २।५१)। गुरुरविन्द्रनाथटैगोर जयन्ती। रवियोग: ३७।१९ या.। 💧योग: ३०।९ या.।

भ. २०।३९ या. (दि. १।४३)। श्रीमोहिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। यायिजययोग: २०।३९ या.। ➌ रवियोग: २८।१६ उ.।

प्रदोष १३ व्रतम्। परशुरामद्वादशी १२। रुक्मिणी द्वादशी (बंगाल)। रवियोग: ४७।४५ उ.। ☎ यायिजययोग: ३४।२५ उ.। ➌

तुलाराशिः (दि. १।४८)। सर्वार्थसिद्धियोग: ५४।४ उ.। रवियोग: ५४।४ या.। ⍓ ⊙कृत्तिका भे सूर्यः २८।१६ (सा. ४।४३)। ☎

भ. ३४।२५ उ. (रा. ७।११)। *स्वाती नक्षत्र युता* श्रीनृसिंह १४ चतुर्दशी व्रतम्। ओंकारेश्वरयात्रा-दर्शनञ्च। नृसिंहावतारः। ⍓

भ. ६।५८ या. (दि. ८।१२)। वृश्चिकराशिः (रा. १।३७)। स्नान- दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। बुद्धपूर्णिमा १५। बुद्धजयन्ती। ☯

शुक्रः पूर्वे- पूर्वोत्तर दिग्भ्यामीशान वायव्य विदिग्भ्याञ्च द्विरागमः शुभः।।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. २ भौमे रा. ९।३० उ. रोहिण्यां रे. ९ ल. ११ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।।

ति. ३ बुधे रोहिण्यां रे. ९ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. ४ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५ वा ल. गोधूलिः। रा. ८।६ उ. मृगे विष्टेः पूर्वं (रा. ४।५८) रे. ९ ल. ११ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।।

ति. ४ गुरौ विष्टेःपरं (दि. ३।५८) मृगे रे. ९ ल. गोधूलिः।

ति. ८ सोमे सा. ५।५९ उ. मघा भे रे. ८ ल. गोधूलिः वा ल. ११ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (चं.दा.)

ति. ९ भौमे मघा भे रे. ८ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ९।। वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। वा ल. गोधूलिः।

ति. १० बुधे रा. ८।२३ उ. उ.फा. भे केतुयुतिःविष्टिश्च।

ति. ११ गुरौ उ.फा. भे पूर्वदोषः। रा. १०।१७ उ. हस्ते रे. ७ ल. ११ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (अष्टमस्थश्चन्द्रो न शुभः)

ति. १२ शुक्रे हस्ते रे. ७ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ९।। वा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (अष्टमस्थः शुक्रो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १४

ति. १३ शनौ रा. ३।४ उ. स्वात्यां रे. ७ व्यतिपातात्पूर्वं (रा. ४।३) पञ्चेष्टलग्नाभावः।

ति. १४ रवौ स्वात्यां विष्टिदोषो व्यतिपातश्च।

ति. १५ सोमे स्वात्यां विष्टिदोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	चं	३	८	१८	६	११	१९	५६	५२	१	२७	५१	३५	११	३	२२	४०	१०	२९	२१	३५	११	०	५७	११
२	मं	३	८	४४	५५	११	२१	२५	४६	१	२८	३	८	११	३	५२	५६	१०	२९	२७	७	११	०	५४	०
३	बु	३	९	११	४४	११	२२	५४	४३	१	२८	१४	४१	११	४	२३	१४	१०	२९	३२	३८	११	०	५०	४९
४	गु	३	९	३८	३३	११	२४	२३	४१	१	२८	२६	१४	११	४	५३	३१	१०	२९	३८	२२	११	०	४७	३८
५	शु	३	१०	५	२३	११	२५	५२	३८	१	२८	३७	४७	११	५	२३	४८	१०	२९	४३	५४	११	०	४३	२६
६	श	३	१०	३२	१२	११	२७	२५	३२	१	२८	४९	२०	११	५	५४	४	१०	२९	४९	१६	११	०	४१	२७
७	र	३	१०	५९	१	११	२९	३	११	१	२९	०	५६	११	६	२४	२२	१०	२९	५४	४८	११	०	३८	६
८	चं	३	११	२५	५०	०	०	४०	५१	१	२९	१२	३३	११	६	५४	३८	११	०	०	२०	११	०	३४	५५
९	मं	३	११	५२	३९	०	२	१९	४	१	२९	२४	९	११	७	२५	०	११	०	५	४४	११	०	३१	४४
१०	बु	३	१२	१९	२९	०	३	५५	२७	१	२९	३५	४२	११	७	५५	२४	११	०	११	७	११	०	२८	३४
११	गु	३	१२	४६	१८	०	५	३६	५१	१	२९	४७	१७	११	८	२५	५०	११	०	१६	२६	११	०	२५	२३
१२	शु	३	१३	१३	७	०	७	२१	१३	२	०	०	१२	११	८	५४	४०	११	०	२१	४२	११	०	२२	१३
१३	श	३	१३	४४	३९	०	९	६	२०	२	०	१३	१३	११	९	५४	५०	११	०	२६	५९	११	०	१९	१
१४	र	३	१४	६	४	०	१०	५१	२७	२	०	२६	१४	११	१०	२५	४	११	०	३३	३१	११	०	१५	५०
१५	चं	३	१४	४७	२०	०	१२	३६	३४	२	०	३९	१६	११	१२	१९	४५	११	०	३९	३	११	०	१२	४०

भौमादीनाञ्चारः-भौमः- पुष्ये।। बुधः- ति. ७ रवौ अश्विन्यां मेषे च ३४।५४ (रा. ७।२७)। ति. १५ सोमे भरण्यां २४।२१ (दि. ३।९)।। गुरुः- ति. ११ गुरौ मृगशिरा ३ चरणे मिथुने च ५९।४ (रा.शे. ५।५)।। शुक्रः- उत्तराभाद्रपदा भे।। शनिः- ति. ७ रवौ पूर्वभाद्रपदा ४ चरणे मीने च ५६।२३ (रा. ४।२)।। राहुः- पूर्वभाद्रपदा ४ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी २ चरणे।।

अक्षय्याख्यतृतीयायां सुभिक्षायैव रोहिणी।।

५ पं० वैशाखशुक्ल ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ३७६५

अयनांशा: २४।११।४१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	३	३	०	१	११	११	११	५
२०	२३	११	०	२९	६	०	०	०
२५	१०	२५	४०	१२	५४	०	३४	३४
३३	५३	५०	५१	३१	३८	२०	५५	५५
५७	७८५	२६	१७	११	३०	५	३	३
५७	३६	४९	४०	३५	१७	३३	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ सोमे भरण्यां सूर्ययुतिः। ति. २ भौमे कृत्तिका भे सूर्यभोग्यम्। रात्रिशेषे रोहिण्यां सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे सा. ५।५८ या. रोहिण्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन सुभगांविनानववस्त्रधारण कणमर्दन शिल्पविद्या उपनयन (ल. २ के.दा.) द्विरागमन (ल. २ वा ३) हलप्रवहण इष्टिकादहन विपणि मुहूर्त्तः। ति. ४ गुरौ रिक्तोत्तरं (दि. ३।५८) मृगे शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण पश्चिमदिग्यात्रा शिल्पविद्या द्विरागमन (ल. ६ वा ७) भैषज्य नौकाघटन हलप्रवहण विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे आर्द्रा भे अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल. ३) उपनयन (रोगबाणः) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। सा. ६।५ उ. पुनर्वसौ शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण द्विरागमन (ल. ७) गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ पुनर्वसौ सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा (सप्तम्यां) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल. ३) मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ पुष्ये भौमयुतिःविष्टिश्च। ति. ८ सोमे दि. ११।४७ या. श्लेषा भे वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ भौमे मघा भे सूर्यवेधः। ति. १० बुधे पू.फा. भे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ११ गुरौ उ.फा. भे केतुयुतिःविष्टिदोषश्च। ति. १२ शुक्रे हस्ते भूम्युपवेशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण☞

तिथि / ल.अ.	१ चं घं.	मि.	२ मं घं.	मि.	३ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	५ शु घं.	मि.	६ श घं.	मि.	७ र घं.	मि.	८ चं घं.	मि.	९ मं घं.	मि.	१० बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	१५ चं घं.	मि.
मेष	६	२५	६	२२	६	१८	६	१४	६	११	६	७	६	३	६	०	५	५५	५	५१	५	४७	५	४४	५	४०	५	३६	५	३३
वृष	८	२१	८	१८	८	१४	८	१०	८	७	८	३	७	५९	७	५६	७	५१	७	४७	७	४३	७	४०	७	३६	७	३२	७	२९
मिथुन	१०	३५	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	१०	१०	५	१०	१	९	५७	९	५४	९	५०	९	४६	९	४३
कर्क	१२	५३	१२	५०	१२	४६	१२	४२	१२	३९	१२	३५	१२	३१	१२	२८	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	१२	१२	८	१२	४	१२	१
सिंह	३	७	३	४	३	०	२	५६	२	५३	२	४९	२	४५	२	४२	२	३७	२	३३	२	२९	२	२६	२	२२	२	१८	२	१५
कन्या	५	२०	५	१७	५	१३	५	९	५	६	५	२	४	५८	४	५५	४	५०	४	४६	४	४२	४	३९	४	३५	४	३१	४	२८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
तुला	७	३६	७	३२	७	२९	७	२५	७	२२	७	१८	७	१४	७	११	७	६	७	२	६	५८	६	५५	६	५१	६	४७	६	४४
वृश्चिक	९	५३	९	५०	९	४६	९	४२	९	३९	९	३५	९	३१	९	२८	९	२३	९	१९	९	१५	९	१२	९	८	९	४	९	१
धनु	११	५९	११	५६	११	५२	११	४८	११	४५	११	४१	११	३७	११	३४	११	२९	११	२५	११	२१	११	१८	११	१४	११	१०	११	७
मकर	१	४६	१	४३	१	३९	१	३५	१	३२	१	२८	१	२४	१	२१	१	१६	१	१२	१	८	१	५	१	१	१२	५७	१२	५४
कुम्भ	३	१७	३	१४	३	१०	३	६	३	३	२	५९	२	५५	२	५२	२	४७	२	४३	२	३९	२	३६	२	३२	२	२८	२	२५
मीन	४	४५	४	४२	४	३८	४	३४	४	३१	४	२७	४	२३	४	२०	४	१५	४	११	४	७	४	४	४	०	३	५६	३	५३

६ पं० वैशाखशुक्ल १५ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ३७७२

अयनांशा: २४।११।४२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	६	३	०	२	११	११	११	५
२७	१९	१४	१२	०	१२	०	०	०
१०	५१	४७	३६	३९	१९	३९	१२	१२
३३	४७	२०	३४	१६	४५	३	४०	४०
५७	७२०	३१	१७७	१३	५४	४	३	३
४४	३२	१५	२	१	४२	५२	११	११

◆दानम्। सागरे स्नानम्। श्रीविष्णोश्चन्दन पूजा। श्रीबदरी केदारयात्रा। काश्यां त्रिलोचन यात्रा। कल्पादिः ३। त्रेतायुगादिः ३। सर्वार्थसिद्धियोग: समस्त। रवियोग: ३६।२५ उ.। ➋ एकदेशेव्याप्तौ वा पूर्वा"। श्रीगंगोत्पत्तिः ७। मृत्युबाणारम्भ: ३१।२९ (सा. ६।६)। यायिजययोग: १८।४९ उ. ३०।१५ या.। त्रिपुष्करयोग: १८।४९ उ. ३०।१५ या.। रवियोग: ३०।१५ या.। ☯पुष्करादेवीजन्म। कृष्णा-जिन-जलकुम्भ-तिल-सुवर्ण-घृत मधुदानेन। सर्वपापक्षयः। कूर्म जयन्ती १५। मृत्युबाणारम्भ: ५१।२३ (रा. १।५८)। यायिजययोग: ०।४१ या.। रवियोग: ०।४१ या.।

मूलविचार-श्लेषा/मघा- ति. ७ रवौ ३०।९ (सा. ५।३३) उ.। ति. ९ भौमे ३३।३९ (सा. ६।५६) या.।

अक्षयतृतीयाकृत्यम्।। सर्वतीर्थेनानं देवदर्शनं दानाद्याक्षयफलम्। दानम- उदकुम्भान्सकनकान् सात्रान्सर्वरसैः सह। यवगोधूमचणकासत्तुदध्योदनन्तथा।। व्यजनं छत्रकं दद्यादातपत्रमुपानहौ। दानमेतद्देयान् पितॄंश्चोद्दिश्य कुर्यात्।। संकल्पः- नामगोत्रमुच्चार्य अद्यैतदन्नं शीतलोदकयुतं घटं विष्णुप्रीतये अमुक शर्मणे अमुकगोत्राय तुभ्यमहं सम्प्रददे। प्रार्थना- एष धर्मघटोदत्तोब्रह्मविष्णुशिवात्मकः। अस्य प्रदानात्सकला मम सन्तु मनोरथाः। गंधोदकतिलैर्मिश्रं सान्नं कुम्भफलान्वितम्। विष्णवे संप्रदास्यामि अक्षय्यमुपतिष्ठताम्।। पितृनु द्दिश्यदाने- पितृभ्यस्संप्रदानेन मम सन्तु मनोरथाः। पितृभ्यः संप्रदास्यामीतिपदक्षेपः। संकल्पे- पितॄणां प्रीतये इति विशेषः। अत्रैवपरशुरामं विधिवत्संपूज्यार्घ्यं दद्यात्। तन्मन्त्रः- जामदग्न्य महावीर क्षत्रियान्तकर प्रभो। गृहाणार्घ्यं मया दत्तं कृपया परमेश्वर। तत्र विष्णोश्चन्दनपूजनफलम्। यः करोति तृतीयायां विष्णोश्चंदन पूजनम्। वैशाखस्य सिते पक्षे स याति हरिमन्दिरमिति॥ युगादि तिथौ दानादिफलम् कृतोपवासाः सलिलं ये युगादि दिनेषु तु। दास्यन्त्यन्नानि सलिलं तेषां लोका महोदयाः।

☞गोक्रय-विक्रयपश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन कर्णवेध (ल. ३) अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल. ३) उपनयन (ल. ३) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल. ३) वधूप्रवेश (ल. २) द्विरागमन (ल. ३) गृहारम्भ (ल. ८ गु.दा.) (भूपयनदोषो स परिहारः) विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ शनौ चित्रा भे शनिवेधः। ति. १४ रवौ स्वात्यां व्यतिपातः। ति. १५ सोमे विष्टेःपरं (दि. ८।१२) विशाखा भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः वसन्तर्त्तुः।।

ज्येष्ठकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २३ वैशाखतःतिथि ६ ज्येष्ठं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १३ मईतः२७ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं.	-मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.	ज्येष्ठकृष्णपक्षः।।
३२	५९	१	मं	४४	११	रा	११	४	विशाखा	७	६	दि	८	१४	परिघ	६०	०	स	म	स्त	वा	११	५१	कौ	४४	११	श्रीवत्स	१३	१	३०	३०	२३			५	२४	६	३६	०	२८	८	१७	१८	१८	-	६	७	२२	ज्येष्ठमासेपिष्टेन ब्रह्ममूर्तिं विधाय वस्त्रादिभिः पूजनेन सूर्यलोकप्राप्तिः। माँ आनन्दमयी जयन्ती। मृत्युबाणनिवृत्तिः ५३।४७ (रा.२।५५)।
३३	२	२	बु	४८	६	रा	१२	३८	अनुराधा	१२	५७	दि	१०	३५	परिघ	०	५१	प्रा	५	४४	तै	१६	९	गर	४८	६	सौम्य	१४	२	३१	३१	२४			५	२४	६	३६	०	२९	५	५९	१८	३३	-	६	८	१८	नारदजयन्ती २। ⊙सं.वृषे सूर्यः ५६।११ (रा. ३।५२)। मु.१५ जघन्या। फलं महर्घता। पूर्वाः १६ घट्यः पुण्याः। गोऽन्नजल-
३३	५	३	गु	५०	५४	रा	१	४५	ज्येष्ठा	१७	५७	दि	१२	३४	शिव	१	२०	प्रा	५	५५	व	१९	३०	भ	५०	५४	कालदण्ड	१५	३	१	१	२५	धनु	१७।५७	५	२३	६	३७	१	०	३	४०	१८	४७	-	६	९	१४	भ. १९।३० उ. (दि.१।११) ५०।५४ या. (रा.१।४५)। धनूराशिः (दि.१२।३४)। सौरज्येष्ठमासारम्भः। मृत्युबाणारम्भः ५८।३९ ❸
३३	७	४	शु	५२	३८	रा	२	२६	मूल	२१	५०	दि	२	७	सिद्ध	०/५८	५५/४५	प्रा	५/५	४५/१५	वव	२१	४६	वा	५२	३८	सुस्थिर	१६	४	२	२	२६			५	२३	६	३७	१	१	१	१८	१९	१	-	६	१०	६	संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. १०।६)। स्थायिजययोगः २१।५० उ. ५२।३८ या.। मृत्युबाण समस्त।
३३	१०	५	श	५२	५९	रा	२	३४	पू.षा.	२४	३२	दि	३	११	शुभ	५७	२१	रा	४	१८	कौ	२२	४९	तै	५२	५९	मातङ्ग	१७	५	३	३	२७	मकर	३९।५३	५	२२	६	३८	१	१	५८	५६	१९	१५	-	६	१०	५४	मकरराशिः (रा. ९।१९)। मृत्युबाणनिवृत्तिः १।७ (प्रा. ५।४९)। यायिजययोगः २४।३२ उ. ५२।५९ या.। ❸(रा.शे. ४।५१)।
३३	१२	६	र	५२	४	रा	२	१२	उ.षा.	२५	५७	दि	३	४५	शुक्ल	५४	१	रा	२	५८	गर	२२	३२	व	५२	४	अमृत	१८	६	४	४	२८			५	२२	६	३८	१	२	५६	३१	१९	२८	-	६	११	३७	भ. ५२।४ उ. (रा. २।१२)। सर्वार्थसिद्धियोगः २५।५७ या.। रवियोगः २५।५७ उ.। ☯तिलादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। ♏
३३	१४	७	चं	४९	५६	रा	१	१९	श्रवण	२६	८	दि	३	४८	ब्रह्म	४९	४२	रा	१	१४	भ	२१	०	वव	४९	५६	सिद्धि	१९	७	५	५	२९	कुम्भ	५५।३९	५	२१	६	३९	१	३	५४	५	१९	४२	-	६	१२	१६	भ. २१।० या. (दि. १।४५)। कुम्भराशिः (रा. ३।३७)। पञ्चकारम्भः ५५।३९ (रा. ३।३७)। यायिजययोगः २६।८ उ. ४९।५६ या.। ☐
३३	१७	८	मं	४६	४५	रा	१२	३	धनिष्ठा	२५	१०	दि	३	२५	ऐन्द्र	४४	३४	रा	११	११	वा	१८	२१	कौ	४६	४५	उत्पात	२०	८	६	६	३०			५	२१	६	३९	१	४	५१	३७	१९	५४	-	६	१२	५२	श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्रविहितम्। त्रिलोचनाष्टमी (वंगाल)। ⊙सायन मिथुने सूर्यः ५९।८ (रा.शे.५।०)।
३३	१९	९	बु	४२	३७	रा	१०	२३	शतभिष	२३	१८	दि	२	३९	वैधृति	३८	४०	रा	८	४८	तै	१४	४१	गर	४२	३७	मानस	२१	९	७	७	३१			५	२०	६	४०	१	५	४९	७	२०	७	-	६	१	२७	☐सर्वार्थसिद्धियोगः २६।८ या.। रवियोगः २६।८ या.। ♏ ग्रीष्मर्त्तुः। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १२।५७ या.।
३३	२१	१०	गु	३७	४०	रा	८	२४	पू.भा.	२०	३४	दि	१	३४	विष्कुम्भ	३२	७	सा	६	११	व	१०	९	भ	३७	४०	मुद्गर	२२	१०	८	८	१	मीन	६।१५	५	२०	६	४०	१	६	४६	३७	२०	१९	-	५	२	१	भ. १०।९ उ. (दि. ९।२४) ३७।४० या. (रा. ८।२४)। मीनराशिः (दि.७।५०)। पौराणिकागस्तयास्तः १३।५९ (दि.१०।५६)। ❷
३३	२३	११	शु	३२	९	सा	६	११	उ.भा.	१७	९	दि	१२	११	प्रीति	२५	३	दि	३	२०	वव	४	५५	वा	३२/५९	९/१२	ध्वज	२३	११	९	९	२			५	१९	६	४१	१	७	४४	४	२०	३१	-	५	२	३६	अचला ११ एकादशीव्रतं सर्वेषाम्। जलक्रीड़ा एकादशी (उड़ीसा)। भद्रकाली एकादशी (पंजाब)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १७।९ उ.।
३३	२५	१२	श	२६	१५	दि	३	४९	रेवती	१३	१८	दि	१०	३८	आयुष्मान	१७	३८	दि	१२	२२	तै	२६	१५	गर	५३	११	धाता	२४	१२	१०	१०	३	मेष	१३।१८	५	१९	६	४१	१	८	४१	३१	२०	४२	-	५	३	१५	मेषराशिः (दि. १०।३८)। शनिप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः* / वटसावित्री व्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्। ☾
३३	२७	१३	र	२०	७	दि	१	२२	अश्विनी	९	१४	दि	९	१	सौभाग्य	१०	३	दि	९	२०	व	२०	७	भ	४७	३	आनन्द	२५	१३	११	११	४			५	१९	६	४१	१	९	३८	५७	२०	५३	-	५	३	५९	भ. २०।७ उ. (दि. १।२२) ४७।३ या. (रा. १२।८)। वटसावित्री व्रतस्य द्वितीय दिनम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। ●
३३	३०	१४	चं	१३	५९	दि	१०	५४	भरणी	५	२	दि	७	१९	शोभन	२/५२	२४/२१	प्रा	६/३	१६/१५	श	१३	५९	च	४१	१	चर	२६	१४	१२	१२	५	वृष	१९।२	५	१८	६	४२	१	१०	३६	२०	२१	४	-	५	४	५०	वृषराशिः (दि. १२।५५)। वटसावित्री व्रतम्। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च। श्राद्धादौ ३० अमावस्या। मृत्युबाणनिवृत्तिः २४।४५ (दि. ३।१२)।
३३	३२	३०	मं	८	३	दि	८	३१	कृत्तिका	१/५६	३/२४	प्रा	५/४	४३/२७	सुकर्मा	४७	३८	रा	१२	२१	नाग	८	३	किं	३५	१६	गद	२७	१५	१३	१३	६			५	१८	६	४२	१	११	३३	४३	२१	१४	-	५	-	-	स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। भौमवती अमावस्या। अमायाञ्च यदा वारो भवेद्भूमि सूतस्य च। गंगायां यदि लभ्येत ☐

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ भौमे दि.८।१४ उ. मैत्रे सूर्यवेधावसानं चन्द्रभुक्तमशुभं मृत्युबाणश्च।
ति. २ बुधे मैत्रे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्।
ति. ३ गुरौ दि.१२।३४ उ.विष्टिःपूर्वं (दि.१।११) मूले रे. ७ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः। विष्टिःपरं (रा.१।४५) मृत्युबाणात्पूर्वं (रा.शे. ४।५१) ल. ११ इष्टा: ६ ग्र.व.वि.१५
ति. ४ शुक्रे मूले मृत्युबाणव्याप्तिः।
ति. ५ शनौ दि.३।११ उ. उ.षा.मे रे. ८ ल. गोधूलि:वा.ल. १२ इष्टा: ६ ग्र.व.वि. १७
ति. ६ रवौ उ.षा.मे रे.८ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः।
ति. १० गुरौ विष्टिःपरं (रा. ८।२४) उ.भा. मे रे. ८ ल. ११ इष्टा: ५ ग्र.व.वि.१३। (के.दा.) वा.ल.१२ इष्टा: ५ ग्र.व.वि.१२ वा.ल. २ इष्टा: ६ ग्र.व.वि. १५
ति. ११ शुक्रे उ.भा.मे रे. ८ दिवा ल. २ इष्टा: ६ ग्र.व.वि. १५। दि.१२।११ उ. रेवत्यां केतुवेधः।
ति. १२ शनौ रेवत्यां पूर्वदोषः।
परं मासान्तादि दोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	मं	३	१५	१८	३५	०	१४	२३	३६	२	०	५२	१७	११	१३	१४	२७	११	०	४३	५५	११	०	९	२९
२	बु	३	१५	४९	५१	०	१६	१२	२६	२	१	५	१८	११	१४	९	९	११	०	४८	१८	११	०	६	१८
३	गु	३	१६	२१	६	०	१८	१	१५	२	१	१८	१९	११	१५	३	५१	११	०	५२	४२	११	०	३	७
४	शु	३	१६	५२	२२	०	१९	५०	५	२	१	३१	२०	११	१५	५८	३३	११	०	५७	५	१०	२९	५९	५६
५	श	३	१७	२३	३८	०	२१	३८	५५	२	१	४४	१७	११	१६	५३	१४	११	१	१	२८	१०	२९	५६	४६
६	र	३	१७	५४	५३	०	२३	३०	१९	२	१	५७	१२	११	१७	४७	५६	११	१	५	५१	१०	२९	५३	३५
७	चं	३	१८	२६	९	०	२५	२४	५	२	२	१०	७	११	१८	४२	३८	११	१	१०	१४	१०	२९	५०	२४
८	मं	३	१८	५७	२५	०	२७	१७	५१	२	२	२३	३	११	१९	३७	२०	११	१	१४	३७	१०	२९	४७	१३
९	बु	३	१९	२८	४०	०	२९	११	३८	२	२	३५	५८	११	२०	३२	२	११	१	१९	१	१०	२९	४४	२
१०	गु	३	१९	५९	५६	१	१	५	२४	२	२	४८	५४	११	२१	२६	४३	११	१	२३	२४	१०	२९	४०	५२
११	शु	३	२०	३१	१२	१	२	५९	४९	२	३	१	४९	११	२२	२१	२५	११	१	२७	४६	१०	२९	३७	४१
१२	श	३	२१	२	२७	१	४	५४	४९	२	३	१४	४५	११	२३	१६	७	११	१	३२	८	१०	२९	३४	३०
१३	र	३	२१	३३	४३	१	६	४९	४९	२	३	२७	४४	११	२४	१०	३८	११	१	३६	३१	१०	२९	३१	१९
१४	चं	३	२२	४	५९	१	८	४४	४९	२	३	४१	१	११	२५	४	५५	११	१	४०	५३	१०	२९	२८	८
३०	मं	३	२२	३६	१४	१	१०	३९	५०	२	३	५४	१८	११	२५	५९	११	११	१	४५	१५	१०	२९	२४	५८

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति. ३ गुरौ श्लेषा भे ३६।१६ (रा.७।५३)।। बुधः-ति. ७ सोमे कृत्तिका भे ४०।२ (रा. ९।२२)। ति. ९ बुधे वृषे २५।३१ (दि. ३।३२)। ति. १४ सोमे रोहिण्यां ३९।१३ (रा. ८।५९)।। गुरुः-ति.१२ शनौ मृगशिरा ४ चरणे २४।१५ (दि.३।१)।। शुक्रः- ति.४ शुक्रे रेवत्यां ४५।२९ (रा.११।३५)।। शनिः-पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- ति. ३ गुरौ पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे कुम्भे च केतुश्च उत्तराफल्गुनी १ चरणे सिंहे च ५८।४४ (रा.४।५३)।।

७ पं०ज्येष्ठकृष्ण ८ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ३७८०
अयनांशा: २४।११।४३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	१०	३	०	२	११	११	१०	४
४	०	१८	२७	२	१९	१	२९	२९
५१	५८	५७	१७	२३	३७	१४	४७	४७
३७	५३	२५	५१	३	२०	३७	१३	१३
५७	८१३	३१	११३	१२	५४	४	३	३
३०	६	१५	४७	५५	४२	२४	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ भौमे विशाखा भे रक्तवस्त्रधारण भूपावटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि. ८।१४ उ. मैत्रे सूतीस्नान उत्तरांविनान्य दिग्यात्रा शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. २ बुधे मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन नववस्त्रधारण उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा कणमर्दन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य कर्णवेध (ल. २वा ३) विद्यारम्भ (ल. २ वा ३) उपनयन (ल.२ के.दा.) विपणि व्यापार गजकृत्य मुहूर्त्तः। ज्येष्ठा भे भौमवेधः। ति. ३ गुरौ ज्येष्ठा भे पूर्वदोषः। दि.१२।३४ उ.विष्टिःपूर्वं (दि.१।११) मूले शिशुताम्बूलभक्षण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटनबीजोप्ति धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ शुक्रे मूले रिक्तादोषः। ति.५ शनौ पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि. ३।११ उ. उ.षा.भे सुभगांविनाकृष्ण वस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ६ रवौ उ.षा.भे शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण भूपावटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। श्रवणे सूर्यवेधः। ति.७ सोमे श्रवणे पूर्वदोषो विष्टिश्च। दि. ३।४८ उ. धनिष्ठा भे गर्भाधान गोक्रय-विक्रय दक्षिणदिग्यात्रा (सप्तम्यां) नवान्नभक्षण भैषज्य हलप्रवहण गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ भौमे धनिष्ठा भे रक्तवस्त्रधारण भूपावटन हलप्रवहण मुहूर्त्तः। दि. ३।२५ उ. शतभिषजि वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे शतभिषजि रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ पू.भा. मे शनियुतिः विष्टिश्च। विष्टिःपरं (रा. ८।२४) उ.भा.भे गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण गृहप्रवेश (च.शु.) मुहूर्त्तः। ति. ११ शुक्रे उ.भा. भे जातकर्मनामकरण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग ☞

तिथि	१ मं		२ बु		तिथि	३ गु		४ शु		५ श		६ र		७ चं		८ मं		९ बु		१० गु		११ शु		१२ श		१३ र		१४ चं		३० मं	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
मेष	५	२९	५	२६	वृष	७	१७	७	१३	७	९	७	५	७	१	६	५७	६	५२	६	४७	६	४३	६	३९	६	३५	६	३१	६	२७
वृष	७	२५	७	२२	मिथुन	९	३२	९	२८	९	२३	९	१९	९	१५	९	११	९	७	९	२	८	५८	८	५४	८	५०	८	४६	८	४२
मिथुन	९	३९	९	३६	कर्क	११	४९	११	४५	११	४१	११	३७	११	३३	११	२९	११	२४	११	२०	११	१६	११	१२	११	८	११	४	१०	५९
कर्क	११	५७	११	५४	सिंह	१	५९	१	५५	१	५१	१	४७	१	४३	१	३९	१	३५	१	३१	१	२६	१	२२	१	१८	१	१४	१	१३
सिंह	२	९	२	६	कन्या	४	१६	४	१२	४	८	४	४	४	०	३	५६	३	५१	३	४७	३	४३	३	३९	३	३५	३	३१	३	२६
कन्या	४	२४	४	२१	तुला	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	७	६	३	५	५९	५	५४	५	५०	५	४६	५	४२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
तुला	६	४०	६	३७	वृश्चिक	८	४९	८	४५	८	४१	८	३७	८	३३	८	२९	८	२४	८	२०	८	१६	८	१२	८	८	८	४	७	५९
वृश्चिक	८	५७	८	५४	धनु	१०	५९	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३१	१०	२६	१०	२२	१०	१८	१०	९	१०	५
धनु	११	३	११	०	मकर	१२	४२	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१३	१२	९	१२	५	१२	१	११	५६	११	५२
मकर	१२	५०	१२	४७	कुम्भ	२	१३	२	९	२	५	२	१	१	५७	१	५३	१	४९	१	४४	१	४०	१	३६	१	३२	१	२७	१	२३
कुम्भ	२	२१	२	१८	मीन	३	४१	३	३७	३	३३	३	२९	३	२५	३	२१	३	१६	३	१२	३	८	३	४	३	०	२	५५	२	५१
मीन	३	४९	३	४६	मेष	५	१८	५	१४	५	१०	५	६	५	२	४	५८	४	५३	४	४९	४	४५	४	४१	४	३६	४	३२	४	२८

८ पं० ज्येष्ठकृष्ण ३० भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ३७८७
अयनांशा: २४।११।४४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	१	३	१	२	११	११	१०	४
११	९	२२	१०	३	२५	१	२९	२९
३३	४५	३६	३९	५४	५९	४५	२४	२४
४३	७	१४	५०	१८	११	१५	५८	५८
५७	८५६	३१	११५	१३	५४	४	३	३
२१	५३	१६	०	१७	१६	२३	११	११

❷राष्ट्रियज्येष्ठमासः दि.३१। यायिजययोगः ३७।४० उ.। ☾पञ्चकनिवृत्तिः १३।१८ (दि.१०।३८)।● ⊙रोहिण्यां सूर्यः २२।१ (दि.२।७)। मृत्युबाणारम्भः २२।१ (दि. २।७)। यायिजययोगः ९।१४ उ. २०।७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ९।१४ या.। ☐कोटि सूर्यग्रहैः समा। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। सर्वार्थसिद्धियोगः १।३ या.।

उपवासादिषड्विधं कर्म। उपवास-एकभुक्त-नक्त आयाचित-व्रतदानभेदात् ।। अत्रोपवासे अहोरात्रस्तत्कालः। तस्याहोरात्रावभोजन सङ्कल्परूपत्वात् । तदहोरात्रावच्छिन्न द्वितीयभोजनाभाव विशिष्टमध्याह्नभोजनमेकभुक्तम्। तादृशं प्रदोष भोजनं नक्तं। अयाचितलब्धस्य तादृश सकृद्भोजनमयाचितम् । तेऽप्यपि विशेष्यांशे मध्याह्नादिः, विशेषणांशे चाहोरात्र एव कालः। एवं दानव्रतयोरपिप्रातरादिः तत्तत्कर्मणि तत्कालव्यापिनीतिथिरित्यर्थः।।अथामावां वटसावित्री विधिः। अमायाञ्च तथा ज्येष्ठे वटमूले महासती। त्रिरात्रोपोषिता नारी विधिनानेन पूजयेत् ।। सावित्रीप्रतिमां कुर्यात् सौवर्णी वापि मृण्मयीम् । सप्तधान्येन संयुक्तां सावित्रीप्रतिमां शुभाम् । विधिना षोडशोपचारैः संपूज्य ब्राह्मणाय दद्यात् ।तन्मंत्रः- सावित्रीयं मया दत्ता सहिरण्या महासती। ब्राह्मणः प्रीणनार्थाय ब्राह्मण प्रतिगृह्यताम् ।।इति।।अथाष्टवर्षादूर्ध्वमशीतिवर्षपर्यन्तमेकादशीव्रताधिकारः। शक्तस्य तु अशीतेरूर्ध्वमप्यधिकारः। सभर्तृकाणां स्त्रीणां भर्त्रनुज्ञां पित्राद्यनुज्ञां वा विनोपवासव्रताद्याचरणे व्रतवैफल्यं भर्त्रायुःक्षयो नरकश्च।। अशक्तानां तु नक्तं हविष्यान्नमनोदनं वा फलं तिलाः क्षीरमथाम्बु चाज्यम् । यत्पञ्चगव्यं यदि वापि वायुः प्रशस्तमत्रोत्तरमुत्तरञ्च।। इति पक्षेषु शक्तितारम्येनैकपक्षाश्रयणं न त्वेकादशीत्यागः।। प्रमादादिनैकादश्यामुपोषणाद्यकरणे द्वादश्यामपि व्रतं कार्यम् । द्वादश्यामप्यकरणे यवमध्य चान्द्रायणं प्रायश्चित्तम् । नास्तिक्यादकरणे पिपिलिकामध्य चान्द्रायणम् अशक्तपतिपित्राद्युद्देशेन स्त्रीपुत्रभगिनीभ्रात्रादिभिरेकादशीव्रताचरणे क्रतुशतजं पुण्यम् ।।

ज्येष्ठमासकृत्यम्

पिष्टेन कंजजं (ब्रह्मा) कृत्वा ज्येष्ठे मासि सवैदिकम्। पुष्पैः सम्पूज्य गंधाद्यैर्नानावस्त्रविभूषणैः।।वर्षकोटिश तंसाग्रं सूर्यलोके महीयते। 'कंजजं' (ब्रह्मा)। उदकुम्भं जलं धेनुं तालवृन्तं सचन्दनम्। त्रिविक्रमस्य प्रीत्यर्थं प्रदद्यात् ज्येष्ठमासि च।।
(वामनपुराण)

मूल विचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. २ बुधे १२।५७ (दि. १०।३५) उ.। ति. ४ शुक्रे २१।५० (दि. २।७) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ११ शुक्रे १७।९ (दि. १२।११) उ.। ति. १३ रवौ ९।१४ (दि.९।१) या.।
पञ्चक विचार- ति. ७ सोमे ५५।३९ (रा. ३।३७) उ.। ति. १२ शनौ १३।१८ (दि. १०।३८) या.।

☞ सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण नौकाघटन गृहप्रवेश (ल.३) हलप्रवहण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रेवत्यां केतुवेधः। ति. १२ शनौ रेवत्यां पूर्वदोषः। दि. १०।३८ उ. अश्विन्यां कृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे. अं. -	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३३	३३	१	बु	२/५४	२८/५८	प्रा	६/४	१६/२५	मृगशिरा	५४	२२	रा	३	२	धृति	४०	५१	रा	९	३७	वव	२	२८	वा	२१/५७	५७/२६	अमृत	२८	१६	१४	१४	७	मिथुन	२५।५५	५	१७	६	४३	१	१२	३१	४	२१	२४	-	५	८	२३
३३	३५	३	गु	५३	१३	रा	२	३४	आर्द्रा	५२	९	रा	२	९	शूल	३४	३९	रा	७	९	तै	२५	२०	गर	५३	१३	काण	२९	१७	१५	१५	८			५	१७	६	४३	१	१३	२८	२४	२१	३४	-	५	९	२५
३३	३७	४	शु	४९	५४	रा	१	१५	पुनर्वसु	५०	४२	रा	१	३४	गण्ड	२९	९	सा	४	५७	व	२१	३४	भ	४९	५४	लुम्बक	३०	१८	१६	१६	९	कर्क	३६।४	५	१७	६	४३	१	१४	२५	४२	२१	४३	-	५	१०	१७
३३	३९	५	श	४७	३९	रा	१२	२०	पुष्य	५०	२१	रा	१	२४	वृद्धि	२४	२८	दि	३	३	वव	१८	४७	वा	४७	३९	मित्र	३१	१९	१७	१७	१०			५	१६	६	४४	१	१५	२२	५९	२१	५२	-	५	११	२
३३	४०	६	र	४६	३७	रा	११	५५	श्लेषा	५१	१३	रा	१	४५	ध्रुव	२०	४१	दि	१	३२	कौ	१७	८	तै	४६	३७	वज्र	१	२०	१८	१८	११	सिंह	५१।१३	५	१६	६	४४	१	१६	२०	१५	२२	०	-	४	११	३९
३३	४२	७	चं	४६	५१	रा	१२	०	मघा	५३	१९	रा	२	३६	व्याघात	१७	५५	दि	१२	२६	गर	१६	४४	व	४६	५१	ध्वांक्ष	२	२१	१९	१९	१२			५	१६	६	४४	१	१७	१७	३०	२२	८	-	४	१२	११
३३	४३	८	मं	४८	२६	रा	१२	३७	पू.फा.	५६	४४	रा	३	५७	हर्षण	१६	११	दि	११	४३	भ	१७	३९	वव	४८	२६	धूम्र	३	२२	२०	२०	१३			५	१५	६	४५	१	१८	१४	४३	२२	१६	-	४	१२	४१
३३	४५	९	बु	५१	६	रा	१	४१	उ.फा.	६०	०	स	म	स्त	वज्र	१५	२६	दि	११	२५	वा	१९	४६	कौ	५१	६	प्रवर्धमान	४	२३	२१	२१	१४	कन्या	१२।५२	५	१५	६	४५	१	१९	११	५४	२२	२३	-	४	१	९
३३	४६	१०	गु	५४	५५	रा	३	१३	उ.फा.	१	१५	प्रा	५	४५	सिद्धि	१५	३५	दि	११	२९	तै	२३	१	गर	५४	५५	मातङ्ग	५	२४	२२	२२	१५			५	१५	६	४५	१	२०	९	५	२२	३०	-	४	१	३८
३३	४७	११	शु	५९	२९	रा	५	३	हस्त	६	४६	दि	७	५७	व्यतिपात	१६	२९	दि	११	५१	व	२७	१२	भ	५९	२९	अमृत	६	२५	२३	२३	१६	तुला	३९।५२	५	१५	६	४५	१	२१	६	१५	२२	३७	-	४	२	७
३३	४८	१२	श	६०	०	स	म	स्त	चित्रा	१२	५७	दि	१०	२५	वरीयान	१७	५४	दि	१२	२४	वव	३२	०	वा	६०	०	काण	७	२६	२४	२४	१७			५	१४	६	४६	१	२२	३	२३	२२	४३	-	३	२	३८
३३	४९	१२	र	४	३०	प्रा	७	२	स्वाती	१९	३१	दि	१	२	परिघ	१९	३५	दि	१	४	वा	४	३०	कौ	३७	२	लुम्बक	८	२७	२५	२५	१८			५	१४	६	४६	१	२३	०	३१	२२	४९	-	३	३	१४
३३	५०	१३	चं	९	३४	दि	९	४	विशाखा	२५	५९	दि	३	३८	शिव	२१	११	दि	१	४२	तै	९	३४	गर	४१	५४	मित्र	९	२८	२६	२६	१९	वृश्चिक	९।२२	५	१४	६	४६	१	२३	५७	३७	२२	५४	-	३	३	५४
३३	५१	१४	मं	१४	१३	दि	१०	५५	अनुराधा	३१	५६	सा	६	०	सिद्ध	२२	२५	दि	२	१२	व	१४	१३	भ	४६	११	वज्र	१०	२९	२७	२७	२०			५	१४	६	४६	१	२४	५४	४३	२२	५९	-	३	४	३९
३३	५२	१५	बु	१८	८	दि	१२	२९	ज्येष्ठा	३७	१०	रा	८	६	साध्य	२३	५	दि	२	२८	वव	१८	८	वा	४९	३२	ध्वांक्ष	११	३०	२८	२८	२१	धनु	३७।१०	५	१४	६	४६	१	२५	५१	४७	२३	४	-	३	-	-

ज्येष्ठशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ७ ज्येष्ठतः २१ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २८ मईतः दिनांक ११ जूनं यावत् सन् २०२५ ई.।।

मिथुनराशिः (दि. ३।३९)।◡ चन्द्रदर्शनम्। मु.३०समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। दशाश्वमेधस्नानारम्भः ☉
मु. जिलहिज १२ हिजरी सन् १४४६। रम्भा ३ व्रतम्। महाराणाप्रतापजयन्ती ३ (राजस्थाने)। यायिजययोगः ५२।९ उ.①
भ. २१।३४उ. (दि. १।५५) ४९।५४या. (रा. १।१५)। कर्कराशिः (रा. ७।४३)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। उमावतारः ४।☾
रवियोगः ५०।२१ उ.। ☾ उमाचतुर्थी (बंगाल)। गुरुअर्जुन देवशहीद दिवसः। सर्वार्थसिद्धियोगः ५०।४२ या.। रवियोगः ५०।४२ या.।
सिंहराशिः (रा. १।४५)। श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। जमाईषष्ठी (बंगाल)। अरण्यषष्ठी। अरण्यगौरी व्रतम्। शीतलाषष्ठी ②
भ. ४६।५१ उ. (रा. १२।०)। ⍓ रवियोगः ५६।४४उ.। ⓫ ५३।१३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५२।९ उ.। रवियोगः ५२।९ उ.।
भ. १७।३९ या. (दि. १२।१९)। शुक्लादेव्याः पूजनम्। मृत्युबाणारम्भः ४७।३१ (रा. १२।१५)। स्थायिजययोगः ४८।२६ या.।⍓
कन्याराशिः (दि. १०।२४)। नवम्यामुपोष्य देविं प्रपूजयेत्। मृत्युबाणनिवृत्तिः ५०।२८ (रा. १।२६)। रवियोगः समस्त।
श्रीगंगादशहरा १०। श्री गंगावतरणम्। श्रीगंगाजन्म (ल. २)। अत्र काश्यां दशाश्वमेध तीर्थे स्नात्वा गङ्गापूजनं कार्यम्। □
भ. २७।१२ उ. (दि. ४।८) ५९।२९ या. (रा.शे. ५।३)। तुलाराशिः (रा. ९।१२)। निर्जला ११ एकादशी व्रतं स्मार्त्तानाम्। ◆
वैष्णवानामेकादशी व्रतम्। कूर्म जयन्ती १२। चम्पक द्वादशी (उड़ीसा)। सर्वार्थसिद्धियोगः १२।५७ उ.। द्विपुष्करयोगः ♍
प्रदोष १३ व्रतम्। दाक्षिणात्यवटसावित्री व्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्। गोत्तमेश्वर दर्शनम्। त्रिविक्रमपूजा। गुरुवार्द्धक्यारम्भः ③
वृश्चिकराशिः (दि. ८।५९)। दाक्षिणात्य वटसावित्री व्रतस्य द्वितीय दिनम्। सर्वार्थसिद्धियोगः २५।५९ उ.। यमघंटयोगः ●
भ. १४।१३ उ. (दि. १०।५५) ४६।११ या. (रा. ११।४२)। व्रताय १५ पूर्णिमा। दाक्षिणात्य वटसावित्रीव्रतम्। रवियोगः ३१।५६ या.।
धनूराशिः (रा. ८।६)। स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। जलयात्रा १५। संत कबीरजयन्ती १५। मन्वादिः १५। विल्वत्रिरात्रव्रतम्। ☎

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ बुधे मृगे सूर्यभोग्यम्।
ति. ६ रवौ रा.१।४५ उ. मघा भे रे. ६ ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १२ (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः)
ति. ७ सोमे मघा भे विष्टेः पूर्वं (रा.१२।०) दिवा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १४ वा ल.गोधूलिः वा ल.१०इष्टाः५ ग्र.व.वि.१० (सप्तमस्थः भौमो न शुभः)
ति. ८ भौमे रा.३।५७ उ. उ.फा. भे केतुयुतिः मृत्युबाणश्च।
ति. ९ बुधे उ.फा. भे पूर्वदोषः।
ति. १० गुरौ प्रा.५।४५उ.व्यतिपातात्पूर्वं (दि.११।२९) हस्ते रे.८ दिवा ल. ४ इष्टाः५ ग्र.व.वि. १४वा ल.५इष्टाः५ ग्र.व.वि. १३।। (रा.दा.)
ति. ११ शुक्रे हस्ते व्यतिपातः।
ति. १२ शनौ दि.१०।२५उ.स्वात्यां रे. ८दिवा ल.५ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (रा.दा.) वा ल. ६ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१३ (शनि दानात्) वा ल.गोधूलिःवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (सप्तमस्थः भौमो न शुभः) वा ल. १२ इष्टाः५ग्र.व.वि.१२ (अष्टमस्थश्चन्द्रो न शुभः)
ति. १२ रवौ स्वात्यां रे. ८ दिवा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१३।। (रा.दा.) वा ल. ६ इष्टाः ५ ग्र. व. वि.१३ (अष्टमस्थः शुक्रो न शुभः)
परं गुरुवार्द्धक्यादि दोषाद् विवाहमुहूर्त्ताभावः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	बु	३	२३	७	३०	१	१२	३४	५०	२	४	७	३५	११	२६	५३	२७	११	१	४९	३८	१०	२९	२१	४७
३	गु	३	२३	३८	४६	१	१४	२९	५०	२	४	२०	५२	११	२७	४७	४४	११	१	५३	६	१०	२९	१८	३६
४	शु	३	२४	१०	५	१	१६	२४	५१	२	४	३४	९	११	२८	४१	५८	११	१	५६	१९	१०	२९	१५	२५
५	श	३	२४	४१	३६	१	१८	१९	९	२	४	४७	२६	११	२९	३६	१२	११	१	५९	३३	१०	२९	१२	१४
६	र	३	२५	१३	३	१	२०	१२	५५	२	५	०	४३	०	०	३४	९	११	२	२	४७	१०	२९	९	३
७	चं	३	२५	४४	२९	१	२२	६	३	२	५	१४	०	०	१	३८	६	११	२	६	१	१०	२९	५	५३
८	मं	३	२६	१५	५६	१	२३	५८	३५	२	५	२७	१८	०	२	४२	४	११	२	९	१५	१०	२९	२	४२
९	बु	३	२६	४७	२३	१	२५	५१	८	२	५	४०	३५	०	३	४६	२	११	२	१२	२९	१०	२८	५९	३१
१०	गु	३	२७	२०	४०	१	२७	४३	४०	२	५	५३	५२	०	४	५०	०	११	२	१५	४३	१०	२८	५६	२०
११	शु	३	२७	५४	५०	१	२९	३६	११	२	६	७	१०	०	५	५३	५७	११	२	१८	५७	१०	२८	५३	९
१२	श	३	२८	२९	१	२	१	२५	५७	२	६	२०	२८	०	६	५७	५५	११	२	२२	१०	१०	२८	४९	५९
१२	र	३	२९	३	११	२	३	१३	३२	२	६	३३	४७	०	८	१	५३	११	२	२५	२३	१०	२८	४६	४८
१३	चं	३	२९	३७	२१	२	५	१	८	२	६	४७	५	०	९	५	५०	११	२	२८	३६	१०	२८	४३	३७
१४	मं	४	०	११	३१	२	६	४८	४३	२	७	०	२३	०	१०	९	४८	११	२	३१	४९	१०	२८	४०	२६
१५	बु	४	०	४५	४१	२	८	३५	४१	२	७	१४	८	०	११	१३	४६	११	२	३५	२	१०	२८	३७	१५

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति. १३ सोमे मघायां सिंहे च ३९।४७ (रा.९।९)।। बुधः-ति. ७ सोमे मृगे ३९।२६ (रा.९।२)। ति. ११ शुक्रे मिथुने १३।१ (दि.१०।२७)। ति.१३ सोमे आर्द्रा भे ५५।८ (रा.३।१७)।। गुरुः-ति.१२ रवौ आर्द्रा १ चरणे २८।२ (दि.४।२७)।। शुक्रः-ति. ५ शनौ अश्विन्यां मेषे च २४।३९ (दि.३।८)।। शनिः-पूर्वभाद्रपदा ४ चरणे ।। राहुः-पूर्वभाद्रपदा ३ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी १ चरणे ।।

ज्येष्ठशुक्लद्वितीयायां तृतीयायां प्रजायते। नक्षत्रार्द्रा तदा वृष्टिर्महादुर्भिक्षकारिणी।।

१ पं०ज्येष्ठशुक्ल ८ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७९४

अयनांशः २४।११।४५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	४	३	१	२	०	११	१०	४
१८	१४	२६	२३	५	२	२	२९	२९
१४	४४	१५	५८	२७	४२	९	२	२
४३	१३	५६	३५	१८	४	१५	४२	४२
५७	७५६	३१	११२	१३	६३	३	३	३
११	५४	२७	३३	१७	५८	१४	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ बुधे मृगे सूर्यभोग्यम्। ति. ३ गुरौ आर्द्रा भे अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल. ३) उपनयन (ल.३ वा ६) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ शुक्रे पुनर्वसौ रिक्तादोपो विष्टिश्च। ति. ५ शनौ पुष्ये सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.३) मुहूर्त्तः। ति. ६ रवौ श्लेषा भे भौमयुतिः। ति. ७ सोमे मघा भे कणमर्दन हलप्रवहण बीजोप्ति धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८भौमे विष्टिःपरं (दि.१२।१९) पू.फा.भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे उ.फा. भे केतुयुतिः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति.१०गुरौ प्रा.५।४५ उ.व्यतिपातात्पूर्वं (दि.११।२९) हस्ते अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल. ३) कर्णवेध (ल.३) अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल. ३) उपनयन (ल.३) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.३) हलप्रवहण इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ शुक्रे हस्ते व्यतिपातः। व्यतिपातात्परं (दि.११।५१) चित्रा भे शनिवेधो विष्टिश्च। ति.१२ शनौ दि. १०।२५ उ.स्वात्यां कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. १२ रवौ स्वात्यां सूतीस्नान (त्रयोदश्यां) नववस्त्रधारण भूपाघटन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या द्वादश्यांविद्यारम्भ (ल. ३) उपनयन (ल.३) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.३) वस्तुक्रय अश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१।२ उ. विशाखा भे लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १३ सोमे दि. ९।४ या.विशाखा भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति.१४ भौमे मैत्रे भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं ☞

तिथि	१ बु		३ गु		४ शु		५ श		६ र		७ चं		८ मं		९ बु		१० गु		११ शु		१२ श		१२ र		१३ चं		१४ मं		१५ बु	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
वृष	६	२३	६	१९	६	१५	६	११	६	७	६	३	५	५९	५	५६	५	५१	५	४७	५	४४	५	४०	५	३६	५	३३	५	२९
मिथुन	८	३७	८	३३	८	२९	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	१०	८	५	८	१	७	५८	७	५४	७	५०	७	४७	७	४३
कर्क	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३१	१०	२८	१०	२३	१०	१९	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	५	१०	१
सिंह	१	९	१	५	१	१	१२	५७	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४२	१२	३७	१२	३३	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१९	१२	१५
कन्या	३	२२	३	१८	३	१४	३	१०	३	६	३	२	२	५८	२	५५	२	५०	२	४६	२	४३	२	३९	२	३५	२	३२	२	२८
तुला	५	३८	५	३४	५	३०	५	२६	५	२२	५	१८	५	१४	५	११	५	६	५	२	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४४
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृश्चिक	७	५५	७	५१	७	४७	७	४३	७	३९	७	३५	७	३१	७	२८	७	२३	७	१९	७	१६	७	१२	७	८	७	५	७	१
धनु	१०	१	९	५७	९	५३	९	४९	९	४५	९	४१	९	३७	९	३४	९	२९	९	२५	९	२२	९	१८	९	१४	९	११	९	७
मकर	११	४८	११	४४	११	४०	११	३६	११	३२	११	२८	११	२४	११	२१	११	१६	११	१२	११	९	११	५	११	१	१०	५८	१०	५४
कुम्भ	१	१९	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५९	१२	५५	१२	५२	१२	४७	१२	४३	१२	४०	१२	३६	१२	३२	१२	२९	१२	२५
मीन	२	४७	२	४३	२	३९	२	३५	२	३१	२	२७	२	२३	२	२०	२	१५	२	११	२	८	२	४	२	०	१	५७	१	५३
मेष	४	२४	४	२०	४	१६	४	१२	४	८	४	४	४	०	३	५७	३	५२	३	४८	३	४५	३	४१	३	३७	३	३४	३	३०

१०पं०ज्येष्ठशुक्ल १५ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३८०२

अयनांशः २४।११।४६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	७	४	२	२	०	११	१०	४
२५	२२	०	८	७	११	२	२८	२८
५१	२४	४५	३५	१४	१३	३५	३७	३७
४७	१३	४१	४१	६	४६	२	२५	२५
५७	७३५	३४	[illegible]	१३	६३	३	३	३
४	४९	१०	३०	२३	५७	१३	११	११

☉१०दिनं यावत्। गंगास्तोत्रस्य पाठवृद्ध्या नित्यपाठः। करवीर१ व्रतम्। सोपपदा २ वेदारम्भानध्यायः। यायि-स्थायि दुर्लभः सन्धिकरयोगः ५४।२२ उ. ५७।२६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।२२ या.। ②(उड़ीसा)। जून ६। यायिजययोगः ४६।३७ उ. ५१।१३ या.। यमघंटयोगः ५१।१३ उ.। रवियोगः ५१।१३ या.। □इतरे स्वनिहितनद्यां कार्यम्। सेतुबन्ध रामेश्वर प्रतिष्ठादिनम्। गंगास्तोत्र पाठ दशाश्वमेधस्नान समाप्तिः। यायिजययोगः ५४।५५ उ.। रवियोगः समस्त। ◆इयमेव भीमसेनी एकादशी। अद्यशर्करायुतं सहिरण्यं उदकुम्भ दानम्। दानमन्त्र-"देव-देव हृषीकेशसंसारार्णवतारक उदकुम्भप्रदानेन यास्यामिहरिमंदिरम्।" श्रीकाशी विश्वनाथपञ्चाङ्ग प्रवर्तक पं. हृषीकेशोपाध्याय जयन्ती ११। स्थायिजययोगः५९।२९ उ.। रवियोगः ६।४६ या.। ♍१२।५७ या.। ③३४।१३ (सा.६।५५)। ☉मृगे सूर्यः २०।२८ (दि.१।२५)। यायिजययोगः४।३० उ. १९।३१ या.। ●२५।५९ या.। रवियोगः२५।५९ उ.। ☎ गुर्वस्तःपश्चिमे ३४।१३ (सा.६।५५)। यमघंटयोगः३७।१० उ.।

मूलविचार- श्लेषा/मघा- ति. ५ शनौ ५०।२१ (रा. १।२४) उ.। ति.७ सोमे ५३।१९ (रा. २।३६) या.। ज्येष्ठा/मूल- ति.१४ भौमे ३१।५६ (सा. ६।१०) उ.।

ज्येष्ठशुक्लैकादश्यां दशाश्वमेधस्नानफलम्। ज्येष्ठेमासिसिते पक्षे प्राप्य प्रतिपदं तिथिम्। दशाश्वमेध के स्नात्वा मुच्यतेसर्वकिल्बिषैः। दशहरा। ज्येष्ठे मासि सितेपक्षे दशमी हस्तसयुंता। हरते दश पापानि तस्माद् दशहरा स्मृता। दशमीशुक्लपक्षे तु ज्येष्ठे मासिकुजेऽहनि। अवतीर्णा यतः स्वर्गात् हस्तर्क्षे च सरिद्वरा। दशहरायां गंगापूजनमंत्रः। नमोभगवत्यै दशपापहरायै गंगायै कृष्णायै विष्णुरूपिण्यै नन्दिन्यै नमोनमः। दशहरायां दशयोगाः। ज्येष्ठे मासि सिते पक्षे दशमीबुधहस्तयोः व्यतीपाते गरानन्दे कन्या चन्द्रे वृषे रवौ। दशयोगे नरः स्नात्वा मुच्यते सर्वकिल्बिषैः। कल्पभेदेन व्यवस्था। इयं च यत्रैव योगबाहुल्यं सैव ग्राह्या। अथोपनयन प्रसंगस्तत्र मनुः। आषोडषाद् ब्राह्मणस्य सावित्रीनातिवर्तते आद्वाविंशत्क्षत्रबन्धोराचतुर्विंशतेर्विशः।१२। अत ऊर्ध्वंत्रयोऽप्येते यथाकालनसंस्कृता सावित्री पतिता व्रात्या भवन्त्यार्यविगर्हिता।२। मासतिथ्यादौ शुद्धे फलानि। मासशुद्धौ सुखंभोगोधनाप्ताप्यश्च सत्तिथौ। कार्यसिद्धिः सुनक्षत्रे करणे शोभने धनम् ।१। इष्टावाप्तिः शुभे योगे वाञ्छितावाप्तिः शुभे विधौ। शुभवारेसर्वसंपत्सौमनस्यं शुभे क्षणे।२। लग्ने वीर्ये सदानन्दः स्वांशवीर्ये समुन्नतिः लग्नेश ग्रह वीर्ये स्युःसर्वे समुदिताः गुणाः।३। सिद्धो यात्रां प्रकुर्वीतामृतयोगे गृहादिकम्। अन्यभे स्थापयेद् द्रव्यंकाणे चौर्यविधिक्रिया।४।

☞ विष्टिश्च। चतुर्दश्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ बुधे ज्येष्ठा भे शिशुताम्बूलभक्षण गोक्रय-विक्रय कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे. अं. ∓	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
३३	५३	१	गु	२०	५५	दि	१	३५	मूल	४१	१५	रा	९	४३	शुभ	२२	५२	दि	२	२२	कौ	२०	५५	तै	५१	४८	धूम्र	१२	१	२९	२९	२२			५	१३	६	४७	१	२६	४८	५१	२३	८	-	२	८	२
३३	५४	२	शु	२२	४०	दि	२	१७	पू.षा.	४४	१२	रा	१०	५४	शुक्ल	२१	४९	दि	१	५७	गर	२२	४०	व	५२	५१	प्रवर्धमान	१३	२	३०	३०	२३	मकर	५९।३७	५	१३	६	४७	१	२७	४५	५४	२३	११	-	२	८	५२
३३	५४	३	श	२३	२	दि	२	२६	उ.षा.	४५	५३	रा	११	३४	ब्रह्म	१९	४२	दि	१	६	भ	२३	२	वव	५२	३४	राक्षस	१४	३	३१	३१	२४			५	१३	६	४७	१	२८	४२	५५	२३	१५	-	२	९	३७
३३	५५	४	र	२२	६	दि	२	३	श्रवण	४६	१९	रा	११	४५	ऐन्द्र	१६	३६	दि	११	५१	वा	२२	६	कौ	५१	३	गद	१५	४	३२	१	२५			५	१३	६	४७	१	२९	३९	५६	२३	१८	-	२	१०	१६
३३	५५	५	चं	१९	५९	दि	१	१३	धनिष्ठा	४५	३५	रा	११	२७	वैधृति	१२	२९	दि	१०	१३	तै	१९	५९	गर	४८	२४	शुभ	१६	५	१	२	२६	कुम्भ	१५।५७	५	१३	६	४७	२	०	३६	५६	२३	२०	-	२	१०	५३
३३	५६	६	मं	१६	४८	दि	११	५६	शतभिष	४३	५०	रा	१०	४५	विष्कुम्भ	७	३१	दि	८	१३	व	१६	४८	भ	४४	४४	मृत्यु	१७	६	२	३	२७			५	१३	६	४७	२	१	३३	५६	२३	२२	-	१	११	२७
३३	५६	७	बु	१२	४०	दि	१०	१७	पू.भा.	४१	१५	रा	९	४३	प्रीति	१/५३	५६/३५	प्रा	५/३	५५/२१	वव	१२	४०	वा	४०	११	पद्म	१८	७	३	४	२८	मीन	२६।५४	५	१३	६	४७	२	२	३०	५४	२३	२४	-	१	१२	०
३३	५७	८	गु	७	४२	दि	८	१८	उ.भा.	३७	५९	रा	८	२५	सौभाग्य	४८	२२	रा	१२	३४	कौ	७	४२	तै	३४	५६	छत्र	१९	८	४	५	२९			५	१३	६	४७	२	३	२७	५२	२३	२५	-	१	१२	३४
३३	५७	९	शु	२/५४	१०/३	प्रा	६/३	५/४२	रेवती	३४	१२	सा	६	५४	शोभन	४१	२	रा	९	३८	गर	२	१०	व	२९/५६	११/१३	श्रीवत्स	२०	९	५	६	३०	मेष	३४।१२	५	१३	६	४७	२	४	२४	४८	२३	२६	-	१	१	१०
३३	५७	११	श	५०	३	रा	१	१४	अश्विनी	३०	६	सा	५	१५	अतिगण्ड	३३	३०	सा	६	३७	वव	२३	८	वा	५०	३	सौम्य	२१	१०	६	७	३१			५	१३	६	४७	२	५	२१	४५	२३	२६	-	१	१	५१
३३	५७	१२	र	४३	५२	रा	१०	४६	भरणी	२५	५४	दि	३	३५	सुकर्मा	२५	५०	दि	३	३३	कौ	१६	५८	तै	४३	५२	कालदण्ड	२२	११	७	८	१	वृष	३९।५३	५	१३	६	४७	२	६	१८	४१	२३	२६	-	०	२	३७
३३	५७	१३	चं	३७	५१	रा	८	२१	कृत्तिका	२१	५०	दि	१	५७	धृति	१८	१९	दि	१२	३३	गर	१०	५२	व	३७	५१	सुस्थिर	२३	१२	८	९	२			५	१३	६	४७	२	७	१५	३७	२३	२६	-	०	३	३२
३३	५७	१४	मं	३२	१४	सा	६	७	रोहिणी	१८	७	दि	१२	२८	शूल	११	२	दि	९	३८	भ	५	३	श	३२/५९	१४/४१	मातङ्ग	२४	१३	९	१०	३	मिथुन	४६।३१	५	१३	६	४७	२	८	१२	३३	२३	२५	+	०	४	३३
३३	५७	३०	बु	२७	८	दि	४	४	मृगशिरा	१४	५४	दि	११	११	गण्ड	४/५३	९/४२	प्रा	६/४	५३/२१	नाग	२७	८	किं	५४	५९	अमृत	२५	१४	१०	११	४			५	१३	६	४७	२	९	९	२७	२३	२४	+	०	-	-

आषाढ़कृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २२ ज्येष्ठतः तिथि ४ आषाढं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १२ जूनतः२५ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

☞पक्षेऽस्मिन् गुर्वस्तः।।

आषाढ़मासे प्रथमे च पक्षे निरभ्रदृष्टे रविमण्डले च। विद्युन्नगर्जत्यथ नैव मेघो मासद्वयं तत्र न वर्षणं स्यात्। गुरुहरगोविन्द सिंह जयन्ती।

भ. ५२।५१ उ. (रा. २।२१)। मकरराशिः (रा.शे. ५।४)। ➊सर्वार्थसिद्धियोगः ४५।५३ उ.।

भ. २३।२ या. (दि. २।२६)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।३७)। यायिजययोगः २३।२ या।➊

⦿सं.मिथुने सूर्यः २१।७ (दि. १।४०)। मु.३० समा। फलं समता। पराः१६ घट्यःपुण्याः। वस्त्रान्नगोदानम्। स्नानं ♏

कुम्भराशिः (दि. ११।३६)। पञ्चकारम्भः१५।५७ (दि.११।३६)। सौरआषाढ मासारम्भः। यायिजययोगः१९।५९ या।◆

> **आषाढ़मासकृत्यम्**
> आषाढमेकभक्तेनस्थित्वामासमत्तिंद्रितः। बहुधान्यो बहुधनो बहुपुत्रश्च जायते। वामनपुराणे-उपानाद्युगलं छत्रं लवणामलकानि च। आषाढे ब्राह्मणप्रीत्यै दातव्यानि तु भक्तितः।

भ. १६।४८ उ. (दि. ११।५६) ४४।४४ या. (रा. ११।७)। त्रिपुष्करयोगः ४३।५० उ.। रवियोगः ४३।५० या.। ❍राष्ट्रियआषाढमासः दि. ३१। त्रिपुष्करयोगः २५।५४ उ.४३।५२ या.

मीनराशिः (दि. ३।५९)। कालाष्टमी ८ (सायाह्ने)। ◆ रवियोगः ४५।३५ उ.। ➋⦿सायन कर्के सूर्यः २७।५४ (सा. ४।२३)। यायिजययोगः ३०।६ उ. ५०।३ या.

श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्रविहितम्। यायिजययोगः ७।४२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३७।५९ उ.। ♏ मन्दाकिन्याम्। यायिजययोगः ४६।१९ उ.

भ. २९।१२ उ. (सा. ४।५४) ५६।१३ या. (रा. ३।४२)। मेषराशिः (सा. ६।५४)। पञ्चकनिवृत्तिः ३४।१२ (सा. ६।५४)। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ३४।१२ या.

योगिनी ११ एकादशी व्रतं स्मार्त्तानाम्। ''आषाढ़े कृष्णपक्षे तु योगिनीव्रतमाचरेत्। अस्यव्रतस्यपुण्येन कुष्ठो नश्यति वैध्रुवम्। श्री देवराहा बाबापुण्यतिथिः।➋

वृषराशिः (रा. ९।१०)। वैष्णवानामेकादशी व्रतम्। ⦿आर्द्रा भे सूर्यः २२।२८ (दि.२।१२)। स्त्री. पु.-चं.चं. योगः मूषकवाहनं चंडानाडी तदीशःशनि खण्डवृष्टियोगः।❍

भ. ३७।५१ उ. (रा. ८।२१)। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भो विधेयः। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। ''भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशत्युक्तेः।''

भ. ५।३ या. (दि. ७।१४)। मिथुनराशिः (रा. ११।४९)। स्थायिजययोगः १८।७ उ. ३२।१४ या.। यायिजययोगः २१।५० उ. ३७।५१ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २१।५० उ.

स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। सर्वार्थसिद्धियोगः १४।५४ या.।

☞पक्षेऽस्मिन् गुर्वस्तः विवाहादि शुभकर्म मुहूर्त्ताभावः।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	गु	४	१	१९	५१	२	१०	२०	११	२	७	२८	३१	०	१२	१७	४३	११	२	३८	१५	१०	२८	३४	५
२	शु	४	१	५३	५२	२	१२	३	१४	२	७	४२	५४	०	१३	२१	४१	११	२	४१	२७	१०	२८	३०	५४
३	श	४	२	२७	५३	२	१३	४६	१६	२	७	५७	१६	०	१४	२५	३९	११	२	४३	३१	१०	२८	२७	४३
४	र	४	३	१	५४	२	१५	२९	१९	२	८	११	३९	०	१५	२९	३६	११	२	४५	३६	१०	२८	२४	३२
५	चं	४	३	३५	५६	२	१७	१२	१८	२	८	२६	२	०	१६	३३	३४	११	२	४७	४०	१०	२८	२१	२१
६	मं	४	४	९	५७	२	१८	५१	७	२	८	४०	२५	०	१७	३७	३२	११	२	४९	४५	१०	२८	१८	११
७	बु	४	४	४३	५८	२	२०	२७	५७	२	८	५४	४८	०	१८	४१	३०	११	२	५१	४९	१०	२८	१५	०
८	गु	४	५	१७	५९	२	२२	४	४८	२	९	९	११	०	१९	४५	२७	११	२	५३	५४	१०	२८	११	४९
९	शु	४	५	५२	०	२	२३	४१	३८	२	९	२३	३३	०	२०	४९	२५	११	२	५५	५८	१०	२८	८	३८
११	श	४	६	२६	१	२	२५	१८	२२	२	९	३७	५६	०	२१	५३	२३	११	२	५८	३	१०	२८	५	२७
१२	र	४	७	०	२	२	२६	४८	३०	२	९	५२	१९	०	२२	५७	२०	११	३	०	७	१०	२८	२	१७
१३	चं	४	७	३४	३	२	२८	१५	४८	२	१०	६	४२	०	२४	१	१८	११	३	२	११	१०	२७	५९	६
१४	मं	४	८	८	४	२	२९	४३	६	२	१०	२१	५	०	२५	४	५५	११	३	४	१५	१०	२७	५५	५५
३०	बु	४	८	४२	५	३	१	१०	२५	२	१०	३५	२७	०	२६	९	५७	११	३	६	१८	१०	२७	५२	४४

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-मघायाम्।। बुधः-ति. ६ भौमे पुनर्वसौ ४२।४१ (रा.१०।१७)। ति. १४ भौमे कर्के ११।३७ (दि. ९।५२)।। गुरुः- ति. १२ रवौ आर्द्रा २ चरणे ३२।३ (सा. ६।२)।। शुक्रः- ति. १ गुरौ भरण्यां ५८।२५ (रा.शे. ४।३५)। ति. ३० बुधे कृत्तिका भे २६।३४ (दि. ३।५१)।। शनिः-पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः-पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी १ चरणे।।

आषाढकृष्णे चतुर्दश्यां रोहिणी राजयुद्धं सूचयति प्रजाःशोकाकुलाश्च भवन्ति।।

११ पं० आषाढ़कृष्ण ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८१०
अयनांशाः २४।११।४७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	११	४	२	२	०	११	१०	४
३	७	५	२२	९	१९	२	२८	२८
२७	४४	१७	४	९	४५	५३	११	११
५२	१३	५३	४८	१३	२७	५४	४९	४९
५६	८४६	३४	९६	१४	६३	२	३	३
५६	४	१	५०	२३	५८	४	११	११

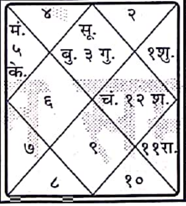

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति.१ गुरौ मूले पुंसवनसीमन्त शिशुताम्बूलभक्षण लतापादपारोपण कणमर्दन धान्यारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन बीजोप्ति धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ शुक्रे पू.षा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. ३ शनौ उ.षा. भे सूर्यवेधो विष्टिश्च। ति. ४ रवौ श्रवणे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ सोमे वैधृतेःपरं (दि. १०।१३) धनिष्ठा भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन (पंचम्यां) गोक्रय-विक्रय मकरस्थे चन्द्रे दक्षिण दिग्यात्रा कुम्भस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा (पंचम्यां) नवान्नभक्षण भैषज्य हलप्रवहण (पंचम्यां) गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ भौमे विष्टेःपूर्वं (दि. ११।५६) शतभिषजि भूपाघटन वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ७ बुधे पू.भा. भे शनियुतिः। ति. ८ गुरौ उ.भा. भे दि. ८।१८ या. शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण नौकाघटन हलप्रवहण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ शुक्रे रेवत्यां केतुवेधो विष्टिश्च। ति.११ शनौ अश्विन्यां कृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्च दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति.१२ रवौ भरण्यां भौमवेधः। कृत्तिका भे भूपावटन गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ गु घं.	मि.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	तिथि ल.अ.	५ चं घं.	मि.	६ मं घं.	मि.	७ बु घं.	मि.	८ गु घं.	मि.	९ शु घं.	मि.	११ श घं.	मि.	१२ र घं.	मि.	१३ चं घं.	मि.	१४ मं घं.	मि.	३० बु घं.	मि.
वृष	५	२५	५	२२	५	१८	५	१४	मिथुन	७	२४	७	२०	७	१५	७	१०	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	४९	६	४५
मिथुन	७	३९	७	३६	७	३२	७	२८	कर्क	९	४२	९	३८	९	३३	९	२८	९	२३	९	१९	९	१५	९	११	९	७	९	३
कर्क	९	५७	९	५४	९	५०	९	४६	सिंह	११	५६	११	५२	११	४७	११	४२	११	३६	११	३३	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७
सिंह	१२	११	१२	८	१२	४	१२	०	कन्या	२	९	२	५	२	०	१	५५	१	५०	१	४६	१	४२	१	३८	१	३४	१	३०
कन्या	२	२४	२	२१	२	१७	२	१३	तुला	४	२५	४	२१	४	१६	४	११	४	६	४	२	३	५८	३	५४	३	४९	३	४५
तुला	४	४०	४	३७	४	३३	४	२९	वृश्चिक	६	४२	६	३८	६	३३	६	२८	६	२३	६	१९	६	१५	६	११	६	७	६	३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृश्चिक	६	५७	६	५४	६	५०	६	४६	धनु	८	४८	८	४४	८	३९	८	३४	८	२९	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९
धनु	९	३	९	०	८	५६	८	५२	मकर	१०	३५	१०	३१	१०	२६	१०	२१	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	०	९	५६
मकर	१०	५०	१०	४७	१०	४३	१०	३९	कुम्भ	१२	६	१२	२	११	५७	११	५२	११	४७	११	४३	११	३९	११	३५	११	३१	११	२७
कुम्भ	१२	२१	१२	१८	१२	१४	१२	१०	मीन	१	३४	१	३०	१	२५	१	२०	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५९	१२	५५
मीन	१	४९	१	४६	१	४२	१	३८	मेष	३	११	३	७	३	२	२	५७	२	५२	२	४८	२	४४	२	४०	२	३६	२	३२
मेष	३	२६	३	२३	३	१९	३	१५	वृष	५	७	५	३	४	५८	४	५३	४	४८	४	४४	४	४०	४	३६	४	३२	४	२८

१२ पं० आषाढ़कृष्ण ३०बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८१६
अयनांशाः २४।११।४८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	२	४	३	२	०	११	१०	४
९	३	८	१	१०	२६	३	२७	२७
९	१०	४२	१०	३५	९	६	५२	५२
२७	०	५	२५	२७	५७	१८	४४	४४
५६	८४५	३४	८७	१४	६७	२	३	३
५५	१९	१	६	२३	५२	४	११	११

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति.१ गुरौ ४१।१५ (रा.९।४३) या.।
रेवती/अश्विनी- ति.८ गुरौ ३७।५९ (रा. ८।२५) उ.। ति. ११शनौ ३०।६ (सा. ५।१५)या.।
पञ्चक विचार- ति.५ सोमे १५।५७ (दि. ११।३६) उ.। ति.९ शुक्रे ३४।१२ (सा. ६।५४) या.।

अथ वृष्टिविचारः।। आर्द्रादिपञ्चकं पू.भा. रेवत्यादिचतुर्थकम्। पूर्वाषाढ़ा चतुष्कञ्च चन्द्रर्क्षाणिचतुर्दश।।१।। शेषाणिरविधिष्ण्यानि विज्ञेयानि मनीषिभिः।। **रवेर्नक्षत्राणि**- रोहिणी मृ. पू.फा., उ.फा., अभि., हस्त, चित्रा, स्वाती, विशाखा, अनुराधा, ज्येष्ठा, मूल, शतभिष, उ.भा.। **चन्द्रनक्षत्राणिः**- आर्द्रा, पुनर्वसु, पुष्य, श्लेषा, मघा, पू.भा., रेवती, अश्विनी, भरणी, कृत्तिका, पू.षा., उ.षा., श्रवण, धनिष्ठा इति। सूर्ये चन्द्रर्क्षगे वृष्टिश्चन्द्रे सूर्यर्क्षगे सति। उभौ चन्द्रर्क्षगौ स्यातां स्वल्पवृष्टिस्तदा भवेत्। तावेव यदि सूर्यर्क्षे तदा वृष्टिर्न जायते। अथ **सद्योवृष्टिविचारः**। वर्षाप्रश्ने शशिन्याप्यराशिगे लग्नगेऽपि वा। केन्द्रगे वा शुक्लपक्षे वाऽतिवृष्टिः शुभेक्षिते।।१।। अल्पवृष्टिःपापदृष्टे प्रावृट्कालेऽचिराद् भवेत्। चन्द्रवत्भार्गवे सर्वं एवं विध गुणान्विते।।२।। प्रावृषीन्दुः सितात्सप्त राशिगः शुभवीक्षितः।। मन्दात्त्रिकोण सप्तस्थो यदि वा वृष्टिकृद् भवेत् ।।३।। वृष्टियोगकरः शुक्रो यदि बुध समीपगः तयोर्मध्यगते भानौ ध्रुवं वृष्टि विनाशनम् ।।४।। पुरतः पृष्टतो भानौ शुभा यदि समीपगाः तदा वृष्टिं प्रकुर्वन्ति न चैते प्रतिलोमगाः।।५।। ग्रहाणामुदयास्ते वा राश्यभ्यन्तर्गतिऽयने। संयोगेवाऽपि पक्षान्ते प्रायो वृष्टिः प्रजायते।।६।। उदयास्त गतः शुक्रो बुधश्च वृष्टिकारकः। चलत्यङ्गारके वृष्टिस्त्रिधा वृष्टिः शनैश्चरे।।७।। वारिपूर्णां महीं कृत्वा पश्चात्सञ्चरते गुरुः। शुक्रे वास्तमितेमन्दे त्रिविधोऽपि प्रजायते।। **वृष्टिविचारः**- अश्विन्यादिषु धिष्ण्येषु चैत्रे दशसु चेद्भवेत्। अभ्रादिकं तदा गर्भमाद्रादौ वृष्टिदः क्रमात् ।।१।। मेषार्कदिनमारभ्य ज्ञेयमेवमथापि वा।। इति।। **व्यापारमुहूर्त्तः**- मृगपुष्याश्विनीमैत्रेरेवत्याञ्चकरत्रये। चन्द्रेबृहस्पतौ शुक्रो व्यापारः शुभदः स्मृतः।

☞आषाढे कृष्णपक्षस्याष्टम्यां चन्द्रोदयेक्षणे। मेघैराच्छादितं व्योम नीरपूर्णा तदा मही।

आषाढ़शुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ५ आषाढतः १९ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २६ जूनतः दिनांक १० जुलाई यावत् सन् २०२५ ई.।।

☞ति.१२ सोमे गुरूदयः पूर्वे।।

दि.मा. घ.	प.	श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।																									योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३३	५६	१	गु	२२	५०	दि	२	२१	आर्द्रा	१२	२५	दि	१०	११	ध्रुव	५२	१३	रा	२	६	वव	२२	५०	वा	५१	७	काण	२६	१५	११	१२	५	कर्क	५६।११	५	१३	६	४७	२	१०	६	२२	२३	२२	+	१	८	४
३३	५६	२	शु	१९	२४	दि	१२	५९	पुनर्वसु	१०	४६	दि	९	३१	व्याघात	४७	२५	रा	१२	११	कौ	१९	२४	तै	४८	१३	लुम्बक	२७	१६	१२	१३	६			५	१३	६	४७	२	११	३	१६	२३	२०	+	१	८	५३
३३	५५	३	श	१७	२	दि	१२	२	पुष्य	१०	९	दि	९	१७	हर्षण	४३	२९	रा	१०	३७	गर	१७	२	व	४६	२७	मित्र	२८	१७	१३	१४	७			५	१३	६	४७	२	१२	०	९	२३	१९	+	१	९	३४
३३	५५	४	र	१५	५२	दि	११	३४	श्लेषा	१०	४४	दि	९	३१	वज्र	४०	३१	रा	९	२५	भ	१५	५२	वव	४५	५६	वज्र	२९	१८	१४	१५	८	सिंह	१०।४४	५	१३	६	४७	२	१२	५७	२	२३	१५	+	१	१०	९
३३	५४	५	चं	१५	५९	दि	११	३७	मघा	१२	३२	दि	१०	१४	सिद्धि	३८	३५	रा	८	३९	वा	१५	५९	कौ	४६	४३	ध्वांक्ष	३०	१९	१५	१६	९			५	१३	६	४७	२	१३	५३	५४	२३	१२	+	१	१०	४०
३३	५३	६	मं	१७	२६	दि	१२	११	पू.फा.	१५	३९	दि	११	२९	व्यतिपात	३७	४१	रा	८	१७	तै	१७	२६	गर	४८	४२	धूम्र	१	२०	१६	१७	१०	कन्या	३१।४२	५	१३	६	४७	२	१४	५०	४६	२३	८	+	२	११	१०
३३	५३	७	बु	१९	५८	दि	१	१२	उ.फा.	१९	५१	दि	१	९	वरीयान	३७	३९	रा	८	१७	व	१९	५८	भ	५१	५०	प्रवर्धमान	२	२१	१७	१८	११			५	१३	६	४७	२	१५	४७	३७	२३	४	+	२	११	३८
३३	५२	८	गु	२३	४१	दि	२	४२	हस्त	२५	९	दि	३	१८	परिघ	३८	२६	रा	८	३६	वव	२३	४१	वा	५५	५५	राक्षस	३	२२	१८	१९	१२	तुला	५८।११	५	१४	६	४६	२	१६	४४	२८	२२	५९	+	२	१२	७
३३	५१	९	शु	२८	८	सा	४	२९	चित्रा	३१	१२	सा	५	४३	शिव	३९	४३	रा	९	७	कौ	२८	८	तै	६०	०	मुसल	४	२३	१९	२०	१३			५	१४	६	४६	२	१७	४१	१९	२२	५४	+	२	१२	३८
३३	५०	१०	श	३३	६	सा	६	२८	स्वाती	३७	४१	रा	८	१८	सिद्ध	४१	२१	रा	९	४६	तै	०	३७	गर	३३	६	सिद्धि	५	२४	२०	२१	१४			५	१४	६	४६	२	१८	३८	१०	२२	४९	+	२	१	१२
३३	४९	११	र	३८	८	रा	८	२९	विशाखा	४४	१२	रा	१०	५५	साध्य	४३	०	रा	१०	२६	व	५	३७	भ	३८	८	उत्पात	६	२५	२१	२२	१५	वृश्चिक	२७।३४	५	१४	६	४६	२	१९	३५	१	२२	४३	+	३	१	५०
३३	४८	१२	चं	४२	४६	रा	१०	२०	अनुराधा	५०	१८	रा	१	२१	शुभ	४४	१८	रा	१०	५७	वव	१०	२७	वा	४२	४६	मानस	७	२६	२२	२३	१६			५	१४	६	४६	२	२०	३१	५२	२२	३७	+	३	२	३४
३३	४६	१३	मं	४६	४३	रा	११	५६	ज्येष्ठा	५५	४१	रा	३	३१	शुक्ल	४५	४	रा	११	१७	कौ	१४	४५	तै	४६	४३	मुद्गर	८	२७	२३	२४	१७	धनु	५५।४१	५	१५	६	४५	२	२१	२८	४४	२२	३१	+	३	३	२४
३३	४५	१४	बु	४९	३५	रा	१	५	मूल	६०	०	स	म	स्त	ब्रह्म	४५	२	रा	११	१६	गर	१८	९	व	४९	३५	ध्वज	९	२८	२४	२५	१८			५	१५	६	४५	२	२२	२५	३६	२२	२४	+	३	४	१९
३३	४४	१५	गु	५१	२४	रा	१	४९	मूल	०	२	प्रा	५	१६	ऐन्द्र	४४	९	रा	१०	५५	भ	२०	३०	वव	५१	२४	धूम्र	१०	२९	२५	२६	१९			५	१५	६	४५	२	२३	२२	२८	२२	१७	+	३	-	-

कर्कराशिः (रा. ३।४१)।◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ४५ वृहत्ती। फलं समर्घता। सौम्यश्रृंगं समर्घताकरम्। गुप्तनवरात्रारम्भः। मनोरथ द्वितीया २ (चन्द्रोदय व्यापिनी)। ➊
मु. मुहर्रम १ हिजरी सन् १४४७। रथयात्रा २। श्रीराम (बलराम) रथोत्सवः। रथस्थं ये प्रपश्यन्ति न तेषां जायते विपत्। विशेषतो जगन्नाथ पुर्याम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ♏
भ. ४६।२७ उ. (रा. ११।४८)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। *तृतीयायोग प्राशस्यात्।* यायिजययोगः १०।९ उ. १७।२ या.। रवियोगः १०।९ उ.। ♏ १०।४६ या.।
भ. १५।५२ या. (दि. ११।३४)। सिंहराशिः (दि. ९।३१)। यमघंटयोगः १०।४४ उ.। रवियोगः १०।४४ या.। *गुरूदयराशिफलम्-मिथुनके गणिकासु पीडा।।*
श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम् (पूर्व विद्धा)। रवियोगः १२।३२ उ.। ➊ यायिजययोगः १२।२५ उ.२२।५० या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १२।२५ उ.।
कन्याराशिः (सा. ५।५४)। कुमारषष्ठी ६। कर्दमषष्ठी ६ (बंगाल)। जुलाई ७। त्रिपुष्करयोगः १७।२६ उ.। रवियोगः १५।३९ या.।
भ. १९।५८ उ. (दि. १।१२) ५१।५० या. (रा. १।५७)। विवस्वतसूर्यपूजा ७। सर्वार्थसिद्धियोगः १९।५१ उ.। *गुरूदयमासफलम्-आषाढके नृपरणात्रमहर्घता स्यात्।।*
तुलाराशिः (रा. ४।३०)। परशुरामाष्टमी (उड़ीसा)। खर्चीपूजा (त्रिपुरा)। यायिजययोगः२३।४१ उ. २५।९ या.। रवियोगः २५।९ उ.।
रवियोगःसमस्त। ◐ रविनारायण एकादशी (उड़ीसा)। ⊙पुनर्वसौ सूर्यः २६।२२ (दि. ३।४७)। स्त्री. नपुं.-सू.चं. योगः अश्ववाहनं चंडानाडी तदीशःशनि खण्डवृष्टियोगः। ➋
सोपपदा १० वेदारम्भानध्यायः। गिरिजापूजा १०। मन्वादिः १०। यायिजययोगः३३।६ उ. ३७।४१ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३७।४१ या.। रवियोगः ३७।४१ या.।
भ. ५।३७ उ. (प्रा. ७।२९) ३८।८ या. (रा. ८।२९)। वृश्चिकराशिः (दि. ४।१६)। श्रीविष्णुशयनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। रात्रौ श्रीविष्णुशयनोत्सवः। ◐
सङ्गवकालंत्यक्तवा ६।४६ (प्रा. ७।५६) यावदेकादशी व्रतस्य पारणा। चातुर्मास्य व्रतारम्भः। शाकत्याग व्रतारम्भः। श्रीवामन पूजनम्। गुरुदयःपूर्वे २४।३३ (दि. ३।३)। ➌
धनूराशिः (रा. ३।३१)। भौमप्रदोष १३ व्रतम्। *ऋणापाकरणाय श्रेयस्करम्।* स्थायिजययोगः ४६।४३ उ. ५५।४१ या.। रवियोगः ५५।४१ उ.।
भ. ४९।३५ उ. (रा. १।५)। चौमासी चौदस (जैन)। यमघंटयोगःसमस्त। रवियोगःसमस्त। ➋त्रिपुष्करयोगः ३८।८ उ. ४४।१२ या.। रवियोगः २६।२२ उ.।
भ. २०।३० या. (दि. १।२७)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। गुरुपूर्णिमा १५। गुरुव्यासयोःपूजा १५। कर्णघंटा कनखलयोःस्नानम्। श्रीशिवशयनोत्सवः। ◆

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	गु	४	९	१६	६	३	२	३७	३१	२	१०	४९	५०	०	२७	१७	४९	११	३	८	२२	१०	२७	४९	३३
२	शु	४	९	५०	७	३	३	५६	१९	२	११	४	१३	०	२८	२५	४२	११	३	१०	२६	१०	२७	४६	२२
३	श	४	१०	२४	८	३	५	१३	३९	२	११	१८	३६	०	२९	३३	३४	११	३	१२	२९	१०	२७	४३	१२
४	र	४	१०	५८	९	३	६	३०	५९	२	११	३२	५९	१	०	४१	२६	११	३	१४	१०	१०	२७	४०	१
५	चं	४	११	३२	१०	३	७	४८	२०	२	११	४७	२१	१	१	४९	१९	११	३	१४	४२	१०	२७	३६	५०
६	मं	४	१२	६	४१	३	९	५	२५	२	१२	१	४४	१	२	५७	११	११	३	१५	१५	१०	२७	३३	३९
७	बु	४	१२	४२	४	३	१०	६	५७	२	१२	१६	७	१	४	५	४	११	३	१५	४७	१०	२७	३०	२८
८	गु	४	१३	१७	२७	३	११	८	४	२	१२	३०	३०	१	५	१२	५५	११	३	१६	१९	१०	२७	२७	१८
९	शु	४	१३	५२	५०	३	१२	९	१०	२	१२	४४	५३	१	६	२०	४८	११	३	१६	५१	१०	२७	२४	७
१०	श	४	१४	२८	१४	३	१३	१०	१३	२	१२	५९	१६	१	७	२८	४०	११	३	१७	२४	१०	२७	२०	५६
११	र	४	१५	३	३७	३	१४	८	५२	२	१३	१३	३८	१	८	३६	३३	११	३	१७	५६	१०	२७	१७	४५
१२	चं	४	१५	३९	०	३	१४	४७	३६	२	१३	२८	१	१	९	४४	२५	११	३	१८	२८	१०	२७	१४	३४
१३	मं	४	१६	१४	२३	३	१५	२६	२०	२	१३	४२	२४	१	१०	५१	३१	११	३	१९	०	१०	२७	११	२४
१४	बु	४	१६	४९	४७	३	१६	५	४	२	१३	५६	४६	१	११	५८	२६	११	३	१९	३२	१०	२७	८	१३
१५	गु	४	१७	२५	१०	३	१६	४३	४३	२	१४	११	७	१	१३	५	२२	११	३	२०	३	१०	२७	५	२

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-ति. ८ गुरौ पूर्वाफाल्गुनी भे ४।१९ (प्रा.६।५८)।। बुधः- ति. १ गुरौ पुष्ये ३२।२१ (सा.६।९)। ति.१४ बुधे श्लेषा भे ५४।१४ (रा. २।५७)।। गुरुः-ति.११ रवौ आर्द्रा ३ चरणे २६।३४ (दि.३।५२)।। शुक्रः-ति.३ शनौ वृषे २३।२२ (दि. २।३४)। ति. १२ सोमे रोहिण्यां १३।५६ (दि.१०।४८)।। शनिः-ति. १४ बुधे उत्तराभाद्रपदा १ चरणे ५४।१२ (रा. २।५६)।। राहुः- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे केतुश्च उत्तराफाल्गुनी १ चरणे।।

१३पं० आषाढ़शुक्ल ८गुरौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८२४
अयनांशाः २४।११।४९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	५	४	३	२	१	११	१०	४
१६	१८	१३	११	१२	५	३	२७	२७
४४	११	१७	८	३०	१२	१६	२७	२७
२८	४७	२७	४	३०	५५	१९	१८	१८
५६	७३५	३५	६१	१४	६७	०	३	३
५१	४	२३	६	२३	५३	३२	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ गुरौ आर्द्रा भे सूर्ययुतिः। पुनर्वसौ सूर्यभोग्यम्। ति. २ शुक्रे पुनर्वसौ पूर्वदोषः। दि.९।३१ उ.पुष्ये पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन हलप्रवहण बीजोप्ति विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ शनौ पुष्ये सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। दि.९।१७ उ. दि.१२।२ या. श्लेषा भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ रवौ श्लेषा भे रिक्तादोषो विष्टिश्च। मघा भे भौमयुतिः। ति. ५ सोमे मघा भे पूर्वदोषः। पू.फा. भे भौमभोग्यं व्यतिपातश्च। ति. ६ भौमे पू.फा. भे व्यतिपातः। ति. ७ वुधे उ.फा. भे केतुयुतिः। हस्ते विष्टिदोषः। ति. ८ गुरौ हस्ते दि. २।४२ या. शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन हलप्रवहण विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ शुक्रे चित्रा भे राहुवेधो रिक्तादोषश्च। सा.५।४३ उ. स्वात्यां गर्भाधान नववस्त्रधारण नौकाघटन वस्तुक्रय अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १० शनौ स्वात्यां बीजोप्ति कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ विशाखा भे विष्टेः पूर्वं (दि. ७।२९) नववस्त्रधारण भूषाघटन ☞

तिथि	१ गु		२ शु		३ श		४ र		५ चं		६ मं		७ बु		८ गु		९ शु		१० श		११ र		१२ चं		१३ मं		१४ बु		१५ गु	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
मिथुन	६	४१	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	८	६	४	६	०	५	५६	५	५२	५	४८	५	४४
कर्क	८	५९	८	५४	८	५०	८	४६	८	४२	८	३८	८	३४	८	३०	८	२६	८	२२	८	१८	८	१४	८	१०	८	६	८	२
सिंह	११	३३	११	८	११	४	११	०	१०	५६	१०	५२	१०	४८	१०	४४	१०	४०	१०	३६	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१६
कन्या	१	२६	१	२१	१	१७	१	१३	१	९	१	५	१	१	१२	५७	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४१	१२	३७	१२	३३	१२	२९
तुला	३	४१	३	३७	३	३३	३	२९	३	२५	३	२१	३	१७	३	१३	३	९	३	५	३	१	२	५७	२	५३	२	४९	२	४५
वृश्चिक	५	५९	५	५४	५	५०	५	४६	५	४२	५	३८	५	३४	५	३०	५	२६	५	२२	५	१८	५	१४	५	१०	५	६	५	२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
धनु	८	५	८	०	७	५६	७	५२	७	४८	७	४४	७	४०	७	३६	७	३२	७	२८	७	२४	७	२०	७	१६	७	१२	७	८
मकर	९	५२	९	४७	९	४३	९	३९	९	३५	९	३१	९	२७	९	२३	९	१९	९	१५	९	११	९	७	९	३	८	५९	८	५५
कुम्भ	११	२३	११	१८	११	१४	११	१०	११	६	११	२	१०	५८	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३०	१०	२६
मीन	१२	५१	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१४	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५८	११	५४
मेष	२	२८	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	२	७	२	३	१	५९	१	५५	१	५१	१	४७	१	४३	१	३९	१	३५	१	३१
वृष	४	२४	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	३	३	५९	३	५५	३	५१	३	४७	३	४३	३	३९	३	३५	३	३१	३	२७

१४ पं० आषाढ़शुक्ल १५गुरौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८३१
अयनांशाः २४।११।५०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	८	४	३	२	१	११	१०	४
२३	१३	१७	१६	१४	१३	३	२७	२७
२२	१९	२५	४३	११	५	२०	५	५
२८	३३	१०	४३	७	२२	३	२	२
५६	७४५	३५	३१	१४	६६	०	३	३
५३	५५	२३	२१	२२	५५	३१	११	११

➌यायिजययोगः४२।४६ उ.५०।१८ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः५०।१८ या.। ◆श्रीशिवपवित्रारोपणम्। कोकिला १५ पूर्णिमा। कोकिलारुपिशिवायाःप्रत्यहं पूजनम्। नक्तभोजनाद्यारम्भः (प्रदोषे)। सायंकाले ह्रासवृद्धिपरीक्षायै -सर्वधान्यानामधिवासनम्। प्रातस्तोलनम्। सायं वायुपरीक्षणम्। मन्वादिः१५। आवश्यके गुरुबालत्वनिवृत्तिः २४।३० (दि.३।३)। रवियोगः०।२ या.।

मूलविचार- श्लेषा/मघा-ति. ३ शनौ १०।९ (दि. ९।१७) उ.। ति.५ सोमे १२।३२ (दि. १०।१४) या.।
ज्येष्ठा/ मूल- ति. १२ सोमे ५०।१८ (रा. १।२१) उ.। ति. १५ गुरौ ०।२ (प्रा. ५।१६) या.।

आषाढ़ मासाच्छुभाशुभनिर्णयः।। आषाढ़शुक्लपक्षे तु द्वितीया नवमीदिने।। चन्द्रेज्यभृगुवारः स्यात् सुवृष्टिश्च समर्घता।।१।। आषाढ़े पौर्णिमायां यत्तन्नक्षत्रंविचारयेत् ।। पूर्वाषाढ़े सुभिक्षं स्यान्मूलं दुर्भिक्षसूचकम् ।। १।। उत्तराषाढ़के स्यातां पीडाकटकसंहतीति।।२।। **आषाढ़ शुक्ल २ रथयात्रा।।** आषाढ़स्य सिते पक्षे द्वितीया पुष्यसंयुता। तस्यां रथे समारोप्य रामं सौभद्रया सह। यात्रोत्सवं प्रकर्त्तव्यमिति।। ऋक्षाभावे तिथौ कार्या सदा सा प्रीतये मम।। अत्र रामो बलरामः।। **आषाढ़ पूर्णिमायां धान्यानां तोलनम्** ।। आषाढ़ी पूर्णिमायाञ्च प्रदोषे वा दिवानिशम् ।। प्राच्यां वायोस्तुवृष्टिः स्याद्धान्यनिष्पत्तिरुत्तमा।।१।। अल्पवृष्टिस्ततोऽग्नेयामग्नेर्भीतिर्महर्घता। स्वल्पवृष्टि र्मवेद्याम्यां प्रजापीडा महर्घता।।१।। दुर्भिक्षं रौरवंघोरमनावृष्टिश्चनैऋते। वारुण्याञ्च महावृष्टिर्धान्योत्पत्तिश्च मध्यमा।। वायौ वायुः प्रचण्डश्च वृष्टिर्धान्यञ्च मध्यमम् ।। वहुधान्यसुवृष्टिश्च उत्तरस्यां सुखिनोजना।। ईशान्यां सस्यसम्पत्तिर्धनाप्तिः सुखिनो जना इति। **पुनर्वसुपुष्यस्थेसूर्ये सस्यारोपणमुहूर्त्त विचारः-** हस्तत्रयोत्तरामूलधनिष्ठारोहिणीमृगेपुष्यद्वीशेऽनुराधान्त्यमघायां शुभवासरे।१। त्यक्तवारिक्तांशनिभौमो सस्यांकुरोपणमिति। करग्रहणमुहूर्त्तःशीर्षोदये लग्ने तीक्ष्णोग्रहवहितरभेषु भानुदिने शुभाहे कुर्यादनुक्तानिसमिहितानि करग्रहारम्भमपिप्रजाभ्यः। **मृगयामुहूर्त्तः**-आश्लेषायां भरणी ज्येष्ठा पूफार्द्रास्वातिमूलकम्। विशाखायाञ्चपापेऽह्नियायादाखेटकैर्नृपः।

☞लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १२ सोमे मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान (त्रयोदश्यां) पूर्वांविनान्य दिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) कणमर्दन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १३ भौमे ज्येष्ठा भे शस्त्रघटन शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १४ बुधे मूले रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ गुरौ विष्टेःपरं (दि. १।२७) पू.षा. सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं वैधृतिश्च।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

श्रावणकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २० आषाढतः तिथि २ श्रावणं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ११ जुलाईतः२४ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
३३	४२	१	शु	५१	५१	रा	२	०	पू.षा.	३	१६	प्रा	६	३४	वैधृति	४२	१३	रा	१०	९	वा	२१	३८	कौ	५१	५१	प्रवर्धमान
३३	४१	२	श	५०	५९	रा	१	४०	उ.षा.	५	१३	दि	७	२१	विष्कुम्भ	३९	१६	रा	८	५८	तै	२१	२५	गर	५०	५९	राक्षस
३३	३९	३	र	४८	५५	रा	१२	५०	श्रवण	५	५४	दि	७	३८	प्रीति	३५	२०	रा	७	२४	व	१९	५७	भ	४८	५५	गद
३३	३८	४	चं	४५	४७	रा	११	३५	धनिष्ठा	५	२४	दि	७	२६	आयुष्मान	३०	३०	सा	५	२८	वव	१७	२१	वा	४५	४७	शुभ
३३	३६	५	मं	४१	४३	रा	९	५८	शतभिष	३	४९	प्रा	६	४९	सौभाग्य	२४	५३	दि	३	१४	कौ	१३	४५	तै	४१	४३	मृत्यु
३३	३४	६	बु	३६	४७	रा	८	०	पू.भा.	१/५६	२८/५१	प्रा	५/४	५२/३७	शोभन	१८	३४	दि	१२	४३	गर	९	१५	व	३६	४७	पद्म
३३	३२	७	गु	३१	१५	सा	५	४७	रेवती	५४	३७	रा	३	८	अतिगण्ड	११	४०	दि	९	५७	भ	४	१	वव	३१/५८	१५/१७	मित्र
३३	३१	८	शु	२५	१९	दि	३	२६	अश्विनी	५०	३४	रा	१	३२	सुकर्मा	४/५२	२३/२९	प्रा	७/४	३/३	कौ	२५	१९	तै	५२	१४	वज्र
३३	२९	९	श	१९	९	दि	१२	५८	भरणी	४६	२२	रा	११	५१	शूल	४९	११	रा	१२	५८	गर	१९	९	व	४६	३	ध्वांक्ष
३३	२७	१०	र	१२	५६	दि	१०	२९	कृत्तिका	४२	१५	रा	१०	१३	गण्ड	४१	३८	रा	९	५८	भ	१२	५६	वव	३९	५४	धूम्र
३३	२५	११	चं	६	५१	दि	८	३	रोहिणी	३८	२५	रा	८	४१	वृद्धि	३४	१६	रा	७	१	वा	६	५१	कौ	३४	२	प्रवर्धमान
३३	२२	१२	मं	१/५४	१२/५०	प्रा	५/३	४९/४५	मृगशिरा	३५	२	रा	७	२१	ध्रुव	२७	१७	सा	४	१५	तै	१	१२	गर	२८/५६	३७/२	राक्षस
३३	२०	१४	बु	५१	४१	रा	२	०	आर्द्रा	३२	२०	सा	६	१६	व्याघात	२०	५१	दि	१	४०	भ	२३	५२	श	५१	४१	मुसल
३३	१८	३०	गु	४८	९	रा	१२	३६	पुनर्वसु	३०	२९	सा	५	३२	हर्षण	१५	५	दि	११	२२	च	१९	५५	नाग	४८	९	सिद्धि

ति.	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	चन्द्र प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.	श्रावणकृष्णपक्षः
१	११	१	२६	२७	२०	मकर	१८।४५	५	१६	६	४४	२	२४	१९	२१	२२	९	+	३	७	३४	मकरराशिः (दि. १२।४६)।श्रावणे वर्जयेच्छाकम्। श्री काशीविश्वनाथाय नित्यविल्वपत्रार्पणम्। नैमित्तिक पार्थिवार्चनारम्भः। मैथिलनववर्षारम्भः।
२	१२	२	२७	२८	२१			५	१६	६	४४	२	२५	१६	१४	२२	१	+	३	८	१६	अशून्यशयन२ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।१६)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुं पर्यंके पूजनादक्षय धन-दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। प्रार्थनामन्त्रः-पत्नी भर्तृवियोगं च भर्ता-भार्या ☾
३	१३	३	२८	२९	२२	कुम्भ	३५।३९	५	१६	६	४४	२	२६	१३	९	२१	५३	+	४	८	५४	भ. १९।५७ उ. (दि. १।१५) ४८।५५ या. (रा. १२।५०)। कुम्भराशिः (रा. ७।३२)। पञ्चकारम्भः ३५।३९ (रा. ७।३२)। यायिजययोगः ५।५४ उ. ४८।५५ या.
४	१४	४	२९	३०	२३			५	१६	६	४४	२	२७	१०	३	२१	४४	+	४	९	२९	संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः(रा. ९।२९)। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। नैमित्तिक पार्थिवार्चनम्। सोमवार व्रतं कार्यं श्रावणे वै ❶
५	१५	५	३०	३१	२४	मीन	४७।३	५	१७	६	४३	२	२८	६	५९	२१	३५	+	४	१०	२	मीनराशिः (रा. १२।६)। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। ❶यथाविधिः शक्तेनोपोषणं कार्यमथवा निशि भोजनम्
६	१६	६	३१	३२	२५			५	१७	६	४३	२	२९	३	५५	२१	२५	+	४	१०	३५	भ. ३६।४७ उ. (रा. ८।०)। ⊙सं.कर्के सूर्यः ५९।६ (रा.शे. ४।५५)। मु. ३० समा। फलं समता। पूर्वाः १६ वा ☐
७	१७	७	१	१	२६	मेष	५४।३७	५	१७	६	४३	३	०	०	५१	२१	१५	+	४	११	१०	भ. ४।१ या. (प्रा. ६।५३)। मेषराशिः(रा.३।८)। कालाष्टमी ८ व्रतम् (सायाह्ने)। श्री शीतलासप्तमी (उड़ीसा)। 💣
८	१८	८	२	२	२७			५	१८	६	४२	३	०	५७	४८	२१	५	+	४	११	४८	मन्वादिः ८। स्थायिजययोगः २५।१९ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५०।३४ या.। ❷वृष्टियोगः। यायिजययोगः ४२।१५ उ.।
९	१९	९	३	३	२८			५	१८	६	४२	३	१	५४	४५	२०	५४	+	४	१२	३१	भ. ४६।३ उ. (रा. ११।४३)। यायिजययोगः १९।९ या.। ♏ सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ३०।२९ उ.।
१०	२०	१०	४	४	२९	वृष	०।२०	५	१९	६	४१	३	२	५१	४४	२०	४३	+	४	१	२१	भ. १२।५६ या. (दि. १०।२९)। वृषराशिः (प्रा. ५।२७)। ⊙पुष्ये सूर्यः २९।४६ (सा. ५।१३)। स्त्री.पु.-चं.चं.योगःचातक वाहनं चंडा नाडी तदीशः शनि सामान्य❷
११	२१	११	५	५	३०			५	१९	६	४१	३	३	४८	४३	२०	३२	+	४	२	१८	कामदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। यायिजययोगः ६।५१ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ३८।२५ उ.
१२	२२	१२	६	६	३१	मिथुन	६।४४	५	२०	६	४०	३	४	४५	४३	२०	२१	+	४	३	२२	भ. ५६।२ उ. (रा. ३।४५)। मिथुनराशिः (दि. ८।२)। प्रातः ५।४९ वादनं *यावदेकादशी व्रतस्य पारणा।* भौमप्रदोष १३ व्रतम्। *ऋणापाकरणाय श्रेयस्करम्।*○
१४	२३	१३	७	७	१			५	२०	६	४०	३	५	४२	४३	२०	९	+	४	४	२८	भ. २३।५२ या. (दि. २।५३)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। ⊙सायन सिंहे सूर्यः ५।४१ (दि. ७।३६)। राष्ट्रियश्रावणमासः दि. ३१।
३०	२४	१४	८	८	२	कर्क	१५।५७	५	२०	६	४०	३	६	३९	४६	१९	५६	+	४	-	-	कर्कराशिः (दि. ११।४३)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। हरियाली ३० (पश्चिमे प्रसिद्धा)। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। मन्वादिः ३०। ♏

श्रावणमासकृत्यम्- महाभारतेश्रावणे नियतोमासमेकं भक्तेनयः क्षिपेत्। तत्र तत्राभिषेकेण पूज्यतेज्ञातिवर्द्धनः। वामनपुराणे- घृतं च क्षीरं कुम्भांश्च घृत धेनु फलानि च। श्रावणे श्रीधरप्रीत्यैदातव्यानि विपश्चिता। श्रावणे एक भक्तं व्रतं वा विष्णु शिवाद्याभिषेकश्च कार्यः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				शुक्रः				मार्गीशनिः				राहुः			
१	शु	४	१८	०	३३	३	१७	१५	४	२	१४	२५	२९	१	१४	१२	१७	११	३	२०	३४	१०	२७	१	५१
२	श	४	१८	३५	५६	३	१७	२५	४	२	१४	३९	५१	१	१५	१९	१२	११	३	२१	५	१०	२६	५८	४०
३	र	४	१९	११	२०	३	१७	३५	५	२	१४	५४	१२	१	१६	२६	८	११	३	२१	३६	१०	२६	५५	३०
४	चं	४	१९	४६	४३	३	१७	४५	५	२	१५	८	३४	१	१७	३३	३	व	३	२२	७	१०	२६	५२	१९
५	मं	४	२०	२२	४	व	१७	५४	५७	२	१५	२१	५७	१	१८	३९	५८	११	३	२१	५४	१०	२६	४९	८
६	बु	४	२०	५७	२३	३	१७	५१	२२	२	१५	३५	१४	१	१९	४६	५३	११	३	२०	५३	१०	२६	४५	५७
७	गु	४	२१	३२	४२	३	१७	२८	५०	२	१५	४८	३२	१	२०	५३	४८	११	३	१९	५३	१०	२६	४२	४६
८	शु	४	२२	८	१	३	१७	६	१८	२	१६	१	४९	१	२२	०	४०	११	३	१८	५३	१०	२६	३९	३६
९	श	४	२२	४३	२०	३	१६	४३	४६	२	१६	१५	६	१	२३	९	५९	११	३	१७	५२	१०	२६	३६	२५
१०	र	४	२३	१८	४४	३	१६	२१	३	२	१६	२८	२३	१	२४	१९	२९	११	३	१६	५२	१०	२६	३३	१४
११	चं	४	२३	५४	४२	३	१५	४१	४१	२	१६	४१	४०	१	२५	२८	५९	११	३	१५	५२	१०	२६	३०	३
१२	मं	४	२४	३०	४१	३	१४	५०	१८	२	१६	५४	५७	१	२६	३८	१५	११	३	१४	५१	१०	२६	२६	५२
१४	बु	४	२५	६	३९	३	१३	५८	५५	२	१७	८	१४	१	२७	४७	२८	११	३	१३	५१	१०	२६	२३	४१
३०	गु	४	२५	४२	३८	३	१३	७	३३	२	१७	२१	३१	१	२८	५६	४०	११	३	१२	५१	१०	२६	२०	३१

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-पूर्वाफाल्गुन्याम्।। मार्गीबुधः- ति.५ भौमे वक्री ४४।१ (रा. १०।५३)। ति. ९ शनौ पुष्ये ९।४९ (दि.९।१४)।। गुरुः-ति. १० रवौ आर्द्रा ४ चरणे ५२।२८(रा.२।१८)।। शुक्रः- ति. ९ शनौ मृगे८।३९ (दि. ८।४६)। ति. ३० गुरौ मिथुने५४।५४ (रा.३।१८)।। मार्गीशनिः- ति. ४ सोमे वक्री ४२।१६ (रा.१०।१०)। ति. ६ बुधे पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे ५३।० (रा.२।२९)।। राहुः- ति. ७ गुरौ पूर्वाभाद्रपदा २ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ४ चरणे ५२।९(रा.२।९)।।

१५ पं.श्रावणकृष्णा ८ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३८३९

अयनांशाः २४।११।५२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	०	४	३	२	१	११	१०	४
०	१	२२	१७	१६	२२	३	२६	२६
५७	१६	८	६	१	०	१८	३९	३९
४८	५३	१	१८	४९	४०	५३	३६	३६
५६	८५७	३५	२२	१३	६९	२१	३	३
५७	५५	१९	३	२१	७९	१	११	११
			व.			व.		

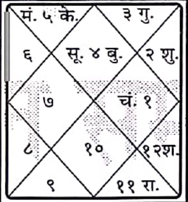

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ शुक्रे पू.षा.भे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रमुक्तमशुभं वैधृतिश्च। ति.२ शनौ उ.षा.भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। दि. ७।२१ उ.श्रवणे दक्षिण दिग्यात्रा वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ३ रवौ श्रवणे पुंसवनसीमन्त शय्यासनाद्युपभोग भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. ७।३८ उ. विष्टिःपूर्व (दि. १।१५) धनिष्ठा भे नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा नवान्नभक्षण गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ४ सोमे धनिष्ठा भे रिक्तादोषः। ति. ५ भौमे शतभिषजि भूपाघटन शिल्पविद्या वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। पू.भा.भे राहुयुतिः। ति. ६ बुधे प्रा. ५।५२ उ.भा.भे शनियुतिःविष्टिश्च। ति. ७ गुरौ रेवत्यां केतुवेधो विष्टिश्च। ति. ८ शुक्रे अश्विन्यां केतुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. ९ शनौ भरण्यां नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि.१२।५८) वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति.१० रवौ विष्टेःपरं (दि.१०।२९) कृत्तिका भे भूषाघटन गोक्रय-विक्रय शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.११ सोमे रोहिण्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण कर्णमर्दन धान्यारोपण शिल्पविद्या जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६) विपणि मुहूर्त्तः। रा. ८।४१उ. मृगे गर्भाधान भैषज्य जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.३) गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति.१२ भौमे मृगे त्रयोदश्यां पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान वृषस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण मिथुनस्थे च पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ शु घं.	मि.	२ श घं.	मि.	३ र घं.	मि.	४ चं घं.	मि.	५ मं घं.	मि.	६ बु घं.	मि.
मिथुन	५	४०	५	३६	५	३२	५	२८	५	२४	५	२०
कर्क	७	५८	७	५४	७	५०	७	४६	७	४२	७	३८
सिंह	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	०	९	५६	९	५२
कन्या	१२	२५	१२	२१	१२	१७	१२	१३	१२	९	१२	५
तुला	२	४१	२	३७	२	३३	२	२९	२	२५	२	२१
वृश्चिक	४	५८	४	५४	४	५०	४	४६	४	४२	४	३८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
धनु	७	४	७	०	६	५६	६	५२	६	४८	६	४४
मकर	८	५१	८	४७	८	४३	८	३९	८	३५	८	३१
कुम्भ	१०	२२	१०	१८	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	२
मीन	११	५०	११	४६	११	४२	११	३८	११	३४	११	३०
मेष	१	२७	१	२३	१	१९	१	१५	१	११	१	७
वृष	३	२३	३	१९	३	१५	३	११	३	७	३	३

तिथि ल.अ.	७ गु घं.	मि.	८ शु घं.	मि.	९ श घं.	मि.	१० र घं.	मि.	११ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	१४ बु घं.	मि.	३० गु घं.	मि.
कर्क	७	३३	७	३०	७	२६	७	२२	७	१८	७	१४	७	१०	७	६
सिंह	९	४७	९	४४	९	४०	९	३६	९	३२	९	२८	९	२४	९	२०
कन्या	१२	०	११	५७	११	५३	११	४९	११	४५	११	४१	११	३७	११	३३
तुला	२	१६	२	१३	२	९	२	५	२	१	१	५७	१	५३	१	४९
वृश्चिक	४	३३	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८	४	१४	४	१०	४	६
धनु	६	३९	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मकर	८	२६	८	२३	८	१९	८	१५	८	११	८	७	८	३	७	५९
कुम्भ	९	५७	९	५४	९	५०	९	४६	९	४२	९	३८	९	३४	९	३०
मीन	११	२५	११	२२	११	१८	११	१४	११	१०	११	६	११	२	१०	५८
मेष	१	२	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४७	१२	४३	१२	३९	१२	३५
वृष	२	५८	२	५५	२	५१	२	४७	२	४३	२	३९	२	३५	२	३१
मिथुन	५	१२	५	९	५	५	५	१	४	५७	४	५३	४	४९	४	४५

१६ पं० श्रावणकृष्ण ३०गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३८४५

अयनांशाः २४।११।५३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	३	४	३	२	२	११	१०	४
६	२६	२५	१३	१७	२८	३	२६	२६
३९	२०	४२	७	२१	५६	१२	२०	२०
४६	४०	३८	३३	२१	४०	५१	३१	३१
५७	८२५	३५	५१	१३	६९	१	३	३
३	२७	५८	२	१७	७	१	११	११
			व.			व.		

☾समुद्भवम्। नाप्नुवंति यथा दुःखं दाम्पत्यानि तथा कुरु। सर्वार्थसिद्धियोगः ५।१३ उ.। त्रिपुष्करयोगः ५।१३ या.। ☐३० घट्यः पुण्याः। घृत-धेनुदानम्। स्नानं मन्दाकिन्याम्। निरयन याम्यायनं। दैत्यानां दिनं देवानां च रात्रिः। अयन संक्रान्ते रुभयतस्त्रीणिदिनानि न शुभानि विधेयानि। **वर्षविश्वा** १२। **वर्षर्त्तुः**।रवियोगः १।२८ उ.५८।१९ या.। 💣मनसापूजा प्रारम्भः। पञ्चकनिवृत्तिः ५४।३७ (रा. ३।८)। **सौरश्रावणमासारम्भः**। यायिजययोगः ३१।१५ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। ○भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। स्थायिजययोगः १।१२ या.। यमघंटयोगः ३५।२ उ.। द्विपुष्करयोगः १।१२ या.।

मूलविचार-रेवती/अश्विनी-ति.६ बुधे ५८।१९(रा.शे.४।३७)उ.।ति.८ शुक्रे ५०।३४ (रा.१।३२) या.।
पञ्चक विचार-ति. ३ रवौ ३५।३९ (रा. ७।३२) उ.। ति. ७ गुरौ ५४।३७(रा. ३।८) या.।

अथ समस्तप्रदोषनिर्णयः। तत्र त्रयोदशी शुक्ला पूर्वा कृष्णा परा ग्राह्येति माधवः। शुक्ला त्रयोदशी पूर्वा परा कृष्णा त्रयोदशी। प्रदोषसमयो हेमाद्रौ गौड़ग्रन्थेषु वत्सश्च- प्रदोषोऽस्तमयादूर्ध्वं घटिकाद्वयमिष्यते। यस्तु त्रिमुहूर्त्तः प्रदोषस्याद्रवावस्तंगते सति। तद्गौणप्रदोषकालपरः। तेन प्रदोषव्यापिनी त्रयोदशी विलोक्या। द्वितीयदिने प्रदोषव्याप्तौ स्पर्श मात्रे वा द्वितीयदिने व्रतम्। दिनद्वये प्रदोषव्याप्तौ तदेकेतरदेशव्याप्तौ वा उत्तरा उक्तमिति। सदैव तिथ्योरुभयोः प्रदोषव्यापिनी तिथिः। तत्र वा त्रिविभागस्यादुभयत्रापि मीयते। यदा तु कृष्णपक्षेपरविद्धा न लभ्यते। तदा तत्रापि पूर्वविद्धैव ग्राह्येति। वशिष्ठः- एकादशी तृतीया च षष्ठी चैव त्रयोदशी। पूर्वविद्धापि कर्तव्या यदि न स्यात्परेऽहनि। **प्रदोषे शनिवारयोगस्य विशेषफलम्**। शनिवासरे प्रदोषोऽयं दुर्लभः सर्वदेहिनाम् तत्रापि दुर्लभस्तस्मिन् कृष्णपक्षे समागते। **अथ श्रावणे सोमवासरे व्रतं काम्यम्**- सोमवार व्रतं कार्यं श्रावणे वै यथाविधिः। शक्तेनोपोषणं कार्यमथवा निशिभोजनमिति। **सप्तनाडीतस्साधारणरीत्यावृष्टिविमर्शः**। एकनाड़ी स्थिताभौमरविचन्द्रमसो यदा वारिपूर्णा भवेत्पृथ्वी बहुवृष्ट्यात्तदाऽखिला।१। भृगुसौम्यौ यदैकत्र स्यातां जीवान्वितौ तदा। वृष्टिः स्याद्बहुलार्कस्य चन्द्रयोगे विशेषतः।२। **कर्क संक्रांतितो याम्यायनम्**। तत्र वर्ज्यः- जलाशयारामसुरप्रतिष्ठाव्रतबंधनम्। अग्न्याधानं विवाहश्च चौलं राज्याभिषेचनम्। नवगृहप्रवेशादिन कुर्याद् दक्षिणायने इति। अथ जन्मराश्युपगशतशनेः **सुवर्णादिपादज्ञानम्**:- जन्माङ्गरुद्रेषु सुवर्णपादम् द्विपञ्चनन्दे रजतस्य पादम्। त्रिसप्तदिक्ताम्रपदं वदन्ति शेषेषु राशिष्विह लौह पादम्। लौहे धनविनाशः स्यात्सर्वसौख्यञ्च काञ्चने ताम्रेण समता ज्ञेया सौभाग्यं रजते भवेदिति।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

श्रावणशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ३ श्रावणतः १८ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २५ जुलाईतः दिनांक ९ अगस्तं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे. अं. +	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.	
३३	१६	१	शु	४५	४३	रा	११	३८	पुष्य	२९	३७	सा	५	१२	वज्र	१०	४	दि	९	२३	किं	१६	५६	वव	४५	४३	उत्पात	२५	१५	९	९	३			५	२१	६	३९	३	७	३६	४९	१९	४४	+	४	-	-	श्रीविष्णुशिवात्मकाभिषेकारम्भः। ●(उड़ीसा)। भौमव्रतम्।दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। रवियोगः ३८।८ उ.। ❶रवियोगः ३४।१२ या.।
३३	१४	२	श	४४	२८	रा	११	८	श्लेषा	२९	५३	सा	५	१८	सिद्धि	५	५३	दि	७	४२	वा	१५	६	कौ	४४	२८	मानस	२६	१६	१०	१०	४	सिंह	२९।५३	५	२१	६	३९	३	८	३३	५३	१९	३१	+	४	८	५	सिंहराशिः (सा. ५।१८)। ◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समः। फलं समता। सौम्यशृंग समर्घताकरम्। धर्मसम्राट् स्वामिकरपात्रि जयन्ती २। ◆३१।२४ या.। रवियोगः ३१।२४ उ.।
३३	११	३	र	४४	३०	रा	११	१०	मघा	३१	२४	सा	५	५६	व्यतिपात	२	४३	प्रा	६	२७	तै	१४	२९	गर	४४	३०	मुद्गर	२७	१७	११	११	५			५	२२	६	३८	३	९	३०	५९	१९	१७	+	४	८	३८	मु. सफर २ हिजरी सन् १४४७। मधुश्रवा ३ (मैथिले गुर्जरे च प्रसिद्धा)। स्वर्णगौरी ३ व्रतम्। सुकृतव्रतम्। ठकुराइन जयन्ती (पश्चिमे प्रसिद्धा)। यमघंटयोगः ◆
३३	८	४	चं	४५	५२	रा	११	४३	पू.फा.	३४	१२	रा	७	३	वरीयान	० ५८	३२ ५३	प्रा	५ ५	३५ ८	व	१५	११	भ	४५	५२	ध्वज	२८	१८	१२	१२	६	कन्या	५०।११	५	२२	६	३८	३	१०	२८	५	१९	४	+	४	९	९	भ. १५।११ उ. (दि. ११।२६) ४५।५२ या. (रा. ११।४३)। कन्याराशिः (रा. १।२६)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। ☐
३३	६	५	मं	४८	१९	रा	१२	४३	उ.फा.	३८	८	रा	८	३८	शिव	५९	८	रा	५	२	वव	१७	६	वा	४८	१९	धाता	२९	१९	१३	१३	७			५	२३	६	३७	३	११	२५	११	१८	५०	+	४	९	३८	श्रीनागपञ्चमी ५। भीत्यादौ लिखिताः मृण्मयादिनागाः वा यथोपचारं पूज्याः। तक्षकपूजा ५। काश्यां नागकूप यात्रा। ग्रामे-ग्रामे विविध व्यायाम प्रदर्शनम्। जागृतगौरी पञ्चमी ●
३३	४	६	बु	५१	५८	रा	२	१०	हस्त	४३	१३	रा	१०	४०	सिद्ध	५९	४४	रा	५	१७	कौ	२०	९	तै	५१	५८	आनन्द	३०	२०	१४	१४	८			५	२३	६	३७	३	१२	२२	१९	१८	३६	+	४	१०	६	कल्क्यवतारः ६। लुण्ठनषष्ठी (बंगाल)। सर्वार्थसिद्धियोगः ४३।१३ या.। रवियोगः ४३।१३ या.। ❷(रा. ३।२७)। यायिजययोगः २५।३ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः २५।३ या.।
३३	१	७	गु	५६	२३	रा	३	५७	चित्रा	४९	६	रा	१	२	साध्य	६०	०	स	म	स्त	गर	२४	११	व	५६	२३	चर	३१	२१	१५	१५	९	तुला	१६।१०	५	२४	६	३६	३	१३	१९	२८	१८	२१	+	४	१०	३७	भ. ५६।२३ उ. (रा. ३।५७)। तुलाराशिः (दि. ११।५२)। श्रीगोस्वामितुलसीदास जयन्ती ७। यायिजययोगः ४९।६ उ. ५६।२३ या.। ☐यायिजययोगः ४५।५२ उ.। ❶
३२	५८	८	शु	६०	०	स	म	स्त	स्वाती	५५	२९	रा	३	३६	साध्य	०	५५	प्रा	५	४६	भ	२८	५२	वव	६०	०	गद	१	२२	१६	१६	१०			५	२४	६	३६	३	१४	१६	३९	१८	६	+	४	११	९	भ. २८।५२ या. (सा. ४।५७)। लोकमान्यतिलक स्मृति दिवसः। अगस्त ८।स्थायिजययोगः ५५।२९ उ.। रवियोगः ५५।२९ उ.।
३२	५६	८	श	१	२१	प्रा	५	५७	विशाखा	६०	०	स	म	स्त	शुभ	२	२७	प्रा	६	२४	वव	१	२१	वा	३३	५३	शुभ	२	२३	१७	१७	११	वृश्चिक	४५।२४	५	२५	६	३५	३	१५	१३	५०	१७	५१	+	४	११	४६	वृश्चिकराशिः (रा. ११।३५)। रवियोगः समस्त। ❖तदनुषंगेन श्रावणीकर्मकर्तृणामन्येषां च उपाकर्म (श्रावणी)। झूलनयात्रासमापन। अमरनाथयात्रा। पञ्चकारम्भः ५४।५६ ❷
३२	५३	९	र	६	२४	दि	७	५९	विशाखा	२	२	प्रा	६	१४	शुक्ल	४	६	दि	७	३	कौ	६	२४	तै	३८	४५	उत्पात	३	२४	१८	१८	१२			५	२५	६	३५	३	१६	११	३	१७	३६	+	४	१२	२७	⊙श्लेषा भे सूर्यः ३०।२२ (सा. ५।३४)। स्त्री.नपुं.-सू.चं. योगःनाग वाहनं चंडानाडी तदीशःशनिः सामान्यवृष्टियोगः। यायिजययोगः २।२ उ. ६।२४ या.। रवियोगःसमस्त।
३२	५०	१०	चं	११	६	दि	९	५२	अनुराधा	८	१४	दि	८	४४	ब्रह्म	५	२७	दि	७	३७	गर	११	६	व	४३	७	मानस	४	२५	१९	१९	१३			५	२६	६	३४	३	१७	८	१५	१७	२०	+	४	१	१५	भ. ४३।७ उ. (रा. १०।४१)। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। झूलनयात्रारम्भः (प्रदोषे)। सर्वार्थसिद्धियोगः ८।१४ या.। रवियोगःसमस्त।
३२	४८	११	मं	१५	७	दि	११	२९	ज्येष्ठा	१३	४८	दि	१०	५७	ऐन्द्र	६	१८	दि	७	५७	भ	१५	७	वव	४६	३६	मुद्गर	५	२६	२०	२०	१४	धनु	१३।४८	५	२६	६	३४	३	१८	५	२९	१७	४	+	४	२	७	भ. १५।७ या. (दि. ११।२९)। धनूराशिः (दि. १०।५७)। पुत्रदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। रवियोगः १३।४८ या.।
३२	४५	१२	बु	१८	५	दि	१२	४१	मूल	१८	२४	दि	१२	४९	वैधृति	६	२६	दि	८	१	वा	१८	५	कौ	४९	३	ध्वज	६	२७	२१	२१	१५			५	२७	६	३३	३	१९	२	४५	१६	४८	+	४	३	६	प्रदोष १३ व्रतम्। श्रीविष्णुपवित्रारोपण (उड़ीसा)। दामोदर द्वादशी। शाक दानं-दधि त्याग व्रतारम्भः। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्। यमघंटयोगः १८।२४ या.। ◖रवियोगः २४।७ या.।
३२	४२	१३	गु	२०	१	दि	१	२८	पू.षा.	२१	५४	दि	२	१४	विष्कुम्भ	५	३९	दि	७	४४	तै	२०	१	गर	५०	१८	धाता	७	२८	२२	२२	१६	मकर	३७।२७	५	२८	६	३२	३	२०	०	३	१६	३१	+	४	४	७	मकरराशिः (रा. ८।२७)। आखेटक त्रयोदशी (उड़ीसा)। श्रीशिवाधिवासनं पवित्रारोपणञ्च (उड़ीसा)-रात्रिव्यापिनी चतुर्दश्याम्। रवियोगः २१।५४ उ.।
३२	३९	१४	शु	२०	३४	दि	१	४२	उ.षा.	२४	७	दि	३	७	प्रीति	३	५३	दि	७	१	व	२०	३४	भ	५०	११	आनन्द	८	२९	२३	२३	१७			५	२८	६	३२	३	२०	५७	२१	१६	१४	+	४	५	१०	भ. २०।३४ उ. (दि. १।४२) ५०।११ या. (रा. १।३२)। व्रताय १५ पूर्णिमा। हयग्रीवोत्पत्तिः (सायाह्ने)। काश्यां भदैनी स्थित मन्दिरे दर्शनं पूजनञ्च। सर्वार्थसिद्धियोगः २४।७ उ.। ◖
३२	३६	१५	श	१९	४७	दि	१	२४	श्रवण	२५	३	दि	३	३०	आयुष्यमान	१ ५६	७ १२	प्रा	५ ४	५६ २५	वव	१९	४७	वा	४८	५०	सुस्थिर	९	३०	२४	२४	१८	कुम्भ	५४।५६	५	२९	६	३१	३	२१	५४	४१	१५	५७	+	४	-	-	कुम्भराशिः (रा. ३।२७)। स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। संस्कृत दिवसः। रक्षाबन्धनम् (राखी)। शुद्धश्रुतौऋग्वेदिनां शुक्लयाजुषामापस्तम्बमाध्यन्दिनितैत्तिरीयशाखिना ❖

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

तिं.वा.		भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	शु	४	२६	१८	३६	३	१२	१६	२०	२	१७	३४	४८	२	०	५	५३	११	३	११	४९	१०	२६	१७	२०
२	श	४	२६	५४	३५	३	११	२४	४७	२	१७	४८	५	२	१	१५	५	११	३	१०	४७	१०	२६	१४	९
३	र	४	२७	३०	३४	३	१०	३३	२४	२	१८	१	२१	२	२	२४	१८	११	३	९	४६	१०	२६	१०	५८
४	चं	४	२८	७	३३	३	९	४२	१	२	१८	१४	३८	२	३	३३	३०	११	३	८	४४	१०	२६	७	४७
५	मं	४	२८	४४	३९	३	८	५०	३९	२	१८	२७	५५	२	४	४२	४२	११	३	७	४३	१०	२६	४	३७
६	बु	४	२९	२१	४४	३	७	५९	३४	२	१८	४१	११	२	५	५१	५४	११	३	६	४१	१०	२६	१	२६
७	गु	४	२९	५८	५०	३	७	३४	४४	२	१८	५४	२५	२	७	१	७	११	३	४	३३	१०	२५	५८	१५
८	शु	५	०	३५	५५	३	७	१२	१२	२	१९	७	२०	२	८	१०	१९	११	३	२	०	१०	२५	५५	४
८	श	५	१	१३	०	३	६	४९	४०	२	१९	२०	१५	२	९	१९	३२	११	२	५९	२७	१०	२५	५१	५३
९	र	५	१	५०	६	३	६	२७	११	२	१९	३३	१०	२	१०	२८	४४	११	२	५६	५४	१०	२५	४८	४३
१०	चं	५	२	२७	११	मा	६	७	३९	२	१९	४६	५	२	११	३७	५६	११	२	५४	२१	१०	२५	४५	३२
११	मं	५	३	४	१६	३	६	१७	४०	२	१९	५९	०	२	१२	४७	८	११	२	५१	४८	१०	२५	४२	२१
१२	बु	५	३	४१	२२	३	६	२७	४०	२	२०	११	५६	२	१३	५६	२१	११	२	४९	१५	१०	२५	३९	१०
१३	गु	५	४	१८	२७	३	६	३७	४१	२	२०	२४	५१	२	१५	५	३३	११	२	४६	४२	१०	२५	३५	५९
१४	शु	५	४	५५	३२	३	६	४७	४६	२	२०	३७	४६	२	१६	१४	४५	११	२	४४	९	१०	२५	३२	४९
१५	श	५	५	३२	३८	३	७	४	५५	२	२०	५०	४१	२	१७	२३	५७	११	२	४१	३६	१०	२५	२९	३८

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः:- ति. १ शुक्रे उत्तराफाल्गुनी भे ३५।४१ (रा.७।३७)। ति.७ गुरौ कन्यायां १।५३ (प्रा.६।९)।। वक्रीबुधः-ति.१० सोमे मार्गी ३९।४० (रा.९।१८)।। गुरुः- ति.११भौमे पुनर्वसु १ चरणे ४।३८ (दि.७।१७)।। शुक्रः-ति.६ बुधे आर्द्रा भे ४१।४२ (रा.१०।४)।। वक्रीशनिः- पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे ।। राहुः-पूर्वाभाद्रपदा २ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ४ चरणे।। श्रवणंपूर्णिमायां स्याद्धान्यैरानंदिताःप्रजाः।

१७ पं० श्रावणशुक्ल ८ शुक्रे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८५३
अयनांशाः २४।११।५४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	६	५	३	२	२	११	१०	४
१४	८	०	७	१९	८	३	२५	२५
१६	५१	३५	१२	७	१०	२	५५	५५
३९	२०	५५	१२	२०	१९	०	४	४
५७	७२३	३७	२२	१२	६९	२	३	३
११	४	५	३२ व.	५५	१२	३३ व.	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:- ति. १ शुक्रे पुष्ये सूर्ययुतिः। ति. २ शनौ श्लेषा भे सूर्यभोग्यम्। ति.३रवौ व्यतिपातात्परं (प्रा. ६।२७)मघा भे शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ सोमे पू.फा. भे केतुयुतिःविष्टिश्च। ति. ५भौमे उ.फा. भे भौमयुतिः। रा. ८।३८ उ. हस्ते रक्तवस्त्रधारण भूषाघटन उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा (पंचम्यां)शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति.६ बुधे हस्ते जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.७ गुरौ चित्रा भे शनिवेधः। ति. ८ शुक्रे स्वात्यां विष्टेःपरं (सा. ४।५७) गर्भाधान नववस्त्रधारण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)वस्तुविक्रय अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ प्रा. ५।५७ या.विशाखा भे कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ रवौ नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. ७।५९)मैत्रे सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १० सोमे मैत्रे सूर्यवेधः। ज्येष्ठा भे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं विष्टिश्च। ति.११भौमे ज्येष्ठा भे पूर्वदोषो वैधृतिश्च। ति. १२ बुधे वैधृतेःपरं (दि. ८।१) मूले शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन धान्यारोपण शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन☞

तिथि	१ शु		२ श		३ र		४ चं		५ मं		६ बु		७ गु		८ शु		८ श		९ र		१० चं		११ मं		१२ बु		१३ गु		१४ शु		१५ श	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
कर्क	७	२	६	५८	६	५४	६	५०	६	४६	६	४२	६	३८	६	३५	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	८	६	५
सिंह	९	१६	९	१२	९	८	९	४	९	०	८	५६	८	५२	८	४९	८	४६	८	४२	८	३८	८	३४	८	३०	८	२६	८	२२	८	१९
कन्या	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	२	१०	५९	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३२
तुला	१	४५	१	४१	१	३७	१	३३	१	२९	१	२५	१	२१	१	१८	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४८
वृश्चिक	४	२	३	५८	३	५४	३	५०	३	४६	३	४२	३	३८	३	३५	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०	३	१६	३	१२	३	८	३	५
धनु	६	८	६	४	६	०	५	५६	५	५२	५	४८	५	४४	५	४१	५	३८	५	३४	५	३०	५	२६	५	२२	५	१८	५	१४	५	११
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मकर	७	५५	७	५१	७	४७	७	४३	७	३९	७	३५	७	३१	७	२८	७	२५	७	२१	७	१७	७	१३	७	९	७	५	७	१	६	५८
कुम्भ	९	२६	९	२२	९	१८	९	१४	९	१०	९	६	९	२	८	५९	८	५६	८	५२	८	४८	८	४४	८	४०	८	३६	८	३२	८	२९
मीन	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३०	१०	२७	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	०	९	५७
मेष	१२	३१	१२	२७	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	११	१२	८	१२	४	१२	१	११	५७	११	५३	११	४९	११	४५	११	४१	११	३७	११	३४
वृष	२	२७	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	२	७	२	३	२	०	१	५७	१	५३	१	४९	१	४५	१	४१	१	३७	१	३३	१	३०
मिथुन	४	४१	४	३७	४	३३	४	२९	४	२५	४	२१	४	१७	४	१४	४	११	४	७	४	३	३	५९	३	५५	३	५१	३	४७	३	४४

१८पं० श्रावणशुक्ल १५शनौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८६१
अयनांशाः २४।११।५५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	९	५	३	२	२	११	१०	४
२१	१७	५	७	२०	१७	२	२५	२५
५४	५१	३२	४	५०	२३	४१	२९	२९
४१	७	३८	५५	४१	५७	३६	३८	३८
५७	७८७	३७	३८	१२	६१	२	३	३
२०	४५	५	४४ मा.	५५	२३	३५ व.	११	११

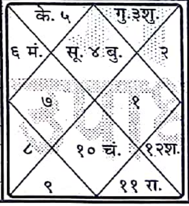

मूलविचार-श्लेषा/मघा-ति.१ शुक्रे २९।३७ (सा.५।१२)उ.।ति.३ रवौ ३१।२४ (सा.५।५६)या.।
ज्येष्ठा/मूल-ति. १० सोमे ८।१४ (दि. ८।४४) उ.।ति. १२ बुधे १८।२४ (दि. १२।४९) या.।
पञ्चक विचार-ति. १५ शनौ ५४।५६ (रा. ३।२७) उ.।

रवेर्दक्षिणोत्तरेऽयनेस्वर प्रवाहात्प्रातःकाले उत्थानम् - प्रातर्नित्यं समुत्तिष्ठेत्स्वारम्भस्य स्वरेण हि। अयने दक्षिणेऽब्जस्य स्वरेणैवोत्तरं रवेः।१। निजस्वरोदयं कार्यं न भवेत्प्रोक्तवत्तदा। प्राणायामादि यत्नेन वाहयेत्तं स्वरं सुधिरिति।२। श्रावण शुक्लापञ्चमीनागपञ्चमीयं परविद्धा। पञ्चमी नागपूजायां कार्या षष्ठीसमन्विता। तस्यान्तु तुषिता नागा इतरा सचतुर्थिका।१। श्रावणे पञ्चमी शुक्ला सम्प्रोक्ता नागपञ्चमी। ताम्परित्यज्य पञ्चम्यश्चतुर्थीसहिता हिता।२। नागपूजन विधिः- श्रावणे मासि पञ्चम्यां शुक्लपक्षे वरानने। द्वारस्योभयतो लेख्या गोमयेन विषोल्वणाः (सर्पाः)।३। घृतोदकाभ्यां पयसा तर्पयित्वा वरानने। गोधूमैः पयसा चैव लाजैश्च विविधैस्तथा। पूजयेद्विविधैर्दीपैर्दधि दूर्वाङ्कुरैस्तथा। माल्यपुष्पोपहारैश्च ब्राह्मणानाञ्च तर्पणम्।तेन तुष्टिं समायान्ति पद्मकास्तक्षकादयः। आसप्तमात्कुले तस्य न भयं सर्पतो भवेत्। मन्त्रोऽयमुच्यते सर्पविषस्य प्रतिशोधकः।तस्य प्रजपमात्रेण न विषं क्रमतेक्वचित्। मन्त्रः-ॐ कुं कुलाय हुँ फट् स्वाहा।। अस्य जपात्सर्पविष क्षयः। आदौ लिखित स्थलेसर्वनागेभ्यो नमःसर्वत्रागाना वाह यामीत्यावाह्य सर्वनागेभ्यो नमः। इति मन्त्रेण यथोपचारैः सम्पूज्य प्रार्थयेत्। मन्त्राः-अनन्तं वासुकिं शेषं पद्मकम्बलमेव च। तथा कर्कोटकं नागं नाग मश्वतरन्तथा धृतराष्ट्रं शङ्खपालं कालाख्यं तक्षकं तथा पिङ्गलञ्च महानागं प्रणमामि मुहुर्मुहुरिति। स्नान क्षौर विचारः- शिरः स्नानं प्रकुर्वीत दैवे पित्र्ये च कर्मणि। प्राङ्मुखोदङ्मुखो वापिश्म श्रुकर्म च कारयेत्। श्रावणी कर्म- अथातः श्रावणमासे श्रवणर्क्षयुतेऽहनि। कुर्युर्नभस्युपाकर्म ऋग्यजुः सामगाः क्रमात् श्रावण्यां ग्रहसंक्रान्तौ। श्रावणेशुक्ल पञ्चम्यां कुर्यात् हस्तर्क्षसंयुते। दिवसेवविधातव्यमुपाकर्म यथोदितम्।

☞ मुहूर्त्तः। दि. १२।४९ उ. पू.षा. भे शिल्पविद्या मुहूर्त्तः। ति. १३ गुरौ दि. १।२८ या.पू.षा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. १४ शुक्रे उ.षा. भे रिक्तातो विष्टिदोषः। ति. १५ शनौ श्रवणे दक्षिण दिग्यात्रा (प्रतिपदायाम्) वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। दि. ३।३० उ. धनिष्ठा भे कृष्णवस्त्रधारण मकरस्थे चन्द्रे दक्षिण दिग्यात्रा कुम्भस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

भाद्रपदकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १९ श्रावणतः तिथि १ भाद्रपदं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १० अगस्ततः २३ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.	
३२	३३	१	र	१७	५२	दि	१२	३८	धनिष्ठा	२४	४८	दि	३	२४	शोभन	५२	३८	रा	२	३२	कौ	१७	५२	तै	४६	२२	मातङ्ग	१०	१	२५	२५	१९			५	२९	६	३१	३	२२	५२	१	१५	४०	+	४	७	२९	दधिभाद्रपदे त्यजेत्। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा.७।२९)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुं पर्यंके पूजनादक्षय धन-दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। श्रीनारायणगुरुदेव❶
३२	३०	२	चं	१४	५१	दि	११	२६	शतभिष	२३	२७	दि	२	५३	अतिगण्ड	४७	६	रा	१२	२०	गर	१४	५१	व	४२	५१	अमृत	११	२	२६	२६	२०			५	३०	६	३०	३	२३	४९	२४	१५	२२	+	४	८	३	भ.४२।५१ उ. (रा. १०।३८)। विन्ध्याचली-भीमचण्डी देव्योर्जयन्ती २। कज्जली निमित्तकं रात्रौ जागरणम् (रतजगा)। ❸यायिजययोगः २।१८ उ. ३६।१९ या.
३२	२७	३	मं	१०	५१	दि	९	५१	पू.भा.	२१	१८	दि	२	२	सुकर्मा	४०	५४	रा	९	५३	भ	१०	५१	वव	३८	२६	काण	१२	३	२७	२७	२१	मीन	६।५०	५	३१	६	२९	३	२४	४६	४७	१५	४	+	४	८	३७	भ.१०।५१ या. (दि. ९।५१)। मीनराशिः (दि. ८।१५)। संकष्टी (बहुला) श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।३७)। विशालाक्षी यात्रा ३। कज्जली (कजरी) ३। गोपूजा ३।○
३२	२४	४	बु	६	१	दि	७	५५	उ.भा.	१८	१६	दि	१२	४९	धृति	३४	५	रा	७	९	वा	६	१	कौ	३३	१८	लुम्बक	१३	४	२८	२८	२२			५	३१	६	२९	३	२५	४४	१२	१४	४६	+	४	९	११	रक्षापञ्चमी (उड़ीसा)। ◸ स्नानं गंगायाम्। स्त्री. पु.-सू.चं. योगः मेष वाहनं वातनाडी तदीशः रविः सामान्यवृष्टियोगः। मनसादेवी पूजा (बंगाल)। मनसा पूजा समाप्त। ❸
३२	२१	५	गु	० ५४	३४ ७	प्रा	५ ३	४६ २४	रेवती	१४	४०	दि	११	२४	शूल	२६	४९	सा	४	१६	तै	०	३४	गर	२७ ५४	३८ ४१	मित्र	१४	५	२९	२९	२३	मेष	१४।४०	५	३२	६	२८	३	२६	४१	३९	१४	२८	+	३	९	४९	भ.५४।४१ उ. (रा. ३।२४)। मेषराशिः (दि. ११।२४)। हलषष्ठी ६ व्रतम् (ललही छठ)। श्रीचन्द्रषष्ठी ६। चन्द्रोदयः (रा. ९।४९)। पञ्चकनिवृत्तिः १४।४० (दि. ११।२४)।◐
३२	१८	७	शु	४८	३४	रा	१२	५८	अश्विनी	१०	३९	दि	९	४८	गण्ड	१९	१७	दि	१	१५	भ	२१	३८	वव	४८	३४	वज्र	१५	६	३०	३०	२४			५	३२	६	२८	३	२७	३९	७	१४	९	+	३	१०	२९	भ. २१।३८ या. (दि. २।११)। भारतीय स्वतन्त्रता दिवसः ७९ तमः। ध्वजोत्तोलनम्-राष्ट्रगानम्-राजधान्यां विविधोत्सवायोजनञ्च। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।३९ या।●
३२	१५	८	श	४२	२१	रा	१०	२९	भरणी	६	२८	दि	८	८	वृद्धि	११	३५	दि	१०	११	वा	१५	२८	कौ	४२	२१	ध्वांक्ष	१६	७	३१	३१	२५	वृष	२०।२६	५	३३	६	२७	३	२८	३६	३६	१३	५१	+	२	११	१७	वृषराशिः (दि. १।४३)। श्रीकृष्णजन्माष्टमी ८ व्रतं सर्वेषाम्। कृष्णावतारः ८। चन्द्रोदयः (रा. ११।१७)। गोकुलाष्टमी ८। ❷(प्रदोषे)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ४८।४५ या.
३२	११	९	र	३६	१९	रा	८	६	कृत्तिका	२ ५६	१८ ३	प्रा	६ ४	२१ ५४	ध्रुव	३ ५२	५८ ३३	प्रा	७ ४	९ १०	तै	९	२०	गर	३६	१९	धूम्र	१७	८	३२	१	२६			५	३४	६	२६	३	२९	३४	६	१३	३२	+	२	१२	१०	*रोहिणी मतावलम्बी वैष्णवानां* श्रीकृष्णजन्म व्रतम्। ⊙सं. मघायां सिंहे च सूर्यः २७।० (सा. ४।२२)। मु.४५ वृहत्ती। फलं समर्घता। पूर्वाः १६घट्यः पुण्याः। छत्र-सुवर्णदानम्।◸
३२	८	१०	चं	३०	३९	सा	५	५०	मृगशिरा	५४	५०	रा	३	३०	हर्षण	४९	२४	रा	१	२०	व	३	२९	भ	३० ५८	३९ ४	आनन्द	१८	९	१	२	२७	मिथुन	२६।३६	५	३४	६	२६	४	०	३१	३९	१३	१२	+	२	१	११	भ. ३।२९ उ. (प्रा. ६।५८) ३०।३९ या. (सा. ५।५०)। मिथुनराशिः (सा. ४।१२)। सौरभाद्रपदमासारम्भः। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ५४।५० या.। ●रवियोगः १०।३९ या.
३२	५	११	मं	२५	२९	दि	३	४७	आर्द्रा	५१	५५	रा	२	२१	वज्र	४२	४४	रा	१०	४१	वा	२५	२९	कौ	५३	१७	चर	१९	१०	२	३	२८			५	३५	६	२५	४	१	२९	१३	१२	५३	+	२	२	१५	जया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। यमघंटयोगः ५१।५५ या.। त्रिपुष्करयोगः ५१।५५ उ.। ◐यायिजययोगः ०।३४ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। रवियोगः १४।४० उ.
३२	२	१२	बु	२१	४	दि	२	२	पुनर्वसु	४९	५५	रा	१	३४	सिद्धि	३६	४५	रा	८	१८	तै	२१	४	गर	४९	१८	गद	२०	११	३	४	२९	कर्क	३५।२५	५	३६	६	२४	४	२	२६	४८	१२	३३	+	१	३	२१	कर्कराशिः (रा. ७।४६)। प्रदोष १३ व्रतम्। ○गवामलंकरणं पूजनञ्च। बहुला चतुर्थी (मध्यप्रदेश)। स्थायिजययोगः १०।५१ उ. २१।१८ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २१।१८ उ.
३१	५८	१३	गु	१७	३१	दि	१२	३६	पुष्य	४८	४५	रा	१	६	व्यतिपात	३१	३०	सा	६	१२	व	१७	३१	भ	४६	१६	शुभ	२१	१२	४	५	३०			५	३६	६	२४	४	३	२४	२६	१२	१४	+	१	४	२४	भ. १७।३१ उ. (दि. १२।३६) ४६।१६ या. (रा. १२।६)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशत्युक्तेः।" कलियुगादिः १३। अघोरचतुर्दशी १४❷
३१	५५	१४	शु	१५	१	दि	११	३७	श्लेषा	४८	४२	रा	१	६	वरीयान	२७	४	सा	४	२७	श	१५	१	च	४४	२३	मृत्यु	२२	१३	५	६	३१	सिंह	४८।४२	५	३७	६	२३	४	४	२२	५	११	५४	+	१	५	२५	सिंहराशिः (रा. १।६)। श्राद्धादौ ३० अमावस्या। ❶भाद्रपदमासः दि.३१। दृश्यागस्त्योदयः २६।२१ (सा. ४।१०)। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजामयम्
३१	५२	३०	श	१३	४४	दि	११	८	मघा	४९	५२	रा	१	३५	परिघ	२३	३७	दि	३	५	नाग	१३	४४	किं	४३	४४	पद्म	२३	१४	६	७	१			५	३८	६	२२	४	५	१९	४६	११	३३	+	१	-	-	स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। कुशोत्पाटनी ३० अमावस्या। "ऊँ हूँ फट्" मन्त्रेण कुशग्रहणम्। ⊙सायन कन्यायां सूर्यः २९।२५ (सा. ५।२४)। राष्ट्रिय❶

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.		भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	र	५	६	९	४३	३	७	४३	३९	२	२१	३	३६	२	१८	३३	२०	११	२	३९	१	१०	२५	२६	२७
२	चं	५	६	४६	४९	३	८	२२	२३	२	२१	१६	३०	२	१९	४३	३५	११	२	३६	२७	१०	२५	२३	१६
३	मं	५	७	२३	५४	३	९	०	५०	२	२१	२९	२४	२	२०	५३	५०	११	२	३३	५३	१०	२५	२०	५
४	बु	५	८	०	५९	३	९	३९	१५	२	२१	४२	१७	२	२२	४	५	११	२	३१	१८	१०	२५	१६	५५
५	गु	५	८	३८	५	३	१०	२६	८	२	२१	५५	११	२	२३	१४	२०	११	२	२८	४४	१०	२५	१३	४४
७	शु	५	९	१६	२७	३	११	२५	४०	२	२२	८	४	२	२४	२४	३५	११	२	२६	१०	१०	२५	१०	३३
८	श	५	९	५४	५७	३	१२	२५	१२	२	२२	२०	५७	२	२५	३४	४९	११	२	२३	३९	१०	२५	७	२२
९	र	५	१०	३३	२५	३	१३	२४	४४	२	२२	३३	५०	२	२६	४५	४	११	२	२१	८	१०	२५	४	११
१०	चं	५	११	११	५३	३	१४	२४	१७	२	२२	४६	४३	२	२७	५५	२२	११	२	१८	३७	१०	२५	१	०
११	मं	५	११	५०	२२	३	१५	२३	५६	२	२२	५९	३६	२	२९	५	४०	११	२	१६	७	१०	२४	५७	४९
१२	बु	५	१२	२८	५०	३	१६	२३	३६	२	२३	१२	३०	३	०	१६	०	११	२	१३	३८	१०	२४	५४	३९
१३	गु	५	१३	७	१८	३	१७	२३	४०	२	२३	२५	२३	३	१	२६	२०	११	२	११	९	१०	२४	५१	२८
१४	शु	५	१३	४५	४७	३	१८	२३	४०	२	२३	३८	१६	३	२	३६	४१	११	२	८	४०	१०	२४	४८	१७
३०	श	५	१४	२४	१५	३	१९	२०	[illegible]	२	२३	५१	९	३	३	४७	[illegible]	११	२	६	१३	१०	२४	४५	६

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः- ति. ८ शनौ हस्ते ७।५३ (दि.८।४२)।। मार्गीबुधः- ति.११ भौमे श्लेषा भे ५३।१ (रा.२।५१)।। गुरुः- ति.१३ गुरौ पुनर्वसौ २ चरणे ४।४३ (दि.७।२९)।। शुक्रः- ति. २ सोमे पुनर्वसौ १४।१ (दि.११।६)। ति.११ भौमे कर्के ४६।१ (रा.११।५९)। ति.१४ शुक्रे पुष्ये ३६।१ (रा.८।५)।। वक्रीशनिः- पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- पूर्वाभाद्रपदा २ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ४ चरणे ।।

सिंहराशि गते भानौ इक्ष्वादिमिष्टशर्करा। रक्तानि सर्वभाण्डानि तिल-तैल महर्घता।

१९ पं० भाद्रपदकृष्ण ८ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३८६८
अयनांशाः २४।११।५६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	०	५	३	२	२	११	१०	४
२८	२५	९	१२	२२	२५	२	२५	२५
३६	७	५४	२५	२०	३४	२२	७	७
३६	२०	५७	१२	५५	४१	२९	२२	२२
५७	८५१	३८	५९	१२	७०	३	३	३
३०	५७	२८	३२	१९	१५	४३	११	११
			मा.			व.		

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:-ति. १ रवौ धनिष्ठा भे नववस्त्रधारण भूपाघटन गोक्रय-विक्रय भैषज्य नौकाघटन गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। शतभिषजि लतापादपारोपण वस्तुविक्रय शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ सोमे शतभिषजि जातकर्मनामकरण अन्नप्राशन गोक्रय-विक्रय धान्यारोपण नवानभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.भा. भे शनियुतिः विष्टिश्च। ति. ३ भौमे पू.भा. भे पूर्वदोषः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे रिक्तोत्तरं (दि. ७।५५) उ.भा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सुभगांविना नववस्त्रधारण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१२।४९ उ. रेवत्यां नववस्त्रधारण पश्चिम दिग्यात्रा कणमर्दन नवान्नभक्षण भैषज्य विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति.५ गुरौ रेवत्यां पंचम्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण पश्चिमोत्तरदिग्यात्रा कणमर्दन भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। अश्विन्यां केतुवेधः। ति. ७ शुक्रे अश्विन्यां पूर्वदोषो विष्टिश्च। विष्टेःपरं (दि. २।११) भरण्यां शय्यासनाद्युपभोग वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ भरण्यां वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। कृत्तिका भे वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. ९ रवौ कृत्तिका भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा. ८।६) रोहिण्यां शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण ☞

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	७ शु घं.	मि.	८ श घं.	मि.	९ र घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१० चं घं.	मि.	११ मं घं.	मि.	१२ बु घं.	मि.	१३ गु घं.	मि.	१४ शु घं.	मि.	३० श घं.	मि.
कर्क	६	१	५	५७	५	५३	५	४९	५	४५	५	४१	५	३८	५	३४	सिंह	७	४४	७	४०	७	३६	७	३३	७	२९	७	२५
सिंह	८	१५	८	११	८	७	८	३	७	५९	७	५५	७	५२	७	४८	कन्या	९	५९	९	५३	९	४९	९	४६	९	४२	९	३८
कन्या	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	१	तुला	१२	१३	१२	९	१२	५	१२	२	११	५८	११	५४
तुला	१२	४४	१२	४०	१२	३६	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२१	१२	१७	वृश्चिक	२	३०	२	२६	२	२२	२	१९	२	१५	२	११
वृश्चिक	३	१	२	५७	२	५३	२	४९	२	४५	२	४१	२	३८	२	३४	धनु	४	३८	४	३२	४	२८	४	२५	४	२१	४	१७
धनु	५	७	५	३	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४४	४	४०	मकर	६	२३	६	१९	६	१५	६	१२	६	८	६	४
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मकर	६	५४	६	५०	६	४६	६	४२	६	३८	६	३४	६	३१	६	२७	कुम्भ	७	५४	७	५०	७	४६	७	४३	७	३९	७	३५
कुम्भ	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९	८	५	८	२	७	५८	मीन	९	२२	९	१८	९	१४	९	११	९	७	९	३
मीन	९	५३	९	४९	९	४५	९	४१	९	३७	९	३३	९	३०	९	२६	मेष	१०	५९	१०	५५	१०	५१	१०	४८	१०	४४	१०	४०
मेष	११	३०	११	२६	११	२२	११	१८	११	१४	११	१०	११	७	११	३	वृष	१२	५५	१२	५१	१२	४७	१२	४४	१२	४०	१२	३६
वृष	१	२६	१	२२	१	१८	१	१४	१	१०	१	६	१	३	१२	५९	मिथुन	३	९	३	५	३	१	२	५८	२	५४	२	५०
मिथुन	३	४०	३	३६	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०	३	१७	३	१३	कर्क	५	२७	५	२३	५	१९	५	१६	५	१२	५	८

२० पं० भाद्रपदकृष्ण ३०शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३८७५
अयनांशाः २४।११।५७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	४	५	३	२	३	११	१०	४
५	२	१४	२०	२३	३	१	२४	२४
१९	२७	२४	३५	४२	४८	५६	४५	४५
४६	४७	१५	४६	०	२	२९	६	६
५७	७८४	३८	८२	११	७०	३	३	३
४२	४७	४३	५३	२८	३२	४३	११	११
			मा.			व.		

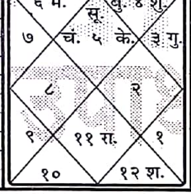

●जन्मदिवसः (केरल)। यायिजययोगः १७।५२ या.। द्विपुष्करयोगः १७।५२ उ. २४।४८ या.।

मूलविचार-रेवती/अश्विनी-ति.४ बुधे १८।१६ (दि.१२।४९) उ.। ति.७ शुक्रे १०।३९ (दि.९।४८) या.।
श्लेषा/मघा- ति. १३ गुरौ ४८।४५ (रा. १।६) उ.। ति. ३० शनौ ४९।५२ (रा. १।३५) या.।
पञ्चक विचार- ति. ५ गुरौ १४।४० (दि. ११।२४) या.।

चन्द्रार्घ्यदानमन्त्रः:- क्षीरोदार्णवसम्भूत अत्रिगोत्रसमुद्भव।। गृहाणार्घ्यं शशाङ्केदं रोहिणी सहितो मम।।१।। ज्योत्स्नानां पतये तुभ्यं ज्योतिषां पतये नमः।। नमस्ते रोहिणीकान्त सुधावास नमोस्तु ते।।२।। नभोमण्डलदीपाय शिरो रत्नाय धूर्जटेः।। कलाभिर्वर्द्धमानाय नमश्चन्द्राय चारवे।।३।। **अगस्त्यार्घ्यदानमन्त्रः**:- ऋग्वेदसंहितायां-अगस्त्यः खनमानः खनित्रैः प्रजामपत्यं बलमिच्छमानः। उभौ वर्णावृषिपुत्रः पुपोष स त्यादेवेष्वशिषो जगाम। **जन्माष्टम्यां विशेषः**:- अष्टमीकृष्ण पक्षस्य रोहिणीभसमन्विता। भवेत्प्रौष्ठपदे मासि जयन्ती नाम सा स्मृता। विष्णु धर्मोत्तरे- रोहिण्यामर्द्धरात्रे तु सदा कृष्णाष्टमी भवेत्। तस्यामभ्यर्चनं शौरेर्हन्ति पापं त्रिजन्मजम्। समायोगे तु रोहिण्यां निशीथे राजसत्तम। समजायत गोविन्दो बालरूपी चतुर्भुजः। अष्टमीरोहिणी युक्ता निश्यर्द्धे यदि दृश्यते। मुख्यकाल इति ख्यातस्तत्र जातो हरिः स्वयम्। रोहिणी च यदा कृष्णपक्षेऽष्टम्यां द्विजोत्तम। जयंती नाम सा प्रोक्ता सर्व पापहरा तिथिः। **जन्माष्टमी व्रत पारणा निर्णयो निर्णयसिन्धौ**- स्मार्त्तानां द्वितीय दिनेऽष्टम्यां यामद्वयाधि कसत्वेऽपि प्रातः काल एव पारणोक्ता तिथ्यन्ते तिथिभान्ते वा पारणा यत्र चोदिता। यामद्वयोर्ध्वगामिन्यां प्रातरेव हि पारणम्।। **सर्वत्रव्रतपारण समयः**:- तिथ्यन्ते चोत्सवान्ते च व्रती कुर्वीत पारणम्।। **सर्वत्रव्रतपारण समयः**:- तिथ्यन्ते चोत्सवान्ते च व्रती कुर्वीत पारणम् ।।

☞ भूपाघटन विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे मृगे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० सोमे विष्टेःपूर्वं (प्रा. ६।५८) मृगे दोलारोहण अन्नप्राशन दक्षिण दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विष्टेःपरं (सा. ५।५०) मृगे गर्भाधान पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ११ भौमे आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १२ बुधे पुनर्वसौ व्यतिपातात्पूर्वं (रा. ८।१८) जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम-दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

भाद्रपदशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २ भाद्रपदतः १६ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २४ अगस्ततः दिनांक ७ सितम्बरं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे. अं. ±	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३१	४८	१	र	१३	४३	दि	११	७	पू.फा.	५२	२०	रा	२	३४	शिव	२१	११	दि	२	६	वव	१३	४३	वा	४४	२२	छत्र	२४	१५	७	८	२			५	३८	६	२२	४	६	१७	२८	११	१३	+	०	७	८
३१	४५	२	चं	१५	१	दि	११	३९	उ.फा.	५६	२	रा	४	४	सिद्ध	१९	४८	दि	१	३४	कौ	१५	१	तै	४६	१५	श्रीवत्स	२५	१६	८	९	३	कन्या	८।१६	५	३९	६	२१	४	७	१५	१३	१०	५२	+	०	७	३८
३१	४२	३	मं	१७	२९	दि	१२	४०	हस्त	६०	०	स	म	स्त	साध्य	१९	१५	दि	१	२२	गर	१७	२९	व	४९	१८	सौम्य	२६	१७	९	१०	४			५	४०	६	२०	४	८	१२	५९	१०	३२	-	०	८	६
३१	३८	४	बु	२१	७	दि	२	७	हस्त	०	५१	प्रा	६	०	शुभ	१९	३७	दि	१	३१	भ	२१	७	वव	५३	२१	आनन्द	२७	१८	१०	११	५	तुला	३३।४१	५	४०	६	२०	४	९	१०	४७	१०	११	-	०	८	३६
३१	३५	५	गु	२५	३४	दि	३	५५	चित्रा	६	३१	दि	८	१७	शुक्ल	२०	३७	दि	१	५६	वा	२५	३४	कौ	५८	४	चर	२८	१९	११	१२	६			५	४१	६	१९	४	१०	८	३५	९	५०	-	१	९	८
३१	३१	६	शु	३०	३३	सा	५	५५	स्वाती	१२	४९	दि	१०	५०	ब्रह्म	२२	३	दि	२	३१	तै	३०	३३	गर	६०	०	गद	२९	२०	१२	१३	७			५	४२	६	१८	४	११	६	२८	९	२९	-	१	९	४२
३१	२८	७	श	३५	४०	रा	७	५८	विशाखा	१९	२०	दि	१	२६	ऐन्द्र	२३	३७	दि	३	९	गर	३	७	व	३५	४०	शुभ	३०	२१	१३	१४	८	वृश्चिक	२।४२	५	४२	६	१८	४	१२	४	२२	९	७	-	१	१०	२१
३१	२४	८	र	४०	२७	रा	९	५४	अनुराधा	२५	४०	दि	३	५९	वैधृति	२५	१	दि	३	४३	भ	८	४	वव	४०	२७	मृत्यु	३१	२२	१४	१५	९			५	४३	६	१७	४	१३	२	१७	८	४६	-	२	११	६
३१	२१	९	चं	४४	३४	रा	११	३४	ज्येष्ठा	३१	२३	सा	६	१७	विष्कुम्भ	२५	५६	दि	४	६	वा	१२	३१	कौ	४४	३४	पद्म	१	२३	१५	१६	१०	धनु	३१।२३	५	४४	६	१६	४	१४	०	१५	८	२४	-	२	११	५६
३१	१७	१०	मं	४७	४०	रा	१२	४९	मूल	३६	१४	रा	८	१५	प्रीति	२६	११	दि	४	१३	तै	१६	७	गर	४७	४०	छत्र	२	२४	१६	१७	११			५	४५	६	१५	४	१४	५८	१५	८	२	-	२	१२	५१
३१	१४	११	बु	४९	४२	रा	१	३८	पू.षा.	३९	५९	रा	९	४५	आयुष्मान	२५	३१	दि	३	५७	व	१८	४१	भ	४९	४२	श्रीवत्स	३	२५	१७	१८	१२	मकर	५५।३७	५	४५	६	१५	४	१५	५६	१५	७	४०	-	३	१	५१
३१	१०	१२	गु	५०	२३	रा	१	५५	उ.षा.	४२	३०	रा	१०	४६	सौभाग्य	२३	५६	दि	३	२०	वव	२०	३	वा	५०	२३	सौम्य	४	२६	१८	१९	१३			५	४६	६	१४	४	१६	५४	१९	७	१८	-	३	२	५३
३१	७	१३	शु	४९	४५	रा	१	४१	श्रवण	४३	४३	रा	११	१६	शोभन	२१	२१	दि	२	१९	कौ	२०	४	तै	४९	४५	धूम्र	५	२७	१९	२०	१४			५	४७	६	१३	४	१७	५२	२४	६	५६	-	३	३	५५
३१	३	१४	श	४७	५५	रा	१२	५७	धनिष्ठा	४३	४५	रा	११	१७	अतिगण्ड	१७	४४	दि	१२	५३	गर	१८	५०	व	४७	५५	प्रवर्धमान	६	२८	२०	२१	१५	कुम्भ	१३।४४	५	४७	६	१३	४	१८	५०	३१	६	३४	-	४	४	५८
३१	०	१५	र	४४	५८	रा	११	४७	शतभिष	४२	३७	रा	१०	५१	सुकर्मा	१३	१२	दि	११	५	भ	१६	२७	वव	४४	५८	राक्षस	७	२९	२१	२२	१६			५	४८	६	१२	४	१९	४८	४१	६	१२	-	४	-	-

◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ५२।२० उ.। त्रिपुष्करयोगः ५२।२० उ.। ❶मन्वादिः ३। रवियोगः समस्त।

कन्याराशिः (दि. ८।१७)। मु. रविउल्लवल ३ हिजरी सन् १४४७। श्री शंकरदेव तिथि (असम)। वाराहावतारः ३ (अपराह्ने)। यायिजययोगः १५।१ उ.। रवियोगः ५६।२ उ.।

भ. ४९।१८ उ. (रा. १।२३)। हरितालिका ३ व्रतम् (तीज)। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च। अद्य चन्द्रदर्शनं निषिद्धम्। चन्द्रास्तः (रा. ८।६)। हस्तर्क्षेसामगानामुपाकर्म (सिंहार्के)। ❶

भ. २१।७ या. (दि. २।७)। तुलाराशिः (रा. ७।८)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। श्रीगणेशोत्सव प्रारम्भः (महाराष्ट्र)। विनायक चतुर्थी (तमिलनाडु)। सर्वार्थसिद्धियोगः। ♍

ऋषिपञ्चमी ५ व्रतम्। मध्याह्ने सप्तर्षिपूजा। सप्तवर्षाणि ऋषीन् प्रतिमासु पूजयित्वा ब्राह्मणाय निवेदयेत्। अधःकर्षण रहित भूमिजन्यशाकाहारं कुर्यात्। रक्षापञ्चमी ५ ❷

लोलार्कषष्ठी ६ व्रतम्। काश्यां भदैनी स्थित लोलार्ककुण्डे पुत्रार्थिभिः स्नानं विधेयम्। लोलार्केश्वर दर्शनम्। श्री सूर्यषष्ठी ६ व्रतम्। देव ६। स्वामिकार्त्तिकेयदर्शनम्। ❸

भ. ३५।४० उ. (रा. ७।५८)। वृश्चिकराशिः (प्रा. ६।४७)। सन्तानसप्तमी ७। अपराजिता पूजा ७। मुक्ताभरण ७। महालक्ष्मी व्रतारम्भः १६ दिनात्मकम्। प्रत्यहं काश्यां श्रीलक्ष्मी ☯

भ. ८।४ या. (दि. ८।५७)। मैत्रे ज्येष्ठा देव्यावाहनम्। दूर्वाष्टमी ८। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च। राधाष्टमी ८। महारविवार व्रतम्। अद्यलवण रहित भोजनं कार्यम्। ◆

धनूराशिः (सा. ६।१७)। श्रीचन्द्रजयन्ती ९ (श्रौतशाखा उदासीन)। महानन्दानवमी ९। मध्याह्ने ज्येष्ठा देव्याः पूजनम्। सितम्बर ९। रवियोगः ३१।२३ उ.।

दशावतार १० व्रतम्। मूले ज्येष्ठा देव्याः विसर्जनम्। रवियोगः समस्त। ❷ (बंगाल)। यायिजययोगः ६।३१ उ. २५।३४ या.। रवियोगः ६।३१ उ.।

भ. १८।४१ उ. (दि. १।१३) ४९।४२ या. (रा. १।३८)। मकरराशिः (रा. ४।१०)। पद्मा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। कर्मा एकादशी (झारखण्ड)। दोलग्यारस ◐

एकादशी व्रतस्य पारणा। वामन द्वादशी १२। वामनावतारः। दधिदानम्। दुग्धत्याग व्रतारम्भः। शाक्रध्वजोत्थानम्। श्रीविष्णुपरिवर्तनोत्सवः। ◐ (मध्यप्रदेश)। रवियोगः ३९।५९ या.।

प्रदोष १३ व्रतम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ४३।४३ या.। रवियोगः ४३।४३ उ.। ❖ (दि. ११।१७)। रवियोगः ४३।४५ या.। ❸ ब्रह्महत्यादिपापनाशः। रवियोगः १२।४९ या.।

भ. ४७।५५ उ. (रा. १२।५७)। कुम्भराशिः (दि. ११।१७)। अनन्त १४ चतुर्दशी व्रतम्। अद्य लवणरहित भोजनं कार्यम्। श्रीशिवपरिवर्तनोत्सवः। पञ्चकारम्भः १३।४४ ❖

भ. १६।२७ या. (दि. १२।२३)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। उमामाहेश्वर व्रतम्। अनन्तव्रतवदस्य विधिः। लोकपालपूजा। नान्दीमातामहश्राद्धम्-पार्वणवदस्य विधिः। ○

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१ र	५	१५	२	५८	३	२१	५८	३९	२	२३	५३	२८	३	४	५८	३४	११	१	५२	४६	१०	२४	४१	५६
२ चं	५	१५	४२	३	३	२३	२४	१८	२	२४	४	४८	३	६	६	६	११	१	४९	३	१०	२४	३८	४५
३ मं	५	१६	२१	९	३	२४	४९	२२	२	२४	१६	१	३	७	१९	३८	११	१	४५	१९	१०	२४	३५	३४
४ बु	५	१७	०	१५	३	२६	१४	११	२	२४	२७	१४	३	८	३०	०	११	१	४१	३५	१०	२४	३२	२३
५ गु	५	१७	३९	२१	३	२७	३८	५९	२	२४	३८	२७	३	९	४०	४२	११	१	३७	५१	१०	२४	२९	१२
६ शु	५	१८	१८	२७	३	२९	११	३५	२	२४	४९	३९	३	१०	५१	२४	११	१	३४	६	१०	२४	२६	२
७ श	५	१८	५७	३३	४	०	४५	६	२	२५	०	५२	३	१२	२	१	११	१	३०	२३	१०	२४	२२	५१
८ र	५	१९	३६	३९	४	२	१८	३७	२	२५	१२	५	३	१३	१२	२८	११	१	२६	४०	१०	२४	१९	४०
९ चं	५	२०	१५	४५	४	३	५२	८	२	२५	२३	१७	३	१४	२३	१३	११	१	२२	५८	१०	२४	१६	२९
१० मं	५	२०	५४	५१	४	५	२६	८	२	२५	३४	३०	३	१५	३४	११	११	१	१९	१६	१०	२४	१३	१८
११ बु	५	२१	३३	५६	४	७	५	५२	२	२५	४५	४२	३	१६	४४	५९	११	१	१५	३५	१०	२४	१०	८
१२ गु	५	२२	१३	२	४	८	४४	२६	२	२५	५६	५४	३	१७	५५	४७	११	१	११	५४	१०	२४	६	५७
१३ शु	५	२२	५२	८	४	१०	२५	५०	२	२६	८	५	३	१९	६	३५	११	१	८	१४	१०	२४	३	४६
१४ श	५	२३	३१	१४	४	१२	५	२	२	२६	१९	१६	३	२०	१७	२४	११	१	४	३५	१०	२४	०	३५
१५ र	५	२४	१०	२०	४	१३	४५	२०	२	२६	२३	४५	३	२१	३६	४०	११	०	५७	१७	१०	२३	५७	२४

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः-ति. १३ शुक्रे चित्रा भे ४२।४६ (रा. १०।५३)।। बुधः-ति. ६ शुक्रे मघायां सिंहे च ३१।४ (सा. ६।८)। ति. १४ शनौ पूर्वाफाल्गुनी भे ४४।५१ (रा. ११।४३)।। गुरुः- पुनर्वसु २ चरणे।। शुक्रः- ति. १० भौमे श्लेषा भे ५।४० (रा. ३।२१)।। वक्रीशनिः- पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- पूर्वाभाद्रपदा २ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ४ चरणे।।

सप्तम्यां भाद्रमासस्य न वर्षा न च गर्जना। विद्युद्द्योतेने नैव देवकालस्य नाशकः।।

२१ पं० भाद्रपदशुक्ल ८ रवौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८८३
अयनांशाः २४।११।५८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	७	५	४	२	३	११	१०	४
१३	११	१९	२	२५	१३	१	२४	२४
२	३०	३६	१८	१२	१२	२६	१९	१९
३७	२७	३९	३७	५	१८	२४	४०	४०
५७	७२३	३९	९३	११	७०	४	३	३
५८	३७	६	३१	१२	५५	५२	११	११
						व.		

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ रवौ पू.फा. भे सूर्यभोग्यम्। ति. २ सोमे उ.फा. भे भौमभुक्तमनिन्दुभुक्तमशुभम्। ति. ३ भौमे हस्ते भौमयुतिः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। चित्रा भे भौमभोग्यम्। ति. ५ गुरौ दि. ८।१७ उ. स्वात्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन सूतीस्नान (पंचम्यां) नववस्त्रधारण नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय अश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शुक्रे स्वात्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण नववस्त्रधारण भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय अश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विशाखा भे लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय धान्यारोपण मुहूर्त्तः। ति. ७ शनौ विशाखा भे कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। दि. १।२६ उ. वैधृतेः पूर्व (दि. ३।९) मैत्रे पूर्वाग्निनान्यदिग्यात्रा गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ८ रवौ मैत्रे विष्टिदोषो वैधृतिश्च। दि. ३।५९ उ. अष्टम्यां ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ सोमे ज्येष्ठा भे रिक्तादोषः। ति. १० भौमे मूले पुंसवनसीमन्त शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ बुधे पू.षा. भे विष्टेः पूर्वं (दि. १।१३) शिल्पविद्या मुहूर्त्तः। ति. १२ गुरौ उ.षा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ शुक्रे श्रवणे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण ☞

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	१४ श घं.	मि.	१५ र घं.	मि.
सिंह	७	२२	७	१८	७	१४	७	११	७	७	७	३	७	०	६	५६	६	५२	६	४९	६	४५	६	४२	६	३८	६	३५	६	३२
कन्या	९	३५	९	३१	९	२७	९	२४	९	२०	९	१६	९	१३	९	९	९	५	९	२	८	५८	८	५५	८	५१	८	४८	८	४४
तुला	११	५०	११	४७	११	४३	११	४०	११	३६	११	३२	११	२९	११	२५	११	२१	११	१८	११	१४	११	११	११	७	११	४	११	०
वृश्चिक	२	८	२	४	२	०	१	५७	१	५३	१	४९	१	४६	१	४२	१	३८	१	३५	१	३१	१	२८	१	२४	१	२१	१	१७
धनु	४	१४	४	१०	४	६	४	३	३	५९	३	५५	३	५२	३	४८	३	४४	३	४१	३	३७	३	३४	३	३०	३	२७	३	२३
मकर	६	१	५	५७	५	५३	५	५०	५	४६	५	४२	५	३९	५	३५	५	३१	५	२८	५	२४	५	२१	५	१७	५	१४	५	१०
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कुम्भ	७	३२	७	२८	७	२४	७	२१	७	१७	७	१३	७	१०	७	६	७	२	६	५९	६	५५	६	५२	६	४८	६	४५	६	४१
मीन	९	०	८	५६	८	५२	८	४९	८	४५	८	४१	८	३८	८	३४	८	३०	८	२७	८	२३	८	२०	८	१६	८	१३	८	९
मेष	१०	३७	१०	३३	१०	२९	१०	२६	१०	२२	१०	१८	१०	१५	१०	११	१०	७	१०	४	१०	०	९	५७	९	५३	९	५०	९	४६
वृष	१२	३३	१२	२९	१२	२५	१२	२२	१२	१८	१२	१४	१२	११	१२	७	१२	३	१२	०	११	५६	११	५३	११	४९	११	४६	११	४२
मिथुन	२	४७	२	४३	२	३९	२	३६	२	३२	२	२८	२	२५	२	२१	२	१७	२	१४	२	१०	२	७	२	३	२	०	१	५६
कर्क	५	५	५	१	४	५७	४	५४	४	५०	४	४६	४	४३	४	३९	४	३५	४	३२	४	२९	४	२५	४	२१	४	१८	४	१४

२२ पं० भाद्रपदशुक्ल १५ रवौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८९०
अयनांशाः २४।११।५९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	१०	५	४	२	३	११	१०	४
१९	१०	२४	१३	२६	२१	०	२३	२३
४८	२०	१०	४५	२३	३६	५२	५७	५७
४१	५३	२०	२०	४५	५०	१७	२४	२४
५८	८१५	३९	१०३	९	७२	४	३	३
१२	२४	६	३	४६	२४	५३	११	११
						व.		

♍ ०।५१ या.। रवियोगः ०।५१ या.। ☯ कुण्डे स्नानं दर्शनञ्च। यायिजययोगः १९।२० उ. ३५।४० या.। त्रिपुष्करयोगः १९।२० या.। ◆ ⊙पूर्वाफाल्गुनी भे सूर्यः १८।२० (दि. १।३)। स्त्री.नपुं.-सू. सू. योगः महिष वाहनं चंडानाडी तदीशः शनिः खण्डवृष्टियोगः।
○काश्यां खग्रास चन्द्रग्रहणम् (विवरणं २ पृष्ठे द्रष्टव्यम्)।

हरितालिकानिर्णयः।। तत्र चतुर्थीसहिता या तु सा तृतीया फलप्रदा। अवैधव्यकरा स्त्रीणां पुत्रपौत्र प्रवर्धिनी।। भाद्रशुक्लपक्ष ४ चन्द्रदर्शनदोष शान्तये मन्त्रः- सिंहः प्रसेनमवधीत् सिंहो जाम्बवता हतः। सुकुमारक मा रोदीस्तव ह्येष स्यमन्तकः इति।। पञ्चम्यामपामार्गेणदन्तधावन मन्त्रः- आयुर्बलं यशो वर्चः प्रजापशुवसूनि च। ब्रह्मप्रज्ञां च मेधाञ्च त्वन्नो देहि वनस्पते।।१।। मुखदौर्गन्ध्य नाशाय दन्तानाञ्च विशुद्धये। ष्ठीवनाय च गात्राणां कुर्वेऽहं दन्तधावनम्।।२।। षष्ठ्यां सूर्यपूजनम् 'निर्णयसिन्धौ'- शुक्ले भाद्रपदे षष्ठ्यां स्नानं भास्करपूजनम्। प्राशनं पञ्चगव्यस्य अश्वमेधफलाधिकम्। पञ्चगव्य प्राशनमन्त्रः- यत्वगस्थिगतं पापं देहे तिष्ठति मामके। प्राशनात्पञ्चगव्यस्य दहत्यग्निरिवेन्धनमिति। श्रवणयुक्तायां द्वादश्यां विष्णु परिवर्तनोत्सवः। रात्रौ षोडशोपचारैः श्रीविष्णुं संपूज्य प्रार्थयेत्। वासुदेव जगन्नाथ प्राप्तेयं द्वादशी तव। पार्श्वेन परिवर्तस्व सुखं स्वपीहि माधव। श्रवण १२ उत्तराषाढ़ युक्ता नैवोपोष्या। उत्तराषाढ़संयुक्ता श्रोणामध्याह्नगापि वा। आसुरी सैव तारास्याद्धन्ति पुण्यं पुराकृतम्। बुधे श्रवण संयुक्ता सैव चेद् द्वादशी भवेत्। अत्यन्त महती सा स्याद्दत्तं भवति चाक्षयम्।

मूलविचार-
ज्येष्ठा/मूल-
ति. ८ रवौ २५।४० (दि. ३।५९) उ.।
ति. १० भौमे ३६।१४ (रा. ८।१५) या.।
पञ्चक विचार-
ति. १४ शनौ १३।४४ (दि. ११।१७) उ.।

☞ शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा कर्णमर्दन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १४ शनौ धनिष्ठा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ रवौ शतभिषजि विष्टेः परं (दि. १२।२३) भूषाघटन लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय नवान्नभक्षण शिल्पविद्या नौकाघटन वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

आश्विनकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १७ भाद्रपदतः ३० तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ८ सितम्बरतः २१ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
३०	५६	१	चं	४१	५	रा	१०	१५	पू.भा.	४०	३७	रा	१०	४	धृति	७	४८	दि	८	५६	वा	१३	२	कौ	४१	५	मुसल
३०	५२	२	मं	३६	२२	रा	८	२३	उ.भा.	३७	४६	रा	८	५६	शूल	१/५७	४२/१५	प्रा	६/३	३१/४९	तै	८	४४	गर	३६	२२	सिद्धि
३०	४९	३	बु	३१	२	सा	६	१५	रेवती	३४	१५	रा	७	३२	वृद्धि	४७	४४	रा	१२	५६	व	३	४२	भ	३१/५८	२/७	उत्पात
३०	४५	४	गु	२५	१२	दि	३	५६	अश्विनी	३०	१९	सा	५	५९	ध्रुव	४०	११	रा	९	५५	वा	२५	१२	कौ	५२	१०	मानस
३०	४२	५	शु	१९	८	दि	१	३१	भरणी	२६	८	सा	४	१९	व्याघात	३२	२९	सा	६	५२	तै	१९	८	गर	४६	४	मुद्गर
३०	३८	६	श	१३	०	दि	११	४	कृत्तिका	२१	५६	दि	२	३८	हर्षण	२४	४६	दि	३	४६	व	१३	०	भ	४०	१	ध्वज
३०	३४	७	र	७	१	दि	८	४१	रोहिणी	१७	५३	दि	१	२	वज्र	१७	८	दि	१२	४४	वव	७	१	वा	३४	११	धाता
३०	३१	८	चं	१/५४	२१/५३	प्रा	६/४	२६/२४	मृगशिरा	१४	१५	दि	११	३६	सिद्धि	९	४९	दि	९	५०	कौ	१	२१	तै	२८/५५	४८/२४	आनन्द
३०	२७	१०	मं	५१	५२	रा	२	४०	आर्द्रा	११	१०	दि	१०	२३	व्यतिपात	२/५३	५७/४८	प्रा	७/४	६/३७	व	२४	३	भ	५१	५२	चर
३०	२३	११	बु	४८	२०	रा	१	१५	पुनर्वसु	८	५६	दि	९	२९	परिघ	५१	१२	रा	२	२४	वव	२०	६	वा	४८	२०	गद
३०	२०	१२	गु	४५	५१	रा	१२	१६	पुष्य	७	३०	दि	८	५६	शिव	४६	३१	रा	१२	३२	कौ	१७	६	तै	४५	५१	शुभ
३०	१६	१३	शु	४४	३४	रा	११	४७	श्लेषा	७	१०	दि	८	४९	सिद्ध	४२	४५	रा	११	३	गर	१५	१३	व	४४	३४	मृत्यु
३०	१२	१४	श	४४	३२	रा	११	४७	मघा	८	२	दि	९	११	साध्य	४०	०	रा	९	५८	भ	१४	३३	श	४४	३२	पद्म
३०	९	३०	र	४५	५०	रा	१२	१८	पू.फा.	१०	९	दि	१०	२	शुभ	३८	१५	रा	९	१६	च	१५	११	नाग	४५	५०	छत्र

अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशिं	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे. अं.	- मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.	
८	१	२२	२३	१७	मीन	२६।७	५	४९	६	११	४	२०	४६	५३	५	४९	–	४	६	३५	मीनराशिः (सा. ४।१६)। दुग्धमाश्वियुजि त्यजेत्। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्। महालयारम्भः। प्रतिपच्छ्राद्धम्। प्रत्यहं पार्वणं श्राद्धं कर्तव्यन्तु महालये। पितृभ्यश्च जलं देयं तेन संवत्सरं सुखम्।
९	२	२३	२४	१८			५	५०	६	१०	४	२१	४५	५	५	२७	–	५	७	१०	द्वितीयाश्राद्धम्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।१०)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुंपर्यंके पूजनादक्षयं धन-दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। सर्वार्थसिद्धियोगः ३७।४६ य
१०	३	२४	२५	१९	मेष	३४।१५	५	५०	६	१०	४	२२	४३	२०	५	४	–	५	७	४७	भ. ३।४२ उ. (दि. ७।१९) ३१।२ या. (सा. ६।१५)। मेषराशिः (रा. ७।३२)। तृतीयाश्राद्धम्। ललितादेवी यात्रा ३। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।४७)।
११	४	२५	२६	२०			५	५१	६	९	४	२३	४१	३७	४	४१	–	५	८	२७	चतुर्थी श्राद्धम्। यायिजययोगः ३०।१९ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।१९ या.। ○भरणी पितृपक्षे तु महती सम्प्रकीर्तिता। तस्यां श्राद्धं कृतं येन स गया श्राद्धकृद् भवेत्। रवियोगः २६।८ उ
१२	५	२६	२७	२१	वृष	४०।५	५	५२	६	८	४	२४	३९	५७	४	१८	–	६	९	१४	वृषराशिः (रा. ९।५४)। पञ्चमी श्राद्धम्। षष्ठी श्राद्धमपि अद्यैव। श्रीचन्द्रषष्ठी ६ व्रतम् (चन्द्रोदय व्यापिनी)। चन्द्रोदयः (रा. ९।१४)। भरणी श्राद्धम्। पार्वणवदस्यविधिः।
१३	६	२७	२८	२२			५	५२	६	८	४	२५	३८	२०	३	५५	–	६	१०	६	भ. १३।० उ. (दि. ११।४) ४०।१ या. (रा. ९।५२)। सप्तमी श्राद्धम्। यायिजययोगः २१।५६ उ.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः २१।५६ उ.। त्रिपुष्करयोगः १३।० उ. २१।५६ या.।
१४	७	२८	२९	२३	मिथुन	४६।४	५	५३	६	७	४	२६	३६	४४	३	३२	–	६	११	५	मिथुनराशिः (रा. १२।१९)। जीवत्पुत्रिका ८ व्रतम्। जीमूतवाहनपूजा। अष्टमी श्राद्धम्। गया मध्याष्टमी ८। महालक्ष्मी ८ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ११।५)। लक्ष्मीव्रतं ❖
१५	८	२९	३०	२४			५	५४	६	६	४	२७	३५	१०	३	९	–	७	१२	८	प्रातः ६।२६ वादनात्परं जीवत्पुत्रिका व्रतस्य पारणा। मातृनवमी ९। सौभाग्यवती स्त्रीणामपि श्राद्धम्। अन्वष्टका श्राद्धम्। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १४।१५ या.
१६	९	३०	३१	२५	कर्क	५४।३०	५	५५	६	५	४	२८	३३	३८	२	४६	–	७	१	१२	भ. २४।३ उ. (दि. ३।३२) ५१।५२ या. (रा. २।४०)। कर्कराशिः (रा. ३।४३)। दशमी श्राद्धम्। यमघंटयोगः ११।१० या.। स्नानं गोदावर्याम्। शरदृतुः। श्रीविश्वकर्मापूजा
१७	१०	३१	१	२६			५	५५	६	५	४	२९	३२	९	२	२३	–	७	२	१५	इन्दिरा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। एकादशी श्राद्धम्। ⊙सं.कन्यायां सूर्यः २८।३२ (सा. ५।२०)। मु. ३० समा। फलं समता। पराः १६ घट्यःपुण्याः। गृहवस्त्रदानम्।
१८	११	१	२	२७			५	५६	६	४	५	०	३०	४२	२	०	–	८	३	१६	द्वादशी श्राद्धम्। सन्यासि-यति वैष्णवानां श्राद्धम्। सौरआश्विनमासारम्भः। यायिजययोगः ४५।५१ उ.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ७।३० या.। ❷रवियोगः २१।५६ या.
१९	१२	२	३	२८	सिंह	७।१०	५	५७	६	३	५	१	२९	१७	१	३७	–	८	४	१३	भ. ४४।३४ उ. (रा. ११।४७)। सिंहराशिः (दि. ८।४९)। प्रदोष १३ व्रतम्। त्रयोदशी श्राद्धम्। मघा-त्रयोदशी श्राद्धम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां
२०	१३	३	४	२९			५	५८	६	२	५	२	२७	५५	१	१३	–	८	५	८	भ. १४।३३ या. (दि. ११।४७)। शस्त्रादिहतानां १४ चतुर्दशी श्राद्धम्। भूतव्याप्ता महानिशेत्युक्तेः।" स्थायिजययोगः ४४।३४ उ.। ❶पञ्चकनिवृत्तिः ३४।१५ (रा. ७।३२)
२१	१४	४	५	३०	कन्या	२६।१	५	५८	६	२	५	३	२६	३५	०	५०	–	९	–	–	कन्याराशिः (सा. ४।२२)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। सर्वपैत्री ३०। अज्ञात तिथौ नामद्यैव श्राद्धम्। महाविष्णुप्रीत्यर्थः ब्राह्मण भोजनम्। पितृविसर्जनम्।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	चं	५	२४	४९	२६	४	१५	२८	२३	२	२६	३३	३१	३	२२	४९	१४	११	०	४७	२४	१०	२३	५४	१४
२	मं	५	२५	२९	५४	४	१७	११	२५	२	२६	४३	१७	३	२४	१	३८	११	०	४२	३२	१०	२३	५१	३
३	बु	५	२६	१०	२३	४	१८	५४	२८	२	२६	५३	३	३	२५	१४	१	११	०	३७	३९	१०	२३	४७	५२
४	गु	५	२६	५०	५२	४	२०	३७	३०	२	२७	२	४९	३	२६	२६	२५	११	०	३२	४५	१०	२३	४४	४१
५	शु	५	२७	३१	२१	४	२२	२२	५२	२	२७	१२	३६	३	२७	३८	४९	११	०	२७	५२	१०	२३	४१	३०
६	श	५	२८	११	५१	४	२४	१	५३	२	२७	२२	२१	३	२८	५१	१३	११	०	२२	५८	१०	२३	३८	२०
७	र	५	२८	५२	२०	४	२५	४८	५५	२	२७	३२	७	४	०	३	३६	११	०	१८	५	१०	२३	३५	९
८	चं	५	२९	३२	४९	४	२७	३४	५६	२	२७	४१	५२	४	१	१५	५९	११	०	१३	११	१०	२३	३१	५८
१०	मं	६	०	५३	४७	५	१	३३	४१	२	२८	०	२३	४	३	४०	४५	११	०	३	२४	१०	२३	२५	३६
११	बु	६	१	३४	१६	५	३	११	३४	२	२८	१०	१	४	४	५३	७	१०	२९	५८	३१	१०	२३	२२	२५
१२	गु	६	२	१४	४५	५	४	४८	२८	२	२८	१९	३६	४	६	५	२८	१०	२९	५३	३७	१०	२३	१९	१४
१३	शु	६	२	५५	१४	५	६	२४	१२	२	२८	२९	७	४	७	१७	४८	१०	२९	४८	४३	१०	२३	१६	३
१४	श	६	३	३५	४३	५	७	५९	३८	२	२८	३८	३४	४	८	३०	५	१०	२९	४३	५०	१०	२३	१२	५२
३०	र	६	४	१६	१३	५	९	३४	४६	२	२८	४७	५८	४	९	४२	१९	१०	२९	३८	५६	१०	२३	९	४१

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति. ८ सोमे तुलायां ४०।१७ (रा. १०।१)।। बुधः-ति. ७ रवौ उत्तराफाल्गुनी भे २२।४९ (दि. ३।१)। ति. १० भौमे कन्यायां १३।५१ (दि. ११।२७)। ति. ३० रवौ हस्ते ४६।५० (रा. १३।४२)।। गुरुः-ति. १ सोमे पुनर्वसु ३ चरणे ३९।५० (रा. ९।४५)।। शुक्रः-ति. ६ शनौ मघायां सिंहे च ५७।१ (रा. ४।४०)।। वक्रीशनिः-ति. ११ बुधे वक्रगत्या पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे कुम्भे च ४१।४६ (रा. १०।३७)।। राहुः-ति. १२ गुरौ पूर्वाभाद्रपदा १ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ३ चरणे ४५।३३ (रा. १२।१९)।।

२३ पं० आश्विनकृष्ण ८ सोमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८९८
अयनांशाः २४।१२।१०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	१	५	४	२	३	११	१०	४
२१	२७	३	२९	२७	२७	०	२३	२३
३५	१७	३२	४६	४१	१६	१३	३१	३१
१०	४७	४९	५६	१२	१३	११	५८	५८
५८	८५१	४०	९८	७	७२	४	३	३
२८	३४	२९	१	४६	४०	५	११	११
						व.		

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ सोमे पू.भा.भे भौमवेधः। ति. २ भौमे उ.भा.भे भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। रा. ८।५६ उ. रेवत्यां पश्चिम दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे विष्टिः पूर्वं (दि. ७।१९) रेवत्यां शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन नववस्त्रधारण पश्चिम दिग्यात्रा कणमर्दन भैषज्य विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ४ गुरौ अश्विन्यां सूर्यवेधः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे भरण्यां शय्यासनाद्युपभोग वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ कृत्तिका भे विष्टिःपूर्वं (दि. ११।४) वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ रोहिण्यां सप्तम्यां पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। दि. १।२ उ. मृगे नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ सोमे मृगे प्रा. ६।२६ या. शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १० भौमे व्यतिपातात्परं (प्रा. ७।६) आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि. १०।२३ उ. विष्टिःपूर्वं (दि. ३।३२) पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ११ बुधे पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय पश्चिम दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। पुष्ये भूम्युपवेशन सुभगांविनानववस्त्रधारण उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा (एकादश्यां) विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ गुरौ पुष्ये जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन ☞

तिथि ल.अ.	१ चं घं.	मि.	२ मं घं.	मि.	३ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	५ शु घं.	मि.	६ श घं.	मि.	७ र घं.	मि.	८ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	१४ श घं.	मि.	३० र घं.	मि.
सिंह	६	२८	६	२४	६	२१	६	१८	६	१४	६	१०	६	७	६	३	५	५९	५	५६	कन्या	८	५	८	१	७	५८	७	५४
कन्या	८	४१	८	३७	८	३४	८	३०	८	२७	८	२३	८	२०	८	१६	८	१२	८	९	तुला	१०	२१	१०	१७	१०	१४	१०	१०
तुला	१०	५७	१०	५३	१०	५०	१०	४६	१०	४३	१०	३९	१०	३६	१०	३२	१०	२८	१०	२५	वृश्चिक	१२	३८	१२	३४	१२	३१	१२	२७
वृश्चिक	१	१४	१	१०	१	७	१	३	१	०	१२	५६	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४२	धनु	२	४४	२	४०	२	३७	२	३३
धनु	३	२०	३	१६	३	१३	३	९	३	६	३	२	२	५९	२	५५	२	५१	२	४८	मकर	४	३१	४	२७	४	२४	४	२०
मकर	५	७	५	३	५	०	४	५६	४	५३	४	४९	४	४६	४	४२	४	३८	४	३५	कुम्भ	६	२	५	५८	५	५५	५	५१
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कुम्भ	६	३८	६	३४	६	३१	६	२७	६	२४	६	२०	६	१७	६	१३	६	९	६	६	मीन	७	३०	७	२६	७	२३	७	१९
मीन	८	६	८	२	७	५९	७	५५	७	५२	७	४८	७	४५	७	४१	७	३७	७	३३	मेष	९	७	९	३	९	०	८	५६
मेष	९	४३	९	३९	९	३६	९	३२	९	२९	९	२५	९	२२	९	१८	९	१४	९	११	वृष	११	३	१०	५८	१०	५५	१०	५२
वृष	११	३९	११	३५	११	३२	११	२८	११	२५	११	२१	११	१८	११	१४	११	१०	११	७	मिथुन	१	१७	१	१३	१	१०	१	६
मिथुन	१	५३	१	४९	१	४६	१	४२	१	३९	१	३५	१	३२	१	२८	१	२४	१	२१	कर्क	३	३५	३	३१	३	२८	३	२४
कर्क	४	११	४	७	४	४	४	०	३	५७	३	५३	३	५०	३	४६	३	४२	३	३९	सिंह	५	४९	५	४५	५	४२	५	३८

२४ पं० आश्विनकृष्ण ३०रवौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९०४
अयनांशाः २४।१२।१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	४	६	५	२	४	१०	१०	४
३	२४	३	८	२८	८	२९	२३	२३
२६	२९	३५	३५	३६	३२	४३	१२	१२
३५	२०	४३	४१	४२	१५	५०	५३	५३
५८	७७२	४०	१०८	७	७२	४	३	३
४१	४४	२७	२	५७	४०	५३	११	११
						व.		

☉फसली नववर्षारम्भः। फसली सन् १४३३ प्रारम्भः। पौराणिकागस्त्योदयः १३।३१ (दि. ११।१३)। यायिजययोगः ४०।३७ उ. ४१।५ या.। ❖चाभ्युदितं शशाङ्के लक्ष्मी कुण्डे स्नान समाप्तिः। भानुसप्तमी ७। *सूर्यग्रहण सन्निभा।* ⊙उत्तराफाल्गुनी भे सूर्यः ३।२१ (दि. ७।१३)। स्त्री.पु.-सू.सू. योगः जम्बूक वाहनं वातनाडी तदीशःरविः सामान्यवृष्टियोगः। यायिजययोगः ७।१ या.। रवियोगः ३।२१ उ. १७।५३ या.। □महालय समाप्तिः। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजामयम्। यायिजययोगः ४५।५० उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।१९ उ.।

मूलविचार-रेवती/अश्विनी- ति. २ भौमे ३७।४६ (रा. ८।५६) उ.। ति. ४ गुरौ ३०।१९ (सा. ५।५९) या.।
श्लेषा/मघा- ति. १२ गुरौ ७।३० (दि. ८।५६) उ.। ति. १४ शनौ ८।२ (दि. ९।११) या.।
पञ्चक विचार- ति. ३ बुधे ३४।१५ (रा. ७।३२) या.।

जीवत्पुत्रिकामहालक्ष्मीव्रतयोर्निर्णयः:- महालक्ष्मीव्रतेऽष्टमी चन्द्रोदयव्यापिनी ग्राह्या।। पूर्वा वा परविद्धा वा ग्राह्या चन्द्रोदये सदा। जीवत्पुत्रिका तु लक्ष्मी व्रतञ्चाभ्युदिते शशांके यत्राष्टमी आश्विनकृष्ण पक्षे। यत्रोदयं वै लभते दिनेशो जीवत्सुताख्या व्रतमस्तु तत्र।। अत्र विशेषः- पूर्वेद्युरपरेद्युर्वा प्रदोषे यत्र चाष्टमी। तत्र पूज्यः स्नारीभिः राजाजीमूतवाहनः।। अन्यच्च। प्रदोषसमये स्त्रीभिः पूज्यो जीमूतवाहनः। इति मैथिलनिबन्धनिर्णयः।। जीवत्पुत्रिका कन्यायां उदयव्यापिनीग्राह्येति पूर्वोक्ति यत्रोदयं वै कुरुते इत्यतश्च सायं व्यापिन्यां ग्रहणे तैरेव वचनैर्दिनद्वये व्रतोपपत्तिरवसीयते। सा च परदिनेऽन्नकालस्य घटी ११।८ उ. अष्टमीव्याप्तौ सम्भवति। अतः गौड़मैथिल-निर्णयैकवाक्यता न दिनद्वयव्रतापत्तिश्च। अन्नकालः- दिवाभागद्वयादूर्ध्वमानिशीथात्तु वै निशि। द्विजभोजनकालोऽयं वालवृद्धातुरैर्विना। अथ सर्वेषां श्राद्धानां कालविभागः- पूर्वाह्ने दैविकं श्राद्धमपराह्णेतु पार्वणम्। एकोदिष्टं तु मध्याह्ने प्रातर्वृद्धि-निमित्तकम्। शुक्ल पक्षस्य पूर्वाह्ने श्राद्धं कुर्याद्विचक्षणः। कृष्णपक्षेऽपराह्ने च रौहिणं न तु लंघयेत्। क्षयाहे विशेषः- न ज्ञायते मृताहश्चेत्प्रमीते प्रोषिते सति। मासश्चेत्प्रति-विज्ञातस्तद्दर्शेस्यान्मृतेऽहनि। श्राद्धविघ्ननिर्णयः श्राद्धविघ्ने समुत्पन्नेह्यविज्ञाते मृतेऽहनि। एकादश्यां तु कर्त्तव्यं कृष्णपक्षे विशेषतः।। इति। गयाश्राद्धकालः- मीने मेषेस्थितेसूर्ये कन्यायां कार्मुकिघटे दुर्लभं त्रिषु लोकेषु गयायां पिण्डपातनम्। गयायां सर्वकालेषु पिण्डं दद्याद्विचक्षणः। अधिमासे जन्मदिने तथास्ते गुरुशुक्रयोः न त्यक्तव्यं गयाश्राद्धं सिंहस्थे च बृहस्पतौ। गया श्राद्धं प्रकुर्वीत संक्रान्त्यादौ विशेषतः।। काले वा परपक्षे वा चतुर्थ्यादि तिथिष्वपि। माहलयां गयाश्राद्धं मातापित्रोर्मृतेऽहनि।। कृतोद्वाहोऽपिकुर्वीतपिण्डदानं यथाविधिः। मृताहश्चसपिण्डश्चगयाश्राद्धं महालयम्।।

☞दोलारोहण शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। श्लेषा भे वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः। ☞एकराशौयदा यान्ति चत्वारःपञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

आश्विनशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ३१ भाद्रपदतः तिथि १५ आश्विनं यावत् १९४७ शकः।। सन्तोष मिश्र
अंग्रेजी दिनांक २२ सितम्बरतः दिनांक ७ अक्टूबरं यावत् सन् २०२५ ई.।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः शरदृतुः।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः
३०	५	१	चं	४८	२०	रा	१	१९	उ.फा.	१३	३५	दि	११	२५	शुक्ल	३७	२६	रा	८	५७	किं	१७	५	वव	४८	२०	श्रीवत्स
३०	१	२	मं	५२	१	रा	२	४८	हस्त	१८	६	दि	१	१४	ब्रह्म	३७	३२	रा	९	१	वा	२०	११	कौ	५२	१	सौम्य
२९	५८	३	बु	५६	३२	रा	४	३७	चित्रा	२३	३६	दि	३	२६	ऐन्द्र	३८	२०	रा	९	२०	तै	२४	१७	गर	५६	३२	कालदण्ड
२९	५४	४	गु	६०	०	स	म	स्त	स्वाती	२९	४५	सा	५	५५	वैधृति	३९	३६	रा	९	५१	व	२९	४	भ	६०	०	सुस्थिर
२९	५०	४	शु	१	३५	प्रा	६	४०	विशाखा	३६	१७	रा	८	३३	विष्कुम्भ	४१	७	रा	१०	२९	भ	१	३५	वव	३४	१२	मातङ्ग
२९	४६	५	श	६	४८	दि	८	४६	अनुराधा	४२	४१	रा	११	७	प्रीति	४२	२९	रा	११	३	वा	६	४८	कौ	३९	१५	अमृत
२९	४३	६	र	११	४२	दि	१०	४४	ज्येष्ठा	४८	३५	रा	१	२९	आयुष्मान	४३	२९	रा	११	२७	तै	११	४२	गर	४३	४९	काण
२९	३९	७	चं	१५	५५	दि	१२	२६	मूल	५३	४२	रा	३	३३	सौभाग्य	४३	५१	रा	११	३६	व	१५	५५	भ	४७	३२	लुम्बक
२९	३५	८	मं	१९	९	दि	१	४५	पू.षा.	५७	४१	रा	५	९	शोभन	४३	२०	रा	११	२५	वव	१९	९	वा	५०	१३	मित्र
२९	३२	९	बु	२१	१७	दि	२	३७	उ.षा.	६०	०	स	म	स्त	अतिगण्ड	४२	०	रा	१०	५४	कौ	२१	१७	तै	५१	४२	वज्र
२९	२८	१०	गु	२२	६	दि	२	५६	उ.षा.	०	३१	प्रा	६	१८	सुकर्मा	३९	३५	रा	९	५६	गर	२२	६	व	५१	५१	सौम्य
२९	२४	११	शु	२१	३५	दि	२	४५	श्रवण	२	५	प्रा	६	५७	धृति	३६	१२	रा	८	३६	भ	२१	३५	वव	५०	४३	धूम्र
२९	२१	१२	श	१९	५१	दि	२	४	धनिष्ठा	२	२६	प्रा	७	६	शूल	३१	४८	सा	६	५१	वा	१९	५१	कौ	४८	२६	प्रवर्धमान
२९	१७	१३	र	१७	०	दि	१२	५७	शतभिष	१ ५८	३६ ११	प्रा	६ ६	४७ ४	गण्ड	२६	३५	सा	४	४७	तै	१७	०	गर	४५	५	राक्षस
२९	१३	१४	चं	१३	१०	दि	११	२६	उ.भा.	५७	६	रा	५	०	वृद्धि	२०	३६	दि	२	२४	व	१३	१०	भ	४०	५१	गद
२९	१०	१५	मं	८	३१	दि	९	३४	रेवती	५३	४६	रा	३	४०	ध्रुव	१३	५७	दि	११	४५	वव	८	३१	वा	३५	५३	शुभ

योगाः	अं.	फ.	सौ.	नें.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.द.	+ -	रे.अं. -	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
श्रीवत्स	२२	१५	५	६	३१			५	५९	६	१	५	४	२५	१६	०	२७	-	९	-	-
सौम्य	२३	१६	६	७	१	तुला	५०।५१	६	०	६	०	५	५	२४	०	उ.	३	-	१०	६	३६
कालदण्ड	२४	१७	७	८	२			६	०	६	०	५	६	२२	४७	द.	२०	-	१०	७	७
सुस्थिर	२५	१८	८	९	३			६	१	५	५९	५	७	२१	३६	०	४३	-	१०	७	४१
मातङ्ग	२६	१९	९	१०	४	वृश्चिक	११।३९	६	२	५	५८	५	८	२०	२७	१	१	-	१०	८	१८
अमृत	२७	२०	१०	११	५			६	३	५	५७	५	९	१९	२१	१	३०	-	११	९	०
काण	२८	२१	११	१२	६	धनु	४८।३५	६	३	५	५७	५	१०	१८	१७	१	५३	-	११	९	४७
लुम्बक	२९	२२	१२	१३	७			६	४	५	५६	५	११	१७	१५	२	१७	-	११	१०	३९
मित्र	३०	२३	१३	१४	८			६	५	५	५५	५	१२	१६	१५	२	४०	-	१२	११	३७
वज्र	१	२४	१४	१५	९	मकर	१३।२४	६	६	५	५४	५	१३	१५	१८	३	३	-	१२	१२	३६
सौम्य	२	२५	१५	१६	१०			६	६	५	५४	५	१४	१४	२३	३	२७	-	१३	१	३७
धूम्र	३	२६	१६	१७	११	कुम्भ	३२।१६	६	७	५	५३	५	१५	१३	३१	३	५०	-	१३	२	३८
प्रवर्धमान	४	२७	१७	१८	१२			६	८	५	५२	५	१६	१२	४०	४	१३	-	१३	३	४०
राक्षस	५	२८	१८	१९	१३	मीन	४५।१४	६	९	५	५१	५	१७	११	५३	४	३६	-	१३	४	४३
गद	६	२९	१९	२०	१४			६	१०	५	५०	५	१८	११	७	४	५९	-	१४	५	४७
शुभ	७	३०	२०	२१	१५	मेष	५३।४६	६	१०	५	५०	५	१९	१०	२४	५	२२	-	१४	-	-

दौहित्रकर्तृकमातामहश्राद्धम्। जीवत्पितृकेणापिश्राद्धम् कार्यम्। शारदनवरात्रारम्भः। कलशस्थापनं ध्वजारोपणञ्च। केशसंस्कारद्रव्याणि प्रदद्यात्प्रतिपद्दिने। महाराजा ⓫

तुलाराशिः (रा. २।२०)। ◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलंसमता। सौम्यशृंगंसमर्घताकरम्। पट्टदोरं द्वितीयायां केशसंयम् हेतवे। ⊙सायन तुलायां सूर्यः २४।२८ (दि. ३।४७)।

मु. रविउस्सानी ४ हिजरी सन् १४४७। दर्पणं च तृतीयायां सिन्दूरालक्तकं तथा। रवियोगः २३।३६ उ.। ⓫अग्रसेनजयन्ती। यायिजययोगः ४८।२० या.।

भ. २९।४ उ. (सा. ५।३९)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। मधुपर्क चतुर्थ्यां तु तिलकं नेत्रमण्डनम्। रवियोगः २९।४५ या.। □रवियोगः ४२।४१ उ.।

भ. १।३५ या. (प्रा. ६।४०)। वृश्चिकराशिः (दि. १।५४)। उपाङ्गललिता ५ व्रतम्। पञ्चम्यामङ्गरागं च शक्त्यालंकरणानि च। स्थायिजययोगः १।३५ या.। रवियोगः ३६।१७ उ.।

⊙हस्ते सूर्यः ४१।२३ (रा. १०।३६)। स्त्री.नपुं.-सू.सू. योगः चातकवाहनं चंडानाडी तदीशः शनिः खण्डवृष्टियोगः। यायिजययोगः ६।४८ या.। रवियोगः ४१।२३ या.। पुनः□

धनूराशिः (रा. १।२९)। विल्वाभिमंत्रणम्। षष्ठयां विल्वतरौ बोधं सायं सन्ध्यासु कारयेत्। सर्वार्थसिद्धियोगः ४८।३५ उ.। रवियोगः ४८।३५ या.।

भ. १५।५५ उ. (दि. १२।२६) ४७।३२ या. (रा. १।५)। सप्तम्यां प्रातरानीयगृहमध्ये प्रपूजयेत्। पत्रिका प्रवेशनम्। मूले सरस्वत्यावाहनम्। निशीथे महानिशापूजा वलिदानादिकञ्च। ◆

महाष्टमी ८ व्रतम्। उपोषणमथाष्टम्यां आत्मशक्त्यथ पूजनम्। अन्नपूर्णा परिक्रमा १९।९ या. (दि. १।४५)। सायंत्रिमुहूर्त नवमी सत्वात् श्रीमहानवमी ९ व्रतम्। श्रीदुर्गानवमी। ❷

मकरराशिः (दि. ११।२८)। उत्तरेण नवम्याञ्च वलिभिः पूजयेच्छिवाम्। उ.षा. भे वलि दानं सरस्वत्याः पूजनम्। यावन्नवमी होमादिकञ्च। दशम्यां नवरात्र व्रतस्य पारणा। वौधावतारः १० ❷

भ. ५१।५१ उ. (रा. २।५०)। श्रीदुर्गाविसर्जनम्। श्रवणे सरस्वत्याः विसर्जनम्। दशमी श्रवण योगात् विजयादशमी १०। शमीपूजन। जयन्ती ग्रहणम्। अपराजितापूजा। ○

भ. २१।३५ या. (दि. २।४५)। कुम्भराशिः (रा. ७।१)। पापाङ्कुशा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। काश्यां प्रसिद्धः नाटी इमली भरतमिलापः। पञ्चकारम्भः ३२।१६ ☎

शनिप्रदोष १३ व्रतम्। पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः। पद्मनाभ द्वादशी १२ व्रतम्। दुग्धदानम्। द्विदल (दाल) त्याग व्रतारम्भः। द्विपुष्करयोगः २।२६ या.।

मीनराशिः (रा. १२।१५)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५९।४७ उ.। रवियोगः १।३६ उ. ५९।४७ या.। ☎ (रा. ७।१)। सर्वार्थसिद्धियोगः २।५ या.। रवियोगः २।५ या.।

भ. १३।१० उ. (दि. ११।२६) ४०।५१ या. (रा. १०।३०)। व्रताय १५ पूर्णिमा। शरत्पूर्णिमा १५। कोजागरी १५। रात्रौ लक्ष्मीन्द्रकुबेरादिपूजा। यायिजययोगः १३।१० उ.।

मेषराशिः (रा. ३।४०)। स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। महर्षिवाल्मीकीजयन्ती। कार्तिकव्रत-स्नान-यम-नियमाद्यारम्भः। कार्तिक मास दीप दानारम्भः। ओली समाप्ति ❖

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	चं	६	४	१६	१०	५	१०	२३	४३	२	२८	४४	३९	४	९	४४	५५	१०	२९	३८	५७	१०	२३	९	४२
२	मं	६	४	५७	२	५	१२	११	४५	२	२८	५२	३६	४	१०	५७	३५	१०	२९	३४	३	१०	२३	६	३१
३	बु	६	५	३८	६	५	१३	५९	४७	२	२९	०	३४	४	१२	१०	१६	१०	२९	२९	१०	१०	२३	३	२१
४	गु	६	६	१९	१०	५	१५	४७	४९	२	२९	८	३१	४	१३	२२	५६	१०	२९	२४	१६	१०	२३	०	१०
४	शु	६	७	०	१४	५	१७	३५	४१	२	२९	१६	२८	४	१४	३५	५७	१०	२९	१९	२३	१०	२२	५६	५९
५	श	६	७	४१	१७	५	१९	२२	३८	२	२९	२४	२६	४	१५	४९	३७	१०	२९	१४	२९	१०	२२	५३	४८
६	र	६	८	२२	२१	५	२१	८	४८	२	२९	३२	२३	४	१७	३	१७	१०	२९	९	३६	१०	२२	५०	३७
७	चं	६	९	३	२५	५	२२	५४	४६	२	२९	४०	२०	४	१८	१६	५७	१०	२९	४	४२	१०	२२	४७	२७
८	मं	६	९	४४	२९	५	२४	४०	४५	२	२९	४८	१७	४	१९	३०	३७	१०	२८	५९	४९	१०	२२	४४	१६
९	बु	६	१०	२५	३२	५	२६	१०	१९	२	२९	५६	१३	४	२०	४४	१८	१०	२८	५४	५५	१०	२२	४१	५
१०	गु	६	११	६	३६	५	२८	५	४२	३	०	४	१०	४	२१	५७	५८	१०	२८	५०	५२	१०	२२	३७	५४
११	शु	६	११	४८	२	५	२९	४६	४१	३	०	१२	६	४	२३	११	३८	१०	२८	४७	७	१०	२२	३४	४३
१२	श	६	१२	३०	५४	६	१	२७	४०	३	०	२०	३	४	२४	२५	१८	१०	२८	४३	२२	१०	२२	३१	३३
१३	र	६	१३	१३	४६	६	३	८	४०	३	०	२७	५९	४	२५	३८	५८	१०	२८	३९	३७	१०	२२	२८	२२
१४	चं	६	१३	५६	३९	६	४	४७	८	३	०	३५	१	४	२६	५२	३८	१०	२८	३५	५२	१०	२२	२५	११
१५	मं	६	१४	३९	३१	६	६	२४	२२	३	०	४०	४८	४	२८	६	१८	१०	२८	३२	७	१०	२२	२२	०

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-ति. ४ गुरौ स्वात्यां ३०।२६ (सा. ६।११)।। बुधः-ति. ७ सोमे चित्रा भे १४।१७ (दि. ११।४७)। ति. ११ शुक्रे तुलायां ७।५५ (दि. ९।१७)। ति. १५ भौमे स्वात्यां ९।३९ (दि. १०।२)।। गुरुः- ति. ९ बुधे पुनर्वसु ४ चरणे कर्के च २८।३३ (सा. ५।३१)।। शुक्रः- ति. ३ बुधे पूर्वाफाल्गुनी भे ५७।३५ (रा. ५।२)। ति. १३ रवौ उत्तराफाल्गुनी भे ४९।४३ (रा. २।२)।। वक्रीशनिः- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः-पूर्वाभाद्रपदा १ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ३ चरणे।।

२५ पं० आश्विनशुक्ल ८ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९१३

अयनांशाः २४।१२।२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	८	६	५	२	४	१०	१०	४
१२	१४	९	२४	२९	१९	२८	२२	२२
१६	३८	४४	४०	४८	३०	५९	४४	४४
२५	४०	२९	४५	१७	३७	४९	१६	१६
५९	७५०	४१	८९	७	७३	४	३	३
३	१२	३	३४	५६	४१	४५ व.	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ सोमे उ.फा. भे सूर्ययुतिः। हस्ते सूर्यभोग्यम्। ति. २ भौमे हस्ते पूर्वदोषः। चित्रा भे भौमयुतिः। ति. ३ बुधे चित्रा भे पूर्वदोषः। स्वात्यां भौमभोग्यं वैधृतिश्च। ति. ४ गुरौ स्वात्यां पूर्वदोषो रिक्तादोषश्च। ति. ४ शुक्रे प्रा. ६।४० उ. विशाखा भे नववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। रा. ८।३३ उ. मैत्रे गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा भैषज्य मुहूर्त्तः। ति. ५ शनौ मैत्रे कृष्णवस्त्रधारण पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा (पंचम्यां) गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ६ रवौ ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ७ सोमे मूले विष्टेः पूर्वं (दि. १२।२६) शिशुताम्बूलभक्षण कर्णवेध शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ भौमे दि. १।४५ या. पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं (दि. २।३७) उ.षा. भे गर्भाधान शुभगान्विनानववस्त्रधारण विपणि मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ प्रा. ६।१८ उ. श्रवणे अन्नप्राशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग पूर्वदिग्यात्रा कर्णवेध नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। अभिजित्मुहूर्त्तः १३।४५ उ. (दि. ११।३६) १५।४३ या. (दि. १२।२३)। अपराह्णकालः १७।४१ उ. (दि. १।१०) २३।३४ या. (दि. ३।३२)। विजयमुहूर्त्तः १९।३९ उ. (दि. १।५८) २१।३७ या. (दि. २।४५) अथवा किंचिदुद्भिन्नतारकोदये। ति. ११ शुक्रे विष्टेःपरं (दि. २।४५) धनिष्ठा भे गर्भाधान नववस्त्रधारण नवान्नभक्षण नौकाघटन गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ शनौ धनिष्ठा भे कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। शतभिषजि भौमवेधः। ति. १३ रवौ प्रा. ६।४७ उ. पू.भा. भे राहुयुतिः। ति. १४ सोमे उ.भा. भे सूर्यवेधो विष्टिश्च। ति. १५ भौमे रेवत्यां सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्।

तिथि ल.अ.	१ चं घं.	मि.	२ मं घं.	मि.	३ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	४ शु घं.	मि.	५ श घं.	मि.	६ र घं.	मि.	७ चं घं.	मि.	८ मं घं.	मि.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	१५ मं घं.	मि.
कन्या	७	५१	७	४७	७	४४	७	४०	७	३७	७	३३	७	२९	७	२५	७	२२	७	१८	७	१४	७	११	७	७	७	४	७	०	६	५६
तुला	१०	७	१०	३	१०	०	९	५६	९	५३	९	४९	९	४५	९	४१	९	३८	९	३४	९	३०	९	२७	९	२३	९	२०	९	१६	९	१२
वृश्चिक	१२	२४	१२	२०	१२	१७	१२	१३	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५८	११	५५	११	५१	११	४७	११	४४	११	४०	११	३७	११	३३	११	२९
धनु	२	३०	२	२६	२	२३	२	१९	२	१६	२	१२	२	८	२	४	२	१	१	५७	१	५३	१	५०	१	४६	१	४३	१	३९	१	३५
मकर	४	१७	४	१३	४	१०	४	६	४	३	३	५९	३	५५	३	५१	३	४८	३	४४	३	४०	३	३७	३	३३	३	३०	३	२६	३	२२
कुम्भ	५	४८	५	४४	५	४१	५	३७	५	३४	५	३०	५	२६	५	२२	५	१९	५	१५	५	११	५	८	५	४	५	१	४	५७	४	५३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मीन	७	१६	७	१२	७	९	७	५	७	२	६	५८	६	५४	६	५०	६	४७	६	४३	६	३९	६	३६	६	३२	६	२९	६	२५	६	२१
मेष	८	५३	८	४९	८	४६	८	४२	८	३९	८	३५	८	३१	८	२७	८	२४	८	२०	८	१६	८	१३	८	९	८	६	८	२	७	५८
वृष	१०	४९	१०	४५	१०	४२	१०	३८	१०	३५	१०	३१	१०	२७	१०	२३	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	९	१०	५	१०	२	९	५८	९	५४
मिथुन	१	३	१२	५९	१२	५६	१२	५२	१२	४९	१२	४५	१२	४१	१२	३७	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२३	१२	१९	१२	१६	१२	१२	१२	८
कर्क	३	२१	३	१७	३	१४	३	१०	३	७	३	३	२	५९	२	५५	२	५२	२	४८	२	४४	२	४१	२	३७	२	३४	२	३०	२	२६
सिंह	५	३५	५	३१	५	२८	५	२४	५	२१	५	१७	५	१३	५	९	५	६	५	२	४	५८	४	५५	४	५१	४	४८	४	४४	४	४०

२६ पं० आश्विनशुक्ल १५ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९२०

अयनांशाः २४।१२।३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	११	६	६	३	४	१०	१०	४
१९	१७	१४	६	०	२८	२८	२२	२२
१०	२०	३९	२४	४०	६	३२	२२	२२
२४	५३	३१	२२	४८	१८	७	०	०
५९	८४७	४२	९७	५	७३	३	३	३
१९	४	५२	१५	४७	४०	४४ व.	११	११

❂ राष्ट्रियआश्विनमासः दि. ३०। द्विपुष्कर-योगः १८।६ उ. ५२।१ या.। ◆अन्नपूर्णा परिक्रमा १५।५५ उ. (दि. १२।२६)। ओली प्रारम्भ (जैन)। ❂नवम्यामुग्र चण्डायाः पूजांकुर्याद् बलिं तथा। सन्धिपूजा। पू.षा. भे सरस्वत्याः पूजनम्। स्थायिजययोगः १९।९ या.। रवियोगः ५७।४१ उ.। ❷ (सायं)। मन्वादिः ९। रवियोगः समस्त। अक्टूबर १०। ○सीमोल्लंघनम्। नीलकण्ठ दर्शनम्। विजययात्रा। पूजयेद् राजचिह्नानि देविमप्यपराजिताम्। पट्टाभिषेक पूजनम्। उल्लंघित्वा सीमानं प्रस्थानं स्थापयन्नृपः सम्पूज्य प्रेषणं कुर्याद्दशम्यां शावरोत्सवैः। श्री साईंबाबापुण्यतिथिः। महात्मागाँधी-लालबहादुरशास्त्री जयन्ती। रवियोगः समस्त। ❖(जैन)। पञ्चकनिवृत्तिः ५३।४६ (रा. ३।४०)। पराशर जयन्ती। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ५३।४६ उ.।

देव्याः आगमन वाहन ज्ञानं तत्फलञ्च-

शशि सूर्ये गजारूढा शनिभौमे तुरङ्गमे।
गुरौ शुक्रे च दोलायां बुधे नौकाप्रकीर्तिता।।
गजे च जलदा देवी छत्र भङ्गतुरङ्गमे।
नौकायां सर्वसिद्धि स्यात्दोलायां मरणं ध्रुवम् ।।

देव्याः गमन वाहन ज्ञानं तत्फलञ्च-

शशिसूर्यदिने यदि सा विजया महिषागमने रुजशोककरा।
शनिभौमदिने यदि सा विजया चरणायुधयानकरिविकला।।
बुधशुक्रदिने यदि सा विजया गजवाहनगाशुभवृष्टिकरा।
सुरराजगुरौ यदि सा विजया नरवाहनगाशुभसौख्यकरा।।

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. ५ शनौ ४२।४१ (रा. ११।७) उ.। ति. ७ सोमे ५३।४२ (रा. ३।३३) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. १४ सोमे ५७।६ (रा. ५।०) उ.।
पञ्चक विचार- ति. ११ शुक्रे ३२।१६ (रा. ७।१) उ.। ति. १५ भौमे ५३।४६ (रा. ३।४०) या.।

आश्विनशुक्लप्रतिपदि कलशस्थापनम्। तत्र विधिः माङ्गलिकं कृत्वा ततो देवीं प्रपूजयेत्। शुभाभिर्मृत्तिकाभिश्च पूर्वं कृत्वा तु वेदिकाम् ॥१॥ अन्नान् वै वापयेत्तत्रजलकुम्भसमन्वितान् ॥ तत्र संस्थापयेत्कुम्भं विधिना मन्त्रपूर्वकम् ॥२॥ सौवर्णं राजतं वापि ताम्रं मृण्मयन्तु वा। आदौ संकल्पः- देशकालौ संकीर्त्य ममेहजन्मनि श्रीदुर्गाप्रीतिद्वारा सकलापच्छान्तिपूर्वक दीर्घायुर्विपुलधनपुत्रपौत्राद्यनवच्छिन्नसन्ततिवृद्धिस्थिरलक्ष्मीकीर्तिलाभ शत्रुपराजय सदभीष्ट सिध्यर्थं शारदनवरात्रप्रतिपदि विहितकलशस्थापनं दुर्गापूजनं कुमारी पूजनादिकं च करिष्ये।। ततो यथाविधि कलशं वैदिकमंत्रैः संस्थाप्य तदुपरि वरुणमावाह्य संपूज्य नूतनप्रतिमायां प्रत्यब्दपूजनप्रतिमायां दुर्गामावाह्य पूजयेत्। पूजनमंत्र- जयन्ती मंगला काली भद्रकाली कपालिनि। दुर्गाक्षमाशिवाधात्री स्वाहा स्वधा नमोऽस्तुते। ॐ दुर्गे २ रक्षणि २ स्वाहेति मन्त्रेण प्रपूज्य प्रार्थयेत् आगच्छ वरदे देवि दैत्यदर्पनिपातिनी। पूजा गृहाणसुमुखि नमस्ते शंकरप्रिये।।१।। सर्वतीर्थमये वारि सर्वदेवसमन्विते।। इमं घटं समागच्छ तिष्ठ देवगणैस्सह।।२।। दुर्गादेविसमागच्छसान्निध्यमिह कल्पय। बलिपूजां गृहाणत्वमष्टाभि शक्तिभिः सहेत्वाह्य षोडशोपचारैः देवीं अभ्यर्चयेत्। कन्यापूजनविधिः- एकैकं पूजयेत्कन्यामेकवृद्ध्यापि वा पुनः। द्विगुणां त्रिगुणां वापि प्रत्यहं नवकन्तु वा।। नवभिर्लभते भूमिमैश्वर्यं त्रिगुणेन तु। एकवर्षा तु या कन्या पूजार्थं तां विवर्जयेत् ।। कन्यापूजनेऽन्यः विशेषः- ब्रह्माणी सर्वकार्येषु युद्धार्थे क्षत्रिया तथा। धनार्थे वैश्यवंशस्य सुखार्थे शूद्रवंशजा सुखार्थं दारुणे चान्त्य जातीनां पूज्यंति विधिना नर इति।।

सन्तोष मिश्र - 10 7-24

दि.मा. घ.	प.	श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनं सौम्यगोलः शरदृतुः।।																									योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२९	६	१	बु	३/५४	१५/१६	प्रा	७/५	२१/११	अश्विनी	४९	५६	रा	२	९	व्याघात	६/५२	४६/२८	प्रा	८/५	५३/५३	कौ	३	१५	तै	३०/५७	२३/३१	मृत्यु	८	१	२१	२२	१६			६	११	५	४९	५	२०	९	४३	५	४५	-	१४	६	२१
२९	२	३	गु	५१	३२	रा	२	४९	भरणी	४५	४९	रा	१२	३२	वज्र	५१	२८	रा	२	४७	व	२४	३२	भ	५१	३२	पद्म	९	२	२२	२३	१७	वृष	५९।४६	६	१२	५	४८	५	२१	९	५	६	८	-	१५	७	६
२८	५९	४	शु	४५	२९	रा	१२	२४	कृत्तिका	४१	३५	रा	१०	५०	सिद्धि	४३	३५	रा	११	३८	वव	१८	३१	बा	४५	२९	छत्र	१०	३	२३	२४	१८			६	१२	५	४८	५	२२	८	२८	६	३१	-	१५	७	५८
२८	५५	५	श	३९	३४	रा	१०	३	रोहिणी	३७	३०	रा	९	१३	व्यतिपात	३५	५१	रा	८	३३	कौ	१२	३२	तै	३९	३४	श्रीवत्स	११	४	२४	२५	१९			६	१३	५	४७	५	२३	७	५४	६	५४	-	१५	८	५६
२८	५२	६	र	३३	५९	रा	७	५०	मृगशिरा	३३	४५	रा	७	४४	वरीयान	२८	२३	सा	५	३५	गर	६	४७	व	३३	५९	सौम्य	१२	५	२५	२६	२०	मिथुन	५।३८	६	१४	५	४६	५	२४	७	२२	७	१६	-	१५	१०	०
२८	४८	७	चं	२८	५६	सा	५	४८	आर्द्रा	३०	३१	सा	६	२६	परिघ	२१	१८	दि	२	४५	भ	१	२८	वव	२८/५६	५६/४७	कालदण्ड	१३	६	२६	२७	२१			६	१४	५	४६	५	२५	६	५३	७	३९	-	१६	११	५
२८	४४	८	मं	२४	३८	सा	४	६	पुनर्वसु	२८	४	सा	५	२९	शिव	१४	४९	दि	१२	११	कौ	२४	३८	तै	५२	५५	सुस्थिर	१४	७	२७	२८	२२	कर्क	१३।४१	६	१५	५	४५	५	२६	६	२६	८	१	-	१६	१२	९
२८	४१	९	बु	२१	११	दि	२	४४	पुष्य	२६	२५	सा	४	५०	सिद्ध	९	१	दि	९	५२	गर	२१	११	व	४९	५९	मातङ्ग	१५	८	२८	२९	२३			६	१६	५	४४	५	२७	६	१	८	२४	-	१६	१	१०
२८	३७	१०	गु	१८	४६	दि	१	४६	श्लेषा	२५	४९	सा	४	३६	साध्य	४/५५	१/५४	प्रा	७/६	५२/१४	भ	१८	४६	वव	४८	१०	अमृत	१६	९	२९	३०	२४	सिंह	२५।४९	६	१६	५	४४	५	२८	५	३९	८	४६	-	१६	२	८
२८	३३	११	शु	१७	३४	दि	१	१९	मघा	२६	२४	सा	४	५१	शुक्ल	५६	४७	रा	५	०	बा	१७	३४	कौ	४७	३६	काण	१७	१०	३०	३१	२५			६	१७	५	४३	५	२९	५	१९	९	८	-	१६	३	३
२८	३०	१२	श	१७	३७	दि	१	२१	पू.फा.	२८	१५	सा	५	३६	ब्रह्म	५४	३९	रा	४	१०	तै	१७	३७	गर	४८	१९	लुम्बक	१८	११	१	१	२६	कन्या	४४।२	६	१८	५	४२	६	०	५	१	९	३०	-	१७	३	५५
२८	२६	१३	र	१९	०	दि	१	५५	उ.फा.	३१	२२	सा	६	५२	ऐन्द्र	५३	३४	रा	३	४५	व	१९	०	भ	५०	१७	मित्र	१९	१२	२	२	२७			६	१९	५	४१	६	१	४	४५	९	५२	-	१७	४	४७
२८	२३	१४	चं	२१	३३	दि	२	५६	हस्त	३५	३५	रा	८	३३	वैधृति	५३	२०	रा	३	३९	श	२१	३३	च	५३	२५	वज्र	२०	१३	३	३	२८			६	१९	५	४१	६	२	४	३२	१०	१३	-	१७	५	३९
२८	१९	३०	मं	२५	१६	सा	४	२६	चित्रा	४०	५३	रा	१०	४१	विष्कुम्भ	५३	५३	रा	३	५३	नाग	२५	१६	किं	५७	३५	ध्वांक्ष	२१	१४	४	४	२९	तुला	८।१४	६	२०	५	४०	६	३	४	२१	१०	३५	-	१७	-	-

कार्तिककृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १६ आश्विनतः २९ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ८ अक्टूबरतः२१ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

कार्तिकि द्विदलं (दाल) त्यजेत्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ६।२१)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुंपर्यंके पूजनादक्षय धन-दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। प्रार्थनामन्त्रः-पत्नी ❶
भ. २४।३२ उ. (सा. ४।१) ५१।३२ या. (रा. २।४९)। वृषराशिः (रा.शे. ६।६)। यायिजययोगः ४५।४९ या.। यमघंटयोगः ४५।४९ उ.।
संकष्टी करक (करवा) श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।५८)। चन्द्रार्घ्यदानम्। दशरथचतुर्थी (बंगाल)। स्थायिजययोगः ४१।३५या.। यमघंटयोगः ४१।३५ उ
⊙चित्रा भे सूर्यः १२।१३ (दि. ११।६)। स्त्री.पु.-सू.सू.। योगःनाग वाहनं वातनाडी तदीशःरवि सामान्यवृष्टियोगः। यायिजययोगः ३७।३० या.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ३७।३० या
भ. ३३।५९ उ. (रा. ७।५०)। मिथुनराशिः (दि. ८।२९)। रवियोगः ३३।४५ उ.। ❶भर्तृवियोगं च भर्ता-भार्या समुद्भवम्। नाप्नुवंति यथा दुखं दाम्पत्यानि तथा कुरु
भ. १।२८ या. (प्रा. ६।४९)। अहोई ८ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ११।५)। रवियोगः ३०।३१ या.। ◘दीप-तिल-गोरसादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। स्थायिजययोगः १७।३४ उ
कर्कराशिः (दि. ११।४३)। श्रीराधाजयन्ती ८। अरुणोदये मथुरायां श्री राधाकुण्डे स्नानम्।
भ. ४९।५९ उ. (रा. २।१६)। ○चतुर्वर्ति दीपदानम्। धनवन्तरिजयन्ती १३। कामेश्वरीजयन्ती १३। सौरकार्तिकमासारम्भः। यायिजययोगः २८।१५ उ
भ. १८।४६ या. (दि. १।४६)। सिंहराशिः (सा. ४।३६)। यायिजययोगः १८।४६ उ. २५।४९ या.। ❷उल्कामुखा नराः कुर्युःपितृणां मार्गदर्शनम्। निशीथे महाकालीपूजा
रम्भा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। गोवत्सद्वादशी १२ व्रतम् (प्रदोषे)। ⊙सं.तुलायां सूर्यः ५४।५७ (रा. ४।१६)। मु. ३० समा। फलं समता। पूर्वाः १६ घट्यःपुण्याः। ◘
कन्याराशिः (रा. ११।५५)। शनिप्रदोष १३ व्रतम्। पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः। धनत्रयोदशी १३ (धनतेरस)। अपमृत्युनाशार्थं निशामुखे सायं गृहाद्बहिर्यमाय ○
भ. १९।० उ. (दि. १।५५) ५०।१७ या. (रा. २।२६)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशीथयुक्ता।" सायं मेषलग्ने श्रीहनुमज्जनम्। नरकचतुर्दशी ❶
दीपावली ३० (प्रदोषे)। साभ्यंग स्नानम्। प्रातर्यमतर्पणम्। प्रातः हनुमद्दर्शन पूजनञ्च। लक्ष्मीन्द्रकुबेरादिपूजा। सायं देवायतनादौदीपदानम्। शेषरात्रौ दरिद्रानिः सारणम् ❷
तुलाराशिः (दि. ९।३८)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। महावीर निर्वाण दिवसः (जैन)। भौमवती अमावस्या। अमायाश्च यदा वारो भवेद्भूमि सूतस्य च। ●

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१ बु	६	१५	२२	२३	६	८	१	३७	३	०	४६	३५	४	२९	१९	५८	१०	२८	२८	२३	१०	२२	१८	४९
३ गु	६	१६	५	१५	६	९	३८	२७	३	०	५२	२२	५	०	३३	३८	१०	२८	२४	३८	१०	२२	१५	३९
४ शु	६	१६	४८	७	६	११	४५	५७	३	०	५८	८	५	१	४७	१८	१०	२८	२०	५३	१०	२२	१२	२८
५ श	६	१७	३०	५९	६	१२	४५	२५	३	१	३	५५	५	३	०	५८	१०	२८	१७	८	१०	२२	९	१७
६ र	६	१८	१३	५२	६	१४	१५	३७	३	१	९	४२	५	४	१४	३९	१०	२८	१३	२४	१०	२२	६	६
७ चं	६	१८	५६	४४	६	१५	४५	४९	३	१	१५	२८	५	५	२८	४५	१०	२८	९	४०	१०	२२	२	५५
८ मं	६	१९	३९	३६	६	१७	१६	१	३	१	२१	१५	५	६	४२	४१	१०	२८	५	५६	१०	२१	५९	४४
९ बु	६	२०	२२	२८	६	१८	४४	१३	३	१	२७	२	५	७	५६	३७	१०	२८	२	१३	१०	२१	५६	३४
१० गु	६	२१	५	२०	६	२०	१५	४३	३	१	३२	४८	५	९	१०	३३	१०	२७	५८	२९	१०	२१	५३	२३
११ शु	६	२१	४८	१२	६	२१	४५	१८	३	१	३८	३४	५	१०	२४	२९	१०	२७	५४	४५	१०	२१	५०	१२
१२ श	६	२२	३१	४	६	२३	१४	५८	३	१	४४	१९	५	११	३८	२५	१०	२७	५१	२	१०	२१	४७	१
१३ र	६	२३	१३	५७	६	२४	४४	४३	३	१	५०	५	५	१२	५२	२१	१०	२७	४७	१८	१०	२१	४३	५०
१४ चं	६	२३	५६	४९	६	२६	१४	३३	३	१	५५	५१	५	१४	६	१७	१०	२७	४३	३५	१०	२१	४०	४०
३० मं	६	२४	३९	४१	६	२७	४४	२८	३	२	१	३६	५	१५	२०	१३	१०	२७	३९	५१	१०	२१	३७	२९

भौमादीनाञ्चारः:-भौमः-ति. ८ भौमे विशाखा भे २८।३३ (सा. ५।४०)।। बुधः-ति. ९ बुधे विशाखा भे ५५।४७ (रा. ४।३५)।। गुरुः-पुनर्वसु ४ चरणे।। शुक्रः-ति. १ बुधे कन्यायां ३२।३६ (रा. ७।१३)। ति. १० गुरौ हस्ते ४०।८ (रा. १०।१९)।। वक्रीशनिः-पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः-पूर्वाभाद्रपदा १ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ३ चरणे।।

कार्तिककृष्णत्रयोदश्यां रविः यवगोधूममूल्यकृत्।

२७ पं०कार्तिककृष्ण ८ भौमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९२७
अयनांशाः २४।१२।५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	२	६	६	३	५	१०	१०	४
२६	२६	१९	१७	१	६	२८	२१	२१
६	४९	३९	१६	२१	४२	५	५९	५९
२६	४७	३६	३	१५	४२	५६	४८	४८
५९	८३४	४२	८८	५	७३	३	३	३
३५	३	५२	१२	४७	५६	४३ व.	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ बुधे अश्विन्यां केतुवेधः। ति.३ गुरौ विष्टेः पूर्वं (सा.४।१) भरण्यां शय्यासनाद्युपभोग वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ शुक्रे कृत्तिका भे रिक्तादोषः। ति. ५ शनौ रोहिण्यां व्यतिपातः। ति. ६ रवौ मृगे शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ सोमे विष्टेः परं (प्रा.६।४९) आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ भौमे पुनर्वसौ सा. ४।६ या.सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूषाघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे पुष्ये नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. २।४४) सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। श्लेषा भे वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ विष्टेः परं (दि.१।४६) श्लेषा भे वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.११ शुक्रे मघा भे कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ शनौ पू.फा. भे केतुयुतिः। सा. ५।३६ उ.उ.फा.भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.५ वा ६) मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	३ गु घं.	मि.	४ शु घं.	मि.	५ श घं.	मि.	६ र घं.	मि.	७ चं घं.	मि.	८ मं घं.	मि.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	३० मं घं.	मि.
कन्या	६	५३	६	४९	६	४५	६	४२	६	३८	६	३४	६	३१	६	२७	६	२३	६	१९	तुला	८	३२	८	२८	८	२४	८	२०
तुला	९	९	९	५	९	२	८	५८	८	५४	८	५०	८	४७	८	४३	८	३९	८	३५	वृश्चिक	१०	४९	१०	४५	१०	४१	१०	३७
वृश्चिक	११	२६	११	२२	११	१८	११	१५	११	११	११	७	११	४	११	०	१०	५६	१०	५२	धनु	१२	५५	१२	५१	१२	४७	१२	४३
धनु	१	३२	१	२८	१	२४	१	२१	१	१७	१	१३	१	१०	१	६	१	२	१२	५८	मकर	२	४२	२	३८	२	३४	२	३०
मकर	३	१९	३	१५	३	११	३	८	३	४	३	०	२	५७	२	५३	२	४९	२	४५	कुम्भ	४	१३	४	९	४	५	४	१
कुम्भ	४	५०	४	४६	४	४२	४	३९	४	३५	४	३१	४	२८	४	२४	४	२०	४	१६	मीन	५	४१	५	३७	५	३३	५	२९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मीन	६	१८	६	१४	६	१०	६	७	६	३	५	५९	५	५६	५	५२	५	४८	५	४४	मेष	७	१८	७	१४	७	१०	७	६
मेष	७	५५	७	५१	७	४७	७	४४	७	४०	७	३६	७	३३	७	२९	७	२५	७	२१	वृष	९	१४	९	१०	९	६	९	२
वृष	९	५१	९	४७	९	४३	९	४०	९	३६	९	३२	९	२९	९	२५	९	२१	९	१७	मिथुन	११	२८	११	२४	११	२०	११	१६
मिथुन	१२	५	१२	१	११	५७	११	५४	११	५०	११	४६	११	४३	११	३९	११	३५	११	३१	कर्क	१	४६	१	४२	१	३८	१	३४
कर्क	२	२३	२	१९	२	१५	२	१२	२	८	२	४	२	१	१	५७	१	५३	१	४९	सिंह	४	०	३	५६	३	५२	३	४८
सिंह	४	३७	४	३३	४	२९	४	२६	४	२२	४	१८	४	१५	४	११	४	७	४	३	कन्या	६	१३	६	९	६	५	६	१

२८ पं० कार्तिककृष्ण ३०भौमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९३४
अयनांशाः २४।१२।६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	५	६	६	३	५	१०	१०	४
३	२८	२४	२६	२	१५	२७	२१	२१
४	१९	३९	३७	१	२०	४४	३७	३७
२१	७	४१	५४	३६	१३	२३	२९	२९
५९	७३५	४२	७०	५	७३	२	३	३
५१	४	५३	२२	४६	५६	३६ व.	११	११

☯१४ (चन्द्रोदय व्यापिनी)। चन्द्रोदये १४ योगे सीतालोष्टापामार्ग चक्रमर्दशाखा भ्रामणपूर्वक स्नानम्। चन्द्रोदयः (रा. ४।४७)। सायं गृहाद्बहिर्यमाय चतुवर्ती दीपदानम्। गोत्रिरात्रयमपञ्चकारम्भः। यायिजययोगः १९।० या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ३१।२२ उ.। ●गंगायां यदि लभ्येत कोटि सूर्य ग्रहैः समा। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। गोत्रिरात्र निवृत्तिः।

मूलविचार-श्लेषा/मघा-ति.९बुधे २६।२५(सा.४।५०)उ.।ति.११शुक्रे २६।२४(सा.४।५१) या.।

हनुमज्जन्मनिर्णयः वायुपुराणेः- आश्विनस्यासिते पक्षे स्वात्यां भौमे चतुर्दशी। मेषलग्नेऽञ्जनागर्भात् स्वयं जातो हरः शिवः। शुक्लादिमासगणनया कार्त्तिक कृष्ण आश्विन कृष्ण तुलार्के मेषलग्ने सायंकाले। अतश्चतुर्दश्यां सायंकाले जन्मोत्सवः द्वितीयदिने दर्शनं पूजनेयुक्ते।। आमायां लक्ष्मीपूजा- देशकालौ संकीर्त्य मम गृहेऽचलश्रीनिवासाय लक्ष्मीपूजनं करिष्ये। विहितोपचारैः संपूज्यान्ते प्रार्थना- नमस्ते सर्वदेवानां वरदासि हरिप्रिये। या गतिस्त्वत्प्रपन्नानां सा मे भूयात्त्वदर्चनात्। कार्त्तिककृष्ण १४ साभ्यङ्गस्नानम्।। तत्र शेषरात्रौ चन्द्रोदये कृततिलतैलानुलेपनौ लाङ्गलोद्धृतापामार्गतुम्बी प्रपुन्नटशाखानां स्नानं वारिमध्ये त्रिवारभ्रामणे मन्त्रः। सितालोष्टसमायुक्तः संकटक दलान्वितः।। हर पापमपामार्ग भ्राम्यमाणं पुनः पुनरिति। तुलासंक्रमणे दीपदानम् तुलायां तिल तैलेन सायङ्काले समागते। आकाशदीपं यो दद्यान्मासमेकं हरिप्रिये।। महतीं श्रियमाप्नोति रूपसौभाग्यसम्पदः। आकाशदीपदानमन्त्रः। दामोदराय नभसि तुलायां लीलया सह। प्रदीपन्ते प्रयच्छामि नमोऽनन्ताय वेधसे। प्रतिपदादितुला संक्रान्त्यवधीति। अथ गोवत्सद्वादश्यां सवत्सां पयस्विनीमलंकृत्यं विधिवत्सम्पूज्यार्घ्यं ताम्रपात्रेण दद्यात्। मन्त्रः- क्षीरोदार्णवसंभूते सुरासुरनमस्कृते। सर्वदेव मयी मात गृहणार्घ्यं नमोनमः। कार्त्तिककृष्णात्रयोदश्यां- सायंकालेऽअपमृत्युनिवारकं गृहाद्बहिर्यमाय दीपदानम्। तन्मन्त्रः- मृत्युना पाशदण्डाभ्यां कालेन यमया सह त्रयोदश्यां दीपदानात्सूर्यजः प्रीयतां ममेति।। कार्त्तिकस्य सिते पक्षे त्रयोदश्यां निशामुखे। यमदीपं बहिर्दद्यादपमृत्युर्विनश्यतीति। अत्रैव नरकोद्देशेन चतुर्वर्त्ति दीपदानं कार्यम् तन्मन्त्रः- ततो दीपश्चतुर्दश्यां नरक प्रीतये मया। चतुर्वर्तिसमायुक्तः सर्वपापापनुत्तये।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनगोलयोः शरदृतुः।।

कार्तिकशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ३० आश्विनतः तिथि १४ कार्तिकं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २२ अक्टूबरतः दिनांक ५ नवम्बरं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. –	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
२८	१६	१	बु	२९	५३	सा	६	१८	स्वाती	४६	५३	रा	१	६	प्रीति	५४	५७	रा	४	२०	वव	२९	५३	वा	६०	०	धूम्र	२२	१५	५	५	३०			६	२१	५	३९	६	४	४	१२	१०	५६	–	१७	–	–
२८	१२	२	गु	३५	२	रा	८	२३	विशाखा	५३	२२	रा	३	४३	आयुष्मान	५६	२१	रा	४	५४	वा	२	२८	कौ	३५	२	प्रवर्धमान	२३	१६	६	६	१	वृश्चिक	३६।४५	६	२२	५	३८	६	५	४	६	११	१७	–	१८	६	१७
२८	९	३	शु	४०	२०	रा	१०	३०	अनुराधा	५९	५०	रा	६	१८	सौभाग्य	५७	४५	रा	५	२८	तै	७	४१	गर	४०	२०	राक्षस	२४	१७	७	७	२			६	२२	५	३८	६	६	४	१	११	३८	–	१८	६	५७
२८	५	४	श	४५	२०	रा	१२	३१	ज्येष्ठा	६०	०	स	म	स्त	शोभन	५८	४७	रा	५	५४	व	१२	५०	भ	४५	२०	मुसल	२५	१८	८	८	३			६	२३	५	३७	६	७	३	५८	११	५९	–	१८	७	४३
२८	२	५	र	४९	३९	रा	२	१६	ज्येष्ठा	५	५३	दि	८	४५	अतिगण्ड	५९	१८	रा	६	७	वव	१७	३०	वा	४९	३९	काण	२६	१९	९	९	४	धनु	५।५३	६	२४	५	३६	६	८	३	५६	१२	२०	–	१८	८	३३
२७	५८	६	चं	५२	५८	रा	३	३५	मूल	११	१३	दि	१०	५३	सुकर्मा	५९	०	रा	६	०	कौ	२१	१९	तै	५२	५८	लुम्बक	२७	२०	१०	१०	५			६	२४	५	३६	६	९	३	५९	१२	४०	–	१८	९	२७
२७	५५	७	मं	५५	११	रा	४	२९	पू.षा.	१५	२९	दि	१२	३७	धृति	५७	५२	रा	५	३४	गर	२४	५	व	५५	११	मित्र	२८	२१	११	११	६	मकर	३१।१६	६	२५	५	३५	६	१०	४	४	१३	०	–	१८	१०	२४
२७	५२	८	बु	५६	४	रा	४	५२	उ.षा.	१८	३८	दि	१	५३	शूल	५५	४२	रा	४	४३	भ	२५	३८	वव	५६	४	वज्र	२९	२२	१२	१२	७			६	२६	५	३४	६	११	४	१०	१३	२०	–	१८	११	२३
२७	४८	९	गु	५५	३७	रा	४	४१	श्रवण	२०	३१	दि	२	३८	गण्ड	५२	३१	रा	३	२६	वा	२५	५१	कौ	५५	३७	ध्वज	३०	२३	१३	१३	८	कुम्भ	५०।४९	६	२६	५	३४	६	१२	४	१८	१३	४०	–	१८	१२	२२
२७	४५	१०	शु	५३	५८	रा	४	२	धनिष्ठा	२१	७	दि	२	५४	वृद्धि	४८	२१	रा	२	४७	तै	२४	४८	गर	५३	५८	धाता	३१	२४	१४	१४	९			६	२७	५	३३	६	१३	४	२७	१४	०	–	१८	१	२२
२७	४३	११	श	५१	११	रा	२	५६	शतभिष	२०	३३	दि	२	४१	ध्रुव	४३	१९	रा	११	४८	व	२२	३५	भ	५१	११	आनन्द	१	२५	१५	१५	१०			६	२८	५	३२	६	१४	४	४०	१४	१९	–	१८	२	२२
२७	३९	१२	र	४७	२६	रा	१	२६	पू.भा.	१८	५६	दि	२	२	व्याघात	३७	२९	रा	९	२८	वव	१९	१९	वा	४७	२६	चर	२	२६	१६	१६	११	मीन	४।२०	६	२८	५	३२	६	१५	४	५४	१४	३८	–	१८	३	२५
२७	३५	१३	चं	४२	५०	रा	११	३७	उ.भा.	१६	३०	दि	१	५	हर्षण	३०	५७	सा	६	५२	कौ	१५	८	तै	४२	५०	गद	३	२७	१७	१७	१२			६	२९	५	३१	६	१६	५	९	१४	५७	–	१८	४	२९
२७	३२	१४	मं	३७	३७	रा	९	३३	रेवती	१३	१८	दि	११	४९	वज्र	२३	४८	दि	४	१	गर	१०	१४	व	३७	३७	शुभ	४	२८	१८	१८	१३	मेष	१३।१८	६	३०	५	३०	६	१७	५	२८	१५	१६	–	१८	५	३८
२७	२९	१५	बु	३१	५४	रा	७	१६	अश्विनी	९	३४	दि	१०	२०	सिद्धि	१६	१६	दि	१	०	भ	४	४६	वव	३१ ५८	५४ ५७	मृत्यु	५	२९	१९	१९	१४			६	३०	५	३०	६	१८	५	४८	१५	३५	–	१८	–	–

अन्नकूट १। काशीतोऽन्यत्र गोवर्धनपूजा। बलिप्रतिपदा १। बलिपूजा। सायं गोक्रीडन। मार्गपालीबन्धनम्। यष्ट्याकर्षणम्। साभ्यङ्ग स्नानम्। द्यूतक्रीडा। प्रातः नारीकर्तृक ♍ नीराजनम्। सायं मंगलमालिका च।
वृश्चिकराशिः (रा. ९।४)। ◡ चन्द्रदर्शनम्। मु.४५ वृहत्ती। फलं समर्घता। सौम्यश्रृंगं समर्घताकरम्। काश्यां गोवर्धनपूजा। यमद्वितीया २। भ्रातृद्वितीया (भइया दूज)। ◆
मु. जमादिउल्लवल ५ हिजरी सन् १४४७। ⊙स्वात्यां सूर्यः ३६।१(रा. ८।४६)। स्त्री.नपुं.-सू.सू. योगः मण्डूक वाहनं चंडानाडी तदीशः शनि खण्डवृष्टियोगः। ❶
भ.१२।५० उ. (दि. ११।३१) ४५।२० या. (रा. १२।३१)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। सूर्यषष्ठी व्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्। रवियोगः समस्त।
धनूराशिः (दि. ८।४५)। सूर्यषष्ठी व्रतस्य द्वितीय दिनम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ५।५३ उ.। ⓫ स्थायिजययोगः ५९।५० उ.। रवियोगः ३६।१ या.।
श्रीसूर्यषष्ठी ६ व्रतम्। सायं कालीनार्घ्यमत्रविहितम्। शेषरात्रौ अरुणोदये द्वितीयार्घ्यदानम्। डालाछठ (बिहार)। श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। रवियोगः ११।१३ उ.।
भ.५५।११ उ. (रा. ४।२९)। मकरराशिः (सा. ६।५५)। श्रीसूर्यषष्ठी व्रतस्य पारणा। कल्पादिः ७। त्रिपुष्करयोगः १५।२९ उ. ५५।११ या.। रवियोगः १५।२९ या.।
भ. २५।३८ या. (सा. ४।४१)। गोपाष्टमी ८। सायंगवामलंकरणंपूजनञ्च। बुधाष्टमी ८ पर्वः। ❸ यायिजययोगः ४७।२६ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः १८।५६ उ.। त्रिपुष्करयोगः १८।५६ या.।
कुम्भराशिः (रा. २।४६)। अक्षयनवमी ९। रत्नगर्भकुष्माण्डादि दानम्। नवम्यामुपोष्य अयोध्या-मथुरा परिक्रमा। श्रीविष्णुत्रिरात्रारम्भः। सुवर्ण विष्णुमूर्ति तुलसीं ❶
रवियोगः समस्त। ❷ भीष्मपञ्चकारम्भः। नवम्बर ११। त्रिपुष्करयोगः ५१।११ उ.। रवियोगः २०।३३ या.।
भ. २२।३५ उ. (दि. ३।३०) ५१।११ या. (रा. २।५६)। प्रबोधिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। विष्टेः पूर्वं इक्षुरसपानम्। श्रीविष्णुप्रबोधनोत्सवः। श्रीविष्णुत्रिरात्रनिवृत्तिः। ❷
मीनराशिः (दि. ८।१२)। एकादशी व्रतस्य पारणा। चातुर्मास्य व्रत समाप्त। द्विदलदानम्। नारायण द्वादशी। गरुण द्वादशी (उड़ीसा)। मन्वादिः १२। तुलसी विवाहः। ❸
सोमप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः।* यायिजययोगः ४२।५० या.। रवियोगः १६।३० उ.।
भ. ३७।३७ उ. (रा. ९।३३)। मेषराशिः (दि. ११।४९)। श्रीवैकुण्ठ १४ चतुर्दशी। श्री महाविष्णुपूजा। अरुणोदये चतुर्दश्यां मणिकर्णिका स्नानम्। श्रीकाशीविश्वनाथ ❖
भ. ४।४६ या. (दि. ८।२४)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ कार्तिकी पूर्णिमा। गुरुनानक जयन्ती। कार्त्तिकेय दर्शनम्। भीष्मपञ्चकनिवृत्तिः। त्रिपुरोत्सवः। पुष्करे त्रिपुराय ●

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	बु	६	२५	२२	३४	६	२७	४८	१६	३	२	७	२२	५	१६	३४	९	१०	२७	४१	४७	१०	२१	३४	१८
२	गु	६	२६	५	२६	६	२८	५८	३९	३	२	१०	५२	५	१७	४८	५	१०	२७	३९	१२	१०	२१	३१	७
३	शु	६	२६	४८	१९	७	०	९	६	३	२	१३	४५	५	१९	२	१	१०	२७	३६	३७	१०	२१	२७	५६
४	श	६	२७	३१	१२	७	१	६	२८	३	२	१६	३७	५	२०	१५	५७	१०	२७	३४	१	१०	२१	२४	४६
५	र	६	२८	१४	१४	७	२	०	५२	३	२	१९	३०	५	२१	२९	५३	१०	२७	३१	२६	१०	२१	२१	३५
६	चं	६	२८	५७	२८	७	२	५५	१६	३	२	२२	२२	५	२२	४३	४९	१०	२७	२८	५१	१०	२१	१८	२४
७	मं	६	२९	४१	३०	७	३	४९	४१	३	२	२५	१५	५	२३	५७	४५	१०	२७	२६	१७	१०	२१	१५	१३
८	बु	७	०	२६	०	७	४	४१	५५	३	२	२८	७	५	२५	११	४१	१०	२७	२३	४३	१०	२१	१२	२
९	गु	७	१	१०	३३	७	५	१५	३६	३	२	३०	५९	५	२६	२५	३७	१०	२७	२१	८	१०	२१	८	५२
१०	शु	७	१	५५	७	७	५	४९	१६	३	२	३३	५२	५	२७	३९	३३	१०	२७	१८	३४	१०	२१	५	४१
११	श	७	२	३९	४१	७	६	२२	५८	३	२	३६	४४	५	२८	५३	२९	१०	२७	१६	०	१०	२१	२	३०
१२	र	७	३	२४	१५	७	६	५६	३९	३	२	३९	३६	६	०	७	२५	१०	२७	१३	४७	१०	२०	५९	१९
१३	चं	७	४	८	४८	७	७	१९	१	३	२	४२	२८	६	१	२१	२१	१०	२७	१२	४४	१०	२०	५६	८
१४	मं	७	४	५३	२२	७	७	२५	४७	३	२	४५	१९	६	२	३५	१७	१०	२७	११	४१	१०	२०	५२	५८
१५	बु	७	५	३७	५६	७	७	३१	४५	३	२	४८	१०	६	३	४९	१३	१०	२७	१०	३८	१०	२०	४९	४७

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति.७ भौमे वृश्चिके २४।५७ (दि. ४।२४)। ति.११ शनौ मैत्रे ५४।१७ (रा. ४।११)।। बुधः-ति.२ गुरौ वृश्चिके ५२।१५ (रा. ३।१६)। ति.६ सोमे मैत्रे २७।१६ (सा. ५।१८)।। गुरुः-पुनर्वसु ४ चरणे।। शुक्रः-ति. ६ सोमे चित्रा भे २९।२१ (सा. ६।८)। ति.११ शनौ तुलायां ५३।५९ (रा. ४।४)।। वक्रीशनिः-पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः-पूर्वाभाद्रपदा १ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी ३ चरणे।।

कार्तिकशुक्लपूर्णिमायां अश्विनीयोगे सस्योत्पत्तिर्मध्यमा।

२९ पं० कार्तिकशुक्ल ८ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९४२
अयनांशाः २४।१२।७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	९	७	७	३	५	१०	१०	४
११	६	०	४	२	२५	२७	२१	२१
४	४	२६	४१	२८	११	२३	१२	१२
२०	०	०	५५	७	४१	४३	२	२
६०	७६०	४४	३३	२	७३	२	३	३
८	६	२३	४१	५४	५६	२५	११	११
						व.		

मं. ८ बु.		६ शु.
९	सू. ७	५ के.
१० चं.		४ गु.
श. ११ रा.	१	३
१२		२

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ बुधे स्वात्यां सूर्यभोग्यम्। ति. २ गुरौ विशाखा भे भौमयुतिः। ति. ३ शुक्रे मैत्रे भौमभोग्यम्। ति. ४ शनौ ज्येष्ठा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ रवौ ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। मूले पुंसवनसीमन्त लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ सोमे मूले शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.षा.भे शिल्पविद्या मुहूर्त्तः। ति. ७ भौमे पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि.१२।३७ उ. उ.षा. भे सूतीस्नान सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन मुहूर्त्तः। ति. ८ बुधे विष्टेः परं (सा.४।४१) श्रवणे गर्भाधान कणमर्दन भैषज्य वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ९ गुरौ श्रवणे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० शुक्रे धनिष्ठा भे भौमवेधः। शतभिषजि सूर्यवेधः। ति. ११ शनौ शतभिषजि पूर्वदोषः। पू.भा.भे शनियुतिः विष्टिश्च। ति. १२ रवौ पू.भा.भे पूर्वदोषः। दि.२।२ उ. उ.भा. भे शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटन लतापादपारोपण भैषज्य विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. १३ सोमे उ.भा. भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१५ उ.रा.११।३७ या. रेवत्यां पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा कणमर्दन नवान्नभक्षण भैषज्य जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.११वा३) विपणि व्यापार वस्तुक्रय ☞

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	८ बु घं.	मि.	९ गु घं.	मि.	१० शु घं.	मि.	११ श घं.	मि.	१२ र घं.	मि.	१३ चं घं.	मि.	१४ मं घं.	मि.	१५ बु घं.	मि.
तुला	८	२६	८	१३	८	९	८	५	८	१	७	५७	७	५४	७	५०	७	४६	७	४२	७	३८	७	३४	७	३०	७	२६	७	२२
वृश्चिक	१०	३३	१०	३०	१०	२६	१०	२२	१०	१८	१०	१४	१०	११	१०	७	१०	३	९	५९	९	५५	९	५१	९	४७	९	४३	९	३९
धनु	१२	३९	१२	३६	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२०	१२	१७	१२	१३	१२	९	१२	५	१२	१	११	५७	११	५३	११	४९	११	४५
मकर	२	२६	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	२	७	२	४	२	०	१	५६	१	५२	१	४८	१	४४	१	४०	१	३६	१	३२
कुम्भ	३	५७	३	५४	३	५०	३	४६	३	४२	३	३८	३	३५	३	३१	३	२७	३	२३	३	१९	३	१५	३	११	३	७	३	३
मीन	५	२५	५	२२	५	१८	५	१४	५	१०	५	६	५	३	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४३	४	३९	४	३५	४	३१
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मेष	७	२	६	५९	६	५५	६	५१	६	४७	६	४३	६	४०	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	८
वृष	८	५८	८	५५	८	५१	८	४७	८	४३	८	३९	८	३६	८	३२	८	२८	८	२४	८	२०	८	१६	८	१२	८	८	८	४
मिथुन	११	१२	११	९	११	५	११	१	१०	५७	१०	५३	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३०	१०	२६	१०	२२	१०	१८
कर्क	१	३०	१	२७	१	२३	१	१९	१	१५	१	११	१	८	१	४	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४८	१२	४४	१२	४०	१२	३६
सिंह	३	४४	३	४१	३	३७	३	३३	३	२९	३	२५	३	२२	३	१८	३	१४	३	१०	३	६	३	२	२	५८	२	५४	२	५०
कन्या	५	५७	५	५४	५	५०	५	४६	५	४२	५	३८	५	३५	५	३१	५	२७	५	२३	५	१९	५	१५	५	११	५	७	५	३

३० पं० कार्तिकशुक्ल १५ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९४९
अयनांशाः २४।१२।८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	०	७	७	३	६	१०	१०	४
१८	१९	५	७	२	३	२७	२०	२०
५	४	३७	३१	४८	४९	१०	४९	४९
४८	०	५६	४५	१०	१३	३८	४७	४७
६०	८५३	४४	५	५	७३	१	३	३
२१	५	३३	५७	५२	५७	३	११	११
						व.		

मं. ८ बु.		६
९	सू. ७ शु.	५ के.
१०		४ गु.
श. ११ रा.	चं. १	३
१२		२

◆ भगिनी गृहे भोजनं वस्त्रादिभिः भगिनी पूजनम्। दूतचित्रगुप्तसहित यमपूजन। अपराह्ने यमुना स्नानम्। दवातपूजा (बिहार)। यमपञ्चकनिवृत्तिः। ⊙सायन वृश्चिके सूर्यः ४३।५१ (रा. ११।५४)। राष्ट्रिय कार्तिकमासः दि. ३०। यायिजययोगः ५३।२२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५३।२२ उ.। रवियोगः ५३।२२ उ.। ❶ च सम्पूज्य द्वादश्यां दानम्। धात्रीमूले भोजनम्। धात्रीपूजनम्। कृत्ययुगादिः ९। पञ्चकारम्भः ५०।४९ (रा. २।४६)। यायिजययोगः २०।३१ उ. ५५।३७ या.। रवियोगः २०।३१ उ.। ❖ प्रतिष्ठादिनम्। श्रीनर्मदेश्वराय तुलसी समर्पणम्। पञ्चकनिवृत्तिः १३।१८ (दि. ११।४९)। स्थायिजययोगः १३।१८ उ. ३७।३७ या.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १३।१८ उ.। रवियोगः १३।१८ या.। ● दीपदानम्। सायं क्षीरसागरादिदानम्। काश्यां देवदीपावलीमहोत्सवः। मन्वादिः १५।

मूलविचार-ज्येष्ठा/मूल-ति. ३ शुक्रे ५९।५० (रा.शे. ६।१८) उ.। ति. ६ सोमे ११।१३ (दि. १०।५३) या.। रेवती/अश्विनी- ति. १३ सोमे १६।३० (दि. १।५) उ.। ति. १५ बुधे ९।३४ (दि. १०।२०) या.। पञ्चक विचार-ति. ९ गुरौ ५०।४९ (रा. २।४६) उ.। ति. १४ भौमे १३।१८ (दि. ११।४९) या.।

प्रबोधनोत्सवः- अथैकादश्यां द्वादश्यां वा षोडशोपचारैः विष्णुं तुलसीञ्च विधिवत्सम्पूज्य प्रबोधयेत्। प्रबोधनमन्त्राः- (वाराहपुराणोक्ताः) ब्रह्मेन्द्ररुद्राग्निकुबेरसूर्य सोमादिभिर्वन्दितवन्दनीय। बुध्यस्व देवेश जगन्निवास मन्त्र प्रभावेण सुखेन देव। इयन्तु द्वादशी देव प्रबोधनार्थं विनिर्मिता। त्वयैव सर्वलोकानां हितार्थं शेषशायिना।। उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गोविन्द त्यज निद्रां जगत्पते। त्वयि सुप्ते जगन्नाथ जगत्सुप्तं भवेदिदम्।। उत्थिते चेष्टते सर्वमुत्तिष्ठोत्तिष्ठ माधव। गता मेघा वियच्चैव निर्मलं निर्मला दिशः।। शारदानि च पुष्पाणि गृहाण मम केशव। इदं व्रतं मया देव कृतं प्रीत्यै तव प्रभो। तन्न्यूनं पूर्णतां यातु त्वत्प्रसादाज्जनार्दन इति। कार्तिकशुक्लपक्षे सूर्यषष्ठीनिर्णयः- कला काष्ठानिमेषोऽपि यदि स्यादपरेऽहनि। षष्ठ्यामुपोष्य विधिवत् सप्तम्यां पूजयेद्रविम्। सद्द्रव्यमाणयुक्तैश्च संप्राप्नोतीप्सितं फलम्। उपोष्येद्धात्र्या च तद्वर्क पूर्वविद्धि विधौ श्रेयदिना पूजनस्यैव प्रधानत्वात्। पूर्वदिने ऽर्घ्यादीनां पूजनेन साय ६ वा ७ तिथिः ग्राह्येति न नियमः।। एष निर्णयोराजनाथकृततिथिनिर्णयाल्लिखितो व्रतस्य तद्देशीयत्वात्। यमद्वितीयानिर्णयः- यमद्वितीया प्रतिपद्युता ग्राह्या। यमद्वितीया मध्याह्नव्यापिनीपूर्वा विद्धाचेति। हेमाद्रिः। उर्जेशुक्लद्वितीयायामपराह्णेऽर्चयेद्यमम्। स्नानं कृत्वा भानुजायां यमलोकं न पश्यति। प्रतिपदिविहितस्य। गोवर्धनं सम्पूज्य व्रतञ्चापि समाचरेत्। गोवर्धनपूजैवगोवर्धनपूजा। प्रातुभोजन पूर्वाह्णके गोवर्धनपूजेति।

☞ गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १४ भौमे रेवत्यां रिक्तादोषः। ति. १५ बुधे अश्विन्यां केतुवेधो विष्टिश्च। दि.१०।२० उ. भरण्यां व्यतिपातात्पूर्वं (दि.१।०) वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शक: १९४७ याम्यायनगोलयो: शरदृतु:।।

मार्गशीर्षकृष्णपक्ष:।।

राष्ट्रिय तिथि १५ कार्तिकत:२९ तिथिं यावत् १९४७ शक:।।
अंग्रेजी दिनांक ६ नवम्बरत: २० दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घं.	मि.	योगा:	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेश:	सूर्योदय: घं.	मि.	सूर्यास्त: घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्य:				क्रान्ति: द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदय: स्टै.	टा.	
२७	२६	१	गु	२६	०	सा	४	५५	भरणी	५	२८	दि	८	४२	व्यतिपात	८	२९	दि	९	५५	कौ	२६	०	तै	५३	१	पद्म	६	१	२०	२०	१५	वृष	१९।२५	६	३१	५	२९	६	१९	६	९	१५	५३	-	१८	५	४३	वृषराशि: (दि. २।१७)। कार्तिक व्रतस्य पारणा। ⊙ विशाखा भे सूर्य: ५३।३० (रा. ३।५५)। यायिजययोग: २६।० या.। यमघंटयोग: ५।२८ उ.।
२७	२३	२	शु	२०	१	दि	२	३१	कृत्तिका	१/५५	१५/५२	प्रा	७/५	१/२२	वरीयान	०/५२	३३/११	प्रा	६/३	४४/३७	गर	२०	१	व	४७	६	छत्र	७	२	२१	२१	१६			६	३१	५	२९	६	२०	६	३३	१६	११	-	१८	६	४०	भ. ४७।६ उ. (रा. १।२१)। पद्मकयोग: १।१५ (प्रा. ७।१) या.। पुष्कर तीर्थे स्नानं कार्यम्। यमघंटयोग: १।१५ उ. ५७।७ या.।
२७	२०	३	श	१४	११	दि	१२	१२	मृगशिरा	५३	१५	रा	३	५०	शिव	४५	७	रा	१२	३५	भ	१४	११	वव	४१	२६	वज्र	८	३	२२	२२	१७	मिथुन	२५।११	६	३२	५	२८	६	२१	६	५९	१६	२८	-	१८	७	४५	भ. १४।११ या. (दि. १२।१२)। मिथुनराशि: (सा. ४।३६)। सौभाग्य सुन्दरी ३ व्रतम्। संकष्टीश्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदय: (रा. ७।४५)।
२७	१७	४	र	८	४१	दि	१०	१	आर्द्रा	४९	५३	रा	२	३०	सिद्ध	३७	५१	रा	९	४१	वा	८	४१	कौ	३६	१२	ध्वांक्ष	९	४	२३	२३	१८			६	३३	५	२७	६	२२	७	२५	१६	४६	-	१८	८	५२	यायिजययोग: ४९।५३ उ.। रवियोग: ४७।१० उ.।
२७	१४	५	चं	३/५५	४३/४८	प्रा	८/६	२/२१	पुनर्वसु	४७	१०	रा	१	२५	साध्य	३१	८	रा	७	०	तै	३	४३	गर	३१/५१	३७/३१	धूम्र	१०	५	२४	२४	१९	कर्क	३२।५१	६	३३	५	२७	६	२३	७	५६	१७	३	-	१८	९	५९	भ. ५९।३१ उ. (रा.शे. ६।२१)। कर्कराशि: (रा. ७।४१)। माताअन्नपूर्णा व्रतारम्भ: १७ दिनात्मकम्। यायिजययोग: ३।४३ या.। सर्वार्थसिद्धियोग: ४७।१० उ.।
२७	११	७	मं	५६	१०	रा	५	२	पुष्य	४५	१९	रा	१२	४२	शुभ	२५	३	सा	४	३५	भ	२७	५१	वव	५६	१०	प्रवर्धमान	११	६	२५	२५	२०			६	३४	५	२६	६	२४	८	२८	१७	२०	-	१८	११	३	भ. २७।५१ या. (सा. ५।४२)। सर्वार्थसिद्धियोग: ४५।१९ उ.। रवियोग: ४५।१९ या.। ♏ द्विपुष्करयोग: ५२।५९ उ. ५७।१० या.
२७	८	८	बु	५३	५२	रा	४	७	श्लेषा	४४	२७	रा	१२	२१	शुक्ल	१९	४५	दि	२	२८	वा	२५	१	कौ	५३	५२	राक्षस	१२	७	२६	२६	२१	सिंह	४४।२७	६	३४	५	२६	६	२५	९	१	१७	३६	-	१८	१२	३	सिंहराशि: (रा. १२।२१)। श्रीभैरवाष्टमी ८ व्रतम्। सायं भैरवोत्पत्ति:। भैरवयात्रा दर्शनं पूजनञ्च। अष्टकाश्राद्धम्। कालाष्टमी ८। बुधाष्टमी ८ पर्व:। रुकमीणी ◆
२७	५	९	गु	५२	४८	रा	३	४२	मघा	४४	४४	रा	१२	२९	ब्रह्म	१५	१७	दि	१२	४२	तै	२३	२०	गर	५२	४८	मुसल	१३	८	२७	२७	२२			६	३५	५	२५	६	२६	९	३५	१७	५२	-	१८	१२	५९	अन्वष्टका श्राद्धम्। ◆अष्टमी ८ व्रतम्।(चन्द्रोदय व्यापिनी)(बंगाल)। चन्द्रोदय: (रा. १२।३)।
२७	२	१०	शु	५२	५८	रा	३	४७	पू.फा.	४६	१५	रा	१	६	ऐन्द्र	११	४९	दि	११	२०	व	२२	५३	भ	५२	५८	सिद्धि	१४	९	२८	२८	२३			६	३६	५	२४	६	२७	१०	१२	१८	८	-	१८	१	५२	भ. २२।५३ उ. (दि. ३।४५) ५२।५८ या. (रा. ३।४७)। श्रीत्रिदण्डी स्वामि पुण्यतिथि बक्सर(बिहार)। नेहरु जयन्ती (बाल दिवस)।
२६	५९	११	श	५४	२९	रा	४	२४	उ.फा.	४९	२	रा	२	१३	वैधृति	९	१९	दि	१०	२०	वव	२३	४४	वा	५४	२९	उत्पात	१५	१०	२९	२९	२४	कन्या	१।५७	६	३६	५	२४	६	२८	१०	५०	१८	१४	-	१७	२	४३	कन्याराशि: (दि. ७।२३)। उत्पन्ना ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। यायिजययोग: ५४।२९ या.। यमघंटयोग: ४९।२ उ.।
२६	५७	१२	र	५७	१०	रा	५	२९	हस्त	५२	५९	रा	३	४९	विष्कुम्भ	७	५३	दि	९	४६	कौ	२५	५०	तै	५७	१०	मानस	१६	११	३०	३०	२५			६	३७	५	२३	६	२९	११	३०	१८	३९	-	१७	३	३५	⊙सं.वृश्चिके सूर्य: ४७।५७ (रा. १।४८)। मु. ३० समा। फलं समता। पूर्वा: १६ घट्य:पुण्या:। दीपवस्त्रदानम्। स्नानं नर्मदायाम्। हेमन्तर्त्तु:। सर्वार्थामृतसिद्धियोग: ५२।५९ या.। ♏
२६	५४	१३	चं	६०	०	स	म	स्त	चित्रा	५८	३	रा	५	५०	प्रीति	७	१७	दि	९	३२	गर	२९	५	व	६०	०	मुद्गर	१७	१२	१	१	२६	तुला	२५।३१	६	३७	५	२३	७	०	१२	११	१८	५४	-	१७	४	२७	तुलाराशि: (सा. ४।४९)। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेय:।* सौरमार्गशीर्षमासारम्भ:। यायिजययोग: ५८।३ उ.।
२६	५१	१३	मं	१	०	प्रा	७	२	स्वाती	६०	०	स	म	स्त	आयुष्मान	७	३३	दि	९	३९	व	१	०	भ	३३	२१	ध्वज	१८	१३	२	२	२७			६	३८	५	२२	७	१	१२	५५	१९	९	-	१७	५	२१	भ. १।० उ. (दि. ७।२) ३३।२१ या. (रा. ७।५८)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशेत्युक्ते:।"
२६	४९	१४	बु	५	४१	दि	८	५४	स्वाती	३	५५	प्रा	८	१२	सौभाग्य	८	२६	दि	१०	०	श	५	४१	च	३८	१८	धूम्र	१९	१४	३	३	२८	वृश्चिक	५३।४३	६	३८	५	२२	७	२	१३	४०	१९	२३	-	१७	६	१५	वृश्चिकराशि: (रा. ४।७)। श्राद्धादौ ३० अमावस्या। ☞ *मार्गशीर्षस्य सप्तम्यां निर्मलं चेद्दिवानिशम्। धान्यं महर्घं वैशाखे साभ्रतायां महर्घता।*
२६	४६	३०	गु	१०	५४	दि	११	१	विशाखा	१०	१९	दि	१०	४७	शोभन	९	४३	दि	१०	३२	नाग	१०	५४	किं	४३	३६	प्रवर्धमान	२०	१५	४	४	२९			६	३९	५	२१	७	३	१४	२७	१९	३७	-	१६	-	-	स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। ⊙मैत्रे सूर्य: ५।२९ (दि. ८।५१)। यायिजययोग: १०।५४ उ.। सर्वार्थसिद्धियोग: १०।१९ उ.

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहा: ॐ

ति.	वा.	भौम:				मार्गीबुध:				गुरु:				शुक्र:				वक्रीशनि:				राहु:			
१	गु	७	६	२२	२९	७	७	३७	४२	३	२	५१	२	६	५	३	१०	१०	२७	९	३५	१०	२०	४६	३६
२	शु	७	७	७	३	व	७	४३	३९	३	२	५३	५३	६	६	१७	६	१०	२७	८	३२	१०	२०	४३	२५
३	श	७	७	५१	३७	७	७	३०	२०	३	२	५६	२३	६	७	३१	११	१०	२७	७	२९	१०	२०	४०	१४
४	र	७	८	३६	१०	७	७	५	२२	३	२	५६	४३	६	८	४५	२३	१०	२७	६	२७	१०	२०	३७	४
५	चं	७	९	२०	४४	७	६	४०	२३	३	२	५७	२	६	९	५९	३५	१०	२७	५	२४	१०	२०	३३	५३
७	मं	७	१०	५	१८	७	६	१५	२५	३	२	५७	२२	६	११	१३	४७	१०	२७	४	२२	१०	२०	३०	४२
८	बु	७	१०	४९	५२	७	५	५०	२७	३	२	५७	४२	६	१२	२८	१	१०	२७	३	१९	१०	२०	२७	३१
९	गु	७	११	३४	२५	७	५	२	५७	३	२	५८	२	६	१३	४२	१८	१०	२७	२	१७	१०	२०	२४	२०
१०	शु	७	१२	१८	५९	७	४	११	०	३	२	५८	२२	६	१४	५६	५८	१०	२७	१	१६	१०	२०	२१	९
११	श	७	१३	३	३३	७	३	१९	३	३	२	५८	४२	६	१६	११	५४	१०	२७	०	१४	१०	२०	१७	५९
१२	र	७	१३	४८	६	७	२	२७	६	३	२	५९	२	६	१७	२६	५०	१०	२६	५९	१२	१०	२०	१४	४८
१३	चं	७	१४	३२	४०	७	१	३७	५३	३	२	५९	२१	६	१८	४१	४६	१०	२६	५८	११	१०	२०	११	३७
१३	मं	७	१५	१७	१४	७	०	४३	१२	३	२	५९	४१	६	१९	५६	४२	मा	२६	५७	५३	१०	२०	८	२६
१४	बु	७	१६	१	४७	६	२९	५३	२	३	३	०	०	६	२१	११	३८	१०	२६	५८	२३	१०	२०	५	१५
३०	गु	७	१६	४६	२१	६	२८	५९	१७	३	३	०	१८	६	२२	२६	३४	१०	२६	५८	५३	१०	२०	२	५

भौमादीनाञ्चार:- भौम:- ति. १४ बुधे ज्येष्ठा भे ५१।२७ (रा. ३।१३)।। मार्गीबुध:- ति. २ शुक्रे वक्री १८।३२ (दि. १।५६)। ति. १० शुक्रे विशाखा भे ५८।५४ (रा.शे. ६।१०)। ति. १२ भौमे वक्रगत्या तुलायां ५१।४० (रा. ३।१८)।। गुरु:- पुनर्वसु ४ चरणे।। शुक्र:- ति. २ शुक्रे स्वात्यां १८।३३ (दि. १।५६)। ति. १३ भौमे विशाखा भे २।३९ (दि. ७।४२)।। वक्रीशनि:- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे। ति. १३ भौमे मार्गी २२।३० (दि. ३।३८)।। राहु:- ति. ३० गुरौ शतभिष ४ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी २ चरणे ३९।१६ (रा. १०।२१)।।

३१ पं० मार्गशीर्षकृष्ण ८ बुधे
सूर्योदये स्पष्टग्रहा:।
द्युगण: ३९५६
अयनांशा: २४।१२।९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	३	७	७	३	६	१०	१०	४
२५	१९	१०	५	२	१२	२७	२०	२०
९	५८	४९	५०	५७	२८	३	२७	२७
१	४०	५२	२७	४२	१	१९	३१	३१
६०	८११	४४	४७	०	७४	१	३	३
३४	४३	३३	३०	२०	१७	२	११	११
			व.			व.		

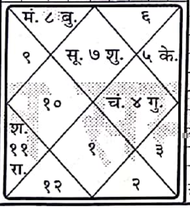

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ता:- ति. १ गुरौ व्यतिपातात्परं (दि. ९।५५) कृत्तिका भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति. २ शुक्रे प्रा. ७।१ उ. रोहिण्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि व्यापार मुहूर्त्त:। ति. ३ शनौ मृगे विष्टिस्ततो रिक्तादोष:। ति. ४ रवौ आर्द्रा भे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्त:। रिक्तोत्तरं (दि. १०।१) धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति. ५ सोमे पुनर्वसौ जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन (पंचम्यां) गोक्रय-विक्रय पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा (पंचम्यां) शिल्पविद्या भैषज्य अश्वकृत्य मुहूर्त्त:। ति. ७ भौमे विष्टे: परं (सा. ५।४२) पुष्ये सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूषाघटन उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा शिरामोक्षण मुहूर्त्त:। ति. ८ बुधे श्लेषा भे भौमवेध:। ति. ९ गुरौ मघा भे रिक्तादोष:। ति. १० शुक्रे पू.फा. भे केतुयुति:वैधृतिश्च। ति. ११ शनौ वैधृते:परं (दि. १०।२०) उ.फा.भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. २ के.दा.) मुहूर्त्त:। ति. १२ रवौ हस्ते शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण भूषाघटन गोक्रय-विक्रय नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्त:। परं मासान्तादिदोष:।

तिथि ल.अ.	१ गु घं.	मि.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	५ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	८ बु घं.	मि.	९ गु घं.	मि.	१० शु घं.	मि.	११ श घं.	मि.	१२ र घं.	मि.
तुला	७	१८	७	१४	७	१०	७	६	७	२	६	५८	६	५४	६	५०	६	४६	६	४२	६	३८
वृश्चिक	९	३५	९	३१	९	२७	९	२३	९	१९	९	१५	९	११	९	७	९	३	८	५९	८	५५
धनु	११	४१	११	३७	११	३३	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	१
मकर	१	२८	१	२४	१	२०	१	१६	१	१२	१	८	१	४	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४८
कुम्भ	२	५९	२	५५	२	५१	२	४७	२	४३	२	३९	२	३५	२	३१	२	२७	२	२३	२	१९
मीन	४	२७	४	२३	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	३	३	५९	३	५५	३	५१	३	४७
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मेष	६	४	६	०	५	५६	५	५२	५	४८	५	४४	५	४०	५	३६	५	३२	५	२८	५	२४
वृष	८	०	७	५६	७	५२	७	४८	७	४४	७	४०	७	३६	७	३२	७	२८	७	२४	७	२०
मिथुन	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	२	९	५८	९	५४	९	५०	९	४६	९	४२	९	३८	९	३४
कर्क	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२०	१२	१६	१२	१२	१२	८	१२	४	१२	०	११	५६	११	५२
सिंह	२	४६	२	४२	२	३८	२	३४	२	३०	२	२६	२	२२	२	१८	२	१४	२	१०	२	६
कन्या	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४३	४	३९	४	३५	४	३१	४	२७	४	२३	४	१९

तिथि ल.अ.	१३ चं घं.	मि.	१३ मं घं.	मि.	१४ बु घं.	मि.	३० गु घं.	मि.
वृश्चिक	८	५१	८	४७	८	४३	८	३९
धनु	१०	५७	१०	५३	१०	४९	१०	४५
मकर	१२	४४	१२	४०	१२	३६	१२	३२
कुम्भ	२	१५	२	११	२	७	२	३
मीन	३	४३	३	३९	३	३५	३	३१
मेष	५	२०	५	१६	५	१२	५	८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृष	७	१६	७	१२	७	८	७	४
मिथुन	९	३०	९	२६	९	२२	९	१८
कर्क	११	४८	११	४४	११	४०	११	३६
सिंह	२	२	१	५८	१	५४	१	५०
कन्या	४	१५	४	११	४	७	४	३
तुला	६	३१	६	२७	६	२३	६	१९

३२ पं० मार्गशीर्षकृष्ण ३० गुरौ
सूर्योदये स्पष्टग्रहा:।
द्युगण: ३९६४
अयनांशा: २४।१२।१०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	७	७	६	३	६	१०	१०	४
३	१	१६	२८	३	२२	२६	२०	२०
१४	१५	४६	५९	०	२६	५८	२	२
२७	४७	३३	१७	१८	३४	५३	५	५
६०	७२२	४४	५१	०	७४	०	३	३
४८	५३	३७	५७	१९	५६	३०	११	११
			व.			मा.		

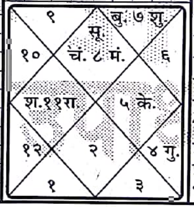

मूलविचार-श्लेषा/मघा- ति. ७ भौमे ४५।१९ (रा. १२।४२) उ.। ति. ९ गुरौ ४४।४४ (रा. १२।२९) या.।

अथ वधूप्रवेशद्विरागमनादिनिर्णय:। तत्र वधूप्रवेश शब्दार्थ:। वधूप्रवेशो नाम नूतनपरिणीताया: कन्याया: प्रथमत: करिष्यामाणो भर्तृगृहे प्रवेशोवधूप्रवेश शब्दवाच्य:। द्विरागमनशब्दार्थ:। पूर्वं नववधूप्रवेशे जाते तदनन्तरं। परावृत्त्यापि पितृगृह प्राप्ताया: अपि वध्वा: यथेष्टवर्षाणि स्थिताया: पुनर्भर्तृगृहे प्रवेशोद्विरागमन शब्दवाच्य: इति पीयूषधारायाम्। तेन प्रथम प्रवेशे न शुक्रदोषोऽभिहित: रात्रौ विवाहभे शस्त: सन्मुहूर्त्तस्थिरोदये। वधूप्रवेशो नैवाऽत्रप्रतिशुक्राद्धयं विदु:।१। वधूप्रवेशे प्रथमादिवर्षफलम् ज्योतिर्निबन्धे। धन हानि: सुखं नाशो भोगो वैरन्तत: शुभम्। प्रथमाब्दात्फलं ज्ञेयं क्रमा द्वध्वा:प्रवेशने।"स्त्रीविवाह: कुलेनिर्गम: कथ्यते" इत्या दिनायद्विशिष्ठा दिमतं द्योतितं।

> *मार्गशीर्षमासकृत्यम्- भारते- मार्गशीर्षे तु यो मासमेक भक्तेन संक्षिपेत्। भोजयेत्तु द्विजान्भाक्त्या सर्वपापै: प्रमुच्यते। कृषिभागी बहुधान्यञ्चजायते।। वामनपुराणे-खरोष्ट्रा श्वग जागाव: शकटादिअजादिकम्। दातव्यं केशवप्रीत्यै मासि मार्गशिरे नरै:।।*

तन्निरूपयतिस्वाभिप्रायं नार्षमतं प्रतिपादयति। वधूप्रवेशो द्विरागमनतोऽन्यत् प्रवेश निर्गमोभये मुहूर्त्तादि निर्णयेऽपि पदाथैक्यं नावसीयते। दिनोत्तरं यात्रासु समयं प्रवेशस्समुचित एवेति। 'कृतेग्रन्थि' बन्धेइत्यादि वचनममूलकम्। विलम्बित वधूप्रवेशो। वैशाखमार्गशीर्ष फाल्गुनसौरचान्द्रयोगे विवाहवत्। तृतीयवारागमने राहुविचार:। आद्यर्के भ्रमते राहु: पूर्वाशादि चतुष्टये। स राहुर्दक्षिणे त्याज्यस्तृतीयागमने स्त्रिय:। अन्यच्च। गमोक्ततिथ्यादिषु कारयेद्बुधो बध्वास्तृतीय: पतिवेश्मनो गम:। तत् प्रचलित स्थितनिषिद्धा न हि नवोढा शद्बेन वधूप्रवेशोऽग्रिमपद "नववधूप्रवेशने प्रतिभार्गवो भवति दोष कृन्नहि" इत्याद्यभिधानात्। नवोढायास्तु वैधव्यं। यदुक्त सम्मुखे भृगौ तदेव विबुधैर्ज्ञेयं केवलन्तु द्विरागमे। विवाहात् षोडशदिनाभ्यन्तरम्।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

मार्गशीर्षशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ३० कार्तिकतः तिथि १३ अग्रहायणं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २१ नवम्बरतः दिनांक ४ दिसम्बरं यावत् सन् २०२५ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	ति. घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेश	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे. अं. -	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.
२६	४४	१	शु	१६	१७	दि	१	१०	अनुराधा	१६	५०	दि	१	२३	अतिगण्ड	११	५	दि	११	५	वव	१६	१७	वा	४८	४९	राक्षस	२१	१६	५	५	३०			६	३९	५	२१	७	४	१५	१५	१९	५०	-	१६	५	४०
२६	४१	२	श	२१	२०	दि	३	१२	ज्येष्ठा	२३	१	दि	३	५२	सुकर्मा	१२	१३	दि	११	३३	कौ	२१	२०	तै	५३	३१	मुसल	२२	१७	६	६	१	धनु	२३।१	६	४०	५	२०	७	५	१६	५	२०	४	-	१६	६	२९
२६	३९	३	र	२५	४२	सा	४	५७	मूल	२८	३३	सा	६	५	धृति	१२	५३	दि	११	४९	गर	२५	४२	व	५७	२२	सिद्धि	२३	१८	७	७	२			६	४०	५	२०	७	६	१६	५६	२०	१६	-	१६	७	२२
२६	३७	४	चं	२९	२	सा	६	१८	पू.षा.	३३	७	रा	७	५६	शूल	१२	५०	दि	११	४९	भ	२९	२	वव	६०	०	उत्पात	२४	१९	८	८	३	मकर	४८।५९	६	४१	५	१९	७	७	१७	४८	२०	२९	-	१५	८	१८
२६	३५	५	मं	३१	१८	रा	७	१२	उ.षा.	३६	३५	रा	९	१९	गण्ड	११	५४	दि	११	२७	वव	०	१०	वा	३१	१८	मानस	२५	२०	९	९	४			६	४१	५	१९	७	८	१८	४१	२०	४१	-	१५	९	१६
२६	३३	६	बु	३२	११	रा	७	३३	श्रवण	३८	४५	रा	१०	११	वृद्धि	१०	१	दि	१०	४१	कौ	१	४५	तै	३२	११	छत्र	२६	२१	१०	१०	५			६	४१	५	१९	७	९	१९	३५	२०	५३	-	१५	१०	१३
२६	३०	७	गु	३१	४५	रा	७	२४	धनिष्ठा	३९	३९	रा	१०	३४	ध्रुव	७	८	दि	९	३३	गर	१	५८	व	३१	४५	श्रीवत्स	२७	२२	११	११	६	कुम्भ	९।१२	६	४२	५	१८	७	१०	२०	३१	२१	४	-	१५	११	११
२६	२८	८	शु	३०	७	सा	६	४५	शतभिष	३९	२२	रा	१०	२७	व्याघात	३ ५५	१४ ११	प्रा	८ ६	० ४	भ	०	५६	वव	३० ५८	७ ४५	सौम्य	२८	२३	१२	१२	७			६	४२	५	१८	७	११	२१	२८	२१	१५	-	१४	१२	९
२६	२६	९	श	२७	२२	सा	५	४०	पू.भा.	३७	५९	रा	९	५५	वज्र	५२	४४	रा	३	४९	कौ	२७	२२	तै	५५	३०	कालदण्ड	२९	२४	१३	१३	८	मीन	२३।२०	६	४३	५	१७	७	१२	२२	२७	२१	२५	-	१४	१	८
२६	२५	१०	र	२३	३८	सा	४	१०	उ.भा.	३५	४७	रा	९	२	सिद्धि	४६	२४	रा	१	१७	गर	२३	३८	व	५१	२१	सुस्थिर	३०	२५	१४	१४	९			६	४३	५	१७	७	१३	२३	२७	२१	३५	-	१४	२	८
२६	२३	११	चं	१९	४	दि	२	२१	रेवती	३२	४४	रा	७	४९	व्यतिपात	३९	२४	रा	१०	२९	भ	१९	४	वव	४६	२८	मातङ्ग	१	२६	१५	१५	१०	मेष	३२।४४	६	४३	५	१७	७	१४	२४	२८	२१	४५	-	१३	३	१३
२६	२१	१२	मं	१३	५१	दि	१२	१६	अश्विनी	२९	७	सा	६	२३	वरीयान	३१	५६	रा	७	३०	वा	१३	५१	कौ	४१	३	अमृत	२	२७	१६	१६	११			६	४४	५	१६	७	१५	२५	२९	२१	५४	-	१३	४	२१
२६	१९	१३	बु	८	१४	दि	१०	२	भरणी	२५	५	सा	४	४६	परिघ	२४	१०	सा	४	२४	तै	८	१४	गर	३५	१८	काण	३	२८	१७	१७	१२	वृष	३९।२	६	४४	५	१६	७	१६	२६	३३	२२	३	-	१२	५	३४
२६	१८	१४	गु	२ ५४	२१ ३	प्रा	७ ५	४० १८	कृत्तिका	२०	५३	दि	३	५	शिव	१६	१७	दि	१	१५	व	२	२१	भ	२१ ५६	२३ २४	लुम्बक	४	२९	१८	१८	१३			६	४४	५	१६	७	१७	२७	३९	२२	११	-	१२	-	-

☽ चन्द्रदर्शनम्। मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। रुद्रव्रतम् (पीड़िया)। ❖ अग्रहायणमासः दि. ३०।
धनूराशिः (दि. ३।५२)। मु. जमादिउस्सानी ६ हिजरी सन् १४४७। ⊙सायन धनुषि सूर्यः ३१।१७ (रा. ७।११)। राष्ट्रिय ❖
भ. ५७।२२ उ. (रा. ५।३७)। सर्वार्थसिद्धियोगः २८।३३ उ.। रवियोगः २८।३३ उ.। ♍सिद्धियोगः २९।७ या.। रवियोगः २९।७ उ.।
भ. २९।२ या. (सा. ६।१८)। मकरराशिः (रा. २।१७)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। यायिजययोगः ३३।७ उ.। रवियोगः ३३।७ या.।
श्रीरामविवाहोत्सवः ५। द्वितीयानागपञ्चमी ५। रवियोगः ३६।३५ उ.। ☾ ३८।५२ (रा. १०।१५)। यायिजययोगः ३१।४५ या.।
श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। चम्पाषष्ठी ६ व्रतम् (महाराष्ट्रे प्रसिद्धम्)। माताअन्नपूर्णा व्रत समाप्त। सायंकाले अन्नपूर्णोत्सवः। ⓫
भ. ३१।४५ उ. (रा. ७।२४)। कुम्भराशिः (दि. १०।२३)। मित्रसप्तमी ७। पञ्चकारम्भः ९।१२ (दि. १०।२३)। मृत्युबाणनिवृत्तिः ☪
भ. ०।५६ या. (प्रा. ७।४)। रवियोगः ३९।२२ उ.। ⓫ मृत्युबाणारम्भः ३९।४८ (रा. १०।३६)। रवियोगः ३८।४५ या.।
मीनराशिः (सा. ४।३)। श्रीनन्दानवमी ९। अद्य देवी पूजनेन श्री विष्णुलोकप्राप्तिः। कल्पादिः ९। रवियोगः समस्त।
भ. ५१।२१ उ. (रा. ३।१५)। यायिजययोगः २३।३८ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३५।४७ या.। रवियोगः ३५।४७ या.।
भ. १९।४ या. (दि. २।२१)। मेषराशिः (रा. ७।४९)। मोक्षदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। गीताजयन्ती ११। पञ्चकनिवृत्तिः ⓫
मत्स्य द्वादशी १२। धरणी व्रतम्। भौमप्रदोष १३ व्रतम्। ऋणापाकरणाय श्रेयस्करम्। स्यायिजययोगः १३।५१ या.। सर्वार्थामृत ♍
वृषराशिः (रा. १०।२१)। काश्यां पिशाचमोचनयात्रा-दर्शनञ्च। पिशाचत्वविमुक्तेश्राद्धं तर्पणम्। पार्वणश्राद्धम्। कपर्दीश्वर ○
भ. २।२१ उ. (दि. ७।४०) २९।२३ या. (सा. ६।२९)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ अनुदया पूर्णिमा। नगरपरिक्रमा। दत्तात्रेयावतारः १५ □

।। विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः ।।

ति. १ शुक्रे मैत्रे सूर्ययुतिः।

ति. २ शनौ दि. ३।५२ उ. मूले रे. १० ल. गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (चं.दा.) वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. ६ इष्टाः ७ ग्र.व.वि. १५ वा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।।

ति. ३ रवौ मूले रे. १० दिवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०।। (गु.दा.) वा ल. गोधूलिः।

ति. ४ सोमे रा. ७।५६ उ. उ.षा. भे रे. ७ ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (चं.दा.) वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. ६ इष्टाः ७ ग्र.व.वि. १५

ति. ५ भौमे उ.षा. भे रे. ७ दिवा ल. ९ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १२ वा ल. १० इष्टाः ५ ग्र. व. वि. १०।। (गु.दा.) वा ल. गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (अष्टमस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (चं.दा.)

ति. ९ शनौ रा. ९।५५ उ. उ.भा. भे रे. ७ ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. ६ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३ (तृतीयस्थः शुक्रो न शुभः)

ति. १० रवौ उ.भा. भे रे. ७ दिवा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५।। (गु.दा.) वा ल. गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थः शुक्रो न शुभः)। रा. ९।२ उ. व्यतिपातात्पूर्व (रा. १।१७) रेवत्यां रे. १० ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. ६ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३ (तृतीयस्थः शुक्रो न शुभः)

ति. ११ सोमे रेवत्यां विष्टिदोषो व्यतिपातश्च।

ति. १४ गुरौ विष्टेः परं (सा. ६।२९) रोहिण्यां रे. ८ ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थः शुक्रो न शुभः) वा ल. ४ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५ वा ल. ६ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३ (तृतीयस्थः शुक्रो न शुभः)

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				मार्गीगुरुः				शुक्रः				मार्गीशनिः				राहुः			
१	शु	७	१७	३०	५८	६	२८	७	२०	३	३	०	३७	६	२३	४१	३०	१०	२६	५९	२३	१०	१९	५८	५४
२	श	७	१८	१६	५२	६	२७	२०	३९	३	३	०	५५	६	२४	५६	२६	१०	२६	५९	५३	१०	१९	५५	४३
३	र	७	१९	२	४७	६	२६	५५	४१	३	३	१	१३	६	२६	११	२२	१०	२७	०	२२	१०	१९	५२	३२
४	चं	७	१९	४८	४२	६	२६	३०	५८	व	३	१	३१	६	२७	२६	१८	१०	२७	०	५२	१०	१९	४९	२१
५	मं	७	२०	३४	३७	६	२६	५	४५	३	२	५९	५८	६	२८	४१	१४	१०	२७	१	२२	१०	१९	४६	११
६	बु	७	२१	२०	३२	६	२५	४०	४५	३	२	५६	४०	६	२९	५६	१०	१०	२७	१	५१	१०	१९	४३	०
७	गु	७	२२	६	२७	मा	२५	२८	२१	३	२	५३	२२	७	१	११	६	१०	२७	२	२१	१०	१९	३९	४९
८	शु	७	२२	५२	२२	६	२५	३४	१८	३	२	५०	३	७	२	२६	२	१०	२७	२	५२	१०	१९	३६	३८
९	श	७	२३	३८	१७	६	२५	४०	१६	३	२	४६	४५	७	३	४०	५८	१०	२७	३	२३	१०	१९	३३	२७
१०	र	७	२४	२४	१२	६	२५	४६	१३	३	२	४३	२७	७	४	५५	५४	१०	२७	३	५४	१०	१९	३०	१७
११	चं	७	२५	१०	७	६	२५	५२	१०	३	२	४०	८	७	६	१०	४९	१०	२७	४	२५	१०	१९	२७	६
१२	मं	७	२५	५६	१	६	२६	१६	८	३	२	३६	५०	७	७	२५	४५	१०	२७	४	५६	१०	१९	२३	५५
१३	बु	७	२६	४१	५६	६	२६	४९	४९	३	२	३३	३२	७	८	४०	४१	१०	२७	५	२७	१०	१९	२०	४४
१४	गु	७	२७	२७	४२	६	२७	२३	३०	३	२	३०	१४	७	९	५५	३७	१०	२७	७	४	१०	१९	१७	३३

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः:- ज्येष्ठायाम्।। वक्रीबुधः:- ति. ७ गुरौ मार्गी ४०।३५ (रा. १०।५६)।। मार्गीगुरुः:- पुनर्वसु ४ चरणे। ति. ४ सोमे वक्री ९।४४ (दि. १०।३५)।। शुक्रः:- ति. ६ बुधे वृश्चिके ३।४ (दि. ७।५५)। ति. ८ शुक्रे मैत्रे ४३।१३ (रा. ११।५९)।। मार्गीशनिः:- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः:- शतभिष ४ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी २ चरणे।।

मार्गशीर्षशुक्लपक्षे तिथिक्षयः यदा भवेत्। छत्रभंगः प्रजापीडा दुर्भिक्षं च समादिशेत्।।

३३ पं. मार्गशीर्षशुक्ल ८ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९७२
अयनांशाः २४।१२।११

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	१०	७	६	३	७	१०	१०	४
११	११	२२	२५	२	२	२७	१९	१९
२१	१२	५२	३४	५०	२६	२	३६	३६
२८	४०	२२	२८	३	२	५२	३८	३८
६०	८०३	४५	५	३	७४	०	३	३
५९	४८	५५	५८	१८	५६	३१	११	११
			मा.	व.		मा.		

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:- ति. १ शुक्रे मैत्रे सूर्ययुतिः। ज्येष्ठा भे सूर्यभोग्यम्। ति. २ शनौ ज्येष्ठा भे पूर्वदोषः। दि. ३।५२ उ. मूले शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ३ रवौ मूले सा. ४।५७ या. पुंसवनसीमन्त लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ सोमे पू.षा. भे विष्टिदोषः। रा. ७।५६ उ. उ.षा. भे गर्भाधान वधूप्रवेश (ल. ८) द्विरागमन (ल. ७) मुहूर्त्तः। ति. ५ भौमे उ.षा. भे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान रक्तवस्त्रप्रवालरत्नधारण भूषाघटन मुहूर्त्तः। रा. ९।१९ उ. श्रवणे शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ६ बुधे श्रवणे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा (सप्तम्यां) कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य इष्टिकानिर्माण वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा. १०।११ उ. धनिष्ठा भे गर्भाधान नववस्त्रधारण द्विरागमन (ल. ७) जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६) मुहूर्त्तः। ति. ७ गुरौ धनिष्ठा भे विष्टेः पूर्वं (रा. ७।२४) अन्नप्राशन नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय मकरस्थे चन्द्रे पूर्व दिग्यात्रा कुम्भस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन वधूप्रवेश (ल. ८ वा ११) द्विरागमन (ल. १२) गृहारम्भ (ल. ११ वा २) जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ११ वा ३) गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शुक्रे शतभिषजि राहुयुतिः विष्टिश्च। ति. ९ शनौ पू.भा. भे शनियुतिः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रा. ९।५५ उ. उ.भा. भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६) मुहूर्त्तः। ति. १० रवौ उ.भा. भे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन लतापादपारोपण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा. ९।२ उ. व्यतिपातात्पूर्वं (रा. १।१७) रेवत्यां उत्तर दिग्यात्रा भैषज्य मुहूर्त्तः। ति. ११ सोमे रेवत्यां व्यतिपातदोषो विष्टिश्च। ति. १२ भौमे ☞

तिथि	१ शु		२ श		३ र		४ चं		५ मं		६ बु		७ गु		८ शु		९ श		१० र		११ चं		१२ मं		१३ बु		१४ गु	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
वृश्चिक	८	३५	८	३०	८	२६	८	२२	८	१८	८	१४	८	१०	८	५	८	१	७	५७	७	५२	७	४८	७	४४	७	४०
धनु	१०	४१	१०	३६	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	११	१०	७	१०	३	९	५८	९	५४	९	५०	९	४६
मकर	१२	२८	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	३	११	५८	११	५४	११	५०	११	४५	११	४१	११	३७	११	३३
कुम्भ	१	५९	१	५४	१	५०	१	४६	१	४२	१	३८	१	३४	१	२९	१	२५	१	२१	१	१६	१	१२	१	८	१	४
मीन	३	२७	३	२२	३	१८	३	१४	३	१०	३	६	३	२	२	५७	२	५३	२	४९	२	४४	२	४०	२	३६	२	३२
मेष	५	४	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४३	४	३९	४	३४	४	३०	४	२६	४	२१	४	१७	४	१३	४	९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृष	७	०	६	५५	६	५१	६	४७	६	४३	६	३९	६	३५	६	३०	६	२६	६	२२	६	१७	६	१३	६	९	६	५
मिथुन	९	१४	९	९	९	५	९	१	८	५७	८	५३	८	४९	८	४४	८	४०	८	३६	८	३१	८	२७	८	२३	८	१९
कर्क	११	३२	११	२७	११	२३	११	१९	११	१५	११	११	११	७	११	२	१०	५८	१०	५४	१०	४९	१०	४५	१०	४१	१०	३७
सिंह	१	४६	१	४१	१	३७	१	३३	१	२९	१	२५	१	२१	१	१६	१	१२	१	८	१	३	१२	५९	१२	५५	१२	५१
कन्या	३	५९	३	५५	३	५०	३	४६	३	४२	३	३९	३	३४	३	२९	३	२५	३	२१	३	१६	३	१२	३	८	३	४
तुला	६	१५	६	१०	६	६	६	२	५	५८	५	५४	५	५०	५	४५	५	४१	५	३७	५	३२	५	२८	५	२४	५	२०

३४ पं० मार्गशीर्षशुक्ल १४ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९७८
अयनांशाः २४।१२।१२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	१	७	६	३	७	१०	१०	४
१७	५	२७	२७	२	९	२७	१९	१९
२७	०	२७	२३	३०	५५	७	१७	१७
३९	४०	४२	३०	१४	२७	४	३३	३३
६१	८६०	४५	३३	३	७५	२	३	३
६	१३	४६	४१	१९	६	३	११	११
			मा.	व.		मा.		

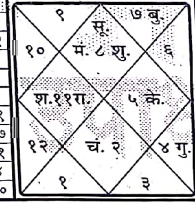

●३२।४८ (रा. ७।४९)। दिसम्बर १२। यायिजययोगः १९।४ या.। ○दर्शनम्। ⊙ज्येष्ठा भे सूर्यः १३।१२ (दि. १२।१)। सर्वार्थसिद्धियोगः २५।५ उ.। रवियोगः १३।१२ या.। पुनः रवियोगः २५।५ उ.। □(प्रदोषे)। दत्तात्रेय जयन्ती। यायिजययोगः २०।५३ उ.। यमघंटयोगः २०।५३ या.। रवियोगः २०।५३ या.।

मम विवाहो भविष्यति न वेति प्रश्नाङ्गाद्विचारः।
जीवार्क सौम्यास्त्रिसुतार्य लाभ द्विपड्सुदृष्टः सितगुस्थितश्चेत्। विवाहमेकं प्रकरोति पूर्णं केन्द्रत्रिकोणोच्चगतः शुभश्चेत् ॥१॥ अन्यच्च केन्द्रोपगैर्नवमगैः सुतगैश्च सौम्यैर्लग्नाच्छशित्रिसुत मार्गरसायगो वा। उष्णांशुर्जीव बुधदृष्टियुतो विवाहकर्त्ता वरस्तुलभते प्रमदां मनोज्ञाम् ॥ अन्यदपि गुरुपति रविसौम्यैर्दृष्टस्त्रिसुतमदनायगः शशिलग्नात्। भवति तु विवाहकर्त्ता त्रिकोण केन्द्रेषु सौम्यश्चेत् ॥९॥ पुत्रप्राप्तिप्रश्नकथनम्॥ स्वभावसंस्थाः पुरुषग्रहाश्चन्निरीक्षितास्ते बुधभार्गवाभ्याम्॥ पुत्रस्य लाभस्तु वति ग्रहाश्चेत् कन्या सुरूपा च नरस्य जन्म॥२॥ पुंसंज्ञकैः खेचरकैश्च पुत्रो युतेक्षिते स्यात्तनयोऽथ कन्या॥ स्वांशं चरैर्दृष्टयुतोऽप्यपण्ड: ॥३॥
कतिसंख्यकाः पुत्रा भवेयुरित्यस्य-कथनम्। पुंस्त्रीग्रहा पुत्रगृहं विलग्नात् पश्यन्ति यावन्त इह प्रकुर्यात्। तत्संख्यकाः स्युस्तनयाश्च कन्या शुभेशयोगात् सुतमङ्ग तुल्यः॥४॥ अथ गर्भोऽस्ति न वेत्यस्य कथनम् - पुत्रेश्वरो यदा लग्ने पुत्रपश्चन्दुना युतः। भृगुभूमिसुतः पश्येच्चन्द्रं गर्भे सुतां वदेत्॥ अथोद्वाहे कालानयम्। (ज्योतिर्निबन्धोक्तम्) लग्नानङ्गपतिस्फुटे क्ष्यगृहगे जीवेविवाहं वदेच्चन्द्रा धिष्ठित तारकाधिपयोर्वयांशके वा तथा। जीवे मित्रनवांशके बलयुते यद्योजभागान्विते स्वोच्चे द्वित्रिकलत्रवान् बहुधनाय: स्वमित्रांशके॥१॥ कलत्रनाथस्थितभांशकेशयोः सितक्षपानायकयोर्बलीयसा। दशागमेद्यूनपयुक्तभांशकेत्रिकोणगेदेवगुरौ करग्रहः। मार्गशीर्षादौ १२ मासेषु एविवार द्वते भक्ष्यापि-पत्रत्रित्वं तुलस्यास्त्रिपलमयवृतं मार्गशीर्षादि भक्ष्यम्। मुष्टीनां त्रिस्तिलानांत्रिपलदधितया दुग्धकं गोमयञ्च॥

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. १ शुक्रे १६।५० (दि. १।२३) उ.। ति. ३ रवौ २८।३३ (सा. ६।५) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. १० रवौ ३५।४७ (रा. ९।२) उ.। ति. १२ भौमे २९।७ (सा. ६।२३) या.।
पञ्चक विचार- ति. ७ गुरौ ९।१२ (दि. १०।२३) उ.। ति. ११ सोमे ३२।४८ (रा. ७।४९) या.।

☞ अग्निवास केतुवेधः: ति. १३ बुधे दि. १०।२ या. भरण्यां वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। चतुर्दश्यां गुरौ विष्टेः परं (सा. ६।२९) रोहिण्यां शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण वधूप्रवेश (ल. ८) द्विरागमन (ल. ७) गृहारम्भ (ल. ३ चं.दा.) विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्तुः।।

पौषकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १४ अग्रहायणतः २८ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ५ दिसम्बरतः १९ दिनांकं यावत् सन् २०२५ ई.।।

(☞ति.७ गुरौ शुक्रास्तः पूर्वे।)

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.		रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२६	१६	१	शु	५०	३८	रा	३	०	रोहिणी	१६	४३	दि	१	२६	सिद्ध	८	२३	दि	१०	६	वा	२३	३१	कौ	५०	३८	मित्र	५	१	१९	१९	१४	मिथुन	४४।४५	६	४५	५	१५	७	१८	२८	४५	२२	१९	-	१२	५	२२
२६	१५	२	श	४५	१७	रा	१२	५२	मृगशिरा	१२	४६	दि	११	५१	साध्य	०/५२	३१/३४	प्रा	७/४	१/२	तै	१७	५८	गर	४५	१७	वज्र	६	२	२०	२०	१५			६	४५	५	१५	७	१९	२९	५२	२२	२७	-	११	६	२९
२६	१४	३	र	४०	२५	रा	१०	५५	आर्द्रा	९	१५	दि	१०	२७	शुक्ल	४६	१६	रा	१	१५	व	१२	५१	भ	४०	२५	ध्वांक्ष	७	३	२१	२१	१६	कर्क	५२।५	६	४५	५	१५	७	२०	३१	०	२२	३४	-	११	७	४०
२६	१२	४	चं	३६	२१	रा	९	१८	पुनर्वसु	६	२१	दि	९	१८	ब्रह्म	३९	५७	रा	१०	४५	वव	८	२३	वा	३६	२१	धूम्र	८	४	२२	२२	१७			६	४६	५	१४	७	२१	३२	९	२२	४१	-	१०	८	४८
२६	११	५	मं	३३	९	रा	८	२	पुष्य	४	२०	दि	८	३०	ऐन्द्र	३४	२०	रा	८	३०	कौ	४	४५	तै	३३	९	प्रवर्धमान	९	५	२३	२३	१८			६	४६	५	१४	७	२२	३३	१९	२२	४७	-	१०	९	५२
२६	१०	६	बु	३१	०	रा	७	१०	श्लेषा	३	११	दि	८	२	वैधृति	२९	३३	सा	६	३५	गर	२	५	व	३१	०	राक्षस	१०	६	२४	२४	१९	सिंह	३।११	६	४६	५	१४	७	२३	३४	३१	२२	५३	-	९	१०	५०
२६	९	७	गु	३०	५	सा	६	४८	मघा	३	१०	दि	८	२	विष्कुम्भ	२५	४२	सा	५	३	भ	०	३३	वव	३०	५	मुसल	११	७	२५	२५	२०			६	४६	५	१४	७	२४	३५	४३	२२	५८	-	९	११	४६
२६	८	८	शु	३०	२६	सा	६	५६	पू.फा.	४	२१	दि	८	३०	प्रीति	२२	५२	दि	३	५५	वा	०	१६	कौ	३०	२६	सिद्धि	१२	८	२६	२६	२१	कन्या	१९।५८	६	४६	५	१४	७	२५	३६	५६	२३	३	-	९	१२	३९
२६	७	९	श	३२	९	रा	७	३९	उ.फा.	६	५०	दि	९	३१	आयुष्मान	२१	०	दि	३	११	तै	१	१८	गर	३२	९	उत्पात	१३	९	२७	२७	२२			६	४७	५	१३	७	२६	३८	१०	२३	७	-	८	१	३१
२६	६	१०	र	३४	५८	रा	८	४६	हस्त	१०	३४	दि	११	१	सौभाग्य	२०	६	दि	२	४९	व	३	३४	भ	३४	५८	मानस	१४	१०	२८	२८	२३	तुला	४२।५८	६	४७	५	१३	७	२७	३९	२५	२३	११	-	८	२	२२
२६	६	११	चं	३९	०	रा	१०	२३	चित्रा	१५	२२	दि	१२	५६	शोभन	२०	६	दि	२	४९	वव	६	५९	वा	३९	०	मुद्गर	१५	११	२९	२९	२४			६	४७	५	१३	७	२८	४०	४१	२३	१५	-	७	३	१६
२६	५	१२	मं	४३	४८	रा	१२	१८	स्वाती	२१	५	दि	३	१३	अतिगण्ड	२०	४६	दि	३	५	कौ	११	२४	तै	४३	४८	ध्वज	१६	१२	३०	१	२५			६	४७	५	१३	७	२९	४१	५८	२३	१८	-	७	४	१०
२६	४	१३	बु	४९	८	रा	२	२६	विशाखा	२७	२६	सा	५	४५	सुकर्मा	२१	५४	दि	३	३३	गर	१६	२८	व	४९	८	धाता	१७	१३	१	२	२६	वृश्चिक	१०।५१	६	४७	५	१३	८	०	४३	१५	२३	२१	-	६	५	५
२६	४	१४	गु	५४	३३	रा	४	३६	अनुराधा	३३	५९	रा	८	२३	धृति	२३	१५	दि	४	५	भ	२१	५१	श	५४	३३	आनन्द	१८	१४	२	३	२७			६	४७	५	१३	८	१	४४	३३	२३	२३	-	६	६	०
२६	४	३०	शु	५९	३६	रा	६	३७	ज्येष्ठा	४०	२१	रा	१०	५५	शूल	२४	२९	सा	४	३५	च	२७	५	नाग	५९	३६	चर	१९	१५	३	४	२८	धनु	४०।२१	६	४७	५	१३	८	२	४५	५२	२३	२४	-	५	-	-

मिथुनराशिः (रा. १२।३९)। मृत्युबाणारम्भः ३०।४१ (रा. ७।१)। यमघंटयोगः १६।४३ या.।
मृत्युबाणनिवृत्तिः २९।३४ (सा. ६।३५)। द्विपुष्करयोगः १२।४६ या.। ❶योगः ६।२१ उ.।
भ. १२।५१ उ. (दि. ११।५३) ४०।२५या. (रा. १०।५५)। कर्कराशिः (रा. ३।३५)। यायिजययोगः ९।१५ उ.४०।२५या.।
संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।४८)। आवश्यके शुक्रवार्द्धक्यारम्भः ४३।२५ (रा. १२।८)। सर्वार्थसिद्धि❶
सर्वार्थसिद्धियोगः ४।२० उ.। (पौषकृष्णप्रतिपदि रोहिण्यां योगसंभवे। सप्तमासाद्धान्यलाभश्छत्रभंगोऽथवा भवेत्।।)
भ. ३१।० उ. (रा. ७।१०)। सिंहराशिः (दि. ८।२)। रवियोगः ३।११ उ.।
भ. ०।३३ या. (प्रा. ६।५९)। शुक्रास्तःपूर्वे ४३।२५ (रा. १२।८)। रवियोगः ३।१० या.।
कन्याराशिः (दि. २।४५)। अष्टकाश्राद्धम्। पार्वणवदस्य विधिः। स्थायिजययोगः ४।२१ या.।
अन्वष्टका श्राद्धम्। यायिजययोगः ३२।९ या.। यमघंटयोगः ६।५० उ.।
भ. ३।३४ उ. (दि. ८।१३) ३४।५८ या. (रा. ८।४६)। तुलाराशिः (रा. ११।५८)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १०।३४ या.।
सफला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। यायिजययोगः १५।२२ उ. ३९।० या.। ❖स्थायिजययोगः २१।५ उ. ४३।४८ या.। त्रिपुष्करयोगः २१।५ उ. ४३।४८ या.।
⊙सं.मूले धनुषि च सूर्यः १७।३९ (दि.१।५१)। मु.१५जघन्या। फलं महर्घता। पराः१६घट्यः पुण्याः। नववस्त्रसुवर्णदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। खरमासारम्भः।❖
भ. ४९।८ उ. (रा. २।२६)। वृश्चिकराशिः (दि. ११।७)। प्रदोष १३ व्रतम्। सौरपौषमासारम्भः। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः २७।२६ उ.।
भ. २१।५१ या. (दि. ३।३१)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ३३।५९ या.।
धनूराशिः (रा. १०।५५)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्।

(☞शुक्रास्तमासफलम्-पौषमासे छत्रभंगम्।)

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ शुक्रे रोहिण्यां रे. ८ दिवा ल.१० इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१०।।(गु.दा.)। दि.१।२६ उ. मृत्युबाणात्पूर्वं (रा.७।१) मृगे रे.६ ल.गोधूलिःवा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।।(षष्ठस्थः शुक्रो न शुभः)

ति. २ शनौ मृगे मृत्युबाणव्याप्तिः। परं शुक्रवार्द्धक्यादि दोषाद् विवाह मुहूर्त्ताभावः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	शु	७	२८	१३	२८	६	२७	५७	११	३	२	२६	५५	७	११	१०	४३	१०	२७	९	७	१०	१९	१४	२३
२	श	७	२८	५९	१४	६	२८	३०	५२	३	२	२३	३६	७	१२	२५	५५	१०	२७	११	९	१०	१९	११	१२
३	र	७	२९	४५	०	६	२९	२३	३९	३	२	२०	१६	७	१३	४१	६	१०	२७	१३	११	१०	१९	८	१
४	चं	८	०	३०	४७	७	०	१८	३	३	२	१६	५७	७	१४	५६	१८	१०	२७	१५	१४	१०	१९	४	५०
५	मं	८	१	१६	३३	७	१	१२	२८	३	२	१३	३८	७	१६	११	२९	१०	२७	१७	१६	१०	१९	१	३९
६	बु	८	२	२	१९	७	२	६	५२	३	२	१०	१८	७	१७	२६	४१	१०	२७	१९	१९	१०	१८	५८	२९
७	गु	८	२	४८	५	७	३	४	३६	३	२	६	५९	७	१८	४१	५२	१०	२७	२१	२१	१०	१८	५५	१८
८	शु	८	३	३३	५२	७	४	१६	५	३	२	३	२४	७	१९	५७	३	१०	२७	२३	२३	१०	१८	५२	७
९	श	८	४	१९	३८	७	५	२७	४१	३	१	५५	३३	७	२१	१२	१५	१०	२७	२५	२६	१०	१८	४८	५६
१०	र	८	५	५	२४	७	६	३९	१८	३	१	४९	४२	७	२२	२७	२६	१०	२७	२७	३०	१०	१८	४५	४५
११	चं	८	५	५१	१०	७	७	५०	५४	३	१	४३	५०	७	२३	४२	३८	१०	२७	२९	३३	१०	१८	४२	३४
१२	मं	८	६	३७	१९	७	८	५८	५७	३	१	३७	५९	७	२४	५७	४९	१०	२७	३१	३७	१०	१८	३९	२४
१३	बु	८	७	२३	४२	७	१०	२८	५२	३	१	३२	८	७	२६	१३	१	१०	२७	३३	४०	१०	१८	३६	१३
१४	गु	८	८	१०	४	७	११	५०	२२	३	१	२६	१७	७	२७	२८	२१	१०	२७	३५	४४	१०	१८	३३	२
३०	शु	८	८	५६	२७	७	१३	११	५३	३	१	२०	२६	७	२८	४४	१९	१०	२७	३७	४८	१०	१८	२९	५१

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति.३ रवौ मूले धनुषि च १९।३९ (दि.२।३७)।। मार्गीबुधः- ति. ३ रवौ वृश्चिके ४०।६ (रा.१०।४७)। ति. ७ गुरौ मैत्रे १२।५६ (दि.११।५६)।। वक्रीगुरुः- पुनर्वसु ४ चरणे।। शुक्रः- ति. ५ भौमे ज्येष्ठा भे २२।४५ (दि. ३।५२)। ति. ३० शुक्रे मूले धनुषि च ५९।४७ (रा.शे. ६।४२)।। शनिः- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- शतभिष ४ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी २ चरणे।।

३५ पं० पौषकृष्ण ८ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९८६
अयनांशाः २४।१२।१३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	४	८	७	३	७	१०	१०	४
२५	२५	३	४	२	१९	२७	१८	१८
३६	४३	३३	१६	१	५७	२३	५२	५२
५६	७	५२	५	२४	३	२३	७	७
६१	७८४	४५	७१	५	७५	२	३	३
१४	३२	४६	३६	५१	१२	२	११	११
			मा.	व.				

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ शुक्रे रोहिण्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि मुहूर्त्तः। मृगे वृषस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण मिथुनस्थे च दक्षिण दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.२ शनौ मृगे पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति.३ रवौ आर्द्रा भे शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पुनर्वसौ भौमवेधो विष्टिश्च। ति.४ सोमे पुनर्वसौ भौमवेधः। पुष्ये भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ५ भौमे दि. ८।३० उ. श्लेषा भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ६ बुधे श्लेषा भे वैधृतिदोषः। ति. ७ गुरौ विष्टेःपरं (प्रा. ६।५९) मघा भे कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.फा. भे केतुयुतिः। ति. ८ शुक्रे दि. ८।३० उ. सा. ६।५६ या.उ.फा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या नौकाघटन इष्टिका निर्माण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ शनौ उ.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा. ७।३९) हस्ते कृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्य दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. १० रवौ विष्टेःपूर्व (दि. ८।१३) हस्ते पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण भूषाघटन☞

तिथि ल.अ.	१ शु घं.	मि.	२ श घं.	मि.	३ र घं.	मि.	४ चं घं.	मि.	५ मं घं.	मि.	६ बु घं.	मि.	७ गु घं.	मि.	८ शु घं.	मि.	९ श घं.	मि.	१० र घं.	मि.	११ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१३ बु घं.	मि.	१४ गु घं.	मि.	३० शु घं.	मि.
वृश्चिक	७	३५	७	३१	७	२७	७	२२	७	१८	७	१४	७	९	७	४	६	५९	६	५५	६	५१	६	४७	धनु	८	४९	८	४४	८	४०
धनु	९	४१	९	३७	९	३३	८	२८	९	२४	९	२०	९	१५	९	१०	९	५	९	१	८	५७	८	५३	मकर	१०	३६	१०	३१	१०	२७
मकर	११	२८	११	२४	११	२०	११	१५	११	११	११	७	११	२	१०	५७	१०	५२	१०	४८	१०	४४	१०	४०	कुम्भ	१२	७	१२	२	११	५८
कुम्भ	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३३	१२	२८	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	११	मीन	१	३५	१	३०	१	२६
मीन	२	२७	२	२३	२	१९	२	१४	२	१०	२	६	२	१	१	५६	१	५१	१	४७	१	४३	१	३९	मेष	३	१२	३	७	३	३
मेष	४	४	४	०	३	५६	३	५१	३	४७	३	४३	३	३८	३	३३	३	२८	३	२४	३	२०	३	१६	वृष	५	८	५	३	४	५९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृष	६	०	५	५६	५	५२	५	४७	५	४३	५	३९	५	३४	५	२९	५	२४	५	२०	५	१६	५	१२	मिथुन	७	२२	७	१७	७	१३
मिथुन	८	१४	८	१०	८	६	८	१	७	५७	७	५३	७	४८	७	४३	७	३८	७	३४	७	३०	७	२६	कर्क	९	४०	९	३५	९	३१
कर्क	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	१९	१०	१५	१०	११	१०	६	१०	१	९	५६	९	५२	९	४८	९	४४	सिंह	११	५४	११	४९	११	४५
सिंह	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३३	१२	२९	१२	२५	१२	२०	१२	१५	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५८	कन्या	२	७	२	२	१	५८
कन्या	२	५९	२	५५	२	५१	२	४६	२	४२	२	३८	२	३३	२	२८	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	तुला	४	२३	४	१८	४	१४
तुला	५	१५	५	११	५	६	५	२	४	५८	४	५४	४	४९	४	४४	४	३९	४	३५	४	३१	४	२७	वृश्चिक	६	४०	६	३५	६	३१

३६ पं० पौषकृष्ण ३० शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९९३
अयनांशाः २४।१२।१४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	७	८	७	३	७	१०	१०	४
२	२१	८	१३	१	२८	२७	१८	१८
४५	५३	५६	११	२०	४४	३७	२९	२९
५२	३३	२७	५३	२६	१३	४८	५१	५१
६१	७२३	४६	८१	५	७५	३	३	३
२०	१५	२२	३०	५१	५८	९	११	११
			मा.	व.				

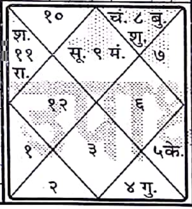

मूलविचार- श्लेषा/मघा-ति.५ भौमे ४।२० (दि. ८।३०) उ.। ति.७ गुरौ ३।१० (दि. ८।२) या.। ज्येष्ठा/मूल- ति. १४ गुरौ ३३।५९ (रा. ८।२३) उ.।

अथ बहुविध प्रश्नानां योगः- प्रश्नाक्षरं द्विगुणितं सैकयुग्वह्निभाजितम्। विषमांके जीवचिन्ता समे धातुः प्रकीर्तितः। मूलं शून्ये विजानीयाच्छारदावचनं यथा।।१।। दृष्टिवशात्प्रश्नकथनम्। व्योमदृष्टिर्भवेज्जीवं मूलंभूम्यवलोकने। समावलोकने धातुर्ज्ञेयः केवलदृष्टितः।। राशिवशात्प्रश्नकथनम्- द्विपाद चिन्ता अजभे नाराणां चतुष्पदानां वृषभे च चिन्ता।। स्याद्गर्भचिन्ता मिथुनाख्यराशौ कर्के भवेच्च व्यवहारचिन्ता स्याद्रोगचिन्ता मृगराजराशौ स्याद्वल्गुमार्यां- प्रमदाख्यराशौ। वाणिज्यचिन्ता तुलनाम्निराशौ। स्याद् वृश्चिके दुष्टमयादिचिन्ता।।२३।। धनस्य चापे मकरे कलेश्च स्याद्धर्मचिन्ता घटनाम्नि राशौ। स्थानस्य मीने सुधिया विचिन्त्यो यो राशिरंगं बलवान्स तस्मादिति।। मम कार्यसिद्धिर्भविष्यति न वेतिप्रश्ने-तात्कालिकलग्नवशाद्विमर्शः- शीर्षोदयगते लग्ने परिपूर्णेन्दुसंयुते। कार्यसिद्धिर्विजानीयादितिगर्गेण भाषितम्।।१।। केन्द्रत्रिकोणसंस्थाः सौम्याःपापाः रस त्रिलाभेषु लाभं सिद्धिं ब्रूयात्कार्याणां प्रोषितागमनं चेति।।२।। अथाक्षरोपरि-प्रश्नाक्षरंद्विगुणितं सैकयुग्वह्निभाजितम्। एकेसिद्धिर्द्विके स्थैर्यं शून्ये शून्यफलं भवेत्।।१।। अथ सर्वप्रश्ने कार्यसिद्धेरवधिकथनम्- शीघ्रं चरस्थे स्थिरभे स्थिरत्वं द्वन्द्वे चिरात्स्पृष्टतनौ च चन्द्रे। कार्यस्य सिद्धौरिपुरोगनाशो गमागमाद्येपरचक्रभीतिः।।२।। अथप्रश्नात्समीप दूरज्ञानम्- चरे दूरं विजानीयात् स्थिरे लाभं स्वमन्दिरे। द्विस्वभावे बहिर्लाभं ग्रहयोगवशाद्वदेत्।।३।। अथ लाभप्रश्ने कस्यां दिशि लाभो भवेदित्यस्य ज्ञानम्। चरे लग्ने शुभदृष्टिःलाभे चन्द्र बलान्विते। त्रिकोणकेन्द्रगैः सौम्यैर्लाभो भवति तद्दिशः।।४।। केन्द्रगे यदि धर्मेशे शुभदृष्टियुतेऽपि वा।। धनुः संक्रमणे सकलशुभाना निषेधमाह- रविक्षेत्रगते भानौ भानुक्षेत्रगते गुरौ। गुर्वादित्यः स विज्ञेयः प्रवर्ज्यः सर्वकर्मसु।।

पौषमासकृत्यम्

पौषमासेतु कौन्तेय एक भक्तेन यः क्षिपेत्।
सुभगोदर्शनीयश्च यशोभागी च जायते।।
(महाभारते)
प्रासाद नगरादीनि गृहप्रावरणानि च।
नारायणस्यतुष्ट्यर्थे पौषे देयानि यत्नतः।।
(वामनपुराणे)

☞गोक्रय-विक्रय पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ सोमे चित्रा भे शनिवेधः। स्वात्यां राहुवेधः। ति. १२ भौमे स्वात्यां पूर्वदोषः। विशाखा भे रक्तवस्त्रधारण भूषाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
२६	३	१	श	६०	०	स	म	स्त	मूल	४६	५	रा	१	१३	गण्ड	२५	१७	सा	४	५४	किं	३१	४७	वव	६०	०	गद
२६	३	१	र	३	५७	दि	८	२२	पू.षा.	५०	५६	रा	३	९	वृद्धि	२५	२९	सा	४	५९	वव	३	५७	वा	३५	३५	शुभ
२६	३	२	चं	७	१३	दि	९	४०	उ.षा.	५४	४४	रा	४	४१	ध्रुव	२४	४७	सा	४	४२	कौ	७	१३	तै	३८	२०	मृत्यु
२६	३	३	मं	९	२७	दि	१०	३४	श्रवण	५७	१५	रा	५	४१	व्याघात	२३	१६	सा	४	५	गर	९	२७	व	३९	५१	लुम्बक
२६	३	४	बु	१०	१४	दि	१०	५३	धनिष्ठा	५८	२७	रा	६	१०	हर्षण	२०	४१	दि	३	३	भ	१०	१४	वव	४०	०	मित्र
२६	४	५	गु	९	४६	दि	१०	४१	शतभिष	५८	३०	रा	६	११	वज्र	१७	९	दि	१	३९	वा	९	४६	कौ	३८	५५	वज्र
२६	४	६	शु	८	३	दि	१०	०	पू.भा.	५७	२२	रा	५	४४	सिद्धि	१२	३६	दि	११	४९	तै	८	३	गर	३६	४०	ध्वांक्ष
२६	४	७	श	५	१६	दि	८	५३	उ.भा.	५५	२४	रा	४	५७	व्यतिपात	७	१४	दि	९	४१	व	५	१६	भ	३३	२४	धूम्र
२६	५	८	र	१ ५५	३१ २३	प्रा	७ ५	२३ ३३	रेवती	५२	३४	रा	३	४९	वरीयान	१ ५३	५ १४	प्रा	७ ४	१३ ३१	वव	१	३१	वा	२९ ५६	१३ ५४	प्रवर्धमान
२६	५	१०	चं	५१	४१	रा	३	२७	अश्विनी	४९	४	रा	२	२५	शिव	४७	०	रा	१	३५	तै	२४	१८	गर	५१	४१	राक्षस
२६	६	११	मं	४६	४	रा	१	१३	भरणी	४५	९	रा	१२	५१	सिद्ध	३९	२०	रा	१०	३१	व	१८	५३	भ	४६	४	मुसल
२६	७	१२	बु	४०	११	रा	१०	५१	कृत्तिका	४१	१	रा	११	११	साध्य	३१	३०	रा	७	२३	वव	१३	८	वा	४०	११	सिद्धि
२६	८	१३	गु	३४	१७	रा	८	२९	रोहिणी	३६	५०	रा	९	३०	शुभ	२३	३३	सा	४	११	कौ	७	१४	तै	३४	१७	उत्पात
२६	९	१४	शु	२८	३४	सा	६	१२	मृगशिरा	३२	५०	रा	७	५४	शुक्ल	१५	४५	दि	१	४	गर	१	२६	व	२८ ५५	३४ ५४	मानस
२६	१०	१५	श	२३	१३	सा	४	३	आर्द्रा	२९	१५	सा	६	२८	ब्रह्म	८	१३	दि	१०	३	वव	२३	१३	वा	५०	५०	मुद्गर

ति.	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे. अं. ∓	मि.	चन्द्रास्तः स्टे.	टा.
१	२०	१६	४	५	२९			६	४७	५	१३	८	३	४७	१२	२३	२५	-	५	-	-
१	२१	१७	५	६	३०			६	४७	५	१३	८	४	४८	३२	२३	२६	-	४	६	१३
२	२२	१८	६	७	१	मकर	६।५३	६	४७	५	१३	८	५	४९	५४	२३	२६	-	४	७	११
३	२३	१९	७	८	२			६	४७	५	१३	८	६	५१	१४	२३	२६	-	३	८	९
४	२४	२०	८	९	३	कुम्भ	२७।५१	६	४७	५	१३	८	७	५२	३५	२३	२५	-	३	९	६
५	२५	२१	९	१०	४			६	४७	५	१३	८	८	५३	५७	२३	२४	-	२	१०	३
६	२६	२२	१०	११	५	मीन	४२।३९	६	४७	५	१३	८	९	५५	१८	२३	२३	-	२	११	०
७	२७	२३	११	१२	६			६	४७	५	१३	८	१०	५६	४१	२३	२०	-	१	११	५८
८	२८	२४	१२	१३	७	मेष	५२।३४	६	४७	५	१३	८	११	५८	५	२३	१८	-	१	१२	५८
१०	२९	२५	१३	१४	८			६	४७	५	१३	८	१२	५९	२८	२३	१५	-	०	२	२
११	३०	२६	१४	१५	९	वृष	५९।७	६	४७	५	१३	८	१४	०	५३	२३	११	+	०	३	१०
१२	३१	२७	१५	१६	१०			६	४७	५	१३	८	१५	२	१७	२३	७	+	१	४	२१
१३	१	२८	१६	१७	११			६	४६	५	१४	८	१६	३	४२	२३	२	+	१	५	३२
१४	२	२९	१७	१८	१२	मिथुन	४।५०	६	४६	५	१४	८	१७	५	७	२२	५७	+	२	६	३८
१५	३	३०	१८	१९	१३			६	४६	५	१४	८	१८	६	३३	२२	५२	+	२	-	-

पौषशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २९ अग्रहायणतः तिथि १३ पौषं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २० दिसम्बरतः दिनांक ३ जनवरीं यावत् सन् २०२५-२६ ई.।।

(पक्षेऽस्मिन् शुक्रास्तः।।)

(पौषशुक्ले मेघवृष्टौ श्रावणे स्याच्चवर्षणम्।।) ❶५०।५६ उ.।

◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। ⊙सायन मकरे सूर्यः ५७।५४ (रा. ५।५७)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५०।५६ उ.। त्रिपुष्करयोगः ❶

मकरराशिः (दि. ९।३२)। मु. रज्जब ७ हिजरी सन् १४४७। राष्ट्रियपौषमासः दि. ३०। यायिजययोगः ७।१३ उ. ५४।४४ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।४४ उ.।♏

भ. ३९।५१ उ. (रा. १०।४३)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। स्थायिजययोगः ९।२७ उ. ५७।१५ या.। रवियोगः ५७।१५ या.। ♏ रवियोगः ५४।४४ उ.।

भ. १०।१४ या. (दि. १०।५३)। कुम्भराशिः (सा. ५।५५)। पञ्चकारम्भः २७।५१ (सा. ५।५५)। रवियोगः ५८।२७ उ.।

रवियोगः ५८।३० या.। ◯सर्वार्थसिद्धियोगः ४५।९ उ.। त्रिपुष्करयोगः ४६।४ उ.। रवियोगः ४५।९ या.।

मीनराशिः (रा. ११।५१)। अन्नरूपाषष्ठी व्रतम् (बंगाल)।

भ. ५।१६ उ. (दि. ८।५३) ३३।२४ या. (रा. ८।९)। श्रीगुरुगोविन्दसिंह जयन्ती (प्राचीनतम)। यायिजययोगः ५।१६ या.। रवियोगः ५५।२४ उ.। ❷समस्त।

मेषराशिः (रा. ३।४९)। महाभद्राष्टमी ८। पञ्चकनिवृत्तिः ५२।३४ (रा. ३।४९)। यायिजययोगः १।३१ उ. ५२।३४ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५२।३४ उ.। रवियोगः ❷

साम्बदशमी (उड़ीसा)। ⊙पूर्वाषाढ़ा भे सूर्यः २०।४ (दि. २।४९)। यायिजययोगः ५१।४१ उ.। रवियोगः समस्त।

भ. १८।५३ उ. (दि. २।२०) ४६।४ या. (रा. १।१३)। वृषराशिः (रा.शे. ६।२६)। पुत्रदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। मन्वादिः ११। स्थायिजययोगः ४६।४ उ.। ◯

कूर्मद्वादशी १२। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। ◐प्रयाग माघमेला प्रारंभः। पुष्याभिषेक यात्रा। यायिजययोगः २९।१५ उ.।

प्रदोष १३ व्रतम्। जनवरी १ सन् २०२६ ई० प्रारम्भः। ईसाई नववर्षारम्भः। यायिजययोगः ३४।१७ या.। रवियोगः ३६।५० उ.।

भ. २८।३४ उ. (सा. ६।१२) ५५।५४ या. (रा. ५।८)। मिथुनराशिः (दि. ८।४२)। व्रताय १५ पूर्णिमा। स्थायिजययोगः २८।३४ या.। रवियोगः ३२।५० या.।

स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। शाकम्भरी जयन्ती। माघस्नान-व्रत-यम-नियमाद्यारम्भः। प्रतिदिनं अरुणोदये समुद्रे काश्यां दशाश्वमेधे प्रयागे वा स्नानं विधेयम्। ◐

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	श	८	९	४२	४९	७	१४	३३	२३	३	१	१४	३५	८	०	०	१७	१०	२७	४०	५७	१०	१८	२६	४०
१	र	८	१०	२९	१२	७	१६	१	३६	३	१	८	४४	८	१	१६	१५	१०	२७	४४	९	१०	१८	२३	३०
२	चं	८	११	१५	३४	७	१७	३१	४८	३	१	२	५२	८	२	३२	१३	१०	२७	४७	२१	१०	१८	२०	१९
३	मं	८	१२	१	५६	७	१९	१	५९	३	०	५७	०	८	३	४८	११	१०	२७	५०	३३	१०	१८	१७	८
४	बु	८	१२	४८	१९	७	२०	३२	२०	३	०	५१	८	८	५	४	९	१०	२७	५३	४५	१०	१८	१३	५७
५	गु	८	१३	३४	४१	७	२२	३	३७	३	०	४५	१६	८	६	२०	७	१०	२७	५६	५७	१०	१८	१०	४६
६	शु	८	१४	२१	२	७	२३	४०	५६	३	०	३९	२४	८	७	३६	५	१०	२८	०	९	१०	१८	७	३६
७	श	८	१५	७	२४	७	२५	१८	११	३	०	३३	३२	८	८	५२	३	१०	२८	३	२१	१०	१८	४	२५
८	र	८	१५	५३	४६	७	२६	५५	२५	३	०	२७	४	८	१०	८	१	१०	२८	६	३३	१०	१८	१	१४
१०	चं	८	१६	४०	८	७	२८	३२	४०	३	०	१९	२	८	११	२३	५९	१०	२८	९	४६	१०	१७	५८	३
११	मं	८	१७	२६	३०	८	०	११	४	३	०	११	०	८	१२	३९	५७	१०	२८	१२	५९	१०	१७	५४	५२
१२	बु	८	१८	१२	५१	८	१	५२	५	३	०	२	५७	८	१३	५५	५५	१०	२८	१६	१२	१०	१७	५१	४२
१३	गु	८	१८	५९	१३	८	३	३३	४	२	२९	५४	५५	८	१५	११	५	१०	२८	१९	२५	१०	१७	४८	३१
१४	शु	८	१९	४५	३५	८	५	१४	३	२	२९	४६	५३	८	१६	२८	१८	१०	२८	२२	३८	१०	१७	४५	२०
१५	श	८	२०	३१	५७	८	६	५५	२	२	२९	३८	५१	८	१७	४४	३२	१०	२८	२५	५१	१०	१७	४२	९

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति. ४ बुधे पूर्वाषाढ़ा भे ४१।० (रा. ११।११)।। बुधः-ति. १ रवौ ज्येष्ठा भे २५।३३ (सा. ५।०)। ति. १० सोमे मूले धनुषि च ५३।१५ (रा. ४।५)।। वक्रीगुरुः-ति. १२ बुधे वक्रगत्या पुनर्वसु ३ चरणे मिथुने च २२।२ (दि. ३।३६)।। शुक्रः-ति. ११ भौमे पूर्वाषाढ़ा भे ३१।३८ (रा. ७।२६)।। शनिः-पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः-शतभिष ४ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी २ चरणे।।

३७ पं० पौषशुक्ल ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ४००२

अयनांशाः २४।१२।१५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	११	८	७	३	८	१०	१०	४
११	२७	१५	२६	०	१०	२८	१८	१८
५८	४४	५३	५५	२७	८	६	१	१
५	२७	४६	२५	४	१	३३	१४	१४
६१	८३९	४६	९७	८	७५	३	३	३
२३	३९	२२	१५	२ व.	५८	१३	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति.१ शनौ मूले सूर्ययुतिः। ति.१ रवौ पू.षा. भे सूर्यभोग्यम्। रात्रिशेषे उ.षा. भे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति.२ सोमे उ.षा. भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान शिल्पविद्या विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.३ भौमे दि.१०।३४ या. श्रवणे पुंसवनसीमन्त भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे धनिष्ठा भे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि.१०।५३) जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन गर्भाधान नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय मकरस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण कुम्भस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा भैषज्य गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ शतभिषजि राहुयुतिः। ति. ६ शुक्रे पू.भा. भे शनियुतिः व्यतिपातश्च। ति. ७ शनौ विष्टेःपरं (रा. ८।९) उ.भा. भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ८ रवौ प्रा. ७।२३ या. रेवत्यां शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण भैषज्य नौकाघटन विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १० सोमे अश्विन्यां केतुवेधः। ति.११ भौमे भरण्यां विष्टेःपूर्वं (दि.२।२०) वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १२ बुधे कृत्तिका भे गोक्रय-विक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ गुरौ रोहिण्यां रा. ८।२९ या. पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग ☞

तिथि / ल.अ.	१ श घं.	मि.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	१० चं घं.	मि.	११ मं घं.	मि.	१२ बु घं.	मि.	१३ गु घं.	मि.	१४ शु घं.	मि.	१५ श घं.	मि.
धनु	८	३६	८	३१	८	२७	८	२३	८	१९	८	१४	८	१०	८	६	८	२	७	५७	७	५२	७	४७	७	४३	७	३८	७	३४
मकर	१०	२३	१०	१८	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	१	९	५७	९	५३	९	४९	९	४४	९	३९	९	३४	९	३०	९	२५	९	२१
कुम्भ	११	५४	११	४९	११	४५	११	४१	११	३७	११	३२	११	२८	११	२४	११	२०	११	१५	११	१०	११	५	११	१	१०	५६	१०	५२
मीन	१	२२	१	१७	१	१३	१	९	१	५	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४८	१२	४३	१२	३८	१२	३३	१२	२९	१२	२४	१२	२०
मेष	२	५९	२	५४	२	५०	२	४६	२	४२	२	३७	२	३३	२	२९	२	२५	२	२०	२	१५	२	१०	२	६	२	१	१	५७
वृष	४	५५	४	५०	४	४६	४	४२	४	३८	४	३३	४	२९	४	२५	४	२१	४	१६	४	११	४	६	४	३	३	५७	३	५३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मिथुन	७	९	७	४	७	०	६	५६	६	५२	६	४९	६	४३	६	३९	६	३५	६	३०	६	२५	६	२०	६	१६	६	११	६	७
कर्क	९	२७	९	२२	९	१८	९	१४	९	१०	९	५	९	१	८	५७	८	५३	८	४८	८	४३	८	३८	८	३४	८	२९	८	२५
सिंह	११	४१	११	३६	११	३२	११	२८	११	२४	११	१९	११	१५	११	११	११	७	११	२	१०	५७	१०	५२	१०	४८	१०	४३	१०	३९
कन्या	१	५४	१	४९	१	४५	१	४१	१	३७	१	३२	१	२८	१	२४	१	२०	१	१५	१	१०	१	५	१	१	१२	५६	१२	५२
तुला	४	१०	४	५	४	१	३	५७	३	५३	३	४८	३	४४	३	४०	३	३६	३	३१	३	२६	३	२१	३	१७	३	१२	३	८
वृश्चिक	६	२७	६	२२	६	१८	६	१४	६	१०	६	५	६	१	५	५७	५	५३	५	४८	५	४३	५	३८	५	३४	५	२९	५	२५

३८ पं० पौषशुक्ल १५ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ४००८

अयनांशाः २४।१२।१६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	२	८	८	२	८	१०	१०	४
१८	१३	२०	६	२९	१७	२८	१७	१७
६	५	३१	५५	३८	४४	२५	४२	४२
३३	२०	५७	२	५१	३२	५१	९	९
६१	८५०	४६	१०३	८	७६	३	३	३
२५	४९	२१	५३	२ व.	१४	२६	११	११

मूलविचार-ज्येष्ठा/मूल- ति. १ शनौ ४६।५ (रा. १।१३) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ७ शनौ ५५।२४ (रा. ४।५७) उ.। ति. १० सोमे ४९।४ (रा. २।२५) या.।
पञ्चक विचार-ति. ४ बुधे २७।५१ (सा. ५।५५) उ.। ति. ८ रवौ ५२।३४ (रा. ३।४९) या.।

ग्रह शान्ति के उपाय-
देवब्राह्मणवंदनाद् गुरुवचः संपादनात्प्रत्यहं। साधुनांभिभाषणत्कतिपय श्रेयः कथा कर्णनात्।। होमादध्वरदर्शनाच्छुचिमनोभावाज्जपाद्दानतो। नोकुर्वंति कदाचिदेवपुरुषस्यैव ग्रहाः पीडनम्।।

अथान्यद्भावकारकविमर्शः। जनुर्लग्नञ्च विद्याद्वै आत्मकारकमेव च। धनभावं विजानीयाद्दाराकारकमेव च।।१।। एकादशे ज्येष्ठभ्रातुस्तृतीये च कनिष्ठकः। सुते सुतं विजानीयत्ततः सप्तम भावतः।।२।। सुतस्थाने ग्रहस्थिश्चेत्सोऽपि कारक उच्यते।।३।। लाभं तृतीयं रन्ध्रञ्च शत्रुं स्वं च व्ययन्तथा। एषां योगेन यो भावस्तन्नाशं प्राप्नुयाद्ध्रुवम्।।४।। चत्वारो राशयो होते केन्द्रकोण शुभावहाः। तेषां संयोगमात्रेण ह्यशुभोऽपि शुभो भवेदिति। भूमिशयने परिहारः- प्रद्योतनात्पञ्चनगाङ्क- सूर्यनवेन्दुषड्विंशतिभेषु भेषु। शेते महीत्यत्र। परिहारः वास्तुभूषणे- स्यात्राडी शयने शशिमिता १ तुर्ये ४ स्तधार्के १२ र्मिता। ऋक्षै २७ भूपतिभि १६ र्नगैः ७ परमिते शेषे भवेज्जागृतिः।। अन्यच्चः- वेदाष्ट पञ्चाग्निरसाद्रिवट्यः शेते महीतद्दिनभेषु तेषु। प्रद्योतनात् ५।७।९।१२।१९।२६ भेष्वाद्याः घट्यः क्रमशो ज्ञेयाः। पौषपूर्णिमातोमाघस्नानमन्त्राः। दुःख दारिद्र्यनाशाय श्रीविष्णोस्तोषणाय च। प्रातः स्नानं करोम्यद्य माघे पाप विनाशने। मकरस्थे रवौ माघे गोविन्दाच्युतमाधव स्नानेनानेन मे देव यथोक्तफलदो भव।। मंत्राविमौ पठन्। स्नानयत्ततोऽर्घ्यदानमन्त्रः- सवित्रे प्रसवित्रे च परं धाम जले मम। त्वत्तेजसा परिभ्रष्टं पापं यातु सहस्रधा।। ततस्तर्पणादिकं कर्त्तव्यमिति। अथ निधनचन्द्रज्ञानमाह। अष्टमेशत्रिकोणे विधुः स्याद्यदायोगमिन्दोस्तदा तन्नवांशेपिवा। तत् त्रिकोणेपि याते मृतिंनिर्दिशेत्रिश्चयात्स्वल्प रेखोद्भवे वासरे इति। निधिप्रश्नविचारः- जीवेन्दुलग्नगौ स्यातां सुखे जीवे च भार्गवे। निधिरस्ति भवेल्लाभः कृते यत्नेऽत्रवत्सरे।। चन्द्रज्ञगुरुशुक्राणामेकोऽपि यदि वेश्मगः। स्वीयं वा परकीयं वा सदसल्लभते निधिमिति।

☞सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १४ शुक्रे मृगे रिक्तातत्तो विष्टिश्च। ति. १५ शनौ आर्द्रा भे सूर्यवेधः।

एक राशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.						नक्षत्र						योग						करण			करण			योगाः
२६	११	१	र	१८	२६	दि	२	८	पुनर्वसु	२६	१३	सा	५	१५	ऐन्द्र	१/५३	४/२७	प्रा	७/४	१२/३४	कौ	१८	२६	तै	४६	२७	ध्वज
२६	१२	२	चं	१४	२७	दि	१२	३३	पुष्य	२४	३	सा	४	२३	विष्कुम्भ	४८	३९	रा	२	१४	गर	१४	२७	व	४२	५५	धाता
२६	१३	३	मं	११	२२	दि	११	१८	श्लेषा	२२	४१	दि	३	४९	प्रीति	४३	३५	रा	१२	११	भ	११	२२	वव	४०	२१	आनन्द
२६	१४	४	बु	९	२०	दि	१०	२९	मघा	२२	२५	दि	३	४३	आयुष्मान	३९	२५	रा	१०	३१	वा	९	२०	कौ	३८	५६	चर
२६	१६	५	गु	८	३२	दि	१०	१०	पू.फा.	२३	२१	सा	४	५	सौभाग्य	३६	१२	रा	९	१४	तै	८	३२	गर	३८	४७	गद
२६	१७	६	शु	९	१	दि	१०	२१	उ.फा.	२५	३४	सा	४	५९	शोभन	३४	०	रा	८	२१	व	९	१	भ	३९	५७	शुभ
२६	१९	७	श	१०	५२	दि	११	५	हस्त	२९	३	सा	६	२१	अतिगण्ड	३२	५०	रा	७	५२	वव	१०	५२	वा	४२	२१	मृत्यु
२६	२१	८	र	१३	४९	दि	१२	१६	चित्रा	३३	३८	रा	८	११	सुकर्मा	३२	३१	रा	७	४४	कौ	१३	४९	तै	४५	५३	पद्म
२६	२२	९	चं	१७	५६	दि	१	५४	स्वाती	३९	१३	रा	१०	२५	धृति	३३	०	रा	७	५६	गर	१७	५६	व	५०	२३	छत्र
२६	२४	१०	मं	२२	५०	दि	३	५१	विशाखा	४५	२७	रा	१२	५४	शूल	३३	५९	रा	८	१९	भ	२२	५०	वव	५५	३२	श्रीवत्स
२६	२६	११	बु	२८	१३	सा	६	०	अनुराधा	५२	१	रा	३	३१	गण्ड	३५	१८	रा	८	५०	वा	२८	१३	कौ	६०	०	सौम्य
२६	२८	१२	गु	३३	३८	रा	८	९	ज्येष्ठा	५८	२७	रा	६	५	वृद्धि	३६	३७	रा	९	२१	कौ	०	५६	तै	३३	३८	काल्दण्ड
२६	३०	१३	शु	३८	४०	रा	१०	१०	मूल	६०	०	स	म	स्त	ध्रुव	३७	३५	रा	९	४४	गर	६	९	व	३८	४०	सुस्थिर
२६	३२	१४	श	४२	५८	रा	११	५३	मूल	४	२२	दि	८	२७	व्याघात	३८	२	रा	९	५५	भ	१०	४९	श	४२	५८	गद
२६	३४	३०	र	४६	९	रा	१	९	पू.षा.	९	२९	दि	१०	२९	हर्षण	३७	४१	रा	९	४५	च	१४	३४	नाग	४६	९	शुभ

ति.	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे. अं. +	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
१	४	१	१९	२०	१४	कर्क	११।५९	६	४६	५	१४	८	१९	७	५८	२२	४६	+	३	६	२४
२	५	२	२०	२१	१५			६	४६	५	१४	८	२०	९	२४	२२	४०	+	३	७	३२
३	६	३	२१	२२	१६	सिंह	२२।४१	६	४५	५	१५	८	२१	१०	४८	२२	३३	+	४	८	३५
४	७	४	२२	२३	१७			६	४५	५	१५	८	२२	१२	१३	२२	२६	+	४	९	३४
५	८	५	२३	२४	१८	कन्या	३८।५४	६	४५	५	१५	८	२३	१३	३७	२२	१८	+	५	१०	२९
६	९	६	२४	२५	१९			६	४५	५	१५	८	२४	१५	१	२२	१०	+	५	११	२३
७	१०	७	२५	२६	२०			६	४४	५	१६	८	२५	१६	२४	२२	२	+	५	१२	१५
८	११	८	२६	२७	२१	तुला	१।२१	६	४४	५	१६	८	२६	१७	४७	२१	५३	+	६	१	९
९	१२	९	२७	२८	२२			६	४४	५	१६	८	२७	१९	९	२१	४४	+	६	२	३
१०	१३	१०	२८	२९	२३	वृश्चिक	२८।५४	६	४३	५	१७	८	२८	२०	३०	२१	३४	+	७	२	५८
११	१४	११	२९	१	२४			६	४३	५	१७	८	२९	२१	५०	२१	२४	+	७	३	५३
१२	१५	१२	१	२	२५	धनु	५८।२७	६	४२	५	१८	९	०	२३	११	२१	१३	+	७	४	४७
१३	१६	१३	२	३	२६			६	४२	५	१८	९	१	२४	३१	२१	२	+	८	५	३९
१४	१७	१४	३	४	२७			६	४२	५	१८	९	२	२५	५०	२०	५१	+	८	६	२६
३०	१८	१५	४	५	२८	मकर	२५।२९	६	४१	५	१९	९	३	२७	९	२०	३९	+	८	–	–

माघकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १४ पौषतः २८ तिथिं यावत् १९४७ शकः।। अंग्रेजी दिनांक ४ जनवरीतः १८ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।। (☞पक्षेऽस्मिन् शुक्रास्तः।)

कर्कराशिः (दि. ११।३४)। यत्र कुत्रापि यो माघेस्मरणन्वितः। करोति मज्जनं तीर्थे सलभेत् गाङ्गमज्जनम्। माघे मूलकं (मूली) भक्षणं न कार्यम्। मासपर्यंत स्नाने ☞
भ. ४२।५५ उ. (रा. ११।५६)। श्रीगुरुगोविन्दसिंह जयन्ती (नवीनतम)। यायिजययोगः २४।३ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः २४।३ या.।
भ. ११।२२ या. (दि. ११।१८)। सिंहराशिः (दि. ३।४९)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।३५)। माघकृष्ण चतुर्थ्यां प्रादुर्भूतोगणेश्वरः। अद्यगणेशोत्पत्तिः। ⓫
♍देवानां दिनं दैत्यानाञ्च रात्रि अयनसंक्रान्ते रुभयतस्त्रीणिदिनानि न शुभानि विधेयानि। खरमास समाप्तिः। शिशिरर्त्तुः। परदिने पुण्यकालः। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ५२।१ या.
कन्याराशिः (रा. १०।१९)। रवियोगः २३।२१ उ.। ⓫ अर्घ्यदानम्। गौरी चतुर्थी व्रतम् (प्रदोषे)। स्थायिजययोगः २२।४१ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः २२।४१ या.
भ. ९।१ उ. (दि. १०।२१) ३९।५७ या. (रा. १०।४४)। रवियोगः २५।३४ या.। (☞माघमासे च संक्रान्तौ यदि वर्षति वारिदः। सुभिक्षं क्षेममारोग्यं गेहे गेहे महोत्सवम्।)
अष्टकाश्राद्धम्। श्रीरामानन्दाचार्य जयन्ती ७। यायिजययोगः १०।५२ या.। यमघंटयोगः २९।३ या.।
तुलाराशिः (दि. ७।१६)। अन्वष्टका श्राद्धम्। ☉उत्तराषाढ़ा भे सूर्यः २१।४३ (दि. ३।२५)। यायिजययोगः ३३।३८ उ.।
भ. ५०।२३ उ. (रा. २।५३)। यायिजययोगः १७।५६ या.। यमघंटयोगः ३९।१३ उ.। ❸सर्वार्थसिद्धियोगः ९।२९ उ.
भ. २२।५० या. (दि. ३।५१)। वृश्चिकराशिः (सा. ६।१७)। ☾ त्रिवेणी अमावस्या (उड़ीसा)। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। यायिजययोगः ४६।९ उ. ❸
षट्तिला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। ☉सं.मकरे सूर्यः ३७।२० (रा. ९।३९)। मु. ३० समा। फलं समता। पराः २० वा ४० घट्यः पुण्याः। निरयन सौम्यायनम्। ♍
धनूराशिः (रा.शे. ६।५)। तिलद्वादशी १२। अत्रतिलोत्पत्तिः। दिवा १।३९ वादनं यावत् मकरसंक्रान्तिजन्यपुण्यकालः। कृसरान्नमुद्गमोदकादिदानम्। प्रयागे गोदावर्याम् ○
भ. ३८।४० उ. (रा. १०।१०)। प्रदोष १३ व्रतम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशेत्युक्तेः।" ○वा स्नानम्। सौरमाघमासारम्भः।
भ. १०।४९ या. (दि. ११।२)। ☞प्यशक्तस्त्रयहं एकाहं वा स्यात्। यायिजययोगः १८।२६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २६।१३ उ.। त्रिपुष्करयोगः १८।२६ उ. २६।१३ या.
मकरराशिः (सा. ४।५३)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। मौनी अमावस्या। प्रयागे काश्यां दशाश्वमेधे समुद्रे वा मौन व्रताचरणेन स्नानं विधेयम्। द्वापर युगादिः ३०।☾

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.	भौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१ र	८	२१	१८	१८	८	८	३८	५५	२	२९	३०	४९	८	१९	०	४६	१०	२८	२९	१७	१०	१७	३८	५८
२ चं	८	२२	४	४०	८	१०	२५	३९	२	२९	२२	४७	८	२०	१६	५९	१०	२८	३३	३८	१०	१७	३५	४८
३ मं	८	२२	५१	२	८	१२	१२	२७	२	२९	१४	४५	८	२१	३३	१३	१०	२८	३७	३७	१०	१७	३२	३७
४ बु	८	२३	३७	२४	८	१३	५९	१४	२	२९	६	४३	८	२२	४९	२६	१०	२८	४२	२१	१०	१७	२९	२६
५ गु	८	२४	२३	४६	८	१५	४६	६	२	२८	५८	४०	८	२४	५	४०	१०	२८	४६	४३	१०	१७	२६	१५
६ शु	८	२५	१०	७	८	१७	३३	५१	२	२८	५०	३८	८	२५	२१	५३	१०	२८	५१	४	१०	१७	२३	४
७ श	८	२५	५६	२९	८	१९	२१	५३	२	२८	४२	३६	८	२६	३८	७	१०	२८	५५	२६	१०	१७	१९	५३
८ र	८	२६	४२	५१	८	२१	९	५६	२	२८	३४	३४	८	२७	५४	२१	१०	२८	५९	४७	१०	१७	१६	४३
९ चं	८	२७	२९	१३	८	२२	५७	५८	२	२८	२६	३२	८	२९	१०	३४	१०	२९	४	८	१०	१७	१३	३२
१० मं	८	२८	१५	३५	८	२४	४६	१	२	२८	१८	३०	९	०	२६	४८	१०	२९	८	३०	१०	१७	१०	२१
११ बु	८	२९	१	५६	८	२६	३४	२	२	२८	१०	२८	९	१	४३	१	१०	२९	१२	५२	१०	१७	७	१०
१२ गु	८	२९	४८	१७	८	२८	२२	३३	२	२८	२	२६	९	२	५९	१५	१०	२९	१७	१४	१०	१७	३	५९
१३ शु	९	०	३४	४०	९	०	११	३८	२	२७	५४	२३	९	४	१५	२८	१०	२९	२१	३७	१०	१७	०	४९
१४ श	९	१	२१	२	९	२	०	५४	२	२७	४६	२१	९	५	३१	४२	१०	२९	२६	०	१०	१६	५७	३८
३० र	९	२	७	२४	९	३	४९	४९	२	२७	३८	१९	९	६	४७	५५	१०	२९	३०	२२	१०	१६	५४	२७

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः- ति.७ शनौ उत्तराषाढ़ा भे ५६।११ (रा.५।१६)। ति.१२ गुरौ मकरे १५।८ (दि.१२।४५)।। बुधः- ति. ३ भौमे पूर्वाषाढ़ा भे ३७।५७ (रा.९।५६)। ति. ११ बुधे उत्तराषाढ़ा भे ३।१८ (दि.८।२)। ति. १२ गुरौ मकरे ५३।३७ (रा.४।१९)।। वक्रीगुरुः- पुनर्वसु ३ चरणे।। शुक्रः- ति. ७ शनौ उत्तराषाढ़ा भे १।२९ (दि.७।२०)। ति.९ सोमे मकरे ३८।५४ (रा. १०।१८)।। शनिः- पूर्वाभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- शतभिष ४ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी २ चरणे।।

३९ पं० माघकृष्ण ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ४०१६
अयनांशाः २४।१२।१७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	५	८	८	२	८	१०	१०	४
२६	२९	२६	२१	२८	२७	२८	१७	१७
१७	४३	४२	९	३४	५४	५९	१६	१६
४७	२०	५१	५६	३४	२१	४७	४३	४३
६१	७४३	४६	१०८	८	७६	४	३	३
२२	१४	२२	२	२	१३	२१	११	११
				व.				

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ रवौ पुनर्वसौ सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं वैधृतिश्च। ति.२ सोमे पुष्ये जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गोक्रय-विक्रय पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ भौमे श्लेषा भे विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ बुधे मघा भे रिक्तोत्तरं (दि.१०।२९) कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ पू.फा. भे केतुयुतिः। सा.४।५ उ.उ.फा. भे शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानवस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शुक्रे विष्टेःपूर्वं (दि.१०।२१) उ.फा.भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानवस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विष्टेःपरं (रा.१०।४४) हस्ते गर्भाधान पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा भैषज्य मुहूर्त्तः। ति.७ शनौ हस्ते कृष्णवस्त्रधारण पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा (सप्तम्यां) मुहूर्त्तः। ति.८ रवौ चित्रा भे शनिवेधः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ सोमे स्वात्यां राहुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. १० भौमे विशाखा भे विष्टेःपरं (दि.३।५१) रक्तवस्त्रधारण भूषाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ बुधे मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान नववस्त्रधारण उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा (एकादश्यां) ☞

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	१४ श घं.	मि.	३० र घं.	मि.
धनु	७	२९	७	२५	७	२०	७	१६	७	११	७	७	७	२	६	५८	६	५४	६	४९	६	४४	मकर	८	२६	८	२२	८	१८	८	१४
मकर	९	१६	९	१२	९	७	९	३	८	५८	८	५४	८	४९	८	४५	८	४१	८	३६	८	३१	कुम्भ	९	५७	९	५३	९	४९	९	४५
कुम्भ	१०	४७	१०	४३	१०	३८	१०	३४	१०	२९	१०	२५	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	७	१०	२	मीन	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३
मीन	१२	१५	१२	११	१२	६	१२	२	११	५७	११	५३	११	४८	११	४४	११	४०	११	३५	११	३०	मेष	१	२	१२	५८	१२	५४	१२	५०
मेष	१	५२	१	४८	१	४३	१	३९	१	३४	१	३०	१	२५	१	२१	१	१७	१	१२	१	७	वृष	२	५८	२	५४	२	५०	२	४६
वृष	३	४८	३	४४	३	३९	३	३५	३	३०	३	२६	३	२१	३	१७	३	१३	३	८	३	३	मिथुन	५	१२	५	८	५	४	५	०
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मिथुन	६	२	५	५८	५	५३	५	४९	५	४४	५	४०	५	३५	५	३१	५	२७	५	२२	५	१७	कर्क	७	३०	७	२६	७	२२	७	१८
कर्क	८	२०	८	१६	८	११	८	७	८	२	७	५८	७	५३	७	४९	७	४५	७	४०	७	३५	सिंह	९	४४	९	४०	९	३६	९	३२
सिंह	१०	३४	१०	३०	१०	२५	१०	२१	१०	१६	१०	१२	१०	७	१०	३	९	५९	९	५४	९	४९	कन्या	११	५७	११	५३	११	४९	११	४५
कन्या	१२	४७	१२	४३	१२	३८	१२	३४	१२	२९	१२	२५	१२	२०	१२	१६	१२	१२	१२	७	१२	२	तुला	२	१३	२	९	२	५	२	१
तुला	३	३	२	५९	२	५४	२	५०	२	४५	२	४१	२	३६	२	३२	२	२८	२	२३	२	१८	वृश्चिक	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८
वृश्चिक	५	२०	५	१६	५	११	५	७	५	२	४	५८	४	५३	४	४९	४	४५	४	४०	४	३५	धनु	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४

४०पं० माघकृष्ण ३० रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ७
अयनांशाः २४।१२।१८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	८	९	९	२	९	१०	१०	४
३	२४	२	३	२७	६	२९	१६	१६
२७	४३	७	४९	३८	४७	३०	५४	५४
९	३३	२४	४९	१९	५५	२१	२७	२७
६१	७३७	४६	१०८	८	७६	४	३	३
१७	८	२१	१	२	१४	२३	११	११
				व.				

मूलविचार- श्लेषा/मघा- ति.२ सोमे २४।३ (सा.४।२३)उ.। ति. ४बुधे २२।२५ (दि. ३।४३)या.।
ज्येष्ठा/मूल- ति. ११ बुधे ५२।१ (रा. ३।३१) उ.। ति. १४ शनौ ४।२२ (दि. ८।२७) या.।

यावान्माघं स्नानाशक्तौ त्र्यहं स्नायात्।। महामाघीं पुरस्कृत्य स्नायात्तत्रदिनत्रयमिति।। **माघे प्रयागस्नानमाहात्म्यम्।।** प्रयागे माघ मासे तु त्र्यहं स्नानस्य यत्फलम्। अश्वमेधसहस्रेण तत्फलं लभते भुवि।।१।। **अथ मकरसंक्रान्तौ देयाः। स्कन्दे-** धेनुं तिलमयीं राजन् यो दद्याच्चोत्तरायणे। सर्वान् कामानवाप्नोति विन्दते परमं सुखम्। माघे देयाः- तैलमामलकञ्चैव तीर्थे देयास्तु नित्यशः। ततः प्रज्वालयेद्वह्निं सेवनार्थं द्विजन्मनाम्।। एवं स्नानावसाने तु भोज्यं देयमवारितम्। भोजयेद्द्विजदाम्पत्यं भूषयेद्वस्त्रभूषणैः। कम्बलाजिन रत्नानि वासांसि विविधानि च। चोलकानि च देयानि प्राच्छादन पटानथ।३। उपानहौ तथा गुप्तमोचकौ पाप मोचकौ। अनेन विधिना स्नानान्माधवः प्रीयतामिति।।४।। **माघस्नानियमाः।।** भूमौ शयीतहोतव्यं साज्यं तिलसमन्वितम्। सर्वान् कामानवाप्नोति विन्दते परमं सुखम्।।१।। **विष्णुधर्मोत्तरे-** सौम्यायने तु विप्राय वस्त्रदाने महत्फलम्। तिलपूर्णमनड्वाहं दत्वा रोगैः प्रमुच्यते।। **शिवरहस्ये च-** तस्यां कृष्णतिलैः स्नानं कार्यश्चोद्वर्तनं शुभम्।। तिला देयाश्च विप्रेभ्यः सर्वदैवोत्तरायणे। तिलतैलेन दीपाश्च देयाः शिवगृहे शुभा इति।।३।। प्रयागे तीर्थस्नानमुक्तं काशीखण्डे।। काश्यां दशाश्वमेधे ये तपसि स्नान्ति मानवाः।। दशाश्वमेधजनितं फलं तेषां भवेद् ध्रुवमिति।।१।। **माघकृष्णचतुर्थ्यां गणेशोत्पत्तिः-** सर्वदेवमयः साक्षात्सर्वमङ्गलकारकः। माघकृष्णचतुर्थ्यान्तु प्रादुर्भूतो गणेश्वर इति।। **अत्र षट्तिला।।** तिलस्नायी तिलोद्वर्ती तिलहोमी तिलोदकी तिलभुक् तिलदाता च षट्तिला पापनाशिनीति।

☞ कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति.१२ गुरौ ज्येष्ठा भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

☞एक राशौ यदा यान्ति चत्वारःपञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

माघशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २९ पौषतः तिथि १२ माघं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १९ जनवरीतः दिनांक १ फरवरीं यावत् सन् २०२६ ई.।।

☞ति.१५ रवौ शुक्रोदयः पश्चिमे।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. +	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
२६	३६	१	चं	४८	१६	रा	१	५९	उ.षा.	१३	२९	दि	१२	५	वज्र	३६	३१	रा	९	१७	किं	१७	१३	वव	४८	१६	मृत्यु	१९	१६	५	६	२९			६	४१	५	१९	९	४	२८	२६	२०	२७	+	९	-	-
२६	३९	२	मं	४८	५९	रा	२	१६	श्रवण	१६	१९	दि	१	१२	सिद्धि	३४	२०	रा	८	२४	वा	१८	३८	कौ	४८	५९	लुम्बक	२०	१७	६	७	३०	कुम्भ	४७।६	६	४०	५	२०	९	५	२९	४३	२०	१४	+	९	७	१
२६	४१	३	बु	४८	२४	रा	२	२	धनिष्ठा	१७	५२	दि	१	४९	व्यतिपात	३१	७	रा	७	७	तै	१८	४२	गर	४८	२४	मित्र	२१	१८	७	८	१			६	४०	५	२०	९	६	३०	५८	२०	१	+	९	७	५८
२६	४३	४	गु	४६	३६	रा	१	१७	शतभिष	१८	१२	दि	१	५६	वरीयान	२६	५७	सा	५	२६	व	१७	३०	भ	४६	३६	वज्र	२२	१९	८	९	२			६	३९	५	२१	९	७	३२	१३	१९	४८	+	१०	८	५५
२६	४६	५	शु	४३	४४	रा	१२	९	पू.भा.	१७	२२	दि	१	३६	परिघ	२१	५४	दि	३	२५	वव	१५	१०	वा	४३	४४	ध्वांक्ष	२३	२०	९	१०	३	मीन	२।३५	६	३९	५	२१	९	८	३३	२६	१९	३४	+	१०	९	५३
२६	४८	६	श	३९	५५	रा	१०	३६	उ.भा.	१५	३३	दि	१२	५१	शिव	१६	३	दि	१	३	कौ	११	५०	तै	३९	५५	धूम्र	२४	२१	१०	११	४			६	३८	५	२२	९	९	३४	३९	१९	२०	+	१०	१०	५२
२६	५१	७	र	३५	१४	रा	८	४४	रेवती	१२	५३	दि	११	४७	सिद्ध	९	२९	दि	१०	२६	गर	७	३५	व	३५	१४	प्रवर्धमान	२५	२२	११	१२	५	मेष	१२।५३	६	३८	५	२२	९	१०	३५	५०	१९	५	+	१०	११	५३
२६	५४	८	चं	३०	०	सा	६	३७	अश्विनी	९	३३	दि	१०	२६	साध्य	२/५२	२२/२९	प्रा	७/४	३४/३३	भ	२	३७	वव	३०/५७	०/११	राक्षस	२६	२३	१२	१३	६			६	३७	५	२३	९	११	३७	१	१८	५१	+	११	१२	५८
२६	५६	९	मं	२४	२१	सा	४	२१	भरणी	५	४३	दि	८	५४	शुक्ल	४७	५	रा	१	२७	कौ	२४	२१	तै	५१	२६	मुसल	२७	२४	१३	१४	७	वृष	१९।४२	६	३७	५	२३	९	१२	३८	११	१८	३६	+	११	२	५
२६	५९	१०	बु	१८	३०	दि	२	०	कृत्तिका	१/५५	३८/४१	प्रा	७/५	१५/३५	ब्रह्म	३९	१०	रा	१०	१६	गर	१८	३०	व	४५	३४	सिद्धि	२८	२५	१४	१५	८			६	३६	५	२४	९	१३	३९	२०	१८	२०	+	११	३	१४
२७	२	११	गु	१२	३७	दि	११	३९	मृगशिरा	५३	२४	रा	३	५८	ऐन्द्र	३१	२२	रा	७	९	भ	१२	३७	वव	३९	४६	मृत्यु	२९	२६	१५	१६	९	मिथुन	२५।२६	६	३६	५	२४	९	१४	४०	२८	१८	४	+	११	४	२०
२७	५	१२	शु	६	५५	दि	९	२१	आर्द्रा	४९	४३	रा	२	२८	वैधृति	२३	४५	सा	४	५	वा	६	५५	कौ	३४	१७	पद्म	३०	२७	१६	१७	१०			६	३५	५	२५	९	१५	४१	३५	१७	४८	+	११	५	२०
२७	८	१३	श	१/५५	३८/१५	प्रा	७/५	१३/१९	पुनर्वसु	४६	३२	रा	१	११	विष्कुम्भ	१६	२९	दि	१	१०	तै	१	३८	गर	२९/५६	१६/५३	छत्र	३१	२८	१७	१८	११	कर्क	३२।२०	६	३४	५	२६	९	१६	४२	४१	१७	३२	+	१२	६	१२
२७	१०	१५	र	५२	५९	रा	३	४६	पुष्य	४४	११	रा	१२	१४	प्रीति	९	४५	दि	१०	२८	भ	२४	५६	वव	५२	५९	श्रीवत्स	१	२९	१८	१९	१२			६	३४	५	२६	९	१७	४३	४५	१७	१५	+	१२	-	-

यावन्माघमशक्तावन्ते दिनत्रयं स्नानम् विधेयम्। वल्लभाचार्य जयन्ती १। गुप्तनवरात्रप्रारम्भः। यायिजययोगः १३।२९ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १३।२९ उ.।
कुम्भराशिः (रा.१।३०)।◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्।⊙सायन कुम्भे सूर्यः १७।३६ (दि. १।४२)।पञ्चकारम्भः ४७।६ (रा. १।३०)।❶
मु.सावान ८ हिजरी सन् १४४७। ⊙अभिजिति: सूर्यः ८।५१(दि. १०।१२)।राष्ट्रियमाघमासःदि. ३०। रवियोगः १७।५२ उ.। ❶ द्विपुष्करयोगः१६।१९ उ.४८।५९ या.।
भ. १७।३० उ. (दि. १।३९) ४६।३६ या. (रा. १।१७)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। तिल ४। कुन्द ४ चतुर्थी "माघशुक्ल चतुर्थ्यान्तु कुन्द पुष्पैः सदाशिवम् सम्पूज्ययो ◆
मीनराशिः (दि.७।४१)। श्रीवसन्तपञ्चमी ५। तक्षक पूजा ५। वागीश्वरी जयन्ती यात्रा च। रतिकाम महोत्सवः। सरस्वती पूजनम्। श्रीनेताजी जयन्ती। रवियोगः १७।२२ उ.।
श्रीशीतलाषष्ठी (बंगाल)।⊙श्रवणे सूर्यः २४।५२ (सा. ४।३५)। यायिजययोगः ३९।५५ उ.। रवियोगः १५।३३ या.। पुनःरवियोगः २४।५२ उ.।
भ. ३५।१४ उ. (रा. ८।४४)। मेषराशिः (दि. ११।४७)। रथसप्तमी ७।अचलासप्तमी ७ व्रतम्। *षष्ठ्यामेक भक्तं कुर्यात् अरुणोदये सप्तम्यां स्नानम्।* भानुसप्तमी ७।
भ. २।३७ या. (दि. ७।४०)। भीष्माष्टमी ८। भीष्मोद्देशेन श्राद्धं तर्पणञ्च। भारतीय गणतन्त्र दिवसः ७६ तमः। ध्वजोत्तोलनम्राष्ट्रगानम्-राजधान्यां विविधोत्स्वायोजनञ्च। ❷
वृषराशिः (दि.२।३०)। श्रीहरसूब्रह्मजयन्ती ९ (चैनपुर-भभुआ)। महानन्दानवमी ९। सर्वार्थसिद्धियोगः ५।४३ उ.। रवियोगः ५।४३ उ.। ❷यायिजययोगः ३०।० उ.।
भ. ४५।३४ उ. (रा. १२।५०)। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। रवियोगः ५७।२७ या.। ❒दिवसः। शहीद दिवसः। सर्वार्थसिद्धियोगः ४९।४३ उ.। रवियोगः ४९।४३ उ.।
भ. १२।३७ या. (दि. ११।३९)। मिथुनराशिः (सा.४।४६)। जया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। भैमी एकादशी (बंगाल)। *शुक्रोदयराशिफलम्- धनुष्यवर्षणंधान्यं महर्घ मकरे तथा।*
प्रदोष १३ व्रतम्। भीष्मद्वादशी १२। भीष्मोद्देशेन श्राद्धं तर्पणञ्च। तिलद्वादशी १२। सोपपदा १२ वेदारम्भानध्यायः। कल्पादिः १३ (पूर्वाह्णे)। महात्मागाँधीस्मृति ❒
भ. ५६।५३ उ. (राः५।१९)। कर्कराशिः (रा.७।३०)। यायिजययोगः १।३८ या.। रवियोगः ४६।३२ या.। *शुक्रोदयमासफलम्-माघे छत्रभंगंस्यान्न चेत्पराब्दे जलदस्यरोधः।*
भ. २४।५६ या. (सा. ४।३२)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ माघी पूर्णिमा। तिल पात्र-उर्णवस्त्र-कम्बलादिदानम्। माघस्नान-व्रत-यम-नियमादि समाप्तिः। सन्तरविदासजयन्ती ◐

◆हि नक्ताशी स प्रप्नोति श्रियं नरः।" ढुण्ढिराज ४। प्रदोषे ढुण्ढिराजपूजा। सोपपदा ४ वेदारम्भानध्यायः। रवियोगः१८।१२ या.।◔सूर्यग्रहणसन्निभा। मन्वादि : ७। ⊙अभिजिन्नि वृत्तःसूर्यः१३।५४ (दि.१२।१२)। पञ्चकनिवृत्तिः१२।५३ (दि. ११।४७)। यायिजययोगः १२।५३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १२।५३ उ.। रवियोगः १२।५३ या.। ◐ १५। काश्यां सीरगोवर्धनग्राम यात्रा-दर्शनञ्च। शुक्रोदयःपश्चिमे २८।४८ (सा. ६।५)। फरवरी २। यायिजययोगः ४४।११ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४४।११ या.।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	चं	९	२	५३	४५	९	५	३७	५०	२	२७	३०	१७	९	८	४	९	१०	२९	३४	४४	१०	१६	५१	१६
२	मं	९	३	४०	७	९	७	२५	५२	२	२७	२२	१५	९	९	२०	२३	१०	२९	३९	३४	१०	१६	४८	५
३	बु	९	४	२६	२९	९	९	१३	५३	२	२७	१४	१३	९	१०	३६	३६	१०	२९	४५	५	१०	१६	४४	५५
४	गु	९	५	१२	५१	९	११	१	५४	२	२७	६	११	९	११	५२	५०	१०	२९	५०	३६	१०	१६	४१	४४
५	शु	९	५	५९	१२	९	१२	४७	३२	२	२६	५८	९	९	१३	९	३	१०	२९	५६	७	१०	१६	३८	३३
६	श	९	६	४५	३४	९	१४	३०	३३	२	२६	५०	७	९	१४	२५	१७	११	०	१	३७	१०	१६	३५	२२
७	र	९	७	३१	५६	९	१६	१३	३६	२	२६	४२	६	९	१५	४१	३०	११	०	७	८	१०	१६	३२	११
८	चं	९	८	१८	१८	९	१७	५६	५१	२	२६	३४	५	९	१६	५७	४४	११	०	१२	३९	१०	१६	२९	१
९	मं	९	९	४	४०	९	१९	४०	१९	२	२६	२६	४	९	१८	१३	५८	११	०	१८	१०	१०	१६	२५	५०
१०	बु	९	९	५१	१	९	२१	२१	१५	२	२६	१८	२	९	१९	२९	५८	११	०	२३	४१	१०	१६	२२	३९
११	गु	९	१०	३४	२३	९	२३	०	५९	२	२६	१०	१	९	२०	४५	५६	११	०	२९	११	१०	१६	१९	२८
१२	शु	९	११	२३	४५	९	२४	४०	४३	२	२६	२	६	९	२२	१	५४	११	०	३४	४३	१०	१६	१६	१७
१३	श	९	१२	१०	७	९	२६	२०	२७	२	२५	५६	१५	९	२३	१७	५२	११	०	४०	१५	१०	१६	१३	७
१५	र	९	१२	५६	२९	९	२८	०	१०	२	२५	५०	२४	९	२४	३३	५०	११	०	४५	४६	१०	१६	९	५६

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-ति. १० बुधे श्रवणे १२।२६(दि.११।३४)।। बुधः- ति. ३ बुधे श्रवणे २५।३७ (सा. ४।५५)। ति. ११ गुरौ धनिष्ठा भे ११।२६ (दि.११।१०)।। वक्रीगुरुः-ति. ७ रवौ पुनर्वसु २ चरणे १५।४३(दि. १२।५५)।। शुक्रः- ति. २ भौमे श्रवणे ३१।११(रा.७।८)। ति. १३ शनौ धनिष्ठा भे १।४१(दि.७।१४)।। शनिः- ति. ५ शुक्रे पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे मीने च ४२।२२(रा.११।३६)।। राहुः-ति. ४ गुरौ शतभिष ३ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी १ चरणे ३२।४०(रा.७।४३)।।

४१ पं.माघशुक्ल ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १५

अयनांशाः २४।१२।१९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	०	९	९	२	९	११	१०	४
११	११	८	१७	२६	१६	०	१६	१६
३७	५	१८	५६	३४	५७	१२	२९	२९
१	७	१८	५१	५	४४	३९	१	१
६१	८४७	४६	१०३	८	७६	५	३	३
१०	४	२२	२८	१ व.	१४	३	११	११

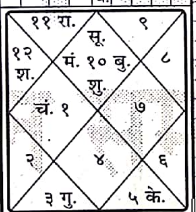

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ सोमे उ.षा. भे सूर्ययुतिः। ति. २ भौमे श्रवणे सूर्यभोग्यम्। दि.१।१२ उ.व्यतिपातात्पूर्वं (रा. ८।२४) धनिष्ठा भे रक्तवस्त्रधारण भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे धनिष्ठा भे व्यतिपातः। ति. ४ गुरौ शतभिषजि राहुयुतिः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे पू.भा. भे शनियुतिः। दि. १।३६ उ.उ.भा.भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान (पंचम्यां) शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ उ.भा.भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। दि. १२।५१उ. रेवत्यां पश्चिमोत्तरदिग्यात्रा (सप्तम्यां) मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ रेवत्यां पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण उत्तर दिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। अश्विन्यां केतुवेधो विष्टिश्च। ति. ८ सोमे दि.१०।२६ उ. भरण्यां वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ भौमे भरण्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। कृत्तिका भे सूर्यवेधो रिक्तादोषश्च। ति. १० बुधे प्रा.७।१५उ. रोहिण्यां सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ११ गुरौ मृगे भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं वैधृतिश्च। ति. १२ शुक्रे वैधृतेःपरं (सा .४।५) आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ शनौ प्रा. ७।१३ या.पुनर्वसौ सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति.१५रवौ पुष्ये विष्टेःपरं (सा. ४।३२) शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटन लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

तिथि	१ चं		२ मं		३ बु		४ गु		५ शु		६ श		७ र		८ चं		९ मं		१० बु		११ गु		१२ शु		१३ श		१५ र	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
मकर	८	१०	८	६	८	२	७	५८	७	५४	७	५०	७	४६	७	४२	७	३८	७	३३	७	२८	७	२४	७	२०	७	१६
कुम्भ	९	४१	९	३७	९	३३	९	२९	९	२५	९	२१	९	१७	९	१३	९	९	९	४	८	५९	८	५५	८	५१	८	४७
मीन	११	९	११	५	११	१	१०	५८	१०	५३	१०	४९	१०	४५	१०	४१	१०	३७	१०	३२	१०	२७	१०	२३	१०	१९	१०	१५
मेष	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१४	१२	९	१२	४	१२	०	११	५६	११	५२
वृष	२	४२	२	३८	२	३४	२	३०	२	२६	२	२२	२	१८	२	१४	२	१०	२	५	२	०	१	५६	१	५२	१	४८
मिथुन	४	५६	४	५२	४	४८	४	४४	४	४०	४	३६	४	३२	४	२८	४	२४	४	१९	४	१४	४	१०	४	६	४	२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कर्क	७	१४	७	१०	७	६	७	२	६	५८	६	५४	६	५०	६	४६	६	४२	६	३७	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०
सिंह	९	२८	९	२४	९	२०	९	१६	९	१२	९	८	९	४	९	०	८	५६	८	५१	८	४६	८	४२	८	३८	८	३४
कन्या	११	४१	११	३७	११	३३	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	४	१०	५९	१०	५५	१०	५१	१०	४७
तुला	१	५७	१	५३	१	४९	१	४५	१	४१	१	३७	१	३३	१	२९	१	२५	१	२०	१	१५	१	११	१	७	१	३
वृश्चिक	४	१४	४	१०	४	६	४	२	३	५८	३	५४	३	५०	३	४६	३	४२	३	३७	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०
धनु	६	२०	६	१६	६	१२	६	८	६	४	६	०	५	५६	५	५२	५	४८	५	४३	५	३८	५	३४	५	३०	५	२६

४२ पं० माघशुक्ल १५ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २१

अयनांशाः २४।१२।२०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	३	९	९	२	९	११	१०	४
१७	६	१२	२८	२५	२४	०	१६	१६
४३	२६	५६	०	५०	३३	४५	९	९
४५	५३	२९	१०	२४	५०	४६	५६	५६
६१	८३२	४६	९४	५	७५	५	३	३
४	३७	२१	२३	५१ व.	५८	३२	११	११

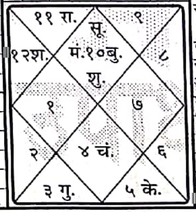

माघशुक्लसप्तम्यांसप्तविधपापविनाशाय- श्री भास्करप्रीत्यर्थमरुणोदये स्नानमन्त्रः- यद्यदाचरितं पापं मया जन्मसु-जन्मसु। तन्मे रोगञ्च-शोकञ्च माकरी हन्तु सप्तमी।। यद्यत्रकृतं पापं यच्च जन्मान्तरार्जितम्। मनोजंकायजंवाऽपि ज्ञाता ज्ञाते च ये पुनः। इति सप्तविधं पापं स्नानान्मे सप्तसप्तिके। सप्तव्याधिसमायुक्ते हरमाकरि सप्तमी। स्नानान्तरमर्घ्यं दद्यात् इति।। जननी सर्वलोकानां सप्तमी सप्तसप्तिके। सप्तव्याहृतिके देवि नमस्ते सूर्यमूर्त्तये ।।३।। भीष्माष्टम्यां तर्पणेन सन्तति लाभः।। मन्त्राः- वैयाघ्रपद गोत्राय सांकृत्य प्रवराय च। गंगापुत्राय भीष्माय सर्वदा ब्रह्मचारिणे। अपुत्राय जलं ददिम नमो भीष्माय वर्मणे। भीष्मः शान्तनवो वीरः सत्यवादी जितेन्द्रियः।। आभिरद्भिरवाप्नोतु पुत्रपौत्रान्वितां क्रियाम्। अपसव्येन तर्पणं सव्येनार्घ्यं दद्यात्। वसुनामवताराय शान्तनोरात्मजाय च। अर्घ्यं ददामि भीष्माय सर्वदा ब्रह्मचारिणे।। इति।। दत्तके विशेषः-कालिकापुराणे- पितुर्गोत्रेण यःपुत्रः संस्कृतः पृथिवीपते। आचूडान्तं न पुत्र स पुत्रतां याति चान्यतः।।१।। चूडोपानयनसंस्कारा निजगोत्रेण वै कृताः। दत्ताद्यास्तनयास्तेस्युरन्यथा दास उच्यते ।।२।। ऊर्ध्वं तु पंचमाद्वर्षाद् दत्ताद्याःसुताः नृप। गृहीत्वा पंचवर्षीयं पुत्रेष्टिं प्रथमं चरेत् ।।३।। तन्मुहूर्त्तः-हस्तादिपंचकभिषग्वसुपुष्यमेषु सूर्यक्षमाजगुरुभार्गव वासरेषु। रिक्ताविवर्जित तिथिष्वलिकुम्भ लग्ने सिंहे वृषे भवति दत्तपरिग्रहोऽयम् ।।४।।

मूलविचार-
रेवती/अश्विनी-
ति. ६ शनौ १५।३३ (दि. १२।५१) उ.।
ति. ८ सोमे ९।३३ (दि. १०।२६) या.।
श्लेषा/मघा-
ति. १५ रवौ ४४।११(रा. १२।१४) उ.।
पञ्चक विचार-
ति. २ भौमे ४७।६ (रा. १।३०) उ.।
ति. ७ रवौ १२।५३ (दि. ११।४७) या.।

☞ *एक राशौ यदा यान्ति चत्वारःपञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।*

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.	रा.	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	रा.	घं.	मि.	योग	घ.	प.	रा.	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द. –		रे.अं.	+ मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२७	१३	१	चं	४९	५८	रा	२	३२	श्लेषा	४२	३७	रा	११	३६	आयुष्मान	३ / ५४	४१ / ४२	प्रा	८ / ५	९ / ५४	वा	२१	२९	कौ	४९	५८	सौम्य	२	१	१९	२०	१३	सिंह	४२।३७	६	३३	५	२७	९	१८	४४	४९	१६	५८	+	१२	६	१५
२७	१६	२	मं	४८	१	रा	१	४५	मघा	४२	६	रा	११	२३	शोभन	५३	५५	रा	४	७	तै	१९	०	गर	४८	१	कालदण्ड	३	२	२०	२१	१४			६	३३	५	२७	९	१९	४५	५२	१६	४१	+	१२	७	१७
२७	१९	३	बु	४७	१९	रा	१	२८	पू.फा.	४२	४७	रा	११	३९	अतिगण्ड	५०	२६	रा	२	४२	व	१७	४०	भ	४७	१९	सुस्थिर	४	३	२१	२२	१५	कन्या	५८।१६	६	३२	५	२८	९	२०	४६	५३	१६	२३	+	१२	८	१४
२७	२३	४	गु	४७	५३	रा	१	४०	उ.फा.	४४	४३	रा	१२	२४	सुकर्मा	४७	५७	रा	१	४२	वव	१७	३६	वा	४७	५३	मातङ्ग	५	४	२२	२३	१६			६	३१	५	२९	९	२१	४७	५३	१६	५	+	१२	९	१०
२७	२६	५	शु	४९	५०	रा	२	२७	हस्त	४७	५७	रा	१	४२	धृति	४६	३१	रा	१	७	कौ	१८	५२	तै	४९	५०	अमृत	६	५	२३	२४	१७			६	३१	५	२९	९	२२	४८	५१	१५	४७	+	१२	१०	४
२७	२९	६	श	५२	५२	रा	३	३९	चित्रा	५२	१७	रा	३	२५	शूल	४५	५४	रा	१२	५२	गर	२१	२१	व	५२	५२	काण	७	६	२४	२५	१८	तुला	२०।७	६	३०	५	३०	९	२३	४९	४९	१५	२८	+	१२	१०	५८
२७	३२	७	र	५७	३	रा	५	१९	स्वाती	५७	४१	रा	५	३४	गण्ड	४६	११	रा	१२	५८	भ	२४	५८	वव	५७	३	लुम्बक	८	७	२५	२६	१९			६	३०	५	३०	९	२४	५०	४५	१५	१०	+	१२	११	५३
२७	३५	८	चं	६०	०	स	म	स्त	विशाखा	६०	०	स	म	स्त	वृद्धि	४७	४	रा	१	१९	वा	२९	३१	कौ	६०	०	मित्र	९	८	२६	२७	२०	वृश्चिक	४७।१६	६	२९	५	३१	९	२५	५१	४०	१४	५१	+	१२	१२	४८
२७	३९	८	मं	१	५८	प्रा	७	१५	विशाखा	३	४८	प्रा	७	५९	ध्रुव	४८	२१	रा	१	४८	कौ	१	५८	तै	३४	४०	श्रीवत्स	१०	९	२७	२८	२१			६	२८	५	३२	९	२६	५२	३३	१४	३१	+	१२	१	४४
२७	४२	९	बु	७	२१	दि	९	२४	अनुराधा	१०	२१	दि	१०	३६	व्याघात	४९	४५	रा	२	२२	गर	७	२१	व	४०	३	सौम्य	११	१०	२८	२९	२२			६	२८	५	३२	९	२७	५३	२५	१४	१२	+	१२	२	३८
२७	४५	१०	गु	१२	४४	दि	११	३३	ज्येष्ठा	१६	५२	दि	१	१२	हर्षण	५०	५४	रा	२	४९	भ	१२	४४	वव	४५	१३	कालदण्ड	१२	११	२९	३०	२३	धनु	१६।५२	६	२७	५	३३	९	२८	५४	१६	१३	५२	+	१२	३	३१
२७	४९	११	शु	१७	४१	दि	१	३०	मूल	२२	५७	दि	३	३७	वज्र	५१	३९	रा	३	६	वा	१७	४१	कौ	४९	४७	सुस्थिर	१३	१२	३०	१	२४			६	२६	५	३४	९	२९	५५	५	१३	३२	+	१२	४	२०
२७	५२	१२	श	२१	५२	दि	३	११	पू.षा.	२८	१८	सा	५	४५	सिद्धि	५१	४१	रा	३	६	तै	२१	५२	गर	५३	२४	मातङ्ग	१४	१३	१	२	२५	मकर	४४।२२	६	२६	५	३४	१०	०	५५	५३	१३	१२	+	१२	५	५
२७	५५	१३	र	२४	५५	सा	४	२३	उ.षा.	३२	३२	रा	७	२६	व्यतिपात	५०	५०	रा	२	४५	व	२४	५५	भ	५५	५५	अमृत	१५	१४	२	३	२६			६	२५	५	३५	१०	१	५६	४०	१२	५२	+	१२	५	४६
२७	५९	१४	चं	२६	५४	सा	५	१०	श्रवण	३५	४१	रा	८	४०	वरीयान	४९	१	रा	२	०	श	२६	५४	च	५७	१२	सिद्धि	१६	१५	३	४	२७			६	२४	५	३६	१०	२	५७	२५	१२	३१	+	१२	६	२२
२८	२	३०	मं	२७	२९	सा	५	२४	धनिष्ठा	३७	३२	रा	९	२५	परिघ	४६	१३	रा	१२	५३	नाग	२७	२९	किं	५७	८	उत्पात	१७	१६	४	५	२८	कुम्भ	६।३७	६	२४	५	३६	१०	३	५८	८	१२	१०	+	१२	–	–

फाल्गुनकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १३ माघतः २८ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २ फरवरीतः १७ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

सिंहराशिः (रा.११।३६)। यायिजययोगः४२।३७ या.। ☞एकराशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।। ❶(सा.६।५)।
❖पुण्याः। गोऽन्नतिलादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। स्थायिजययोगः२२।५७ उ.।
भ.१७।४०उ.(दि.१।३६)४७।१९या.(रा.१।२८)। कन्याराशिः (रा.शे.५।५०)। आवश्यके शुक्रबालत्वनिवृत्तिः२८।५३❶
संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।१०)। यायिजययोगः ४७।५३ उ.। ❷५२।१७उ.।
⊙धनिष्ठा भे सूर्यः ३०।३९ (सा. ६।४७)। ❍सौरफाल्गुनमासारम्भः। यायिजययोगः२८।१८ उ.।
भ.५२।५२उ.(रा. ३।३९)। तुलाराशिः (दि. २।३३)। यायिजययोगः ५२।५२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५२।१७उ.। रवियोगः ❷
भ. २४।५८ या. (सा. ४।२९)। भानुसप्तमी ७। सूर्यग्रहण सन्निभा। यायिजययोगः ५७।३ या.। रवियोगः ५७।४१ या.।
वृश्चिकराशिः (रा. १।२३)। जानकी जयन्ती। अष्टका श्राद्धम्। अन्यास्वष्टकास्वशक्तावत्रश्राद्धमावश्यकम्। यमघंटयोगः समस्त।
अन्वष्टका श्राद्धम्। स्थायिजययोगः१।५८ या.। ♍ यायिजययोगः २४।५५ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३२।३२ या.।
भ. ४०।३ उ. (रा. १०।२९)। मृत्युबाणारम्भः ६।२९(दि. ९।४)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १०।२१ या.।
भ. १२।४४ या. (दि. ११।३३)। धनूराशिः (दि. १।१२)। मृत्युबाणनिवृत्तिः ५।३९ (दि. ८।४३)।
विजया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। ⊙सं.कुम्भे सूर्यः ४।५१(दि. ८।२२)। मु. ३० समा। फलं समता। पराः १६ घट्यः ❖
मकरराशिः (रा. १२।११)। शनिप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः।* मृत्युबाणारम्भः ४।४ (दि. ८।४)। ❍
भ. २४।५५ उ. (सा. ४।२३) ५५।५५ या. (रा. ४।४७)। श्रीमहाशिवरात्रि व्रतम्। चतुर्दशलिंग पूजा। श्रीवैद्यनाथ जयन्ती। ●
शिवरात्रि व्रतस्य पारणा। सर्वार्थसिद्धियोगः ३५।४१ या.। ●कृत्तिवासेश्वर दर्शनम्। मृत्युबाणनिवृत्तिः ३।१८ (दि. ७।४४)। ♍
कुम्भराशिः (दि. ९।३)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। भौमवती अमावस्या। अमायाञ्च यदा वारो भवेद्भूमि ☐

☐सूतस्य च। गंगायां यदि लभ्येत कोटि सूर्य ग्रहैः समा। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। पञ्चकारम्भः६।३७ (दि. ९।३)।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. ३	बुधे विष्टेः परं(रा.१।२८)उ.फा.भे रे.७ ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०(अष्टमस्थचन्द्रोन शुभः)
ति. ४	गुरौ उ.फा. भे रे.७ दिवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११॥ (चं.दा.)वा ल.गोधूलिःवा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१०। रा.१२।२४ उ. हस्ते रे.८ ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१४ वा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०
ति. ५	शुक्रे हस्ते रे.८ दिवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१०वा ल.गोधूलिःवा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१०वा ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १४
ति. ६	शनौ रा. ३।२५ उ. स्वात्यां राहुवेधो विष्टिश्च।
ति. ७	रवौ स्वात्यां पूर्वदोषः।
ति. ८	भौमे प्रा. ७।५९ उ. मैत्रे रे. ८ ल.गोधूलिःवा ल. ७ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५वा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५
ति. ९	बुधे मैत्रे रे. ८ मृत्युवाणात्पूर्वं (दि.९।४) दिवा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५
ति. १०	गुरौ दि.१।१२ उ. मूले रे. ६ ल.गोधूलिःवा ल. ७ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१५ वा ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१४ वा ल.१० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०
ति. ११	शुक्रे मूले रे. ६ दिवा सल्लग्नाभावः।
ति. १२	शनौ सा. ५।४५ उ. उ.षा. भे व्यतिपातदोषो मृत्युवाणश्च। परं मासान्तादिदोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.		भौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	चं	९	१३	४२	५०	९	२९	३४	३३	२	२५	४४	३३	९	२५	४९	४८	११	०	५१	१८	१०	१६	६	४५
२	मं	९	१४	२९	१९	१०	१	८	३	२	२५	३८	४२	९	२७	५	४७	११	०	५६	५०	१०	१६	३	३४
३	बु	९	१५	१५	५०	१०	२	४२	३६	२	२५	३२	५१	९	२८	२१	४५	११	१	२	२२	१०	१६	०	२३
४	गु	९	१६	२	२०	१०	४	१५	५	२	२५	२७	०	९	२९	३७	४३	११	१	७	५४	१०	१५	५७	१३
५	शु	९	१६	४८	५१	१०	५	४८	१९	२	२५	२१	९	१०	०	५३	४१	११	१	१३	२६	१०	१५	५४	२
६	श	९	१७	३५	२२	१०	७	२१	४	२	२५	१५	१८	१०	२	९	३९	११	१	१८	५८	१०	१५	५०	५१
७	र	९	१८	२१	५३	१०	८	५३	३९	२	२५	९	२७	१०	३	२५	३६	११	१	२४	३०	१०	१५	४७	४०
८	चं	९	१९	८	२४	१०	१०	२५	५८	२	२५	३	३६	१०	४	४१	३४	११	१	३०	२	१०	१५	४४	२९
८	मं	९	१९	५४	५६	१०	११	५८	०	२	२४	५७	४५	१०	५	५७	३१	११	१	३५	३४	१०	१५	४१	१९
९	बु	९	२०	४१	२७	१०	१३	२९	४४	२	२४	५१	५४	१०	७	१३	२८	११	१	४१	६	१०	१५	३८	८
१०	गु	९	२१	२७	५८	१०	१५	१	१०	२	२४	४६	३	१०	८	२९	२५	११	१	४६	३८	१०	१५	३४	५७
११	शु	९	२२	१४	२९	१०	१६	३२	१६	२	२४	४०	१२	१०	९	४५	२२	११	१	५२	१०	१०	१५	३१	४६
१२	श	९	२३	०	५९	१०	१८	२	५९	२	२४	३४	२२	१०	११	१	१९	११	१	५७	४२	१०	१५	२८	३५
१३	र	९	२३	४७	२९	१०	१९	३३	१९	२	२४	२८	३१	१०	१२	१७	१५	११	२	३	१४	१०	१५	२५	२५
१४	चं	९	२४	३३	५९	१०	२१	३	१४	२	२४	२२	४१	१०	१३	३३	१२	११	२	८	४६	१०	१५	२२	१४
३०	मं	९	२५	२०	३०	१०	२२	३२	४१	२	२४	१६	५१	१०	१४	४९	८	११	२	१४	१८	१०	१५	१९	३

भौमादीनाञ्चारः–भौमः–ति.१२ शनौ धनिष्ठा भे २४।३३(दि.४।१५)।। बुधः– ति. १ सोमे कुम्भे १६।२०(दि.१।१५)। ति. ५ शुक्रे शतभिषजि ३६।११(रा.८।५१)। ति. १४ सोमे पूर्वाभाद्रपदा भे ५३।८(रा.३।३९)।। वक्रीगुरुः–पुनर्वसु ३ चरणे ।। शुक्रः–ति. ४ गुरौ कुम्भे १७।३६ (दि.१।३३)। ति. ८ भौमे शतभिषजि ३४।७(रा.८।७)।। शनिः– पूर्वाभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः–शतभिष ३ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी १ चरणे ।।

४३ पं० फाल्गुनकृष्ण ८-सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २९

अयनांशाः २४।१२।२१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	६	९	१०	२	१०	११	१०	४
२५	२०	१९	१०	२५	४	१	१५	१५
५१	२८	८	५	३	४१	३३	४४	४४
४०	०	२४	१७	३६	३५	३१	२९	२९
६०	७२५	४६	८५	७	७५	६	३	३
५३	५९	३१	३९	५१ व.	४०	१७	११	११

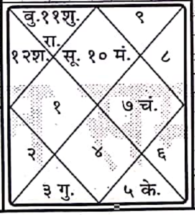

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः– ति. १ सोमे श्लेषा भे वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ भौमे मघा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे पू.फा. भे केतुयुतिः विष्टिश्च। ति. ४ गुरौ उ.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे हस्ते दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे हस्ते पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल. २) कर्णवेध (ल. १२) विद्यारम्भ (ल. १२) उपनयन (ल. २) इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ चित्रा भे शनिवेधः। ति. ७ रवौ स्वात्यां राहुवेधो विष्टिश्च। ति. ८ सोमे विशाखा भे सूर्यवेधः। ति. ८ भौमे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे मैत्रे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरे (दि. ९।२४) जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन नववस्त्रधारण उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा कर्णमर्दन भैषज्य कर्णवेध (ल. १२) गृहप्रवेश (च.शु.) विपणि गजकृत्य मुहूर्त्तः। ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय कर्णमर्दन चौलकेशान्त (ल. २) इष्टिकादहन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ विष्टेः परं (दि.११।३३) ज्येष्ठा भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कर्णमर्दन चौलकेशान्त (ल. २) इष्टिकादहन शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। मूले लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ शुक्रे मूले पुंसवनसीमन्त शिशुताम्बूलभक्षण लतापादपारोपण कर्णमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.षा. भे दोलारोहण मुहूर्त्तः। ☞

तिथि	१ चं	२ मं	३ बु	४ गु	५ शु	६ श	७ र	८ चं	८ मं	९ बु	१० गु	११ शु
ल.अ.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.
मकर	७ ११	७ ७	७ ३	६ ५९	६ ५४	६ ५०	६ ४६	६ ४२	६ ३८	६ ३४	६ ३०	६ २६
कुम्भ	८ ४२	८ ३८	८ ३४	८ ३०	८ २५	८ २१	८ १७	८ १३	८ ९	८ ५	८ १	७ ५६
मीन	१० १०	१० ६	१० २	९ ५८	९ ५३	९ ४९	९ ४५	९ ४१	९ ३७	९ ३३	९ २९	९ २४
मेष	११ ४७	११ ४३	११ ३९	११ ३५	११ ३०	११ २६	११ २२	११ १८	११ १४	११ १०	११ ६	११ १
वृष	१ ४३	१ ३९	१ ३५	१ ३१	१ २६	१ २२	१ १८	१ १४	१ १०	१ ६	१ २	१२ ५७
मिथुन	३ ५७	३ ५३	३ ४९	३ ४५	३ ४०	३ ३६	३ ३२	३ २८	३ २४	३ २०	३ १६	३ ११
ल.अ.	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि
कर्क	६ १५	६ ११	६ ७	६ ३	५ ५८	५ ५४	५ ५०	५ ४६	५ ४२	५ ३८	५ ३४	५ २९
सिंह	८ २९	८ २५	८ २१	८ १७	८ १२	८ ८	८ ४	८ ०	७ ५६	७ ५२	७ ४८	७ ४३
कन्या	१० ४२	१० ३८	१० ३४	१० ३०	१० २५	१० २१	१० १७	१० १३	१० ९	१० ५	१० १	९ ५६
तुला	१२ ५८	१२ ५४	१२ ५०	१२ ४६	१२ ४१	१२ ३७	१२ ३३	१२ २९	१२ २५	१२ २१	१२ १७	१२ १२
वृश्चिक	३ १५	३ ११	३ ७	३ ३	२ ५८	२ ५४	२ ५०	२ ४६	२ ४२	२ ३८	२ ३४	२ २९
धनु	५ २१	५ १७	५ १३	५ ९	५ ४	५ ०	४ ५६	४ ५२	४ ४८	४ ४४	४ ४०	४ ३५

तिथि	१२ श	१३ र	१४ चं	३० मं
ल.अ.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.	घं.मि.
कुम्भ	७ ५२	७ ४९	७ ४४	७ ४१
मीन	९ २०	९ १६	९ १२	९ ९
मेष	१० ५७	१० ५३	१० ४९	१० ४६
वृष	१२ ५३	१२ ४९	१२ ४५	१२ ४२
मिथुन	३ ७	३ ३	२ ५९	२ ५६
कर्क	५ २५	५ २१	५ १७	५ १४
ल.अ.	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि
सिंह	७ ३९	७ ३५	७ ३१	७ २८
कन्या	९ ५२	९ ४८	९ ४४	९ ४१
तुला	१२ ८	१२ ४	१२ ०	११ ५७
वृश्चिक	२ २५	२ २१	२ १७	२ १४
धनु	४ ३१	४ २७	४ २३	४ २०
मकर	६ १८	६ १४	६ १०	६ ७

४४पं० फाल्गुनकृष्ण ३० भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७

अयनांशाः २४।१२।२२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	९	९	१०	२	१०	११	१०	४
३	२८	२५	२०	२४	१४	२	१५	१५
५८	३४	२०	६	२०	४३	२३	१९	१९
८	२७	३०	४९	३३	३६	५१	३	३
६०	७७६	४६	५९	३	७५	६	३	३
४२	४	३१	३१	१९ व.	११	१८	११	११

अथ शिवरात्रिव्रतमाहात्म्यम् । परात्परतरं नास्ति शिवरात्रिः परात्परम् । ये नार्चयन्ति भक्तेशं रुद्रेत्रिभुवनेश्वरम् ।।१।। जन्तुजन्मसहस्रेषु भ्रमन्ते नात्र संशयः। वर्षेवर्षे महादेवं नरोनारीपतिव्रता।।२।। शिवरात्रि महादेवंनित्यंभक्त्याप्रपूजयेत्। अर्णवो यदि शुष्येत क्षीयेत हिमवानपि।।३।। चलत्यन्ते कदाचिद्वैनिश्चलं हि शिवव्रतम् । शिव उवाच–मम भक्तस्तु यो देवि शिवरात्रिमुपोषकः। गणत्वमक्षयं दिव्यं लभते शिवशासनम् ।।४।। सर्वान् भुक्त्वा महाभोगान् ततो मोक्षमवाप्नुयात्।।५।।अथ श्रीशिवषोडशोपचार पूजा प्रकारः। तत्र संकल्पः। ममेहजन्म निजन्मान्तरे वार्जित सकलपापक्षयार्थमायुरारोग्यैश्वर्यपुत्र पौत्रादिसकल कामना सिद्धि पूर्वकान्त शिवसायुज्यप्राप्तये शिवरात्रिदिनोत्सव पूजनं करिष्ये। पार्थिवप्रतिमायां प्राणप्रतिष्ठादिमृन्निर्मितपार्थिवे वा पूजां कुर्यात् । तत्र आगच्छ देवदेवेश मर्त्यलोकहिते च्छया। पूजयामिविधानेन प्रसन्नः सुमुखो भव। नमस्ते रुद्र० सहस्रशीर्षा० इत्यादिनावाहनं। सदासनं कुरुप्राज्ञनिर्मलं स्वर्णनिर्मितम् । भूषितंविविधैरत्नैः कुरु त्वं पादुकासनम्। एतावानस्येतिपाद्यं। गन्धोदकेन पुष्पेण चन्दनेन सुगन्धिना॥ गृहाण देवदेवेशभक्तिं मे ह्यचलां कुरु। शिवेनयर्ज्य०त्रिपाद्ध्वं० अर्घः।।८।।कर्पूरो शीरसुरभिशीतलं निर्मलं जलम् । गङ्गायास्तु समानीतं गृहाणाचमनीयकम् अद्भ्यवोचदथि०। ततोव्वि०आचमनीयम् ।।५।। मन्दाकिन्याः समानीतं हेमाम्भोरुहवासितम् । स्नानीयं तु मया भक्त्या नीरं स्वीक्रियतां विभो। असौयस्ताम्रः तस्माद्यज्ञात्सर्व० स्नानम् ।।६।। वस्त्रं सूक्ष्मंद्रकूलञ्चदेवानामपि दुर्लभम्। गृहाणत्वमुमाकांत प्रसन्नो भव सर्वदा। असौयोव ०। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतऋचः ०। वस्त्रं।।७।। यज्ञोपवीतं सहजं ब्राह्मणनिर्मितं पुरा। आयुष्यं ब्रह्मवर्चस्यमुपवीतं गृहाण मे। नमोस्तुनील ०। तस्मादश्वा० यज्ञोपवीतं।।८।। श्रीखण्डं चन्दनं दिव्यं असौयोव्व० यज्ञ० गन्धम् ।।९।। माल्यादीनि विर्ज्यधनुः० पुष्पमालम् ।।१०।। वनस्पति यातेहेति धूपम् ।।११।। साज्यं च परितनदीपम् ।।१२।। नैवेद्यं अवतत्य० नैवेद्यम् ।।१३।। पूगीफले महादिव्यं। नमस्तेऽआयु पूगीफलम् । यानि कानि च मानोमहान्त प्रदक्षिणां। मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वर। यत्पूजितं मया देव परिपूर्ण तदस्तु मे। मानस्तोके तनये यज्ञेनयज्ञमितिमन्त्रेण पुष्पाञ्जलिः।

मूलविचार–

श्लेषा/मघा–

ति. २ भौमे ४२।६ (रा. ११।२३)या.।

ज्येष्ठा/मूल–

ति. ९ बुधे १०।२१ (दि. १०।३६)उ.।
ति. ११ शुक्रे २२।५७ (दि. ३।३७) या.।

पञ्चक विचार–

ति. ३० भौमे ६।३७ (दि. ९।३)उ.।

☞ति. १२ शनौ पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। सा.५।४५ उ.व्यतिपातात्पूर्वं (रा.३।६)उ.षा. भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण गृहप्रवेश (च.शु.) मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

शुक्रः पश्चिमे- पश्चिमदक्षिणदिग्भ्यां नैऋत्याग्निदिग्भ्यां च द्विरागमः शुभः।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

फाल्गुनशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २९ माघतः तिथि १२ फाल्गुनं यावत् १९४७ शकः ।।
अंग्रेजी दिनांक १८ फरवरीतः दिनांक ३ मार्च यावत् सन् २०२६ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	ति.	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. +	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
२८	६	१	बु	२६	४६	सा	५	५	शतभिष	३८	९	रा	९	३९	शिव	४२	२४	रा	११	२१	वव	२६	४६	वा	५५	४८	मानस	१८	१७	५	६	२९			६	२३	५	३७	१०	४	५८	५०	११	४९	+	१२	६	४७
२८	९	२	गु	२४	४९	सा	४	१८	पू.भा.	३७	३४	रा	९	२४	सिद्ध	३७	३९	रा	९	२६	कौ	२४	४९	तै	५३	११	मुद्गर	१९	१८	६	७	३०	मीन	२२।४३	६	२२	५	३८	१०	५	५९	३०	११	२८	+	१२	७	४६
२८	१३	३	शु	२१	४८	दि	३	४	उ.भा.	३५	५६	रा	८	४३	साध्य	३२	४	रा	७	११	गर	२१	४८	व	४९	५१	ध्वज	२०	१९	७	८	१			६	२१	५	३९	१०	७	०	७	११	७	+	१२	८	४५
२८	१६	४	श	१७	५३	दि	१	३०	रेवती	३३	३०	रा	७	४५	शुभ	२५	५०	सा	४	४१	भ	१७	५३	वव	४५	३०	धाता	२१	२०	८	९	२	मेष	३३।३०	६	२१	५	३९	१०	८	०	४४	१०	४५	+	१२	९	४७
२८	२०	५	र	१३	६	दि	११	३४	अश्विनी	३०	१८	सा	६	२७	शुक्ल	१८	५५	दि	१	५४	वा	१३	६	कौ	४०	२७	आनन्द	२२	२१	९	१०	३			६	२०	५	४०	१०	९	१	१८	१०	२४	+	१२	१०	५१
२८	२३	६	चं	७	४७	दि	९	२६	भरणी	२६	३६	सा	४	५७	ब्रह्म	११	३३	दि	१०	५६	तै	७	४७	गर	३४	५६	चर	२३	२२	१०	११	४	वृष	४०।३५	६	१९	५	४१	१०	१०	१	५१	१०	२	+	१२	११	५८
२८	२७	७	मं	३/५४	५/४	प्रा	७/४	९/४७	कृत्तिका	२२	३३	दि	३	२०	ऐन्द्र	३/५२	५२/१२	प्रा	७/४	५२/४५	व	२	५	भ	२९/५६	७/९	गद	२४	२३	११	१२	५			६	१९	५	४१	१०	११	२	२२	९	४०	+	११	१	५
२८	३१	९	बु	५०	१४	रा	२	२४	रोहिणी	१८	२२	दि	१	३९	विष्कुम्भ	४८	१६	रा	१	३६	वा	२३	१२	कौ	५०	१४	शुभ	२५	२४	१२	१३	६	मिथुन	४६।२०	६	१८	५	४२	१०	१२	२	५१	९	१८	+	११	२	१०
२८	३४	१०	गु	४४	३३	रा	१२	६	मृगशिरा	१४	१८	दि	१२	०	प्रीति	४०	३८	रा	१०	३२	तै	१७	२४	गर	४४	३३	मृत्यु	२६	२५	१३	१४	७			६	१७	५	४३	१०	१३	३	११	८	५५	+	११	३	११
२८	३८	११	शु	३९	१५	रा	९	५८	आर्द्रा	१०	३२	दि	१०	२९	आयुष्मान	३३	१६	रा	७	३४	व	११	५४	भ	३९	१५	पद्म	२७	२६	१४	१५	८	कर्क	५३।५	६	१६	५	४४	१०	१४	३	४६	८	३३	+	११	४	४
२८	४१	१२	श	३४	३१	रा	८	४	पुनर्वसु	७	१६	दि	९	१०	सौभाग्य	२६	२५	सा	४	५०	वव	६	५३	वा	३४	३१	छत्र	२८	२७	१५	१६	९			६	१६	५	४४	१०	१५	४	९	८	१०	+	११	४	५१
२८	४५	१३	र	३०	३९	सा	६	३१	पुष्य	४	४१	दि	८	७	शोभन	२०	१२	दि	२	२०	कौ	२	३५	तै	३०/५९	३९/१०	श्रीवत्स	१	२८	१६	१७	१०			६	१५	५	४५	१०	१६	४	३१	७	४८	+	११	५	३१
२८	४९	१४	चं	२७	४१	सा	५	१८	श्लेषा	२	५६	दि	७	२४	अतिगण्ड	१४	४१	दि	१२	६	व	२७	४१	भ	५६	४५	सौम्य	२	२९	१७	१८	११	सिंह	२।५६	६	१४	५	४६	१०	१७	४	५१	७	२५	+	११	६	६
२८	५२	१५	मं	२५	४८	सा	४	३३	मघा	२	१३	दि	७	७	सुकर्मा	१०	०	दि	१०	१४	वव	२५	४८	वा	५५	२७	कालदण्ड	३	३०	१८	१९	१२			६	१४	५	४६	१०	१८	५	९	७	२	+	१०	–	–

◡चन्द्रदर्शनम्। मु.१५जघन्या। फलं महर्घता। समश्रृंगं समताकरम्। ⊙सायन मीने सूर्यः ४८।१५(रा.१।४१)।
मीनराशिः (दि. ३।२७)। मु.रमजान ९ हिजरी सन् १४४७। श्रीरामकृष्णपरमहंस जयन्ती। छत्रपतिशिवाजी जयन्ती ☐
भ. ४९।५१ उ. (रा. १।१७)। राष्ट्रियफाल्गुनमासः दि. ३०। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ३५।५६ उ.। रवियोगः ३५।५६ उ.।
भ. १७।५३ या. (दि. १।३०)। मेषराशिः (रा. ७।४५)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। पञ्चकनिवृत्तिः ३३।३० (रा. ७।४५)। ☾
मृत्युबाणारम्भः ५८।१० (रा.शे. ५।३६)। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।१८ या.। रवियोगः ३०।१८ उ.।
वृषराशिः (रा. १०।३३)। गोरुपिणीषष्ठी (बंगाल)। होलाष्टकारम्भः। विपाशेरावतीतीरे शुतुद्र्याश्च त्रिपुष्करे। विवाहादि ◐
भ. २।५ उ. (दि. ७।९) २९।७ या. (सा. ५।५८)। कामदा सप्तमी ७ व्रतम्। स्थायिजययोगः २।५ उ. २२।३३ या.।
मिथुनराशिः (रा. १२।५०)। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। रवियोगः १८।२२ उ.।
फगुदशमी (उड़ीसा)। रवियोगः समस्त। यायि-स्थायि दुर्लभः सन्धिकरयोगः २६।४६ उ. ३८।९ या.
भ. ११।५४ उ. (दि. ११।२) ३९।१५ या. (रा. ९।५८)। कर्कराशिः (रा. ३।३०)। आमलकी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। ❷
द्वादशी पुष्य योगे गोविन्द द्वादशी १२। त्रिपुष्करयोगः ७।१६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४।४१ या.। रवियोगः ४।४१ उ.
प्रदोष १३ व्रतम्। मार्च ३। यायिजययोगः ४।४१ उ. ३०।३९ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४।४१ या.। रवियोगः ४।४१ उ.
भ. २७।४१ उ. (सा. ५।१८) ५६।४५ या. (रा. ४।५६)। सिंहराशिः (दि. ७।२४)। *भद्रा पुच्छे ४६।२९ उ. (रा. १२।५०) ४९।२९* ○
स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। दोलयात्रा १५। मन्वादिः १५। श्रीचैतन्यमहाप्रभु जयन्ती। ग्रहणोपरान्ते प्रदोषे काश्यां चतुःषष्टिः ●

।। विवाहमुहूर्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. २ गुरौ रा. ९।२४ उ. उ.भा. मे रे. ८ ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५

ति. ३ शुक्रे उ.भा. मे रे. ८ दिवा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१३। वा ल. गोधूलिः। रा. ८।४३ उ. रेवत्यां रे. ९ विष्टेः पूर्वे (रा. १२।१७) ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः)

ति. ४ शनौ विष्टेः परं (दि. १।३०) रेवत्यां रे. ९ ल. गोधूलिः।

ति. ७ भौमे वैधृतेः परं (रा.शे. ४।४५) रोहिण्यां रे. ८ ल. १० इष्टाः ५ ग्र.वि.१०

ति. ९ बुधे रोहिण्यां रे. ८ दिवा ल. १ इष्टाः ७ ग्र.व.वि. १८।। (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः) दि. १।३९ उ. मृगे रे. ९ ल. गोधूलिः वा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः)

ति. १० गुरौ मृगे रे. ९ दिवा ल. १ इष्टाः ७ ग्र.व.वि.१८।। (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः)

ति. १४ सोमे चन्द्रग्रहण दोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	बु	९	२६	७	१	१०	२१	६	२०	२	२४	१७	१४	१०	१५	५८	४७	११	२	३०	९	१०	१५	१५	५२
२	गु	९	२६	५३	३२	१०	२२	५	५२	२	२४	१३	५६	१०	१७	१३	५९	११	२	३६	२७	१०	१५	१२	४१
३	शु	९	२७	४०	३	१०	२३	५	४८	२	२४	१०	३८	१०	१८	२९	१०	११	२	४२	४५	१०	१५	९	३०
४	श	९	२८	२६	३४	१०	२३	५४	४५	२	२४	७	१९	१०	१९	४४	२२	११	२	४९	४१	१०	१५	६	२०
५	र	९	२९	१३	४	१०	२४	३३	३४	२	२४	४	१	१०	२०	५९	३३	११	२	५६	४५	१०	१५	३	९
६	चं	९	२९	५९	३५	१०	२५	१२	१८	२	२४	०	४३	१०	२२	१४	४३	११	३	३	४८	१०	१४	५९	५८
७	मं	१०	०	४६	६	१०	२५	५१	२	२	२३	५७	२५	१०	२३	२८	५६	११	३	१०	५२	१०	१४	५६	४७
९	बु	१०	१	३२	३७	१०	२६	२९	४६	२	२३	५४	६	१०	२४	४३	८	११	३	१७	५५	१०	१४	५३	३६
१०	गु	१०	२	१९	८	१०	२६	४९	१६	२	२३	५०	४८	१०	२५	५७	२०	११	३	२४	५९	१०	१४	५०	२६
११	शु	१०	३	५	३८	१०	२६	५९	२२	२	२३	४७	३१	१०	२७	११	३२	११	३	३२	२	१०	१४	४७	१५
१२	श	१०	३	५२	१८	१०	२७	९	२३	२	२३	४४	१५	१०	२८	२५	४४	११	३	३९	५	१०	१४	४४	४
१३	र	१०	४	३८	५७	१०	२७	१८	२२	२	२३	४०	५८	१०	२९	३९	५६	११	३	४६	९	१०	१४	४०	५३
१४	चं	१०	५	२५	३७	व	२७	२९	२४	२	२३	३७	४२	११	०	५४	८	११	३	५३	१३	१०	१४	३७	४२
१५	मं	१०	६	१२	१७	१०	२७	१२	३१	२	२३	३४	२५	११	२	८	२०	११	४	०	१७	१०	१४	३४	३२

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति. ६ सोमे कुम्भे ०।३२(प्रा.६।३२)। ति.१५ भौमे शतभिषजि ३५।३९ (रा.८।३०)।। मार्गीबुधः- ति. १४ सोमे वक्री २३।४३ (दि.३।४३)।। वक्रीगुरुः-पुनर्वसु २ चरणे।। शुक्रः- ति.४ शनौ पूर्वाभाद्रपदा भे १२।२९(दि.११।२१)। ति.१३रवौ मीने १६।१४(दि.१२।४५)। ति.१५ भौमे उत्तराभाद्रपदा भे ५७।५७(रा.५।२५)।। शनिः- ति. ९ बुधे उत्तराभाद्रपदा १ चरणे १७।४१ (दि.१।२२)।। राहुः- शतभिष ३ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी १ चरणे।।

☞ पक्षेऽस्मिन् पञ्चग्रहाणांयोगः-भौमान्तरिक्षोपद्रवकारकः।

४५ पं.फाल्गुनशुक्ल ७ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ४४

अयनांशाः २४।१२।२३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	१	१०	१०	२	१०	११	१०	४
११	४	०	२५	२३	२३	३	१४	१४
२	३७	४६	५१	५७	२८	१०	५६	५६
२२	२३	६	२	२५	५६	५२	४७	४७
६०	८५७	४६	३८	३	७४	७	३	३
२९	५५	३१	४४	१९	१२	३	११	११
			मा.	व.				

१२ श.	सू.	१०
१	मं. ११ बु. शु. रा.	९
चं. २		८
३ गु.	५ के.	७
४		६

४६ पं० फाल्गुनशुक्ल १५ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगण: ५१

अयनांशाः २४।१२।२४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	४	१०	१०	२	११	११	१०	४
१८	१२	६	२७	२३	२	४	१४	१४
५	५०	१२	१२	३४	८	०	३४	३४
९	०	१७	३१	२५	२०	१७	३२	३२
६०	८०९	४६	२२	३	७४	७	३	३
१६	४०	३९	२७	१७	१२	४	११	११
			व.	व.				

शु. १२ श.	सू.	१०
१	मं. ११ बु. रा	९
२		८
३ गु.	चं. ५ के.	७
४		६

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:- ति. १ बुधे शतभिषजि राहुयुतिः। ति. २ गुरौ पू.भा. मे शनियुतिः। रात्रिशेषे उ.भा. मे वधूप्रवेश- द्विरागमन (ल.११) सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ३ शुक्रे दि. ३।४ या. उ.भा. मे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण नौकाघटन उपनयन (ल.२) जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२) वधूप्रवेश (ल.११वा २) द्विरागमन (ल.१२ वा ३) विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ शनौ रिक्तोत्तरं (दि.१।३०) रेवत्यां कृष्णवस्त्रधारण पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ५ रवौ अश्विन्यां केतुवेधः। ति. ६ सोमे भरण्यां वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। कृत्तिका मे गोक्रय-विक्रय मुहूर्त्तः। ति. ७ भौमे प्रा. ७।४ या. कृत्तिका मे भूषाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे रोहिण्यां रिक्तादोषः। रिक्तोत्तरं (रा. २।२४) मृगे पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा गृहप्रवेश (ल. ११) मुहूर्त्तः। ति.१०गुरौ मृगे अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण पश्चिम दिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.१२वा २) कर्णवेध (ल.१२वा २) उपनयन (ल.२) जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२ वा २) वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल.१२वा २) गृहारम्भ (ल.११वा २) (भूपयनदोषो न परिहारः) गृहप्रवेश (ल.११) विपणि गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। आर्द्रा मे उपनयन (ल.३) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.११ शुक्रे आर्द्रा मे अक्षरारम्भ (ल.१२) उपनयन (ल.३ के.दा.) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१०।२९ उ. दि. ११।२ या.पुनर्वसौ जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय दक्षिण दिग्यात्रा नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.२) अक्षरारम्भ (ल.२) उपनयन (ल.२) जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल.२) द्विरागमन (ल.२) अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ☞

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	१५ मं घं.	मि.
कुम्भ	७	३७	७	३३	७	३०	७	२६	७	२२	७	१९	७	१५	७	११	७	८	७	३	६	५९	६	५५	६	५१	६	४८
मीन	९	५	९	१	८	५८	८	५४	८	५०	८	४७	८	४३	८	३९	८	३६	८	३१	८	२७	८	२३	८	१९	८	१६
मेष	१०	४२	१०	३८	१०	३५	१०	३१	१०	२७	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१३	१०	८	१०	४	१०	०	९	५६	९	५३
वृष	१२	३८	१२	३४	१२	३१	१२	२७	१२	२३	१२	२०	१२	१६	१२	१२	१२	९	१२	४	१२	०	११	५६	११	५२	११	४९
मिथुन	२	५२	२	४८	२	४५	२	४१	२	३७	२	३४	२	३०	२	२६	२	२३	२	१८	२	१४	२	१०	२	६	२	३
कर्क	५	१०	५	६	५	३	४	५९	४	५५	४	५२	४	४८	४	४४	४	४१	४	३६	४	३२	४	२८	४	२४	४	२१
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
सिंह	७	२४	७	२०	७	१७	७	१३	७	९	७	६	७	२	६	५८	६	५५	६	५०	६	४६	६	४२	६	३८	६	३५
कन्या	९	३७	९	३३	९	३०	९	२६	९	२२	९	१९	९	१५	९	११	९	८	९	३	८	५९	८	५५	८	५१	८	४८
तुला	११	५३	११	४९	११	४६	११	४२	११	३८	११	३५	११	३१	११	२७	११	२४	११	१९	११	१५	११	११	११	७	११	४
वृश्चिक	२	१०	२	६	२	३	१	५९	१	५५	१	५२	१	४८	१	४४	१	४१	१	३६	१	३२	१	२८	१	२४	१	२१
धनु	४	१६	४	१२	४	९	४	५	४	१	३	५८	३	५४	३	५०	३	४७	३	४२	३	३८	३	३४	३	३०	३	२७
मकर	६	२	५	५९	५	५६	५	५२	५	४८	५	४५	५	४१	५	३७	५	३४	५	२९	५	२५	५	२१	५	१७	५	१४

☐ (नवीनतम)। ⊙शतभिषजि सूर्यः ४०।५(रा.१०।२४)। यायिजययोगः ३७।३४ उ.। ☾ यायिजययोगः १७।५३ उ. ३३।३० या.। रवियोगः ३३।३० या.। शुभे नेष्टं होलिका प्राद्गिनाष्टकम्। मृत्युबाणनिवृत्तिः ५७।३९ (रा.शे.५।२३)। यायिजययोगः ७।४७ उ. २६।३६ या.। रवियोगः २६।३६ या.। ❷रंगभरी एकादशी। श्रीकाशी विश्वनाथ श्रृंगार दिनम्। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।३२ उ.। रवियोगः १०।३२ या.। ○ या. *(रा.२।२) होलिकादाहः।* चौमासी चौदस (जैन)। व्रताय १५ पूर्णिमा। रवियोगः २।५६ या.। ●यात्रा दर्शन-पूजनञ्च। काश्यां ग्रस्तोदित खण्डचन्द्रग्रहणम् (विवरणं २ पृष्ठे द्रष्टव्यम्)।

मूलविचार- रेवती/अश्विनी- ति. ३ शुक्रे ३५।५६ (रा. ८।४३) उ.। ति.५ रवौ ३०।१८ (सा. ६।२७) या.।
श्लेषा/मघा- ति. १३ रवौ ४।४१ (दि. ८।७) उ.। ति. १५ भौमे २।१३(दि. ७।७) या.।
पञ्चक विचार- ति. ४ शनौ ३३।३० (रा. ७।४५) या.।

फाल्गुनशुक्लपूर्णिमायां होलिकादाहः। तत्र पूजा- देशकाली संकीर्त्य मम सकुटुम्बस्य ढुण्ढाराक्षसीपीडापरिहारार्थं होलिकापूजनमहं करिष्ये। असृक्पाभयसंत्रस्तैः कृत्वा त्वं होलिबालिशैः। अतस्त्वां पूजयिष्यामि भूते भूतिप्रदा भव। इति ध्यात्वा। होलिकायै नम इति विहितोपचारान्दत्वा। दीपदानमन्त्रः। दीपयाम्यद्य ते घोरे चितिराक्षसिसत्तमे। हिताय सर्व जगतां प्रीतये पार्वतीपतेः। अनेनार्चनेन होलिकाधिष्ठातृदेवता प्रीयताम्। होलिकायां प्रज्वलितायाम्। तामग्निं त्रिःपरिक्रम्य शब्दैर्लिङ्गभगाङ्कितैः। तेन शब्देन सा पापा राक्षसी तृप्तिमाप्नुयात् ।१। दीपनमन्त्रः। दीपयाम्यद्य ते घोरे चितिराक्षसिसत्तमे। हिताय सर्व जगतां प्रीतये पार्वतीपतेः। अनेनार्चनेन होलिकाधिष्ठातृदेवता प्रीयताम्। होलिकायां प्रज्वलितायाम्। तामग्निं त्रिःपरिक्रम्य शब्दैर्लिङ्गभगाङ्कितैः। तेन शब्देन सा पापा राक्षसी तृप्तिमाप्नुयात् ।१। द्वितीयदिने होलिकाभस्म धारणमन्त्रः। वन्दितासि सुरेन्द्रेण ब्रह्मणा शङ्करेण च। अतस्त्वं पाहि नो देवि विभूतिर्भूतिदा भवेति। होलिकावायुपरीक्षा। पूर्वे तु राजाप्रजासुखं, आग्नेय्यामग्निभयं, दक्षिणे नैऋत्योर्दुर्भिक्षम्, पश्चिमे महावृष्टिः वायव्ये वायुवृद्धिः उत्तरे सुभिक्षं ईशान्यां प्रजासुखं। संक्षेपात्मकतिथिनिर्णयः।२। पूर्वाग्राह्य कृष्णे पूर्वा शुक्ले परा माधवनते परदिने त्रिमुहूर्तोदयाततो।३। रम्भा हित्वापरविद्धा।४। गणेशव्रते सदापूर्वा न्यत्र परा।५। नागपूजायां परयुक्तान्यत्र पूर्वा।६। स्कन्दव्रतातिरिक्ते परा सदा।७। पूर्वविद्धैव सर्वदा।८। कृष्णे पूर्वा शुक्ले परा शिवदेवो सम्बन्धे कृष्णापि परैव।९। सर्वत्र पूर्वविद्धैव।१०। नवमीयुक्तैव सुमाऽलाभे औदयिकी।११। स्मार्तैरुदयव्यापिनी ५९ दण्डात्मिकोपोष्या पारणायां द्वादशलाभे १० विद्धाप्युपोष्या। परमवैष्णवैः ५३ दण्डाधिकायां द्वादश्यानुपवासोनकदापि दशमी विद्धाया। सामान्य वैष्णवैः ५५ दण्डात्मिकाप्युपोष्येति संक्षेपः।।१२।। सर्वत्र पूर्वविद्धा।१३। शुक्लापूर्वविद्धा कृष्णा परविद्धा।१४। कृष्णापूर्वाशुक्ला परा।१५। व्रतस्य तात्कोदयव्यापिन्यन्योदये। श्राद्धतिथयो मध्याह्नव्यापिन्यः। यत्र कार्यकालव्यापिनी तिथिस्तत्रैव तथैव ग्राह्या। मूलग्रन्थे द्रष्टव्यम्।

☞ विष्टेः परं (रा. ९।५८) द्विरागमन (ल. ७) मुहूर्त्तः। ति. १२ शनौ पुनर्वसौ सुभगांविनकृष्णवस्त्रधारण जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल. १२) मुहूर्त्तः। पुष्ये पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) गृहारम्भ (भूपयन दोषः) मुहूर्त्तः। ति.१३ रवौ पुष्ये पुंसवनसीमन्त सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन पश्चिमांविनान्य दिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल. १२) विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। श्लेषा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १४ सोमे श्लेषा भे रिक्तादोषो विष्टिश्च। ति. १५ भौमे मघा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। पू.फ़ा. भे केतुयुतिः।

चैत्रकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १३ फाल्गुनतः २८ तिथिं यावत् १९४७ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ४ मार्चतः १९ दिनांक यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८२ शकः १९४७ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.																										योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२८	५६	१	बु	२५	६	सा	४	१५	पू.फा.	२	३९	दि	७	१७	धृति	६	१६	दि	८	४३	कौ	२५	६	तै	५५	२४	सुस्थिर	४	१	१९	२०	१३	कन्या	१८।५	६	१३	५	४७	१०	१९	५	२५	६	३९	+	१०	६	५६
२९	०	२	गु	२५	४२	सा	४	२९	उ.फा.	४	२१	दि	७	५६	शूल	३	३२	दि	७	३७	गर	२५	४२	व	५६	४२	मातङ्ग	५	२	२०	२१	१४			६	१२	५	४८	१०	२०	५	४०	६	१६	+	१०	७	५२
२९	४	३	शु	२७	४२	सा	५	१६	हस्त	७	१८	दि	९	६	गण्ड	१	४७	प्रा	६	५४	भ	२७	४२	वव	५९	१३	अमृत	६	३	२१	२२	१५	तुला	३९।२२	६	११	५	४९	१०	२१	५	५२	५	५३	+	१०	८	४६
२९	७	४	श	३०	४४	सा	६	२९	चित्रा	११	२३	दि	१०	४४	वृद्धि	१	०	प्रा	६	३५	वा	३०	४४	कौ	६०	०	काण	७	४	२२	२३	१६			६	११	५	४९	१०	२२	६	२	५	३०	+	९	९	४१
२९	११	५	र	३४	५४	रा	८	८	स्वाती	१६	३६	दि	१२	४८	ध्रुव	१	६	प्रा	६	३६	कौ	२	४९	तै	३४	५४	लुम्बक	८	५	२३	२४	१७			६	१०	५	५०	१०	२३	६	११	५	६	+	९	१०	३६
२९	१५	६	चं	३९	४८	रा	१०	४	विशाखा	२२	३६	दि	३	११	व्याघात	१	५३	प्रा	६	५४	गर	७	२१	व	३९	४८	मित्र	९	६	२४	२५	१८	वृश्चिक	६।६	६	९	५	५१	१०	२४	६	१६	४	४३	+	९	११	३३
२९	१८	७	मं	४५	८	रा	१२	११	अनुराधा	२९	५	सा	५	४६	हर्षण	३	८	प्रा	७	२३	भ	१२	२८	वव	४५	८	वज्र	१०	७	२५	२६	१९			६	८	५	५२	१०	२५	६	२०	४	१९	+	९	१२	२८
२९	२२	८	बु	५०	२५	रा	२	१८	ज्येष्ठा	३५	४०	रा	८	२४	वज्र	४	३९	दि	८	०	वा	१७	४७	कौ	५०	२५	ध्वांक्ष	११	८	२६	२७	२०	धनु	३५।४०	६	८	५	५२	१०	२६	६	२३	३	५६	+	८	१	२२
२९	२६	९	गु	५५	१४	रा	४	१३	मूल	४१	५२	रा	१०	५२	सिद्धि	६	२	दि	८	३२	तै	२२	५०	गर	५५	१४	धूम्र	१२	९	२७	२८	२१			६	७	५	५३	१०	२७	६	२४	३	३२	+	८	२	१२
२९	२९	१०	शु	५९	१८	रा	५	४९	पू.षा.	४७	२४	रा	१	४	व्यतिपात	७	०	दि	८	५४	व	२७	१६	भ	५९	१८	प्रवर्धमान	१३	१०	२८	२९	२२			६	६	५	५४	१०	२८	६	२३	३	९	+	८	२	५८
२९	३३	११	श	६०	०	स	म	स्त	उ.षा.	५१	५६	रा	२	५१	वरीयान	७	२१	दि	९	१	वव	३०	४५	वा	६०	०	राक्षस	१४	११	२९	३०	२३	मकर	३।३२	६	५	५	५५	१०	२९	६	१७	२	४५	+	८	३	४०
२९	३७	११	र	२	१२	प्रा	६	५८	श्रवण	५५	२१	रा	४	१३	परिघ	६	४८	दि	८	४८	वा	२	१२	कौ	३३	७	गद	१५	१२	१	१	२४			६	५	५	५५	११	०	६	११	२	२१	+	७	४	१८
२९	४१	१२	चं	४	२	दि	७	४१	धनिष्ठा	५७	२८	रा	५	३	शिव	५	२४	दि	८	१४	तै	४	२	गर	३४	१६	शुभ	१६	१३	२	२	२५	कुम्भ	२६।२५	६	४	५	५६	११	१	६	२	१	५८	+	७	४	५३
२९	४४	१३	मं	४	२९	दि	७	५१	शतभिष	५८	१९	रा	५	२३	सिद्ध	२ / ५६	५७ / २३	प्रा	७ / ५	१४ / ५१	व	४	२९	भ	३४	४	मृत्यु	१७	१४	३	३	२६			६	३	५	५७	११	२	५	५२	१	३४	+	७	५	२७
२९	४८	१४	बु	३	३९	दि	७	३०	पू.भा.	५८	१	रा	५	१४	शुभ	५५	४	रा	४	४	श	३	३९	च	३२	३८	पद्म	१८	१५	४	४	२७	मीन	४३।६	६	२	५	५८	११	३	५	३८	१	१०	+	६	६	०
२९	५२	३०	गु	१ / ५६	३६ / ५१	प्रा	६ / ५	४० / २५	उ.भा.	५६	३४	रा	४	४०	शुक्ल	४९	४८	रा	१	५७	नाग	१	३६	किं	३० / ५८	२ / २७	छत्र	१९	१६	५	५	२८			६	२	५	५८	११	४	५	२३	०	४७	+	६	-	-

कन्याराशिः (दि. १।२७)। होली-वसन्तोत्सवः। साभ्यंगस्नानम्। श्वपचस्पर्शहोलिकाविभूतिधारणम्। सायं चूतकुसुमप्राशनम्।☐
भ. ५६।४२ उ. (रा. ४।५३)। यायिजययोगः २५।४२ उ.। ❶छत्रपतिशिवाजी जयन्ती (प्राचीनतम)। स्थायिजययोगः २७।४२ उ.।
भ. २७।४२ या. (सा. ५।१६)। तुलाराशिः (रा. ९।५५)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।४६)। कल्पादिः ३।❶
यायिजययोगः ३०।४४ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ११।२३ उ.। ❖वृद्धाङ्गारक (बुढ़वा मंगल) पर्वः। स्थायिजययोगः ५८।१९ उ.
रंगपञ्चमी ५। विजयगोविन्द हलंकर दिवस (मणिपुर)। यायिजययोगः १६।३६ या.।
भ. ३९।४८ उ. (रा. १०।४)। वृश्चिकराशिः (दि. ८।३५)। यायिजययोगः ३९।४८ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः २२।३६ उ.।
भ. १२।२८ या. (दि. ११।७)। स्थायिजययोगः ४५।८ उ.। रवियोगः २९।५ या.। यमघंटयोगः २२।३६ या.। रवियोगः २२।३६ उ.।
धनूराशिः (रा. ८।२४)। श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्र विहितम्। बुधाष्टमी ८ पर्वः। यमघंटयोगः ३५।४० उ.।
मृत्युबाणारम्भः ५३।३७ (रा. ३।३४)। ❸व्रतारम्भोविधेयः। पञ्चकारम्भः २६।२५ (सा. ४।३८)। यायिजययोगः ४।२ उ. ५७।२८ या.।
भ. २७।१६ उ. (सा. ५।०) ५९।१८ या. (रा.शे. ५।४९)। मृत्युबाणनिवृत्तिः ५३।४२ (रा. ३।३५)।
मकरराशिः (दि. ७।३०)। ⊙सं.मीने सूर्यः ५३।४८ (रा. ३।३६)। मु. ३० समा। फलंसमता। पराः १६ घट्यः पुण्याः। गोऽन्नदानम्।
पापमोचनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। सौरचैत्रमासारम्भः। द्विपुष्करयोगः ५५।२१ उ.।
कुम्भराशिः (सा. ४।३८)। दिवा ७।४१ वादनं यावदेकादशी व्रतस्य पारणा। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। पुत्रार्थिभिरत्र ❸
भ. ४।२९ उ. (दि. ७।५१) ३४।४ या. (रा. ७।४१)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। दिवा ७।५१ वादनं यावत् वारुणीपर्वयोगः। काश्यां❖
मीनराशिः (रा. ११।१६)। श्राद्धादौ ३० अमावस्या। ⊙उत्तराभाद्रपदा भे सूर्यः १४।२६ (दि. ११।४८)।
स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। अद्यैव १।३६ (प्रा. ६।४० उ.) चान्द्रसंवत्सरस्यवासन्तनवरात्रस्यचारम्भः। कलशस्थापनं ☎

।। विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः ।।

ति. २ गुरौ दि. ७।५६ उ. हस्ते शनिवेधो विष्टिश्च।
ति. ३ शुक्रे हस्ते पूर्वदोषः।
ति. ४ शनौ दि. १०।४४ उ. स्वात्यां भौमवेधः।
ति. ५ रवौ स्वात्यां पूर्वदोषः।
ति. ६ सोमे दि. ३।११ उ. विष्टेः पूर्वं (रा. १०।४) मैत्रे रे. ९ ल. गोधूलिः वा ल. ६ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १६।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (षष्ठस्थः शुक्रो न शुभः)
ति. ७ भौमे मैत्रे विष्टेः परं (दि. ११।७) रे. ९ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः।
ति. ८ बुधे रा. ८।२४ उ. मूले रे. ८ ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (षष्ठस्थः शुक्रो न शुभः) वा ल. ९ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०।। (गु.दा.)
ति. ९ गुरौ व्यतिपातात्पूर्वं (दि. ८।३२) मूले रे. ८ दिवा ल. १ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः)
ति. १० शुक्रे रा. १।४ उ. उ.षा. भे विष्टिदोषो मृत्युवाणश्च।
ति. ११ शनौ उ.षा. भे रे. ७ दिवा ल. १ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. ६ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. ९ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५।। (गु.दा.)

परं मीनार्के सत्वाद् विवाहमुहूर्त्ताभावः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.		भौमः				वक्रीबुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	बु	१०	६	५८	५६	१०	२६	५०	४	२	२३	३१	८	११	३	२२	३२	११	४	७	२१	१०	१४	३१	२१
२	गु	१०	७	४५	३६	१०	२६	२७	३२	मा	२३	३०	४५	११	४	३६	४४	११	४	१४	२५	१०	१४	२८	१०
३	शु	१०	८	३२	१६	१०	२६	५	०	२	२३	३१	५	११	५	५०	५६	११	४	२१	२९	१०	१४	२४	५९
४	श	१०	९	१८	५६	१०	२५	४२	२८	२	२३	३१	२५	११	७	५	८	११	४	२८	३३	१०	१४	२१	४८
५	र	१०	१०	५	३५	१०	२४	५१	२६	२	२३	३१	४५	११	८	१९	२०	११	४	३५	४०	१०	१४	१८	३७
६	चं	१०	१०	५२	१५	१०	२४	०	४	२	२३	३२	४	११	९	३३	३२	११	४	४३	२९	१०	१४	१५	२७
७	मं	१०	११	३८	५५	१०	२३	८	४१	२	२३	३२	२४	११	१०	४७	४४	११	४	५१	१९	१०	१४	१२	१६
८	बु	१०	१२	२५	३४	१०	२२	१७	१९	२	२३	३२	४४	११	१२	१	५६	११	४	५९	९	१०	१४	९	५
९	गु	१०	१३	१२	१४	१०	२१	२५	५६	२	२३	३३	४	११	१३	१६	८	११	५	६	५८	१०	१४	५	५४
१०	शु	१०	१३	५८	५४	१०	२०	३४	३३	२	२३	३३	२४	११	१४	३०	२०	११	५	१४	४८	१०	१४	२	४३
११	श	१०	१४	४५	३३	१०	१९	४३	१०	२	२३	३३	४४	११	१५	४४	३२	११	५	२२	३७	१०	१३	५९	३३
११	र	१०	१५	३२	१३	१०	१८	५१	४७	२	२३	३४	४	११	१६	५८	४४	११	५	३०	२७	१०	१३	५६	२२
१२	चं	१०	१६	१८	५३	१०	१८	०	२४	२	२३	३४	२५	११	१८	१२	५६	११	५	३८	१७	१०	१३	५३	११
१३	मं	१०	१७	५	३३	१०	१७	१८	४१	२	२३	३४	४६	११	१९	२७	८	११	५	४६	७	१०	१३	५०	०
१४	बु	१०	१७	५२	१२	१०	१६	५५	५७	२	२३	३५	७	११	२०	४१	२१	११	५	५३	५७	१०	१३	४६	४९
३०	गु	१०	१८	३८	५२	१०	१६	३३	२५	२	२३	३५	२८	११	२१	५५	३३	११	६	१	४७	१०	१३	४३	३९

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- शतभिषजि ।। वक्रीबुधः- ति. १० शुक्रे शतभिषजि ४०।२१ (रा. १०।१४)।। वक्रीगुरुः- पुनर्वसु २ चरणे। ति. २ गुरौ मार्गी ३२।६ (रा. ७।१२)।। शुक्रः- ति. ११ शनौ रेवत्यां ४४।५१ (रा. १२।१)।। शनिः- उत्तराभाद्रपदा १ चरणे ।। राहुः- शतभिष ३ चरणे केतुश्च पूर्वाफाल्गुनी १ चरणे।।

एक राशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

४७ पं० चैत्रकृष्ण ८ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ५९
अयनांशाः २४।१२।२५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	७	१०	१०	२	११	११	१०	४
२६	२२	१२	२२	२३	१२	४	१४	१४
६	५१	२५	१७	३२	१	५९	९	९
२३	३३	३४	१९	४४	५६	९	५	५
६०	७२०	४६	५१	०	७४	७	३	३
१	५४	४०	२३	२०	१२	४९	११	११
			व.	मा.				

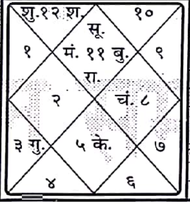

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ बुधे पू.फा. भे केतुयुतिः। उ.फा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान (द्वितीयायाम्) कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ गुरौ उ.फा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। हस्ते शनिवेधः। ति. ३ शुक्रे हस्ते विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ शनौ चित्रा भे सूर्यवेधः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ रवौ स्वात्यां राहुवेधः। विशाखा भे भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ६ सोमे विशाखा भे पूर्वदोषः। मैत्रे विष्टेः पूर्वं (रा. १०।४) कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ७ भौमे विष्टेः परं (दि. ११।७) मैत्रे सूतीस्नान रक्तवस्त्रधारण उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ज्येष्ठा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ८ बुधे ज्येष्ठा भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन इष्टिका निर्माण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ गुरौ मूले रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० शुक्रे व्यतिपातात्परं (दि. ८।५४) विष्टेः पूर्वं (सा. ५।०) पू.षा. भे दोलारोहण शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ शनौ उ.षा. भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ श्रवणे पुंसवनसीमन्त शय्यासनाद्युपभोग भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा (एकादश्यां) भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ सोमे धनिष्ठा भे भौममुक्तमनिन्दुभुक्तमशुभम्। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	८ बु घं.	मि.	९ गु घं.	मि.	१० शु घं.	मि.	११ श घं.	मि.
कुम्भ	६	४४	६	४०	६	३७	६	३३	६	२९	६	२६	६	२२	६	१८	६	१५	६	११	६	७
मीन	८	१२	८	८	८	५	८	२	७	५७	७	५४	७	५०	७	४६	७	४३	७	३९	७	३५
मेष	९	४९	९	४५	९	४२	९	३८	९	३४	९	३१	९	२७	९	२३	९	२०	९	१६	९	१२
वृष	११	४५	११	४१	११	३८	११	३४	११	३०	११	२७	११	२३	११	१९	११	१६	११	१२	११	८
मिथुन	१	५९	१	५५	१	५२	१	४८	१	४४	१	४१	१	३७	१	३३	१	३०	१	२६	१	२२
कर्क	४	१७	४	१३	४	१०	४	६	४	२	३	५९	३	५५	३	५१	३	४८	३	४४	३	४०
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
सिंह	६	३१	६	२७	६	२४	६	२०	६	१६	६	१३	६	९	६	५	६	२	५	५८	५	५४
कन्या	८	४४	८	४०	८	३७	८	३३	८	२९	८	२६	८	२२	८	१८	८	१५	८	११	८	७
तुला	११	०	१०	५६	१०	५३	१०	४९	१०	४५	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३१	१०	२७	१०	२३
वृश्चिक	१	१७	१	१३	१	१०	१	६	१	२	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४८	१२	४४	१२	४०
धनु	३	२३	३	१९	३	१६	३	१२	३	८	३	५	३	१	२	५७	२	५४	२	५०	२	४६
मकर	५	१०	५	६	५	३	४	५९	४	५५	४	५२	४	४८	४	४४	४	४१	४	३७	४	३३

तिथि	११ र घं.	मि.	१२ चं घं.	मि.	१३ मं घं.	मि.	१४ बु घं.	मि.	३० गु घं.	मि.
मीन	७	३२	७	२८	७	२४	७	२१	७	१७
मेष	९	९	९	५	९	१	८	५८	८	५४
वृष	११	५	११	१	१०	५७	१०	५४	१०	५०
मिथुन	१	१९	१	१५	१	११	१	८	१	४
कर्क	३	३७	३	३३	३	२९	३	२६	३	२२
सिंह	५	५१	५	४७	५	४३	५	४०	५	३६
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	८	४	८	०	७	५६	७	५३	७	४९
तुला	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	९	१०	५
वृश्चिक	१२	३७	१२	३३	१२	२९	१२	२६	१२	२२
धनु	२	४३	२	३९	२	३५	२	३२	२	२८
मकर	४	३०	४	२६	४	२२	४	१९	४	१५
कुम्भ	६	१	५	५७	५	५३	५	५०	५	४६

४८ पं० चैत्रकृष्ण ३० गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ६७
अयनांशाः २४।१२।२६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	११	१०	१०	२	११	११	१०	४
४	३	१८	१६	२३	२१	६	१३	१३
५	४७	३८	३३	३५	५५	१	४३	४३
२३	७	५२	२५	२८	३३	४७	३९	३९
५९	८१९	४६	२२	०	७४	७	३	३
४३	४९	४०	३२	२१	१२	५०	११	११
			व.	मा.				

☐रतिकाम महोत्सवः। ⊙पूर्वाभाद्रपदाभे-सूर्यः ५४।२१ (रा. ३।५७)। ☯स्नानं-गोदावर्याम्। खरमासारम्भः। वसन्तर्त्तुः। यायिजययोगः ५१।५६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५१।५६ उ.। ☎ध्वजारोपणं वर्षपतिपूजा। साभ्याङ्गस्नानं पञ्चाङ्गफल श्रवणञ्च। प्रपादानारम्भः अशक्तौ धर्मघटादि दानम्। आरोग्य विद्यातिलकव्रतानि। अद्यारम्भ वर्षान्तं यावद् 'सिद्धार्थ' संवत्सरस्य संकल्पादौ विनियोगः। गुडीपडवा (दक्षिण भारत)। कल्पादिः १। यायिजययोगः १।३६ उ. ५८।२७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५६।३४ उ.।

अथ मूलादिगण्डान्तर्क्षफलशान्त्यादि निर्णयः। तत्र मूलर्क्षाणि। पौष्णाश्विन्यो गुरोर्मार्गमघाचित्रेन्द्रमूलभे। एषु ऋक्षेषु जातानां कुर्याद्दोजनन्तीति सामान्योक्तिः। मूलजातानां विशेषः- मूलाद्यपादजो हन्ति पितरञ्च द्वितीयजः। मातरञ्च तृतीयेऽर्थाच्चतुर्थमदस्तु तुरीयजः। फलं तदेव सर्पर्क्षे प्रतीपं त्वन्त्यपादतः। तथाप्यमुक्तमूलं

वारुणीपर्वयोगः- वारुणेन समायुक्ता मधौ कृष्णात्रयोदशी। गङ्गायां यदि लभ्यते कोटिसूर्यग्रहैः समा।१। शनिवारसमा युक्ता सा महावारुणी स्मृता। शुभ योगसमा युक्ता शनौ शतभिषा यदि। महामहेति विख्याता त्रिकोटि कुलमुद्धरेत्। अत्र गङ्गास्नानस्यैव फलातिशयः। चैत्रकृष्ण चतुर्दश्यां वै स्नायाच्छिव सन्निधौ। न प्रेतत्व मवाप्नोति गङ्गायां तु विशेषतः इति।।

वसिष्ठोक्तम् ।। ज्येष्ठान्ते घटिका चैका मूलादौ घटिकाद्वयम्। अभुक्तमूलमित्याहुर्जातंतत्र विवर्जयेत् ।।१।। अत्र मनुरपि। ज्येष्ठान्ते घटिकार्द्धञ्च मूलादौ घटिकार्द्धकम्। तयोरन्तर्गता नाडी अभुक्तं मूलमुच्यते।। अथ विशेषः- शुभाशुभं च ज्ञानाय मूलवृक्षोजपार्णवं मूलस्तम्भत्वचाशाखा पत्र पुष्पं फलं शिखा।। देवाश्च मुनयश्चैव दिशश्च वसवस्तथा।।२।। नववाण रसारुद्रमृत तु परिवारस्य पुष्पे राजप्रियस्य वै। फलेषु फलते राज्यं शाखायामल्पजीवितम्। अन्यमूलवृक्षः।।मूले सप्तवटीपुमूलहननं स्तम्भे च सौख्यक्षयम्, त्वचिवंधु विनाशनञ्च विटपे रुद्रैर्हतोमातुलः। पत्रेकंसुकृतौ तु वाणकुसुमे मन्त्रीफले सागरः। राज्यं वह्निशिखाल्पमायुरिति सन्मूलाङ्घ्रिये स्यात् फलम् ।।३।। मूलाहिजननशान्तिसमय निर्देशः- जातस्य द्वादशाहे तु जन्मर्क्षे वा शुभे दिने। शुभदिने इतिसप्तम्यन्तविशेषणमितिकेशाञ्चिन्मतम् ।। पृथगभिधानमितिधर्मसिन्धुकाराणाम् ।। द्वादशाहे विशेषो धर्मसिन्धौ जन्माहाद्द्वादशाहेशांतिकरणे शान्तियुक्त नक्षत्राहुतीवह्नि चक्रावलोकनादिकंनावश्यकम्। कालान्तरे आवश्यकम्। एवमन्यासान्तिष्वपि ज्ञेयम्। अन्येविशेषस्तत्रैवसंस्कारे नित्यकर्मसु निमित्ताव्यवहितमेनिमित्तकेषु रोगातुरे च वह्निचक्रादिकं न विवक्षितमिति। कदा विलोक्यमिति अग्निस्थापनवेलायां पूर्णाहुत्यामथापि च। आहुतिर्वह्निवासश्च विलोक्याः शान्तिकर्मणि।

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. ७ भौमे २९।५ (सा. ५।४६) उ.। ति. ९ गुरौ ४१।५२ (रा. १०।५२) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ३० गुरौ ५६।३४ (रा. ४।४०) उ.।
पञ्चक विचार- ति. १२ सोमे २६।२५ (सा. ४।३८) उ.।

एक राशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

अथ जन्मकालद्दीर्घादि ३ भेदानामत्रचरादिराशिवशादायुर्बोधकचक्रमिदम्

होरालग्नानयनम्- द्विघ्नेष्टनाड्यः पञ्चाप्ताः यच्छेषश्च पलीकृतम्। दशाप्तमंशास्तेयुक्ता रवौ होरादयो भवेत्।

दीर्घायु	मध्यायु	अल्पायु
चरभे १ लग्नेशः चरभे १ अष्टमेशः	चरभे १ लग्नेशः स्थिरभे २ अष्टमेशः	चरभे १ लग्नेशः द्विस्वभावभे ३ रन्ध्रेशः
स्थिरभे २ लग्नेशः द्विस्वभावे ३ अष्टमेशः	स्थिरभे २ लग्नेशः चरभे २ रन्ध्रेशः	स्थिरभे १ लग्नेशः स्थिरभे १ रन्ध्रेशः
द्विस्वभावभे ३ लग्नेशः स्थिरभे २ अष्टमेशः	द्विस्वभावभे ३ लग्नेशः द्विस्वभावभे ३ रन्ध्रेशः	द्विस्वभावभे३ लग्नेशः चरभे १ रन्ध्रेशः

रोगेत्रिनाडीचक्रम्

आर्द्रा	पुनवसु	पुष्य
पू.फा.	मघा	श्लेषा
उ.फा.	हस्त	चित्रा
अनुरा.	विशाखा	स्वाती
ज्येष्ठा	मूल	पू.षा.
घनिष्ठा	श्रवण	उ.षा.
शतभिष	पू.भा.	उ.भा.
भरणी	अश्विनी	रेवती
कृतिका	रोहिणी	मृगशिरा

अथायुर्निर्णयचक्रानुसारेण जन्मलग्नाष्टमलग्नेशाभ्यां लग्नचन्द्राभ्यां लग्नहोरालग्नाभ्यां वेतिप्रकारत्रयेणायुर्निर्णेतव्यम्।। त्रिधाऽप्येकरूपायुष्यागततदेव ग्राह्यम्।। विसंवादे प्रकारद्वयागतायुर्ग्राह्यम्।। त्रयाणां विसंवादे लग्नहोरालग्नायुर्ग्राह्यम् एवं विसंवादे लग्नसप्तयोरन्यतरे चन्द्रे लग्न चन्द्रायुर्ग्राह्यम्।। [illegible]

जातकपारिजातोक्तः आयुर्विचारः

अल्पायुर्व्ययगोऽथवा रिपुगते पापान्विते रन्ध्रपे। लग्नेशेन युते तु तत्र विबले जातोऽल्पजीवी नरः॥१॥ [illegible]

।। अथजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने अंशफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

अंशाः	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
वर्ष	३२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
मास	०	०	१	२	३	४	४	५	६	७	८	८	९	१०	११	०	०	१	२	३	४	४	५	६	७	८	८	९	१०	११
दिन	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	८	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६

।। अथाऽत्रजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने कलाफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

कला	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
मास	०	०	०	०	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	३	३	३	३	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	६	६
दिन	६	१२	१९	२५	२	८	१४	२१	२७	४	१०	१६	२३	२९	६	१२	१८	२५	१	८	१४	२०	२७	३	१०	१६	२२	२९	५	१२
घटी	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	२	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०
कला	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
मास	६	६	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२
दिन	१८	२४	१	७	१४	२०	२६	३	९	१६	२२	२८	५	११	१८	२४	०	७	१३	२०	२६	२	९	१५	२२	२८	४	११	१७	२०
घटी	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	४

।। अथाऽत्रजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने विकलाफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

विकला	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
दिन	[illegible]																													
घटी	[illegible]																													
पल	[illegible]																													
विकला	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
दिन	[illegible]																													
घटी	[illegible]																													
पल	[illegible]																													

।। यथाऽत्रप्रत्येकग्रहाणां रेखाष्टकज्ञानाय सारिणीयम् ।।

तत्रादौरवेरष्टकवर्गाङ्काः ४८ | अथचन्द्रस्याष्टकवर्गाङ्काः ४९ | भौमस्याष्टकवर्गाङ्काः ३९ | बुधस्याष्टकवर्गाङ्काः ५४

[illegible]

अथ गुरोष्टकवर्गाङ्काः ५६ | शुक्रस्याष्टकवर्गाङ्काः ५२ | अथशनेरष्टकवर्गाङ्काः ३९ | लग्नस्याष्टकवर्गाङ्काः ४९

[illegible]

अष्टकवर्गशोधनगुणकाः: मे.७, वृ.१०, मि.८, क.४, सिं.१०, कं.५, तु.७, वृ.८, ध.९, म.५, कुं.११, मी.१२। ग्रहगुणकाः: सू.५, चं.५, मं.८, बु.५, वृ.१०, शु.७, श.५। रेखाफलम्- १ क्लेशः, २ अर्थहानिः, ३ प्रवास-कष्टम्, ४ समलाभः, ५ सुखं, ६ धनाप्तिः, ७ परमानन्दं, ८ कार्यसिद्धिः।

।। योगिनीदशान्तर्दशयोर्ज्ञानार्थं चक्रमिदम् ।।

मङ्गला१ आर्द्रा चित्रा श्रवण			पिङ्गला२ पुन. स्वा. धनि.			धान्या ३ पुष्य विशा. शत.			भ्रामरी ४ अश्वि.श्ले.अ. पूभा		
मा.	१२	चं.	मा.	२४	सू.	मा.	३६	वृ.	मा.	४८	मं.
मं.	०	१०	पि.	१	१०	धा.	३	०	भ्रा.	५	१०
पि.	०	२०	धा.	२	०	भ्रा.	४	०	भ.	६	२०
धा.	१	०	भ्रा.	२	२०	भ.	५	०	उ.	८	०
भ्रा.	१	१०	भ.	३	१०	उ.	६	०	सि.	१०	१०
भ.	१	२०	उ.	४	०	सि.	७	०	सं.	१२	०
उ.	२	०	सि.	४	२०	सं.	८	०	मं.	१	१०
सि.	२	१०	सं.	५	१०	मं.	१	०	पि.	२	२०
सं.	२	२०	मं.	०	२०	पि.	२	०	धा.	४	०

भद्रिका५ भर.मघा.ज्ये. उ.भा.			उल्का६ कृति.पू.फा. मू.रेव.			सिद्धा७ रोहि.उ.फा. पू.षा.			सङ्कटा८ मृग.हस्त उ.षा.		
मा.	६०	बु.	मा.	७२	श.	मा.	८४	शु.	मा.	९६	के.
[illegible]											
पि.	३	१०	धा.	६	०	भ्रा.	९	१०	भ.	१३	१०
धा.	५	०	भ्रा.	८	०	भ.	११	२०	उ.	१६	०
भ्रा.	६	२०	भ.	१०	०	उ.	१४	०	सि.	१८	२०

जन्मभं त्रिपुतं नष्टगष्टभिः शेषतोदशा।। मङ्गलाद्या वर्षवृद्ध्या संकटाष्टौ समामताः।।१।। गतस्यभुक्तघटीरवी षैवर्षगुण्याभभोगतः।। लब्धं वर्षादिकं भुक्तं योग्यं तच्छेषमुच्यते।।२।।

केवलजन्माङ्गात् सायुरष्टिद्वर्षाणां चक्रम्

जन्म लग्न	अत्रारिष्टवर्षाणि	आयुः
१ मेष	४ ११ १६ ४४ ५८	१००
२ वृष	१ २८ ३३ ४४ ६१	९०
३ मिथुन	४ १० १४ ३८ ५८	८६
४ कर्क	५ २५ ४० ४८ ६२	१००
५ सिंह	५ १३ २८ ३६ ४८	६३
६ कन्या	४ १६ २३ ३६ ४५	१००
७ तुला	१५ ३१ ३५ ६२ ६४	७५
८ वृश्चिक	११ २८ ३८ ५२ ६२	१००
९ धनु	२ १० १८,३१,३८, ४२,६७	८१
१० मकर	५ १३ २७ ३६ ५७,६२	९५
११ कुम्भ	२ २८ ३३ ४८ ६४	९०
१२ मीन	१ ८ १३ ३६ ४८	८३

द्वादशभावेषु किं विचार्यमिति।। जन्मकुण्डल्यां लग्ने तनुः। शरीरवर्णाकृतिलक्षणं यशः स्थागुणसुखदःख प्रवासतेजोबल दौर्बल्यं। धनभावे वित्तनेत्रसुखं विद्या वाक्कुटुम्बाशनानि च।। तृतीये ज्येष्ठानुजस्थिति पराक्रम साहसानि कण्ठस्वर श्रुतिवरा भरणं शुक्रानि। धैर्यञ्च वीर्यबलमूलफलाशनानि।। चतुर्थे विद्याजनानिसुखसुगन्ध बन्धुमनोगुणमहीपयान क्षितिगृहाणि।। पञ्चमे देवमहीपपुत्रपितृधी पुण्यानिचयोवा। षष्ठे रोगरिव्यसन क्षतानि। सप्तमे यात्रापुत्रकलत्रसौख्य मखिलं सच्चिन्तयेत्सप्तमादुक्त पुत्रसुखागमागमफलम्। अष्टमे आयुर्दयमनिष्ट हेतुमुदयव्योमायुरीशाकजैः। नवमे भाग्यप्रभावगुरुधर्मतपः शुभानिसञ्चिन्तयेत्रवमदेव पुरोहिताभ्याम्। भाग्यकर्मशयोः सम्बन्धान्राजयोगश्च। दशमे आज्ञामानविभूषणानिवसन व्यापार निद्रा कृषि प्रव्रज्यागमकर्म जीवनयशोविज्ञान विद्याक्रमात्। कर्मस्वामी दिनेशयोधन गुरुच्छायासुतैः।। एकादशे अखिलधनचय प्राप्तिः।। द्वादशे लग्नादत्यतदीश भानुतनयैर्द्वाऽशनं दुर्गतिं तादृत्वं शयनादिसौख्यविभवं वित्तक्षयमिति।

अथात्र जन्मकालिकचन्द्र लग्ने च भौमादि ६ ग्रहाणां वृहज्जातकोक्तदृष्टिफलम्

ल.द.चं.	द्र.मं.	द्र.बु.	द्र.गु.	द्र.शु.	द्र.श.	द्र.सू.
मेष १	भूपः	पण्डितः	राजातुल्य	गुणाग्रणिः	चौरः	दरिद्रः
वृष २	निस्वः	चौरः	नृमान्यः	पृथ्वीपतिः	धनवान्	प्रेष्यः
मिथुन ३	शस्त्रव्यापार	पार्थिव	पण्डितः	निर्भयः	तंतुवायः	दरिद्रः
कर्क ४	युद्धकुशल	काव्यकर्ता	पण्डितः	भूमिपतिः	शास्त्रोपजीवी	नेत्ररोगी
सिंह ५	भूपतिः	ज्योतिर्वि.	धनवान्	भूपतिः	नापितः	भूमिपतिः
कन्या ६	स्त्रीवृत्तिकः	भूपतिः	सेनापतिः	निपुणः	स्त्रीवृत्तिकः	स्त्रीवृत्तिकः
तुला ७	निकृतः	भूपतिः	सुवर्णकारः	वणिकः	पक्षिघातः	प्राणिघातकः
वृश्चिक ८	भूपतिः	युग्मजनकः	नतःसहः	रजकः	अंगहीनः	दरिद्रः
धनु ९	शठः	बन्धुश्रेष्ठ	पृथ्वीशः	जनाश्रयः	पाखण्डी	दांभिक
मकर १०	भूपतिः	राजाधिरा.	नरेन्द्र	पण्डितः	वित्तवान्	दरिद्रः
कुम्भ ११	परस्त्रीरतः	भूपतिः	राज्यतुल्य	परस्त्रीरतः	अन्यदारः	परस्त्रीरत
मीन १२	पापयुक्त	हास्यदक्षः	अवनीशः	पण्डितः	पापरतः	पापकर्मी

अथप्रश्नोपरिनिष्ठार्थसयोगाल्लाभालाभविचारः।। अत्राह। तत्र प्रश्नलग्नात्सौम्याः केन्द्रोपचये वित्तलाभाय। पापास्तत्रस्थिताहान्ये। पूर्णेन्दुज्ञजीवमृगुणामेकोऽपिलग्नगोलाभः। चन्द्रो यत्र तिष्ठितितद् भवनं स्वामिनादृष्टं चेल्लाभः। लग्नेशे सप्तमे सप्तमेशे लग्ने लाभः। उवयो सप्तमे मुथशीलिनोंराजलाभः। तयोर्लग्ने मुथशीलिनो चौरोगृहमागत्यार्थम्प्रचच्छति। सूर्ये लग्ने चन्द्रे सप्तमे न लभ्यम्। कर्मेशालग्नेशयोरित्थशालेचौरः पलायते। सप्तमेशेकेन्द्रे चौरोऽन्यत्रगतोनहिगतः स्वधर्मस्वामिभ्यामित्थशालिनी। सप्तमेश लग्नेशसप्तमपतयोर्मिथोङ्ग दृष्ट्यभावे निर्बलेवापि लग्नेचौरोराजार्थ समर्पयेत्। सप्तमेश दशमेशयोरित्थशाले राज्यबन्धनंभयम्। लग्नेश दशमेशायोरित्थ शाले स्वल्पो लाभः। लग्नचन्द्र योश्शुभयोगे क्षणाल्लाभः। धर्मेशरन्ध्रेशेत्थशाले लाभः। अथ दिक्ज्ञानं। चन्द्रो यदि भवेल्लग्ने तदा पूर्वगतं भवेत्। दशमस्थो यदा चन्द्रः तदा नष्टं च दक्षिणे। सप्तमे च भवेच्चन्द्रस्तदा वित्तं च पश्चिमे। चतुर्थे च भवेच्चन्द्रस्तदा सौम्यादिगुच्यते इति।

सर्वघातचक्रम्। रोगार्तगमनेरणे नो मङ्गले

राशयः	मे	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
सू.घा.	४	८	१२	७	२	६	१०	३	७	११	२	३
चं.घा.	१	५	९	२	६	१०	३	७	४	८	११	१२
मं.घा.	५	९	१	६	१०	२	७	१	८	१२	३	४
बु.घा.	२	६	१०	३	७	११	४	८	५	९	१२	१
गु.घा.	६	१०	२	७	११	३	८	१२	९	१	४	५
शु.घा.	७	१०	३	८	१२	४	९	१	१०	२	५	६
श.घा.	३	७	११	४	८	१२	५	९	१	६	१०	२
रा.घा.	८	७	६	४	५	१०	१२	१	२	९	११	३
के.घा.	८	७	१०	१	११	५	६	४	२	३	१२	९
मा.घा.	का.	मा.	पौ.	मा.	फा.	चै.	वै.	ज्ये.	आ.	श्रा.	मा.	आ.
ति.घा.	१	५	२	२	३	५	४	३	५	४	३	५
	६	१०	७	७	८	१०	९	८	१०	९	८	१०
	११	१५	१२	१२	१३	१५	१४	१३	१५	१४	१३	१५
वा.घा.	सू.	श.	चं.	बु.	श.	श.	वृ.	शु.	शु.	मं.	वृ.	शु.
न.घा.	म.	ह.	स्वा	अनु.	मू.	श्र.	श.	रे.	भ.	रो.	आ.	श्ले.
यो.घा.	वि.	शू.	प.	व्या.	ध.	शु.	शु.	व.	वै.	गं.	व्या.	व.
ल.घा.	१	२	४	७	१०	१२	६	८	९	११	३	५
ग्र.घा.	मं.	शु.	बु.	चं.	सू.	बु.	शु.	मं.	वृ.	श.	श.	वृ.
धा.घा.	पि.	वा.	स.	क.	पि.	वा.	स.	क.	पि.	वा.	स.	क.
व.घा.	क्ष.	वे.	शू.	वि.	क्ष.	वे.	शू.	वि.	क्ष.	वे.	शू.	वि.
सं.घा.	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री
सं.घा.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.
सं.घा.	च.	स्थि	द्वि.	च	स्थि	द्वि.	च.	स्थि	द्वि.	च.	स्थि	द्वि.
व.घा.	रक्त	श्वे	हरि	पा.	धूम्र	चि.	कृ.	लक	पी.	कृ.	धू.	श्वे.
स्त्री.	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
चं.घा.	१	८	७	९	४	३	६	२	१०	११	५	१२

अथ वर्षाज्ञानायं सर्पाकारत्रिनाडीचक्रमिदम्।। सर्पचक्रं तथा लेख्यमश्विन्यादित्रिनाडिकम्।। नवन्दनवर्क्षाणिस्वर्गं पातालभूमिषु।।१।। एकनाडीस्थिताः सर्वे क्रूराः सौम्याश्च खेचराः। तदा सद्यो वदेद्वृष्टिः प्रभूतं जलमादिशेत्।।२।। सर्वगनाडीगतक्रूराः सौम्या पातालचारगाः।। तदा वृष्टिर्भवेदेवं क्षिपेत्तोयं समुद्रगम्।।३।। नपुंसकानां योगः स्याद्वायुः स्त्रीयोगतो ध्रुवम्। पुंस्त्रीसंयोगतो वृष्टि- ग्रहाश्चेन्निर्बलसतदा।।४।। क्लीबस्त्रियोगतः शीतं पुंयोगे वातजं भयम्। वातनाड्यादिगाः खेटाः कुर्युर्नाडीभवं फलम्।।५।। एकोऽपि तत्फलं दत्ते सुनाडी संस्थितो ग्रहः। भूसुतः सर्वनाडीषु दत्ते नाडीभवं फलम्।।६।। बुधशुक्र महीसुनुगुरुश्चैकनाडिगः। निःसंशयं तदाकाले जयते वृष्टिरुत्तमा।।७।। चल त्यङ्गारके वृष्टिरुदये च वृहस्पतौ। शुक्रस्यास्तङ्गते वृष्टिस्त्रिधावृष्टिः शनैश्चरे।।

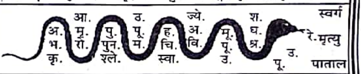

।। अथ पुरुष जन्मकुण्डल्यां भावस्थग्रहाणां फलानि ।।

भावा	तनु १	धनं २	भ्राता३	सुखं ४	पुत्रः ५	शत्रु ६	स्त्री ७	मृत्युः ८	धर्मः ९	कर्म १०	लाभ ११	व्यय १२
सूर्यः	शूरः, अगदः	वक्ता,रोगी,धनी	सुखी, विक्रमी	असुखी, सोद्विग्न	निस्वः, असुतः	बलवान,शत्रुजित	स्त्रीजितः,खलः	नेत्ररोगी,अल्पायुः	सुतार्थ,सुखभाक्	सुखशौर्यभाक्	बहुधनवान्	व्यङ्गः, पतितः
चन्द्रः	सुरूपः, अन्यः	कुटुम्बी, धनी	हिंस्रः, सात्विकः	समसुखी, सुशीलः	धनी, पुत्रवान्	अल्पायुः,बहुशत्रुः	ईर्ष्युस्तीव्रमदः	व्याध्यर्दितस्सुखी	सौभाग्य,धनीच	धर्मार्थः शौर्ययुक्तः	ख्यातः, सलाभः	अङ्गहीनः,हिंस्रः
भौमः	क्रूरः, व्रणी	कोपी, कुटिलः	विक्रमी, सुधीः	विसुखः,पीडितः	असुतः, दरिद्रः	अरिजितः, सुखी	दारजित,रणरुचि	अल्पपुत्रः,रोगी	पापरतः,दुमनोरथः	सुखशौर्यवान्	बहुधनी, सुखी	जातिभ्रष्टः,दारहा
बुधः	विद्वान् , सुखी	धनी, गुणी	दुर्जनः,अरिमर्दनः	पंडितः, सुखी	मंत्री, असुतः	अशत्रुः, विशीलः	धर्मज्ञः, सुकीर्तिः	सद् गुणी, धनी	पुत्रार्थसुखभाक्	सुखी, पराक्रमी	यशस्वी, धनी	अज्ञः, पतितः
गुरुः	विद्युः, विद्वान्	सुवाक्, धनी	कृपणः, पापी	सुखी, धनी	धीमान् , प्रतापी	अशत्रुः, कामी	पितृतोधिकः	नीचः, अनायुः	तपस्वी,पुत्रवान्	सधनः, सुकृत	सलाभः,पुत्रान्वितः	खलः, दरिद्रः
शुक्रः	सकामी, सुखी	धनी, सुवाक्यः	पापी, कृपणः	सुखी, सुधीः	सुखी, धीमान्	रोगी, अशत्रुः	कलहप्रियः	नीचः, दीर्घायुः	प्रतापी,तपस्वी	सुधनी,मानवान्	सुमतिः, सलाभः	खलः, बंधुनाशः
शनिः	निस्वः, रोगी	वक्ता,रोगी,धनी	मति, विक्रमवान्	विसुखः, दुःखी	दरिद्री, विपुत्रः	शत्रुजितः, सुखी	स्वीजितः, दुःखी	नेत्ररोगी,अल्पपुत्रः	सुतार्थ,सुखभाक्	सुखी, पराक्रमी	प्रभूत,धनवान्	दुःखी, पतितः
राहुः	सुकामी, रोगी	अधर्मी, विरोधी	सुधीः, विक्रमी	असुखी, मातृहा	कुमतिः, दुर्गमः	सबलः, स्त्रीयुतः	सप्रेमहः,अशुचिः	रोगी, गतायुः	विकलः,दैन्ययुक्तः	मानी, सुखी	धनी,अपुत्रः,ख्यातः	कष्टः, पतितः
केतुः	गतायुः, सकाम	खलः, धनहानि	शूरः, पराक्रमी	मातृहा, दुःखी	असुतः, मूर्खः	धनी, सवीर्यः	प्रमेहरोगी,दारहा	क्लेशयुक्तः,व्रणी	पापी दुर्गमः	श्रेष्ठः, पितृहानिः	सधनः	दुर्जनः, पतितः
गुलिका	रोगार्तः, मन्दधीः	क्रोधी, विषयी	विषोदरः,अशोकः	रोगी, पापकृत	स्वल्पपुत्रः,अनायुः	रिपुहन्ता,विनोदी	कुदारः,कृतघ्नः	निस्वः,दःखार्त	पापकृत्, निर्दयी	सुखी, विमानः	सुभगोविपुत्रः	हीनाङ्गः,नीचरतः

।। अथ स्त्रीजन्मकुण्डल्यां भावस्थग्रहाणां फलानि ।।

भावा	तनुः १	धनं २	भ्राता३	सुखं ४	पुत्रः ५	शत्रु ६	पति ७	मृत्युः ८	धर्मः ९	कर्म १०	लाभ ११	व्यय १२
सूर्यः	विधवा,सक्रोधा	दरिद्रा,दुःखार्ता	सुतधनान्विता	दरिद्रा, सुपीडा	नष्टात्मजा	सुखधनाढ्या	सर्वसुखविमुक्ता	विधवा,दुःखार्ता	धनधर्मान्विता	सुकर्मरता	सुलाभा,बहुपुत्रा	सरोगा,विधवा
चन्द्रः	अल्पायुषी	बहुधनपुत्रान्विता	सुखार्थयुक्ता	सुखार्थयुक्ता	सुपुत्रा, सुसखा	सरोगा, विधवा	पतिप्रियासुदेहाच	रोगार्दिता,कुनेत्रा	सुखपुत्रान्विता	धनधर्मयुक्ता	भव्या,विधिज्ञा	हीनाङ्गी,व्ययाढ्या
भौमः	विधवा,दुःखार्ता	वन्ध्या,सरोगा	सहजविरहिता	दुःखार्ता,विपुत्रा	अपुत्रा,कुसंगमा	सुभगा,सरोगा	रोगादिरहिता	विधवा,रोगार्ता	विधर्मा,दुःखिनी	कुकर्मरता,कुपुत्रा	नृपादर्थलाभा	खला,रुगार्ता
बुधः	सौभाग्यवृद्धिः	धनाढ्या,सतीच	धनाढ्या,पुत्रवती	सुखगृहान्विता	धीकान्तियुक्ता	गतायुषा,सकोपा	विद्वापतिव्रता	कृतघ्ना,भीतियुक्ता	सुभोगा,सुधर्मा	सत्कर्मबुद्धियुता	सुलाभपतिव्रता	कृशांगी,सुपुत्रा
गुरुः	सती, सुभगा	वित्तसौभाग्ययुता	सहजान्विता	सौख्यार्थयुक्ता	साध्वी, सगुणा	बहुधापदास्तत्पहन्त्री	सौभाग्यकीर्तियुक्ता	सरोगा,विशीला	कृतज्ञा,पुत्राढ्या	साध्वी,सुभगा	सुपुत्रा,सुरूपा	सलज्जा,सुव्यया
शुक्रः	सुसुखा,पतिव्रता	सधनामुदान्विता	धनाढ्या, परहंत्री	सतसुखार्थकीर्तियुक्ता	सुखसुतान्विता	विसुखा,दरिद्रा	पतिप्रियाशीलरता	विसुखा,प्रमत्ता	धर्मपरा,सुभगा	सुकर्मार्थयुक्ता	पुत्रार्थ,लाभयुता	सुव्यया,दुःखार्ता
शनिः	वन्ध्या, दरिद्रा	निर्धना,दुःखार्ता	सुभगा, सुदक्षा	हृदरोगार्ता, वन्ध्या	विपुत्रा,विसुखा	सगुणा, सुभगा	विधवा,सरोगा	विधवा,दुःखार्ता	वन्ध्या,शोकार्ता	पापरता,सधना	सुलाभा,विपुत्रा	रोगार्तामूढा च
राहुः केतुः	पुत्रहाः,दुःखार्ता	दरिद्रा,दुःखार्ता	सविता, रोगढ्या	रोगार्ता, मातृहा	सुतार्थरहिता	निरोगार्थयुक्ता	सदुःखा,विधवा	सदुःखा,विधवा	वन्ध्या,शोकार्ता	कुकर्मरता	निरोगी,सुभगा	खला,सरोगी

।। जन्मकाले वृहज्जातकोक्तस्वगृहादिस्थितग्रहाणां फलम् ।। ग्रहाणां दृष्टिः

ग्र.सं.	१	२	३	४	५	६	७	सूर्यः	चन्द्रः	मंगल	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	सूर्यादिग्रहाः
स्वक्षेत्र	कुलसमः	कुलमुख्य	बन्धुपूज्यः	धनी	सुखान्वितः	भोगी	नृपतिः	३।१०	३।१०	७	३।१०	४।८	३।१०	५।९	एकपाददृष्टिः
स्वमित्रभे	परविभवपोष्य	सुहृदपोष्यः	स्वज्ञातिःपोष्यः	बन्धुपोष्यः	गणस्वामी	सेनाःपतिः	भूमिपतिः	५।९	५।९	३।१०	५।९	७	५।९	४।८	द्विपाददृष्टिः
स्वशत्रुनीचर्क्षभे	धनरहितः	दुखान्वितः	मूढः	व्याधिपीडितः	बन्धनतप्तः	बहुदुःखाढ्यः	बहुदुःखाढ्यः	४।८	४।८	५।९	४।८	३।१०	४।८	७	त्रिपाददृष्टिः
स्वतुङ्गभे	सुखिनः	धनीसामन्तः	सामन्तभूपतिः	भूपालराट्	लोकेश्वरः	राज्याधिराजः	राज्याधिराजः	७	७	४।८	७	५।९	७	३।१०	सम्पूर्णदृष्टिः

।। अथ ग्रहाणामन्तर्दशाकालः ।।

सूर्यदशावर्ष ६ कृ.,उ.फा.,उ.षा. अन्तर्दशा १८				चन्द्रदशावर्ष १० रोहि.,हस्त,श्रवण अन्तर्दशा ३०				भौमदशावर्ष ७ मृ.,चित्रा,ध. अन्तर्दशा २१			
ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.
सू.	०	३	१८	चं.	०	१०	०	मं.	०	४	२७
चं.	०	६	०	मं.	०	७	०	रा.	१	०	१८
मं.	०	४	६	रा.	१	६	०	वृ.	०	११	६
रा.	०	१०	२४	वृ.	१	४	०	श.	१	१	९
वृ.	०	९	१८	श.	१	७	०	बु.	०	११	२७
श.	०	११	१२	बु.	१	५	०	के.	०	४	२७
बु.	०	१०	६	के.	०	७	०	शु.	१	२	०
के.	०	४	६	शु.	१	८	०	सू.	०	४	६
शु.	१	०	०	सू.	०	६	०	चं.	०	७	०

राहुदशावर्ष १८ आर्द्रा,स्वा.,शत. अन्तर्दशा ५४				गुरुदशावर्ष १६ पुन.,वि.,पू.भा. अन्तर्दशा ४८				शनिदशावर्ष १९ पुष्य,अनु.,उ.भा. अन्तर्दशा ५७			
ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.
रा.	२	८	१२	वृ.	२	१	१८	श.	३	०	३
वृ.	२	४	२४	श.	२	६	१२	बु.	२	८	९
श.	२	१०	६	बु.	२	३	६	के.	१	१	९
बु.	२	६	१८	के.	०	११	६	शु.	३	२	०
के.	१	०	१८	शु.	२	८	०	सू.	०	११	१२
शु.	३	०	०	सू.	०	९	१८	चं.	१	७	०
सू.	०	१०	२४	चं.	१	४	०	मं.	१	१	९
चं.	१	६	०	मं.	०	११	६	रा.	२	१०	६
मं.	१	०	१८	रा.	२	४	२४	वृ.	२	६	१२

बुधदशावर्ष १७ श्ले.,ज्ये.,रेवती अन्तर्दशा ५१				केतुदशावर्ष ७ मघा.,मू.,अश्वि. अन्तर्दशा २१				शुक्रदशावर्ष २० पू.फा.,पू.षा.,भर. अन्तर्दशा ६०			
ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.
बु.	२	४	२७	के.	०	४	२७	शु.	३	४	०
के.	०	११	२७	शु.	१	२	०	सू.	१	०	०
शु.	२	१०	०	सू.	०	४	६	चं.	१	८	०
सू.	०	१०	६	चं.	०	७	०	मं.	१	२	०
चं.	१	५	०	मं.	०	४	२७	रा.	३	०	०
मं.	०	११	२७	रा.	१	०	१८	वृ.	२	८	०
रा.	२	६	१८	वृ.	०	११	६	श.	३	२	०
वृ.	२	३	६	श.	१	१	९	बु.	२	१०	०
श.	२	८	९	बु.	०	११	२७	के.	१	२	०

पल्लीपतनेप्रशस्तवारतिथ्यक्षाणि

सद्वारा	चं.बु.गु.शु.
तिथयः	१, २, ३, ५, ६, १०, ११, १२
शुभ भानि	पुष्य अश्विरो.मृ.उ.फा.पुन.हस्त स्वा. अनु. ध.रे. श. एषु शुभः।

दक्षिणांगेऽखिलेपुंसावामांगेतु मृगीदृशाम् शुभम्। जन्मर्क्षमृत्यु योगेऽह्निदग्ध विष्ट्यादि दूषिते।। लग्ने पापयुते चन्द्रेऽमेष्टरिष्टं प्रजायते।।इति।।

अथस्वप्नविचारः- स्वप्नोद्विविधः।। इष्टफलोऽनिष्टफलश्चेति।। **सामान्यतः इष्टफलो यथा-** नदीसमुद्रतरणमाकाशगमनं तथा। ग्रहनक्षत्रमार्त्तण्डचन्द्र मण्डलदर्शनम्।। हर्म्यस्यारोहणं चैव प्रासाद शिरसोऽपि वा स्वप्ने च मदिरापानं वसामांसस्य भक्षणम्।। कृमिविष्ठानुलेपश्च रुधिरेणाभिसेचनम्। भोजनं दधिभक्तस्यश्वेत वस्त्रानुलेपम्। रसान्याभरणादीनि स्वप्ने दृष्ट्वा प्रसीदति। देवताविप्रपृथ्वीशानप्रशस्ताभरणङ्गनाः। वृषेभपर्वतक्षीरीफलवृक्षाधि रोहणम्।। दर्पणामिषमाल्याप्तिं शुक्लपुष्पाम्बरान्वितान् ।।द्रष्टुः स्वप्नेऽर्थलाभः स्याद्व्याधिमोक्षश्च जायते।

।।अथ सामान्यतः दशान्तर्दशादिफलज्ञानाय सूत्राण्याह।।

ग्रहोभावराशिदृग्योगजीविकादिफलं स्वदशान्तर्दशायां ददाति।।१।। अतिवलस्य परमोच्चगस्य वा दशा सम्पूर्णाभिधा धनारोग्यविवर्धिनी।।२।। विबलस्वा नीचगस्य रिक्ता धनहानिदा।।३।। किञ्चिद्बलोपेतस्योच्चगस्यपूर्णा घनदा।।४।। परमनीचगस्य वा नीचांशगस्य वारिष्वंशगस्यानिष्ठ धनारोग्यनाशिनी।।५।। नीचाद्विगतस्य सुप्तस्यावरोहिणी कष्टदा सैवमित्रोच्चराश्यन्तर्गस्यामध्यमा।।६।। उच्चाभिमुखस्यारोहिणी शुभदा सैव नीचारिभांशगस्याधमाल्पशुभदा।।७।। तुङ्गात्ममित्रभगस्य शत्रुनीचांशगत्वे पूर्वार्द्धशुभा परार्द्धमिश्रा।।८।। मित्रोच्चात्मत्रिकोणेवर्गोत्तमस्ववर्गस्य-शुभा।।९।। अस्तारिनीचभांशगस्यकष्टा।।१०।। अवरोहिण्यधमाचेत् कष्टा।।११।। आरोहिणीमध्याचेत् सम्पूर्णा।।१२।। सद्दृष्टयुतस्याधिकरश्चमेः केन्द्र कोणगस्य शुभान्यथाकष्टा।।१३।। लग्नदशा चरभेऽङ्गद्रेष्काण-क्रमाच्छ्रेष्ठामध्याधमा।। द्विस्वभावे व्यत्येयेन स्थिरे नेष्ट सभा।।१४।। वक्रगस्य माके स्थाननमानसौख्याद्यापचयः।।१५।। त्रिकेतरगस्यापाकेऽभीष्ट-सिद्धिः।।१६।। भाग्येशरिपुपाके बुद्धिर्भ्रंशो राजभयश्च।।१७।। राहुयुतस्य दशारिष्टदा।।१८।। रन्ध्रागाङ्गेशस्य पाकेऽतिपीडा।।१९।। पापदशा पापान्तरे शत्रुताऽर्थ हानि महाभयम् ।।२०।। इष्टाधिकस्य श्रेष्ठा कष्टाधिकस्यनेष्टा समस्य सभा।।२१।। लग्नेशदशाबल धनदा।।२२।। धनेशदशाकष्टार्थदा।।२३।। सोत्थशपाके प्रायेण नेष्टफलम्।।२४।। सुखेशपाके गृहादि सुखम्।।२५।। सुतेशदशावित्तार्थदा।।२५।। षष्ठेशदशारिपुभयदा।।२७।। जायेशद्शाशोकदा।।२८।। मृत्युपदशयां मृत्युः।।२९।। धर्मेशदशायां धर्म क्रिया।।३०।। खेशदशानृपादर्थदा।।३१।। लाभशदश लाभदा।।३२।। व्ययेशद्दशार्थ हानिकष्टदा।।३३।। दिग्बलोपेतस्य पाकेमहाप्रतिस्वद्विभांशे।।३४।। अन्योन्य षष्ठाष्ट मगयोरन्तरे महाभयम्।।३५।। पाकेशाधिपस्य भुक्ता स्थानच्युति-र्हानिश्च।।३६।। पापपाकेशुभान्तरे आदौ कष्टं ततः सुखम् ।।३७।। शुभपाके शुभान्तरे सुखम् ।।३८।। शुभपाके पापान्तरे आदौ सुखं ततो भयम् ।।३९।।

।। अथ यात्रायां शुभाशुभनक्षत्रज्ञानाय चक्रमिदम् ।।

अश्विनी	पुनर्वसु	अनुराधा	मृगशिर	पुष्य	रेवती	हस्त श्रवण		धनिष्ठा	एषु शुभा
रोहिणी	उत्तरा ३		पूर्वा ३		मूल	शतभिष		ज्येष्ठा	एषु मध्या
भरणी	कृतिका	आर्द्रा	अश्लेषा	मघा	चित्रा	स्वाती		विशाखा	एतद्भेषु निन्द्या
श्रवण	हस्त	मृगशिर	पुनर्वसु	पुष्य	अश्विनी	अनुराधा	एषु सर्वदा सर्वदिक् रिक्तादिक शूलंविहाय		
पू.३	कृतिका	मघा	भरणी	स्वाती	ज्येष्ठा	विशाखा	श्लेषा	चित्रा	एषु आवश्यके
१६	२१	११	७	१४	१४	१४	१४	३०	यात्रायांत्याज्यघटी

आवश्यके दिक्शूलदोषनाशाय वारक्रमात् वस्तुनाम।

सूर्य	चन्द्र	भौम	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	वाराः
घृतम्	पयः	गुड़म्	तिलान्न	दधिः	यावान्न	माषान्नं	धारणं
ताम्बूलं	चन्दनं	मृद्	पुष्पं	दधिः	घृतं	तिलम्	भक्षणं

अथवा दानं दोषनिष्टनाशाय कार्यम् । यात्रायां वारदोहदज्ञानाय चक्रम् ।

रविः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः
रसालं	पायस	कांजी	पक्वदूध	दधिः	पयोधि	तिल

।। अथदोहदे भक्ष्याभक्ष्यविचारः ।।

कथिते दोहदे द्रव्यं भक्ष्याभक्ष्यं विचार्य च।
भक्ष्यमास्वाद्य संयायादभक्ष्यमवलोक्य च।।
दोहदस्याप्यलाभे तु ध्यात्वा तद्दोहदं व्रजेत्।।

।। दिग्लग्नानि ।।

पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिक
१।५।९	२।१०।६	३।७।११	४।८।१२	शुभ
२।६।१०	३।७।११	४।८।१२	१।५।९	मध्य
४।८।१२	१।५।९	२।६।१०	३।७।११	नेष्ट
३।७।११	४।८।१२	१।५।९	२।६।१०	नेष्ट

।। चन्द्रवासः ।।

पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर
मेष	वृष	मिथुन	कर्क
सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक
धनू	मकर	कुम्भ	मीन

अथ समयशूलचक्रम्

सम्मुखे त्वर्थलाभाय स्याद्दक्षिणे सुखसम्पदः। पृष्ठतो मरणश्चैव वामे चन्द्रेः धनक्षयः सर्वे दोषालयं यान्ति चन्द्रे हिसंमुखे।

।। पूर्वादौलालाटिका ।।

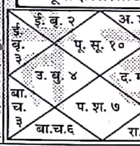

अथ समय शूल चक्रम्।

पूर्वस्याम	प्रातःकाल
दक्षिणे	मध्याह्न
पश्चिमे	संध्यायां
उत्तरस्यां	अर्धरात्रौ

अथोत्सवाद्यसमाप्तौ यात्रा न कार्या। प्रतिष्ठोद्वाहमुत्साहं व्रतं चौलश्च सूतकम्। असमाप्य न गन्तव्यमार्तवं योषितामपि।।

अथ यात्रायां शकुनादिप्राशस्त्यम्।। यात्रायां शकुनं जीव ऋषो गर्गः प्रशंसति। अङ्गिरा मनोत्साहं विष्णुर्वाचं द्विजन्मनाम्।।

अथचित्तोत्साहादि प्राशस्त्यम्।। प्रसादश्चेतसः श्रेष्ठैर्निमित्तैः शकुनैः शुभैः। प्राप्तलग्नबलं राज्ञो गच्छतो विजयो ध्रुवम्।। चेतोविशुद्धिः प्रवला निमित्ताच्छकुनादिभिः। सत्यामस्यामतो यापानैव यायात्तु तां विना।।

आवश्यकतीर्थयात्रायां च न दोषः।। अर्घोदयोपरागादौ पुण्ययोगे सुदुर्लभे। तीर्थार्थि च सुखं यायात् कालेऽप्यस्तादिकेष्वपि।।

यात्रानिवृतौ प्रवेशविचारः।। षष्ठाष्टमी-विष्णुदिनानिरिक्तां विहाय चित्रोत्तररोहिणीश्च। मृगान्त्यमैत्रेशनिवित् सितेज्ये निवृत्य गेहं प्रविशेत्प्रयाणात्। स्थिरराशिलग्ने ४।८ शुद्धौ १।७।४।१०।५।९ स्थानेषु शुभैः ३।६।११ स्थानेषु पापैः। योजनान्तं लघुयात्रा। २५ योजनं मध्यानऽतः परं दीर्घा ज्ञेया।

यात्रासमयविचारः- जन्मेशे जन्मदशेशेऽस्तंगतेपि न गन्तव्यम्। तीर्थयात्रायां गुरुशुक्रयोरस्तो वर्ज्यः सिंहस्थ गुरु नीचगोऽपि वर्ज्यः।

यात्रायांलग्नशुद्धिः- जन्मराशिलग्नाभ्यामष्टमराशिलग्ने कुम्भकुम्भांशकौ मीनपृष्ठोदय राशयः त्याज्याः। लग्नात् १।४।७।१०।५।९ स्थानेषु शुभाः ३।६।११ स्थानेषु पापाः। १० शनि, ७ शुक्रो नेष्टः। लग्नात् ११६।७।८ स्थानगश्चचन्द्रो, ६।७।८।१२ लग्नेशो सत्। शुभाशुभहीन मष्टमभवनम्।

कुलगणः- पूर्वा ३, अश्विन, पुष्य, मघा, मृगशिर, श्रवण, कृतिका, ज्येष्ठा, चित्रा, विशाखा। मङ्गल, शुक्र वारौ। ४।८।१२।१४ तिथयोऽत्र स्थायी जयति।।

अकुलगणः- भरणी, पुनर्वसु, अश्लेषा, हस्त, स्वाती, अनुराधा, रोहिणी, उत्तरा३, घनिष्ठा, रेवती भानिविषमास्तिथयः।। सूर्य, चन्द्र, गुरु, शनि वाराः। अत्र यायि जयति।

कुलाकुलगणः- आर्द्रा, मूल, अभिजित् शतभिष २।६।१० तिथयः। बुधश्च। अत्र सन्धिः।।

अथपुष्यप्रसंशा- पापैर्विद्धेयुते हीने चन्द्रताराबलेऽपि च। पुष्येसिध्यन्ति सर्वाणि कार्याणि मङ्गलानि च।।१।। ग्रहेण विद्धोप्यशुभान्वितोऽपि विलामगोऽपि करोत्यवश्यं सकलार्थासिद्धिं विहाय पाणिग्रहमेव पुष्ये।।२।। क्रूरैर्विद्धोयुतो वापिपुष्यो यदि बलान्वितः। विना पाणिग्रहे सर्वमङ्गलेष्विष्टदः सदा।।३।। मृगगणमध्ये सिंहो ह्युडुगंण मध्ये तथैव पुष्यश्च। निजबलसहितोऽप्येवं त्रिविघोत्यातैर्न शक्तिमान्निहतः।।४।।

कदा द्वादशस्यश्चन्द्रमाः शुभदः। आधाने सम्प्रदाने च विवाहे राजविग्रहे। पाणिग्रहे प्रयाणे च चन्द्रो द्वादशगः शुभः। अभिषेके-निषेके च गृहे पुंसवनादिषु। यात्रा युद्धे विवाहे च चन्द्रो द्वादशगः शुभः। उदितः स्वगृहस्थश्च मित्रगेहस्थितोऽपि वा। मित्रवर्गेः मित्रदृष्टः स ग्रहः सबलः स्मृतः।।

यात्रायां प्रस्थानस्थापनम्। प्रस्थाने भूमिपालो दशदिवस मभिव्याप्यनैकत्र तिष्ठेत् सामन्तः सप्तरात्रं तदितरमनुजः पञ्चरात्र-मित्यादि। दिक्परत्वेन प्रस्थानस्थापनम्। सप्ताहानेव पूर्वस्यां प्रस्थानंपञ्चदक्षिणे। पश्चिमेत्रीणि शस्तानि सौम्यायान्तु दिनद्वयम्।।

अथ प्रस्थानवस्तूनि। प्रस्थाने ब्राह्मणदीनां यज्ञसूत्रमथायुधम्। मध्वामलफलं चैव प्रशस्तं वृद्धिकारणम्।

अथ पन्था राहुचक्राद्यात्रायां शुभाशुभ-ज्ञानमाह। सूर्ये धर्म्मगते चन्द्रो धने मोक्षे शुभप्रदः। सूर्ये धनगते धर्म मोक्षमार्गे शुभः शशी। कामेर्के धर्ममोक्षार्थे संस्थश्चन्द्रो जयप्रदः। मोक्षेऽर्के धर्मगश्चन्द्रः शुभोऽन्यत्र न शोभनः। इति।

अथ यात्रायां चन्द्रविचार:

आद्याचन्द्र: श्रियं कुर्याद्द्वितीये धनधान्यद:। तृतीये राजसम्मानं चतुर्थे: कलहागम:।।१।। पञ्चमे ज्ञानवृद्धिश्च षष्ठे सम्पत्तिरूत्तमा। सप्तमे सुखकृच्चन्द्रो ह्यष्टमे मृतिदायक: (कष्टंवा)।।२।। नवमे भाग्यवृद्धिश्च दशमे सुखसंपद:। एकादशे सर्वलाभं द्वादशे चाशुभावह:।।३।। आवश्यके द्वादशगतेऽपि यात्राकार्याऽनिष्ट चन्द्रदानात्। दधिश्वेतण्डुलघृतरजतमुक्तादय:।।

अथ वारस्यात्र सविदिक्शूलज्ञानायचक्रम्

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
चं.श.	चं. बृ.	गुरु	सू. शु.	सू. शु.	भौम	मं. बु.	बु. श.	वारा:

अथ नक्षत्रशूलचक्रम्					अथयात्रायादिग्वाहनानि				
पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिश:	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिश:
ज्ये.	पू.भा.	रोहिणी	उ.फा.	भानि	गज	रथ	अश्व	शिविका	वाहन

।। अथ वारपरत्वेन कालचक्रम् ।।

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
शनि	शुक्र	गुरु	बुध	भौम	चन्द्र	सूर्य	०	वारा:

।। अथ वारपरत्वेन पाशचक्रम् ।।

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
भौम	चन्द्र	सूर्य	०	शनि	शुक्र	गुरु	बुध	वारा:

।। अथ यात्रायां दिग्दोहदचक्रम् ।।

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
घृतम्	तण्डुलं	तिलौदनं	सक्तुकं	मत्स्यं	गोधूमं	दुग्धम्	पायसं	वस्तूनि

परिघदण्डम्

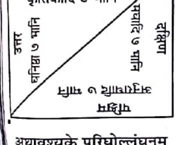

अथावश्यके परिघोल्लंघनम्

कृत्ये चावश्यके गच्छेद् विलंघ्य वनु पारिघम्।

कृत्वाशूलं यदा शुद्धिर्दिग्लग्नस्य [illegible] नृप:।।

अथ यात्रायां तिथिदोहदज्ञानाय चक्रम्

तिथय:	१	२	३	४	५	६	७	
वस्तुनी	अर्कपत्रम्	तंडुलोदकम्	घृतम्	यवागु:	हविष्यं	स्वर्णजलम्	अपूपम्	
तिथय:	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
वस्तुनी	बीजपूरफलं	जलम्	गोमूत्रम्	यवान्नम्	पायसम्	गुडम्	रुधिरम्	मुद्गदानं

।। अथ वारस्यात्र सविदिक्शूलज्ञानायचक्रम् ।।

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिशा:
१।९	३।११	५।१३	४।१२	६।१४	७।१५	२।१०	८।३०	तिथय:

अथैकस्मिन् दिनेऽप्यावश्यके योगिनी भोगस्तद्बोधकचक्रम्

पू.	वा.	द.	ई.	प.	आ.	उ.	नै.	दिशा	अथास्यफलम्
२	७	११	१५	१८	२२	२६	३०	घटी	योगिनी संमुखे द्युते
४२	३०	१५	०	४५	३०	१५	०	पल	गमे युद्धे च मृत्युदा।
३३	३७	४१	४५	४८	५२	५६	६०	घटी	अशुभा वामभागस्था पृष्ठे
५५	३०	१५	०	४५	३०	१५	०	पल	दक्षे जयप्रदा।

।। यात्रायां छिक्काफलम् ।।

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	मध्ये
अशुभं	दु:खी	अनिष्ट:	शुभम्	सुभोज्य	धनाप्ति	कलह:	शुभम्	भयम्

।। अथ पन्थाराहुचक्रमिदम् ।।

अश्विनी	पुष्य	श्लेषा	विशाखा	अनुराधा	धनिष्ठा	शतभिष	धर्मभानि
भरणी	पुनर्वसु	मघा	स्वाती	ज्येष्ठा	श्रवण	पू.भा.	अर्थभानि
कृतिका	आर्द्रा	पू.फा.	चित्रा	मूल	ऽभि.	उ.भा.	कामभानि
रोहिणी	मृगशिर	उ.फा.	हस्त	पू.षा.	उ.षा.	रेवती	मोक्षभानि

अथ यात्रायां दिनरात्रिमानस्याष्टमांशेनवेलाफलमिदम्

घं.	सू.दि.	सू.रा.	चं.दि.	चं.रा.	भौ.दि.	भौ.रा.	बु.दि.	बु.रा.	बृ.दि.	बृ.रा.	शु.दि.	शु.रा.	श.दि.	श.रा.
४	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ
४	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग
४	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग
४	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर
४	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ
४	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत
४	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल
४	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ

यात्रायां विशेषविचार:। यात्रायां दक्षिणे राहुर्योगिनी वामत: शुभा:। पृष्ठेतो द्वयमाख्यातं चन्द्रमा सन्मुख: शुभ:।। उत्सवादौ गमनागमन विचार:। उद्वाहे व्रतबन्धे च प्रतिष्ठायां महोत्सवे। असमाप्तेर्न गन्तव्यं मृतके सूतकेऽपि वा। अभिजित् मुहूर्तविचार:। अभिजित्क्षणयोगोयमभीष्टफलसिद्धिद:। पञ्चाङ्गशुद्धिरहिते दिवसेऽपि फलप्रद:।। गर्गादिऋषिमत प्रयाणमुहूर्तविचार:। उष: प्रशंसते गर्ग: शकुनं च बृहस्पति:। अङ्गिरा मनउत्साहं विप्रवाक्यं जनार्दन:।। घात चन्द्रादिदोष:। प्रयाणकाले युद्धे च कृषी वाणिज्य संग्रहे। वादे चैव गृहारम्भे वर्ज्यो वै घात चन्द्रमा:।। विजययोग:। लग्नोपतौ जीवचन्द्रौ प्रयाणे षष्ठे यातौ भौममन्दौ जय स्यात्। तद्वल्लाभे सौम्यशुक्रौ च जीवे कर्मण्यर्के वांछितार्थस्य सिद्धि:।

सूर्यनक्षत्रात्तडागचक्रम् दिनभाविधगणना

पूर्वे	२	वारिशेषम्
अग्नि	३	बहुजलम्
दक्षिणे	२	जलनाश:
नैऋत्ये	३	अमृतजलम्
पश्चिमे	३	स्वादुजलम्
वायव्ये	२	जलशेषम्
उत्तरे	३	स्थिरजलम्
ईशान्यां	२	नष्टजलम्
मध्ये	५	पूर्णजलम्
वायव्ये	३	अमृतजलम्

रोहिणीभाद्वापी चक्रम्

कोष्ठे	४	शुभम्
नाभौ	४	बुद्धिनाश:
हृदि	४	स्थिरता
मध्ये	४	कलह:
नेत्रे	४	धनप्राप्ति:
पादौ	४	अनर्थ:

ग्रामवासचक्रं ग्रामभात् वासकर्तृभयावत्

मस्तके	७	धनमान,लाभ:
पृष्ठे	७	हानि,नै:स्व:
हृदये	७	सुखं,लाभ:
पादे	७	पर्यटनम्

रविभात् चुल्हीचक्रम्

पृष्ठे	६	श्रीलाभ:
शीर्षे	४	मृत्युभयम्
बाहौ	८	सुखम्
गर्भे	५	विनाश:
हस्ते	२	सुभुक्ति
पादे	२	कलत्रमृति:

हलचक्रमन्यत् सूर्यनक्षत्रात्

३	अशुभम्	३	अशुभम्
३	शुभम्	५	शुभम्
३	अशुभम्	३	अशुभम्
५	शुभम्	३	शुभम्

द्वारशाखा चक्रम् सूर्यनक्षत्रात्

स्थान	न.	फलानि
शिरसि	४	श्रीप्राप्ति:
कोणे	८	उद्वसनं
शाखा	८	सौख्यं
देहल्यां	३	गृहेशनाश:
मध्ये	४	सौख्यं

गृहारम्भे वत्सचक्रम् सूर्यनक्षत्राद्दणनासाभिजित्

स्थान	न.	फलानि
शीर्षे	३	अग्निभय
अग्रपादे	४	शून्यमस्तु
पृष्ठपादे	४	स्थिरता
पृष्ठे	३	लक्ष्मीप्राप्ति:
द.कुक्षौ	४	लाभ:
पुच्छे	३	स्वामिनाश:
वा.कुक्षौ	४	दरिद्रता
मुखे	३	पीड़ा

गृहप्रवेशे कुम्भचक्रम् सूर्यनक्षत्राद्गणना

स्थान	न.	फलानि
मुखे	१	अग्निदाह:
पूर्वे	४	उद्वसनम्
दक्षिणे	४	लाभ:
पश्चिमे	४	लक्ष्मीप्राप्ति:
उत्तरे	४	कलह:
गर्भे	४	विनाश:
अध:	३	स्थिरतासत्
कण्ठे	३	स्थिरम्, शुभ

सूर्यभुक्तभात् हलचक्रम्

२	हानिरसत्
८	समृद्धि:
९	कर्तृनाश:
८	द्रव्यलाभ:

रोहिणीनक्षत्रात्कूप चक्रमिदम्

स्थान	न.	फलानि
मध्ये	३	शीघ्रस्वादु:
पूर्वे	३	निर्जलम्
अग्नि	३	आशुजलम्
दक्षिणे	३	निर्जलम्
नैऋत्ये	३	अमृतजलम्
पश्चिमे	३	निर्मलजलम्
वायव्ये	३	जलहानि:
उत्तरे	३	मधुरजलम्
ईशाने	३	क्षारजलम्

।। कूपचक्रसूर्यभात।।

स्थान	न.	फलानि
मध्ये	३	स्वादुजलम्
पूर्वे	३	खण्डितजलं
अग्नि	३	स्वादुजलम्
दक्षिणे	३	जलहानि:
नैऋत्ये	३	स्वादुजलम्
पश्चिमे	३	क्षीरोदकम्
वायव्ये	३	मिश्रितजलम्
उत्तरे	३	मिष्टजलम्
ईशान	३	क्षारजलम्

।। द्वारचक्रमर्कभात् ।।

४	राज्यलाभ:	२	मृत्यु
२	हानि:	४	द्रव्यप्राप्ति:
४	धनप्राप्ति:	२	शोकभयम्
२	भयम्	३	धनलाभ:
४	मृत्युभयम्	३	धनलाभ:

अथेष्टनक्षत्रकल्पनाऽनेन गणनाविचार:।।

आर्द्रादितिर्गुरुश्चैव सर्पश्चैव पितृ भगम्। शतभं पूर्वयुग्मं च नवेष्टा गृहतारका।।१।। तत्रराशिं कूटादिकं सर्व दम्पत्योरिव चिन्तयेत्। सेव्यसेवकयोश्चैव गृहतत्स्वा मिनोरपि। परस्परं मित्रयोश्च एकानाडी प्रशस्यते। सर्व विवाहवज्ज्ञेयं विपरीता तु नाडिका। एकनाडी यदा जाता त्वन्यमेव न चिन्तयेत्।।इति।।

अथायानां नामानि उपयोगस्थानकथनम्

१	२	३	४	५	६	७	८
ध्वज:	धूम्र:	हरि:	श्वान:	वृष:	गर्दभ:	हस्ती	काक:

वापिकूपतडागादौ गजो देयो विचक्षणै:।। असने योजयेत्सिंह शयने काककुञ्जरौ।।१।। वृषं भोजनपात्रेषु दद्याच्छालादिषु ध्वजम्। महानसोऽग्निशालायां गृहे वाग्न्युपजीविनाम्।।२।। धूम्रं दद्यात्तथाश्वानं यवनात्यजयोगृहे। खरोवेश्यागृहे योज्यो ध्वांक्ष: पक्षिपतेर्गृहे।।३।। वृषं सिंह गजं दद्यात् प्रासादे पुरमंदिरति शुभम्।

शल्यानयनरीति:

अ.	क.	च.	ट.	त.	प.	य.	श.	ह.प.य.	वर्णा:
पूर्वे.	अग्नि	दक्षिणे	नैऋत्ये	पश्चिमे	वायव्ये	उत्तरे	ईशाने	मध्ये	दिक्
मनुष्य	खरस्य	मनुष्य	शुन:	शिशो:	तुषाङ्गार	विप्रश.	गोश.	नृकपा.	शल्य:
१।।	२	२	१।।	१।।	४	२	१	३	हस्ता
मृत्यु	राजभ.	स्वा मृ.	वा.भू.	गृ.वि.	दु.स्व.	दरिद्रता	गो.ना.	कु.ना.	फलानि

स्मृत्वेष्टदेवतां प्रष्टुर्वचनस्याद्यमक्षरम्। गृहीत्वा च तत: शल्याशल्ये पूर्व विचारयेत्। इत्युक्तवाप्रश्नाक्षराणामांदिमवर्णतो विचार: कर्त्तव्य:।

देवालयेगेहविधौ जलाशये राहु मुख ज्ञानम्। यत्र राहुमुखं तत्पृष्ठकोणे खातं शुभं भवति भूमिशोधनार्थम्।

०	ऐशान्यां	वायव्यां	नैऋत्यां	आग्नेय
देवालयारम्भे	मी.मे.वृ.स्थितेर्के	मि.क.सि.स्थितेर्के	क.तु.वृ.सूर्ये	ध.म.कु.सूर्ये
जलाशयारम्भे	मं.कुं.मी.सूर्ये	मं.वृ.मि.सूर्ये	क.सि.कं.सूर्ये	तु.वृ.ध.सूर्ये
गृहारम्भे	सिं.क.तु.सूर्ये	वृ.ध.म.सूर्ये	कु.मी.मे.सूर्ये	वृ.मि.क.सूर्ये

क्षेत्रभित्तिशिलान्याशस्तम्भस्यारोपणं तथा पूर्वदक्षिणयोर्मध्ये कुर्यादित्याह कश्यप:।।

अथ चैत्रादिमासे गृहकरणे मासफलम् ज्ञानम्

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ़	श्रावण	भाद्रपद
शोकम्	धान्यम्	मृति:	पशुहानि:	द्रव्यवृद्धि	नाश:
आश्विन	कार्त्तिक	मार्गशीर्ष	पौष	माघ	फाल्गुन
युद्धम्	भृत्यक्षयं	धनम्	श्रीप्राप्ति:	वह्निभयम्	लक्ष्मीप्राप्ति:

गृहारम्भमुहूर्त्तविचार:

भानि	उत्तरा३,मृग,पुष्य,अनु.ध.श्रव.चि.ह.स्वा.रो.रे.पञ्चक हित्वा द्वारशाखास्थापने शुभानि।।
मासा	वै.श्रा.मार्ग.फाल्गुन, सूर्ये, मे,क.सिं.वृश्चिक,मकर,कुम्भ स्थिते च श्रेष्ठ:।
वारा	चं.बु.बृ.शु. शनय:।
तिथय:	१।२।३।५।७।१०।११।१२।१३।१५ शुभा:।
लग्नानि	२।३।५।६।९।८।११।१२ स्वामिशुभदृष्टे।
लग्नशुद्धि:	लग्नात् १।४।७।१०।५।९ शुभा:। पापा: ३।६।११ स्थानेषु ८।१२ शुभपापरहितेषु शुक्लपक्षे गुरु शुक्राणामुदये वाल्यवार्द्धक्येनीच राश्यादिस्थिति रहित समये।।
त्याज्या	भद्राकुयोगाष्टमचन्द्रचक्रशुद्धरहितं च।

एतेष्वेव नक्षत्रवारतिथिसमयेषु मङ्गदेवालयाद्यारम्भोऽपि शुभ:। भौमवारसूर्य वाररिक्तातिथि। अमाचरलग्नेषु कदापि न गृहारम्भ: कर्त्तव्य:।।

वास्तुभूमिशुभाशुभज्ञानप्रकार:

सायंकाले हस्तप्रमितायां विस्तृतिप्रमाणं गर्तविधाय तज्जलपूर्णं कृत्वा प्रात:काले पुनर्विलोक्यं तत्सजलं शुभम्।। निर्जलं मध्यम।। स्फुटितं असदिति।

अथगृहे शिलाप्रमाणानि

शिलाप्रमाणं क्रमश: प्रदिष्टंवर्णानुपूर्वेण तथाङ्गलानाम्।। अथैकविंशद्धनविधनन्दाविस्तारके व्यासमितं तदर्धम्। तदर्धमानं त्वथपिण्डिका सयात् ऊर्ध्वाधिकान्यूनतरा न कार्या। नामानि च। नन्दा भद्रा जया रिक्ता पूर्णेति। पञ्च कुम्भ नामानि। पद्म महापद्म शङ्ख मकर समुद्र इति। प्रधान शिलाध: पञ्चाधारशिला भवन्ति।।

।। अथ गृहे गृहस्योच्छ्रायानिर्णय:।।

विस्तारषोडशांश: सचतुर्हस्तो भवेदगृहोच्छ्राय: द्वादशभागेनोनो भूमौ भूमौ समस्तानाम्। गृहभित्तिप्रमाणम्। व्यासात षोडशभाग: सर्वेषां सद्मनां भवतिस भित्ति:। पक्वेष्टकाकृतानां दारुकृतानान्तु न विकल्प:। तथा च गर्ग:। विस्तारषोडशांशेन गृहभित्तिं प्रकल्पयेत्। पक्वेष्टिकाकृतानां दारुकृतानां तु न विकल्प:।।

।। गृहे सूर्येचन्द्रवेधनिर्णय:।।

चन्द्रविद्धं गृहं कार्यसूर्यविद्धं जलाशयम्। ह्रदो वा वाटिका वापि द्वाभ्यां विद्धा प्रशस्यते।। पूर्वापरदैर्घ्ये रविवेधो। याम्योत्तरदैर्घ्ये चनद्रवेध: उक्ता:। अन्यच्च:- मन्दिरं दैवायतनं तत्र पिण्डविचारोऽपि न कर्त्तव्य:।।

जलाशयारम्भमुहूर्त्त:

भानि।। ह. अनु. उ.३, ध., श., म., रो., पुष्य, मृ., पू.षा., गुरुसितयोरस्तादि दोषरहिते चं., बु., बृ., शु., वारे च रिक्तोन तिथौ शुभ:। लग्नेजीवेज्ञेऽथवा दुर्बलैश्च क्रूरै:शुक्रे वापिमेपूरम्णस्थे। आद्ये चन्द्रे सर्वतोयाश्रयाणामारम्भ: स्यु: सिद्धये निर्विकल्पम् ।। आग्नेय्यांखननं कुर्यास्त्सिंहाद्राशित्रये रवौ ईशान्याञ्च तथावास्तौ वृश्चिकस्थे खनि: शुभा:।।

अथगृहप्रवेशमुहूर्त्तस्य विचार:

मासा:	वै.ज्ये,माघ, फा. जीर्णेगृहे श्राव. मार्ग. कार्त्तिके, मासे अपि नेवऽप्याग्न्यादिभयसत्वे।।
भानि	उत्तरा३,अनु.रो. मृ.चि.रे. कुम्भ चक्रशुद्धौ।
वारा	चं. बु. बृ. शु. श.
तिथय:	१,२,३,४,५,६,७,८,१०,११,१२,१३।।
लग्नानि	शुभा: २ ५ ८ ११ मध्य ३ ६ ९ १२
लग्नशुद्धि:	जन्मराशिलग्नाभ्यामुपचय राश्यंशयो: स्थिरांशौ लग्नात् १।२।३।५।७।९।१०।११ स्थानेषु शुभा: श्रेष्ठा:। पापा: ३।६।११ शुभ पापरहिते ४।८ स्थाने वामार्के स्थिताविति।

अथ जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा मुहूर्त्तस्यविचार:

समय:	उत्तरायणे न मीनसंक्रान्तौ वृ.शु.चं.दृश्ये वलवेतिच।
भानी:	मृ.रे.चि.अनु.ह.अश्वि.पुष्य.स्वा.पुन.श्र.ध.।
लग्नशुद्धि:	लग्नात् केन्द्रकोणे २।११ स्थानेषु शुभा:। ३।६।११ पापा: शुभा:। षष्ठेष्टेखोटोन लग्ने न कार्यम्। कर्तुर्जन्मलग्नयोरष्टमराशिलग्नेहेयम्। पूर्वोक्तनक्षत्रेऽग्निशुद्धोवास्त्वर्चन भूतवलिंगृहप्रवेशे च कुर्यादिति।

गृहाभ्यन्तर व्यवस्था

गृह प्रायोज्यस्य काष्ठ:। कारंजार्जुनसालनीपकुटजा: पारादमन्दारका:, वैल्ववैणवयुग्म पत्र खदिरा वृक्षा: शुभा सद्यसु। त्याज्या दग्ध विभीतकारनुहिवटानिम्बाश्च ये कंटका:, अश्वत्थाम्रकपित्थातालवकुलप्लक्षा अगस्त्योदय:। गृहपिण्ड- प्राच्यां स्नानगृहं च पाकसदनं वह्नौ तु सुप्तालयो, याम्यायामथ शस्त्रसद्मदनुजे भत्त्यालय: पश्चिमे। वायव्यां पशुमन्दिरं शुभकरं भंडारवेश्मोत्तरे, शैवे देवगृहं प्रशस्तमखिलं स्वस्वास्थ्य कार्य सदा।। इन्द्राग्न्योरथ मन्थनस्य सदनं त्याज्यं यमाग्न्योर्गृहं, दैतेयान्तकयो: पुरीषसदनं विद्यागृहं मध्यमे। रक्षोवारुणयोश्च रोदनगृहं तोयेशवायव्ययो:, मध्ये कामगृहं कुवेरमरुतो: कुर्या:सदा भूपति:।। भाण्डागारं तूत्तरे स्याद्वायव्यां पशुमन्दिरम्।। उत्तरस्यां जलस्थानं पूर्वस्यां श्रीगृहं तथा। पुरन्दरेशयोर्मध्ये सर्ववस्तु संग्रहम्।। कौबेरीश्वरयोश्च वैद्यभवनं शाक्रेशयो: सौतिकं, ज्येष्ठभ्रातृ पितृव्य मातृभवनं स्वस्माद्यमे पश्चिमे। शालानामुपरिस्थितेषु भवनेष्वेवं विचिन्त्यं वुधै:, अत्युच्चं न हि नातिनीचमथवा साम्यं गृहं कारयेत्।। आयविचार:। आया: स्युर्ध्वजधूमसिंहशुनका उक्षाखराख्यो गज:, काकोऽष्टौ हि कृतार्थतां च मरणं शाश्वज्जयं चामयम्। राज्यं दु:खकरं सदा शुभकरं तन्निष्फलं च क्रमात्, प्रागादिष्वपि संयुता गृहपते दद्युर्ध्वजहाद्या: फलम् ।। गृहारंभलग्नत: राजयोग:। लग्ने कर्कटके यदा गुरुदिने जीवेन्दुसंस्थऽथवा, निर्माणे भवनेऽपि जातपुरुषो राजा भवेत्सर्वदा। लग्ने चापगृहे क्षपे गुरुदिने शुक्रार्यसंस्थे तदा, निर्माणे भवनेऽपि जातपुरुषो भुपोऽथवातत्सम:।। द्वारस्थापनविचार:। कृत्वादौ नवधा स्वनिर्मितगृहक्षेत्रं नवस्वेव तत्, भागेष्वर्कमुखान, नवप्रति-दिशं संस्थाप्य तत्सद्मसु। मर्त्यामर्त्यचतुष्पदां कविगुरुज्ञांशेषु कुर्यु: क्रमाद्, द्वाणी श्वरवह्निराक्षसमरुत्कोणादि रव्यादिषु।। द्वारस्थापने वैकल्पिक विचार:। सर्वेषामथवा यथारुचिगृहद्वाराणि कुर्यु: रवेराचार्यस्य वुधस्य वा प्रतिदिशं भागे समस्तालये। अष्टस्वष्टसु वा त्रिषु त्रिषु गृहे कार्येषु भागेषु तत्, मध्ये वाधिकधामभागसहितं वामे कपाटान्वितम्।। जन्मराशि व मुख्यद्वार। प्राग्द्वारं झषकर्क टालिगृहिणां द्वारं तु याम्यं शुभं, युग्मस्त्री मृगसधिनां घटतुलागोवेश्मनां पश्चिमम्। द्वारं तूत्तरमर्थदं हरिधनुर्मेषालयानां नृणां, यद्वैकैकमजादि च प्रतिदिशं प्रागादि तद्देहिनाम्।

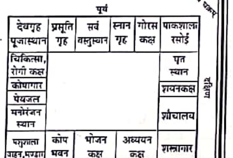

सहमसारिणी दिनरात्रिवश दिन सहमों के शोध्य शोधक में भेद होता है।

दिने	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं	दिने	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं
पुण्यः	सूर्यः	चन्द्रे	तनु	प्रसूति	बुध	गुरूतः	तनु
गुरुः	चन्द्र	रवौ	तनु	जाड्य	शनि	भौमतः	बुध
यशः	पुण्यः	गुरौ	तनु	जल	चन्द्र	शनौ	लग्न
मित्रं	गुरुतः	पुण्ये	तनु	शत्रु	शनि	भौमतः	लग्न
माहात्म्य	भौमः	पुण्ये	तनु	दरिद्र	बुध	पुण्यतः	बुध
आशा	शुक्रः	शनौ	तनु	शास्त्र	शनि	गुरुतः	बुध
राज.	सूर्यः	शनौ	तनु	वंदक	बुध	चन्द्रात्	तनु
भ्राता	शुक्रः	चन्द्रे	तनु	बन्धन	शनि	पुण्यात्	तनु
जीविका	गुरुः	शनौ	तनु	अश्व	सूर्य	पुण्यात्	लाभ
कर्म	बुधः	भौमतः	तनु	अन्यक	शनि	चन्द्रात्	तनु
कलि.	भौमः	गुरुतः	तनु	वृद्धि	सूर्य	जीवित्	तनु
चेतः	भावः	१२भा	तनु	अरि	शनि	भौमात्	तनु
रात्रौ	अस्मिन्	एषऊन	युक्तं	अस्मिन्	अस्मिन्	एषऊन्	युक्तं

विद्या १ ज्ञान २ ज्ञाति ३ सहम गुरु ही होता है। पिता सहम राजा सहम समान् है। वल १ देह २ यश के सदृश है। विवाह सहम से स्त्री का विचार होता है। सामर्थ्य सहम के साधन में लग्नेश यदि भौम हो तो भौम को गुरु में घटायें। गौरव सहम के लिये दिन में वृ.-चं.-सू.+रात्रि में वृ.-र.+चं. कार्य सहम दिन में चं.-लग्नप+ ल. रात्रि में लग्नप-चं.+ल. कार्यसिद्धि- श. सू. रा. प. रात्रि में- श.-चं.+चन्द्रारा. प. गुरूतां दिन में सूर्योच्च- सू.+ल. रात्रि में चन्द्रोच्च-चं.+ल.।।

दिन रात्रि मे समान साधनयुक्त 'सहम'

सहमा	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं	सहमाः	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं
मातृ	शनि	गुरुतः	लग्न	श्रद्धा	भौमः	शुक्रात्	तनु
पुत्र	चन्द्र	गुरुतः	लग्न	प्रभात	पुण्यः	शुक्रात्	तनु
रोग	चन्द्र	तनुतः	तनु	व्यापार	बुधः	ज्ञानात्	तनु
बंधु	चन्द्र	बुधात	तनु	कन्या	चन्द्र	भौमात्	तनु
मृत्यु	चन्द्र	भावात्	शनि	संताप	चन्द्र	शनौ	६भाव
यात्रा	धर्मेशः	धर्मतः	तनु	गर्भ	शनि	ज्ञानतः	तनु
धन	लग्नेश	धनात्	तनु	जलाध्व	शनि	शततः	आयभाव
परस्त्री	सूर्य	शुक्रात्	तनु	गज	गुरुः	कर्काद्धतः	मतभ
वणिक	बुध	भौमात्	तनु	घातक	पुण्यः	चन्द्रतः	तनु
विवाह	शनि	शुक्रतः	तनु	घातक	पुण्यः	गुरुतः	तनु

उदाहरण- दिन में पूर्ण सहम बनाने के लिये चन्द्र से सूर्य को घटाकर लग्न जोड़ना चाहिये। रात्रि में सूर्य में चन्द्र घटाकर लग्न जोड़े दें अतः दिन में जो घटता है उस पर '*एषऊन*' जिसमें घटता है उसपर '*अस्मिन्*' लिखा है। कुछ सहम दिनरात्रि में समान ही रहते हैं। '*एषऊन*' '*अस्मिन्*' यह संकेत दिन के लिये ऊपर तथा रात्रि के लिये नीचे लिखा है। जिसमें से जो घटता है उन दोनों के बीच में लग्न न आये तो स्पष्ट सहम राशि में १ राशि जोड़ना चाहिये।

दीर्घ विस्तारशुद्ध्यादियुता सिद्ध पिण्डसारिणी

लग्नानयनम्- सूर्यराश्यकोष्ठङ्क स्वेष्टकालेन संयुतम्। यत्र तत्तिर्यगुर्ध्वाङ्क लग्न राश्यादिकं गतम्। लग्नसारिणीम् गाजीपुर, मिर्जापुर, प्रतापगढ़, झाँसी, बलिया, बाँदा, इलाहाबाद, छपरा, पटना, मुंगेर, भागलपुर, हाजीपुर, बिहार, हैदराबाद, (सि), चित्रकूट, बूँदी, पूर्णिया, शाहाबाद, सहसराम, कुदरा, जहाँनाबाद, डुमराँव, मालदह, निरन्तरा ज्ञेया।

श्रीकाश्यां चैत्रपक्षीय २४।०।० अयनांश सम्बन्धि सायनस्फुटलग्नसारिणीयम्

चैत्र अयनांशानयनाय एकादिगुणकाः १ गुणोत्तराः १० गुणोत्तराः

१	०	५०	१०	८	२२	अस्मिन्वर्षे
२	१	४०	२०	१६	४४	स्फुटायन भागे
३	२	३१	३०	२५	७	प्रत्याब्दिक
४	३	२१	४०	३३	२९	गतियोगादग्रिम
५	४	११	५०	४१	५२	वर्षादावयंनभागा
६	५	१	६०	५०	१४	भवन्ति। शके
७	५	५१	७०	५८	३६	१८००
८	६	४२	८०	६६	५९	वर्षस्फुटाऽयनांशाः
९	७	३२	९०	७५	२२	२२।८।३३
०	क.	वि.	१००	८३	४३	अतोऽग्रेपृष्ठे च।।

अथ काश्यां निरयण सायनालिग्नमानानि लंकोदयाश्च

राशयः	मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन
ताध	३	४	५	७	५	५	५	५	५	५	५	३
	४१	१३	४	४२	४५	३५	३५	४५	४२	४	१३	४१
निध	४	४	५	५	५	५	५	५	५	४	३	३
	५	५९।।	३।।	४४।।	३७।।	३५	४२।।	४२	१३।।	२४।।	३९	४१
पलात्म	२२१	२५३	३०४	३४२	३४५	३३५	३४५	३४५	३४२	३०४	२५३	२२१
लंकोद	२७८	२९९	३२३	३२३	२९९	२७८	२९९	२९९	३२३	३२३	२९९	२७८

नतसाधनानपेक्षिता-दशमलग्नानयनसारिणीयम्॥ विलग्नलग्नांशसमानकोष्टेह्यधः फलं तद्दशमं निरुक्तम्॥

मीन	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८
११	३	४	४	५	६	६	७	८	८	९	१०	११	११	१२	१२	१३	१४	१५	१६	१६	१७	१७	१८	१९	१९	२०	२१	२१	२२	२५
	२५	६	४०	२९	९	५०	१५	१२	४३	३३	१५	०	३७	१६	५६	४०	२१	४३	४०	५५	१८	४७	२८	९	५०	३१	२२	५३	३४	१६

।।पिण्डतः आयाद्यानयनप्रकार।। पिण्डे क्रमात् ९।९।६।८।३।८।८।४।८ नवस्थानस्थापितैः एतैर्गुणिते एतैः ।८।७।९।१२।८।२७।१५।२७।१२० विभक्ते शेषे क्रमात् आयः १ वारः २ अंशकः ३ द्रव्यं ४ ऋणं ५ ऋक्षं ६ तिथिः ७ योगः ८ आयुश्च ९ भवति। बहुऋणमल्पद्रव्यं गृहमसत्। गृहगृहेश- नक्षत्रक्यैश्चन सदिति। सर्वमादौ विचार्यम्।।६।। आयाध्वजादिः वारोर्कादिः। अंशको मेषादिनवमांशः। अंकशब्देन केचन जन्मादि तारा गण- यन्ति तदनुचितं तस्याऽन्यथा गणनोक्तेरन्यत्रप्रसिद्धम्। **अथभूमेर्लक्षणानि (तत्फलम्)** आयते सिद्धयः सर्वांश्चतुरस्रे धनागमः। वृत्ते तु बुद्धिवृद्धिः स्याद्भद्रं भवेत्।। चक्रे दरिद्रमित्याहुर्विषमे शोकलक्षणम्। राजभीतिस्त्रिकोणे स्याच्छकटे तु धन क्षयः।। दण्डे पशुक्षयं प्राहुः शूर्पे वासे गवां क्षयम्। कूर्मे तु बन्धनं पीडाः धनुः क्षेत्रे भयं महत्।। कुम्भाकारे कुष्ठरोगा भवत्येव न संशयः। पवने नश्यति नेत्रं धनं च बन्धुक्षयो मुरजे।। **अथभूमिदोषाः (तत्फलम्)** स्फुटिता च सशल्या च वल्मिका रोहिणी तथा। दूरतः परिवर्ज्येयं कर्तुरायुर्धनापहा।। स्फुटिता मरणं कुर्यादुपरा धननाशिनि। सशल्या क्लेशदा नित्यं विषमा शत्रुवर्द्धिनी।। चैत्ये भयु गृहकृतं वल्मीकेध- ग्रसङ्कले विपदः। गर्तायाः तु विनाशः कूर्माकारे धनक्षयः।। **अथ भूमेरष्टदिक्प्लवत्वफलमुक्तम् कारिकायाम्-** श्रियं दाहं तथा मृत्युं धनहानिं सुतक्षयम्। प्रवासं धन लाभं च विद्यालाभं क्रमेण च।। विद्वात्यचिरेणैव पूर्वादिप्लवतो मही। मध्यप्लवा मही नेष्टा न शुभा प्लवतत्परा।।अन्यच्च।। शम्भुकोणे प्लवा भूमिः कर्तुः श्रीसुखदायिनी।। पूर्वप्लवा वृद्धिकरी धनदा तुत्तरप्लवा।। मृत्युशोकप्रदा नित्यं सर्वदा दक्षिणप्लवा। गृहक्षयकरी सा च भूमिर्या नैर्ऋतिप्लवा।। धनहानिकरी चैव कीर्तिदा वरुणप्लवा धनुप्लवा तथा भूमिर्नित्यमुद्वेगकारिणी।। **अथगृहभूमिसाधनाय सूत्रनियममाह-** विप्रस्य दर्भजं सूत्रं मौंजं तु क्षत्रियस्य च। कार्पासं च भवेद्वैश्यं शूद्रस्य स्वर्णकल्पितम्।। **अथशल्यज्ञानम्।।** पड्वर्गशुद्धसूत्रेण सूत्रिते धरणीतले। सूत्रिते समये तस्मिन् सूत्रं केनापि लंघितम्।। तदस्थि तत्र जानीयात्पुरुषस्य प्रमाणतः। अभ्यक्तो दृश्येत यस्यां दिशि शल्यं समादिशेत्।। तस्यामेव तदस्थीनि सप्तव्यंगुलमानतः। सूत्रिते समये यत्र श्वा सदोपरि संस्थितः।। तदस्थि तत्र जानीयात्पञ्चयंगुलमिताक्षितौ। उन्मादे चागते तस्मिन्समये यत्र संस्थिते। तदस्थि तत्र जानीयाद्धस्तद्वयमिते क्षितौ। चाण्डाले जटिल वापि तदा तस्यां दिशि स्थिते।। तदस्थि तत्र जानीयादशीत्यंगुलमानतः। नृगजाश्वपशूनां हि त्वेकस्मिन् यत्र संस्थितम्। तदस्थि तत्र जानीयात्पञ्चयंगुलमितक्षितौ। तस्मिन्नवसरे यत्र गृहदाहो भवेद्यदि। मेषास्थि तत्र जानीयात्पुरुषाष्टप्रमाणतः।। सूत्रे विसूत्रिते तस्मिन् भिन्ने कुंभेथवा यदि। आदिशेन्निधनं तत्र दम्पत्योः क्रमशस्तदा।। प्रवेशलग्नात्- 'वामोरविर्मृत्युसुतार्थलाभतोऽर्कच पञ्चमे प्राग्वदनादिमन्दिरे।'

अक्षांश काशीतोदेशान्तरज्ञानसारिणी। ग्रीनह्विच (GREENWHICH) नगरात् - काश्यां घट्ययात्मकं देशान्तरम् १३।५०।

उत्तरप्रदेश	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
अमरोहा	२९	०४	प	०	४५	०
अयोध्या	२६	४८	प	०	७	४०
अल्मोड़ा	२९	३७	प	०	३३	२०
अलीगढ़	२७	५५	प	०	४९	०
अहरौरा	२४	५९	पू	०	०	२०
आगरा	२७	१०	प	०	४९	१०
आज़मगढ़	२६	३	पू	०	२	१०
इटावा	२६	४७	प	०	३९	४०
इलाहाबाद	२५	२८	प	०	११	०
उन्नाव	२६	३२	प	०	२५	५०
एटा	२७	३५	प	०	४४	१०
कानपुर	२६	२८	प	०	२६	४०
काशी	२५	१८	प	०	०	०
गढ़वाल	३०	१५	प	०	३५	०
ग़ाज़ीपुर	२५	३४	पू	०	५	५०
गोंडा	२७	२८	प	०	९	५०
गोरखपुर	२६	४५	पू	०	४	०
चुनार	२५	०८	प	०	०	४०
चित्रकूट	२५	२२	प	०	२०	०
जालौन	२६	०८	प	०	३६	१०
जौनपुर	२५	४६	प	०	२	४०
झाँसी	२५	२७	प	०	४३	५०
देहरादून	३०	१९	प	०	४९	२०
देवरिया	२६	२३	पू	०	७	०
नैनीताल	२९	२३	प	०	३५	०
प्रतापगढ़	२५	५४	प	०	१०	१०
पीलीभीत	२८	४०	प	०	३१	३०
फर्रूख़ाबाद	२७	२४	प	०	३३	५०
बरेली	२८	२२	प	०	३५	३०
बलिया	२५	४४	पू	०	११	५०
बस्ती	२६	४८	प	०	९	२०
बहराइच	२७	३४	प	०	१५	०
बाँदा	२५	२८	प	०	२७	४०
बाराबंकी	२६	५६	प	०	१७	५०
बिजनौर	२९	२३	प	०	४८	३०
मथुरा	२७	२८	प	०	५३	१०
मिर्ज़ापुर	२५	१०	प	०	३	५०
मुज़फ्फरनगर	२९	२८	प	०	५२	४०
मुरादाबाद	२८	५०	प	०	४१	५०

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
मेरठ	२९	१	प	०	५२	३०
मैनपुरी	२७	१४	प	०	३९	४०
रामपुर	२८	४९	प	०	३९	५०
रायबरेली	२६	१४	प	०	१७	२०
राबर्ट्सगंज	२४	४९	प	०	०	५०
रुड़की	२९	५२	प	०	५१	१०
लख़नऊ	२६	५५	प	०	२०	१०
ललितपुर	२४	२२	प	०	४५	२०
शाहजहाँपुर	२७	५४	प	०	३०	३०
सहारनपुर	२९	५८	प	०	५६	१०
सुल्तानपुर	२६	१६	प	०	८	५०
हमीरपुर	२५	५८	प	०	२८	०
हरदोई	२७	२३	प	०	२८	२०
हरिद्वार	२९	५८	प	०	४७	५०
हाथरस	२७	३६	प	०	४९	०
हल्द्वानी	२९	२३	प	०	३४	०

विहार झारखण्ड उड़ीसा के प्रमुख नगर

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
आरा	२५	३२	पू	०	१५	२०
औरंगाबाद	२४	४५	पू	०	१४	१०
कटक	२०	२८	पू	०	२९	०
कालाहॉडी	१९	४०	पू	०	०	०
किसनगंज	२६	१०	पू	०	५०	०
कोटापाद	१९	०४	पू	०	२	४०
गया	२४	४९	पू	०	२०	४०
गंजाम	१९	२२	पू	०	२०	१०
गिद्धौर	२४	५१	पू	०	३३	०
चाइबासा	२२	३४	पू	०	३१	४०
छपरा	२५	४७	पू	०	१७	०
छोटानागपुर	२३	०	पू	०	२०	०
जमशेदपुर	२२	५०	पू	०	३१	४०
जोगवनी	२६	२५	पू	०	२६	२५
झरिया	२३	५०	पू	०	३५	३०
डाल्टेनगंज	२४	२	पू	०	१०	४०
डुमराँव	२५	३३	पू	०	१३	३०
तालचर	२०	५७	पू	०	२२	४०
दरभंगा	२६	१०	पू	०	२९	३०
देवघर	२४	३०	पू	०	३७	३०
घमरा	२०	४८	पू	०	३९	२०
पचगछिया	२५	५५	पू	०	३५	४०
पटना	२५	२५	पू	०	२२	१०
पुर्णिया	२५	२५	पू	०	४५	१०
पुरूलिया	२३	२०	पू	०	४६	१०
पुरी (जगन्नाथ)	१९	५१	पू	०	२८	४०
बक्सर	२५	३४	पू	०	११	४०
बराम्बा	२०	२५	पू	०	२३	५०
बलासोर	२१	३०	पू	०	३९	०
बेतिया	२६	४८	पू	०	१५	३०
भागलपुर	२५	१५	पू	०	४०	२०
भुवनेश्वर	२०	१७	पू	०	२८	४०
मधुबनी	२६	२१	पू	०	३१	१०
मयूरभंज	२१	५६	पू	०	३७	४०
मानभूमि	२३	२४	पू	०	३९	०
मुँगेर	२५	२३	पू	०	३५	०
मुज़फ्फरपुर	२६	७	पू	०	२४	३०
मोतिहारी	२६	४०	पू	०	१९	३०
रक्सौल	२७	०	पू	०	२०	०
रोहतासगढ़	२४	४०	पू	०	९	५०
राँची	२३	२३	पू	०	२३	५०
राउरकेला	२२	१२	पू	०	१९	०
संभलपुर	२१	२८	प	०	१०	०
समस्तीपुर	२५	५५	पू	०	२८	२०
सासाराम	२४	५७	पू	०	१०	३०
सिवान	२६	१२	पू	०	१२	१०
सीतामढ़ी	२६	३५	पू	०	२५	२०
सोनपुर	२५	४२	पू	०	२२	१०
हज़ारीबाग	२४	०	पू	०	२२	१०
हथुआ	२६	२५	पू	०	१४	०
हांसडीह	२४	३७	पू	०	४३	२०
हाजीपुर	२५	४१	पू	०	२२	२०

भारतवर्ष के प्रमुख नगर

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
अकोला	२०	२०	प	०	५६	४०
अटूर (सेलम)	११	११	प	०	४३	३०
अनन्तनाग	३३	३३	प	१	१८	०
अजमेर	२६	२६	प	१	१३	०
अमरावती	२०	३०	प	०	५२	०
अम्बाला	३०	२०	प	१	१	२०
अम्बिकापुर	२३	२३	प	०	८	२०
अलवर	२७	३४	प	१	३	४०
अहमदाबाद	२३	१	प	१	४३	४०
इन्दौर	२२	४४	प	१	११	०
उज्जैन	२३	९	प	१	११	४०
उदयपुर	२४	३२	पू	१	३२	३०
एकलिंगजी	२४	४३	प	१	३१	४०
ॐकारेश्वर	२२	१३	पू	१	९	३०
कच्छ	२३	२०	प	१	४५	५०
कलकत्ता	२२	३५	पू	०	५४	०
करनाल	२९	४२	प	१	०	०
कलिमपोंग	२७	५	पू	०	५५	०
कांगड़ा	३२	५	प	१	५	२०
कोचीन	९	५८	प	१	७	१०
कोयम्बटूर	११	०	प	१	०	०
कोल्हापुर	१६	४२	पू	१	२७	२०
कोहिमा	२५	४०	पू	१	५०	५०
खैरागढ़	२१	२६	प	०	२०	१०
गंगटोक	२७	१०	पू	०	५५	०
ग्वालियर	२६	१४	प	०	४८	२०
गिलगिट	३५	५५	प	१	२८	२०
गोधरा	२२	४५	प	१	३३	२०
गोलकुण्डा	१७	४१	प	०	४	५०
गोवा	१५	३०	प	१	३०	३०
चम्बा	३२	३९	प	१	८	२०
चेन्नई	१३	७	प	०	२७	१०
जबलपुर	२३	१०	प	०	३०	०
जम्मू	३२	४४	प	१	२१	०
जयपुर	२६	५५	प	१	११	२०
जोधपुर	२६	२०	प	१	३९	२०
टीकमगढ़	२४	४५	प	०	३२	१०
तिरुपति	१३	३९	प	०	३६	४०
थाणे	१९	२२	प	१	४०	०
दार्जिलिंग	२७	३	पू	०	५३	०
दिल्ली	२८	३८	प	०	५८	०
दतिया	२५	३९	प	०	४५	३०
दुर्ग	२१	११	प	०	१६	३०
धवलपुर	२६	४१	प	०	५१	२०
धारवाड़	१५	२७	प	१	२०	०
नागपुर	२१	९	प	०	३९	०
पटियाला	३०	२०	प	१	४	१०
पुणे	१८	३०	प	१	३०	२०
बंगलौर	१२	५८	प	०	५३	४०
बड़ौदा	२२	१५	प	१	३८	१०
बर्दवान	२३	१६	पू	०	४९	०
बूँदी	२५	२७	प	१	१२	२०
भरतपुर	२७	१५	प	०	५५	०
भोपाल	२३	१६	प	०	५७	०
मालदह	२५	३	पू	०	५१	३०
मुम्बई	१८	५५	प	१	३१	०
रायपुर	२३	१५	प	०	१३	१०
रीवाँ	२४	३१	प	०	१५	१०
विजयनगर	१८	७	पू	०	४	३०
विलासपुर	२२	२	प	०	७	५०
शिमला	३१	६	प	०	५७	५०
सागर	२३	५०	प	०	४१	१०
हैदराबाद	१७	२४	प	०	४५	०
त्रिचनापल्ली	१०	५०	प	०	४२	२०
त्रिचूर	१०	३०	प	१	७	३०
त्रिवेन्द्रम्	८	२९	प	०	५५	०

विश्व के प्रमुख नगर

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
कराँची	२४	५१	प	२	३९	२०
कसूर	३१	७	प	१	२४	५०
कोलम्बो	६	५६	प	०	३०	३०
काठमाण्डो	२७	४२	पू	०	२१	०
काबुल	३४	३०	प	२	१७	०
टोक्यो	३५	४०	पू	८	२७	३०
ढाका	२३	४३	पू	०	५	४०
न्यूयार्क	४०	४३	प	१९	१३	१०
पेरिस	४८	५०	प	१३	२५	०
पेशावर	३४	२	प	१	५३	५०
पेरू	२७	२४	पू	२	२	२०
बर्लिन	५२	३२	प	११	३५	५०
मास्को	५५	४५	प	७	३३	५०
रंगून	१६	४५	पू	२	१२	१०
लाहौर	३१	३७	प	१	२५	४०
लन्दन	५१	३०	प	१३	५०	५०
सिंगापुर	१	१७	पू	३	२७	५०
हैदराबाद (सिंध)	२५	२५	प	२	२३	४०

पलभाज्ञानसारिणी

१	०	१२	३४	३३	७	४७	३१
२	०	२५	९	३४	८	५	३८
३	०	३७	४४	३५	८	२४	७
४	०	५०	२१	३६	८	४३	५
५	१	३	०	३७	९	२	३५
६	१	१५	४०	३८	९	२२	३०
७	१	२८	२३	३९	९	४३	१
८	१	४१	१०	४०	१०	४	९
९	१	५४	०	४१	१०	२५	५३
१०	२	६	५०	४२	१०	४८	१८
११	२	१९	५५	४३	११	११	२४
१२	२	३३	०	४४	११	३५	१८
१३	२	४६	१२	४५	१२	०	०
१४	२	५९	२८	४६	१२	२५	३४
१५	३	१२	५४	४७	१२	५२	७
१६	३	२६	२४	४८	१३	१९	३७
१७	३	४०	५	४९	१३	४८	१७
१८	३	५३	५६	५०	१४	१८	५
१९	४	७	५५	५१	१४	४९	८
२०	४	२२	१	५२	१५	२१	३२
२१	४	३६	२२	५३	१५	५५	३
२२	४	५०	५३	५४	१६	३१	१
२३	५	५	३८	५५	१७	८	१४
२४	५	२०	३१	५६	१७	४७	२८
२५	५	३५	४२	५७	१८	२८	४४
२६	५	५१	७	५८	१९	१२	१३
२७	६	६	५२	५९	१९	५८	१८
२८	६	२२	४८	६०	२०	४७	७
२९	६	३९	४	६१	२१	३८	५३
३०	६	५५	४१	६२	२२	३४	६
३१	७	१२	१८	६३	२३	३३	४
३२	७	२९	५३	६४	२४	३६	१३

पलभानयनम्। अयोध्या अक्षांशा: २६।४८ पलभाचक्रे २६ कोष्ठफल ५।५१।७ अग्रिम २७ कोष्ठफलम् ६।६।५२ द्वयोरन्तरम् ०।१५।४५ शेषं ४८ गुणितं ७२०।२१६० षष्ठि भक्तं १२।३६ पूर्वोक्त २६ कोष्ठफलैर्युक्तं तत्र स्पष्टपलभा ६।३।४३।

सावयवपलात्मिका चरान्तरसारिणी पार्श्वेऽक्षांशा:/उपरि क्रान्त्यंशा:

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
१३	२ २५	४ ५०	७ १६	९ ४२	१२ ८	१४ ३५	१७ २	१९ ३०	२१ ५९	२४ ३०	२७ १	२९ ३३	३२ ७	३४ ४२	३७ १९	३९ ५८	४२ ३९	४५ २१	४८ ६	५० ५४	५३ ४५	५६ ३७	५९ ३४	६२ ३२
१४	२ १४	४ २८	६ ४३	८ ५७	११ १२	१३ २८	१५ ४४	१८ १	२० १९	२२ ३८	२४ ५७	२७ १८	२९ ४०	३२ ४	३४ २९	३६ ५६	३९ २४	४१ ५५	४४ २७	४७ २	४९ ३९	५२ १९	५५ २	५७ ४८
१५	२ ३	४ ६	६ ९	८ १३	१० १६	१२ २१	१४ २६	१६ ३१	१८ ३८	२० ४५	२२ ५३	२५ २	२७ १२	२९ २४	३१ ३७	३३ ५१	३६ ८	३८ २६	४० ४६	४३ ८	४५ ३२	४७ ५९	५० २९	५३ १
१६	१ ५२	३ ४३	५ ३५	७ २७	९ २०	११ १३	१३ ६	१५ ०	१६ ५५	१८ ५०	२० ४७	२२ ४४	२४ ४३	२६ ४२	२८ ४३	३० ४६	३२ ४९	३४ ५५	३७ २	३९ ११	४१ २३	४३ ३६	४५ ५२	४८ ११
१७	१ ४०	३ २१	५ १	६ ४२	८ २३	१० ४	११ ४६	१३ २९	१५ १२	१६ ५५	१८ ४०	२० २५	२२ १२	२३ ५९	२५ ४८	२७ ३८	२९ २९	३१ २२	३३ १६	३५ १३	३७ ११	३९ ११	४१ १३	४३ १८
१८	१ २९	२ ५८	४ २६	५ ५६	७ २५	८ ५५	१० २५	११ ५६	१३ २७	१४ ५९	१६ ३१	१८ ५	१९ ३९	२१ १४	२२ ५०	२४ २८	२६ ६	२७ ४६	२९ २८	३१ ११	३२ ५६	३४ ४२	३६ ३१	३८ २१
१९	१ १७	२ ३४	३ ५२	५ ९	६ २७	७ ४५	९ ३	१० २२	११ ४१	१३ १	१४ २१	१५ ४२	१७ ४	१८ २७	१९ ५१	२१ १६	२२ ४२	२४ ८	२५ ३७	२७ ६	२८ ३७	३० १०	३१ ४४	३३ २१
२०	१ ५	२ ११	३ १६	४ २२	५ २८	६ ३४	७ ४०	८ ४७	९ ५४	११ २	१२ १०	१३ १९	१४ २८	१५ ३८	१६ ४९	१८ १	१९ १४	२० २७	२१ ४२	२२ ५८	२४ १६	२५ ३४	२६ ५४	२८ १६
२१	० ५३	१ ४७	२ ४०	३ ३४	४ २८	५ २२	६ १६	७ ११	८ ६	९ १	९ ५७	१० ५३	११ ५०	१२ ४७	१३ ४५	१४ ४४	१५ ४३	१६ ४४	१७ ४५	१८ ४८	१९ ५०	२० ५५	२२ २	२३ ८
२२	० ४१	१ २३	२ ४	२ ४५	३ २७	४ ९	४ ५१	५ ३३	६ १६	६ ५८	७ ४१	८ २५	९ ९	९ ५३	१० ३८	११ २३	१२ १०	१२ ५७	१३ ४४	१४ ३३	१५ २१	१६ ११	१७ २	१७ ५४
२३	० २९	० ५८	१ २७	१ ५६	२ २५	२ ५५	३ २४	३ ५४	४ २४	४ ५४	५ २४	५ ५५	६ २६	६ ५७	७ २९	८ १	८ ३३	९ ६	९ ३९	१० १३	१० ४८	११ २३	११ ५९	१२ ३६
२४	० १६	० ३३	० ५०	१ ६	१ २३	१ ४०	१ ५७	२ १४	२ ३१	२ ४८	३ ५	३ २३	३ ४०	३ ५८	४ १६	४ ३५	४ ५३	५ १२	५ ३१	५ ५०	६ १०	६ ३०	६ ५१	७ १२
२५	० ४	० ८	० १२	० १६	० २०	० २४	० २८	० ३२	० ३६	० ४०	० ४४	० ४८	० ५२	० ५६	१ १	१ ५	१ ९	१ १४	१ १८	१ २३	१ २८	१ ३२	१ ३७	१ ४२
२६	० ९	० १८	० २७	० ३६	० ४५	० ५४	१ ३	१ १२	१ २१	१ ३१	१ ४०	१ ४९	१ ५९	२ ८	२ १८	२ २८	२ ३८	२ ४८	२ ५९	३ ९	३ २०	३ ३१	३ ४२	३ ५३
२७	० २२	० ४४	१ ६	१ २८	१ ५०	२ १३	२ ३५	२ ५८	३ २०	३ ४३	४ ६	४ २९	४ ५३	५ १७	५ ४१	६ ५	६ ३०	६ ५५	७ २०	७ ४७	८ १३	८ ४०	९ ८	९ ३५
२८	० ३५	१ ११	१ ४६	२ २२	२ ५७	३ ३३	४ ९	४ ४५	५ २१	५ ५८	६ ३५	७ १२	७ ५०	८ २८	९ ७	९ ४६	१० २६	११ ६	११ ४७	१२ २९	१३ ११	१३ ५५	१४ ३९	१५ २४
२९	० ४९	१ ३८	२ २७	३ १६	४ ५	४ ५४	५ ४४	६ ३५	७ २५	८ १६	९ ७	९ ५९	१० ५१	११ ४४	१२ ३७	१३ ३२	१४ २७	१५ २३	१६ २०	१७ १८	१८ १६	१९ १७	२० १८	२१ २१
३०	१ ३	२ ५	३ ८	४ ११	५ १४	६ १८	७ २२	८ २६	९ ३१	१० ३६	११ ४२	१२ ४८	१३ ५५	१५ ३	१६ १२	१७ २२	१८ ३३	१९ ४५	२० ५८	२२ १२	२३ २८	२४ ४५	२६ ४	२७ २५
३१	१ १७	२ ३४	३ ५१	५ ८	६ २५	७ ४३	९ १	१० २०	११ ३९	१२ ५९	१४ २०	१५ ४१	१७ ४	१८ २७	१९ ५२	२१ १७	२२ ४४	२४ १२	२५ ४२	२७ १३	२८ ४६	३० २२	३१ ५९	३३ ३८
३२	१ ३१	३ २	४ ३४	६ ६	७ ३८	९ १०	१० ४३	१२ १७	१३ ५१	१५ २६	१७ २	१८ ३८	२० १६	२१ ५५	२३ ३६	२५ १८	२७ १	२८ ४६	३० ३३	३२ २२	३४ १३	३६ ६	३८ २	४० ०
३३	१ ४६	३ ३२	५ १८	७ ५	८ ५३	१० ३९	१२ २७	१४ १६	१६ ५	१७ ५६	१९ ४७	२१ ३९	२३ ३३	२५ २८	२७ २५	२९ २४	३१ २४	३३ २६	३५ ३०	३७ ३७	३९ ४६	४१ ५९	४४ १४	४६ ३२
३४	२ १	४ २	६ ४	८ ५	१० ७	१२ १०	१४ १३	१६ १८	१८ २३	२० २९	२२ ३६	२४ ४५	२६ ५५	२९ ७	३१ २०	३३ ३६	३५ ५४	३८ १३	४० ३६	४३ १	४५ २९	४८ २	५० ३५	५३ १४
३५	२ १६	४ ३३	६ ५०	९ ७	११ २५	१३ ४३	१६ २	१८ २२	२० ४३	२३ ६	२५ २९	२७ ५५	३० २१	३२ ५०	३५ २१	३७ ५४	४० ३०	४३ ८	४५ ४९	४८ ३३	५१ २१	५४ १२	५७ ७	६० ०

इस पञ्चाङ्ग द्वारा किसी इष्टस्थान का शुद्ध इष्टकाल, ग्रहगणित, दिनमान तथा तिथ्यादि के आनयन का संक्षेप में प्रकार।

१. देशान्तर। इष्टस्थान का काशी से देशान्तर देखकर यदि पूर्व हो तो धन (+) और पश्चिम हो तो ऋण (-) चिह्न कर एक स्थान पर लिखें।

२. चरान्तर। क्रान्ति तथा इष्टदेश के अक्षांश से चरान्तर ज्ञात करें। क्रान्ति के अंश और कला का फल, इष्ट देशीय अक्षांश के अंश तथा इसके अग्रिम अंश कला द्वारा अलग-अलग ग्रहण करें इन दोनों फलों के इष्ट अक्षांश से प्राप्त कलातुल्य फल के अनुमान का इष्टदेशीय अक्षांश से प्राप्त पूर्णफल में स्थिति वश योगान्तर ही चरान्तर है। यह फल केवल दो अवस्था में धन होगा। १. यदि इष्ट स्थान का आक्षांश काशी के अक्षांश (२५।१८) से अधिक हो तथा क्रान्ति उत्तरा हो। २. इष्टस्थान का अक्षांश काशी के अक्षांश (२५।१८) से कम तथा क्रान्ति दक्षिणा हो तो फल धन (+) होगा अन्यथा फल ऋण (-) होगा। देशान्तर की तरह इस चरफल को भी + या - संकेत कर देशान्तर के पास लिख लें।

३. इष्टफल। देशान्तर तथा चरान्तर दोनों के धन (+) होने पर योग फल धन (+), दोनों के ऋण (-) होने पर योगफल ऋण (-), दोनों में धन (+) अधिक होने पर अंतर धन (+), ऋण (-) अधिक होने पर अंतर ऋण (-) होगा। इस इष्टफल का भी (+) या (-) जैसा हो तीसरे स्थान पर लिखें और इसकी संज्ञा 'इष्टफल' समझे। चरान्तर *तथा इष्टफल दिनमानादि का साधन निम्नलिखित प्रकार से होगा।*

१. इष्टदेशीय दिनमान। काशी के दिनमान में द्विगुण चरान्तर का संस्कार करने से इष्टदेशीय शुद्ध दिनमान होगा।

२. इष्टदेशीय तिथि नक्षत्रादि। पूर्वागत धन + या ऋण - 'इष्टफल' आदि धन (+) हो तो काशी के तिथ्यादि घटी पल में योग करें। यदि ऋण (-) हो तो घटा देने से इष्टदेशीय तिथ्यादि का मान होगा।

३. इष्टदेशीय जन्मेष्टकाल। यदि जन्म समय रेलवे घड़ी के अनुसार मालूम हो तो उसमें पञ्चाङ्गस्थ रेलवे अन्तर धन (+) का ऋण (-) और ऋण (-) का धन (+) करने से काशी का इष्टकाल घं.मि. में होगा। इस घं.मि. का घटीपल बना लें। पुन: पुर्वागत + या - 'इष्टफल' का संस्कार करने पर इष्टदेशीय स्पष्ट इष्टकाल होगा।

४. ग्रहगणित। तद्देशीय इष्टकालवश ग्रहों के दिनादि चालन में 'इष्टकाल' का विलोम संस्कार धन (+) हो तो ऋण (-) ऋण (-) हो तो धन (+) करने पर इष्टदेशीय ग्रहगणित के लिए शुद्ध चालन होगा।

संदिग्धव्रतोपवास तथा पर्व निर्णय

१-श्रीकृष्णजन्माष्टमी- भाद्रपदकृष्ण अष्टमी निशीथ व्यापिनी ग्राह्य है। अतः जिस दिन निशीथ व्यापिनी अष्टमी मिले उसी दिन जन्माष्टमी व्रतोत्सव करना चाहिए। इस वर्ष संवत् २०८२ भाद्रपदकृष्ण अष्टमी तिथि निशीथ व्यापिनी नहीं मिल रही है। ''दिनद्वये निशीथव्याप्त्यभावे परैवाष्टमी ग्राह्या''- धर्मसिन्धु। अतः भाद्रपदकृष्ण अष्टमी शनिवार (१६ अगस्त २०२५) को स्मार्त्त, वैष्णव दोनों की जन्माष्टमी होगी।

२-जीवत्पुत्रिका व्रतम्- आश्विनकृष्ण अष्टमी को जीवत्पुत्रिका व्रत होता है। प्रदोषकाल व्यापिनी अष्टमी को जीमूतवाहन पूजन होता है। इस वर्ष दिनांक १४-९-२०२५ रविवार को सप्तमी घट्यादि ७।१ (दि.८।४१) पर समाप्त हो रही है तथा अष्टमी लग रही है। दूसरे दिन १५ सितम्बर को उदया अष्टमी घट्यादि १।२१ (प्रा.६।२६) तक रहती है। ''पूर्वेद्युरपरेद्युर्वा प्रदोषे यत्र चाष्टमी। तत्र पूज्यःस नारीभिः राजाजीमूतवाहनः।।'' इस वचनानुसार प्रदोष व्यापिनी अष्टमी पूर्व दिन मिल रही है। अतःदिनांक १४-९-२०२५ रविवार को ही जीवत्पुत्रिका व्रत होगा। दिनांक १५-९-२०२५ सोमवार को अष्टमी प्रातः ६।२६ के बाद जीवत्पुत्रिका व्रत का पारण होगा।

३-विजयादशमी- आश्विनशुक्ल दशमी को विजयादशमी होती है। जिसमें अपराह्नकाल की प्रधानता है। इस वर्ष ति. ९ बुधवार (१-१०-२०२५) को घट्यादि २१।१७ (दि.२।३७) तक नवमी है, इसके बाद दशमी तिथि आयी है जो अपराह्नकाल में व्याप्त है द्वितीय दिन तिथि १० गुरुवार को घट्यादि २२।६ (दि.२।५६) तक दशमी तिथि है तथा अपराह्नकाल में है। इसी दिन श्रवण नक्षत्र भी दशमी के साथ संयोग कर रहा है। अतः ''दिनद्वयेऽपराह्नव्याप्त्य-व्याप्त्योरेकतरदिने श्रवणयोगे यद्दिने श्रवणयोगःसैव ग्राह्या'' (धर्मसिन्धुः)। धर्मसिन्धु के इस वचनानुसार दोनों दिन अपराह्नकाल में दशमी होने पर श्रवणनक्षत्र से युक्त दशमी ही ग्राह्य है। अतः ति. १० गुरुवार (२ अक्टूबर २०२५) को ही विजयादशमी मनानी चाहिए।

४-दीपावली- कार्त्तिककृष्ण अमावस्या को प्रदोषकाल में दीपावली का पर्व होता है। इस दिन प्रदोषकाल में दीपदान,लक्ष्मीपूजनादि कृत्य विहित है। इस वर्ष कार्तिककृष्ण चतुर्दशी (२०-१०-२०२५) सोमवार को घट्यादि २१।३३ (दि.२।५६) से अमावस्या लग रही है और द्वितीय दिन दिनांक (२१-१०-२०२५) मंगलवार को घट्यादि २५।१६ (सा. ४।२६) तक है। पूर्व दिन ही प्रदोषकाल में अमावस्या है। अतः ''पूर्वत्रैव प्रदोषव्याप्तौ लक्ष्मीपूजनादौ पूर्वा''। धर्मसिन्धु के इस वचनानुसार दिनांक (२०अक्टूबर २०२५) सोमवार को ही दीपावली मनाई जायेगी।

५-होलिकादाह व होली- इस वर्ष फाल्गुनशुक्ल १४ सोमवार (दिनांक २ मार्च २०२६ ई.) को रात्रिपर्यन्त भद्रा होने से भद्रापुच्छ में रात्रि १२।५० से रात्रि १।२ के मध्य होलिकादाह होगा। इसके दसरे दिन ग्रस्तोदित चन्द्रग्रहण लग रहा है। इसी दिन ग्रहण के उपरान्त प्रदोषकाल में प्रतिपदा के होने से काशी में चतुःषष्टियात्रा तथा दर्शन होगा। तथा चैत्रकृष्ण १ बुधवार (दिनांक ४ मार्च २०२६) को होली-वसन्तोत्सव आदि होली के सभी कृत्य होंगे।

६-वत्सरारम्भ संवत् २०८३- इस वर्ष चैत्रकृष्ण अमावस्या १।३६ घट्यादि (प्रा.६।४०) तक है इसके बाद प्रतिपदा आ जाती है। दूसरे दिन सूर्योदय में तृतीया है। सूर्योदय में प्रतिपदा किसी भी दिन नहीं है। ''*दिनद्वये उदयव्याप्तौ अव्याप्तौ वा पूर्वा*''- धर्मसिन्धुः। अतः इस वचनानुसार अमावस्या के दिन ही प्रातः ६।४० के बाद ही वत्सरारम्भ तथा नवरात्र से सम्बन्धित कृत्य करने चाहिए।

(पृष्ठ ३ का शेष)

रोग से जनसामान्य को कष्ट होगा। पश्चिमी राष्ट्रों में आतंकी घटनाओं से हानि व भय रहेगा। कन्या के सूर्य से सर्राफा बाजार में मंदी आ सकती है। चार ग्रहों का योग उत्पातकारक रहेगा। भाद्रपदशुक्ल १,३,१०,१५ तथा आश्विनकृष्ण ३,७ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

आश्विनशुक्ल से कार्तिककृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। साग-तरकारी के मूल्यों में घटवढ़ी बनी रहेगी। खाद्य तेल,चीनी,गुड़,चना आदि में महँगी का रुख रहेगा। इनका संग्रह करना लाभप्रद होगा। कहीं-कहीं अतिवृष्टि से जन-धन की हानि होगी। उच्च का गुरु सीमा प्रान्तों पर शान्ति भंग करने वाला होगा। गायों में रोग बढ़ने से गोपालक चिन्तित रहेंगे। कहीं-कहीं मौसम में परिवर्तन से तापमान में गिरावट आयेगी। नीचस्थ शुक्र-सूर्य का द्विद्वादश योग प्राकृतिक प्रकोप से धन हानि कराने वाला होगा। आश्विनशुक्ल १,३,९,१५ तथा कार्तिककृष्ण ३,५,९ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

कार्तिकशुक्ल से मार्गशीर्षकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में सस्ता का रुख रहेगा। तेलहन तथा दलहन में भी सस्ती का रुख रहेगा। चीनी-गुड़-चावल में भी घटवढ़ी होकर मंदी आयेगी। पर्वतीय क्षेत्रों में हिमपात तथा ओलावृष्टि से तापमान में कुछ गिरावट आयेगी। पक्षान्त में सर्राफा बाजार में तेजी आयेगी। पश्चिमी राष्ट्रों में युद्ध से धन हानि होगी। जनउपद्रव से शासकों में भय की वृद्धि होगी। सीमावर्ती क्षेत्रों में सैन्य गतिरोध एवं देश के रक्षकों को विशेष जागृत रहना होगा। मनुष्यों में रोग की वृद्धि होगी। कार्तिकशुक्ल २,४,७,१० तथा मार्गशीर्षकृष्ण २,४,११ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

मार्गशीर्षशुक्ल से पौषकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में महँगी का रुख रहेगा। तेलहन तथा दलहन में भी महँगी आयेगी। सोने-चाँदी के मूल्यों में भी तेजी का रुख रहेगा। धान का उत्पादन संतोषजनक रहेगा। दुर्घटनायें अधिक होंगी। रेशमी वस्त्र महँगे होंगे। डीजल-पेट्रोल आदि में तेजी का रुख रहेगा। शेयर बाजार में गिरावट आयेगी। वाहनादि और मशीनरी सामानों में तेजी आयेगी। फलों में सस्ती का रुख रहेगा। उत्तरी प्रान्तों के पर्वतीय क्षेत्रों में प्राकृतिक आपदा आ सकती है। शनि-गुरु एवं मंगल-गुरु का नवम पंचम योग देश में जटिलता उत्पन्न करेगा। कुछ राज्यों में हल्की वर्षा की भी सम्भावना बनी रहेगी,जिससे कुछ ठंडक वढ़ेगी। मार्गशीर्ष शुक्ल ३,४,७,१० तथा पौषकृष्ण ३,४,११ उपद्रवकारी रहेंगे।

पौषशुक्ल से माघकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। फल तथा तरकारी के मूल्यों में सस्ती का रुख रहेगा। चाँदी में गिरावट तथा सोने में तेजी का रुख रहेगा। पक्षान्त में शेयर बाजार में अस्थिरता होकर गिरावट आयेगी। लोहा और ताँबा में मंदी का रुख रहेगा। इमारती सामान महँगे होंगे। चीनी-गुड़-चावल में तेजी आयेगी। इस पक्ष में चार ग्रहों का योग उत्पात कारक होगा। विश्व के कुछ देशों में रोग एवं महामारी से जनजीवन अस्त-व्यस्त रहेगा। पश्चिमी देशों में युद्ध की आशंका बनी रहेगी। अग्निकाण्ड या वाहन दुर्घटना से जन-धन की हानि होगी। पहाड़ों पर हिमपात से ठंडक बढ़ेगी। ऊनी वस्त्र सस्ते होंगे। शीतलहर के कारण यत्र-तत्र जन-धन की हानि होगी। ईंधन के मूल्य में तेजी बनी रहेगी। पौषशुक्ल २,५,७,९ तथा माघकृष्ण २,३,१०,१४ उपद्रवकारी रहेंगे।

माघशुक्ल से फाल्गुनकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। सर्राफा बाजार में सामान्य महँगी दीख पड़ेगी। चौपायों को रोग होंगे। चार ग्रहों का योग उत्पात कारक होने से कहीं-कहीं यान-वाहन दुर्घटना तथा भौमान्तरिक्ष उपद्रव की आशंका बनी रहेगी। भूकम्प आदि प्राकृतिक प्रकोप से हानि की आशंका रहेगी। मकर के मंगल में सोने के भाव में वृद्धि हो सकती है। शेयर बाजार में तेजी का रुख रहेगा। कहीं-कहीं वर्षा से शीत में वृद्धि सम्भव है। ऊनी वस्त्र महँगे होंगे। आकाशीय बिजली से नुकसान हो सकता है। माघशुक्ल २,३,१०, तथा १५ तथा फाल्गुनकृष्ण ३,४,९ उपद्रवकारी रहेंगे।

फाल्गुनशुक्ल से चैत्रकृष्ण तक-चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में महँगी का रुख रहेगा। सर्राफा बाजार में महँगी दीख पड़ेगी। काले तथा लाल पदार्थ महँगे होंगे। तेलहन का भाव सस्ता होगा। मासान्त में श्वेत पदार्थ तथा तरकारी के मूल्यों में वृद्धि होगी। आँधी-ववंडर तथा अग्निकाण्ड की घटनायें घटित होंगी। पेट्रोल-डीजल आदि में महँगी का रुख रहेगा। लोहे इत्यादि के सामान महँगे होंगे। सीमा क्षेत्रों में तनाव की स्थिति दीख पड़ेगी। शेयर बाजार अस्थिर होंगे। यातायात दुर्घटनाओं में वृद्धि होगी। इस मास में पंचग्रही योग से कहीं-कहीं प्राकृतिक प्रकोप तथा शत्रुकृत गतिविधि से भारी जनधन हानि हो सकती है। फाल्गुनशुक्ल १,३,९,१५ तथा चैत्रकृष्ण २,७,१४ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

दीपावली पूजन का शुभ मुहूर्त्त

कार्तिककृष्ण १४ सोमवार (२०।१०।२०२५) को दीपावली का शुभ पर्व होगा। दीपावली पूजन का मुख्यकाल प्रदोषकाल होता है। जिसमें स्थिर लग्न की प्रधानता होती है। अतः वृष, सिंह या कुम्भ लग्न में दीपावली पूजन करना चाहिये। इस दिन वृषलग्न सायं ७।१० से रात्रि ९।६ तक है। जो दीपावली पूजन के लिए उत्तम समय है। इसके पश्चात् अर्धरात्रि में सिंहलग्न में रात्रि १।३८ से रात्रि ३।५२ तक में तथा कुम्भलग्न दिन में २।५६ से दिन में ४।१५ के मध्य तक में भी गणेश (कुबेरादि देवताओं) का पूजन किया जायेगा।

कन्या के विवाह में अवरोध होने पर सिद्धिप्रद अनुष्ठान

आजकल कन्या के विवाह की समस्या प्रायः प्रत्येक गृहस्थ के समक्ष उपस्थित होती है। इसके लिये माता-पिता को अनेक कठिनाइयों का सामना करना पड़ता है। शास्त्रों में वर्णित 'कात्यायनी देवी' का अनुष्ठान बड़ा ही अनुभूत व सिद्धिप्रद है। जनसाधारण की जानकारी व जनहित में इस मंत्र के अनुष्ठान की विधि दी जा रही है। इसे नियम व श्रद्धापूर्वक करने या कराने से कन्या के विवाह में आने वाले विघ्न दूर होते हैं व विवाह सकुशल सम्पन्न हो जाता है।

जप की विधि- यह जप केले के सूखे पत्ते की आसनी पर बैठ कर कमलगट्टे की माला से किया जाता है। जप के समय कडुआ तेल का दीपक जलते रहना चाहिये। जिस व्यक्ति को यह अनुष्ठान करना हो उसे लाल या पीला वस्त्र पहनकर २१ दिन (जप काल) तक ब्रह्मचर्य का पालन करना चाहिये। इस मन्त्र का जप जपकर्त्ता को पान खाते हुए करना चाहिये। इस जप का ४१००० पुनश्चरण है, प्रथम दिन मन्त्र का १००० जाप करें व उसके बाद २० दिनों तक प्रतिदिन २००० मन्त्र का जाप करें। जपकाल में प्रतिदिन केले के वृक्ष का पूजन पंचोपचार विधि से करें। भोग व प्रसाद के रूप में पीले पेड़े का प्रयोग करना चाहिये।

मन्त्र- *कात्यायनि महामाये महायोगिन्यधीश्वरि।*
नन्दगोप सुतं देवि पतिं मे कुरु ते नमः।।

अनुष्ठान के अन्त में दशांश हवन, तर्पण, मार्जन तथा ब्राह्मण भोजन कराना चाहिये। भोजन में पीला मिष्ठान्न अवश्य परोसें।

शनि की साढ़ेसाती तथा ढैया संवत् २०८२

इस वर्ष के प्रारम्भ में शनिदेव कुम्भराशि पर रहेंगें। अतः मकर,कुम्भ तथा मीनराशि वालों के लिए शनि की साढ़ेसाती रहेगी। मकर के लिए पैर पर,कुम्भराशि वालों के लिए हृदय पर तथा मीनराशि वालों के लिए सिर पर शनि की साढ़ेसाती रहेगी। कर्क तथा वृश्चिक राशि वालों के लिए शनि की ढैया रहेगी। **वैशाखशुक्ल ७ रविवार** (४ मई २०२५) को शनिदेव मीनराशि में जायेंगे। इस दिन से कुम्भ,मीन तथा मेषराशि वालों के लिए शनि की साढ़ेसाती होगी। मेषराशि के लिए सिर पर,मीन के लिए हृदय पर तथा कुम्भ वालों के पैर पर शनि की साढ़ेसाती रहेगी। सिंह तथा धनुराशि वालों के लिए शनि की ढैया लगेगी। **आश्विनकृष्णा ११ बुधवार** (१७ सितम्बर २०२५) को शनि वक्री होकर कुम्भराशि पर जायेंगे। इस दिन से मकर,कुम्भ तथा मीनराशि वालों के लिए शनि की साढ़ेसाती लगेगी। **माघशुक्ल ५ शुक्रवार** (२३ जनवरी २०२६) को पुनः शनि मार्गी होकर मीनराशि में जायेंगे। इस दिन से कुम्भ,मीन तथा मेषराशि वालों के लिए साढ़ेसाती क्रमशःपैर,हृदय तथा सिर पर रहेगी। जिन राशि वालों के लिए शनि की ढैया, साढ़ेसाती चल रही हो उन्हें सुन्दरकाण्ड, रामायण या हनुमान चालीसा का नित्य पाठ तथा शनि का व्रत करना चाहिये। शनिवार को प्रातः काल पीपल वृक्ष में जल दान तथा सायंकाल दीपदान करना चाहिये। काले घोड़े की नाल की अँगूठी शनिवार को मध्यमा अँगुली में धारण करना चाहिये। शनिवार का व्रत तथा शनि का दान करना चाहिये।

कुण्डली मिलाने की रीति

फलित ग्रन्थों के द्वारा स्त्री नाशक या पति नाशक जो योग है उन योगों के अनुसार पति के ग्रहों का प्रबल होना आवश्यक है।

कुण्डली में लग्न चतुर्थ, सप्तम, अष्टम और द्वादश में पापग्रह का होना प्रायः पति नाशक या पत्नी नाशक है, इसमें पति को मंगला और स्त्री को मंगली कहते हैं। यह पण्डितों का अनुभव है कि सबसे अधिक दोषकारक मंगल उससे कम बाकी पापग्रह होते हैं।

इस योग को चन्द्रमा शुक्र और सप्तमेश से भी देखना चाहिए। द्वितीय सप्तम भावों में भी पापयोग होता है। स्त्री की कुण्डली में सप्तम, अष्टम स्थान में पापयोग होना भी अधिक अनिष्ट है। द्वितीय तथा अष्टम स्थान में शुभ योग होना सौभाग्यवर्द्धक है। सप्तमेश, अष्टमेश का योग अथवा अष्टमेश का सप्तम में होना भी उसी प्रकार का योग होता है। सन्तान प्रतिबन्धकयोग भी वैधव्य सूचक प्रायः होते है। इन योगों के विचार से यदि ग्रह प्रबल पड़े तो विवाह करना योग्य है। इसके बाद आयु, सन्तान और भाग्ययोग को देखना युक्ति संगत है।

प्रश्नलग्न या जन्मलग्न से स्त्री की कुण्डली में छठे या आठवें चन्द्रमा हो, लग्न या सातवें पापग्रह हो, लग्न में चन्द्रमा और सातवें मंगल हो तो वैधव्यकारक योग होता है।

यदि कन्या को प्रबल वैधव्ययोग हो तो अश्वत्थ विवाह, कुम्भ विवाह या विष्णु प्रतिमादि के साथ विवाह करके चिरंजीवी वर के साथ विवाह किया जाय तो पुनर्विवाह का दोष नहीं होता, परन्तु यह काम गुप्त करना चाहिए। सप्तमेश, षष्ठ, सप्तम, नवम् अष्टम्, द्वादश में पापयुक्त हो तो भी सौभाग्य के लिये अनिष्टप्रद होता है। सप्तमेश का पंचम भाव में होना भी अच्छा नहीं होता। ज्योतिष फलित शास्त्र में दो ही वस्तुओं की अधिक प्रधानता है- लग्न और चन्द्रमा। लग्न को शरीर और चन्द्रमा को मन कहते हैं। प्रेम मन से होता है, शरीर से नहीं। अतएव जन्मराशि के वश मेलापक विचार किया जाता है। गणना जन्मनाम से देखी जाती है। विवाह यात्रा उपनयन, चूड़ा गोचर विचार मंगल कृत्य इत्यादि कार्यों में जन्मनाम ही प्रधान है। जन्म नाम न मिलने पर प्रसिद्ध नाम से गणना देखनी चाहिए। प्रसिद्ध नाम कई हों तो अन्तिम नाम ग्रहण कर गणना देखने का विधान है। किसी का जन्म और प्रसिद्ध और सूर्य-गुरु-चन्द्रमा के वल जन्मनाम से देखना उत्तम है। एक का प्रसिद्ध नाम और दूसरे के जन्मनाम ग्रहण कर मेलापक विचार करने का विधान नहीं है। वर कन्या यदि एक ही गोत्र के हों तो विवाह नहीं करना चाहिए।

COPYRIGHT NOTICE

No article or any other matter can be reproduced from **HRISHIKESH PANCHANG** without written permission of the Chief editor. This copy is sold on the condition that it will not be exported out of india without express permission of the publishers.

प्रधान सम्पादक एवं सत्वाधिकारी
(हृषीकेश पञ्चाङ्ग)
पं० शिवमूर्ति उपाध्याय *(एम. ए. ज्योतिष)*
मोबाइल- ०७३९०९९३३९७

कार्यालय
विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी- २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी।
E-mail : shivmurtiupadhyay@gmail.com

सूचित किया जाता है कि हमारे यहाँ कुण्डली बनाने की दक्षिणा निम्नलिखित है :-

कुण्डली	सर्वोत्तम	५१०० रू०

भुगतान 'विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन' के नाम ड्राफ्ट या मनीआर्डर द्वारा रू० २५०/- डाक व पैकिङ्ग व्यय प्रति कुण्डली अलग से जोड़कर उपरोक्त पते पर ही भेजें। कुण्डली वनवाने हेतु जन्मसमय, जन्मस्थान, दिनांक मास एवं ई० सन् तथा पिता का नाम स्पष्ट लिख कर भेजना आवश्यक है।

विशेष-अग्रिम भुगतान के बिना पत्र पर कोई विचार नहीं किया जायेगा।

हमारे यहाँ के अन्य प्रकाशन

श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश पञ्चाङ्ग)
श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश हिन्दी पञ्चाङ्ग)
श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश दसवर्षीय पञ्चाङ्ग)
(संवत् २००१ से २०८० तक)
हृषीकेश जंत्री (कलैण्डर)
हृषीकेश जंत्री (बड़ी)
हृषीकेश जंत्री (पॉकेट)
अथ संवत्सरावली पद्धति

हमारे सभी प्रकाशनों का एकमात्र प्राप्ति स्थान
विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी- २/९५ सी. भदैनी वाराणसी
मोबाइल- ०७३९०९९३३९७

समस्त विवाद वाराणसी न्यायालय के अन्तर्गत मान्य होगा।

पञ्चाङ्गस्थ विषयों की संक्षिप्त सूची

पृ.१ चतुर्विधमण्डल आयव्यय चक्र, सम्वत्शुद्धि।
पृ.२ पञ्चाङ्ग फल तथा ग्रहण विवरण।
पृ.३ वर्षफल, मासफल तथा वार्षिक राशिफल।
पृ.४ सूतिकाविषय, सामान्यमुहूर्त व रोगविचार, समर्घादि, मन्वादि, युगादितिथि, शून्यानयन, वर्ष-शुभाशुभज्ञानादि, अङ्गस्फुरण।
पृ.५ समस्त संस्कारों के मुहूर्त देखने का चक्र। जगल्लग्नविचार।
पृ.६ गणनाविचार, नक्षत्रमेलापक। गोचरफल। विवाह में गोत्रप्रवर।
पृ.७ वधूप्रवेश, द्विरागमन मुहूर्त चक्र। कन्यावैधव्य दोष विचार।
पृ.८ गुरु सूर्य बल विचार। संक्रान्ति वाहनादि नक्षत्रों की शुभाशुभ संज्ञा। ग्रहराशि समस्तविचार। भद्राविचार।
पृ.९ ग्रहों के शान्त्यर्थ महामृत्युञ्जयजपविधि। वारकर्म। नवग्रह वैदिक मन्त्र।
पृ.१० वर्षप्रवेशसारिणी, नवांशादिचक्र, वर्षपत्रविचार।
पृ.३५ आयुसम्बन्धी निर्णय कारक अष्टकवर्ग। विंशोत्तरी, योगिनीदशाचक्र। सर्वघात चक्र। वर्षज्ञानाय सर्पकारविनाड़ी चक्र।
पृ.३६ कुण्डलीविचार, यात्राविचार, पल्लीपतन, कन्यादानादि अधिकारी। यात्रा विशेष विचार।
पृ.३७ यात्रायां दिशाशूल, गृहारम्भ-गृहप्रवेश, जलाशयारम्भादि मुहूर्त। गृहाभ्यन्तर व्यवस्था।
पृ.३८ पिण्डसारिणी। लग्नसारिणी, दशमलग्न सारिणी सहमसारिणी।
पृ.३९ देशान्तरचरान्तर सारिणी, इष्टकाल बनाने की विधि।
पृ.४० संदिग्ध व्रतोपवासनिर्णयादि।

चैत्रशुक्ल वायुपरीक्षा, रामनवमीव्रतविधि।
वैशाखकृष्ण नित्यस्मरणीयपाठ, हलप्रवहणचक्र।
वैशाखशुक्ल मासतिथिशुद्धिफलम्, यात्रानिषेधयुगादितिथि दानफलम्।
ज्येष्ठकृष्ण एकादशीव्रतकेअधिकारी, उपवासादिषट्कम्।
ज्येष्ठशुक्ल ज्येष्ठशुक्लैकादश्यां दशाश्वमेध फलम्।
आषाढ़कृष्ण वृष्टिविचार, एकादशी माहात्म्य।
आषाढ़शुक्ल शुभाशुभनिर्णय, वायुपरीक्षाकरग्रहण, आखेट मुहूर्त, सस्यारोपण।
श्रावणकृष्ण समस्त प्रदोषनिर्णय, सप्तनाड़ीविचार शनि सुवर्णादि पाद विचार।
श्रावणशुक्ल कालोत्थान, नागपञ्चमी, स्नानक्षौरक्रिया विचार।
भाद्रकृष्ण व्रतनाशकाल, पारणसमय-चन्द्रादिअर्घ्यदान।
भाद्रशुक्ल हरितालिका, अनन्तव्रतनिर्णय।
आश्विनकृष्ण श्राद्धकालनिर्णय, जीवत्पुत्रिकानिर्णय।
आश्विनशुक्ल कलशस्थापन, कन्यापूजनविधि।
कार्तिककृष्ण हनुमज्जन्मनिर्णय, तुलाकर्म में दीपदानमाहात्म्य।
कार्तिकशुक्ल सूर्यषष्ठीनिर्णय, यमद्वितीयानिर्णय।
मार्गशीर्षकृष्ण अस्तादवाद, गर्भसम्बन्धीप्रश्न तथा मार्गशीर्षादि मासों में रविवार व्रत में भोज्य पदार्थ।
पौषकृष्ण विविधप्रश्नोत्तरी।
पौषशुक्ल गुलिकाप्राणपदसाधन तथा भावकारक निधन चन्द्रज्ञान भूमिशयन परिहार।
माघकृष्ण माघमासनियम, माघ में दानवस्तु।
फाल्गुनकृष्ण शिवरात्रिव्रत माहात्म्य।
फाल्गुनशुक्ल सकलतिथिनिर्णय, होलिकादहनादि निर्णय।
चैत्रकृष्ण गण्डान्तनिर्णयशान्ति तिथिनिर्णय।

पञ्चाङ्ग देखने की विधि

काशी से प्रकाशित यह पञ्चाङ्ग सर्वप्राचीन है, अतः इसके देखने की विधि पुनः लिखने की आवश्यकता न होने पर भी सुविधार्थ दिया जाता है। इस पञ्चाङ्ग के मुख्यतः दो खण्ड हैं (१) स्थिर विषयः- जिसमें पृष्ठ ४ से १० तक तथा ३४ से ३९ है। प्रत्येक पक्ष में भी कुछ स्थिर विषय है, जिनकी सूची पूर्व स्तम्भ में दी गयी है। (२) परिवर्तनीय विषयः- १-३, ११-३४ तथा ४० से ४२ पृष्ठों में दिये गये हैं।

चैत्रादि पक्ष- पृष्ठ ११ से ३४ तक चैत्रादि पक्ष दिये गये हैं। प्रत्येक पृष्ठ के चार भाग हैं (१) बीच की काली लाइन के ऊपर का (२) सूर्योदय कालीन ग्रह (३) विविध मुहूर्त तथा लग्नसारिणी, (४) स्थिर विषय।

भाग १- बीच की काली लाइन के ऊपर के भाग (१) में पञ्चाङ्ग जिसमें क्रम से दिनमान, तिथि, वार, घटी, घं.मि. में रात्रि (रा.) दिन (दि.) प्रातः (प्रा.) सायं (सा.) के संकेत से समाप्ति का काल दिया गया है। इसी प्रकार नक्षत्र तथा योग का भी सूर्योदय से घटी पल तथा घं.मि. से पूर्वोक्त तिथि की तरह मान दिया गया है। बव-बालव इत्यादि करणों का मान केवल घटी में दिया गया है। 'योग' कोष्ठ के अन्तर्गत आनन्दादि योग दिये गये हैं। अ.फ.सौ.ने.रा. सांकेतिक चिह्नों का अर्थ क्रमशः अंग्रेजी, फसली, सौर तथा नेपाली राष्ट्रीय सायन दिनांक है। च.रा.प्र. के कोष्ठ के अन्तर्गत चन्द्रमा का राशि परिवर्तन काल घटी पल में दिया जाता है। तथा उसका घं.मि. उसी के सामने संस्कृत की पंक्ति में रा.दि.प्रा. के संकेत से दिया गया है। पञ्चाङ्गस्थ सूर्योदय सूर्यास्त तथा सभी घं.मि. काशी के स्पष्ट मान से दिया जाता है। इसी तरह तिथि नक्षत्र आदि का मान घं.मि. में स्पष्ट मान से दिया जाता है। 'औ स्प. सू.' स्तम्भ में सूर्योदय काल में स्पष्ट सूर्य काशी का दिया जाता है। उसके बगल में सूर्यक्रान्ति दी जाती है यह दक्षिणा (द.) उत्तरा (उ.) के संकेत से दी जाती है।

रेलवे टाइम संस्कार- 'रे.अं.' की पञ्चाङ्गस्थ सभी घं.मि. में संकेतानुसार संस्कार करने पर काशी का स्टैण्डर्ड टाइम होगा। भारतीय (रे.घ.) स्टैण्डर्ड टाइम की सूर्य घड़ी के मान में परिणत करने के लिये आवश्यक है, कि पञ्चाङ्गस्थ रे.अं. का विलोम संस्कार करें। रेल अं. यदि धन (+) चिह्न का हो तो स्टै. टाइम में घटावें तथा ऋण (-) चिह्न का हो तो जोड़ देने से घं.मि. होगा, उसका घटी पल काशी का स्पष्ट मान हो जायेगा। रेलवे अन्तर के बाद की संस्कृत लाइनों में सर्वप्रथम भ. (भद्रा) और उसके बाद चन्द्रमा जिस राशि पर रहते हैं उसका निर्देश किया जाता है। इन्हीं पंक्तियों में सूर्य का नक्षत्रचार भी दिया जाता है। तथा सभी शुद्ध व्रतोपवास पर्व दिये जाते हैं। व्रतोपवास में संदेह होने पर निर्णय ४० पृष्ठ पर दिया जाता है। पंक्ति में सर्वार्थसिद्धि, अमृतसिद्धि, यमघंट, द्विपुष्कर, रवियोग तथा यायी स्थायी, संधिकर योग दिया जाता है। इस पञ्चाङ्ग में उ. (उपरान्त) या. (यावत्) समझना चाहिये। योगादि का लिखित घटी पल सभी नक्षत्र या तिथि के घटी पल के बराबर होता है। अतः तिथि नक्षत्र के घ. प. को मिलाकर उसका घं.मि. समझना चाहिये।

भाग २- सूर्योदयकाल के मंगल से राहु तक ग्रह दिये जाते हैं। किसी दिन के ग्रह का द्वितीय दिन के ग्रह से अन्तर करने पर उस दिन की ग्रह की गति होगी। उसका इष्टकाल से गुणा करके ६० से भाग देने पर चालन होगा। उसको इष्ट तिथि के औदयिक ग्रह में जोड़ देने से इष्टकाल का ग्रह होगा। मार्गी ग्रहों का गणित सूर्य की तरह वक्री या राहु की तरह सदैव जानना चाहिये। राहु की राशि में ६ राशि जोड़ देने से केतु का मान हो जायेगा। सूर्योदयकालीन भौमादिग्रहों के नीचे उनका राशि नक्षत्रचार भी दिया गया है।

।। विविध मुहूर्त्ताः ।।

।। चौलकेशान्त मुहूर्त्ताः ।।

वैशाख कृ. ति. १ सोमे स्वात्यां (ल. ३)
ज्येष्ठशु. ति. १० गुरौ प्रा. ५।४५ उ. व्यतिपातात्पूर्वं हस्ते (ल. ३)
फाल्गुन कृ. ति. ५ शुक्रे हस्ते (ल. १२)
ति. ९ बुधे दि.१०।३६ उ. ज्येष्ठा मे (ल. २)
ति. १० गुरौ विष्टेःपरं (दि.११।३३) ज्येष्ठा मे (ल. २)
फाल्गुन शु. ति. १० गुरौ मृगे (ल.१२वा २)
ति. ११ शुक्रे दि.१०।२९ उ.विष्टेःपूर्वं पुनर्वसौ (ल.२)

।। वधूप्रवेश/द्विरागमन मुहूर्त्ताः ।।

वैशाख कृ. ति. १ सोमे स्वात्यां वधूप्रवेश (ल.५) द्विरागमन (ल.६)
ति.८ सोमे उ.षा. मे वधूप्रवेश-द्विरागमन (ल. २)। दि.७।५६ उ.अष्टम्यां श्रवणे वधूप्रवेश (ल.५)
ति. १० बुधे विष्टेःपरं (दि.११।३२) शतभिषजि द्विरागमन (ल.६वा७)
ति. १२ शुक्रे वैधृतेःपूर्वं (दि.९।३५) उ.भा. मे वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३)
वैशाख शु. ति. ३ बुधे सा.५।५८ या. रोहिण्यां द्विरागमन (ल.२ वा ३)
ति. ४ गुरौ रिक्तोत्तरं मृगे द्विरागमन (ल.६ वा ७)
ति. ५ शुक्रे सा.६।५ उ. पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.७)
ति. १२ शुक्रे हस्ते वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३)
मार्गशीर्ष शु. ति. ४ सोमे रा.७।५६ उ.षा. मे वधूप्रवेश (ल.८) द्विरागमन (ल.७)
ति. ६ बुधे रा. १०।११ उ. धनिष्ठा मे द्विरागमन (ल.७)
ति. ७ गुरौ धनिष्ठा मे विष्टेःपूर्वं (रा.७।२४) वधूप्रवेश (ल.८ वा ११) द्विरागमन (ल.१२)
ति. १४ गुरौ विष्टेःपरं (सा.६।२९) रोहिण्यां वधूप्रवेश (ल.८) द्विरागमन (ल. ७)
फाल्गुनशु. ति. ३ शुक्रे दि. ३।४ या. उ.भा. मे वधूप्रवेश (ल.११ वा २) द्विरागमन (ल.१२ वा ३)
ति. १० गुरौ मृगे वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल.१२वा२)
ति. ११ शुक्रे दि. १०।२९ उ.दि.११।२ या. पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.२)। विष्टेःपरं (रा.९।५८) द्विरागमन (ल.७)

।। गृहारम्भ / गृहप्रवेश मुहूर्त्ताः ।।

वैशाख कृ. ति. १ सोमे स्वात्यां गृहारम्भ (च.शु.)
ति. १२ शुक्रे वैधृतेःपूर्वं (दि.९।३५) उ.भा. मे गृहप्रवेश (ल.२)
वैशाख शु. ति. १२ शुक्रे हस्ते गृहारम्भ (ल.८ गु.दा.) (भूषयनदोष परिहारः)
ज्येष्ठकृ. ति. १० गुरौ विष्टेःपरं (रा.८।२४) उ.भा. मे गृहप्रवेश (च.शु)
ति. ११ शुक्रे उ.भा. मे गृहप्रवेश (ल.३)
श्रावण कृ. ति. ११ सोमे रोहिण्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६)। रा.८।४१ उ.मृगे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ३)
श्रावण शु. ति. ८ शुक्रे विष्टेःपरं (सा.४।५७) स्वात्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
कार्तिककृ. ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं पुष्ये जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
ति. १२ शनौ सा.५।३६ उ. उ.फा. मे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.५ वा ६)
कार्तिकशु. ति. १३ सोमे उ.भा. मे जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)। दि.१।५ उ. रा.११।३७ या. रेवत्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.११ वा ३)
मार्गशीर्ष कृ. ति. ११ शनौ वैधृतेःपरं (दि.१०।२०) उ.फा. मे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.२ के.दा.)
मार्गशीर्ष शु. ति. ६ बुधे रा.१०।११ उ. धनिष्ठा मे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
ति. ७ गुरौ धनिष्ठा मे विष्टेःपूर्वं (रा.७।२४) गृहारम्भ (ल. ११ वा २) जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.११ वा ३)
ति. ९ शनौ रा. ९।५५ उ. उ.भा. मे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
ति. १४ गुरौ विष्टेःपरं (सा.६।२९) रोहिण्यां गृहारम्भ (ल.३ चं.दा.)
फाल्गुनकृ. ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं (दि.९।२४) मैत्रे गृहप्रवेश (च.शु.)
ति. १२ शनौ सा.५।४५ उ. व्यतिपातात्पूर्वं उ.षा. मे गृहप्रवेश (च.शु.)
फाल्गुनशु. ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं (रा.२।२४) मृगे गृहप्रवेश (ल. ११)
ति.१० गुरौ मृगे गृहारम्भ (ल.११वा २) (भूषयनदोष परिहारः) गृहप्रवेश (ल. ११)
ति. १२ शनौ पुष्ये गृहारम्भे भूषयनदोषः।

।। अक्षरारम्भः/विद्यारम्भ मुहूर्त्ताः ।।

वैशाखशु. ति. ५ शुक्रे आर्द्रा मे अक्षरारम्भ विद्यारम्भ (ल.३)
ति. १२ शुक्रे हस्ते अक्षरारम्भ विद्यारम्भ (ल. ३)
ज्येष्ठकृ. ति. २ बुधे मैत्रे विद्यारम्भ (ल.२वा ३)
ज्येष्ठशु. ति. ३ गुरौ आर्द्रा मे अक्षरारम्भ विद्यारम्भ (ल. ३)
ति. १० गुरौ प्रा.५।४५ उ.व्यतिपातात्पूर्वं हस्ते अक्षरारम्भ विद्यारम्भ (ल. ३)
ति. १२ रवौ स्वात्यां द्वादश्यां विद्यारम्भ (ल.३).
फाल्गुनकृ. ति. ५ शुक्रे हस्ते विद्यारम्भ (ल.१२)
फाल्गुनशु. ति. ११ शुक्रे आर्द्रा मे अक्षरारम्भ (ल.१२)। दि.१०।२९ उ.दि.११।२ या. पुनर्वसौ अक्षरारम्भ (ल.२)

।। उपनयन मुहूर्त्ताः ।।

चैत्रशु. ति. १० सोमे पुष्ये विप्राणामुपनयने (ल.१)। दि.९।४५ उ. श्लेषा मे विप्राणमुपनयने (ल.३ भौ.दा.)
ति. १२ बुधे दि.११।२२उ.पू.फा. मे विप्राणामुपनयने (ल.३)
वैशाखकृ. ति. १ सोमे स्वात्यां उपनयन (ल.३)
वैशाखशु. ति. ३ बुधे रोहिण्यां उपनयन (ल.२के.दा.)
ति. ५ शुक्रे आर्द्रा मे उपनयने रोगवाणव्याप्तिः।
ति. १२ शुक्रे हस्ते उपनयन (ल.३)
ज्येष्ठकृ. ति. २ बुधे मैत्रे उपनयन (ल.२ के.दा.)
ज्येष्ठशु. ति. ३ गुरौ आर्द्रा मे उपनयन (ल.३ वा ६)
ति.१० गुरौ प्रा.५।४५ उ.व्यतिपातात्पूर्वं हस्ते उपनयन (ल.३)
ति. १२ रवौ द्वादश्यां स्वात्यां उपनयन (ल.३)
फाल्गुनकृ. ति.५ शुक्रे हस्ते उपनयन (ल.२)
फाल्गुनशु. ति: ३ शुक्रे उ.भा. मे उपनयन (ल.२)
ति.१० गुरौ मृगे उपनयन (ल.२)। आर्द्रा मे उपनयन ल.३)
ति. ११ शुक्रे आर्द्रा मे उपनयन (ल.१ के.दा.)। दि.१०।२९ उ. दि.११।२ या. पुनर्वसौ उपनयन (ल.२)

।। जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा मुहूर्त्ताः ।।

वैशाखशु. ति. ६ शनौ पुनर्वसौ (ल.३)
ति. १२ शुक्रे हस्ते (ल.३)
ज्येष्ठ शु. ति. ५ शनौ पुष्ये (ल. ३)
ति. १० गुरौ प्रा. ५।४५ उ.व्यतिपातात्पूर्वं हस्ते (ल.३)
ति. १२ रवौ स्वात्यां (ल. ३)
फाल्गुनशु. ति. ३ शुक्रे उ.भा. मे (ल.१२)
ति. १० गुरौ मृगे (ल.१२वा २)
ति. ११ शुक्रे दि.१०।२९ उ.दि.११।२ या. पुनर्वसौ (ल. २)
ति. १२ शनौ पुनर्वसौ (ल.१२)
ति. १३ रवौ पुष्ये (ल.१२)

।। हलप्रवहण-बीजोप्ति मुहूर्त्ताः ।।

वैशाख कृ. ति. १ सोमे स्वात्यां बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
ति. ८ सोमे उ.षा. मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः। दि.७।५६ उ. श्रवणे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति. ९ भौमे रिक्तोत्तर धनिष्ठा मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति.१० बुधे विष्टेःपरं शतभिषजि हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
वैशाख शु. ति. ३ बुधे रोहिण्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति. ४ गुरौ रिक्तोत्तरं मृगे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ज्येष्ठ कृ. ति. ३ गुरौ दि.१२।३४ उ.विष्टेःपूर्वं मूले बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
ति. ७ सोमे दि.३।४८ उ. धनिष्ठा मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति. ८ भौमे धनिष्ठा मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति. ११ शुक्रे उ.भा. मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ज्येष्ठ शु. ति. ७ सोमे मघा मे हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
ति. १० गुरौ प्रा.५।४५उ. हस्ते हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
आषाढ़कृ. ति. १ गुरौ मूले बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
ति. ५ सोमे वैधृतेःपरं धनिष्ठा मे हलप्रवहण (पंचम्यां) मुहूर्त्ताः।
ति. ८ गुरौ दि.८।१८ या. उ.भा. मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
आषाढ़शु. ति.२ शुक्रे दि.९।३१ उ. पुष्ये हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
ति.८ गुरौ दि.२।४२ या. हस्ते हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
ति.१० शनौ स्वात्यां बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।

।। विपणि (व्यापार) मुहूर्त्ताः ।।

चैत्रशु. ति. ४ बुधे दि.१।२१उ. रोहिण्याम्।
ति. ६ गुरौ रोहिण्याम्।
ति. ७ शुक्रे मृगे।
ति. १० सोमे पुष्ये।
वैशाखकृ. ति. ७ रवौ दि.७।३० उ. उ.षा. मे।
ति. ८ सोमे उ.षा. मे।
ति. १२ शुक्रे वैधृतेःपूर्वं उ.भा. मे।
वैशाख शु. ति. ३ बुधे सा.५।५८ या. रोहिण्याम्।
ति. ४ गुरौ रिक्तोत्तरं मृगे।
ति. १२ शुक्रे हस्ते।
ज्येष्ठ कृ. ति. २ बुधे मैत्रे।
ति. ६ रवौ उ.षा. मे।
ति. ११ शुक्रे उ.भा. मे।
ज्येष्ठ शु. ति. १० गुरौ प्रा.५।४५उ. हस्ते।
आषा.कृ. ति. ८ गुरौ दि.८।१८ या. उ.भा. मे।
आषा.शु. ति. २ शुक्रे दि.९।३१उ. पुष्ये।
ति. ८ गुरौ दि.२।४२ या. हस्ते।
ति. १२ सोमे मैत्रे।
श्रावणकृ. ति. ११ सोमे रोहिण्याम्।
श्रावणशु. ति. ६ बुधे हस्ते।
ति. ९ रवौ रिक्तोत्तरं मैत्रे।
भाद्रपद कृ. ति. ४ बुधे रिक्तोत्तरं उ.भा. मे। दि.१२।४९ उ. रेवत्याम्।
ति. ५ गुरौ रेवत्याम्।
ति. ९ रवौ रिक्तोत्तरं रोहिण्याम्।
ति. १० सोमे विष्टेःपरं मृगे।
आश्विनकृ. ति. ३ बुधे विष्टेःपूर्वं रेवत्याम्।
ति. ७ रवौ रोहिण्याम्।
ति. ८ सोमे प्रा.६।२६ या. मृगे।
ति. ११ बुधे पुष्ये।
ति. १२ गुरौ पुष्ये।
आश्विन शु. ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं उ.षा. मे।
कार्तिक कृ. ति. ६ रवौ मृगे।
ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं पुष्ये
कार्तिक शु. ति. १२ रवौ दि.२।२ उ. उ.भा. मे।
ति. १३ सोमे उ.भा. मे। दि.१।५ उ. रेवत्याम्।
मार्गशीर्ष कृ. ति. २ शुक्रे प्रा.७।१ उ. रोहिण्याम्।
ति. १२ रवौ हस्ते।
मार्गशीर्षशु. ति. १४ गुरौ विष्टेःपरं रोहिण्याम्।
पौष कृ. ति. १ शुक्रे रोहिण्याम्।
ति. २ शनौ मृगे।
ति. ८ शुक्रे दि.८।३० उ.उ.फा. मे।
ति. १० रवौ विष्टेःपूर्वं हस्ते।
पौष शु. ति. २ सोमे उ.षा. मे।
ति. ८ रवौ प्रा.७।२३ या. रेवत्याम्।
ति. १३ गुरौ रोहिण्याम्।
माघ कृ. ति. २ सोमे पुष्ये।
ति. ५ गुरौ सा.४।५उ.उ.फा. मे।
ति. ६ शुक्रे विष्टेःपूर्वं उ.फा. मे।
ति. ११ बुधे मैत्रे।
माघ शु. ति. ५ शुक्रे दि.१।३६ उ.उ.भा. मे।
ति. ७ रवौ रेवत्याम्।
ति. १५ रवौ विष्टेःपरं पुष्ये।
फाल्गुन कृ. ति. ५ शुक्रे हस्ते।
ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं मैत्रे।
फाल्गुन शु. ति. ३ शुक्रे दि.३।४ या.उ.भा. मे।
ति. १० गुरौ मृगे।
ति. १३ रवौ पुष्ये।
चैत्र कृ. ति. १ बुधे उ.फा. मे।

बिना माटो का पञ्चाङ्ग चोरी का माना जायेगा।

चैत्र
१५ मार्चसे १२ अप्रैल तक २०२५ ई०

रवि		२ / १६मा.	९ / २३मा.	१ / ३०मा.	९ / ६ अ.
चन्द्र		३ / १७मा.	१० / २४मा.	२ / ३१मा.	१० / ७ अ.
भौम		४ / १८मा.	११ / २५मा.	३ / १ अ.	११ / ८ अ.
बुध		५ / १९मा.	१२ / २६मा.	४ / २ अ.	१२ / ९ अ.
गुरु		६ / २०मा.	१३ / २७मा.	६ / ३ अ.	१३ / १० अ.
शुक्र		७ / २१मा.	१४ / २८मा.	७ / ४ अ.	१४ / ११ अ.
शनि	१ / १५मा.	८ / २२मा.	३० / २९मा.	८ / ५ अ.	१५ / १२ अ.

वैशाख
१३ अप्रैल से १२ मई तक २०२५ ई०

रवि	१ / १३अ.	७ / २०अ.	३० / २७अ.	७ / ४म.	१४ / ११ म.
चन्द्र	१ / १४अ.	८ / २१अ.	१ / २८अ.	८ / ५म.	१५ / १२ म.
भौम	२ / १५अ.	९ / २२अ.	२ / २९अ.	९ / ६ म.	
बुध	३ / १६अ.	१० / २३अ.	३ / ३०अ.	१० / ७ म.	
गुरु	४ / १७अ.	११ / २४अ.	४ / १ म.	११ / ८ म.	
शुक्र	५ / १८अ.	१२ / २५अ.	५ / २म.	१२ / ९ म.	
शनि	६ / १९अ.	१३ / २६अ.	६ / ३ म.	१३ / १०म.	

ज्येष्ठ
१३ मई से ११ जून तक २०२५ ई०

रवि		६ / १८म.	१३ / २५ म.	६ / १ जू.	१२ / ८ जू.
चन्द्र		७ / १९म.	१४ / २६ म.	७ / २ जू.	१३ / ९ जू.
भौम	१ / १३ म.	८ / २०म.	३० / २७म.	८ / ३ जू.	१४ / १०जू.
बुध	२ / १४ म.	९ / २१म.	१ / २८ म.	९ / ४ जू.	१५ / ११जू.
गुरु	३ / १५म.	१० / २२ म.	३ / २९ म.	१० / ५ जू.	
शुक्र	४ / १६ म.	११ / २३ म.	४ / ३०म.	११ / ६ जू.	
शनि	५ / १७ म.	१२ / २४ म.	५ / ३१ म.	१२ / ७ जू.	

आषाढ़
१२ जून से १० जुलाई तक २०२५ ई०

रवि		४ / १५ जू.	१२ / २२जू.	४ / २९जू.	११ / ६ जु.
चन्द्र		५ / १६ जू.	१३ / २३जू.	५ / ३०जू.	१२ / ७ जु.
भौम		६ / १७जू.	१४ / २४जू.	६ / १ जु.	१३ / ८ जु.
बुध		७ / १८जू.	३० / २५ जू.	७ / २ जु.	१४ / ९ जु.
गुरु	१ / १२जू.	८ / १९जू.	१ / २६जू.	८ / ३ जु.	१५ / १०जु.
शुक्र	२ / १३जू.	९ / २०जू.	२ / २७जू.	९ / ४ जु.	
शनि	३ / १४जू.	११ / २१जू.	३ / २८जू.	१० / ५ जु.	

श्रावण
११ जुलाई से ९ अगस्त तक २०२५ ई०

रवि		३ / १३जु.	१० / २०जु.	३ / २७जु.	९ / ३ अ.
चन्द्र		४ / १४जु.	११ / २१जु.	४ / २८जु.	१० / ४ अ.
भौम		५ / १५ जु.	१२ / २२जु.	५ / २९जु.	११ / ५ अ.
बुध		६ / १६ जु.	१४ / २३जु.	६ / ३०जु.	१२ / ६ अ.
गुरु		७ / १७जु.	३० / २४जु.	७ / ३१जु.	१३ / ७ अ.
शुक्र	१ / ११ जु.	८ / १८जु.	१ / २५जु.	८ / १ अ.	१४ / ८ अ.
शनि	२ / १२जु.	९ / १९जु.	२ / २६जु.	८ / २ अ.	१५ / ९ अ.

भाद्रपद
१० अगस्त से ७ सितम्बर तक २०२५ ई०

रवि	१ / १०अ.	९ / १७अ.	१ / २४अ.	८ / ३१अ.	१५ / ७ सि.
चन्द्र	२ / ११अ.	१० / १८ अ.	२ / २५अ.	९ / १ सि.	
भौम	३ / १२अ.	११ / १९ अ.	३ / २६अ.	१० / २ सि.	
बुध	४ / १३अ.	१२ / २० अ.	४ / २७अ.	११ / ३ सि.	
गुरु	५ / १४अ.	१३ / २१ अ.	५ / २८अ.	१२ / ४ सि.	
शुक्र	७ / १५ अ.	१४ / २२अ.	६ / २९अ.	१३ / ५ सि.	
शनि	८ / १६अ.	३० / २३अ.	७ / ३०अ.	१४ / ६ सि.	

प्रमुख भारतीय पर्व तथा व्रतोपवास
श्रीसंवत् २०८२ शक १९४७ (सन् २०२५-२०२६ ई०)।

मार्च	३० र.	- चान्द्रसंवत्सर तथा वासन्तनवरात्रारम्भ।
अप्रैल	३ गु.	- श्रीसूर्यषष्ठी व्रत।
अप्रैल	५ श.	- महानिशापूजा। महाष्टमी व्रत।
अप्रैल	६ र.	- श्री रामनवमी व्रत सबका।
अप्रैल	१० गु.	- श्री महावीर जयन्ती।
अप्रैल	१२ श.	- श्रीहनुमज्जयन्ती।
अप्रैल	१३ र.	- मेषसंक्रान्ति। खरमास समाप्ति।
अप्रैल	१४ सो.	- मेषसंक्रान्ति पुण्यकाल। वैशाखी। डॉ. भीमराव अम्बेडकर जयन्ती।
अप्रैल	२४ गु.	- श्रीवल्लभाचार्य जयन्ती।
अप्रैल	२९ मं.	- श्री परशुराम जयन्ती।
अप्रैल	३० बु.	- अक्षयतृतीया।
मई	२ शु.	- आद्यजगद्गुरुशंकराचार्य जयन्ती।
मई	११ र.	- श्री नृसिंह चतुर्दशी।
मई	१२ सो.	- बुद्ध पूर्णिमा।
मई	२६ सो.	- वटसावित्री व्रत।
जून	५ गु.	- श्रीगंगादशहरा।
जून	६ शु.	- निर्जलाएकादशीव्रत स्मार्त। भीमसेनी एकादशी व्रत।
जून	१० मं.	- दाक्षिणात्यवटसावित्री व्रत।
जून	११ बु.	- सन्त कबीर जयन्ती।
जून	२७ शु.	- रथयात्रा।
जुलाई	१० गु.	- गुरुपूर्णिमा।
जुलाई	२६ श.	- स्वामी करपात्री जयन्ती।
जुलाई	२९ मं.	- श्रीनागपंचमी।
जुलाई	३१ गु.	- गोस्वामी तुलसीदास जयन्ती।
अगस्त	९ श	- रक्षाबन्धन। ऋग्वेदि एवं समस्त यजुर्वेदियों का उपाकर्म (श्रावणी)।
अगस्त	१२ मं.	- कज्जली (कजरी)। सं. (बहुला) श्रीगणेश ४ व्रत। च.उ.रा. ८।३७।
अगस्त	१४ गु.	- हलषष्ठी व्रत (ललही छठ)।
अगस्त	१५ शु.	- भारतीय स्वतन्त्रता दिवस।
अगस्त	१६ श.	- श्रीकृष्णजन्माष्टमी व्रत सबका।
अगस्त	२६ मं.	- हरितालिका (तीज) व्रत।
अगस्त	२८ गु.	- ऋषिपंचमी।
अगस्त	२९ शु.	- लोलार्कषष्ठी। श्रीसूर्यषष्ठी व्रत।
सितम्बर	६ श.	- अनन्तचतुर्दशी व्रत।
सितम्बर	७ र.	- खग्रास चन्द्रग्रहण (विवरण पृष्ठ ३ पर)।
सितम्बर	८ सो.	- महालयारम्भ। प्रतिपदा श्राद्ध। तर्पण आदि प्रारम्भ।
सितम्बर	१४ र.	- जीवत्पुत्रिका व्रत। महालक्ष्मी व्रत। चं.उ.रा. ११।५।
सितम्बर	१५ सो.	- प्रा: ६।२६ के बाद जीवत्पुत्रिका व्रत की पारणा। मातृनवमी।
सितम्बर	१७ बु.	- श्रीविश्वकर्मापूजा।
सितम्बर	२१ र.	- पितृविसर्जन। महालयसमाप्ति।
सितम्बर	२२ सो.	- शारदनवरात्रारम्भ।
सितम्बर	२९ सो.	- महानिशा पूजा।
सितम्बर	३० मं.	- महाष्टमी व्रत। महानवमी व्रत।
अक्टूबर	१ बु.	- दशमी में नवरात्र व्रत की पारणा।
अक्टूबर	२ गु.	- श्रीविजयादशमी। श्री दुर्गाविसर्जन। महात्मागाँधी-शास्त्री जयन्ती।
अक्टूबर	३ शु.	- काशी में नाटी ईमली भरत मिलाप।
अक्टूबर	६ सो.	- शरत्पूर्णिमा। कोजागरी।
अक्टूबर	७ मं.	- महर्षि वाल्मीकी जयन्ती। पराशर जयन्ती।
अक्टूबर	१० शु.	- संकष्टी करक (करवा) श्रीगणेश ४ व्रत। च.उ.रा. ७।५८।
अक्टूबर	१३ सो.	- अहोई ८ व्रत। च.उ.रा. ११।५।
अक्टूबर	१८ श.	- धनत्रयोदशी (धनतेरस)।
अक्टूबर	१९ र.	- नरकचतुर्दशी।
अक्टूबर	२० सो.	- दीपावली। महाकाली पूजा।
अक्टूबर	२२ बु.	- अन्नकूट। गोवर्धनपूजा।
अक्टूबर	२३ गु.	- काशी में गोवर्धनपूजा। भइयादूज।
अक्टूबर	२७ सो.	- श्री सूर्यषष्ठी व्रत।
अक्टूबर	३० गु.	- अक्षयनवमी।
नवम्बर	१ श.	- प्रबोधिनी एकादशी व्रत सबका।
नवम्बर	२ र.	- तुलसी विवाह।
नवम्बर	५ बु.	- कार्तिकपूर्णिमा। गुरुनानक जयन्ती। देवदीपावली (काशी)।
नवम्बर	१२ बु.	- श्री भैरवाष्टमी।
जनवरी	५ सो.	- गुरुगोविन्दसिंह जयन्ती।
जनवरी	६ मं.	- स. श्री गणेश ४ व्रत। चं.उ.रा. ८।३५।
जनवरी	१४ बु.	- मकरसंक्रान्ति। खरमाससमाप्ति।
जनवरी	१५ गु.	- मकरसंक्रान्तिजन्यपुण्यकाल।
जनवरी	१८ र.	- मौनी अमावस्या।
जनवरी	२३ शु.	- श्रीवसन्तपंचमी।
जनवरी	२६ सो.	- भारतीय गणतन्त्र दिवस।
जनवरी	२७ मं.	- श्री हरसुब्रह्मदेवजयन्ती।
फरवरी	१ र.	- माघीपूर्णिमा। सन्तरविदासजयन्ती।
फरवरी	१५ र.	- श्रीमहाशिवरात्रि व्रत।
फरवरी	२७ शु.	- रंगभरी एकादशी।
मार्च	२ सो.	- रा. १२।५० से रा. २।२ के मध्य होलिकादाह।
मार्च	३ मं.	- चतुःषष्ठियात्रा। श्रीचैतन्यमहा प्रभुजयन्ती। ग्रस्तोदित खण्ड चन्द्रग्रहण (विवरण पृष्ठ २ पर)।
मार्च	४ बु.	- होली-वसन्तोत्सव।
मार्च	१७ मं.	- दिन में ७।५१ तक वारुणीपर्व का योग। बुद्धवामंगल पर्व।
मार्च	१९ गु.	- वासन्तनवरात्रारम्भ संवत् २०८३।

उपसंहार।। *आदित्यपुराणे*- यस्तुकार्त्त (सत्य) युगो धर्मो न कर्तव्यः कलौयुगे। पापप्रयुक्ताश्च सदा कलौ नार्यो नरास्तथा। वाग्दानान्तरमन्यस्मैदानमदूषितम्। *विज्ञानेश्वर वचनम्ः*- दत्तामपि हरेत्पूर्वांश्रेयांश्चेद्वरमाव्रजेत्। त्यज्येद्देशंकृतयुगेत्रेतायांग्राम मुत्सृजेत्। द्वापरेकुलमेकन्तुकर्तारन्तु कलौयुगे।। कृतेतुमानवाधर्मास्त्रेतायां गौतमाः स्मृताः।। द्वापरे शङ्खलिखिताः कलौ पाराशराः स्मृताः। *अन्योपदेशः*- आततायिनमायान्तं हन्यादेवाविचारयन। ज्ञात्वा पापकरणे न तस्य निष्कृतिर्दृष्टा भृग्वग्निपतनादृते। विधवया सहाधर्माचरणे स पुरुषत्याज्यः। योनरोविधवानारीमुपेयात्कामलोलुपः। सहंतव्योऽथवा त्याज्यो द्विजातीनामयं विधिः।

आशीर्वादः- सर्वेऽपि सुखिनः सन्तु, सर्वेसन्तु निरामयाः। सर्वेभद्राणि पश्यन्तु माकश्चिद्दुःख भाग्भवेत् ।। शुभम् ।।

हृषीकेश पञ्चाङ्ग मिलने का एकमात्र पता :-

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी. २।९५ सी. भदैनी, वाराणसी
मो. : ०७३९०९९३३९७

सर्वाधिकार प्रकाशकाधीन

आश्विन
८ सितम्बरसे ७अक्टूबर तक २०२५ ई०

रवि		७ / १४सि.	३० / २१सि.	६ / २८सि.	१३ / ५ अ.
चन्द्र	१ / ८ सि.	८ / १५सि.	१ / २२सि.	७ / २९सि.	१४ / ६ अ.
भौम	२ / ९ सि.	१० / १६सि.	२ / २३सि.	८ / ३०सि.	१५ / ७ अ.
बुध	३ / १०सि.	११ / १७सि.	३ / २४सि.	९ / १ अ.	
गुरु	४ / ११सि.	१२ / १८सि.	४ / २५सि.	१० / २ अ.	
शुक्र	५ / १२सि.	१३ / १९सि.	४ / २६सि.	११ / ३ अ.	
शनि	६ / १३सि.	१४ / २०सि.	५ / २७सि.	१२ / ४ अ.	

कार्तिक
८अक्टूबर से ५ नवम्बर तक २०२४ई०

रवि		६ / १२ अ.	१३ / १९अ.	५ / २६ अ.	१२ / २ न.
चन्द्र		७ / १३ अ.	१४ / २० अ.	६ / २७अ.	१३ / ३ न.
भौम		८ / १४अ.	३० / २१अ.	७ / २८ अ.	१४ / ४ न.
बुध	१ / ८ अ.	९ / १५ अ.	१ / २२ अ.	८ / २९ अ.	१५ / ५ न.
गुरु	३ / ९ अ.	१० / १६ अ.	२ / २३ अ.	९ / ३० अ.	
शुक्र	४ / १० अ.	११ / १७अ.	३ / २४अ.	१० / ३१ अ.	
शनि	५ / ११ अ.	१२ / १८ अ.	४ / २५अ.	११ / १ न.	

मार्गशीर्ष
६ नवम्बर से ४ दिसम्बर तक २०२५ ई०

रवि		४ / ९ न.	१२ / १६ न.	३ / २३ न.	१० / ३० न.
चन्द्र		५ / १० न.	१३ / १७न.	४ / २४न.	११ / १ दि.
भौम		७ / ११ न.	१३ / १८ न.	५ / २५न.	१२ / २ दि.
बुध		८ / १२ न.	१४ / १९ न.	६ / २६न.	१३ / ३ दि.
गुरु	१ / ६ न.	९ / १३न.	३० / २० न.	७ / २७न.	१४ / ४ दि.
शुक्र	२ / ७ न.	१० / १४ न.	१ / २१ न.	८ / २८न.	
शनि	३ / ८ न.	११ / १५न.	२ / २२ न.	९ / २९न.	

पौष
५ दिसम्बर से ३ जनवरी तक २०२५-२६ई०

रवि		३ / ७ दि.	१० / १४दि.	१ / २१दि.	८ / २८दि.
चन्द्र		४ / ८ दि.	११ / १५ दि.	२ / २२दि.	१० / २९दि.
भौम		५ / ९ दि.	१२ / १६ दि.	३ / २३दि.	११ / ३०दि.
बुध		६ / १०दि.	१३ / १७दि.	४ / २४दि.	१२ / ३१दि.
गुरु		७ / ११दि.	१४ / १८ दि.	५ / २५दि.	१३ / १ ज.
शुक्र	१ / ५ दि.	८ / १२दि.	३० / १९दि.	६ / २६दि.	१४ / २ ज.
शनि	२ / ६ दि.	९ / १३ दि.	१ / २०दि.	७ / २७दि.	१५ / ३ ज.

माघ
४ जनवरी से १ फरवरी तक २०२६ ई०

रवि	१ / ४ ज.	८ / ११ ज.	३० / १८ ज.	७ / २५ज.	१५ / १ फ.
चन्द्र	२ / ५ ज.	९ / १२ ज.	१ / १९ ज.	८ / २६ज.	
भौम	३ / ६ ज.	१० / १३ ज.	२ / २० ज.	९ / २७ज.	
बुध	४ / ७ ज.	११ / १४ज.	३ / २१ ज.	१० / २८ज.	
गुरु	५ / ८ ज.	१२ / १५ज.	४ / २२ज.	११ / २९ज.	
शुक्र	६ / ९ ज.	१३ / १६ ज.	५ / २३ज.	१२ / ३०ज.	
शनि	७ / १०ज.	१४ / १७ज.	६ / २४ज.	१३ / ३१ज.	

फाल्गुन
२ फरवरी से ३ मार्च तक २०२६ ई०

रवि		७ / ८ फ.	१३ / १५ फ.	५ / २२फ.	१३ / १ मा.
चन्द्र	१ / २ फ.	८ / ९ फ.	१४ / १६ फ.	६ / २३फ.	१४ / २ मा.
भौम	२ / ३ फ.	८ / १०फ.	३० / १७फ.	७ / २४फ.	१५ / ३ मा.
बुध	३ / ४ फ.	९ / ११फ.	१ / १८फ.	९ / २५फ.	
गुरु	४ / ५ फ.	१० / १२फ.	२ / १९फ.	१० / २६फ.	
शुक्र	५ / ६ फ.	११ / १३फ.	३ / २०फ.	११ / २७फ.	
शनि	६ / ७ फ.	१२ / १४फ.	४ / २१फ.	१२ / २८फ.	

मुद्रक- मुक्ता मुद्रणालय बी. २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी।

फ्री विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन भदैनी वाराणसी